

Informe ICAB 2017

Informe **ICAB** 2017

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Mallorca 283

08037 Barcelona

934 961 880 • icab@icab.cat

www.icab.cat

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

*edició
en català*

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Índex

DIRECCIÓ:

Noemí Juaní

COORDINACIÓ DE LA INVESTIGACIÓ:

Vicens Valentín

EQUIP D'INVESTIGACIÓ:

Àngels Soler

César Martínez

Laura Rodríguez

Laura Sánchez

COL·LABORACIÓ:

Hem d'agrair la col·laboració de tots els col·legiats i col·legiades, així com al personal de l'ICAB, per la seva participació en l'elaboració d'una obra com aquesta.

Pròleg	5
Introducció	7
L'àmbit Contenciós-Administratiu	19
1. Introducció	19
2. Part general.....	21
2.1 Litigiositat.....	21
2.2 Moviment d'assumptes	23
2.3 Principals indicadors judicials	28
3. Contenciós-administratiu per òrgans jurisdiccionals.....	34
3.1 Jutjats del contenciós-administratiu	34
3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Contenciosa administrativa	39
4. Estrangeria.....	44
4.1 Situació general	44
4.2 Jutjats Contenciosos Administratius en matèria d'estrangeria.....	45
4.3 Jutjats d'instrucció en matèria d'estrangeria	49
5. Execucions.....	52
6. Conclusions.....	54
L'àmbit Civil	57
1. Introducció	57
2. Part general.....	59
2.1 Litigiositat.....	59
2.2 Moviment d'assumptes	61
2.3 Principals indicadors judicials	64
3. Civil per especialitats.....	71
3.1 Jutjats de Família.....	72
3.2 Jutjats d'Estat Civil i incapacitats	82
3.3 Dades sobre nens tutelats.....	84
3.4 Jutjats Mercantils.....	93
3.5 Afectació de la crisi econòmica en les execucions hipotecàries.....	99
4. Civil per òrgans jurisdiccionals.....	107
4.1 Jutjats de primera instància.....	107
4.2 Audiències Provincials. Sales civils.....	113
4.3 Tribunal Superior de Justícia. Sala Civil-penal	119

5. Execucions civils.....	123
6. Conclusions.....	125

L'àmbit Social..... 127

1. Introducció.....	127
2. Part general.....	129
2.1 Litigiositat.....	129
2.2 Conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball ...	130
2.3 Moviment d'assumptes.....	139
2.4 Principals indicadors judicials.....	144
3. Social per òrgans jurisdiccionals.....	151
3.1 Jutjats Socials.....	151
3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Social.....	155
4. Conciliacions.....	159
5. Fons de Garantia Salarial.....	162
6. Execucions.....	164
7. Conclusions.....	167

L'àmbit Penal..... 169

1. Introducció.....	169
2. Part general.....	171
2.1 Litigiositat.....	171
2.2 Moviment d'assumptes.....	174
2.3 Principals indicadors judicials.....	178
3. Penal per òrgans jurisdiccionals.....	185
3.1 Jutjats de Primera Instància i Instrucció.....	185
3.2 Jutjats Penals.....	192
3.3 Audiències Provincials. Sales penals.....	198
3.4 Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal.....	202
4. Penal per especialitats.....	206
4.1 Jutjats de Menors.....	206
4.2 Jutjats de Vigilància Penitenciària.....	210
4.3 Jutjats de Violència sobre la Dona.....	215
5. Execucions.....	219
6. Conclusions.....	221

Conclusions generals..... 225

1. Introducció.....	225
2. Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals.....	227
2.1 Litigiositat.....	227
2.2 Moviment d'assumptes.....	230
2.3 Principals indicadors judicials.....	240
2.4 Durada mitjana dels procediments.....	244
3. La rutina de l'Advocacia als jutjats.....	249
3.1 L'opinió de l'Advocacia a "peu de toga".....	249
3.2 L'us de les tecnologies i l'idioma.....	255
3.3 Accés als atestats en seu policial.....	257
3.4 L'especialització orgànica judicial en matèria de clàusules sòl.....	259

Fonts i Metodologia..... 263

Continuem fent camí amb l'informe sobre la justícia

Com a Degana de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona us vull presentar l'Informe sobre l'estat de la Justícia, que elabora i edita la nostra institució des de l'any 2007, i que ja es va iniciar quan era Diputada de la Junta de Govern d'aquesta Corporació, que ens permet obtenir –i oferir– una mirada àmplia sobre els darrers cinc anys d'activitat jurisdiccional dels nostres òrgans judicials, posant l'accent en la demarcació ICAB, que comprèn Barcelona i les seves onze delegacions territorials.

Aquest document és una eina imprescindible per conèixer la situació real de la justícia, des de la perspectiva dels Advocats i les Advocades i que ajuda no tant sols a tenir unes dades estadístiques, sinó que ens permet tractar-les, comparar-les i obtenir una radiografia de l'estat de la justícia i valorar-la respecte dels anys anteriors.

No podem oblidar que la justícia és un servei públic, per tota la ciutadania, per les persones físiques i jurídiques, i que la seva eficàcia i eficiència afecta de manera directa a les nostres vides.

Un justícia lenta pot arribar a no ser justícia, per aquest motiu uns dels indicadors que creiem important és la durada dels procediments judicials, tant en primera instància com en instàncies superiors i també, com no, en la tramitació i durada de l'execució de les resolucions judicials fermes.

L'informe a més fa una anàlisi de forma detallada dels nivells de litigiositat, resolució d'assumptes, recursos, etcètera, referits a cada àmbit jurisdiccional.

Examinant les dades acuradament, podem observar una certa millora en alguns dels indicadors que ens informen sobre l'estat de la Justícia, per exemple en la baixada de la litigiositat en l'àmbit penal

derivada, entenem, de la destipificació de les faltes o observem la disminució de les execucions hipotecàries, si be encara no estan al nivell anterior de l'inici de la crisi econòmica de l'any 2006.

Continua sent preocupant, com hem destacat als informes dels anys anteriors, la falta de mitjans tècnics i humans de la nostra administració de justícia, i que evidencien la més que peticionada per tots els operadors jurídics de la necessitat de crear més òrgans judicials, i dotar-los dels mitjans idonis pel seu funcionament.

Treballarem per una millora de l'administració de justícia, no tant sols mitjançant l'informe de la justícia, sinó en totes les nostres activitats i accions col·legials, en benefici de la tota la ciutadania i dels nostres advocats i advocades.

Mª Eugènia Gay Rossell

Degana de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Introducció

Que és el Informe ICAB

7

El que té el lector a les mans, és una obra que s'edita per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona des de l'any 2007, amb la finalitat d'oferir una anàlisi de l'activitat judicial que es porta a terme en els Jutjats i Tribunals del nostre país.

La metodologia utilitzada en l'elaboració d'aquest estudi, es concentra en la recopilació de les dades que de forma regular publica el CGPJ des de l'any 1995 a la seva pàgina web institucional, i en la confecció a partir de les mateixes d'una sèrie de gràfics i taules, sobre els quals s'extreuen diferents conclusions de l'evolució que ha experimentat l'activitat dels òrgans jurisdiccionals, al llarg dels últims anys.

Per a això, prenent com a unitat de referència el "assumpte" s'agrupen els valors absoluts en quatre grans categories, per veure quin ha estat el moviment de l'activitat judicial en un determinat període. Sobre aquestes, s'apliquen diferents indicadors per tal de mesurar l'eficàcia i adequació dels recursos disponibles per part dels òrgans judicials, d'acord amb la litigiositat real del moment. Aquestes categories són: "assumptes pendents a l'inici de cada exercici", "assumptes ingressats durant l'exercici", "assumptes resolts al llarg del mateix" i "assumptes pendents al finalitzar l'any". Combinant aquestes categories d'acord amb les diferents fórmules que configuren les taxes de resolució, pendència i congestió, podrem veure quina ha estat la tendència de l'activitat judicial dels Jutjats i Tribunals de cada ordre jurisdiccional, al llarg dels últims anys.

S'acompanya al llarg de l'anàlisi, d'un altre tipus de informació de caràcter sociològic i demoscòpic, amb el propòsit de contextualitzar i entendre millor el comportament de les dades judicials. Si bé podríem parlar de les diferents velocitats a les que es mouen la realitat judicial i la realitat social, la

veritat és que la lectura de la primera no pot fer-se aliena a la segona. Així mateix, aquest estudi es completa amb les contínues referències a les principals reformes legislatives promulgades al llarg dels últims anys que, com es veurà al llarg de l'Informe, han tingut un impacte més o menys intens en la configuració de la tendència de l'estadística sobre l'activitat dels òrgans jurisdiccionals.

També, per tal de trobar una coherència entre els diferents ítems que han pogut influir en l'evolució de l'activitat judicial, es recullen diverses referències a altres treballs, recensions i publicacions, de diferents autors que comparteixen una inquietud comuna amb l'equip de recerca que ha participat en el desenvolupament del present Informe, com ho és l'intent de comprendre el comportament d'aquella des del punt de vista de la ciència jurídica.

Pel que fa a la presentació de l'Informe, s'ha seguit l'estructura utilitzada en edicions anteriors, amb la divisió d'aquest en quatre grans capítols dedicats a cada ordre jurisdiccional, així com un altre en què es recullen una sèrie de conclusions generals, en clau de comparació entre els diferents àmbits judicials. Així mateix, en l'edició de l'any passat es va introduir com a novetat un apartat dedicat a la "La rutina de l'Advocacia en els jutjats", en el qual es recollia l'opinió dels col·legiats respecte al funcionament de l'Administració de Justícia. A causa del gran èxit que va tenir, així com al gran valor de les impressions transmeses pels Advocats i les Advocades mitjançant una sèrie d'enquestes realitzades "a peu de jutjat", ens hem vist gratament obligats a repetir experiència en aquest sentit doncs, sens dubte, suposa una gran utilitat a l'hora de completar i personalitzar l'anàlisi que l'ICAB realitza sobre l'Administració de Justícia.

Per què una obra como aquesta?

L'art. 1 dels seus Estatuts disposa que "l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona és una corporació de dret públic, de caràcter professional, amb personalitat jurídica pròpia, i plena capacitat per al compliment dels seus fins públics i privats", fundada el passat 17 de gener de 1833, la competència territorial del qual es desplega a la província de Barcelona, en aquells partits judicials o àmbits geogràfics en els quals no hi ha altres col·legis d'advocats. El que es concreta en el fet que l'ICAB estén les seves funcions en els següents territoris:

- Arenys de Mar
- Badalona
- Barcelona
- Berga
- Cornellà de Llobregat
- Gavà
- L'Hospitalet de Llobregat
- Igualada
- El Prat de Llobregat
- Sant Boi de Llobregat
- Santa Coloma de Gramenet
- Vilafranca del Penedès
- Vilanova i la Geltrú

Dels 25 partits judicials que hi ha a la Província de Barcelona, els 13 referits formen l'anomenat "territori ICAB", que utilitzem al llarg de l'Informe com a categoria de comparació geogràfica a l'hora d'analitzar el moviment dels assumptes i l'activitat judicial, respecte a la resta del territori català i estatal.

Tal com dèiem, l'ICAB desplega i projecta les seves funcions en dos grans direccions. D'una banda, mirant a la societat en el seu conjunt, a través de la vigilància de l'actuació dels seus col·legiats d'acord amb les regles de deontologia professional a les que els Advocats estan sotmesos, d'acord amb la normativa sectorial i col·legial d'aplicació. En efecte, en l'encàrrec d'un assumpte, el col·legiat no només ha de defensar els interessos del seu client en compliment de les obligacions contractuals que formen part de la prestació del servei, sinó que també assumeix una sèrie de deures deontològics envers el ciutadà, així com amb la resta del col·lectiu i amb la mateixa Administració de Justícia amb la qual es relaciona.

D'altra banda, mirant cap als seus propis col·legiats, l'ICAB porta a terme tot un seguit d'actuacions que permeten als Advocats estar en contínua formació i reciclatge professional, per tal de dur a terme la prestació dels seus serveis en estrictes termes de qualitat i amb totes les garanties. No en va, dèiem abans que la realitat judicial i la realitat social, es mouen a diferents velocitats, encara que sempre interrelacionades entre elles. Sobretot al llarg dels últims anys, en els quals l'ordenament jurídic ha experimentat un autèntic furor legislatiu, amb importants reformes en tots els àmbits jurisdiccionals, i amb l'aparició de noves situacions o escenaris que amb més o menys intensitat requereixen d'una resposta per part de les institucions i del Dret: massificació de certes demandes com les relatives a les "clàusules sòl"; noves plataformes de serveis que utilitzen el "big data" i que exigeixen una nova regulació o revisió de la ja existent per l'enorme impacte que han tingut en alguns sectors, com el de l'allotjament (habitatge i gentrificació) o el del transport; l'aparició de noves conductes penalment reprotxables a través d'Internet i de les xarxes socials, etc.

Aquest furor legislatiu experimenta un parèntesi d'excepció durant l'any 2016, en el qual durant gairebé tot l'exercici vam tenir un Govern en funcions, amb dues eleccions generals: la primera, el passat 20 de desembre de 2015 i la segona, el passat 26 de juny de 2016. No obstant això, si bé la incidència d'aquest fenomen es podrà analitzar amb més profunditat en futures edicions, conforme es vagin actualitzant les dades publicades pel CGPJ, la importància de les reformes dutes a terme en els darrers anys, especialment les promulgades al llarg del 2015, tindran un impacte significatiu en els ordres civil i penal, segons es veurà més endavant en sengles capítols.

Des de diverses perspectives, tot el que s'ha apuntat respon a la pregunta que titula el present epígraf. I és que una obra com aquesta, és necessària perquè un dels propòsits que es recullen en els Estatuts de l'ICAB és procurar que "l'exercici de l'Advocacia serveixi a les necessitats de la societat i defensi correctament els seus interessos", així com "defensar l'Estat social i democràtic de dret proclamat a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia, i treballar per a la promoció i la defensa dels drets humans i de les llibertats públiques".

I quina millor manera de respondre a aquests propòsits, que oferint una anàlisi propi de l'activitat judicial, en el marc del context socioeconòmic i temporal en què la mateixa té lloc. Sobretot quan l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona és un dels col·legis professionals més importants, amb més pes i de clara referència tant a nivell estatal com a nivell europeu. Si bé en la Memòria Anual que es publica a la pàgina WEB institucional del Col·legi, es pot extreure més informació de les diferents activitats realitzades pels diferents departaments, comissions, seccions i institucions vinculades, no volíem deixar passar l'oportunitat de comentar algunes dades sobre els col·legiats de l'ICAB.

Algunes dades sobre els nostres col·legiats

El perfil dels col·legiats del ICAB

Naturalment, hi ha tants perfils d'Advocats i Advocades com a col·legiats inscrits a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona. En concret, a 31 de desembre de 2016, el cens de persones col·legiades a l'ICAB era de 24.168, dels quals 16.434 (el 68%) ho estaven com a "exercents" i 7.734 (el 32%) com a "no exercents". Tal com podem observar en el Gràfic 1 que s'acompanya a continuació, el volum total de persones col·legiades segueix el camí decreixent que s'inicia a partir de l'any 2013, en el qual l'ICAB arriba a un cens total de 24.640 inscrits, la xifra més alta registrada en els últims anys.

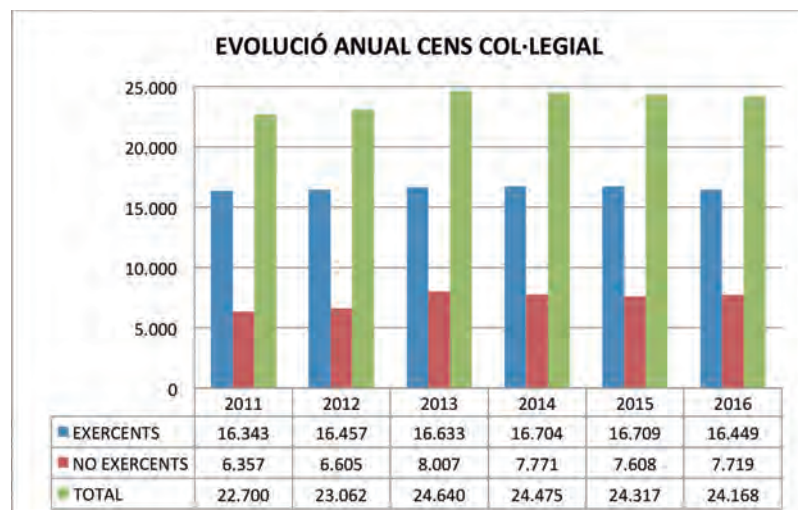
A l'any 2016, resulta especialment significatiu el descens en 275 col·legiats "exercents" (un 2%) respecte l'any anterior. Molts d'aquests col·legiats, han passat a figurar com a membres "no exercents", tal i com es pot observar en la gràfica abans esmentada, registrant un increment de 126 companys en aquesta última categoria (un 1%) respecte a l'exercici anterior.

També, el nombre de noves col·legiacions es redueix respecte a l'any 2015, sent que en l'últim exercici s'han incorporat a la nostra institució, un total de 627 companys segons és de veure en el Gràfic 2. En anteriors edicions, ja vam exposar les raons per les que en els anys 2011 i 2013 es disparava el nombre de noves altes, amb motiu dels canvis legislatius que es concreten en la *Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels Tribunals*. Si bé aquesta norma és de l'any 2006, va tenir una *vacatio legis* de 5 anys, de manera que no va entrar en vigor fins el passat 31 d'octubre de 2011, any en què es registra el major nombre de col·legiacions dels últims temps, exemplificant amb això l'impacte que sobre determinats assumptes poden tenir certes reformes. A l'any 2013, es produeix una nova manifestació d'aquesta norma, amb una nova redacció de la disposició addicional vuitena donada per la *Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en assumptes civils i mercantils*, per la qual s'ofereix un termini de 2 anys a aquells que obtinguin el títol de Llicenciats en Dret amb posterioritat a l'entrada en vigor de la llei, per poder-se col·legiar sense necessitat de passar pels nous requisits d'accés.

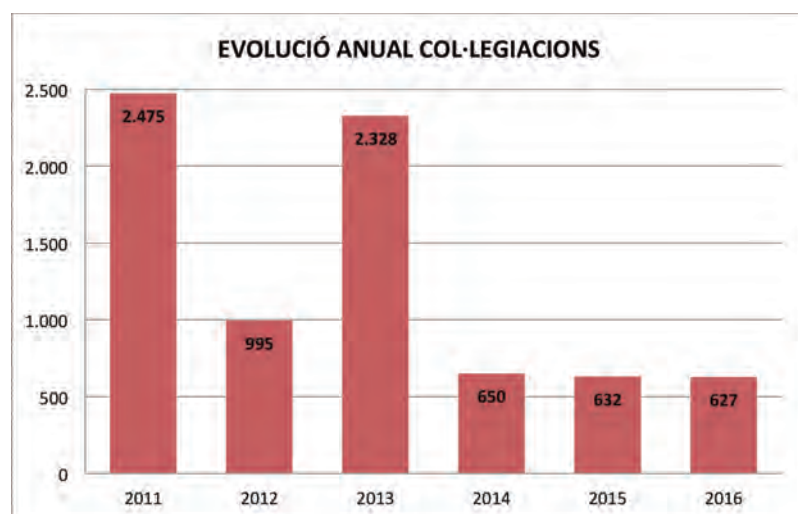
Pel que fa a la distribució per gèneres, de les 627 incorporacions registrades a l'any 2016, 370 han estat realitzades per Advocades, fet que suposa un 59% sobre el total. I respecte al tipus d'incorporacions, tot i que en aquest últim exercici es produeix un descens en el nombre de col·legiats "exercents", aquesta segueix sent la condició predominant de les noves altes registrades, amb una representació del 73% sobre el total.

Finalment, respecte a la forma d'exercir l'Advocacia, l'art. 46 dels Estatuts de l'ICAB disposa que "els Advocats i les Advocades poden exercir l'advocacia de manera individual, ja sigui per compte propi o per compte d'altri, o bé de manera col·lectiva". Les societats professionals d'advocats, són les que tenen per objecte l'exercici de l'Advocacia, ja sigui de manera exclusiva o juntament amb una altra activitat o professió sobre la qual no hi hagi cap incompatibilitat legal o reglamentària. Tal com disposa la *Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals*, les societats que tinguin per objecte social l'exercici en comú d'una activitat professional, hauran de constituir-se com a tal en els termes que preveu l'esmentada normativa, podent adoptar qualsevol de les formes societàries previstes en el nostre ordenament. Sent la seva inscripció obligatòria en el Col·legi Professional competent, l'ICAB realitza aquesta funció d'acord amb el que preveu l'art 46 dels seus Estatuts. A la taula 4, veiem com la gran majoria de les societats professionals que s'inscriuen, s'han constituït com Limitades (840) i com Civils (207), sent que a l'any 2016 es produeix un increment significatiu de les primeres, pel que fa al exercici anterior.

La gran majoria de les societats professionals registrades, estan compostes per menys de 5 socis. En efecte, el 88% de les societats professionals censades a l'ICAB a l'any 2016, compten amb un nombre de socis inferior a 5, mentre que aquelles que estan formades entre 5 i 10 socis, suposen un 10%, sent que tan sols un 2% de les societats professionals superen els 10 socis.

Gràfic 1. Evolució anual del cens col·legial.

Gràfic 2. Evolució anual del nombre de col·legiacions.

DISTRIBUCIÓ ALTES 2016 PER GÈNERE			
	HOMES	DONES	TOTAL
EXERCENTS	189	269	458
NO EXERCENTS	68	101	169
TOTAL	257	370	627

Taula 3. Distribució per gèneres d'altres 2016.

SOCIETATS PROFESSIONALS REGISTRADES	2015	2016
SOCIETATS COOPERATIVES	1	1
SOCIETATS ANÒNIMES PROFESSIONALS	12	11
SOCIETATS LIMITADES PROFESSIONALS	810	840
SOCIETATS CIVILS PROFESSIONALS	206	207
SOCIETATS COL·LECTIVES	2	2
TOTAL	1031	1.061

Taula 4. Societats Professionals Registrades.

SOCIETATS PROFESSIONALS PER N° SOCIS	2015	2016
MENYS DE 5 SOCIS	911	933
ENTRE 5 I 10 SOCIS	98	110
MÉS DE 10 SOCIS	22	18

Taula 5. Societats Professionals per nombre de socis.

El ICAB i el Torn d'Ofici

Dèiem, que les funcions de l'ICAB es poden classificar en dos grans grups, d'acord amb el caràcter públic o privat de les mateixes. Dins de les que podríem referir com de caràcter públic, el Col·legi desenvolupa les seves funcions en 3 grans àmbits d'actuació:

- El control deontològic dels seus col·legiats
- L'emissió de dictàmens d'honoraris
- El Servei de Defensa d'Ofici

Si bé totes aquestes funcions són rellevants, la que es porta a terme a través del Servei de Defensa d'Ofici resulta fonamental, ja que suposa donar compliment al que disposa l'art. 119, CE, en el fet que "la justícia serà gratuïta quan així ho disposi la llei i, en tot cas, respecte a aquells que acreditin insuficiència de recursos per litigar" per tal de garantir l'accés de tot ciutadà a la tutela judicial efectiva. La norma que desenvolupa aquesta previsió constitucional, és la *Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta*, que amb el propòsit de "desjudicialitzar" el procediment del reconeixement del dret, confia als Col·legis Professionals la tramitació del mateix de forma sumària i normalitzada, reduint amb això la càrrega de treball dels jutjats per tractar-se d'una tasca eminentment administrativa. En efecte, és l'ICAB qui, en el marc del seu àmbit territorial i com a col·laboradors de l'Administració de Justícia, s'encarrega de la designació o denegació provisional del dret a l'assistència jurídica gratuïta, resolent la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta de la Generalitat de manera definitiva sobre la concessió o no del dret, sense perjudici dels mecanismes impugnatoris que preveu la Llei per a la seva revisió judicial en última instància.

L'ICAB va tancar l'any 2016 amb un cens total de 3.459 Advocats inscrits al TOAD, que representen un 21% dels col·legiats exercents. L'evolució dels advocats inscrits en el torn d'ofici, ha estat similar a la dels col·legiats exercents. En efecte, fins a l'any 2015, la xifra d'Advocats donats d'alta en el Servei de Defensa d'Ofici, havia registrat un creixement progressiu, sent que en l'últim exercici es produeix un descens de 53 lletrats (un 2%), segons podem veure en el Gràfic 6.

Aquests 3.459 Advocats s'han ocupat d'un total de 50.594 designes i 47.336 telefonemes durant l'any 2016. La diferència entre una designa i un telefonema, és que aquesta última es refereix a les "trucades" que l'ICAB realitza als seus col·legiats que estan de "guàrdia", quan es produeix la detenció d'una persona. En el Gràfic 7, veiem com en l'últim any les designes han augmentat un 11% respecte a l'any 2015, en el què es van anotar un total de 45.627. Pel que fa a la tendència del

nombre de designes efectuades al llarg dels últims anys, ha tingut una especial incidència l'esforç realitzat per les diferents administracions que, al costat del ICAB, col·laboren en l'assessorament previ a través dels diferents punts SOJ, als quals ens referirem més endavant, ja que cada vegada són més els usuaris que coneixen de l'existència d'aquest servei. En efecte, si mirem l'evolució que ha experimentat el nombre total de designes efectuades en els últims 6 anys, veiem com de 43.247 registrades en l'exercici 2011, hem passat a gestionar un volum de 50.594 a l'any 2016, un 17% més. Si bé la crisi econòmica ha tingut un impacte significatiu en aquest augment, estem convençuts que l'esforç realitzat per l'ICAB i les diferents institucions implicades, ha afavorit a la difusió entre la ciutadania de l'existència d'un servei com aquest.

Pel que fa a la distribució d'aquestes designes per matèries, en el Gràfic 9 veiem com els assumptes que concentren el major volum de les mateixes, són els següents: penal amb un 34%, família amb un 20% i civil amb un 18%. La resta de les 14.224 designes efectuades al llarg de l'any 2016, s'han distribuït en diferents percentatges, entre una gran varietat de matèries (hipotecari, social, penitenciari, estrangeria...), tal i com podem observar en el Gràfic 10.

De les 50.594 designes efectuades, 37.361 han estat sol·licitades directament pel ciutadà, segons es pot observar en el Gràfic 10. I és que no totes les designacions es produeixen a instància de l'usuari, sinó que a vegades, és el mateix jutjat qui requereix als Col·legis Professionals competents amb la finalitat de que es procedeixi a la designació d'advocat i procurador, perquè assumeixin la defensa tècnica i representació processal d'un justiciable. El que pot passar per exemple, en un procediment d'incapacitació promogut pel ministeri fiscal, quan el presumpte incapaç no nomena un advocat de lliure designació, per tal d'assegurar la seva intervenció per ser preceptiva en aquest procediment. També, quan malgrat no ser preceptiva la intervenció d'advocat i procurador d'acord a les normes processals, la mateixa pot assegurar la igualtat d'armes entre els litigants, evitant així que es produeixi una indefensió. D'altra banda, la substitució d'un advocat inicialment designat per un altre company, el que pot succeir per múltiples motius: que el lletrat inicialment designat causi baixa en el Torn i no pugui assumir la continuació de la defensa dels interessos del justiciable; per haver-se plantejat la insostenibilitat d'una pretensió que posteriorment ha estat resolta com a viable (art. 32, LAJG); per pèrdua sobrevinguda de la confiança client-lletrat que de forma excepcional pugui motivar la substitució de l'advocat inicialment nomenat.

En el Gràfic 11, podem veure la distribució del resultat dels dictàmens emesos sobre la petició de Justícia Gratuïta formulada pels ciutadans. La proporció dels emesos com a "favorables" a l'any 2016 ha estat d'un 73%, sent per tant un 27% els resolts com a "desfavorables". Es produeix un millora respecte a l'exercici anterior, pel que fa al volum dels dictàmens resolts com a favorables.

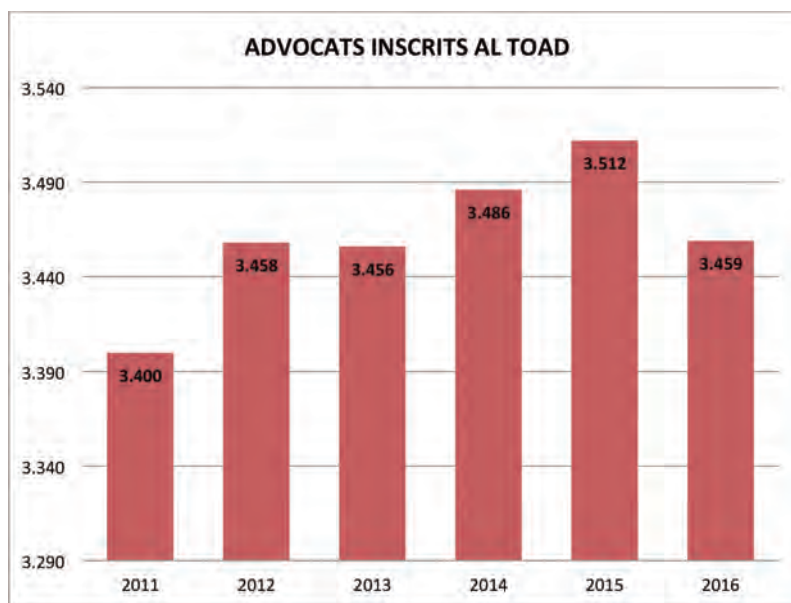
Finalment, el Servei de Defensa d'Ofici inclou una funció d'assessorament i orientació jurídica prèvia a la iniciació del procés, en la qual l'ICAB col·labora través dels SOJ (Servei d'Orientació Jurídica) que permet filtrar algunes consultes plantejades pels usuaris cap a mètodes alternatius de resolució de conflictes com la mediació, així com resoldre molts dubtes, evitant amb això l'inici d'un procediment judicial. La tipologia de les qüestions que es plantegen davant el SOJ, és bastant diversa. No obstant això, la major part de consultes es corresponen amb el Dret Privat, destacant les següents matèries: dret de família, dret civil en general, dret d'arrendaments i dret hipotecari.

Durant l'exercici 2016, s'han tramitat un total de 51.096 consultes davant el SOJ, confirmant la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2013, en què es registren un total de 54.814 sol·licituds, la xifra més alta dels últims anys. Aquesta reducció, és congruent amb el descens registrat a la litigiositat al llarg dels últims anys, l'anàlisi del qual es realitza més endavant. D'altra banda, s'ha atès un volum significatiu de consultes telefòniques, ni més ni menys que 7.512, el que ha incidit també en la reducció de les visites presencials al llarg de l'any 2016.

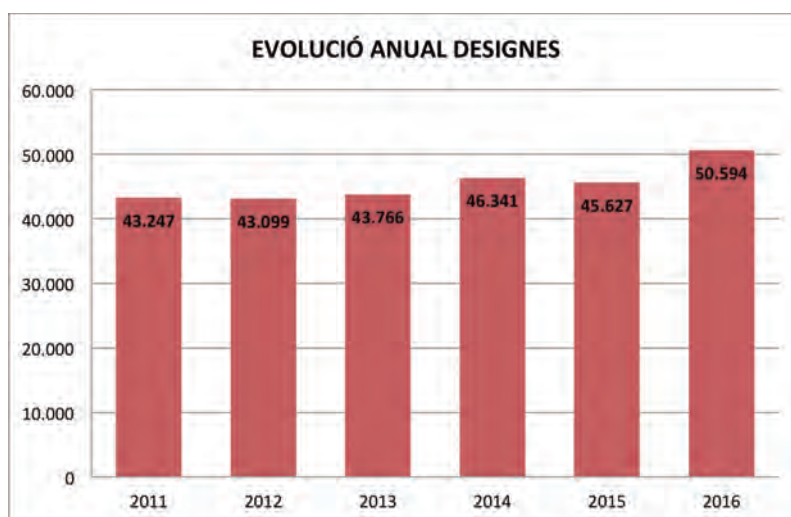
No obstant això, hem d'advertir que segueix sent una xifra força elevada si la comparem amb la d'exercicis anteriors. En efecte, en anteriors edicions de l'Informe, vam poder veure com en els anys

2006 i 2007 es van registrar un total de 22.579 i 25.289 consultes respectivament. En primer lloc, hem de tenir en compte que l'esclat de la crisi econòmica en l'any 2008, va suposar un increment de la litigiositat en termes generals. En segon lloc, i d'acord amb el manifestat anteriorment, no hem d'obviar que aquest servei ha tingut un creixement progressiu, en el sentit que s'han anat obrint més delegacions territorials, a mesura que s'han anat succeint els anys. En efecte, de 21 punts d'orientació jurídica existents a l'any 2009, hem passat a un total de 41 a finals de l'any 2013, responent així al propòsit de apropar-se al ciutadà.

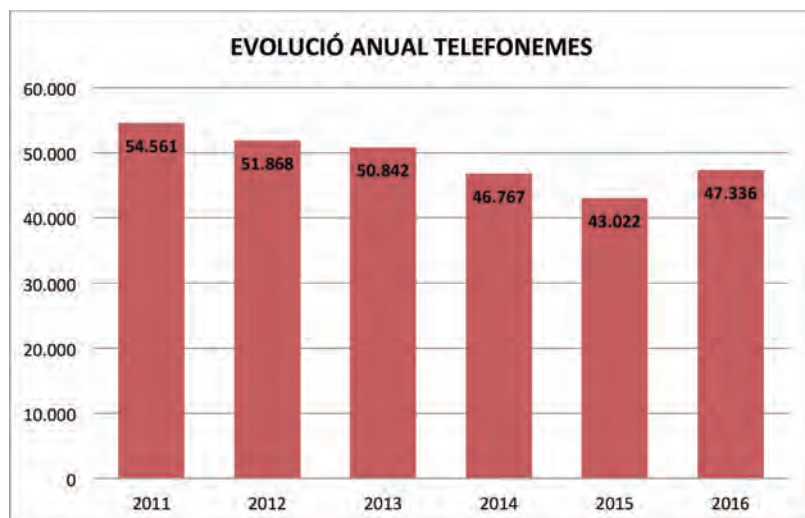
En el Gràfic 14, podem observar una comparativa entre el nombre total de consultes (presencials) que han estat ateses pel SOJ, les sol·licituds de Justícia Gratuïta per petició directa del ciutadà i el nombre de dictàmens resolts com a favorables, al llarg de l'any 2016.

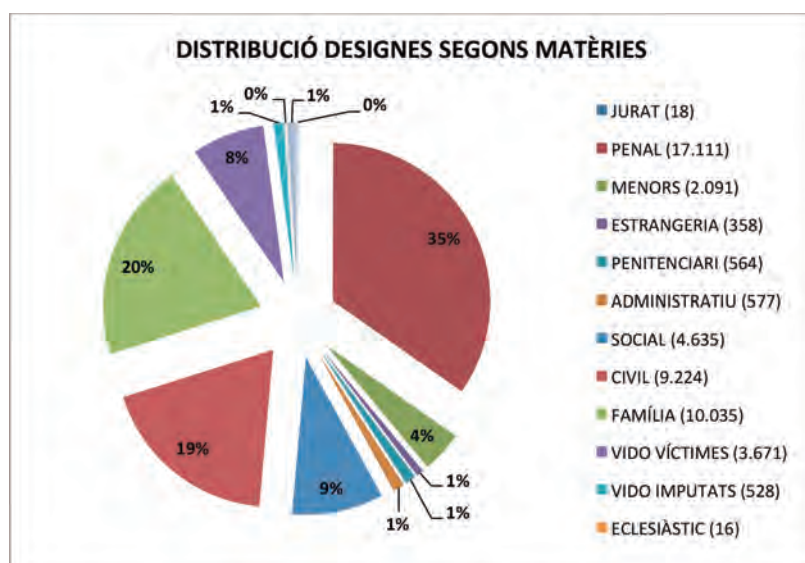
Gràfic 6. Evolució anual Advocats inscrits en el TOAD.

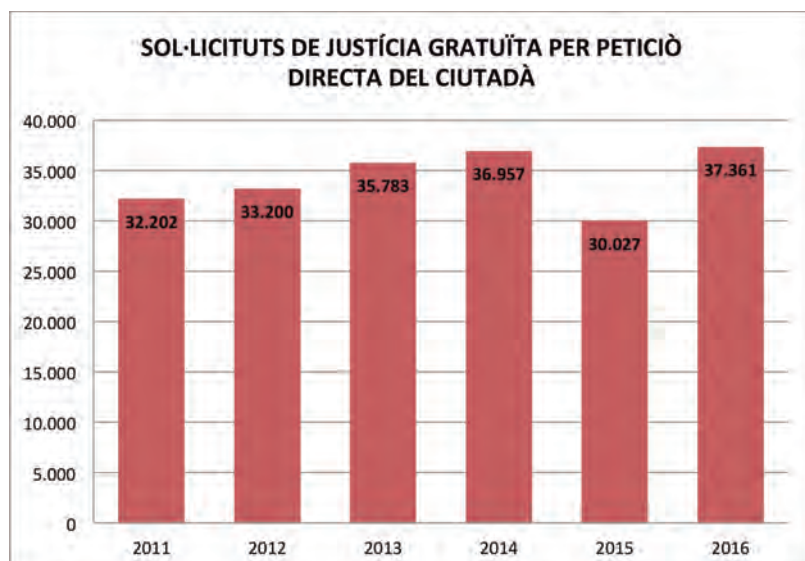
Gràfic 7. Evolució anual designes.

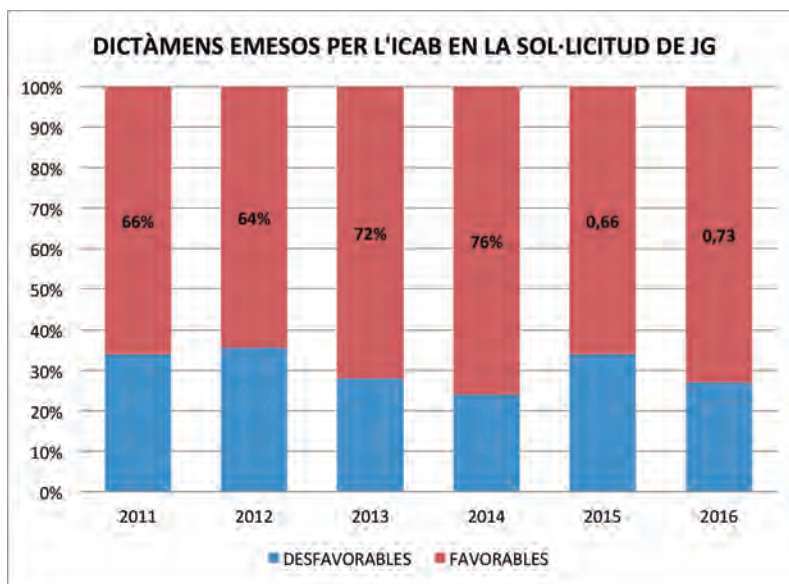
Gràfic 8. Evolució anual telefonemes.

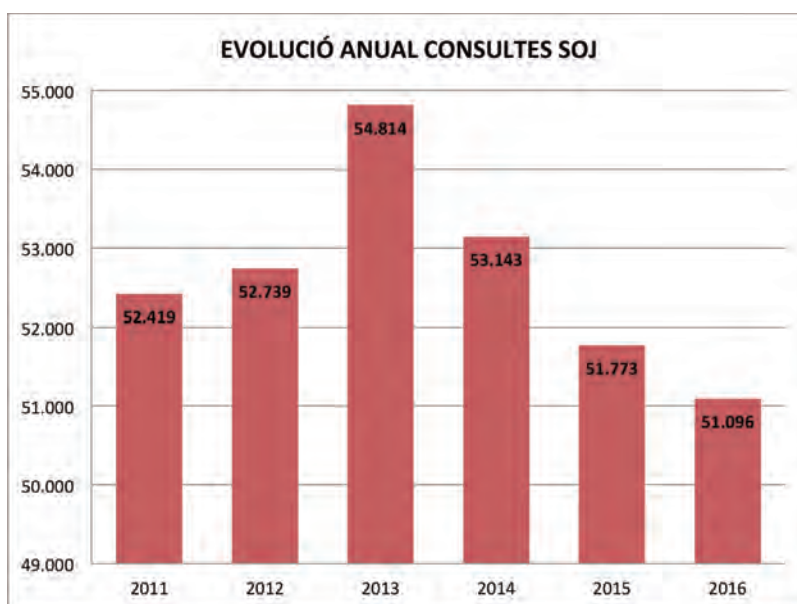
Gràfic 9. Distribució desines segons matèries.

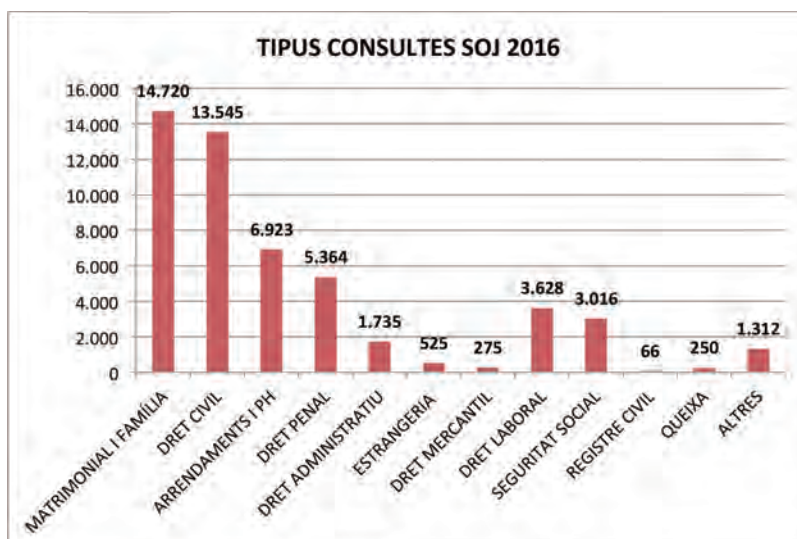
Gràfic 10. Evolució de sol·licituds de Justícia Gratuïta per petició directa del ciutadà.

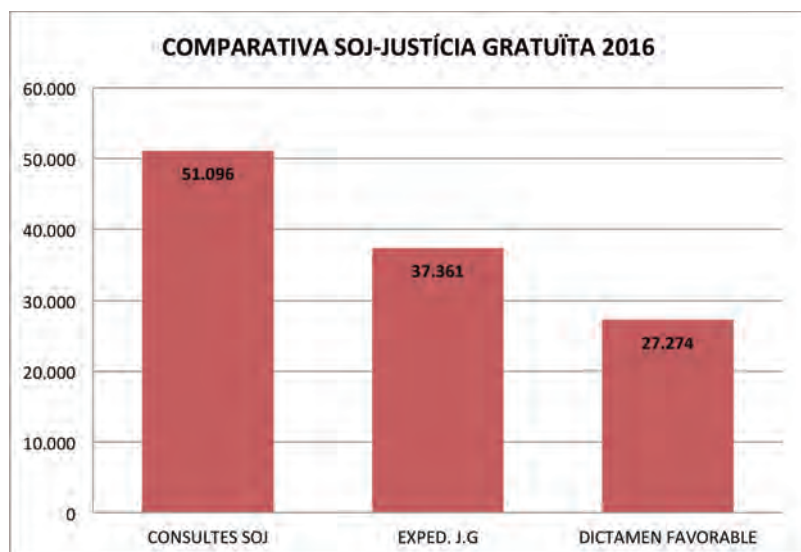
Gràfic 11. Distribució dictàmens emesos sobre JG.

Gràfic 12. Evolució anual consultes SOJ.

Gràfic 13. Tipologia de les consultes davant el SOJ.

Gràfic 14. Comparativa SOJ-Justícia Gratuïta 2016.

L'àmbit Contenciós-Administratiu

1. Introducció

En els primers articles de la *Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció contenciosa administrativa* (des d'ara LJCA), s'estableix l'àmbit objectiu i subjectiu sobre el qual aquesta Jurisdicció desplega el seu poder, d'acord amb la finalitat del Dret Administratiu de garantir la defensa dels drets dels ciutadans en les seves relacions amb l'Administració, així com el control extern de que en l'exercici de les seves prerrogatives i facultats exorbitants, aquesta s'ajusta de forma estricta a les normes de procediment i a l'ordenament jurídic, servint amb objectivitat als interessos generals segons disposa l'art. 103.1, CE.

L'art. 6 de la LJCA estableix que "l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu està integrat pels següents òrgans":

- a) Jutjats del Contenciós-Administratiu.
- b) Jutjats Centrals del Contenciós-Administratiu.
- c) Sales del Contenciós-Administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia.
- d) Sala del Contenciós-Administratiu de l'Audiència Nacional.
- e) Sala del Contenciós-Administratiu del Tribunal Suprem.

Sobre aquests òrgans, centrarem l'anàlisi de les dades publicades pel CGPJ en la seva pàgina WEB institucional, relatives a l'activitat judicial dels mateixos i a la seva evolució al llarg dels últims anys. Primer, analitzant les dades referides a l'àmbit contenciós administratiu en el seu conjunt, fent una comparativa entre diferents categories geogràfiques. Segon, fent el mateix sobre els òrgans judicials que per raons de competència territorial, despleguen el seu àmbit d'actuació en el "territori ICAB". Però abans, hem de fer una sèrie de consideracions, relatives a les característiques i trets propis de

l'ordre contenciós administratiu, per tal d'entendre millor el comportament de l'estadística judicial dels òrgans que el componen.

En primer lloc, tal com l'ha definit el jurista Miguel Sánchez Morón, el Dret Administratiu és un "producte cultural, que s'ha creat al ritme de la construcció de l'Estat de Dret, des dels seus orígens fa més de dos segles, i que s'ha anat adaptant a les transformacions, molt notables, que el mateix Estat constitucional ha experimentat en aquest temps". En efecte, l'evolució del context sociopolític del nostre país en els últims 60 anys, ha influït de manera directa en la configuració del nostre ordenament jurídic en general, i del Dret administratiu en particular. En aquest sentit, hem passat d'una administració pública fortament centralitzada a una altra eminentment descentralitzada, tant a nivell funcional com territorial. I és que, producte d'aquesta descentralització, es creen i coexisteixen diversos nivells d'Administracions Públiques (estatal, autonòmica i local), per tal de donar una millor resposta al ciutadà i garantir la prestació dels diferents serveis públics d'una manera eficaç. El funcionament de les administracions públiques, s'articula mitjançant l'esquema de "Llei de bases + desenvolupament", d'acord amb el repartiment competencial que es fa en la Constitució Espanyola de 1978 i en els diferents Estatuts d'Autonomia de les CCAA.

En segon lloc, les administracions públiques tenen un caràcter instrumental al servei del ciutadà. De manera que la seva actuació ha d'anar dirigida al compliment de l'interès general, d'acord amb els objectius continguts en les lleis i en l'ordenament jurídic. Una de les manifestacions d'aquest caràcter instrumental, és la motivació dels diferents responsables de renovar les seves administracions adaptant-les a les necessitats de la ciutadania. En l'àmbit del Dret administratiu, aquest esforç de modernització s'inicia amb la *Llei de 27 de desembre de 1956, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa*, que és la precedent directa de l'actual LJCA de 1998.

Tanmateix, els canvis normatius més importants, es produeixen amb la Constitució Espanyola de 1978, passant d'un règim autoritari a un Estat social i democràtic de Dret. Això suposa l'entrada en escena de tot un seguit de principis inspiradors del nostre ordenament jurídic, com ara la tutela judicial efectiva, la submissió de l'Administració Pública a la Llei, el control de la potestat reglamentària i de la legalitat de l'actuació administrativa davant els Tribunals, entre d'altres. El desenvolupament jurisprudencial i normatiu d'aquests principis, fa que l'Administració Pública (incloent la de la Justícia), deixi de ser considerada només com un Poder o una autoritat, passant a convertir-se al mateix temps en un Servei Públic per al ciutadà. A això es dirigeix la implantació de la Nova Oficina Judicial, i l'ús de les noves tecnologies, a les quals es farà referència més endavant, quan parlem del Pla de Modernització de la Justícia.

D'altra banda, l'aparició d'estructures supranacionals, fa que a més de les normes que es promulguen a nivell intern, haguem de tenir en compte el desenvolupament legislatiu que (des de la UE sobretot) incideix d'una manera més o menys intensa en matèries com ara, seguretat alimentària, telecomunicacions, protecció de dades, o la contractació pública, augmentant amb això la complexitat ja de per si intrínseca dels assumptes que es ventilen en aquesta Jurisdicció. A més, no hem d'oblidar, que en molts dels assumptes que es judicialitzen, s'està discutint sobre espais i recursos públics, de manera que a aquesta complexitat, se li ha d'afegir certa permeabilitat política. No obstant, segons apuntàvem al principi, la possibilitat d'aquest control judicial resulta necessària, ja que a través de la independència dels magistrats es podrà fiscalitzar que una determinada actuació administrativa s'ha ajustat de manera estricta a les normes de procediment, i que en ella s'ha complert amb totes les exigències legals de rigor.

També, la multitud i diversitat de les matèries sobre les que han de resoldre els diferents òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció, fa que els seus operadors hagin d'estar en constant estudi i reciclatge professional. Per això, des de diferents fòrums es reclama l'especialització dels diferents

òrgans judicials, per tal de reduir la saturació que històricament ha presentat aquesta Jurisdicció. I és que estem davant d'un ordre jurisdiccional que va néixer amb la intenció d'ocupar-se de relativament "pocs assumptes", però que amb el pas dels anys i l'ampliació del seu àmbit tant objectiu com subjectiu, ha patit uns nivells de saturació notables, segons es podrà apreciar en els gràfics i taules que s'acompanyen a continuació.

Finalment, hem de citar dues normes que han tingut una incidència directa en el desenvolupament de l'activitat judicial de l'àmbit contenciós administratiu. La primera d'aquestes normes, és la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social*, que suposa una reordenació competencial d'algunes matèries el coneixement i resolució de les quals, estava dispersa entre diversos ordres jurisdiccionals: el Contenciós administratiu i el Social. La segona, és la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*. L'extensió de les taxes judicials i la configuració que a les mateixes es dona al novembre de 2012, ha funcionat com una mena de mecanisme dissuasori per a molts ciutadans, limitant amb això l'accés d'aquests als Tribunals per una simple qüestió econòmica. No hem d'oblidar, que un dels paràmetres que serveixen a l'hora de mesurar la qualitat de la Justícia, és la facilitat i els mecanismes d'accés a la mateixa sent que les taxes judicials, minven aquesta qualitat pel motiu anteriorment apuntat. I és que el recorregut que a partir de l'esmentada llei de 2012 han tingut les taxes judicials, es resumeix en un fort rebuig per part de tots els operadors jurídics, 5 reformes normatives, de les que hem de destacar l'operada pel *Reial Decret Llei 1/2015, de 27 de febrer* en virtut del qual se suprimeixen les mateixes per a les persones físiques, i una Sentència del Tribunal Constitucional dictada el 21 de juliol de 2016, que considera contrari al marc constitucional per les seves quanties desproporcionades. No obstant això, l'esmentada Sentència manté el concepte constitucional de les mateixes.

2. Part general

2.1 Litigiositat

La taxa de litigiositat és un indicador que reflecteix el volum d'assumptes que s'han tramitat pels òrgans judicials en un determinat període, en relació al nombre d'habitants del territori en què aquests despleguen la seva competència, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de Litigiositat = Afers ingressats X 1.000/Població**.

NOTA: Els valors relatius a la taxa de litigiositat que s'han anat publicant, solen contenir petites variacions d'un any a un altre, pel següent motiu: la fórmula que utilitzem per al seu càlcul, inclou dades relatives a la població, que solen experimentar certes variacions degudes a la pròpia actualització que de les mateixes es realitza a la font de la qual s'extreuen. No obstant, això no ha de ser un motiu d'incoherència respecte a les sèries publicades en edicions anteriors. Tot el contrari, ja que es revisa i actualitza tota la sèrie si és necessari ja que, només així, es manté la coherència pel que fa a l'evolució de la tendència.

En el Gràfic 1, podem veure l'evolució que ha experimentat la taxa de litigiositat referida a l'àmbit contenciós administratiu, en el període comprès entre els anys 2007 i 2016. Es tracta ni més ni menys que de 10 exercicis, en els quals es poden diferenciar dues tendències pel que fa al desenvolupament de la litigiositat administrativa. Durant els primers anys de la sèrie, la taxa de litigiositat experimenta un creixement progressiu, situant-se a l'any 2009 en un 6,91 per cada mil habitants, la xifra més alta de la sèrie. A partir d'aquí, veiem com la litigiositat en l'àmbit contenciós administratiu, descriu una

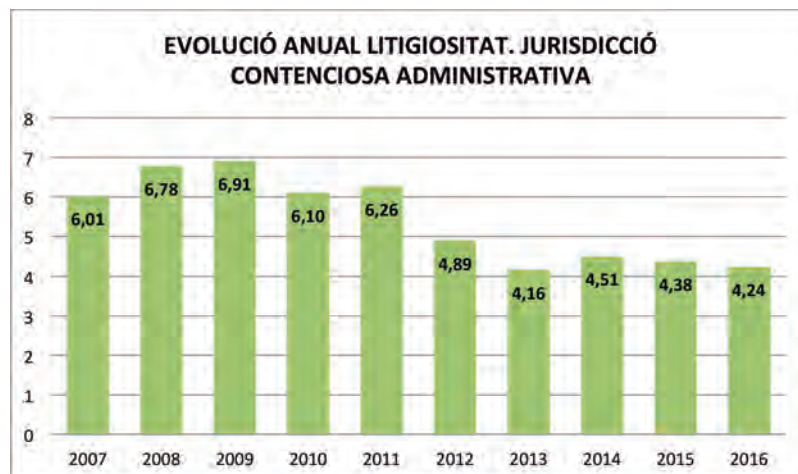
tendència regressiva fins a situar-se en un 4,24 per cada mil habitants a l'any 2016, fet que suposa un descens del 3% respecte a l'exercici anterior.

Aquesta litigiositat del 4,24 per cada mil habitants, es refereix a la Jurisdicció contenciosa administrativa en general, és a dir, considerant a tots els òrgans judicials que s'integren en la mateixa, i prenent com a base el nombre d'assumptes que s'han ingressat a nivell estatal. Si la comparem amb la litigiositat que es registra en l'àmbit territorial de l'ICAB (Gràfic 2), veiem com aquesta última se situa ostensiblement per sota: un 3,22 per cada mil habitants a l'any 2016. A la "demarcació ICAB", la litigiositat referida a l'ordre contencios administratiu, s'ha incrementat un 5% respecte a l'any 2015, mentre que en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", la taxa de litigiositat s'ha situat en 1,87 per cada mil habitants a l'any 2016, un 7% més respecte a l'exercici anterior. El perquè d'aquesta diferència pel que fa a l'evolució de la taxa de litigiositat entre una i altra circumscripció territorial, així com la variació dels valors registrats, s'exposa a continuació.

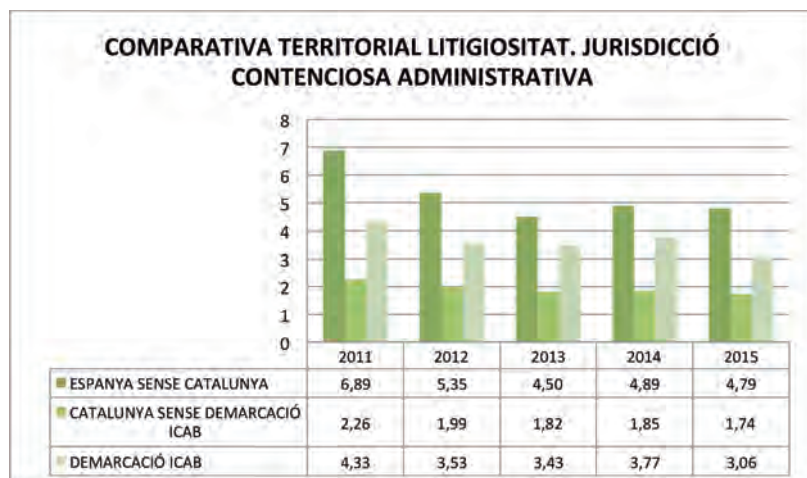
En efecte, pel que fa a les causes explicatives del comportament de la taxa de litigiositat, d'una banda, hem de situar els valors registrats en el concret context socioeconòmic en el qual es produeixen. Així, no hem d'obviar la crisi econòmica de l'any 2008, que marca un abans i un després nítidament diferenciables en el desenvolupament de l'activat judicial. En el cas de l'àmbit contencios administratiu, això es tradueix en que una major activitat econòmica suposa, en termes generals, més litigiositat: major contractació pública, major volum de llicències d'obertura i d'activitat, més expedients sobre urbanisme i ordenació del territori, expropiacions forçoses, etc. D'altra banda, la implantació (o extensió en sentit estricte) de les taxes judicials a partir de novembre de 2012, va tenir una incidència significativa en el descens de la litigiositat, ja que va desincentivar la iniciació de molts procediments per una qüestió econòmica, segons dèiem en l'epígraf introductori del present capítol.

També, els fluxos migratoris han tingut un especial impacte en l'evolució de la litigiositat en l'àmbit contencios administratiu. En efecte, el descens de la població estrangera (que ha estat paral·lel al de la població en general segons es podrà veure més endavant), ha incidit en la regressió del volum d'assumptes tramitats en matèria d'estrangeria.

Finalment, la reforma operada per la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social, ha influït de manera directa en el descens de la litigiositat en l'àmbit contencios administratiu doncs, segons dèiem en la introducció del present capítol, s'ha reordenat la distribució competencial d'una sèrie de matèries, com les pretensions deduïdes en assumptes de regulació d'ocupació i trasllats col·lectius, o les sancions per infraccions en l'ordre social (amb excepció de la gestió recaptatòria de la Seguretat Social), que ara es ventilen en la Jurisdicció social.

Gràfic 1. Evolució anual litigiositat. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 2. Comparativa territorial litigiositat. Jurisdicció contenciosa administrativa.

2.2 Moviment d'assumpes

L'Activitat judicial en termes absoluts

Quan parlem del "moviment d'assumpes" ens referim a la concreta activitat dels òrgans judicials expressada en valors absoluts, d'acord amb les dades publicades pel CGPJ i distingint entre 4 grans categories:

- Assumpes pendents a l'inici
- Assumpes ingressats
- Assumpes resolts
- Assumpes pendents al finalitzar

La jurisdicció contenciosa administrativa inicia l'any 2016 amb un total de 207.030 assumpes pendents d'exercicis anteriors, un 11% menys respecte a l'any anterior. A la "demarcació ICAB", el descens és encara més acusat, d'un 25%, ja que d'un total de 9.704 assumpes pendents quan s'inicia l'exercici 2015, passem a 7.282 a l'any 2016. Més endavant, veurem si aquesta reducció ha estat motivada per un augment de la capacitat resolutiva dels nostres tribunals, o ha estat conseqüència d'altres factors.

A més d'aquest volum de pendents, a l'any 2016 s'han ingressat un total de 197.019 assumpes, un 3% menys respecte al 2015. Això encaixa amb la reducció de la litigiositat abans apuntada que, recordem, per a l'any 2016 s'ha situat en un 4,24 per cada mil habitants. No obstant això, i d'acord amb el que dèiem en quant a la comparativa territorial de l'evolució de la litigiositat, en la "demarcació ICAB" s'ha produït un increment del 6% respecte al nombre d'assumpes registrats en l'exercici anterior. En efecte, de 8.076 expedients iniciats a l'any 2015, hem passat a 8.535 assumpes al 2016.

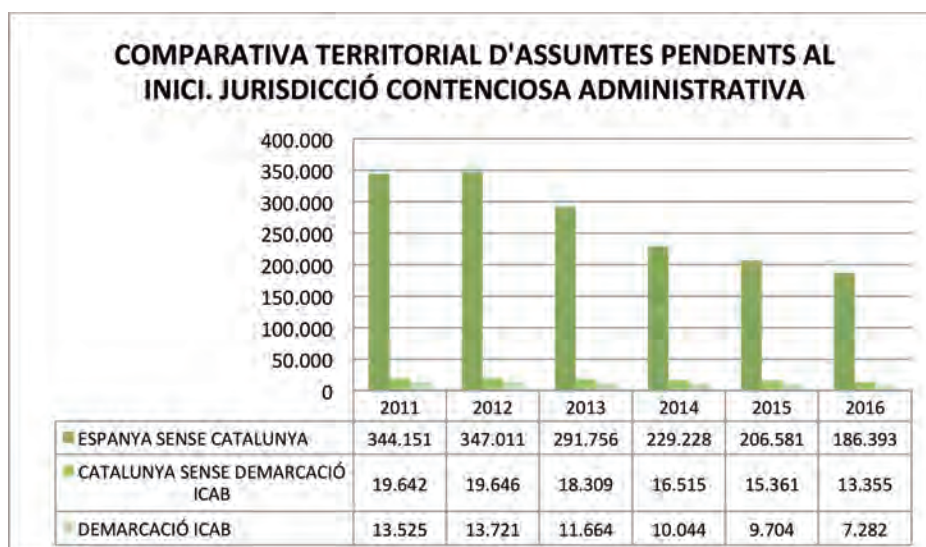
Del total d'assumpes pendents a l'inici i ingressats durant l'any 2016 a la Jurisdicció contenciosa administrativa, s'han resolt un total de 213.666 casos, el que suposa un 7% menys tenint en compte que a l'any 2015 es van resoldre 229.965. A la "demarcació ICAB", s'han resolt un total de 8.926 assumpes al llarg de l'exercici 2016, un 15% menys respecte a l'any 2015 en el qual es van resoldre 10.501 expedients. En aquest punt hem de recordar que al territori ICAB s'ha produït un increment del 6% respecte al volum d'assumpes ingressats, a diferència del que passa a la resta de l'Estat (Gràfic 4). I és que les característiques pròpies dels territoris que s'integren en cadascuna de les de-

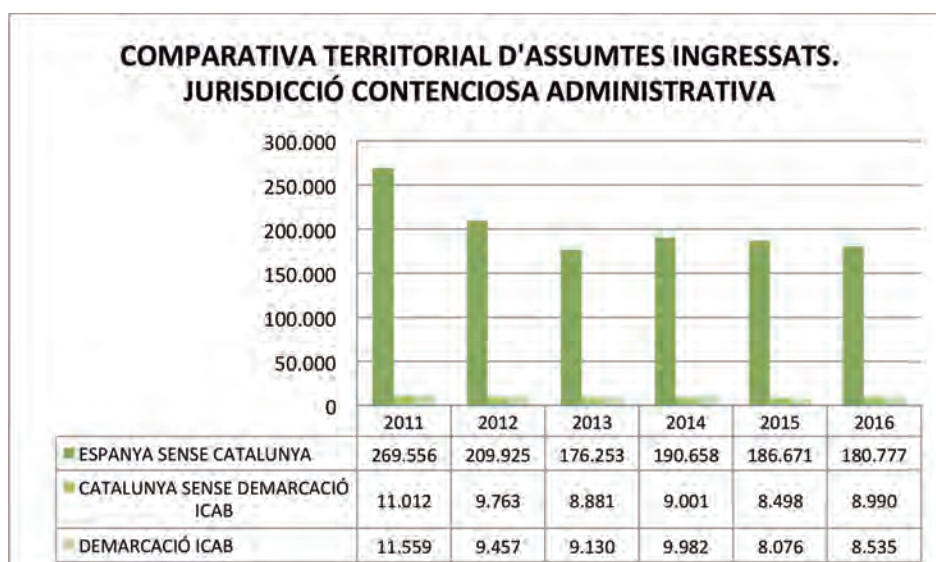
marcacions judicials, influeix en el moviment dels assumptes. Així, hem de tenir en compte que la "demarcació ICAB" es compona d'un territori en el qual hi ha una major densitat de població, i en el qual es produeix una activitat urbana, econòmica i industrial més intensa, augmentant amb això les potencialitats de que es produeixi una litigiositat més alta.

Finalment, els òrgans judicials de l'ordre contenciós administratiu han tancat l'any 2016 amb un total de 190.925 assumptes pendents, fet que suposa una reducció del 8% tenint en del volum d'assump-tes amb els quals es va iniciar l'any (207.030), i que es corresponen amb els assumptes pendents al finalitzar l'exercici anterior. A la "demarcació ICAB" resten per finalitzar en acabar l'any 2016, un total de 6.913 assumptes.

En l'apartat següent, combinant aquestes 4 categories que conformen el "moviment dels assump-tes", d'acord amb les fórmules que configuren diferents indicadors judicials, podrem veure amb més precisió si en l'activitat dels òrgans que s'integren en aquest ordre jurisdiccional, s'ha produït una millora en termes de capacitat resolutiva.

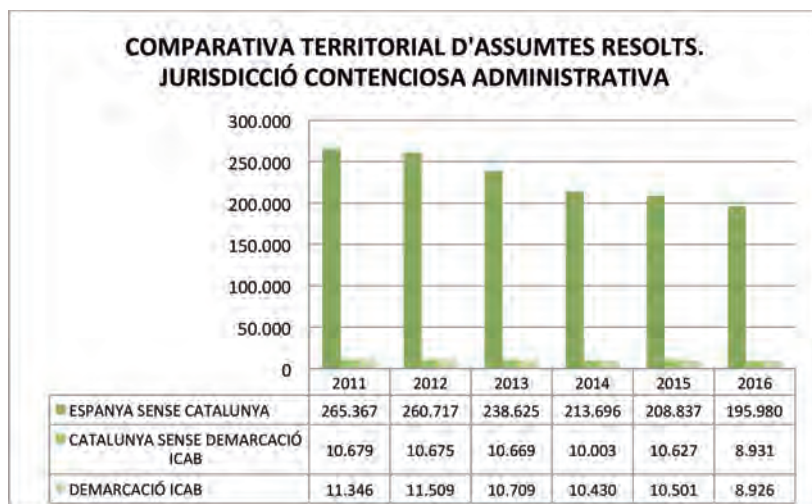

Gràfic 3. Comparativa territorial d'assump-tes pendents al inici. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 4. Comparativa territorial d'assump-tes ingressats. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumpes pendents en finalitzar. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Sentències i recursos

A l'any 2016, els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció contenciosa administrativa, han dictat un total de 138.431 sentències, un 5% menys respecte a l'exercici anterior. Al Gràfic 6 podem veure quina ha estat la distribució del dictat d'aquestes sentències, entre les diferents demarcacions geogràfiques en què s'han classificat les dades de l'activitat judicial publicada pel CGPJ, utilitzades al llarg del present anàlisi. Hem de destacar, que malgrat que la circumscripció de "Catalunya sense demarcació ICAB" ocupa una major extensió geogràfica, en la "demarcació ICAB" s'ha dictat un volum molt similar de sentències a aquella. Al territori ICAB, s'han dictat un total de 5.237 sentències al llarg de l'any 2016, mentre que en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", s'han resolt 6.820.

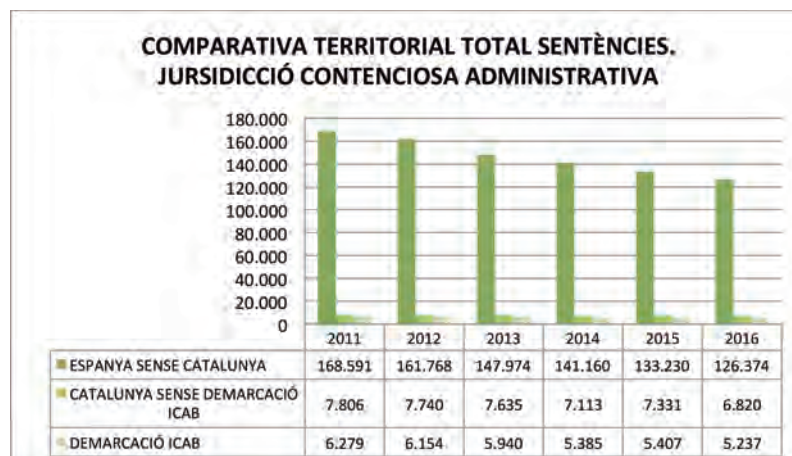
Tal i com es va exposar en l'apartat anterior en parlar del moviment dels assumpes, la diferència dels territoris que s'integren en cadascun dels partits judicials que conformen una i altra demarcació, influeix de manera directa en la litigiositat registrada a cadascuna d'elles. Així, recordem que la "demarcació ICAB" està formada per partits judicials en els que hi ha una major densitat de població i en els quals es produeix una activitat urbana, econòmica i industrial més intensa. De fet, en la sèrie temporal que es recull en el Gràfic 4, veiem com en alguns anys, la quantitat d'assumpes que s'ingressen a la "demarcació ICAB" arriba a superar fins i tot als registrats en "Catalunya sense demarcació ICAB".

Si fem la comparativa del nombre de Sentències dictades (Gràfic 6) amb el volum d'assumptes resolts (Gràfic 4), veiem com dels 213.366 expedients finalitzats al llarg de l'exercici 2016, tan sols 138.431 ho han fet mitjançant sentència, la qual cosa suposa un 65% respecte al total. El 35% restant, és a dir un total de 74.935 assumptes, s'han tancat d'una altra manera. I és que, tal com succeeix en altres jurisdiccions, els arts. 74 i ss. LJCA preveuen "altres maneres de terminació del procediment", com ara el desistiment pel recurrent, l'aplanament del demandat, el reconeixement per part de l'Administració en via administrativa de la totalitat de les pretensions del demandant un cop interposat el recurs contenciós administratiu, o l'acord entre les parts litigants.

Pel que fa al volum de recursos presentats en aquesta Jurisdicció, en els Gràfic 9 i 10 podem observar el nombre total d'apel·lacions interposades davant les Sales contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, dels àmbits de "Espanya sense Catalunya" i de "Catalunya" respectivament. A part dels recursos d'apel·lació, hi ha altres mitjans d'impugnació. No obstant això, per la representativitat que els mateixos tenen sobre el conjunt, s'han escollit els recursos d'apel·lació que han estat resolts pels Tribunals Superiors de Justícia, per tal de conèixer la "acceptació" dels litigants de les sentències dictades en primera instància, així com el "gra d'encert" de les mateixes, tenint en compte el volum de les que han estat confirmades en segona instància. Aquests elements, transmeten una informació molt valuosa a l'hora de valorar la qualitat de l'Administració de Justícia, per la qual cosa no podem deixar passar l'oportunitat de referir-nos als mateixos, encara que sigui breument.

L'art. 81, LJCA disposa que es pot recórrer en apel·lació les sentències dels Jutjats contenciosos administratius i dels Jutjats centrals contenciosos administratius, llevat que s'hagin dictat en els assumptes següents: aquells en els que la quantia no excedeixi de 30.000 euros i els relatius a matèria electoral compresos en l'art. 8º 4. Així mateix, el precitat precepte disposa que sempre seran susceptibles d'apel·lació les sentències que declarin la inadmissibilitat del recurs en el cas de la lletra a) de l'apartat anterior, les dictades en el procediment per a la protecció dels drets fonamentals de la persona, les que resolguin litigis entre administracions públiques i les que resolguin impugnacions indirectes de disposicions generals.

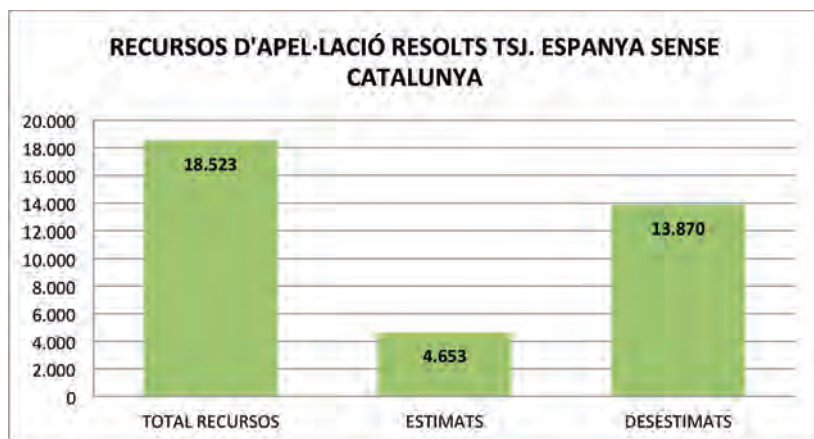
De les 138.431 sentències dictades al 2016 en el marc de la Jurisdicció contenciosa administrativa, 21.045 ho han estat resolent un recurs d'apel·lació interposat davant les Sales contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, amb la distribució territorial que figura en els Gràfics 9 i 10. De les 18.523 emeses a "Espanya sense Catalunya", 4.653 ho han estat amb caràcter d'estimatòries i 13.870 de desestimàries; mentre que a "Catalunya", dels 2.522 recursos d'apel·lació resolts pel TSJ, 806 ho han estat per sentència estimatòria i 1.716 desestimària. En conjunt, un 74% dels recursos d'apel·lació que han estat resolts pels referits òrgans en l'any 2016, ho han estat amb caràcter desestimatori, confirmant per tant la sentència dictada en primera instància.

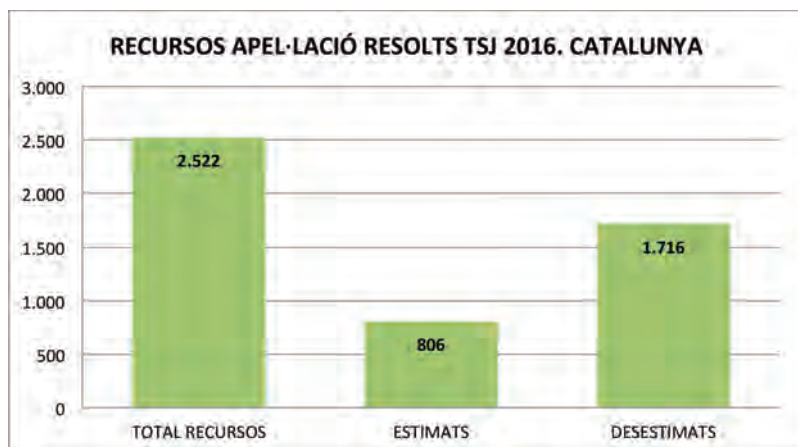
Gràfic 7. Comparativa territorial del total de sentències. Jurisdicció contenciosa administrativa.

LA LUPA. SENTÈNCIES TOTALS JUTJATS DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU. DEMARCACIÓ ICAB						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
JCA N° 1 BARCELONA	350	312	263	246	234	221
JCA N° 2 BARCELONA	381	349	389	351	378	320
JCA N° 3 BARCELONA	367	298	338	240	314	394
JCA N° 4 BARCELONA	421	497	438	277	261	254
JCA N° 5 BARCELONA	403	370	292	278	304	332
JCA N° 6 BARCELONA	376	300	333	282	270	264
JCA N° 7 BARCELONA	295	331	339	373	402	258
JCA N° 8 BARCELONA	470	430	378	347	380	328
JCA N° 9 BARCELONA	340	520	310	318	343	295
JCA N° 10 BARCELONA	378	355	379	430	323	298
JCA N° 11 BARCELONA	326	348	348	320	335	328
JCA N° 12 BARCELONA	415	312	316	305	325	360
JCA N° 13 BARCELONA	328	392	434	300	333	336
JCA N° 14 BARCELONA	395	331	360	352	316	291
JCA N° 15 BARCELONA	361	426	352	300	312	285
JCA N° 16 BARCELONA	349	272	274	237	244	276
JCA N° 17 BARCELONA	324	311	397	429	333	397

Gràfic 8. La Lupa. Sentències totals dels Jutjats del contenciós administratiu de Barcelona.

Gràfic 9. Recursos d'apel·lació resolts pel TSJ. Espanya sense Catalunya. Any 2016.

Gràfic 10. Recursos d'apel·lació resolts pel TSJ de Catalunya. Any 2016.

2.3 Principals indicadors judicials

Dèiem que combinant els valors absoluts registrats en cadascuna de les 4 categories que componen el “moviment d’assumpes”, d’acord amb unes determinades fórmules que configuren diferents indicadors judicials, podem obtenir informació relativa a la capacitat resolutiva i als nivells de saturació en la qual es troben els òrgans jurisdiccionals de l’ordre contenciós administratiu.

Taxa de resolució

La taxa de resolució és un indicador que té la finalitat d’informar sobre el nivell de capacitat resolutiva que ha ofert un determinat òrgan judicial o conjunt d’aquests, en un determinat període. La fórmula que resumeix el que s’ha exposat és la següent: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumpes ingressats**. Amb el propòsit de fer-ho més gràfic, presentem el resultat d’aquest indicador, així com la resta dels que hem utilitzat al llarg de la present anàlisi, en un tant per cent. Si el resultat d’aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un volum d’assumpes inferior al que s’ha ingressat en un determinat període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d’aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l’òrgan a què representa.

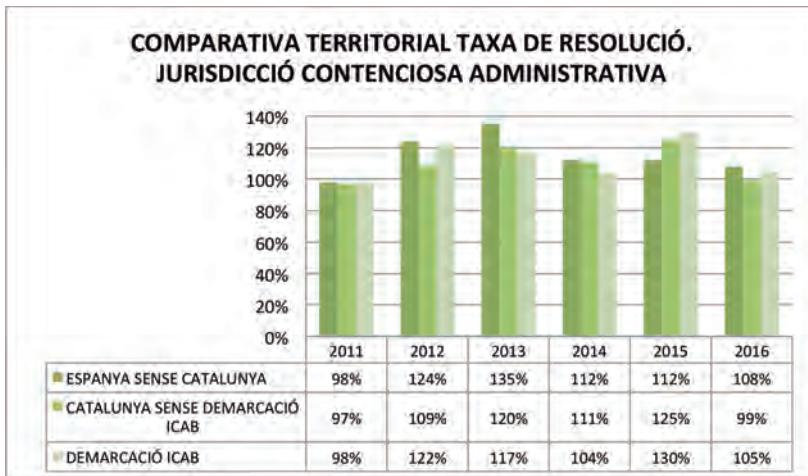
A l’any 2016, la taxa de resolució registrada a la Jurisdicció contenciosa administrativa ha estat d’un 108%, un 4% menys que en l’exercici anterior. L’evolució de la mateixa, va lligada al desenvolupament de la litigiositat experimentada al llarg dels últims anys. En efecte, si comparem les dades recollides en el Gràfic 1, amb els valors anotats pel que fa als assumptes ingressats i resolts (Gràfics 4 i 5, respectivament), en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, veiem que un increment de la litigiositat, si no va acompanyada d’una dotació suficient de recursos capaç d’absorbir-la, es tradueix en un descens de la capacitat resolutiva dels nostres Tribunals.

En la comparativa territorial que es fa de la taxa de resolució i que es recull en el Gràfic 10, veiem com s’anoten valors similars als registrats en termes generals. Dels tres àmbits geogràfics analitzats, “Catalunya sense demarcació ICAB” és l’únic que anota un valor per sota del 100%. En concret, la taxa de resolució en aquest territori és del 99%, mentre que la taxa de resolució en la “demarcació ICAB” registrada a l’any 2016 és del 105%. Si bé en els tres àmbits territorials es registra un descens de la capacitat resolutiva dels òrgans judicials respecte a l’any 2015, en el de “Catalunya sense demarcació ICAB” i en el de la “demarcació ICAB”, aquesta regressió és més intensa: de un 21% i un 19% respectivament. Això encaixa amb l’increment de la litigiositat registrada en aquests territoris en l’últim any, segons hem tingut ocasió de comentar en els apartats anteriors.

Gràfic 11. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa.

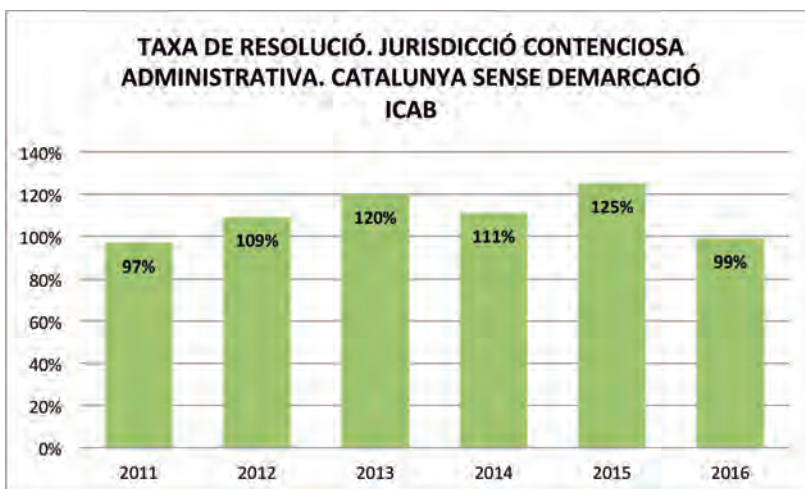

Gràfic 12. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 13. Taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 14. Taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 15. Taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa. Demarcació ICAB.

Taxa de pendència

La taxa de pendència és un altre dels indicadors judicials que serveixen al propòsit de mesurar l'adequació de la capacitat resolutiva dels òrgans judicials i la litigiositat real del moment, però en aquest cas posant l'accent en els nivells de saturació referits al volum d'assumpes que resten per finalitzar a l'acabar l'exercici. Per a això, utilitzem la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumpes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels Tribunals. Si aquest valor és superior al 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumpes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumpes, que els que han quedat pendents.

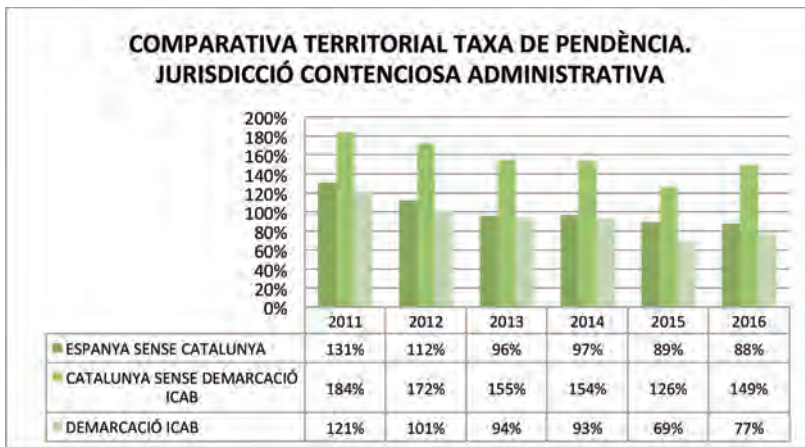
En termes generals, veiem com la Jurisdicció contenciosa administrativa ha registrat una taxa de pendència del 89% a l'any 2016, un 1% menys que en l'exercici anterior. A l'any 2011, veiem com la taxa de pendència se situa en un 132%, la xifra més alta de la sèrie. I és que la tendència regressiva anotada de la taxa de pendència, és proporcional a l'increment de la litigiositat registrada en el mateix període, i encaixa amb els nivells resolutius expressats en l'apartat anterior.

La taxa de pendència ha tingut un comportament similar en les tres demarcacions territorials analitzades. No obstant això, veiem com en els valors anotats hi ha una diferència en funció del concret territori al qual es refereixen, sent notablement més alts en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB". En aquest, la taxa de pendència anotada a l'any 2016 és del 149%, mentre que a "Espanya sense Catalunya, la mateixa se situa en el 87%. La taxa de pendència registrada a la " demarcació ICAB" a l'any 2016 és del 77%, la més baixa en relació a la resta de territoris. No obstant això, a diferència del que passa amb la taxa de pendència registrada en termes generals, aquesta s'ha incrementat en un 12% respecte a l'exercici 2015, el que es correspon amb l'augment del nombre d'assumpes ingressats (Gràfic 4) a què fèiem referència en el apartat anterior.

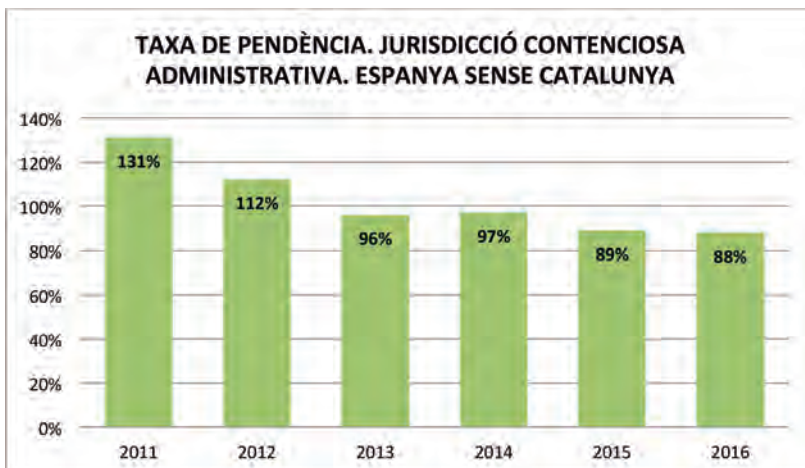

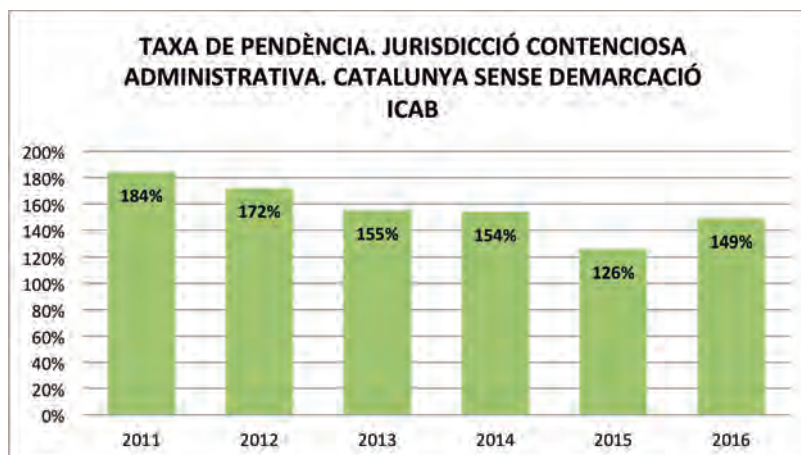
Gràfic 16. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa.

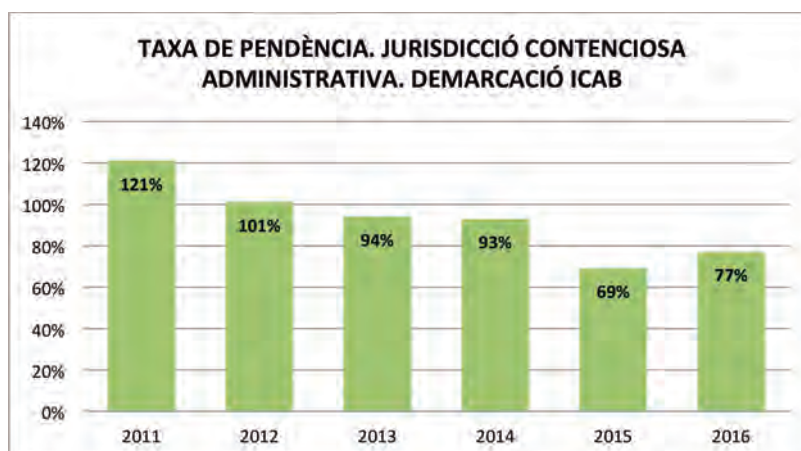
Gràfic 17. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 18. Taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 19. Taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 20. Taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa. Demarcació ICAB.

Taxa de congestió

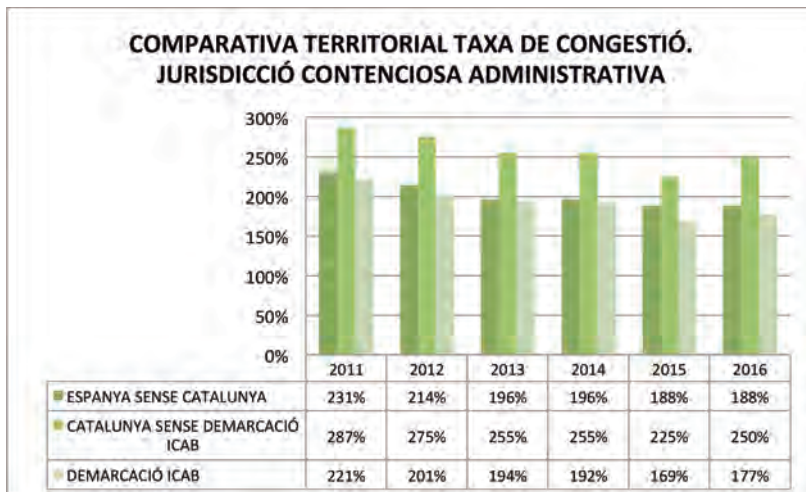
La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. En efecte, juntament amb els anteriors indicadors judicials analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si els òrgans judicials existents són capaços d'absorbir la litigiositat real a la qual s'enfronten, en un determinat període. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor disposició es trobarà l'òrgan en qüestió.

Al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016, la taxa de congestió registrada a la Jurisdicció contenciosa administrativa, ha experimentat un descens progressiu a mesura que s'anaven succeint els anys. Així, a l'any 2011, la taxa de congestió se situa en un 233%, mentre que a l'any 2016, la mateixa és del 189%. Aquesta evolució es correspon tant amb el desenvolupament de la litigiositat registrada en l'àmbit contenciós administratiu en el mateix període, així com al moviment dels assumptes abans comentat. En efecte, un increment del volum d'assumptes en un determinat període, sol tenir com a reflex un cert augment en els nivells de saturació dels òrgans. Sobre les causes explicatives del desenvolupament de la tendència en aquest sentit, ens remetem al que s'ha exposat en l'apartat anterior, relatiu al moviment dels assumptes.

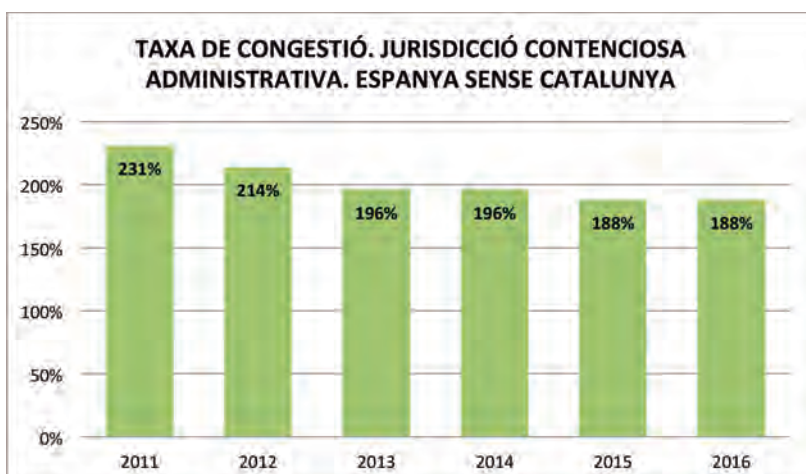
De la mateixa manera que succeeix en la taxa de pendència, la taxa de congestió registra una tendència similar en els diferents territoris estudiats, tot i que amb uns valors clarament diferenciats, en funció de la concreta demarcació a la qual es refereixen. Així, a "Catalunya sense demarcació ICAB", la taxa de congestió anotada a l'any 2016 és del 250%, un 11% més respecte a l'exercici anterior, mentre que en l'àmbit de "Espanya sense Catalunya", la mateixa se situa en un 187%. A la "demarcació ICAB" la taxa de congestió s'incrementa un 5% respecte a l'any 2015, situant-se en un 177% al 2016.

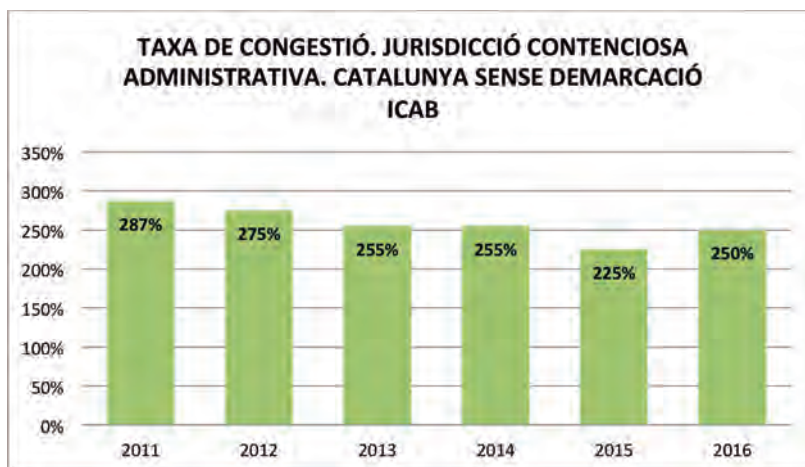
Gràfic 21. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa.

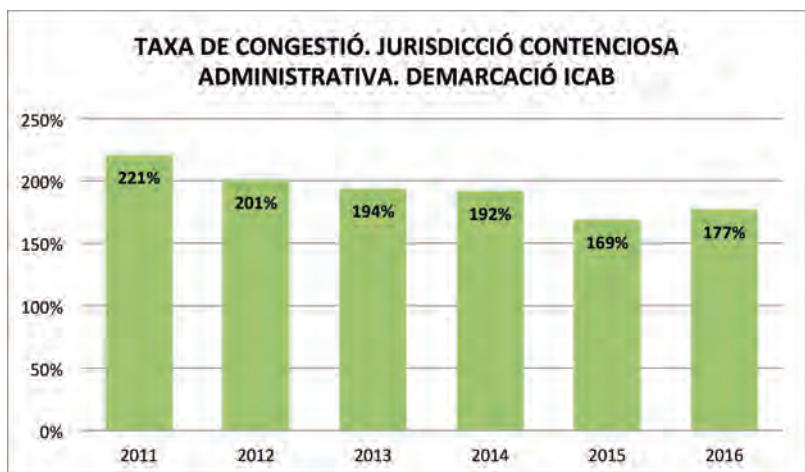
Gràfic 22. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 23. Taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 24. Taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 25. Taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa. Demarcació ICAB.

3. Contenciós administratiu per òrgans jurisdiccionals

A continuació, replicant la metodologia utilitzada en l'anàlisi de l'activitat judicial de la Jurisdicció contenciosa administrativa en termes generals, procedim a l'estudi de forma separada dels Jutjats del Contenciós administratiu i de les Sales contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, per concentrar-se en aquests òrgans el major volum d'assumptes que es tramiten en aquest ordre.

3.1 Jutjats del Contenciós Administratiu

Moviment d'assumptes

Si bé la creació d'aquests òrgans judicials ja estava prevista a la *Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial*, no va ser fins a la promulgació de la LJCA de 1998 quan aquests òrgans s'implanten definitivament en l'organització judicial del nostre ordenament jurídic. Al principi, la creació d'aquests

òrgans unipersonals, va causar un cert escepticisme en una part de la doctrina científica. No obstant això, aviat van veure que la seva posada en funcionament va ajudar a descongestionar la tramitació de determinats assumptes, millorant la capacitat resolutiva de l'estructura judicial de l'ordre contenciós administratiu. Després d'uns anys d'experiència positiva en el funcionament d'aquests òrgans, es va optar per una ampliació de les seves competències, a través de la *Llei Orgànica 19/2003, de 23 de desembre*, per la qual es modifica la LOPJ 1985.

L'art. 8, LJCA estableix l'àmbit competencial dels esmentats òrgans, que es resumeix de la següent manera:

- Recursos que es dirigeixin contra actes de les entitats locals i d'entitats i corporacions dependents o vinculades a aquestes, amb exclusió de les impugnacions de qualsevol classe d'instruments de planejament urbanístic. Això suposa que els Jutjats Contenciosos Administratius es van a encarregar del control ordinari de l'Administració local.
- Recursos que es dirigeixin contra actes administratius, ja siguin expressos o presumptes, de l'Administració de les CCAA, llevat que procedeixin del respectiu Consell de Govern, quan tinguin per objecte:
  - Qüestions de personal, llevat que es refereixin al naixement o extinció de la relació de servei de funcionaris públics de carrera.
  - Les sancions administratives que consisteixin en multes no superiors a 60.000 euros i en cessaments d'activitats o privació d'exercici de drets que no excedeixin de sis mesos.
  - Les reclamacions per responsabilitat patrimonial la quantia no excedeixi de 30.050 euros.
- Recursos que es dedueixin davant disposicions i actes de l'Administració perifèrica de l'Estat i de les comunitats autònomes, contra els actes dels organismes, ens, entitats o corporacions de dret públic, la competència no s'estengui a tot el territori nacional i contra les resolucions dels òrgans superiors quan confirmin íntegrament els dictats per aquells en via de recurs, fiscalització o tutela.
- Coneixeran de les resolucions que es dictin en matèria d'estrangeria per l'Administració perifèrica de l'Estat o pels òrgans competents de les comunitats autònomes.
- Impugnacions contra actes de les juntes electorals de zona i de les formulades en matèria de proclamació de candidatures i candidats efectuada per qualsevol de les Juntes Electorals, en els termes que preveu la legislació electoral.
- Coneixeran de les autoritzacions per a l'entrada en domicilis i altres llocs l'accés als quals requereixi el consentiment del seu titular, en execució forçosa d'actes de l'administració, així com autoritzacions o ratificacions de les mesures urgents i restrictives de drets fonamentals que puguin adoptar les autoritats sanitàries competents.

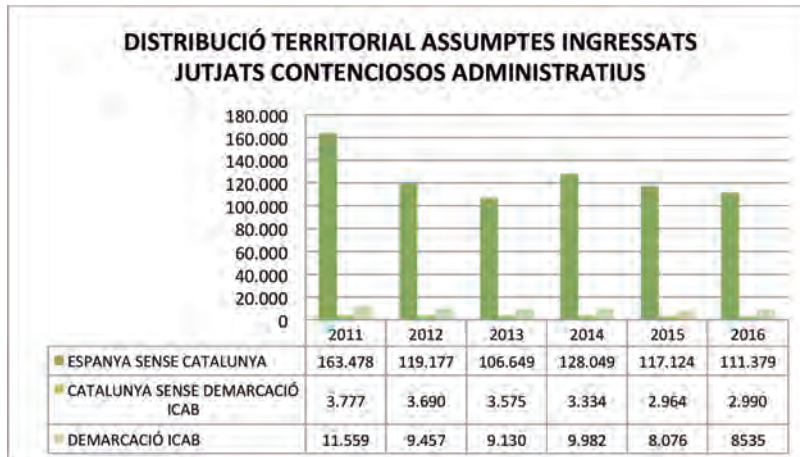
Per tant, d'acord amb el que s'ha manifestat a l'inici d'aquest capítol, tot i que el nombre total d'assumptes que es ventilen en aquesta Jurisdicció és menor a nivell quantitatiu respecte al d'altres ordres, la diversitat i complexitat dels mateixos, ha fet necessària la creació d'aquests òrgans unipersonals, per tal de fer una reordenació competencial i descongestionar amb això l'activitat judicial d'aquest àmbit.

Pel que fa al moviment dels assumptes d'aquests jutjats al llarg dels últims anys, ha tingut una evolució paral·lela a la taxa de litigiositat. En efecte, a l'any 2016 s'han ingressat un total de 122.904 assumptes en els Jutjats Contenciosos administratius, fet que suposa una regressió del 4% respecte a l'exercici anterior. No obstant això, pel que fa a la distribució territorial dels assumptes en

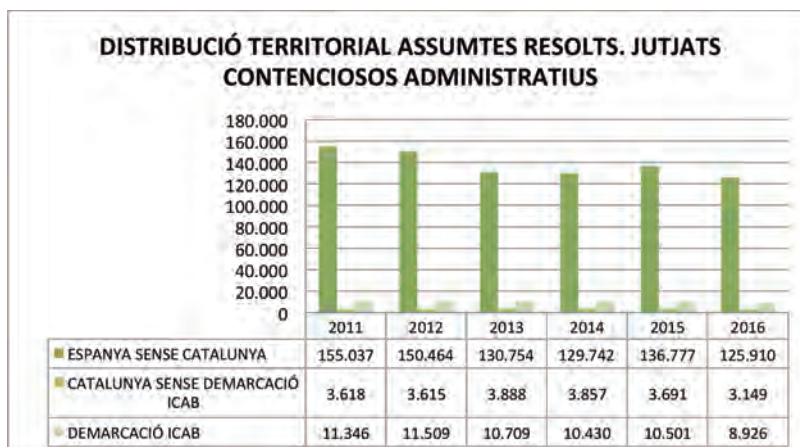
les diferents circumscripcions territorials, en el Gràfic 26 veiem com a "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes oberts en aquest últim exercici ha estat lleugerament superior respecte a l'any 2015. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes que s'han iniciat davant els Jutjats Contenciosos administratius al llarg de l'any 2016, ha estat de 8.535 en total, un 6% més respecte al exercici anterior.

Així mateix, s'han resolt un total de 137.985 assumpes al llarg de l'any 2016, el que significa que s'ha produït una regressió del 9% respecte a l'exercici anterior, en què es van resoldre 150.969 expedients. A la "demarcació ICAB" la xifra d'assumpes resolts a l'any 2016 pels JCA se situa en 8.926, un 18% menys que l'any anterior. En produir-se un increment de la càrrega de treball d'aquests jutjats (Gràfic 26), si aquesta no va acompanyada de les mesures de reforç necessàries, això repercuteix de manera negativa en la capacitat resolutiva de tals òrgans.

Pel que fa als assumpes pendents en finalitzar l'any 2016 per part dels JCA, en termes generals la xifra se situa en 95.937 expedients, un 14% més respecte l'any anterior. Si comparem aquesta xifra amb la que s'anota a l'any 2011 (191.477) veiem com el volum d'assumpes pendents al finalitzar ha disminuït de forma notable al llarg dels últims anys. Això és conseqüència directa de la reducció de la litigiositat registrada en l'àmbit contenciós administratiu en el mateix període (Gràfic 1), producte d'una reducció progressiva del volum d'assumpes ingressats (Gràfic 4). A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes pendents en finalitzar el 2016 ha estat de 6.913, un 5% menys respecte a l'any 2015. Mateixa tendència, encara que amb altres valors, es pot observar en els àmbits territorials de "Espanya sense Catalunya" i de "Catalunya sense demarcació ICAB".

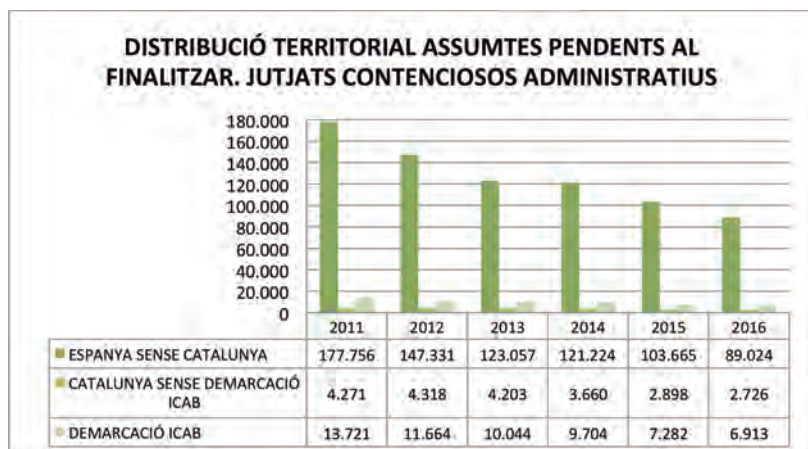

Gràfic 26. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 27. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 28. Distribució territorial d'assumpes pendents en finalitzar. Jutjats Contenciosos administratius.

Principals indicadors judicials

Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors judicials, referits als Jutjats Contenciosos administratius en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, veiem com va lligada al comportament del moviment dels assumpes abans comentat.

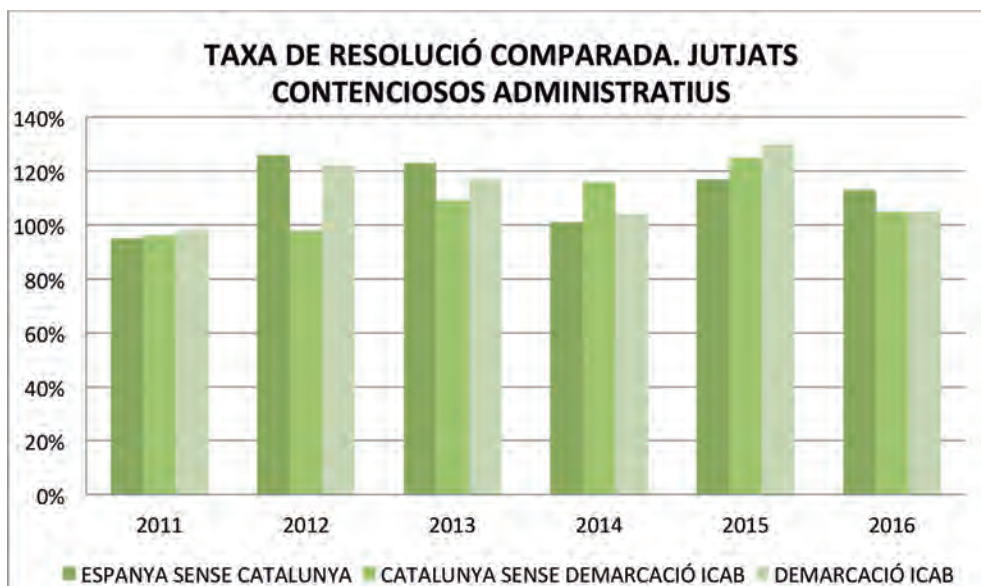
En efecte, a nivell estatal, la taxa de resolució que es registra en els Jutjats del Contenciós Administratiu a l'any 2016 és del 112%, mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 72% i en un 172% respectivament. Resulta curiós el fet de que tots els indicadors registren un descens. I és que normalment una regressió en els nivells de pendència i congestió, vol dir que hi ha hagut un augment proporcional de la capacitat resolutiva en el mateix exercici. Tanmateix, això és perfectament possible quan s'arrossega un volum important d'assumpes pendents en finalitzar l'exercici, segons vam poder veure en el Gràfic 28.

Pel que fa a l'evolució dels indicadors judicials en els diferents àmbits territorials analitzats, veiem com es correspon amb la tendència registrada a nivell estatal. No obstant això, de la mateixa manera que passa amb el moviment dels assumpes, s'aprecien diferències sensibles en funció del concret territori al qual ens referim. Pel que fa a la taxa de resolució registrada a l'any 2016, en l'àmbit de "Espanya sense Catalunya" aquesta es situa en un 113%, fet que suposa un descens del 3% respecte a l'exercici anterior. En els territoris de "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", el descens de la taxa de resolució és molt més intens. En efecte, la taxa de resolució que registren els JCA que s'integren en la "demarcació ICAB" en l'últim exercici és del 105%, un 19% menys respecte a l'any 2015.

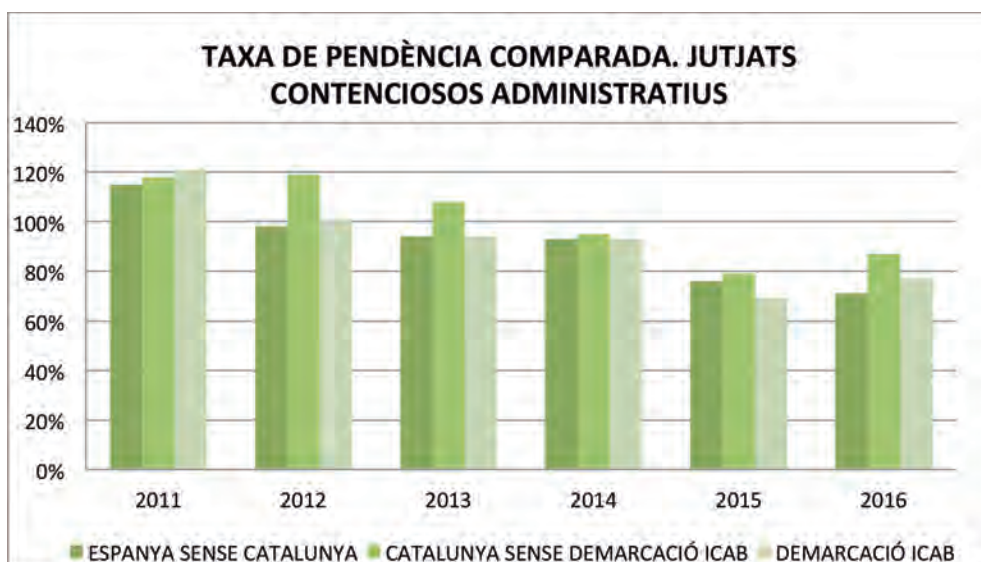
Mentre la taxa de pendència disminueix a "Espanya sense Catalunya", passant d'un 76% a l'any 2015 a un 71% en el 2016, a "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", aquesta augmenta. Així, la taxa de pendència registrada a "Catalunya sense demarcació ICAB" a l'any 2016 és del 87%, un 10% més respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa és d'un 77%, fet que suposa un increment del 12% respecte a l'any 2015. La taxa de congestió, tot i que amb altres valors, segueix una evolució similar a la de la taxa de pendència. En efecte, a "Espanya sense Catalunya", la taxa de congestió és del 171% (un 2% menys respecte a l'any 2015), mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa augmenta un 4% fins a situar-se en un 187%. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió registrada pels JCA per a l'any 2016 és del 177%, fet que suposa un increment del 5% respecte a l'exercici anterior.

PRINCIPALS INDICADORS. JUTJATS CONTENCIOSOS ADMINISTRATIUS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
2011	95%	115%	215%
2012	125%	99%	198%
2013	122%	94%	194%
2014	102%	93%	193%
2015	118%	75%	174%
2016	112%	72%	172%

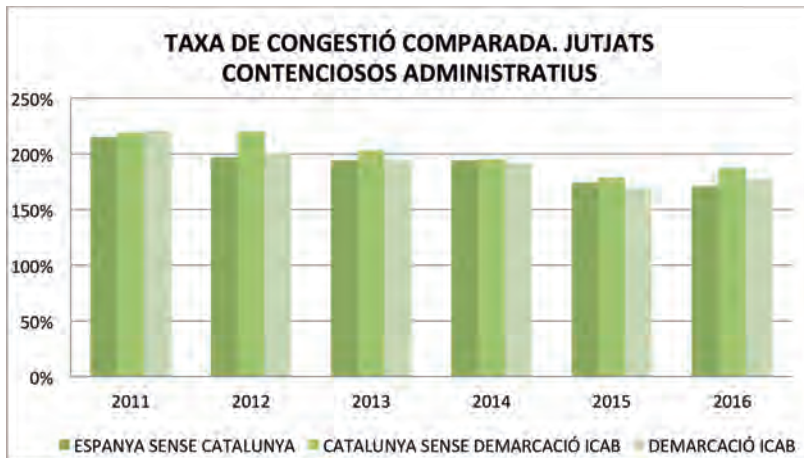
Taula 29. Principals indicadors judicials. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 30. Taxa de resolució comparada. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 31. Taxa de pendència comparada. Jutjats Contenciosos Administratius.

Gràfic 32. Taxa de congestió comparada. Jutjats Contenciosos administratius.

LA LUPA. JUTJATS CONTENCIOSOS ADMINISTRATIUS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JCA N° 1 BARCELONA	92%	221%	127%
JCA N° 2 BARCELONA	110%	173%	73%
JCA N° 3 BARCELONA	115%	153%	53%
JCA N° 4 BARCELONA	88%	217%	117%
JCA N° 5 BARCELONA	113%	181%	81%
JCA N° 6 BARCELONA	104%	182%	82%
JCA N° 7 BARCELONA	92%	192%	92%
JCA N° 8 BARCELONA	101%	180%	80%
JCA N° 9 BARCELONA	94%	174%	74%
JCA N° 10 BARCELONA	102%	165%	65%
JCA N° 11 BARCELONA	109%	169%	69%
JCA N° 12 BARCELONA	104%	172%	72%
JCA N° 13 BARCELONA	102%	162%	62%
JCA N° 14 BARCELONA	113%	169%	69%
JCA N° 15 BARCELONA	97%	170%	70%
JCA N° 16 BARCELONA	136%	167%	67%
JCA N° 17 BARCELONA	103%	187%	87%

Gràfic 33. La lupa. Jutjats Contenciosos administratius. Demarcació ICAB. Any 2016.

3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Contenciosa administrativa

Moviment d'assumptes

Les Sales dels Tribunals Superiors de Justícia són els òrgans fiscalitzadors de les Administracions Públiques de les Comunitats Autònomes, i sorgeixen de la planta judicial prevista en l'art. 26, LOPJ 1985, d'acord amb el model territorial autonòmic que preveu la Constitució Espanyola de 1978.

Quant a l'àmbit competencial de les mateixes, hem d'acudir al que disposa l'art. 10, LJCA 1998 en el qual, en diferents apartats, preveu el següent repartiment competencial que molt resumidament passem a exposar:

- Competències en única instància, en la que les Sales Contencioses Administratives dels TSJ gaudeixen d'una competencial residual, sobre aquells assumptes el coneixement no estigui expressament atribuït a altres òrgans de la Jurisdicció.
- Competències en la resolució en segona instància de recursos
  - d'apel·lació contra sentències i interlocutòries dels Jutjats Contenciosos administratius, en els termes que preveu la llei.
  - de revisió contra les sentències fermes dels JCA.
  - sobre qüestions de competència entre els JCA amb seu a les CCAA.
  - de cassació per a la unificació de doctrina en els termes previstos en l'art. 99, LJCA, o d'interès de llei d'acord amb el que disposa l'art. 101, LJCA.

Juntament amb els JCA, les Sales Contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, s'ocupen del volum més important d'assumptes d'aquesta Jurisdicció, en termes quantitativus.

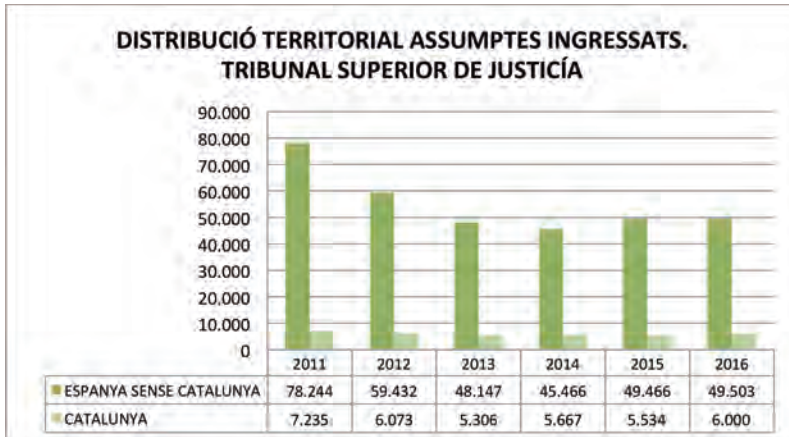
A l'any 2016 s'han ingressat un total de 55.503 assumptes a tota Espanya, fet que suposa un increment de l'1% respecte al 2015, en el que es van anotar un total de 55.000 expedients. Pel que fa a l'evolució de la tendència al llarg dels últims anys, es correspon amb el desenvolupament de la litigiositat registrada en el mateix període que, segons vam poder veure en el Gràfic 1, ha registrat un notable descens. Ja vam dir en l'epígraf introductori del present capítol, que hi han contribuït dos importants reformes. D'una banda, la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social*, que suposa una reordenació competencial d'algunes matèries a favor d'aquesta. D'altra banda, la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*, que ha funcionat com una mena de mecanisme dissuasori per molts ciutadans, limitant amb això l'accés d'aquests als Tribunals per una simple qüestió econòmica. Afortunadament, el Tribunal Constitucional ja s'ha pronunciat en contra de les mateixes, per la seva elevada quantia. No obstant això, hem d'advertir que conceptualment segueixen vigents (tot i que s'ha reduït notablement el seu àmbit d'aplicació), de manera que els diferents operadors jurídics tenim l'obligació de mostrar-nos vigilants davant de nous intents d'estendre-les, com va passar en la configuració que de les mateixes es va fer al novembre de 2012.

A Catalunya, el nombre d'assumptes que s'han iniciat al llarg de l'any 2016 ha estat de 6.000, un 8% més respecte l'any anterior. Veiem com l'increment és més pronunciat en l'àmbit de Catalunya, respecte a la resta de l'Estat. Això es correspon amb el desenvolupament de l'activitat judicial dels JCA (analitzada en l'apartat anterior) de la qual sorgeix un volum significatiu de recursos potencials a plantejar en segona instància. Per tant, si hi ha un nombre més elevat d'assumptes que s'han tramitat en primera instància, els que es vagin a plantejar en segona instància augmentaran de forma paral·lela.

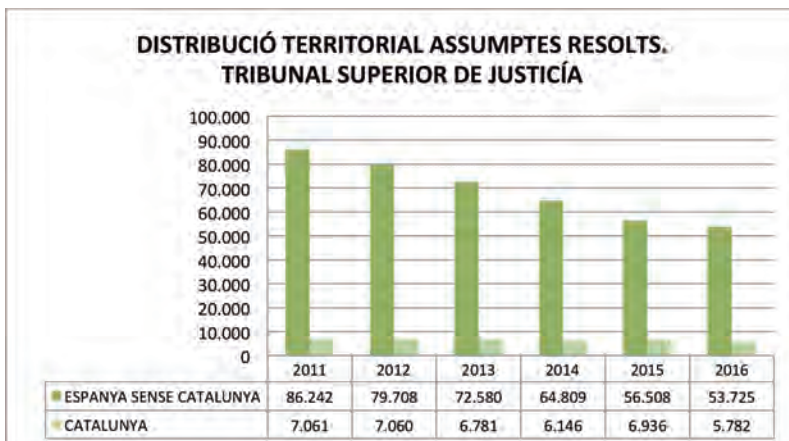
A l'any 2016 s'han resolt un total de 59.507 assumptes a nivell estatal, el que suposa un 6% menys respecte a l'exercici anterior, en què es van resoldre 63.444 expedients. No obstant això, veiem que la xifra segueix sent més elevada que els assumptes que s'han ingressat en un mateix exercici, circumstància que s'ha mantingut al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Això és una cosa positiva, en el sentit de que permet disminuir els nivells de saturació, que en l'estadística judicial que publica el CGPJ es recullen en sota la categoria de "assumptes pendents al finalitzar". A Catalunya, el nombre d'assumptes que s'ha resolt al llarg de l'any 2016 ha estat de 5.782, el que suposa una regressió del 17% respecte a l'exercici anterior.

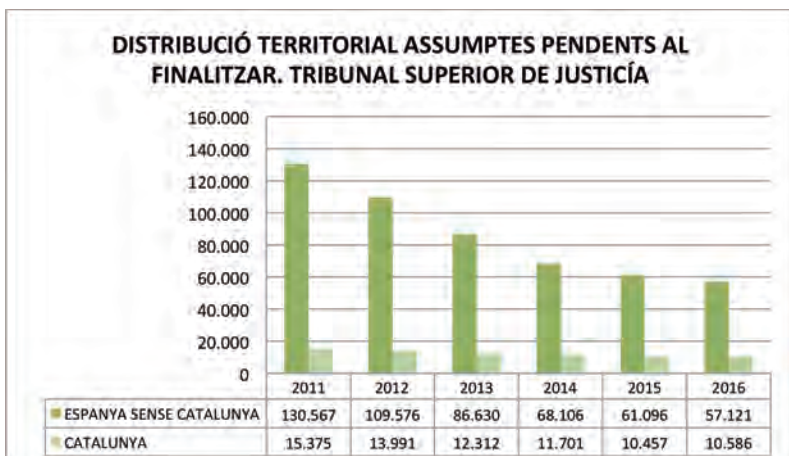
D'acord amb el manifestat abans, veiem com el volum d'assumptes pendents al finalitzar ha disminuït al llarg dels últims anys. A nivell estatal, han quedat pendents en finalitzar l'any 2016 un total de 67.707 assumptes, fet que suposa una regressió del 5% respecte a l'exercici anterior, i un descens de més de 78.200 assumptes respecte a l'any 2011. De nou, insistim en les normes que han afectat a l'evolució de la litigiositat en aquest ordre jurisdiccional, en el període 2011-2016. A Catalunya, el nombre d'assumptes pendents en finalitzar el 2016 ha estat de 10.586. En aquest territori, a diferència del que succeeix a la resta d'Espanya, veiem com es registra un increment pel que fa als assumptes pendents al finalitzar. Això encaixa amb l'augment del volum d'assumptes que es registra a "Catalunya" tant en els JCA (Gràfic 26), com en els TSJ (Gràfic 34).

Gràfic 34. Distribució territorial assumptes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 35. Distribució territorial d'assumptes resolts. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 36. Distribució territorial d'assumptes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia.

Principals indicadors judicials

En els Gràfics següents podem veure el comportament dels principals indicadors judicials, referits a l'activitat judicial dels TSJ. A la Taula 37 podem veure com ha estat la evolució dels mateixos a nivell estatal, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016.

Disminueix lleugerament la taxa de resolució respecte a l'any anterior; en efecte, d'un 115% anotat en el 2015 hem passat a un 107% al 2016, confirmant-se la tendència regressiva iniciada en exercicis anteriors. De forma correlativa, augmenten les taxes de pendència i de congestió, que per a l'any 2016 se situen en un 114% i en un 214% respectivament.

A Catalunya, la taxa de resolució dels TSJ a l'any 2016 és del 96%, el que suposa una reducció més intensa (en concret d'un 23%) respecte a la resta d'Espanya, si la comparem amb els nivells anotats en 2015. Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, succeeix el mateix encara que en sentit invers. És a dir, els valors que s'anoten a "Catalunya" són superiors respecte a la resta de l'Estat. En concret, la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 a Catalunya, és del 183%, mentre que la taxa de congestió se situa en a un 285%. La diferència pel que fa als principals indicadors judicials en un i altre territori, es correspon amb el moviment d'assumptes anotats en cada un d'ells.

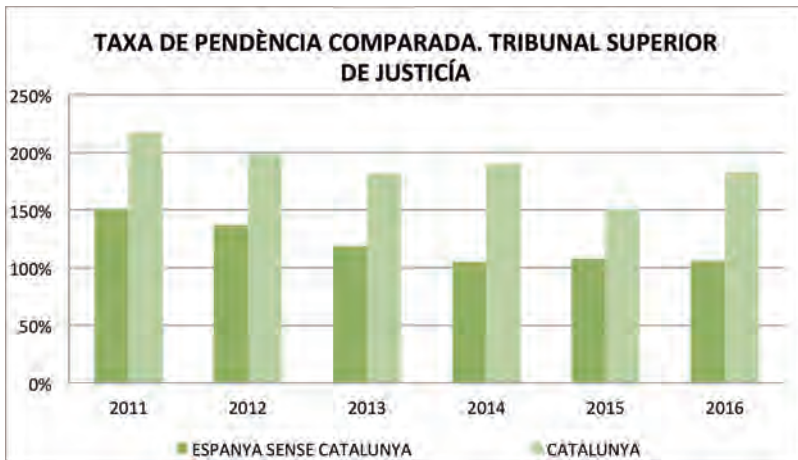
En anteriors línies vam dir que la configuració dels partits judicials que s'integren en cadascuna de les demarcacions territorials que s'han triat al llarg del present estudi en clau comparativa, incideix directament en els resultats anotats en tant a l'activitat jurisdiccional es refereix . Així, aquells partits judicials que s'integrin per territoris més urbans, que presentin una major densitat de població i que concentrin una activitat econòmiques i industrial més intensa, registraran una litigiositat més elevada, que influirà de manera directa en els valors tant a nivell de "moviment d'assumptes" com dels principals indicadors judicials.

PRINCIPALS INDICADORS. TRIBUNALS SUPERIORS DE JUSTÍCIA			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
2011	109%	156%	259%
2012	132%	142%	244%
2013	148%	125%	223%
2014	139%	112%	212%
2015	115%	113%	212%
2016	107%	114%	214%

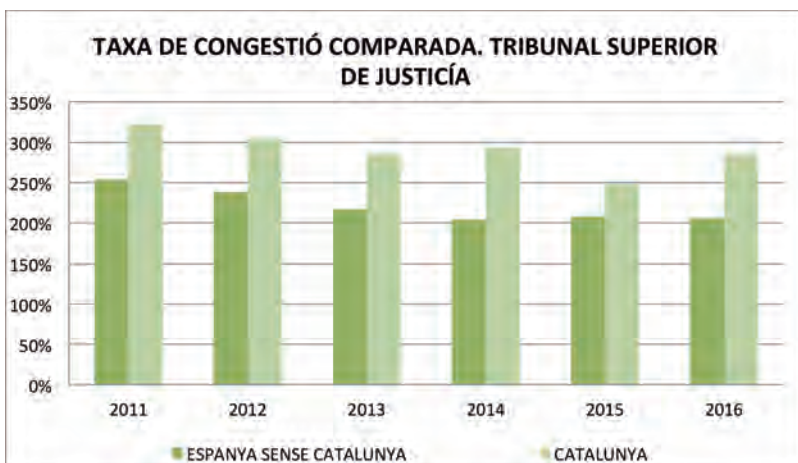
Taula 37. Principals indicadors judicials. Sales Contencioses administratives del Tribunals Superiors de Justícia.

Gràfic 38. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 39. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 40. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

4. Estrangeria

4.1 Situació general

En l'epígraf introductori del present capítol dèiem que el nostre país ha experimentat al llarg dels últims 60 anys, un canvi sociopolític i econòmic molt important, que sens dubte ha tingut el seu reflex (també) en l'anomenat Dret d'Estrangeria, el coneixement del qual competeix a l'àmbit contenciós administratiu. En aquest sentit, cal tenir en compte que Espanya ha passat de ser un Estat propi d'emigrants a ser un país receptor de fluxos migratoris. En ambdós casos, la tònica resideix en la recerca d'oportunitats econòmiques i laborals per part de persones que no les han trobat en els seus països d'origen. En aquest punt, hem d'advertir que molts joves espanyols han decidit emigrar a un altre país, a causa de la precarietat laboral i la manca d'oportunitats a Espanya. D'altra banda, molts immigrants que residien a Espanya, han decidit tornar als seus països d'origen o buscar fortuna en un altre lloc, a causa de la precarització del nostre mercat de treball al llarg dels últims anys.

A nivell jurídic, el tractament del fenomen migratori s'ha concretat en dos importants lleis, desenvolupant-se en Espanya un marc normatiu fins fa poc inexistent:

- *Llei Orgànica 7/1985, d'1 de juliol, sobre drets i llibertats dels estrangers* (norma ja derogada i substituïda per la que es cita a continuació).
- *Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre Drets i Llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.*

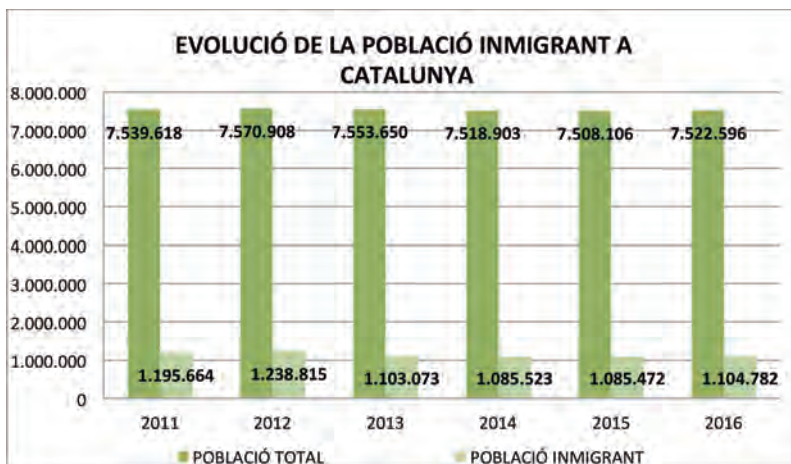
En el Gràfic 41 podem contemplar l'evolució anual de la població a Catalunya, distingint entre les categories de "població immigrant" i de "població total", en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, segons les dades publicades en l'IDESCAT. Durant els primers anys de la sèrie es registra un lleuger creixement de la població, sobretot a causa dels fluxos migratoris. A partir de l'any 2013, el volum de població registra un descens progressiu, anotant-se un total de 7.424.754 persones a l'any 2015. A l'any 2016 es produeix un lleuger increment tant de la "població total" com de la "població immigrant", registrant-se un volum de persones de 7.448.332 i de 1.104.782 respectivament. En el capítol dedicat a la Jurisdicció laboral, en el qual s'analitzen algunes dades relatives a l'evolució del Mercat de Treball, podem veure com, si bé s'ha produït un lleuger augment de l'activitat econòmica en l'últim any, la mateixa no ha anat acompanyada d'un descens en la temporalitat de la contractació ni en la desprecarietat, sinó més aviat tot el contrari.

Una de les coses que hem de tenir en compte en analitzar les dades sobre la població, són els principals fenòmens demogràfics que defineixen el moviment natural de la població. Segons les dades publicades en l'INE sobre aquest tema a nivell estatal, a l'any 2015 es registra un creixement vegetatiu de la població negatiu, el que significa que hi ha hagut més defuncions que naixements. D'altra banda, veiem com la població immigrant representa un 15% sobre la població total de Catalunya, el que justifica l'existència d'una branca del Dret específica que s'ocupa de la situació administrativa dels mateixos, així com el nostre interès en dedicar un apartat a l'estudi de l'activitat judicial dels òrgans judicials en termes de litigiositat.

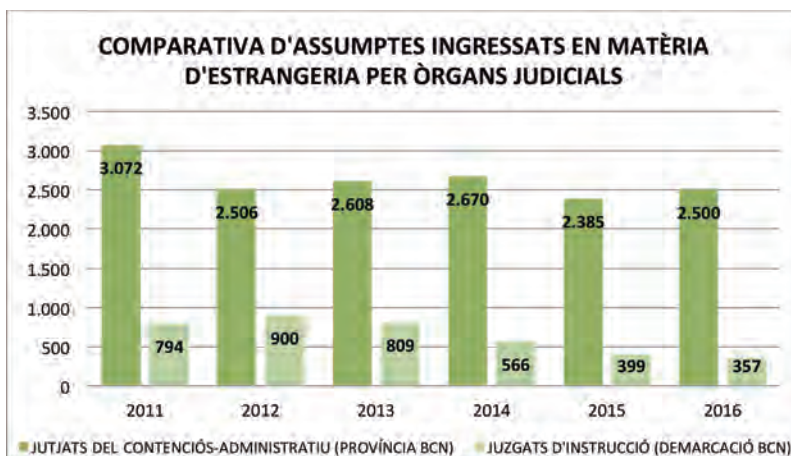
En el Gràfic 42 podem contemplar una comparativa dels assumptes ingressats en matèria d'estrangeria, entre els Jutjats Contenciosos Administratius i els Jutjats d'Instrucció de la "demarcació ICAB". Si bé aquests últims òrgans s'integren dins de la Jurisdicció penal, per tal d'obtenir una visió de conjunt sobre els assumptes que es tramiten en matèria d'estrangeria, s'han inclòs en aquest apartat.

D'una banda, la tendència de la gràfica mostra un descens progressiu de la litigiositat dels assumptes en matèria d'estrangeria, fins l'any 2016 en què es produeix un canvi en la tendència, d'acord amb el que s'ha exposat abans. En efecte, considerant als dos òrgans analitzats de manera conjunta, a l'any 2011 s'ingressen un total de 3.866 expedients, mentre que l'any 2016 la xifra se situa en els 2.857 assumptes. Si bé a l'any 2016 la xifra d'assumpes que es registren en matèria d'estrangeria està per sota de l'anotada fa 6 anys, aquesta indica un lleuger increment del 3% respecte a l'exercici 2015, en sintonia amb l'augment de la població en termes generals.

D'altra banda, veiem com el principal volum d'assumpes es concentren als Jutjats Contenciosos Administratius, mentre que els Jutjats d'Instrucció s'ocupen d'una part relativament petita dels assumptes relacionats amb el Dret d'estrangeria. Així, a l'any 2016 els primers es van ocupar d'un total de 2.500 assumptes ingressats, mentre que els segons es van encarregar de 357 expedients iniciats.

Gràfic 41. Evolució de la població immigrant a Catalunya.

Gràfic 42. Comparativa d'assumpes ingressats en matèria d'estrangeria per òrgans judicials.

4.2 Jutjats Contenciosos Administratius en matèria d'estrangeria

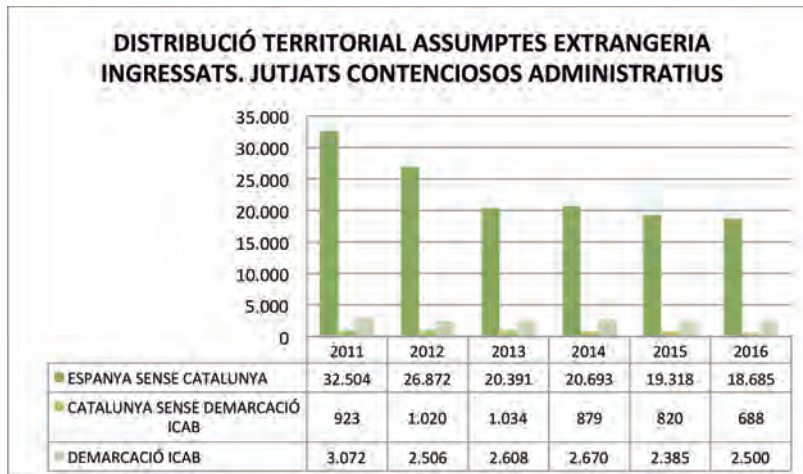
Moviment d'assumpes

El moviment dels assumptes dels Jutjats Contenciosos Administratius en matèria d'estrangeria discorre de forma paral·lela a la taxa de litigiositat analitzada en el Gràfic 1, així com al desenvolupament dels fluxos migratoris experimentats a Espanya al llarg dels últims anys (Gràfic 41), d'acord amb les dades publicades per l'IDESCAT.

En efecte, a l'any 2016 s'ingressen en els JCA del conjunt de l'Estat un total de 21.873 assumptes en matèria d'estrangeria, el que significa que s'ha produït una reducció del 3% respecte a l'exercici anterior. Pel que fa a la comparativa entre territoris, "Espanya sense Catalunya" i "Catalunya sense demarcació ICAB" anoten una evolució similar a la registrada en termes generals, amb una reducció més intensa en aquest últim àmbit geogràfic, ni més ni menys que del 16%. No obstant això, en la "demarcació ICAB" la tendència que es registra en el 2016 és contrària a la general, ja que es produeix un increment del 5% respecte a l'exercici anterior, al anotar-se un total de 2.500 assumptes. Aquest comportament es correspon amb el del moviment dels assumptes experimentat en aquests òrgans, segons vam poder veure a l'apartat anterior.

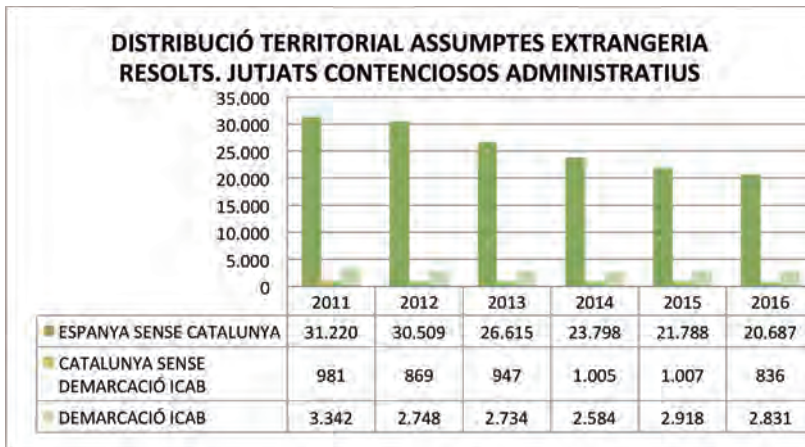
En relació al volum d'assumpes resoltos en matèria d'estrangeria, les dades es resumeixen de la següent manera: a nivell estatal s'han resolt un total de 24.354 assumptes, un 5% menys que a l'any anterior, mentre que en la "demarcació ICAB" s'han ventilat 2.831 expedients. Tot i haver augmentat el volum d'assumpes ingressats en aquest territori, el nombre d'assumpes totals resoltos s'ha reduït lleugerament en un 3% respecte a l'any 2015.

Finalment, pel que fa als assumptes pendents al finalitzar, si considerem els JCA de tot l'Estat de manera conjunta, la xifra se situa en 12.176 expedients pendents en acabar el 2016. Si comparem les dades registrades en aquest últim any amb els del 2015, veiem que en tots els àmbits territorials analitzats s'ha produït un descens significatiu. A "Espanya sense Catalunya" aquest és del 16%, amb 10.341 assumptes pendents al finalitzar 2016, sent sensiblement més acusat en "Catalunya sense demarcació ICAB", on la xifra se situa en 463 expedients, un 24% menys que l'any passat. Finalment, en la "demarcació ICAB" resten per finalitzar en acabar 2016, 1.372 assumptes en matèria d'estrangeria, un 18% que en l'exercici anterior.

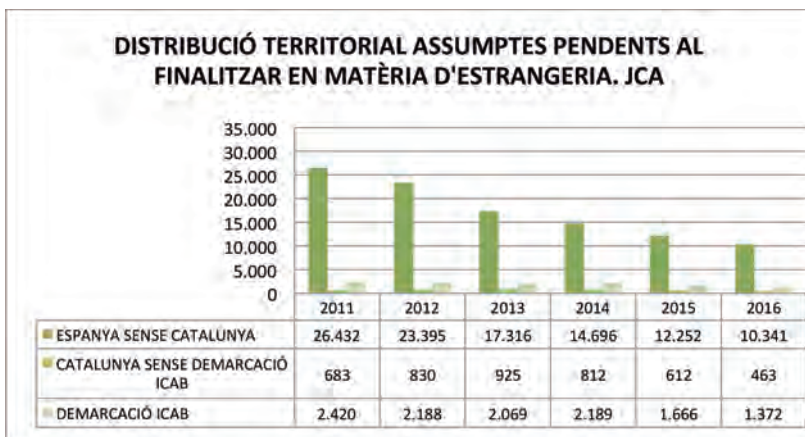

Gràfic 43. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria ingressats. Jutjats Contenciosos Administratius.

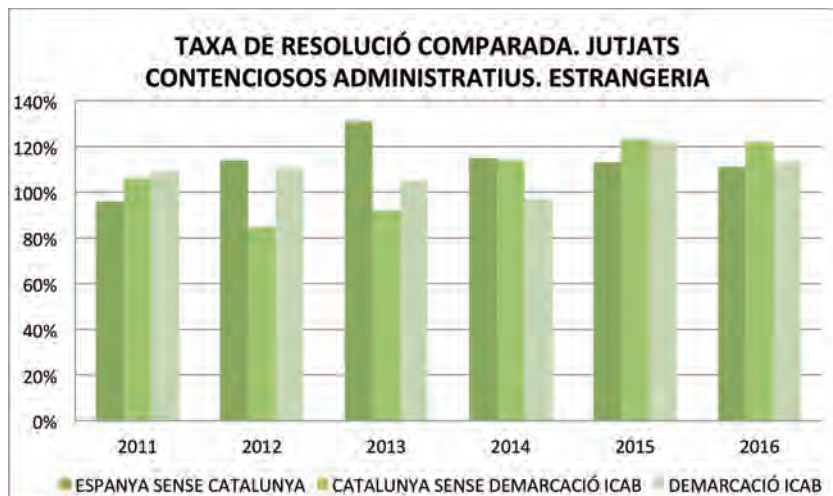
Gràfic 44. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria resolta. Jutjats Contenciosos Administratius.

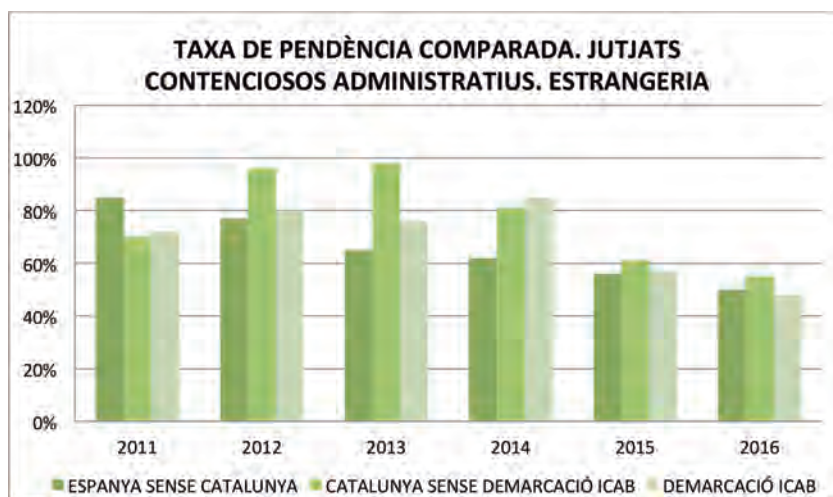
Gràfic 45. Distribució territorial d'assumpes en matèria d'estrangeria pendents de finalitzar. Jutjats Contenciosos Administratius.

Principals indicadors judicials

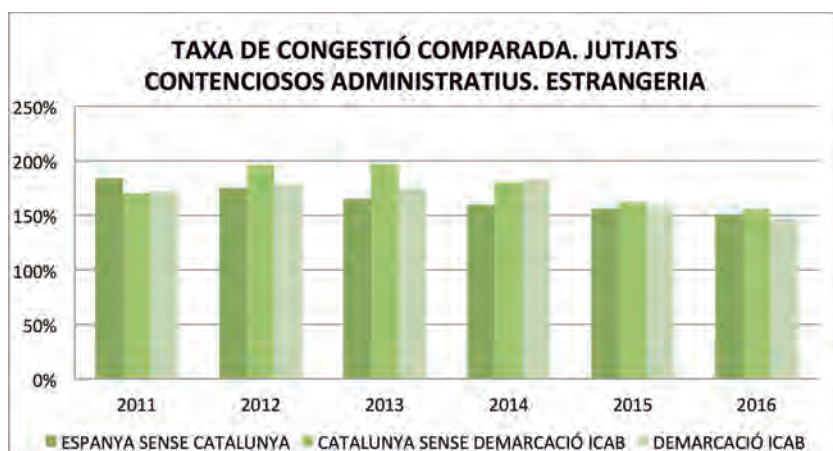
Pel que fa als indicadors judicials aplicats de forma específica sobre els assumpes en matèria d'estrangeria, més enllà de la curiositat del detall numèric dels mateixos, aquests s'han de llegir de forma conjunta respecte a l'activitat total registrada per aquests òrgans, a l'anàlisi del qual es realitza en l'epígraf segon del present capítol ens remetem. En els següents gràfics, es pot veure el detall de les taxes de resolució, pendència i congestió, referits als assumpes tramitats en matèria d'estrangeria pels Jutjats del Contenciosos Administratius.

Gràfic 46. Taxa de resolució comparada. Jutjats Contenciosos Administratius. Estrangeria.

Gràfic 47. Taxa de pendència comparada. Jutjats Contenciosos Administratius. Estrangeria.

Gràfic 48. Taxa de congestió comparada. Jutjats Contenciosos Administratius. Estrangeria.

4.3 Jutjats d'instrucció en matèria d'estrangeria

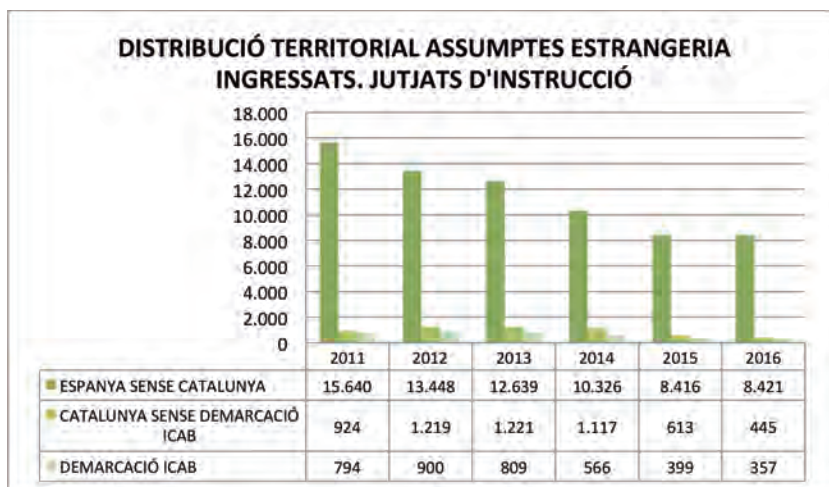
Moviment d'assumpes

Tal i com s'estableix en l'art. 87.2, LOPJ, els Jutjats d'Instrucció "coneixeran de l'autorització de l'internament d'estrangers en els centres d'internament, així com del control de l'estada d'aquests en els mateixos i a les sales d'inadmissió de fronteres". Un Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) és un establiment públic de caràcter no penitenciari on s'interna de manera cautelar a aquells estrangers que estan sent sotmesos a un expedient d'expulsió del territori nacional. La norma que regula el seu funcionament és el *Reial Decret 162/2014, de 14 de març, pel qual s'aprova el reglament de funcionament i règim interior dels centres d'internament d'estrangers*.

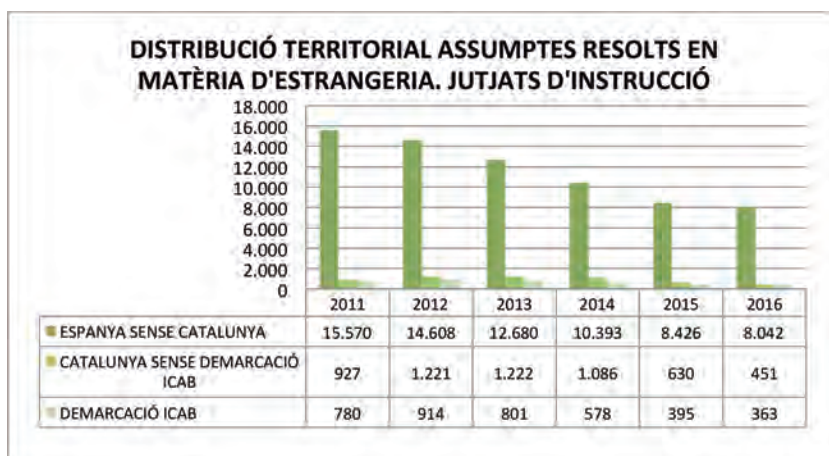
D'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat i amb el descens de la població immigrant a Espanya al llarg dels últims anys, el nombre d'assumpes ingressats en els Jutjats d'Instrucció en matèria d'estrangeria, ha baixat de forma progressiva durant els últims exercicis. A l'any 2016, el volum total d'assumpes tramitats davant els Jutjats d'Instrucció en matèria d'estrangeria ha estat de 9.223 expedients, un 2% menys respecte a l'any anterior. Si la comparem amb la xifra registrada a l'any 2011, veiem com el volum d'assumpes s'ha reduït gairebé un 50% al llarg dels últims 6 anys. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes tramitats al llarg de l'any 2016 ha estat de 357, un 11% menys respecte a l'exercici anterior.

En conjunt, s'han resolt un total de 8.856 expedients al llarg del 2016, un 6% menys respecte a l'any 2015. Per tant, veiem com s'han resolt un volum menor d'assumpes respecte als que s'han registrat en un mateix exercici, almenys en termes generals, ja que si ens anem al detall numèric de cadascuna de les circumscripcions analitzades, veiem com en la de "Catalunya sense demarcació ICAB" i, la de "demarcació ICAB", s'han resolt més assumpes que els que s'han ingressat. Així, en la primera, veiem com en el 2016 s'han resolt un total de 451 assumpes, mentre que en la "demarcació ICAB" s'han ventilat 363 expedients en aquest últim exercici.

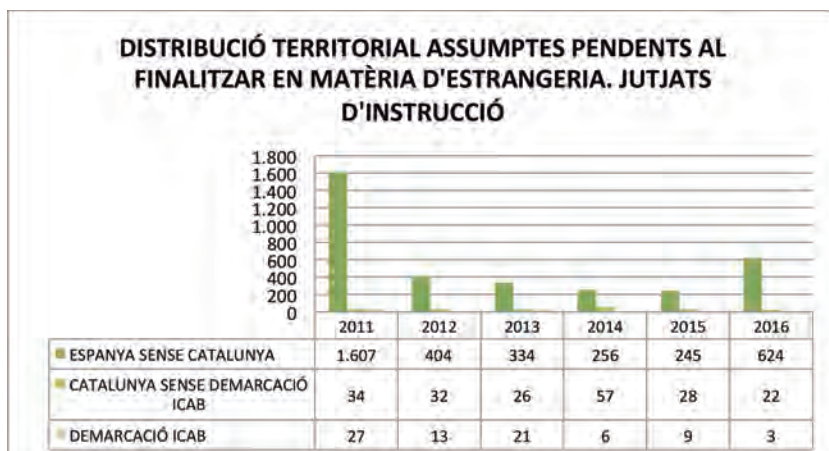
Finalment, el nombre total d'assumpes pendents al finalitzar l'any 2016 ha estat de 649 a nivell estatal. Si la comparem amb el volum d'assumpes ingressats i resolts, veiem que no es tracta d'un nombre molt elevat d'assumpes. No obstant això, si ens fixem en el detall numèric de la sèrie temporal analitzada (Gràfic 51), veiem com en el 2016 s'ha produït un increment significatiu. Aquest augment es concentra sobretot en l'àmbit de "Espanya sense Catalunya", ja que d'un total de 245 assumpes pendents en acabar el 2015, passem a 624 l'any 2016, fet que suposa una pujada del 155%. A "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", la tendència pel que fa al nombre d'assumpes pendents en finalitzar l'any 2016 es refereix, ha estat diametralment diferent. Així, en el primer veiem com el nombre d'assumpes pendents en el 2016 se situa en 22, un 21% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB", la xifra registrada és tan sols de 3 expedients, un 67% menys respecte al 2015.

Gràfic 49. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria ingressats. Jutjats d'instrucció.

Gràfic 50. Distribució territorial d'assumpes resolts en matèria d'estrangeria. Jutjats d'Instrucció.

Gràfic 51. Distribució territorial d'assumpes pendents en finalitzar en matèria d'estrangeria. Jutjats d'Instrucció.

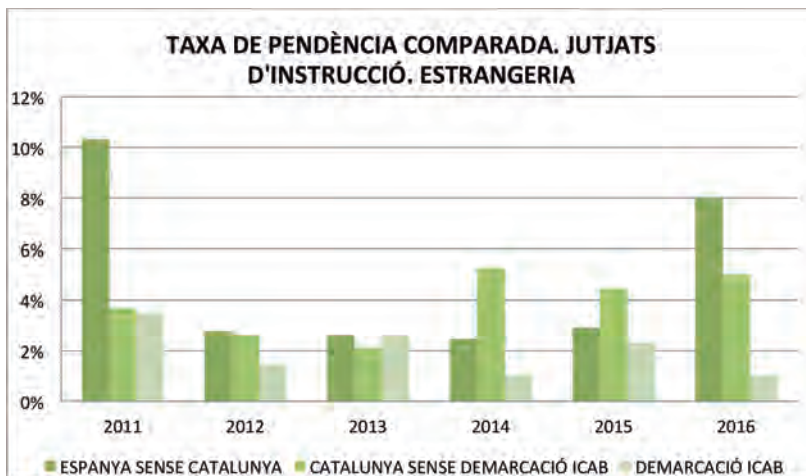
Principals indicadors judicials

Quant als indicadors judicials aplicats de forma específica sobre el moviment dels assumptes en matèria d'estrangeria resolts pels Jutjats d'Instrucció, en les gràfiques següents podem veure quina ha estat la seva evolució.

Pel que fa a la taxa de resolució, a l'any 2016 la mitjana se situa en un 96%, sent la taxa de pendència d'un 7%, mentre que la taxa de congestió gira al voltant del 107%. Tot i que els resultats dels indicadors són bons, sobretot el de pendència, ja hem vist en estudiar el moviment dels assumptes, que l'any 2016 s'ha registrat un augment significatiu dels assumptes pendents en finalitzar en els òrgans de "Espanya sense Catalunya", que sens dubte ha influït en el resultat d'algunes de les taxes analitzades. En efecte, la taxa de pendència en l'any 2015 era del 3%, el que encaixa amb el que s'ha exposat.

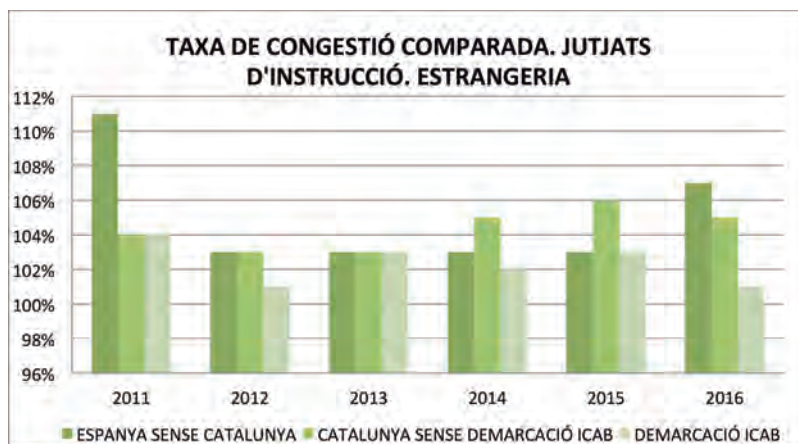

Gràfic 52. Taxa de resolució comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

Gràfic 53. Taxa de pendència comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

Gràfic 54. Taxa de congestió comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

5. Execucions

El dret a la tutela judicial efectiva comprèn el dret a que s'executin les resolucions judicials en els seus propis termes i sense dilacions indegudes. Fins i tot si es tracta de sentències que contenen un pronunciament de condemna dirigit contra una administració pública, segons ha declarat en diverses ocasions el Tribunal Constitucional, i segons es desprèn de l'art. 118, CE que estableix l'obligació de "complir les sentències i altres resolucions fermes dels Jutges i dels Tribunals i de prestar la col·laboració que aquests requereixin en el curs del procés i en l'execució del que s'ha resolt".

No obstant això, a fi d'evitar que l'incompliment del que conté una resolució judicial ferma, o el seu compliment tardà o irregular pugui causar una indefensió al justiciable, en els arts. 103 i ss. de la LJCA 1998 es regula un procediment d'execució específic per a les resolucions que s'han dictat en l'àmbit de l'ordre Contenciós administratiu. En sintonia amb el que preveu l'art. 117.3, CE, l'art 103.1, LJCA 1998 disposa que "la potestat de fer executar les sentències i altres resolucions judicials correspon exclusivament als jutjats i tribunals d'aquest ordre jurisdiccional, i el seu exercici és competència del que hagi conegut de l'assumpte en primera o única instància", ja sigui en els seus propis termes o mitjançant una indemnització substitutòria en cas d'impossibilitat objectiva de l'objecte d'aquella.

L'Administració Pública que ha estat condemnada en virtut d'una resolució judicial ferma, ha de complir d'ofici amb diligència i bona, el que disposa aquella. No obstant això, si aquesta no compleix de forma voluntària, en els terminis legals o expressament previstos en la resolució de què es tracti, les parts i altres persones afectades poden demanar l'execució forçosa, adoptant-se les mesures necessàries per a l'efectivitat del que resolts per l'òrgan judicial.

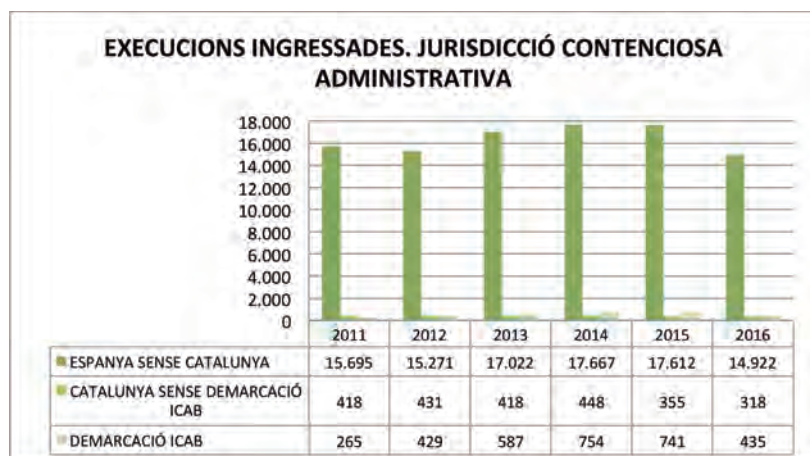
Al l'any 2016 s'han iniciat un total de 15.675 processos d'execució en l'ordre Contenciós administratiu, un 16% menys respecte a l'exercici anterior. La gran majoria d'aquestes execucions, es ventilen davant els Jutjats del Contenciós administratiu i davant els Tribunals Superiors de Justícia, d'acord amb el criteri de la competència funcional en virtut de la qual s'atribueix el coneixement d'aquelles. Tenint en compte que el nombre d'assumpes que s'han ingressat a la Jurisdicció contenciosa administrativa en termes generals i segons vam poder veure a l'inici d'aquest capítol, ha estat de 197.019 al llarg de l'any 2016, veiem com el volum dels processos de execució suposa tot just un 8% respecte al total. A la "demarcació ICAB", la xifra relativa als procediments d'execució es redueix de forma notable, registrant-se un total de 435 expedients d'execució durant l'any 2016.

Pel que fa al nombre d'execucions resoltes durant l'any 2016, a nivell estatal ens situem en 16.751, un 8% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en l'àmbit de la "demarcació ICAB" s'anoten un total de 393 expedients.

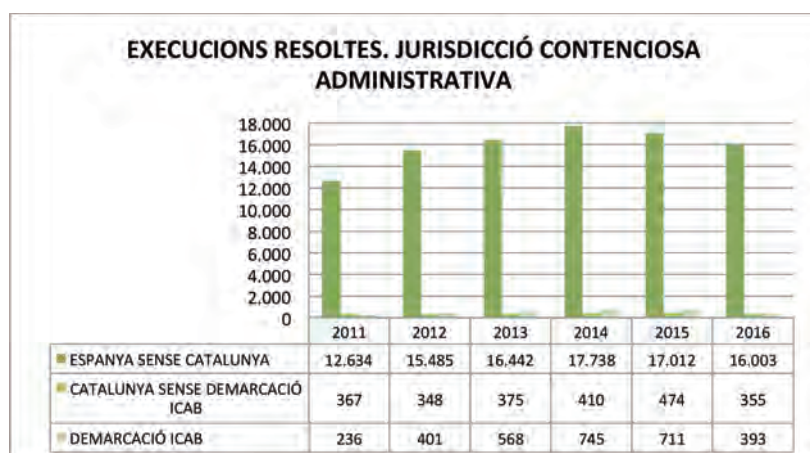
Finalment, pel que fa al nombre d'assumpes pendents al finalitzar l'any, veiem com en tot l'estat la xifra se situa en 16.478 expedients, mentre que en la "demarcació ICAB" resten per acabar un total de 242 assumpes, fet que suposa un increment del 17% respecte a l'exercici anterior.

EJECUCIONS TRAMITADES A NIVELL ESTATAL. ANY 2016				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JCA	9.369	9.785	10.201	8.741
AN	380	296	255	423
J CENTRAL	121	182	183	115
TS	11	27	18	20
TSJ	7.769	5.385	6.094	7.179
TOTAL	17.650	15.675	16.751	16.478

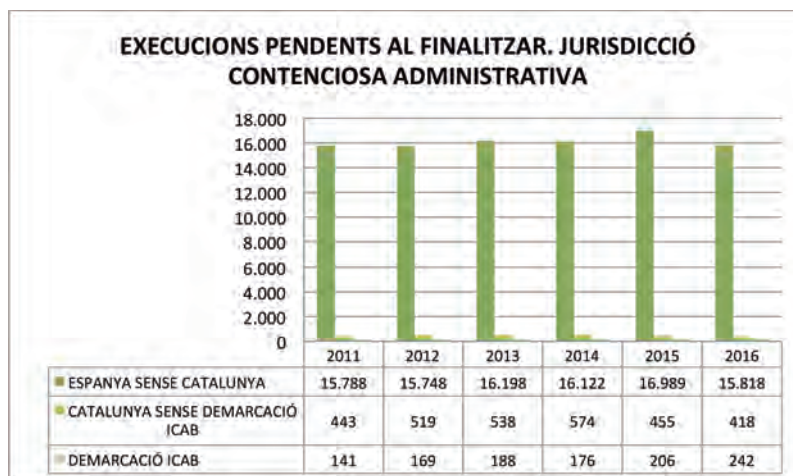
Taula 55. Desglossament per òrgans judicials a nivell estatal de las execucions tramitades en 2016.

Gràfic 56. Execucions ingressades. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 57. Execucions resoltes. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 58. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció contenciosa administrativa.

6. Conclusions

Després d’haver analitzat el moviment dels assumptes referits als òrgans que s’integren en l’ordre contenciós administratiu, i haver aplicat sobre els mateixos els principals indicadors judicials per tal de mesurar la qualitat de l’Administració de Justícia en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació, passem a destacar les conclusions més significatives.

Hem de partir de la següent idea: l’Administració de Justícia no només suposa la gestió d’un Poder o d’una autoritat, sinó que a més és un Servei Públic que es presta d’acord amb els objectius previstos en les lleis i en l’ordenament jurídic en general. El caràcter instrumental de l’Administració és una cosa que dimana de la transformació que ha experimentat el Dret Administratiu al llarg dels últims 60 anys, en sintonia amb els importants canvis que s’han produït en el nostre país. Al llarg d’aquest capítol, s’han fet contínues referències a les principals fites que han vertebrat aquest canvi, i que ajuden a comprendre el comportament de la litigiositat judicial en una Jurisdicció que compta amb unes característiques pròpies, que incidiran de manera directa en l’activitat dels òrgans judicials que s’integren en aquella.

En primer lloc, en el Gràfic 1 hem vist com la taxa de litigiositat registrada al llarg dels últims anys en aquesta Jurisdicció, ha anotat un descens significatiu. La sèrie temporal analitzada comprèn un període ampli de 10 anys: 2007-2016. A l’any 2007, la litigiositat registrada en aquest àmbit se situa en un 6,01 per cada mil habitants, mentre que la taxa de litigiositat que s’anota a l’any 2016 és del 4,24 per cada mil habitants, el que suposa una reducció del 3% respecte a l’any 2015. En canvi, en la “demarcació ICAB” la taxa litigiositat ha crescut un 5% respecte a l’exercici anterior, situant-se en un 3,22 per cada mil habitants.

Pel que fa al moviment dels assumptes, veiem com l’any 2016 arrenca amb un total de 207.030 assumptes pendents a l’inici, un 11% menys respecte al 2015, alhora que es registra un volum de 197.019 assumptes ingressats al llarg de tot l’exercici. Es resolten un total de 213.366 expedients, i resten en acabar l’any 190.925 assumptes.

Els òrgans que s’integren en la “demarcació ICAB” inicien l’any amb un total de 7.282 assumptes pendents, alhora que s’ingressen 8.535 expedients durant tot l’exercici, un 6% més respecte a l’any

2015. A diferència del que succeeix en termes generals, en la "demarcació ICAB" i a "Catalunya sense demarcació ICAB", es registra un lleuger increment de l'activitat judicial en aquest últim any. La diferència en el moviment dels assumptes entre diferents àmbits territorials, es deu a les característiques pròpies dels partits judicials que s'integren en cada un d'ells. Així, la "demarcació ICAB" està integrada per partits judicials en què hi ha una major densitat de població, i en els quals es produeix una activitat urbana, econòmica i industrial més intensa, el que repercuteix de manera directa en la litigiositat que es registra en aquest territori.

En relació als principals indicadors judicials, l'any 2016 la capacitat resolutiva dels Tribunals d'aquesta Jurisdicció en termes generals ha estat del 108%, el que suposa una reducció del 4% respecte a l'exercici anterior, mentre que la taxa de resolució relativa als òrgans de la "demarcació ICAB", s'ha situat en un 105%, un 20% menys respecte l'any anterior. Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, no han experimentat una variació significativa respecte a l'any passat. Així a l'any 2016, la taxa de pendència ha estat del 89% (quan al 2015 va ser del 90%), mentre que la taxa de congestió s'ha mantingut en un 189%. A la "demarcació ICAB", les taxes de pendència i de congestió anotades en aquest últim exercici han estat del 77% i del 177% respectivament.

Quant als factors que justifiquen el descens de l'activitat judicial en l'àmbit contenciós administratiu, sobretot a nivell estatal, destaquem els següents: d'una banda, tal i com s'ha apuntat abans, la crisi econòmica ha incidit en el descens de la taxa de litigiositat, ja que aquesta va lligada en termes generals a l'existència d'una activitat més o menys intensa de l'economia i la indústria. D'altra banda, el descens de la població al llarg dels últims anys, ha fet que el nombre de litigis que es plantegin davant els Tribunals d'aquesta Jurisdicció, també s'hagi reduït. A l'any 2015, el nombre d'habitants a Espanya se situa en 46.449.565, registrant un creixement vegetatiu de la població (diferència entre naixements i defuncions) negatiu, segons les dades publicades per l'INE. En el Gràfic 42, dins de l'apartat en què s'analitzen les dades relatives al Dret d'Estrangeria, hem vist com tant la població total com el nombre d'estrangers ha disminuït al llarg dels últims anys. El Dret d'Estrangeria ha suposat un volum de litigiositat important dins de l'àmbit contenciós administratiu. Per tant, la reducció del nombre d'assumptes ingressats en matèria d'estrangeria, també ha estat una de les causes del descens de l'activitat en aquesta jurisdicció.

A nivell normatiu hem de destacar, d'una banda, la reordenació competencial de determinades matèries a favor de la Jurisdicció social operada per la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social*, ha contribuït al descens de l'activitat judicial del ordre contenciós administratiu al llarg dels últims anys. D'altra banda, la implantació o extensió en sentit estricte de les taxes judicials per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*, ha incidit de manera notable en el desenvolupament de la taxa de litigiositat. Aquestes taxes judicials, han funcionat com una mena de mecanisme dissuasori, per a molts ciutadans que han deixat de litigar en defensa dels seus interessos, i sense que els mateixos poguessin acollir-se a la *Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta*, per superar els límits quantitius per poder ser beneficiari de tal dret. En aquest sentit, hem de tenir en compte que un dels elements a ponderar en la valoració de la qualitat de l'Administració de Justícia, és la facilitat o dificultat en l'accés a la mateixa. Sent que les taxes han minvat, per una qüestió purament econòmica, el dret d'accés als Tribunals per a una part de la ciutadania, s'ha vist retallat tal com es pot observar en el Gràfic 1, on el descens de la litigiositat és especialment visible en l'any 2013.

Per això, tornem a reiterar que l'èxit de les taxes judicials en la seva configuració donada per la citada llei de l'any 2012, s'ha traduït en un contundent rebuig per part de tots els operadors jurídics i de la ciutadania, i en nombroses reformes sobre les mateixes al llarg dels últims tres anys. D'aquestes reformes hem de destacar l'operada pel *Reial decret Llei 1/2015, de 27 de febrer*, pel qual se suprimeixen

les taxes judicials per a les persones físiques. Completa el fracàs de les mateixes, un STC del 21 de juliol de 2016 que considera dissuasori el desproporcionat de les seves quanties. No obstant això, l'esmentada sentència manté la constitucionalitat conceptual de les taxes judicials.

En conclusió, veiem que tot i el descens de l'activitat judicial al llarg dels últims anys, els nivells de saturació i col·lapse segueixen sent encara massa alts, pel que es fa necessari destinar més recursos per tal d'adequar la planta judicial a la litigiositat real del moment. El desenvolupament de la Nova Oficina Judicial ha contribuït. No obstant això, el desplegament de la mateixa en un moment de contenció pressupostària, ha fet que aquest hagi estat encara insuficient. Des d'aquí posem l'accent en aquesta necessitat, reclamant la importància que tenen per al conjunt de la ciutadania i el país, la prestació d'un Servei Públic per part de l'Administració de Justícia, sota el prisma de l'eficiència i la qualitat.

L'àmbit Civil

1. Introducció

En el present capítol, portarem a terme l'anàlisi de l'activitat dels òrgans judicials que s'ocupen del coneixement i resolució dels assumptes que se circumscriuen en l'àmbit del Dret Privat. Aquest, segons el defineix el catedràtic Manuel Albaladejo, es refereix al "conjunt de normes que regulen lo relatiu als particulars i a les relacions d'aquests entre si, o en què, tot i que intervinguin ens públics, ho facin amb el caràcter de particulars". Són expressió del Dret Privat el Civil o el Mercantil, en els que les relacions jurídiques no tindran una transcendència més enllà de l'esfera privada de les parts implicades, a diferència del que succeeix en el Dret Públic. Això té el seu reflex a nivell processal en el principi de justícia rogada i de lliure disposició de les parts de l'objecte del procediment, que es recull en l'art. 216 LEC en el següent sentit: "Els tribunals civils han de decidir els afers en virtut de les aportacions de fets, proves i pretensions de les parts, llevat que la llei disposi una altra cosa en casos especials".

En primer lloc, sota el títol de "Part general", portarem a terme l'anàlisi de l'activitat dels òrgans judicials que s'integren en l'ordre civil en el seu conjunt, referit al període comprès entre els anys 2011 i 2016, i fent una comparativa entre els àmbits territorials de: "Espanya sense Catalunya", "Catalunya sense demarcació ICAB" i la "demarcació ICAB". De la mateixa manera que es fa a la resta de jurisdiccions, partim de les dades publicades pel CGPJ per exposar el moviment dels assumptes en termes absoluts, i aplicar sobre els mateixos diferents fórmules o indicadors judicials, per tal de conèixer l'estat de la planta judicial (civil) en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació.

En segon lloc, sota l'epígraf de "Civil per especialitats", es porta a terme l'estudi de l'especialització que ha experimentat la planta judicial dins de l'ordre civil. En aquest apartat s'analitza l'activitat judicial portada a terme pels jutjats de primera instància referida als assumptes del Dret de família,

els relatius als processos d'estat civil i incapacitats (dins el partit judicial de Barcelona), i els referits al Dret mercantil. L'especialització dels jutjats en determinades matèries és una de les possibilitats previstes en l'art 98, LOPJ i en diverses lleis d'organització de la planta judicial. Sense que això suposi la creació d'una Jurisdicció diferent de la civil, aquesta tècnica permet aglutinar el coneixement de determinats assumptes que, per la seva naturalesa i característiques pròpies, aconsellen ser resolts per determinats òrgans especialitzats. Això contribueix a una millor aplicació i interpretació doctrinal i jurisprudencial de la norma, que es tradueix en una justícia més eficaç i amb uns nivells de qualitat més elevats, en benefici dels justiciables.

Dins del referit apartat de "Civil per especialitats" i a causa de la seva importància, es recull un epígraf específic a analitzar algunes fites i dades sobre "els nens tutelats" pels organismes públics competents (la DGAIA en el cas de Catalunya), que es troben en una situació de desemparament. Si bé a nivell quantitatiu aquest tipus d'assumptes no suposen un gran pes dins de l'activitat judicial que es porta a terme dins d'aquesta Jurisdicció, la protecció suprema que els menors mereixen per part de l'ordenament jurídic, justifica la ressenya d'algunes dades sobre els mateixos.

També, es recull un epígraf específic relatiu a la "Afectació de la crisi econòmica en les execucions hipotecàries". La crisi econòmica que esclata a l'any 2008 ha tingut diferents manifestacions en l'activitat judicial dels nostres Jutjats i Tribunals. En l'àmbit civil, la crisi s'ha manifestat en l'increment de la litigiositat en determinats tipus de procediments, que revelen l'existència d'un greu problema estructural que gira entorn del dret de l'habitatge a Espanya. No obstant això, hem d'advertir que el problema no es circumscriu a les execucions hipotecàries, tot i ser a nivell procedimental les més representatives, ja que molts llançaments tenen el seu origen en l'impagament del lloguer. Si bé no podem analitzar (encara) de manera concreta alguns elements de la crisi del dret a l'habitatge, al temps d'escriure aquestes línies han sorgit algunes conseqüències i reaccions derivades d'aquesta: augment desproporcionat dels lloguers, turismofòbia, gentrificació, creació de un sindicat de llogaters, etc.

En tercer lloc, en l'apartat de "Civil per òrgans judicials", es fa referència a l'activitat dels Jutjats de Primera Instància, les Audiències Provincials i els Tribunals Superiors de Justícia. D'una banda, mostrant el volum d'assumptes que es ventilen davant els mateixos i, d'altra banda, a través dels principals indicadors judicials: taxa de resolució, taxa de pendència i taxa de congestió.

En quart lloc, es fa referència als procediments d'execució que es substancien en l'àmbit civil, en els quals la distribució competencial operada a favor dels Lletrats de l'Administració de Justícia ha jugat un paper molt important, a l'alliberar als Jutges i Magistrats d'una sèrie de tasques no estrictament jurisdiccionals. En aquest sentit, un cop dictada l'ordre general d'execució per part del Jutge o Magistrat, la realització material del que disposa el títol executiu, es durà a terme per l'Oficina Judicial sota la supervisió del Lletrat de l'Administració de Justícia.

Tanca el capítol un epígraf dedicat a les "Conclusions" més importants a què s'arriba després d'haver realitzat l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en l'ordre civil, relacionant la mateixa amb les principals reformes legislatives hagudes en els últims anys, així com amb el context socioeconòmic en què s'emmarca.

2. Part General

2.1 Litigiositat

En el Gràfic 1 podem observar la taxa de litigiositat referida a l'àmbit civil i la seva evolució al llarg dels últims 10 anys. En aquest, veiem com la taxa de litigiositat ha tingut un desenvolupament força irregular, alternant períodes de pujada i de baixada. Recordem que la taxa de litigiositat indica el volum de d'assumptes que es registren davant els òrgans judicials pertanyents a una determinada jurisdicció i/o àmbit territorial en un determinat període, en relació amb la població que ocupa o resideix en el aquell. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: $\text{Litigiositat} = \text{Assumptes ingressats} \times 1.000 / \text{Població}$.

A l'any 2016, la taxa de litigiositat que es registra en l'ordre civil en termes generals, ha estat del 35,62 per cada mil habitants. Es produeix per tant un descens en la litigiositat en l'àmbit civil del 13%, tenint en compte que a l'any 2015 la mateixa se situa en un 40,79 per cada mil habitants. Després de tres anys de pujada consecutiva, veiem com a l'any 2016 es produeix un canvi en la tendència a la baixa.

Hem de destacar, com en l'any 2013 es registra un descens significatiu respecte l'any anterior, situant-se la taxa de litigiositat en un 34,28 per cada mil habitants. Segons es va apuntar en anteriors edicions, un dels principals motius que ha contribuït a aquest descens en l'indicat any 2013, el trobem en la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de la Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*. Aquesta norma implanta (o estén en sentit estricte) de forma generalitzada les taxes judicials, que han suposat un mecanisme dissuasori per a moltes persones a l'hora de fer valer els seus drets davant els Tribunals. Tal ha estat el rebuig a les taxes judicials per part dels diferents operadors jurídics i diversos sectors de la societat, que han estat modificades a través del *Reial decret llei 1/2015, de 27 de febrer, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de càrrega financera i altres mesures d'ordre social*, de manera que ja no els són exigibles a les persones físiques, en cap tipus de procediment i recurs. Així mateix, una sentència del Tribunal Constitucional, ha declarat contràries a la Constitució per excessives, la quantia de les mateixes. I es que un dels elements que mesura la qualitat de la justícia, segons es pot llegir en nombrosos estudis jurídics d'àmbit europeu, és precisament la facilitat en l'accés als Tribunals, sent que les taxes judicials eren un impediment en nombroses ocasions.

Pel que fa a la litigiositat en funció dels diferents àmbits territorials analitzats, en el Gràfic 2 veiem com a "Espanya sense Catalunya" aquesta es situa en un 35,98 per cada mil habitants. La principal regressió de la taxa de litigiositat referida a l'àmbit civil, es concentra en aquest àmbit territorial, ja que en "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", l'activitat judicial s'incrementa respecte a l'any anterior. Així, en la primera veiem com en l'any 2016 es registra una litigiositat d'un 25,22 per cada mil habitants, mentre que en la "demarcació ICAB" la taxa se situa en un 49,20 per cada mil habitants, un 1% més respecte a l'exercici anterior.

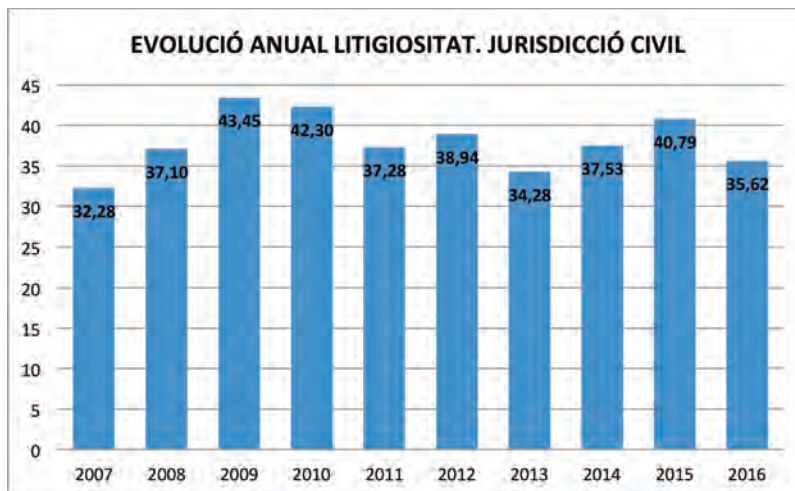
Desconeixem les causes d'aquest fenomen. No obstant això, de la mateixa manera que passa en altres jurisdiccions, no és estrany trobar diferències pel que fa al comportament de la litigiositat en funció del concret territori al qual es refereix. En anteriors edicions, ja apuntàvem que les diferències dels partits judicials que s'integren en una i altra demarcació, referides a la densitat de la població així com a l'existència d'una activitat econòmica i industrial més intensa, contribueixen a una major o menor litigació, segons el cas. En aquest sentit, veiem com en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", la taxa de litigiositat és ostensiblement més baixa al llarg de tota la sèrie temporal analitzada. Mentre que en la "demarcació ICAB", integrada per partits judicials amb una major densitat de

població i amb una activitat urbana, econòmica i industrial més forta, la mateixa se situa per sobre respecte als altres dos àmbits analitzats.

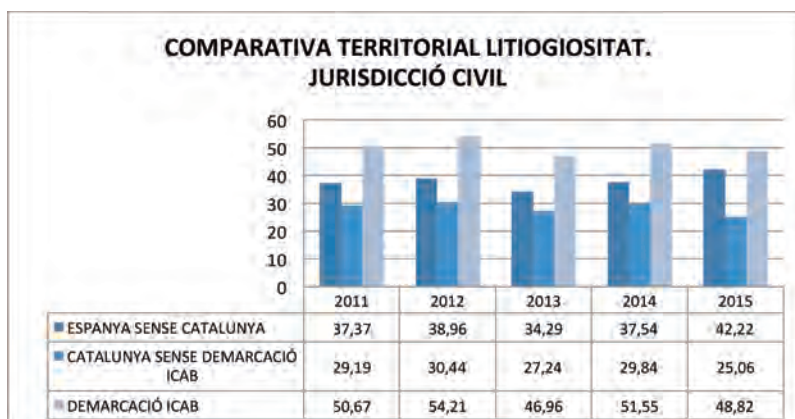
Si bé són diversos els elements els que poden influir en l'augment o disminució de la taxa de litigiositat en un determinat període i territori, hem de tenir en compte el següent: un dels factors que ha pogut influir en la reducció de la litigiositat en l'àmbit civil, ha estat una certa recuperació en l'economia. En el capítol dedicat l'àmbit laboral, es fa referència a les principals fites i dades relatives a la situació conjuntural del Mercat de Treball. D'aquestes, convé destacar per al que aquí interessa, l'increment del nombre de contractes de treball, així com el conseqüent increment de la taxa d'ocupació. No obstant això, es tracta d'una recuperació amb molts matisos, a causa dels alts nivells de temporalitat en la contractació, així com a la precarització de les condicions laborals en els últims anys.

En efecte, la crisi econòmica ha tingut una certa incidència (que s'analiza més endavant) en determinats tipus de processos: concursals, reclamacions de quantitat, procediment hipotecaris, etc. Per tant, quan es produeix una certa recuperació econòmica, la reducció de la litigiositat en aquest tipus de processos, pot repercutir en el descens del volum de treball a la jurisdicció civil en termes generals.

Un altre dels elements que influeixen en la fluctuació de la taxa de litigiositat, és la confiança que tenen els ciutadans en l'Administració de Justícia. No obstant això, no existeix una manera de mesurar aquest paràmetre, més enllà de les diferents enquestes d'opinió que es puguin fer als (diferents) usuaris de l'Administració de Justícia. Al final del present Informe, es recull la "opinió de l'Advocacia de Barcelona" a través d'una sèrie d'enquestes realitzades a aquests usuaris de la Justícia, que serveix per completar el que s'ha exposat en les línies precedents.

Gràfic 1. Evolució anual de la litigiositat civil.

Gràfic 2. Comparativa territorial de la taxa de litigiositat civil.

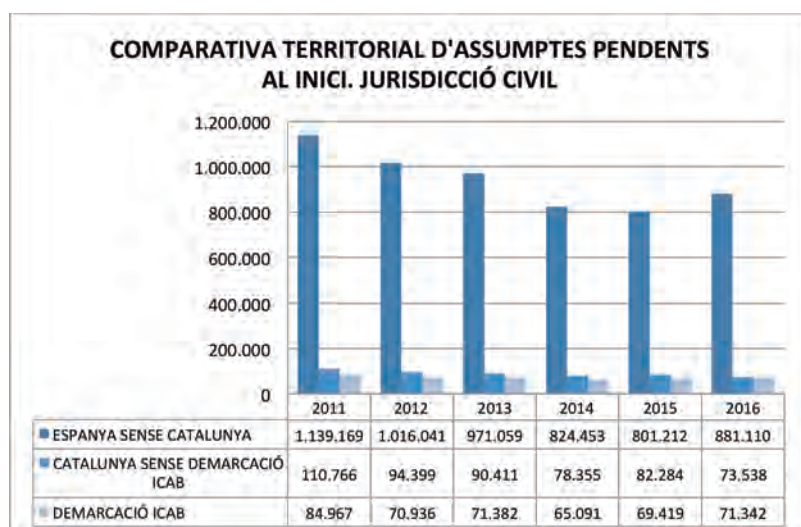
2.2 Moviment d'assumpes

La jurisdicció civil, arrenca l'any 2016 amb un total de 1.025.990 assumptes pendents d'exercicis anteriors, un 8% més respecte l'any anterior. D'aquests, 71.342 assumptes es troben pendents davant els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB", on l'increment respecte a l'exercici anterior és una mica més tímid, d'un 3%. En l'àmbit territorial de "Catalunya sense demarcació ICAB", el nombre d'assumpes pendents quan s'inicia l'exercici 2016 és de 73.538, un 11% menys respecte a l'any 2015. Només en aquest àmbit territorial, s'ha registrat un descens del volum d'assumpes pendents a l'inici, sent que en la resta d'àmbits geogràfics s'ha registrat un increment, tal i com es pot observar en el Gràfic 3.

A aquests assumptes pendents a l'inici, s'han de sumar un total de 1.654.374 expedients ingressats al llarg de l'any 2016, fet que suposa que s'ha produït una regressió del 13% respecte a l'exercici anterior. D'acord amb el resultat de la taxa de litigiositat referida a les diferents circumscripcions analitzades, veiem com la tendència en el volum d'assumpes ingressats difereix en funció del concret territori al qual ens referim. En efecte, tal i com es pot observar en el Gràfic 4, a la "demarcació ICAB" es registren un total de 130.401 assumptes a l'any 2016, un 1% més respecte a l'exercici anterior. Mentre que en els àmbits de "Espanya sense Catalunya" i de "Catalunya sense demarcació ICAB", es produeix una regressió pel que fa al nombre d'expedients iniciats en aquest últims exercici: en el primer, veiem com s'anota un total de 1.402.964 assumptes, mentre que en el segon la xifra se situa en 121.009.

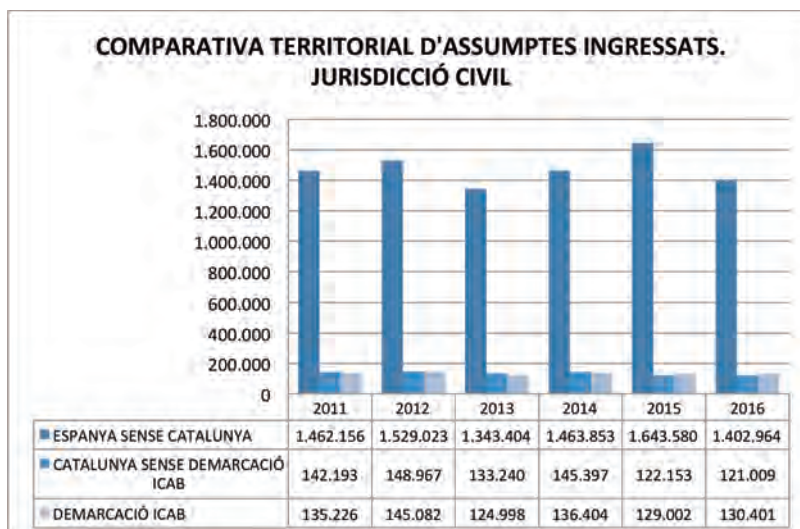
Durant l'any 2016, els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció Civil han resolt un total de 1.712.517 assumptes, un 6% menys respecte a l'exercici anterior. Això encaixa amb el descens de la litigiositat comentada en l'apartat anterior, així com amb el descens del volum d'assumpes ingressats. Aquest descens és més acusat si ens referim a l'àmbit geogràfic de "Catalunya sense demarcació ICAB", ni més ni menys que d'un 12% respecte a l'exercici anterior. En efecte, en aquest territori es van resoldre en l'any 2015 un total de 130.922 expedients, mentre que en el últim any la xifra s'ha situat en 115.839. Per contra, en la "demarcació ICAB" es produeix un lleuger increment pel que fa al volum d'assumpes resolts es refereix, situant-se la xifra en 129.977 en l'any 2016.

Finalment, els òrgans judicials que s'integren dins de l'àmbit civil han tancat l'any 2016 amb un total de 962.220 assumptes pendents, fet que suposa una reducció del 7% tenint en compte el volum d'assumpes amb els quals es va iniciar l'any. A la "demarcació ICAB", resten per finalitzar en acabar l'any 2016 un total de 75.188 assumptes, un 5% més respecte a l'exercici anterior.

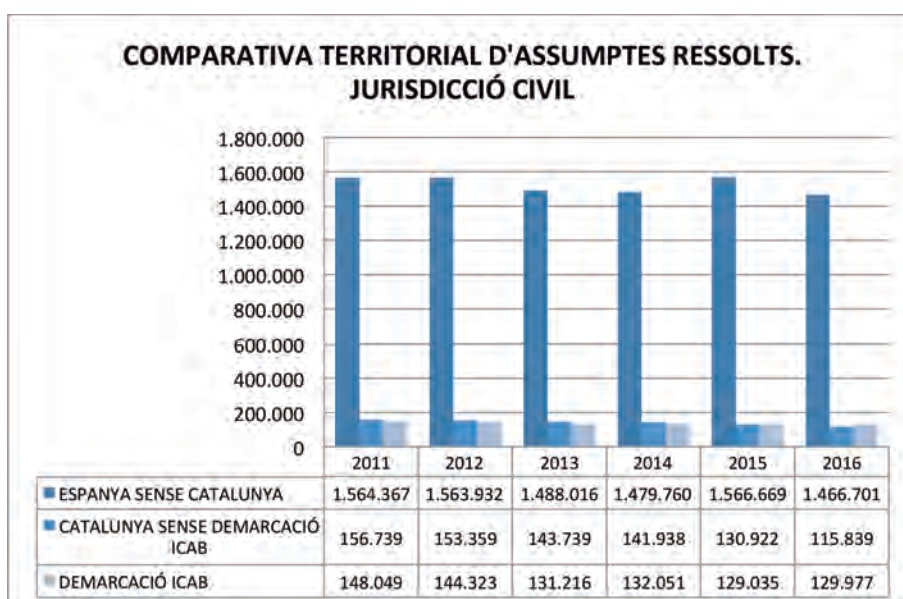

Gràfic 3. Comparativa territorial d'assumpes pendents al inici. Jurisdicció civil.

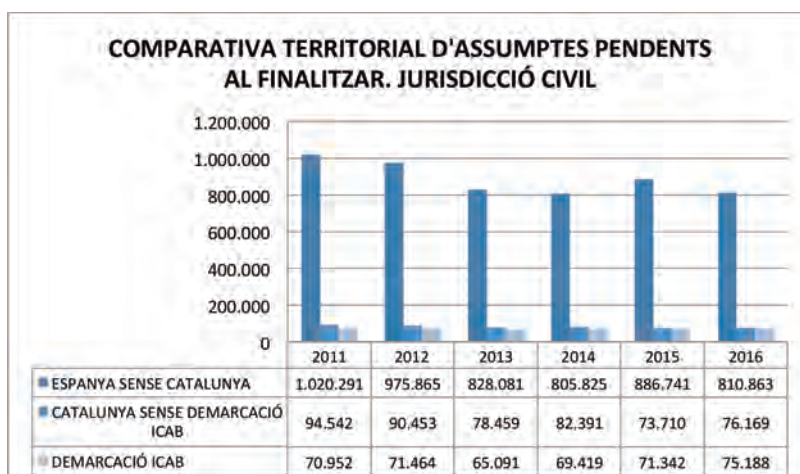

Gràfic 4. Comparativa territorial d'assumpes ingressats. Jurisdicció civil.

Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció civil.

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jurisdicció civil.

Sentències

En el següent grup de gràfiques, es fa referència al nombre total de resolucions dictades pels òrgans judicials, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016.

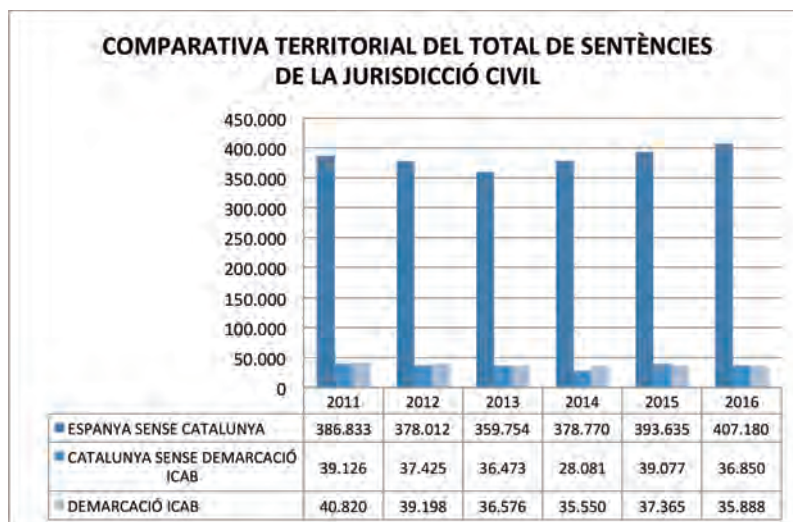
En el Gràfic 7, es fa una comparativa territorial del nombre total de sentències dictades pels Jutjats i Tribunals que s'integren en l'àmbit civil. El primer que ens crida l'atenció de les xifres anotades, és que són ostensiblement inferiors al volum total d'assumptes registrats i resolts en un mateix període, els valors absoluts dels quals s'han referit en l'apartat anterior. I és que un procediment pot finalitzar de diverses maneres, a més d'amb una sentència sobre el fons de l'assumpte. Dèiem en la introducció del present capítol, que el procés civil es regeix pels principis de justícia rogada i per la disposició de les parts de l'objecte del procediment. Per això, aquest dret de disposició dels litigants pot manifestar-se en la transacció i la suspensió del procediment. En efecte, les parts poden arribar a un acord entre elles, posant fi al procediment obert.

Així mateix, la part actora pot desistir o renunciar al procediment iniciat, i la part demandada pot aplanar-se a les pretensions del demandant. D'altra banda, pot produir-se el que s'anomena una satisfacció extraprocessal o mancança sobrevinguda de l'objecte del procediment. Totes aquestes situacions tenen en comú el suposar el tancament d'un procediment iniciat, encara que no necessàriament serà en virtut d'una sentència, sinó d'un altre tipus de resolucions.

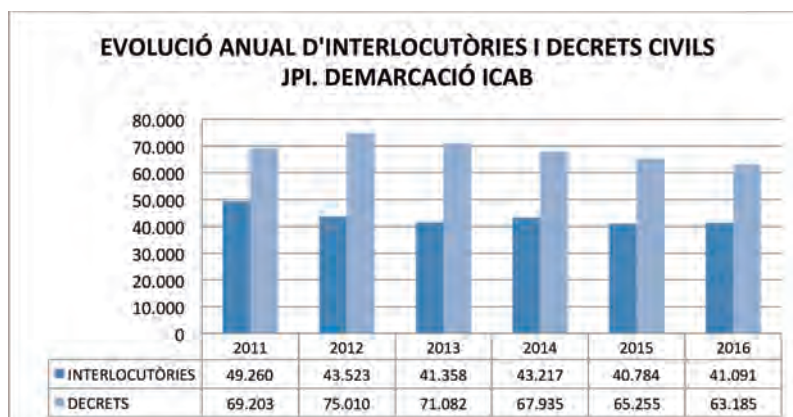
A l'any 2016, els òrgans que s'integren en la Jurisdicció Civil han dictat un total de 479.918 sentències, un 2% més respecte a l'exercici anterior. Sorpren el fet que tot i haver-se reduït el nombre d'assumptes resolts en termes generals, s'ha produït un increment del volum de sentències dictades. A la "demarcació ICAB" el nombre de sentències dictades disminueix un 4% respecte a l'exercici anterior, situant-se a l'any 2016 en la xifra de 35.888.

En el Gràfic 8, veiem un altre tipus de resolucions dictades pels òrgans judicials de la "demarcació ICAB". En concret, es fa referència a les Interlocutòries i als Decrets, sent que en l'any 2016 s'han dictat un total de 41.091 i 63.185, respectivament. En aquest punt, i d'acord amb el que assenyala a l'inici del present epígraf, hem d'assenyalar l'important transvasament competencial operat per la *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial* a favor dels Lletrats de l'Administració de Justícia (antics Secretaris Judicials), en determinats procediments com els d'execució, o en aquells en què s'utilitza la tècnica monitòria, com pot ser el procediment de desnonament o el mateix procediment monitori en els quals, de no existir una activitat d'oposició per la part demandada, finalitzaran mitjançant un decret dictat per aquells, acordant el que correspongui.

En els últims anys, s'han anat reordenant les competències a favor dels Lletrats de l'Administració de Justícia, descarregant als Jutges i Magistrats de tasques que no són estrictament jurisdiccionals (sempre deixant la possibilitat de revisió d'aquestes mitjançant el pertinent sistema de recursos). Un exemple més recent el trobem en els procediments de divorci tramitats de mutu acord, en els quals no hi ha fills menors no emancipats o amb la capacitat modificada judicialment que depenguin dels seus progenitors, la competència dels quals s'ha atribuït als Lletrats de l'Administració de Justícia d'acord amb l'apartat 10 de l'art.777, LEC, aprovat amb la disposició final tercera de la *Llei 15/2015, de 2 de juliol, de la Jurisdicció Voluntària*.

Gràfic 7. Comparativa territorial del total de sentències de la jurisdicció civil.

Gràfic 8. Evolució anual d'Interlocutòries i Decrets dictats pels Jutjats de Primera Instància de la "demarcació ICAB".

2.3 Principals indicadors judicials

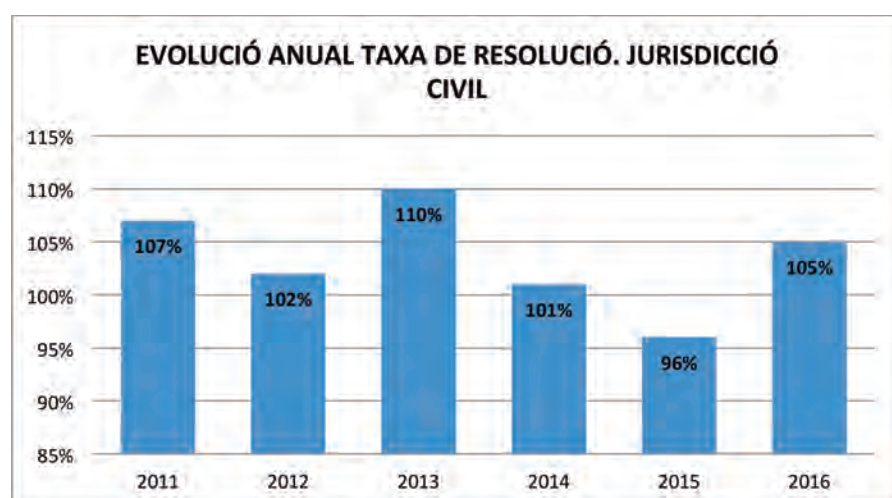
A continuació, sobre les dades obtingudes a través de la pàgina WEB institucional del CGPJ, s'apliquen una sèrie d'indicadors judicials per tal de conèixer quin és l'estat dels òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'àmbit civil, en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació.

Taxa de resolució

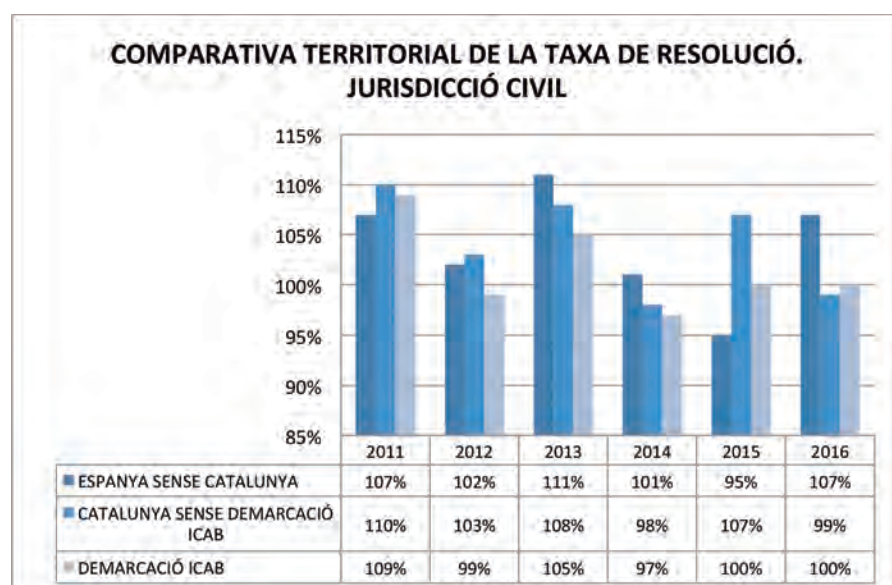
La taxa de resolució té per objecte mostrar el nivell de capacitat resolutiva que ha ofert un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, en un determinat període, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. Tal i com hem dit en altres capítols, amb el propòsit de fer-ho més gràfic, presentem el resultat d'aquest indicador, així com la resta dels que hem utilitzat al llarg de la present anàlisi, en un tant per cent. Recordem que, si el resultat d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un nombre d'assumptes inferior al que han ingressat en un mateix període. Per contra, com més alt sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què es refereix.

A l'any 2016 la taxa de resolució registrada a la Jurisdicció Civil ha estat d'un 105%, un 9% més respecte a l'exercici anterior. L'evolució de la mateixa va lligada al desenvolupament de la litigiositat experimentada al llarg dels últims anys, així com amb els valors anotats referents als assumptes ingressats i resolts (Gràfics 4 i 5 respectivament).

En la comparativa territorial que es fa de la taxa de resolució i que es recull en el Gràfic 10, veiem com s'anoten valors similars als registrats en termes generals. Dels tres àmbits geogràfics analitzats, "Catalunya sense demarcació ICAB" és l'únic que anota un valor per sota del 100%. En concret, la taxa de resolució en aquest territori és del 99%, mentre que la taxa de resolució en la "demarcació ICAB" registrada l'any 2016 és del 100%. En aquest territori, la taxa de resolució amb prou feines ha experimentat una variació respecte a l'any passat, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB", la mateixa ha experimentat una regressió del 7%, en contra de la tendència general.

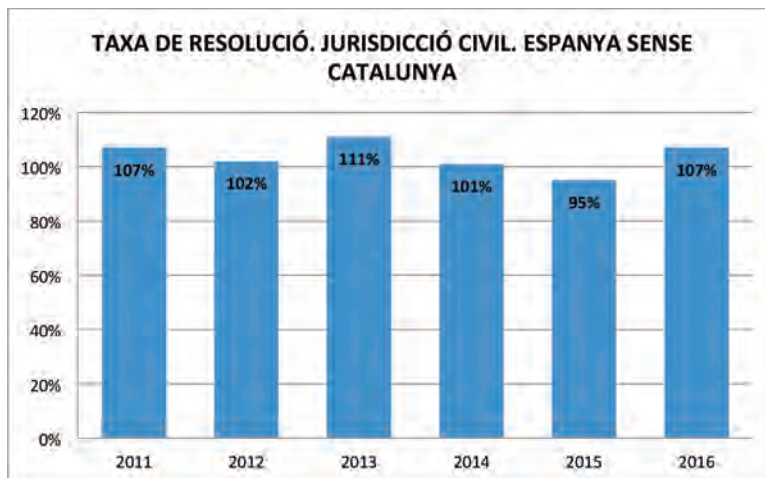

Gràfic 9. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció civil.

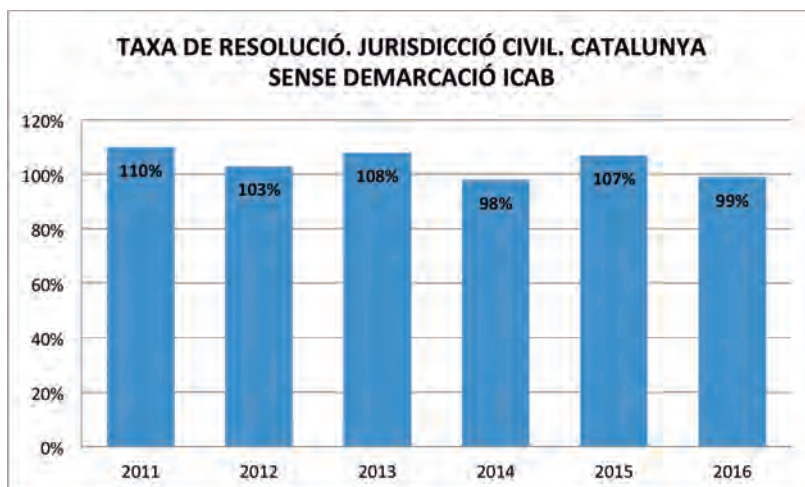

Gràfic 10. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció civil.

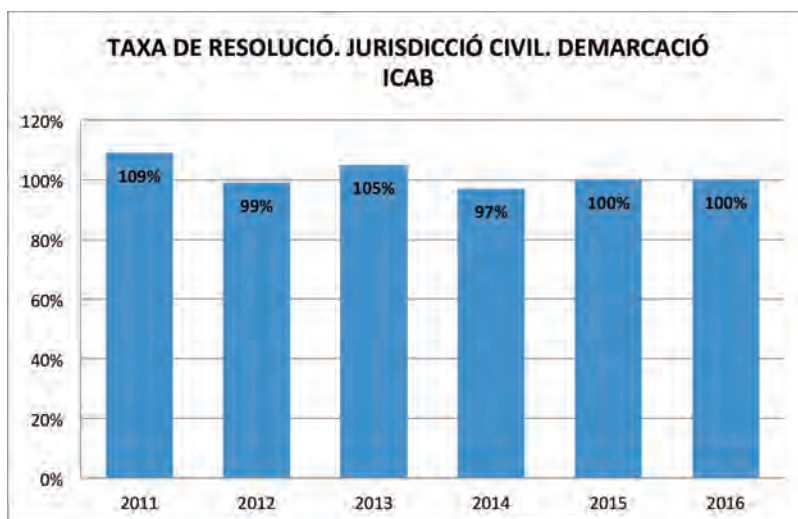

Gràfic 11. Taxa de resolució. Jurisdicció civil. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 12. Taxa de resolució. Jurisdicció civil. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 13. Taxa de resolució. Jurisdicció civil. Demarcació ICAB.

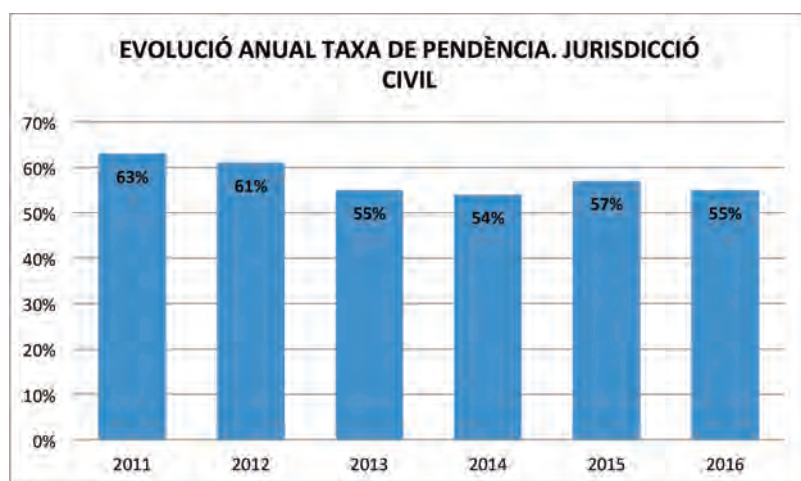

Taxa de pendència

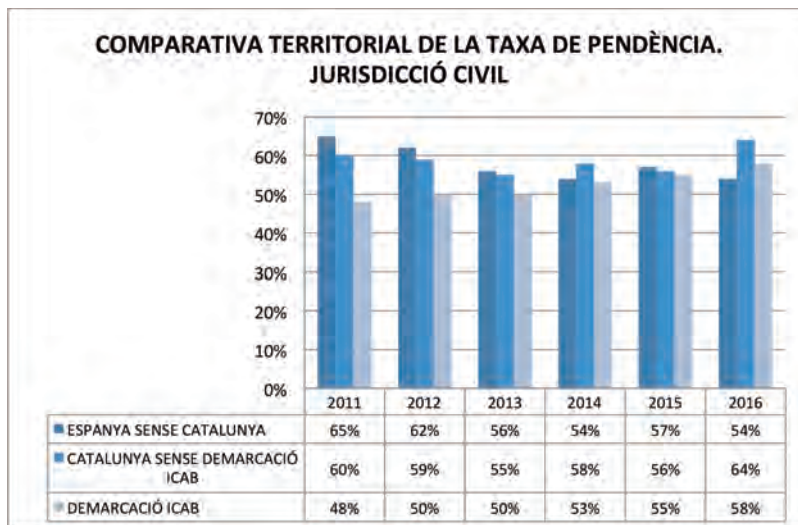
La taxa de pendència és un altre dels indicadors judicials que serveixen al propòsit de mesurar l'adequació de la capacitat resolutiva dels òrgans judicials i la litigiositat real del moment, però en aquest cas posant l'accent en els nivells de saturació referits al volum d'assumptes que resten per finalitzar a l'acabar l'exercici. Per a això, utilitzem la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu en la seva exposició. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels Tribunals. Si aquest valor és superior a 100%, vol dir que s'han resol un nombre d'assumptes inferior dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resol un major volum d'assumptes que els que han quedat pendents.

La taxa de pendència registrada a la jurisdicció civil en l'any 2016 ha estat del 55%, la qual cosa suposa una regressió del 4% respecte a l'exercici 2015, en què es va anotar una taxa de pendència del 57%. Pel que fa a l'evolució de la mateixa, a excepció de l'exercici anterior en el qual es va anotar un increment respecte a l'any 2014, la taxa de pendència marca una tendència regressiva a mesura que es van succeint els anys. Això sens dubte suposa una dada positiva, doncs significa que s'estan resolent un major nombre d'assumptes dels que resten per finalitzar en el mateix període. No obstant això, segons veïem en els valors presentats en el Gràfic 6 relatiu als assumptes pendents al finalitzar, la xifra dels mateixos segueix sent més alta del que es consideraria desitjable.

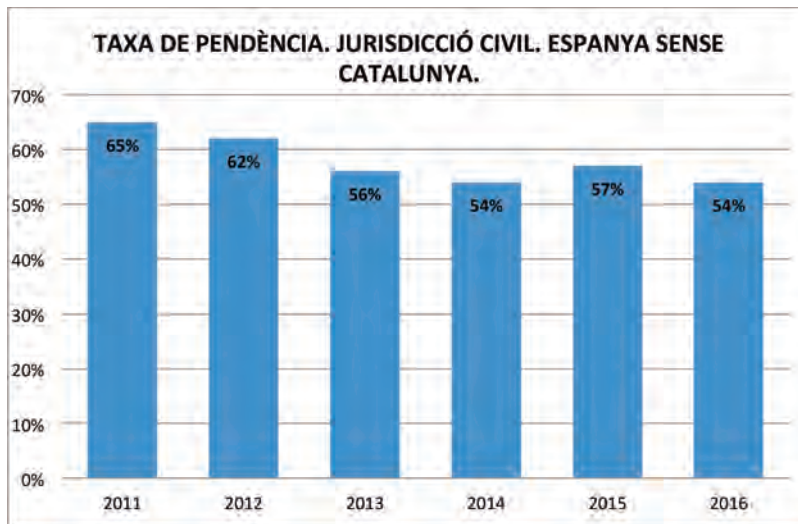
La taxa de pendència ha tingut un comportament similar en les tres demarcacions territorials analitzades, segons es pot veure en el Gràfic 15. A "Espanya sense Catalunya", la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 és del 54%, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 64%. Finalment, la taxa de pendència que es registra a la "demarcació ICAB" és del 58%, el que significa que ha augmentat lleugerament respecte a l'exercici 2015, en què la mateixa es va situar en un 55%.

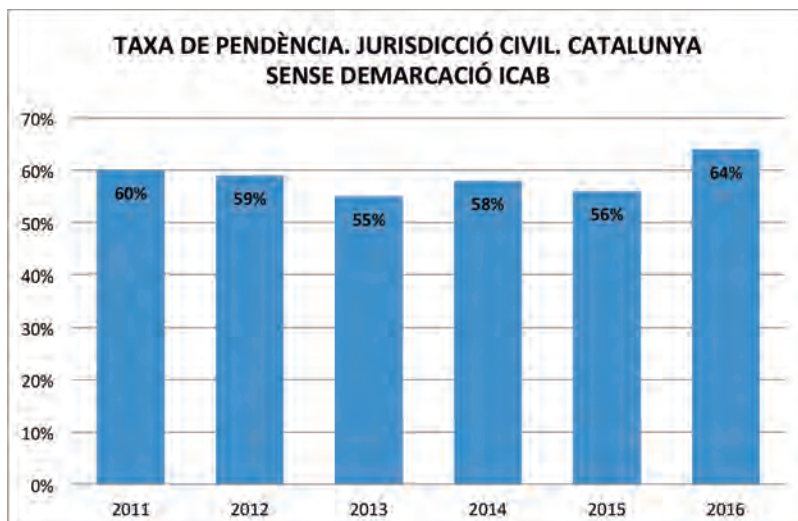
Gràfic 14. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció civil.

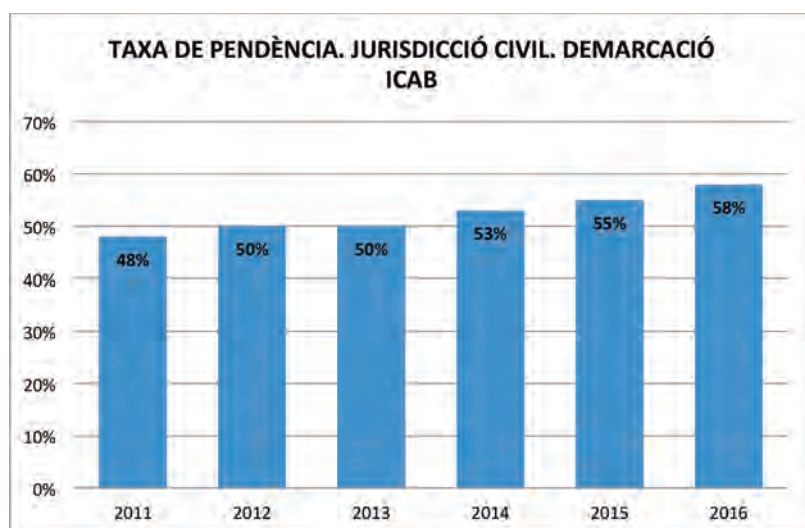
Gràfic 15. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció civil.

Gràfic 16. Taxa de pendència. Jurisdicció civil. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 17. Taxa de pendència. Jurisdicció civil. Catalunya sense demarcació ICAB.

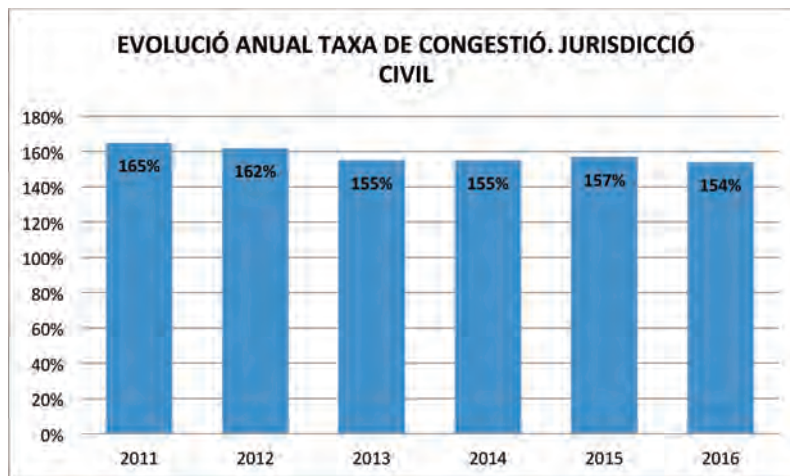
Gràfic 18. Taxa de pendència. Demarcació ICAB.

Taxa de congestió

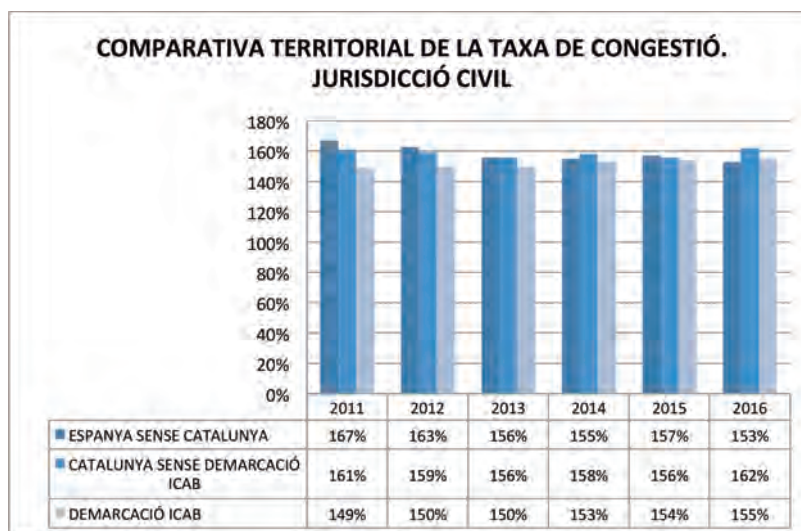
La taxa de congestió ens informa del nivell de saturació en què es troben els òrgans judicials, d'acord amb la següent fórmula: $\text{Taxa de congestió} = (\text{ingressats} + \text{pendents a l'inici}) / \text{resolts}$. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, com més petit sigui el resultat de la taxa de congestió, millor serà la situació en què es trobi l'òrgan judicial en qüestió.

En termes generals, la taxa de congestió registrada a la Jurisdicció Civil a l'any 2016 ha estat del 154%, un 2% menys respecte a l'exercici anterior. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, a excepció de l'any 2015, la mateixa mostra una tendència regressiva a mesura que es van succeint els anys. Tot i que una reducció en la taxa de pendència sempre és una dada positiva, les xifres en què s'ha situat la mateixa al llarg dels últims anys, estant notablement per sobre del 100%, revelen uns nivells de saturació que estan lluny del que seria desitjable. En efecte, la majoria dels treballs, informes i memòries que es publiquen analitzant l'activitat dels Jutjats i Tribunals, coincideixen en el següent: la falta de mitjans materials i humans suficients per garantir un servei al justiciable d'acord amb la litigiositat real del moment.

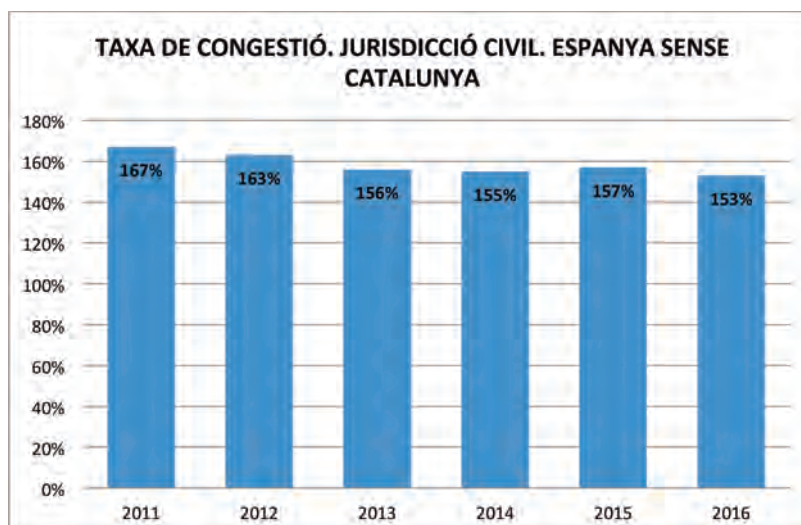
Finalment, en la "demarcació ICAB" la taxa de congestió que es registra a l'any 2016 ha estat del 155%. No obstant això, veiem com a diferència del que succeeix en termes generals, la taxa de congestió que s'anota en la "demarcació ICAB", s'incrementa lleugerament respecte a l'exercici anterior, tal i com es pot observar en el Gràfic 20.

Gràfic 19. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció civil.

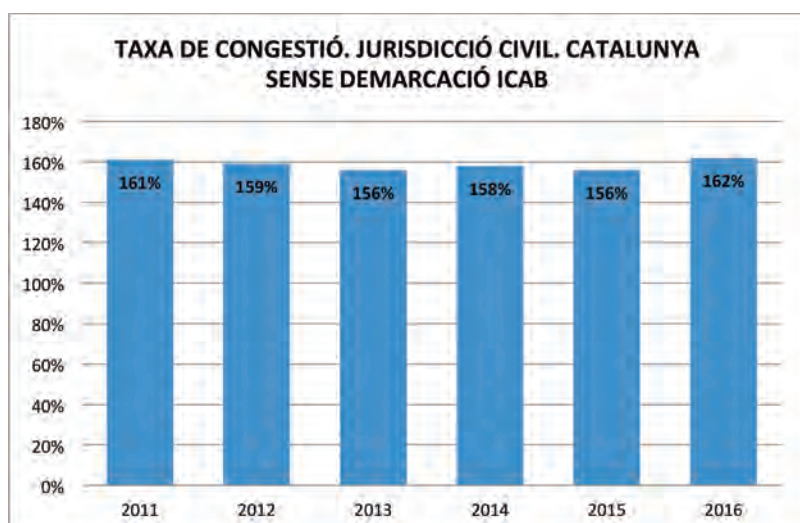

Gràfic 20. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció civil.

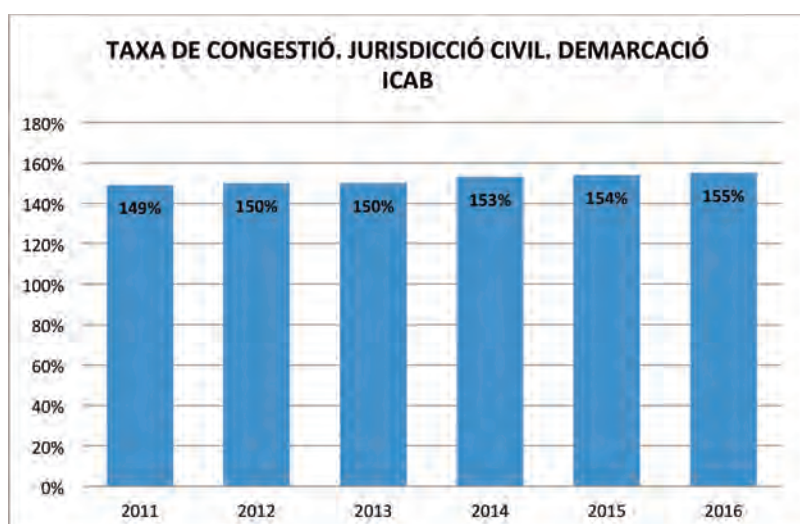

Gràfic 21. Taxa de congestió. Jurisdicció civil. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 22. Taxa de congestió. Jurisdicció civil. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 23. Taxa de congestió. Jurisdicció civil. Demarcació ICAB.

3. Civil per especialitats

L'especialització dels òrgans judicials pretén augmentar l'efectivitat i eficàcia dels mateixos, per escurçar així el temps mitjà de la durada d'un procediment, incrementant al seu torn el nombre d'assumptes resolts, i millorar el nivell d'encert i qualitat de les resolucions judicials.

Un dels avantatges de l'especialització judicial, a més de permetre un millor control i racionalització dels (escassos) recursos disponibles, és l'obtenció d'un major grau d'uniformitat i coherència en la interpretació i aplicació de la norma, el que sens dubte redunda en benefici de la seguretat jurídica i en la igualtat dels justiciables.

Alguns autors també han exposat algunes de les seves desavantatges, com són les del cost del seu establiment i posada en funcionament dels concrets òrgans que assumiran l'especialització dels assumptes que es produeixen en el marc d'una àrea específica del Dret; o la pèrdua de proximitat al justiciable, en el sentit de que la creació de nous òrgans especialitzats comporta una certa centralització

territorial. En efecte, la mateixa sol fer-se en aquells partits judicials en què hi ha una densitat de població més intensa situant-se en les capitals de província, el que es pot entendre com un cert allunyament per al justiciable que viu en poblacions més allunyades, que ha d'assumir el cost de la distància.

No obstant això, l'experiència de l'especialització orgànica i funcional de la planta judicial, ha revelat més avantatges que inconvenients. Per això, la tendència de l'organització de l'estructura judicial segueix en aquesta línia, d'acord amb el Pla de Modernització de la Justícia a través de la implantació progressiva de la Nova Oficina Judicial i el desplegament de les TIC. L'avantprojecte de la LOPJ, estableix una nova organització territorial de l'Administració de Justícia, basat en els anomenats Tribunals d'Instància d'àmbit provincial i la implantació d'un sistema més flexible que permeti absorbir i adequar-se a la demanda de la litigiositat real de cada moment, ja no només a través de l'especialització d'un nombre determinat d'òrgans judicials mitjançant la implantació de normes de repartiment per un temps determinat (com s'ha fet en el 2017 amb les clàusules sòl), sinó mitjançant una estructura certament permanent i permeable a les circumstàncies de les necessitats que es produeixen en cada moment en termes de litigiositat.

A continuació, i com a desenvolupament del que s'ha apuntat en els paràgrafs anteriors com a introducció, s'analitzen les principals dades dels òrgans especialitzats dins de la Jurisdicció Civil, segons la matèria de què s'ocupen, analitzant en primer lloc, el moviment judicial experimentat pels mateixos durant els últims anys, i aplicant en segon lloc, les principals taxes o indicadors judicials per veure en quina situació es troben els nostres Tribunals.

3.1 Jutjats de Família

La *Llei 11/1981, de 13 de maig, de modificació del Codi Civil en matèria de filiació, pàtria potestat i règim del matrimoni*, preveu en la disposició final un mandat dirigit al Govern, en virtut del qual aquest ha de posar en funcionament el nombre de Jutjats de Primera Instància necessaris, a les capitals en què es trobi separada la Jurisdicció Civil de la Penal, que per la seva població i nombre d'actuacions relatives al dret de família ho requereixin, els quals coneixeran de forma exclusiva, per via de repartiment, de les actuacions judicials relatives a aquests assumptes. Aquest mandat es concreta en el *RD 1322/1981, de 3 de juliol, pel qual es creen els jutjats de família*, que inicien la seva activitat com a tal a partir l'1 de setembre del 1981.

En sentit estricte, no estem davant la creació d'uns Jutjats de Família, sinó davant l'especialització d'alguns Jutjats de Primera Instància en assumptes de Dret de Família. La necessitat d'aquesta especialització, sorgeix de les particularitats pròpies dels assumptes que versen sobre aquesta matèria, en els quals es dirimeixen interessos que van més enllà d'una qüestió patrimonial civil. En efecte, el principi dispositiu i de justícia rogada que regeix el procés civil previst en l'art. 216, LEC, es matisa en els assumptes que versen sobre matèries pròpies del Dret de Família, amb l'existència d'una sèrie de normes de *ius cogens* o dret necessari, i amb la intervenció del Ministeri Fiscal en aquells supòsits en què existeixi en el procediment un interessat que sigui menor, incapacitat o que estigui en situació d'absència legal. Tot això sota els principis de l'interès superior del menor i de la protecció de l'incapaç, que inspiraran els procediments propis de Dret de Família.

Tot i les particularitats pròpies dels assumptes de família, no estem davant d'una Jurisdicció especial o diferent de la civil. De fet, actualment coexisteixen tres tipus d'òrgans dins de l'ordre civil (que en el present estudi s'han considerat de forma conjunta), que resolen sobre aquest tipus de temes: Jutjats de Primera Instància especialitzats en Dret de Família, Jutjats mixtes de Primera Instància i Instrucció, i Jutjats de Primera Instància no especialitzats en matèria de família.

Contextualització prèvia: fenòmens sociodemogràfics

Abans d'entrar de ple en l'anàlisi de l'activitat judicial relativa als assumptes que versen sobre matèries pròpies del Dret de Família, farem referència a una sèrie de fites i fenòmens sociodemogràfics, a partir de dades extretes del CGPJ i de l'INE, per tal de situar aquesta litigiositat en el context en el què es desenvolupa.

A l'any 2016 s'han celebrat un total de 172.243 matrimonis a Espanya i 28.360 a Catalunya, un 4% més respecte a l'exercici anterior. D'acord amb el manifestat en els apartats inicials a l'hora de parlar dels elements que poden influir en la litigiositat, veiem com aquesta recuperació econòmica a la qual es feia referència, també ha tingut certa incidència en les unions matrimonials. Això no obstant, tal i com es va comentar en anteriors edicions d'aquest Informe, el nombre de matrimonis celebrats al 2016 segueix estant ostensiblement per sota de la xifra d'unions nupcials registrades en els anys 2006 i 2007. Així, a l'any 2006 es van contreure 203.453 unions matrimonials a Espanya i 30.970 a Catalunya, mentre que a l'any 2007 es van celebrar 201.579 casaments a Espanya i 30.545 a Catalunya. Si comparem aquestes dades amb les registrades a la gràfica, veiem com la situació econòmica del moment, incideix d'una manera més o menys intensa en les celebracions nupcials.

És que la celebració d'un matrimoni suposa, a més de la part emocional, un dispendi econòmic important. Per això, un context de recessió econòmica i d'inestabilitat laboral, pot fer postergar la presa d'aquesta decisió. A l'any 2013 veiem com s'anoten les xifres més baixes de la sèrie, coincidint amb les pitjors dades sobre la taxa d'atur registrades en els últims anys: un 26,1% a Espanya i un 23,1% a Catalunya. Sobre l'evolució de la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, ens remetem a les dades analitzades en el capítol relatiu a l'àmbit laboral.

Un altre dels factors que ha tingut incidència en el descens dels casaments celebrats en els darrers anys, és el desplaçament cap a altres formes d'unió anàlogues a la matrimonial. En aquest sentit, hem de destacar la figura de les "parelles de fet", que a Catalunya la trobem regulada en els arts. 234-1 i ss., CCCat. En virtut de la citada normativa, dues persones que conviuen en una comunitat anàloga a la matrimonial, es consideraran parella estable si compleixen determinats requisits legals. A causa de que diverses comunitats autònomes tenen una regulació específica sobre les "parelles de fet", i no en totes hi ha l'obligació de registrar aquesta unió, no ha estat possible a dia d'avui elaborar una estadística fiable de les mateixes constituïdes a Espanya.

A Catalunya, el *Decret Llei 3/2015, de 06 de octubre* modifica el llibre segon del Codi Civil de Catalunya, incorporant la disposició addicional desena per la qual es crea un Registre de parelles estables, la inscripció de les quals és de caràcter voluntari i no constitutiu. El Registre de parelles estables de Catalunya, entra en funcionament el dia 1 d'abril de 2017.

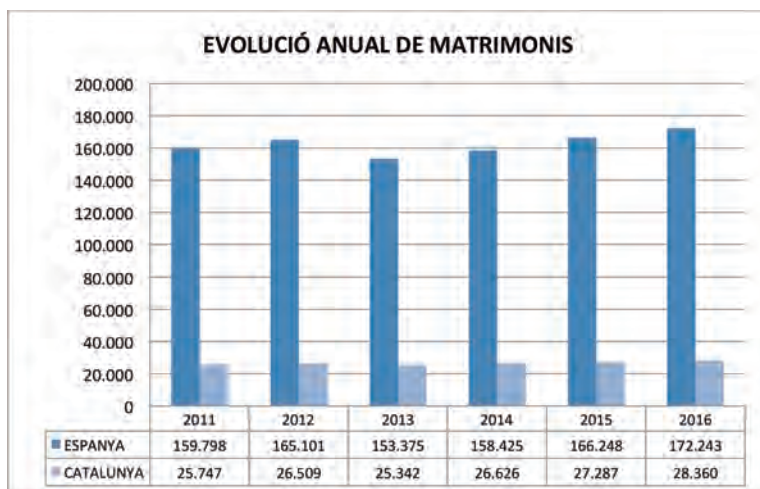
Pel que fa al moviment natural de la població, és a dir, el constituït pels "naixements" i les "defuncions", a la Taula 25 veiem com a l'any 2016 es confirma la tendència regressiva iniciada en l'exercici anterior, tant a Espanya com a Catalunya. Pel que fa al volum de defuncions registrat, veiem com tant en l'any 2015 com en el 2016, aquestes superen el nombre de naixements, complint-se la previsió continguda en la "Projecció de la Població d'Espanya 2014-2064" elaborada per l'INE. Segons dades publicades en l'informe, es redueix el nombre de dones en edat fèrtil (de 15 a 49 anys) i l'edat mitjana de maternitat, que actualment se situa en 31,7 anys, tendeix a retardar-se en els propers anys. Això implica que el creixement vegetatiu de la població (diferència entre naixements i defuncions) serà negatiu en els propers anys.

Tot i que els processos referents a la Jurisdicció Voluntària no estan inclosos en les dades estadístiques dels processos relatius al Dret de Família aquí analitzats, s'ha considerat interessant fer referència als processos d'adopcions, tenint en compte que la filiació adoptiva produeix els mateixos efectes que la

filiació per naturalesa, a més dels específics previstos en l'art. 235-47 i ss. del CCCat i que, per tant, es tracta d'una realitat que pot arribar a transcendir en un posterior procediment de família.

A la Taula 26 podem observar les dades relatives a les adopcions que s'han celebrat a Espanya i a Catalunya, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Tal com succeeix en el 2015, en l'últim any només les adopcions referides a Espanya han augmentat, mentre que a Catalunya han disminuït. Així, a l'any 2016 es registren un total de 2.331 adopcions a Espanya i 307 a Catalunya.

L'evolució dels fenòmens demogràfics exposats, ajudaran a comprendre millor el desenvolupament de l'activitat judicial dels assumptes relatius al Dret de família, les dades del qual s'exposen en l'apartat següent.

Gràfic 24. Evolució anual de matrimonis celebrats.

FENÒMENS DEMOGRÀFICS. MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ						
	NAIXEMENTS		DEFUNCIONS		MATRIMONIS	
	ESpanya	CATALUNYA	ESpanya	CATALUNYA	ESpanya	CATALUNYA
2010	486.575	84.368	382.047	59.700	167.247	27.176
2011	471.999	81.247	387.911	60.188	159.798	25.747
2012	454.658	77.438	402.950	62.977	165.101	26.509
2013	425.715	71.591	390.419	60.807	153.375	25.342
2014	426.303	71.523	395.045	61.060	158.425	26.626
2015	419.109	69.902	422.276	64.810	166.248	27.287
2016	408.384	67.909	409.099	62.761	172.243	28.360

Gràfic 25. Fenòmens demogràfics. Moviment natural de la població.

JURISDICCIÓ VOLUNTÀRIA: ADOPCIONS		
	ESpanya	CATALUNYA
2011	2.198	399
2012	2.302	481
2013	2.155	384
2014	2.001	380
2015	2.112	339
2016	2.331	307

Gràfic 26. Jurisdicció voluntària. Adopcions.

Moviment d'assumpes

A l'any 2016 s'han ingressat un total de 301.327 assumptes relatius al Dret de família, el que suposa una regressió del 3% respecte a l'exercici 2015, en què es van ingressar 312.146 expedients. A la "demarcació ICAB" s'han ingressat un total de 22.445 assumptes relatius al Dret de família, el que suposa (també) una reducció del 3% en relació a l'exercici anterior. Aquesta reducció es correspon amb el descens de la taxa de litigiositat registrada en termes generals en l'àmbit civil. No obstant això, veiem com el descens en el volum d'assumpes, és ostensiblement menys acusat respecte al de la litigiositat civil. Recordem que a l'any 2016, la taxa de litigiositat que es registra en l'ordre civil és del 35,62 per cada mil habitants, un 13% menys respecte a l'any anterior.

Això encaixa amb l'increment de les unions matrimonials abans apuntada, ja que no deixa de ser la base sobre la qual se sustenta la litigiositat que es produeix en els assumptes relatius al Dret de família. Així, en el Gràfic 28 es recullen les dades de la tipologia més representativa dels procediments de família, referits als òrgans judicials de Catalunya. En aquesta gràfica, veiem com el tipus de procediment que més litigiositat causa és el divorci. A l'any 2016, a Catalunya s'han registrat un total de 19.367 divorcis, dels quals 13.337 s'han tramitat de forma consensuada i 6.030 ho han estat de forma contenciosa. La tramitació d'un procediment de família (ja sigui un divorci, un guarda o una modificació de mesures) de forma consensuada, té múltiples avantatges respecte a fer-ho de forma contenciosa. Per als justiciables, suposa l'oportunitat de regular els efectes i les mesures d'una forma més completa i satisfactòria, ja que aquests sempre tindran més dades que qualsevol tercer (el Jutge o Magistrat) que pugui decidir per ells. A més, es redueixen en notablement els costos del procediment i els temps de la tramitació. Per a l'Administració de Justícia suposa una reducció de la càrrega de treball, ja que en la tramitació d'un procediment consensuat el gran pes de aquella la assumeixen les parts a través dels seus professionals, sent que la funció jurisdiccional del Tribunal es circumscriu al control i revisió de que el que s'ha acordat pels litigants no resulti perjudicial per als menors o incapaçs implicats.

Quant als procediments de separació, veiem com el volum dels mateixos es redueix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. Així, a l'any 2016 s'anoten un total de 934 separacions, de les quals 727 es tramiten de forma consensuada i 207 de forma contenciosa. La causa explicativa d'això la trobem en la *Llei 15/2005, de 8 de juliol, per la qual es modifiquen el Codi Civil i la Llei d'enjudiciament civil en matèria de separació i divorci*. Aquesta norma, coneguda com la llei del "divorci exprés", va fer que ja no fos necessari tramitar un procediment de separació de forma prèvia al divorci, sent actualment l'únic requisit per poder instar-lo, que hagin transcorregut més de 3 mesos des que es va celebrar el matrimoni. Això explica també, que la tendència dels procediments de separació disminueixi a mesura que es van succeint els anys.

Finalment pel que fa a la tipologia dels procediments de família, destacar el progressiu increment dels relatius a la modificació de mesures, anotant-se a l'any 2016 un total de 6.798 assumptes. Les relacions de família tenen un caràcter dinàmic. Per això, la Llei preveu que quan es produeix una variació substancial de les circumstàncies que van ser tingudes en compte a l'hora d'adoptar una determinada mesura, es pugui sol·licitar la modificació de la mateixa. La crisi econòmica i la inestabilitat laboral dels darrers anys, ha motivat la revisió d'un volum important de mesures definitives adoptades en el seu dia en el marc d'un procés de família, per tal d'adaptar la situació dels integrants de la família a les circumstàncies actuals, preservant així l'interès de la unitat familiar. Si bé no totes les mesures a revisar tenen un contingut econòmic (com ho pot ser la revisió d'un règim de visites o un sistema de guarda), la major part d'aquest tipus de procediments han estat promoguts per aquest tipus de motius.

Pel que fa a les dades referides als procediments de modificació de mesures, a diferència dels processos de divorci o de separació, no s'ha fet distinció entre els tramitats de forma consensuada i

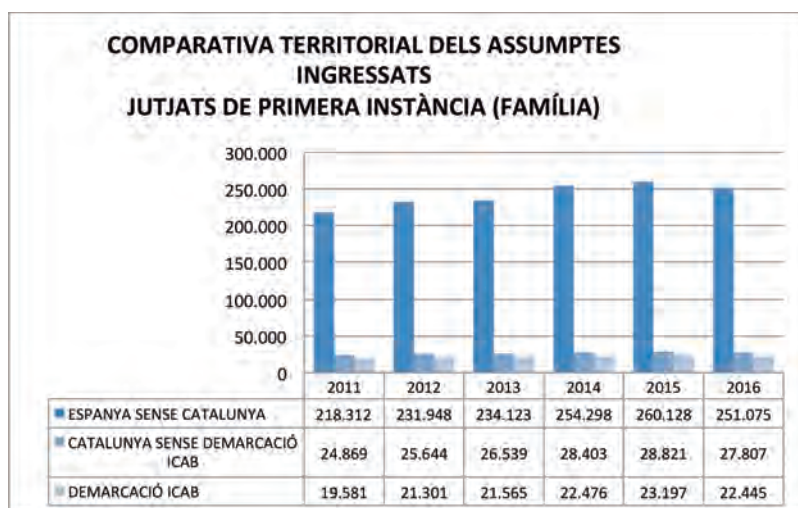
els de forma contenciosa. Això no obstant, advertir que la llei preveu també la possibilitat de tramitar un procediment de modificació de mesures, també de mutu acord entre les parts, sempre subjecte a la revisió del Ministeri Fiscal i el control judicial, per tal d'assegurar que aquest acord no suposa cap perjudici per al menor.

Precisament, la potenciació de la resolució dels conflictes d'una manera consensuada entre les parts, resulta especialment significativa en els assumptes que versen sobre el Dret de família. Per això, en el Gràfic 29 veiem com la tendència dels processos que es deriven a Mediació, es mostra a l'alça a mesura que es van succeint els anys. La mediació es configura com una mesura alternativa o complementària en la resolució de conflictes. En l'àmbit del Dret de família té especial importància, tenint en compte les característiques pròpies de les qüestions que en aquest tipus de procediments es dirimeixen. Es tracta d'una institució, que a poc a poc es va implementant en nombrosos àmbits del Dret. En aquest sentit, el Jutge juga un paper fonamental com a impulsor del servei, donant a conèixer a les parts l'existència d'aquest mecanisme.

A l'any 2016, els Jutjats de Família han derivat un total de 806 assumptes a Mediació. Si bé suposa una regressió del 10% respecte a l'any anterior, en què es van derivar a Mediació un total de 900 assumptes, veiem com el nombre de les que es tanquen amb avenença, s'ha incrementat un 38% respecte l'any 2015. En efecte, de les 806 derivacions a mediació, 44 s'han resolt amb avenença. Si bé tot just suposa un 5% respecte al volum d'assumpes totals, les dades recollides en la sèrie temporal de la gràfica, mostren un augment progressiu de les mediacions tancades amb avenença, la qual cosa suposa una dada positiva, tenint en compte que implica una certa descàrrega de treball pels Jutjats, a més d'un assumpte resolt de forma positiva per als justiciables implicats.

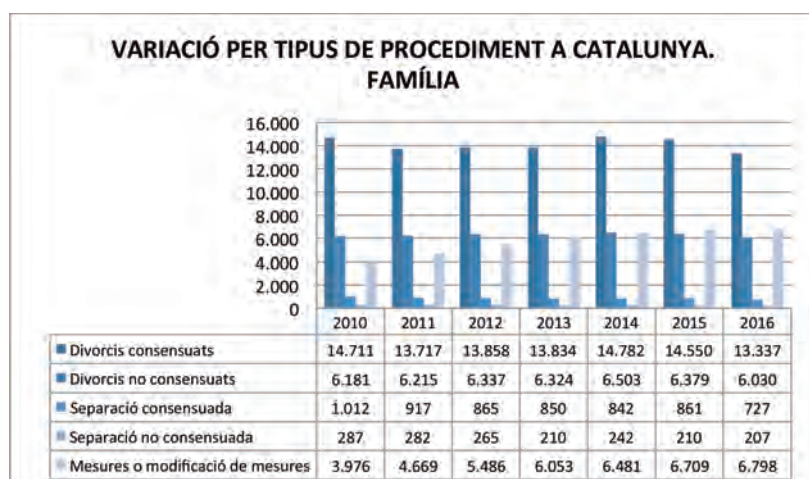
A l'any 2016 s'han resolt un total de 295.046 assumptes relatius al Dret de família, dels quals 22.054 es correspon amb els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB". Es produeix per tant una lleugera reducció respecte a l'exercici anterior, que es correspon amb el descens en el volum d'assumpes registrats en aquest últim exercici, abans comentat.

Finalment, resten per finalitzar en concloure l'any 2016 un total de 136.110 assumptes, fet que suposa un increment de l'1% respecte a l'exercici anterior. A la "demarcació ICAB" també es produeix una certa acumulació, ja que en finalitzar l'any queden pendents un total de 8.987 expedients. De fet, en la comparativa territorial que es fa en el Gràfic 32, veiem com en l'únic àmbit en què es produeix un descens del volum d'assumpes pendents al finalitzar l'any, és a "Catalunya sense demarcació ICAB".

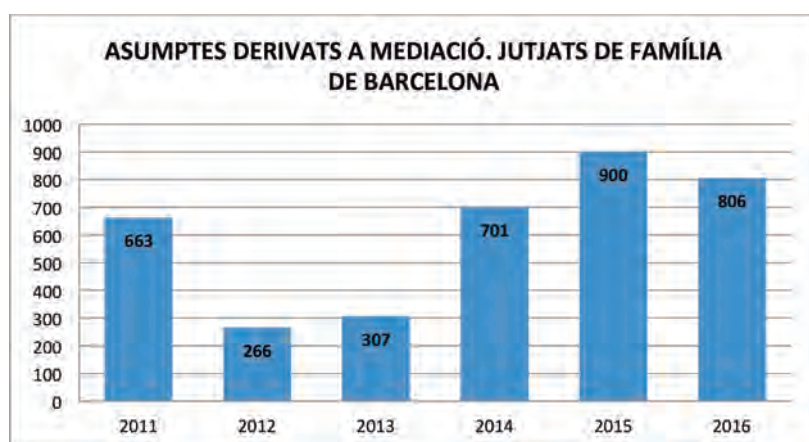

Gràfic 27. Comparativa territorial dels assumpes ingressats. Jutjats de primera instància (família).

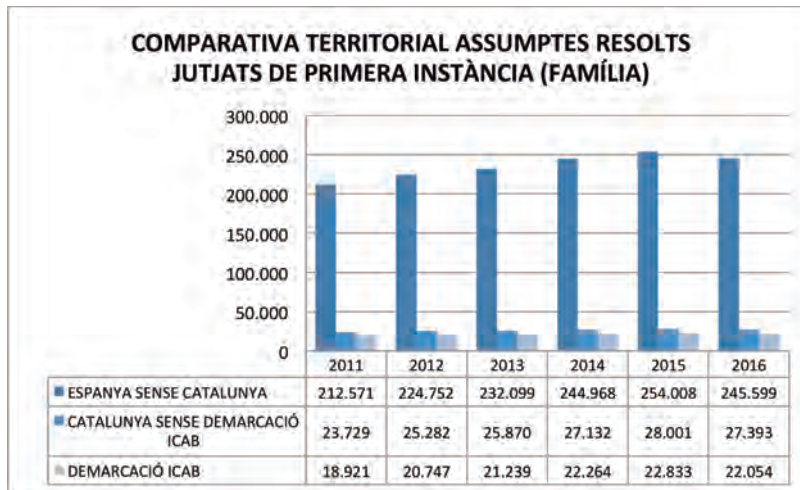
Gràfic 28. Variació per tipus de procediments en Catalunya. Família.

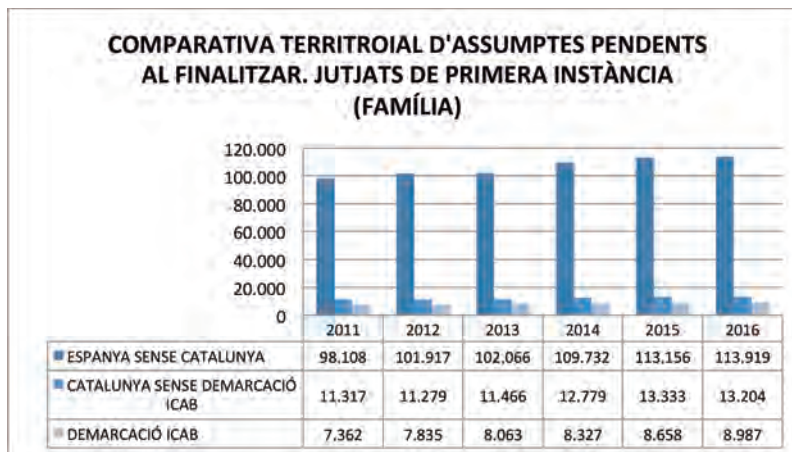
Gràfic 29. Assumptes derivats a Mediació per part dels Jutjats de Família de Barcelona.

DISTRIBUCIÓ D'ASSUMPTES DERIVATS A MEDIACIÓ. JUTJATS DE FAMÍLIA DE BCN. ANY 2016			
JUTJAT	DERIVATS	FINALITZATS AMB AVINENÇA	FINALITZATS SENSE AVINENÇA
J.FAMÍLIA N° 14 DE BARCELONA	17	1	1
J.FAMÍLIA N° 15 DE BARCELONA	137	7	10
J.FAMÍLIA N° 16 DE BARCELONA	210	10	19
J.FAMÍLIA N° 17 DE BARCELONA	77	4	11
J.FAMÍLIA N° 18 DE BARCELONA	147	11	71
J.FAMÍLIA N° 19 DE BARCELONA	129	2	17
J.FAMÍLIA N° 45 DE BARCELONA	1	0	1
J.FAMÍLIA N° 51 DE BARCELONA	88	9	14
TOTAL	806	44	144

Taula 30. Distribució d'assumptes derivats a Mediació pels Jutjats de Família de Barcelona. Any 2016.

Gràfic 31. Comparativa territorial dels assumptes resolts. Jutjats de primera instància (família).

Gràfic 32. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de primera instància (família).

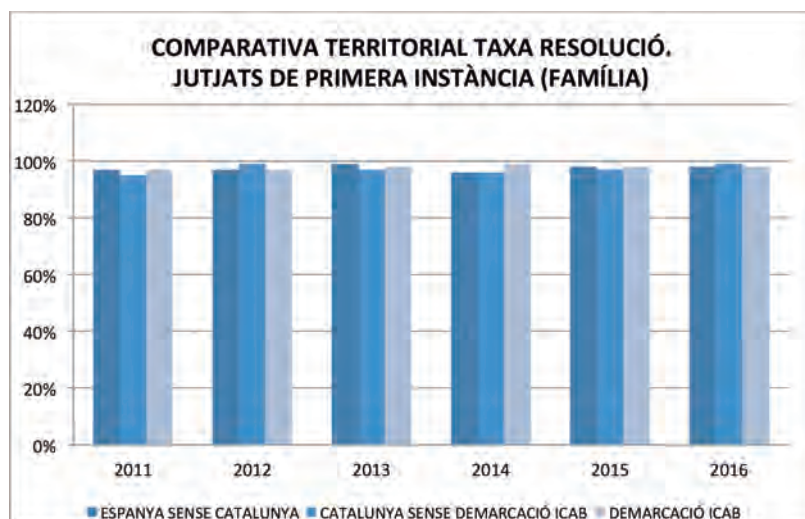
Indicadors judicials

Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors judicials, referits als assumptes relatius al Dret de família resolts pels jutjats de primera instància, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, veiem com va lligada al comportament del moviment dels assumptes abans comentat.

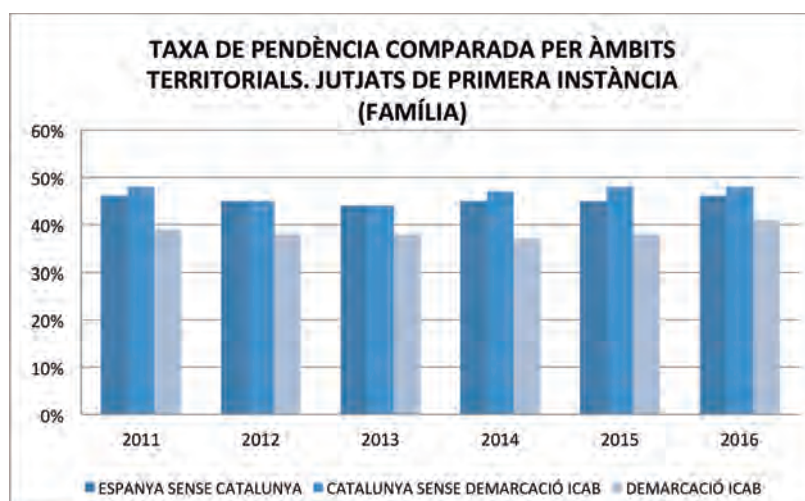
En relació als resultats de la taxa de resolució reflectits en el Gràfic 33, veiem com s'aprecia un cert dèficit en quant a la capacitat resolutiva dels òrgans judicials. En efecte, veiem com la xifra se situa per sota del 100%, el que significa que s'ha resolt un volum inferior d'assumpes als quals s'han ingressat en un mateix període. A la "demarcació ICAB", la taxa de resolució dels òrgans judicials referida als assumptes de Dret de família se situa en un 98%. Veiem com es manté invariable respecte a l'any anterior, i que amb prou feines ha experimentat una fluctuació significativa al llarg del període temporal analitzat.

Així mateix, la taxa de pendència registra uns valors similars en els tres àmbits geogràfics analitzats. A "Espanya sense Catalunya", la mateixa se situa en un 46%, incrementant-se lleugerament respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" s'anota una taxa de pendència del 48%. A la "demarcació ICAB" la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 és d'un 41%, un 8% més respecte a l'exercici anterior.

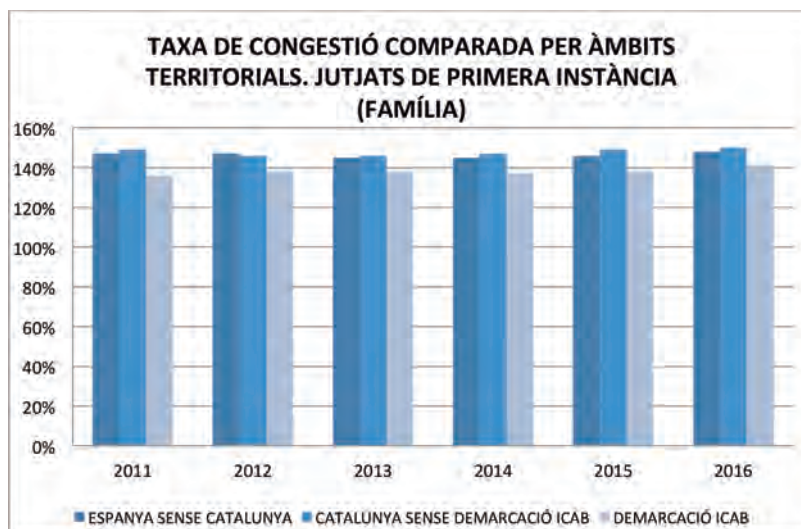
Finalment, veiem com la taxa de congestió segueix una evolució similar a la de la taxa de pendència, encara que amb altres valors. D'acord amb el que s'ha apuntat en analitzar la taxa de pendència, veiem com la taxa de congestió se situa per sobre del 100%, el que revela uns nivells de saturació que estan per sobre del que seria desitjable. En efecte, a "Espanya sense Catalunya" la taxa de congestió és del 148% (un 1% més respecte a l'any 2015), mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 150%. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió registrada a l'any 2016 és del 141%, fet que suposa un increment del 2% respecte a l'exercici anterior.

Gràfic 33. Taxa de resolució comparada per àmbits territorials. Jutjats de primera instància (família).

Gràfic 34. Taxa de pendència comparada per àmbits territorials. Jutjats de primera instància (família).

Gràfic 35. Taxa de congestió comparada per àmbits territorials. Jutjats de primera instància (família).

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA (ASSUMPTES DE FAMÍLIA). DEMARCACIÓ ICAB			
JUTJAT	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	95%	170%	58%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	96%	156%	56%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	92%	159%	58%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	86%	183%	83%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	91%	167%	68%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	119%	136%	36%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	98%	143%	43%
J1II N° 1 IGUALADA	91%	208%	89%
J1II N° 2 IGUALADA	93%	152%	52%
J1II N° 3 IGUALADA	85%	161%	61%
J1II N° 4 IGUALADA	112%	129%	29%
J1II N° 5 IGUALADA	89%	208%	108%
J1II N° 1 BERGA	89%	147%	46%
J1II N° 2 BERGA	121%	125%	25%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	106%	164%	64%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	112%	132%	32%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	131%	187%	77%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	99%	140%	40%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	115%	125%	25%
J1I N° 7 BADALONA	90%	178%	81%
J1I N° 14 BARCELONA	111%	135%	34%
J1I N° 15 BARCELONA	100%	163%	58%

J1I N° 16 BARCELONA	99%	135%	35%
J1I N° 17 BARCELONA	105%	137%	36%
J1I N° 18 BARCELONA	105%	129%	36%
J1I N° 19 BARCELONA	99%	131%	30%
J1I N° 40 BARCELONA	94%	122%	22%
J1I N° 45 BARCELONA	89%	147%	47%
J1I N° 51 BARCELONA	116%	142%	41%
J1I N° 58 BARCELONA	94%	125%	25%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	107%	108%	7%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	98%	111%	11%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	208%	97%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	98%	112%	13%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	95%	114%	11%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	103%	115%	15%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	108%	126%	26%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	75%	174%	78%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	104%	140%	40%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	89%	168%	68%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	86%	201%	101%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	63%	214%	90%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	107%	133%	33%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	115%	122%	22%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	142%	42%
J1I N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	89%	190%	83%
J1I N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	98%	137%	37%
J1I N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	92%	167%	62%
J1I N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	91%	147%	47%
J1I N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	82%	175%	74%
J1I N° 6 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	99%	134%	34%
J1I N° 7 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	93%	137%	44%
J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	98%	131%	31%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	97%	116%	29%
J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	98%	119%	19%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	94%	132%	28%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	99%	138%	38%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	98%	122%	21%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	90%	171%	71%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	104%	139%	42%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	101%	175%	74%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	133%	176%	76%

J1II N° 1 GAVÀ	99%	144%	44%
J1II N° 2 GAVÀ	106%	147%	47%
J1II N° 3 GAVÀ	104%	131%	31%
J1II N° 4 GAVÀ	121%	138%	28%
J1II N° 5 GAVÀ	97%	133%	33%
J1II N° 6 GAVÀ	105%	133%	33%
J1II N° 7 GAVÀ	92%	152%	52%
J1II N° 8 GAVÀ	104%	123%	23%
J1II N° 9 GAVÀ	98%	141%	41%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	85%	153%	53%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	86%	143%	43%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	94%	149%	49%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	88%	151%	48%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	143%	136%	33%

Gràfic 36. La Lupa. Jutjats de Família.

3.2 Jutjats d'Estat Civil i incapacitats

L'art. 98, LOPJ disposa que "el Consell General del Poder Judicial podrà acordar, previ informe de les sales de govern, que en aquelles circumscripcions on hi hagi més d'un jutjat de la mateixa classe, un o diversos d'ells assumeixin amb caràcter exclusiu, el coneixement de determinades classes d'assumptes". En virtut d'aquesta norma, a la ciutat de Barcelona hi ha dos òrgans (JPI N° 40 i JPI N° 58) que tenen atribuït el coneixement en exclusiva en matèria de Capacitat i Estat Civil de les persones, incloent també els procediments sobre Internaments i Institucions tutelars.

En el Gràfic 37 podem veure quina ha estat l'evolució de l'activitat judicial dels esmentats òrgans, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Pel que fa al volum d'assumptes ingressats, veiem com aquest ha augmentat de forma progressiva a mesura que s'han anat succeint els anys, amb una lleugera excepció registrada a l'any 2014 en què es produeix una lleugera regressió. A l'any 2016 aquests Jutjats han rebut un ingrés de 5.035 assumptes, un 21% més respecte a l'exercici anterior. Així mateix, s'han resolt un total de 4.816 expedients, incrementant-se també en un 21% en relació a l'any passat. I pel que fa als assumptes que han quedat pendents en finalitzar l'any 2016, en la gràfica veiem com aquests han estat un total de 1.057 expedients, un 26% més respecte a l'exercici anterior.

Veiem per tant com es produeix un progressiu augment de la càrrega de treball d'aquests òrgans judicials, ja que dels 3.473 expedients que es van registrar a l'any 2011, hem passat als referits 5.035 en l'últim any.

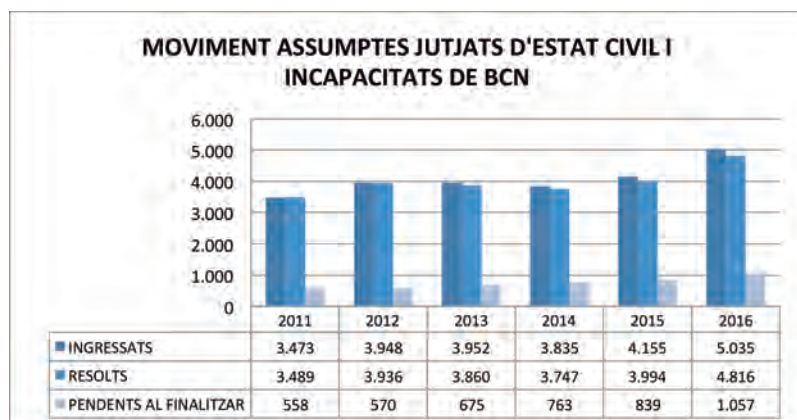
En el "annex a la Memòria del TSJ 2015 elaborat pel Jutjat Degà de Barcelona", s'assenyala que la tramitació dels procediments dels que coneixen aquests Jutjats, supera amb escreix els mòduls previstos pel CGPJ, com volums recomanables de treball. Tenint en compte la naturalesa intrínseca d'aquest tipus de procediments i que la protecció de l'incapaç mereix un especial interès per part del sistema judicial, és una dada que ha d'alarmar als responsables polítics de torn. En efecte, no hem d'oblidar que una de les tasques fonamentals del Jutge o Magistrat en aquest tipus de procediments,

és la de dur a terme un control i un seguiment de les mesures adoptades en un determinat procediment en garantia de la protecció de l'incapaç.

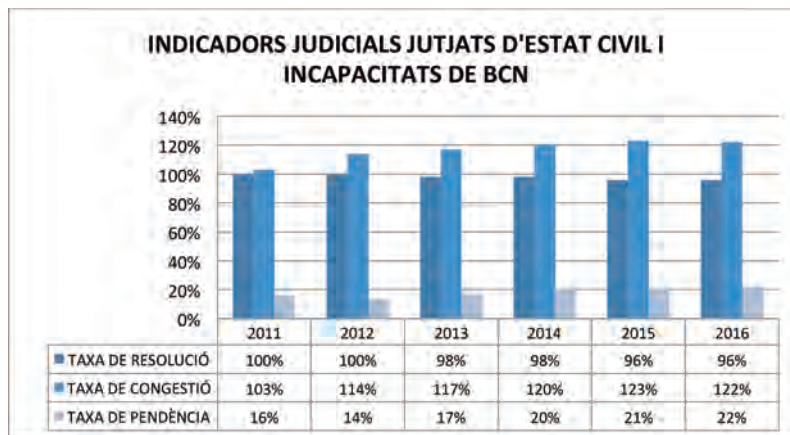
Una curiositat que es produeix sobre aquest tipus d'assumpes, en concret sobre els procediments d'internament, és que en els Jutjats de Sant Boi de Llobregat es coneix un volum important d'aquests, gairebé tant com en els Jutjats de Barcelona especialitzats en aquesta matèria. La raó la trobem en l'art. 763 de la LEC, en virtut del qual en els internaments en els que per raons d'urgència no s'hagi pogut recaptar autorització judicial prèvia, el responsable del centre en què aquest s'hagués produït, haurà de donar compte al jutge perquè procedeixi a la ratificació de la mesura, i és competent el Tribunal del lloc en què radiqui l'establiment on s'hagi produït l'ingrés. I Sant Boi té un dels Centres de Salut Mental més importants d'Espanya.

Pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials aplicats sobre l'activitat dels Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats (JPI N°40 i JPI N° 58 de Barcelona), en el Gràfic 38 es recullen les dades al respecte referides al període comprès entre els anys 2011 i 2016. En aquest, veiem com es confirma el que ja s'ha apuntat en els paràgrafs anteriors. En efecte, la taxa de resolució experimenta una regressió progressiva a mesura que se succeeixen els anys, situant-se a l'any 2016 en un 96%. Veiem que la capacitat resolutiva està per sota del que seria desitjable, tenint en compte que l'indicador resultant es troba per sota del 100%. Això vol dir que s'està resolent un volum d'assumpes inferior al que s'està ingressant, en un mateix període. I és que tal com s'apunta en la Memòria del TSJ de l'any 2015 referida, la càrrega de treball d'aquests òrgans judicials està per sobre dels mòduls recomanables previstos pel CGPJ.

En el mateix sentit encara que des d'un altre punt de vista, es manifesten les taxes de pendència i de congestió, que experimenten un increment progressiu a mesura que es van succeint els anys. A l'any 2016 la taxa de pendència registra una tímida regressió, encara que segueix estant molt per sobre dels valors registrats durant els primers anys de la sèrie; en l'últim any, aquesta se situa en un 122%. I pel que fa a la taxa de congestió que es registra a l'any 2016, veiem com aquesta és del 22%, un 5% més respecte a l'exercici anterior. No obstant això, si comparem els valors de la taxa de congestió registrats en aquests Jutjats amb els anotats en termes generals (Gràfic 19), veiem com els nivells de saturació dels primers estan notablement per sota. Es tracta d'una mostra que l'especialització dels òrgans judicials, suposa una millora en els temps de resposta i un major nivell d'encert en termes de resolució tècnica dels assumpes que a aquests se li encomanen.

Gràfic 37. Moviments dels assumpes judicials en els Jutjats d'Estat Civil i incapacitats de BCN.

Gràfic 38. Indicadors judicials en els Jutjats d'Estat Civil i incapacitats de BCN.

3.3 Dades sobre nens tutelats

Situació i contextualització de la problemàtica

La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, (des d'ara, la LDOIA) té per objecte la promoció del benestar personal i social dels infants i els adolescents, així com articular les actuacions de prevenció, atenció, protecció i participació dirigides als mateixos, per tal de garantir l'exercici dels seus drets, l'assumpció de les seves responsabilitats i l'assoliment del seu desenvolupament integral. L'esmentada llei suposa el desenvolupament normatiu de l'art. 17 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que recull el dret de tota persona menor d'edat, a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i benestar.

L'art. 98, LDOIA, estableix que "l'Administració de la Generalitat exerceix la protecció sobre els infants i els adolescents mitjançant el departament que té atribuïda aquesta competència", que és la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (des d'ara, la DGAIA).

La DGAIA és l'organisme que promou el benestar de la infància i l'adolescència en alt risc de marginació social, amb l'objectiu de contribuir al seu desenvolupament personal, segons es recull en la pàgina WEB institucional de la Generalitat. En el desenvolupament de l'activitat protectora de l'Administració sobre un menor, es distingeixen dues situacions en les que aquest es pot trobar:

- Situació de risc: en l'art. 102, LDOIA s'estableix una definició legal d'aquest concepte en el següent sentit. S'entén "per situació de risc, la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no sigui necessària la separació del nucli familiar". El mateix precepte recull un llistat de les situacions que es consideren de risc per al menor, com per exemple:
  - La falta, voluntària o no, d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent per part dels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici greu per a la salut física o emocional d'aquell.
  - La utilització del càstig físic o emocional sobre el menor que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, perjudiqui el seu desenvolupament.

- Les mancances que, per no poder ser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per al seu tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament del menor.
- La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandonament escolar.
- El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen les seves necessitats a les del menor.
- La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o titulars de la tutela o la guarda, de controlar la conducta del menor que provoqui un perill evident de causar un dany o perjudici a si mateix o a terceres persones.
- Les pràctiques discriminatòries, per part dels progenitors o titulars de la tutela o la guarda, contra les nenes i les joves, que comportin un perjudici per al seu benestar i la seva salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació genital femenina i la violència exercida contra elles.
- Qualsevol altra circumstància que, en cas de persistir, pugui evolucionar i derivar en el desemparament del menor.

Detectar una situació de risc implica la col·laboració de tots els ciutadans, especialment d'aquells que per la seva feina estiguin en contacte amb menors, com els professionals de la salut, dels Serveis Socials i del sector educatiu. Rebuda una notícia per part dels Serveis Socials bàsics i els Serveis Socials especialitzats en atenció a la infància, d'una situació que la llei defineixi com de risc, s'obrirà un expedient del menor, que serà únic i individualitzat, a través del qual es durà a terme el seguiment i la investigació pertinent del mateix.

- Situació de desemparament: L'art. 105, LDOIA estableix que "es consideren desemparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la seva personalitat, sempre que per a la seva protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar". La llei conté un llistat obert amb exemples de situacions en què es considera que un menor està en desemparament, com ara:
  - L'abandonament.
  - Els maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de naturalesa anàloga, per les persones a les quals els correspon l'exercici de la guarda, o portats a terme amb el coneixement i connivència d'aquestes.
  - Els perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal. S'entén per maltractament prenatal la manca de cura del propi cos, conscient o inconscient, la ingestió de drogues durant el procés de gestació, així com el produït indirectament al nadó per part de la persona que maltracta la dona durant l'embaràs.
  - La desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.

En el moment en què es té coneixement que un menor pot trobar-se en aquesta situació, la DGAIA ha d'incoar l'expedient de desemparament. La declaració de desemparament té com a principal efecte la retirada cautelar de la pàtria potestat als progenitors, assumint l'Administració pública la tutela del menor.

Una vegada que la DGAIA assumeix la tutela d'un nen o adolescent en situació de desemparament, s'ha de proporcionar al mateix un recurs alternatiu a la família, que de forma temporal o previsiblement indefinida, ha exercit de manera inadequada les funcions parentals, no assegurant al menor el seu desenvolupament en un entorn adequat. Al llarg del segle XX, el recurs alternatiu per excel·lència a Europa girava al voltant de les grans institucions residencials. A partir de la segona meitat del s. XX, va anar guanyant terreny la presència i preferència d'altres mesures diferents al recurs residencial en grans institucions, com ara la creació de petits llars a Alemanya, o la implantació d'una xarxa de famílies d'acollida professionalitzades a França.

En el cas de Catalunya, l'art. 120, LDOIA estableix la tipologia de les mesures que es poden adoptar com a recurs alternatiu a la família, relacionant-les de la següent manera:

- L'acolliment familiar simple per una persona o una família que pugui suplir, temporalment, el nucli familiar natural de l'infant o adolescent.
- L'acolliment familiar permanent.
- L'acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa, pensat fonamentalment per a menors amb diversitat funcional, grups de germans i altres amb dificultats o necessitats educatives especials.
- L'acolliment en un centre públic o concertat.
- L'acolliment pre-adoptiu.
- Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.
- Qualsevol altra mesura de tipus assistencial, educatiu o terapèutic aconsellable, d'acord amb les circumstàncies del menor.

El recurs més apropiat alternatiu a la unitat familiar formada pel menor desemparat i els seus progenitors, és l'acolliment familiar. Tal i com estableix el precepte esmentat, aquest "té preferència respecte de les mesures que comportin l'internament del menor o la menor, en un centre públic o concertat". L'acolliment familiar pot ser simple, si es preveu que el desemparament serà transitori (6 mesos si es tracta d'un acolliment "d'urgència i diagnòstic", i 2 anys com a màxim si es tracta d'un "curta durada"), o constituir-se de manera permanent si s'intueix de manera raonable que el desemparament del menor serà definitiu.

Les dues grans formes de dur a terme aquest acolliment familiar són, d'una banda, les realitzades en el si de la "familiar extensa" i, d'altra banda, a través d'una "família aliena". A la primera, es tracta de que familiars diferents als progenitors, com els avis o els oncles, s'ocupin de la cura del menor o la menor. En la segona, es tracta de que la guarda sigui assumida per una família amb la qual el menor no comparteix cap vincle de parentiu.

Dins de les famílies d'acollida alienes, és a dir, sense vincles de parentiu amb el menor desemparat, podem diferenciar dos grans tipus. D'una banda, les anomenades "voluntàries", que són aquelles que, com el seu propi nom indica, no reben remuneració econòmica en contraprestació a la tasca desenvolupada. Tan sols reben una prestació en concepte de manutenció per al menor. D'altra banda, hi ha un tipus de famílies d'acollida professionalitzades, que es caracteritzen per a rebre un estipendi per la feina exercida envers el menor desemparat i per tenir una formació específica. No obstant això

a Espanya, a diferència d'altres països, aquesta última modalitat de famílies acollidores tenen una escassa presència.

Previ a l'assignació del recurs alternatiu, la DGAIA fa un estudi de la situació personal i familiar del menor, i valora les necessitats pròpies d'aquest. Després d'assignar a l'infant el recurs d'acolliment familiar, la DGAIA ha d'assegurar que l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció (des d'ara ICAA), té la deguda cura sobre el menor que es posa al seu càrrec. En efecte, és la DGAIA qui manté la tutela del menor, i autoritza a l'ICAA a delegar la seva guarda en una família d'acollida. Aquesta tasca es porta a terme mitjançant les entitats que l'ICAA disposi, així com les coordinadores establertes entre els diferents equips que intervenen en el seguiment.

Anàlisi gràfic de la seva evolució anual

En el Gràfic 39 podem veure l'evolució anual dels nens que estan sota el paraigües tutelar de la DGAIA, en el període comprès entre els anys 2007 i 2016. Les dades han estat extretes, d'una banda, del "Informe sobre el seguiment de els nens acollits en família", elaborat pel Síndic de Greuges de Catalunya, en la seva edició de desembre de 2013 i, d'altra banda, del "Informe sobre l'Estat dels Serveis Socials a Catalunya" de l'any 2015. Segons les explicacions metodològiques de tots dos documents, la font estadística de les dades la trobem en la pròpia pàgina WEB institucional de la DGAIA. Així mateix, les dades relatives als anys 2015 i 2016 (els que s'han pogut obtenir), han estat extrets d'aquesta WEB institucional de la DGAIA.

Durant els primers anys de la sèrie, veiem com el nombre de nens tutelats per la DGAIA ha crescut de forma progressiva fins a l'any 2010, en què es registren un total de 7.985 menors que han estat apartats del seu nucli familiar, per trobar-se en una situació de desemparament. A partir de l'any 2011, veiem com es produeix un canvi en la tendència, de manera que la xifra de nens que es troben sota la protecció tutelar de l'Administració, decreix ostensiblement fins situar-se en l'any 2016 en un total de 6.132 menors. Pel que fa al nombre de nens tutelats per la DGAIA a l'any 2015, dada de la que no disposàvem l'any passat, veiem com se situa en 6.220. Per tant, a l'any 2016 es produeix un descens del 14% pel que fa al nombre de nens tutelats per la DGAIA.

En el Gràfic 40, veiem l'evolució dels menors que han estat acollits en un centre residencial a Catalunya, al llarg dels últims anys. En termes generals, veiem com la tendència de la utilització d'aquest recurs es mostra a l'alça. En efecte, a l'any 2007 es van acollir un total de 2.456 nens en un centre residencial, mentre que a l'any 2016 la xifra puja a 2.975. No obstant això, si ens fixem en l'evolució registrada en els últims anys d'aquest recurs, veiem com es produeix un augment significatiu en l'últim any, concretament d'un 11% respecte a l'exercici anterior. Si posem en relació la xifra de nens tutelats en 2016 (6.132) amb la dels que van ser acollits en un centre residencial en el mateix any (2.975), veiem com la utilització d'aquest recurs va suposar un 49%. Es tracta d'un percentatge força elevat, sobretot tenint en compte que les mesures preferibles i preferents per afavorir l'estabilitat i l'interès superior del menor, són les de l'acolliment familiar.

A la Taula 41 podem observar la distribució dels diferents tipus de centres a través dels quals es du a terme les mesures d'acolliment en el marc d'una residència institucional. Quant a la tipologia de centres que s'ocupen de l'acolliment residencial d'un menor en situació de desemparament, podem diferenciar els següents:

- Centres d'acollida. L'art. 132, LDOIA estableix que "l'acolliment en centre s'ha d'acordar quan es preveu que el desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família seran transitoris i no ha estat possible o aconsellable l'acolliment per una persona o una família". També s'aplicarà aquesta mesura quan existint els requisits per a l'acolliment pre-adoptiu, aquest no ha pogut

constituir-se. L'acolliment en centre consisteix a ingressar el menor en un centre públic o concertat adequat a les seves característiques, perquè rebí l'atenció i l'educació necessàries.

- Centres Residencials d'Acció Educativa. Els CRAE consisteixen en uns establiments que ofereixen al menor un recurs alternatiu a un entorn familiar que no existeix, que està deteriorat o que presenta greus dificultats per cobrir les necessitats bàsiques d'aquest. Es tracta d'un acolliment simple, però realitzat a través d'una residència institucional.
- Centres Residencials d'Educació Intensiva. Els CREI tenen com a objecte donar una resposta educativa i assistencial als adolescents que presenten alteracions en la conducta que requereixen un sistema d'educació intensiva.

Una de les principals preocupacions d'algunes associacions que s'agrupen per a la defensa dels Drets dels menors tutelats, és la concentració d'aquest tipus de centres terapèutics en mans privades, així com la seva falta de transparència en la gestió dels recursos (públics) que administren. Sobre aquest particular, hem de posar de manifest la denúncia realitzada per part del Síndic de Greuges (entre d'altres) en el seu "Informe sobre el seguiment dels nens acollits en família" elaborat al desembre de 2013, sobre la baixa inversió que es fa en acolliment familiar, i el contrast amb la despesa que suposa un menor en funció de la mesura en qüestió. Així, a l'any 2013 la inversió detall en una família extensa ha estat de 4.436 euros, i de 5.774 euros en família aliena; contrastant amb els 47.630 euros que ha suposat la inversió detall en un centre d'acollida.

En el Gràfic 42 podem veure el desenvolupament dels infants en acolliment familiar realitzat dins de la família extensa, en el període comprès entre els anys 2007 i 2016. Tal i com s'ha comentat abans, el recurs alternatiu a la família que s'ha d'atribuir amb preferència, ha de ser l'acolliment familiar. El desitjable seria que aquest es pogués realitzar a través de la pròpia família extensa del menor. Però veiem pels valors registrats a les gràfiques en el seu conjunt, que aquest no sempre és possible. En efecte, en la gràfica en qüestió veiem com fins l'any 2011, la tendència del recurs de l'acolliment en el marc de la família extensa, es mostra a l'alça situant-se en el dit exercici en 2.944, la xifra més alta de la sèrie. A partir d'aquí, veiem com les xifres relatives a la utilització d'aquest recurs avancen de forma oscil·lant a mesura que es van succeint els anys, però estant ostensiblement per sota dels valors registrats el 2011. En efecte, a l'any 2016 a Catalunya es van acollir en el marc de la família extensa un total de 2.420 nens.

La casuística que gira al voltant de cada expedient és diferent, però podem advertir que no sempre existeixen "candidats" que puguin o vulguin assumir la tutela d'un menor, dins el propi entorn familiar del nen o adolescent. També hem de posar de manifest, que nombroses associacions han denunciat a la DGAIA per ser excessivament garantista pel que fa a deixar a un menor sota la guarda de la família extensa, en determinades situacions, com quan per exemple es tracta de persones d'edat avançada, avis del menor. Valorar cada cas a nivell estadístic, és una tasca molt difícil, sobretot quan la pròpia font de la qual s'han extret les dades, és certament limitada o en qualsevol cas millorable. No obstant això, considerem que es tracta d'una problemàtica que requereix tota l'atenció de les administracions competents i coadjuvants, el que en definitiva es tradueix en trobar un encaix pressupostari adequat en termes de suficiència, per evitar casos com els que tristament han protagonitzat els últims titulars de premsa relacionats amb els infants tutelats per la Generalitat.

En el Gràfic 43 podem veure el nombre de mesures d'acolliment familiar, realitzades a través d'una "família aliena" a la del menor o la menor en situació de desemparament, en el període comprès entre els anys 2007 i 2016. En aquest, veiem com el recurs de l'acolliment familiar realitzat a través d'una família aliena, creix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. En efecte, a l'any 2007 el nombre d'acolliments sota aquesta modalitat va ser de 669, mentre que a l'any 2016 la xifra puja fins als 972. Tot i la progressió registrada al llarg dels últims anys, si comparem aquests

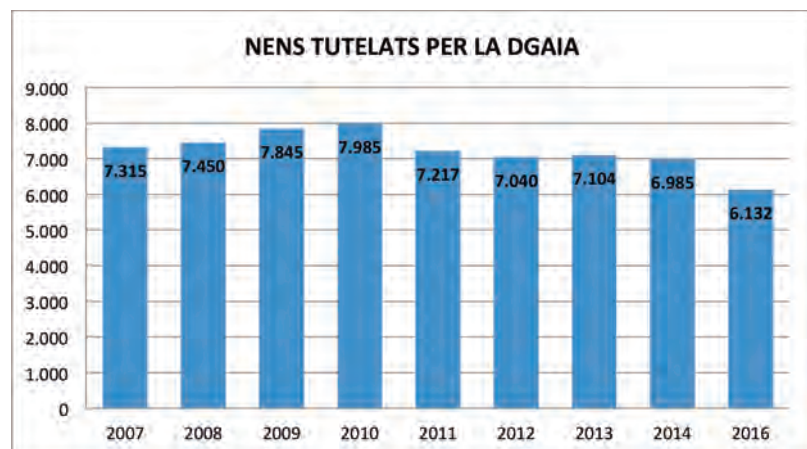
valors amb les dades relatives al nombre total de nens que es troben sota el paraigües de la DGAIA, veiem com tot i el creixement de la mesura, ens trobem encara en una situació d'insuficiència.

En el Gràfic 44 podem veure l'evolució dels "acolliment pre-adoptius" al llarg dels últims anys. Tal i com estableix l'art. 147, LDOIA, la mesura d'acolliment pre-adoptiu, com a pas previ a l'adopció, s'adopta en els següents casos. En primer lloc, "quan no és possible la reintegració de l'infant o adolescent en la seva família d'origen i es considera que el més favorable al seu interès és la plena integració en una altra família mitjançant l'adopció". En segon lloc, "quan els progenitors o els titulars de la tutela ho sol·liciten a l'entitat pública competent i fan abandonament dels drets i deures inherents a la seva condició". Sobre aquest últim supòsit, tenint en compte que la responsabilitat parental és un compendi de funcions inexcusables envers el menor per part dels progenitors o tutors, ha de ser estudiat de forma individualitzada i ser considerada de forma molt excepcional.

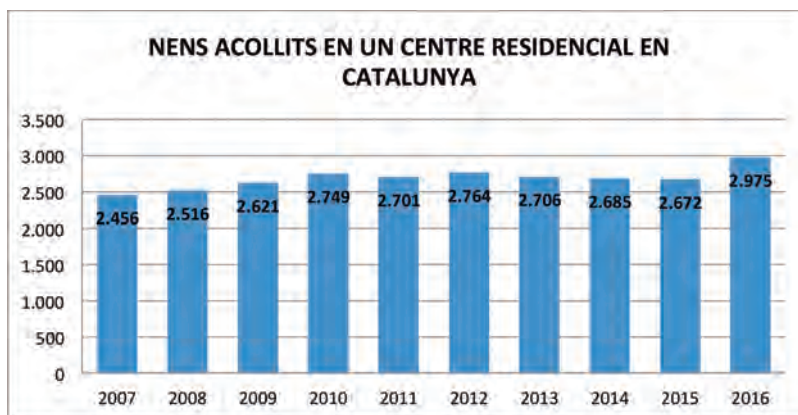
Al llarg dels últims anys, veiem com el nombre d'acolliments pre-adoptius es redueix de forma considerable. Així, a l'any 2007 es van constituir un total de 609 acolliments pre-adoptius, mentre que a l'any 2016 la xifra es redueix fins als 393. Recordem que el nombre de nens tutelats per la DGAIA també s'ha reduït en els últims anys, però a un ritme més moderat si comparem les dades referides al mateix període (Gràfic 39).

En el Gràfic 45 podem veure l'evolució anual de les famílies acollidores a Catalunya, des de l'any 2007 fins a l'any 2015, segons les dades recollides en l'Informe del Síndic de Greuges realitzat sobre el seguiment dels nens acollits en famílies. La lectura de la gràfica és clara i contundent: tot i el creixement registrat al llarg dels últims anys, falten famílies acollidores a Catalunya. Recordem que la mesura preferible i preferent, és l'acolliment familiar per sobre d'altres modalitats de tipus residencial a través d'una institució. En el Gràfic 42 vam veure que l'acolliment realitzat a través de la família extensa del menor, suposava un percentatge relativament important, encara que insuficient, dels infants tutelats per la DGAIA. Això, unit a l'escàs percentatge de menors acollits per una família aliena, en comparació amb els que han estat acollits a través d'un centre residencial, fa que sigui necessària la recerca de formes per potenciar que un major nombre de famílies s'interessin per aquest tipus d'oportunitats que, en definitiva, els podria oferir a un nen o un adolescent, convertint-se en "acollidores".

Per a això, són necessàries campanyes de difusió i sensibilització, per atraure un major volum de famílies voluntàries. Però també s'hauria de posar l'accent, en la professionalització de famílies per incentivar les potencialitats de la figura de l'acolliment familiar. En altres països del nostre entorn, com França, hi ha xarxes de famílies professionals que acullen nens i adolescents, a canvi d'una remuneració i després d'haver rebut una formació específica de forma prèvia. La formació de les famílies d'acollida, també podria ser una manera de fomentar el seguiment que sobre l'evolució dels menors tutelats s'ha de fer.

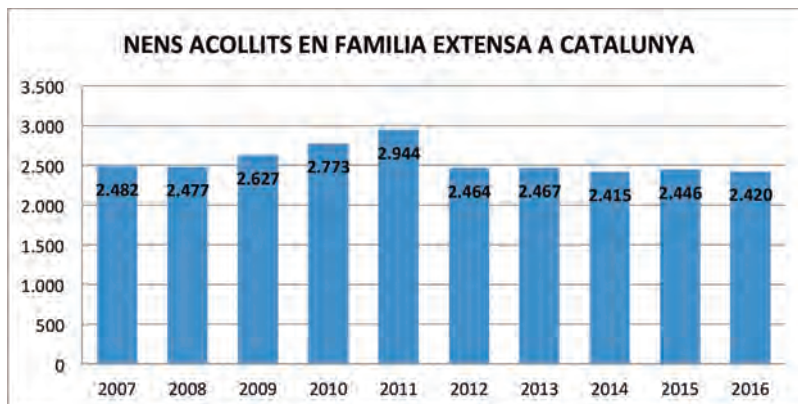
Gràfic 39. Nens tutelats per la DGAIA.

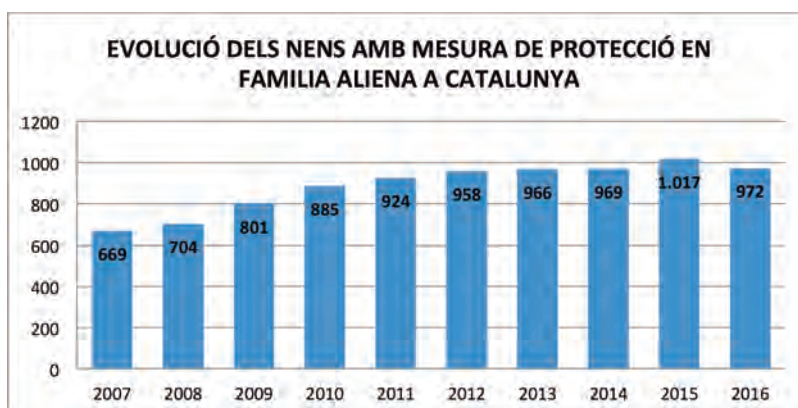
Gràfic 40. Evolució nens tutelats en un centre residencial institucional. Catalunya.

CENTRES RESIDENCIALS D'ACCIÓ EDUCATIVA		CENTRES OBERTS		CENTRES D'ACOLLIDA		CENTRES RESIDENCIALS D'EDUCACIÓ INTENSIVA	
CENTRES	PLACES	CENTRES	PLACES	CENTRES	PLACES	CENTRES	PLACES
101	1.878	126	2.536	22	580	3	78

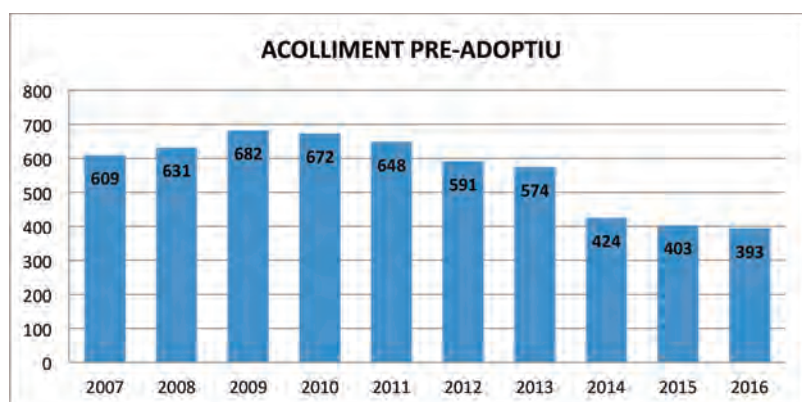
Taula 41. Distribució dels centres a través dels quals es realitza l'acolliment en la modalitat residencial institucional.

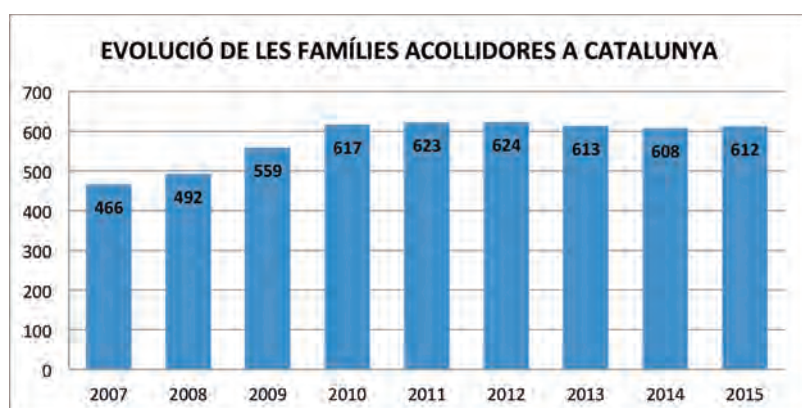
Gràfic 42. Nens acollits en família extensa a Catalunya.

Gràfic 43. Nens tutelats amb mesura de protecció en família aliena a Catalunya.

Gràfic 44. Evolució anual de l'acolliment pre-adoptiu.

Gràfic 45. Evolució anual de les famílies acollidores a Catalunya.

Evolució dels menors desemparats a nivell nacional

A continuació es recullen una sèrie de gràfiques, amb l'evolució de les dades referides a la situació dels nens desemparats a nivell nacional, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015. Les dades han estat extretes del "Butlletí de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància" nombre 18 elaborat pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

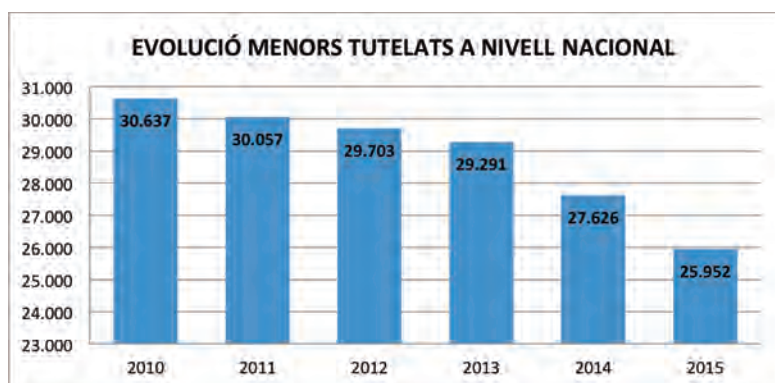
Sobre l'anàlisi d'aquestes dades hem de tenir en compte les següents consideracions: la competència en matèria de la protecció dels infants i adolescents en situació de risc o desemparament, es distribueix entre les diferents CCAA, d'acord amb les previsions que sobre aquesta matèria s'han realitzat en els seus respectius Estatuts d'Autonomia. Això fa que l'obtenció de les dades relatives als infants tutelats i el seu posterior tractament per a l'elaboració de les sèries estadístiques, no sigui prou completa i rigorosa del que seria desitjable, tal i com es posa de manifest en el propi document davant citat. Tanmateix, la seva inclusió en el present apartat, ens permet obtenir una visió de conjunt i establir una comparativa de la situació dels menors en situació de desemparament, també a nivell nacional.

En el Gràfic 46 podem veure l'evolució dels menors que han estat tutelats per l'Administració Pública, amb motiu d'una situació de desemparament, per l'exercici inadequat de les funcions parentals per part dels progenitors. En la gràfica veiem com la tendència es correspon amb la registrada en l'àmbit de Catalunya, en el sentit que es produeix una lleugera regressió dels nens tutelats al llarg dels últims anys. Així, a l'any 2010 la xifra de nens tutelats se situa en 30.637, mentre que a l'any 2015 la mateixa descendeix fins als 25.952.

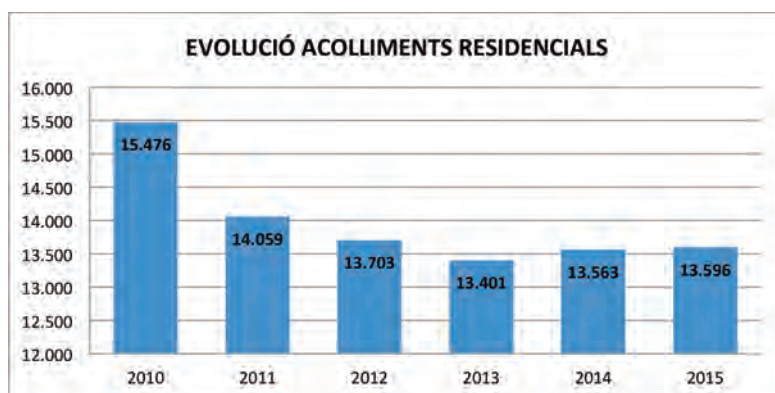

Pel que fa a l'evolució dels acolliments residencials, en el Gràfic 47 veiem que la utilització d'aquests recursos experimenta una regressió en el període 2010-2015. No obstant això, de la mateixa manera que succeeix en l'àmbit de Catalunya, malgrat que l'esmentada mesura ha de tenir un caràcter subsidiari en benefici de l'acolliment familiar, aquesta representa un volum important dins de l'acció protectora de l'Administració en la lluita contra el desemparament dels menors: ni més ni menys que un 52% si posem en relació les dades publicades referides a l'exercici 2015. En aquest últim any, el nombre de mesures d'acolliment residencial se situa en 13.596, el que suposa una lleugera pujada respecte a l'any anterior, en el qual es van anotar 13.563.

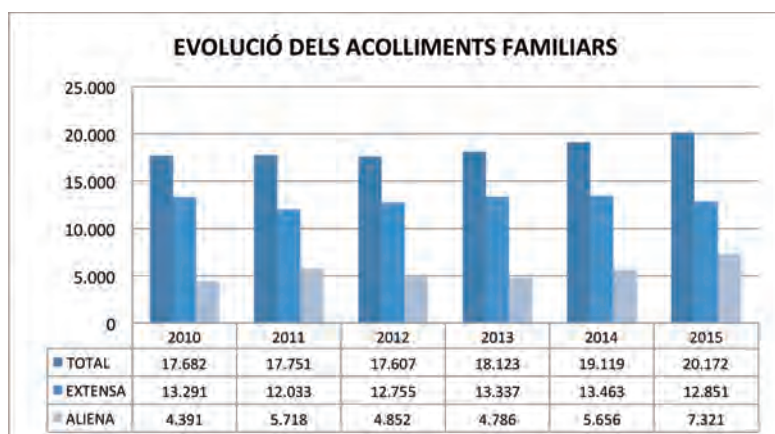
Finalment, pel que fa a l'evolució dels acolliments familiars, en el Gràfic 48 es fa referència a les dades al llarg del període comprès entre els anys 2010 i 2015. En aquest últim any, s'han realitzat un total de 20.172 acolliments familiars, dels quals 12.851 s'han fet en el marc de la família extensa i 7.321 ho han estat en el si d'una família aliena.

Gràfic 46. Evolució dels menors tutelats a nivell nacional.

Gràfic 47. Evolució dels acolliments residencials.

Gràfic 48. Evolució dels acolliments familiars.

3.4 Jutjats Mercantils

La posada en funcionament dels Jutjats Mercantils, suposa un avanç cap a l'especialització dins de l'àmbit jurisdiccional civil. La creació d'aquests òrgans és conseqüència del Pacte per la Justícia del 28 de maig de l'any 2001, i té lloc a través de la *Llei Orgànica 8/2003, de 9 de juliol, per a la Reforma Concursal*, per la qual es modifica la LOPJ de 1985, i de la profunda reforma de la institució del "concurso de creditors" operada amb la *Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal*.

La creixent complexitat de l'activitat econòmica, comercial i industrial, en un context cada vegada més internacional, fa necessari l'existència d'un òrgan judicial amb coneixements específics i profunds sobre aquestes matèries, amb l'objecte d'obtenir una major qualitat i celeritat en la resolució dels "assumptes dels comerciants". A més, l'especialització judicial, tant en primera com en segona instància, ens permet assolir un major grau de coherència i unitat en la tasca interpretativa de les normes.

Actualment existeixen a Espanya 91 òrgans judicials especialitzats en matèria mercantil, dels quals 10 es troben a la ciutat de Barcelona. Pel que fa a les matèries de les que s'ocupa, en l'art. 86 ter, LOPJ s'estableix una enumeració de les mateixes, com per exemple, concurs de creditors, propietat intel·lectual, dret del transport i competència deslleial, entre d'altres.

Moviment d'assumptes

A nivell estatal, els Jutjats Mercantils han registrat un total de 68.871 assumptes al llarg de l'any 2016, un 41% menys respecte a l'exercici anterior, en què es van ingressar un total de 117.331 expedients. Veiem que es tracta d'una reducció significativa, que trenca amb la tendència que fins aquest últim any s'havia registrat pel que fa al volum d'assumptes mercantils. En l'anterior edició del present Informe, ja vam dir que la tendència creixent del volum d'assumptes mercantils que es registra fins a l'any 2015, es deu fonamentalment a l'augment dels procediments concursals, els relatius al Dret del Transport, així com a la proliferació de demandes en matèria de condicions generals de la contractació, especialment per nul·litat de clàusules sòl i IRPH. En relació a aquestes últimes, hem de fer referència a la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial*, en la qual es preveuen una sèrie de mesures de caràcter organitzatiu i estructural que tenen per objecte aconseguir una millor resposta per part de l'Administració de Justícia. Entre aquestes, se li dóna una nova redacció a l'art. 86 ter, aclarint la dicotomia que existia pel que fa a la distribució competencial per al coneixement de les demandes en matèria de condicions generals de la contractació, entre els Jutjats de Primera Instància i els Jutjats Mercantils. L'actual redacció de l'esmentat precepte disposa que els Jutjats Mercantils coneixen de "les accions col·lectives previstes en la legislació relativa a condicions generals de la contractació i a la protecció de consumidors i usuaris".

En virtut de la citada reforma, les accions individuals que es plantegin a partir de l'entrada en vigor d'aquesta reforma (1 d'octubre de 2015), han d'instar-se davant els Jutjats de Primera Instància, provocant amb això un descens de la litigiositat dels Jutjats Mercantils derivada dels assumptes que versin sobre aquesta matèria. Veiem que això provoca una reducció molt significativa en els territoris de "Espanya sense Catalunya" i en el de "Catalunya sense demarcació ICAB". No obstant això, en la "demarcació ICAB" es registra una tendència totalment diferent respecte a la resta d'àmbits territorials. En efecte, a l'any 2016 s'han ingressat un total de 12.338 assumptes relatius al Dret Mercantil, un 2% més respecte a l'exercici anterior. Si bé és cert que el territori en el que s'integren els Jutjats Mercantils de Barcelona es caracteritza per una alta densitat de població, així com per concentrar una major activitat industrial i econòmica, la veritat és que resulta significativa aquesta divergència pel que fa al desenvolupament dels volums relatius als assumptes ingressats registrats en les diferents circumscripcions.

A la Taula 50 es fa una relació de les principals matèries de què coneixen els Jutjats Mercantils de Barcelona, així com la seva evolució al llarg dels últims anys. En aquesta es revela l'increment d'algunes matèries pròpies d'aquesta disciplina, que expliquen l'augment de la litigiositat en la "demarcació ICAB" en contraposició a la tendència registrada en termes generals. En concret a l'any 2016 s'ha produït un augment de la següent tipologia de procediments:

- Propietat industrial: amb 97 assumptes en 2016, un 39% més respecte a l'exercici anterior.
- Propietat intel·lectual: 349 processos en l'últim any, el que representa un increment del 73%.
- Publicitat: s'han plantejat un total de 33 assumptes, 1 313% més respecte l'any 2015.
- Dret de Transport: amb 4.889 assumptes ingressats el 2016, un 49% més respecte a l'any passat.

En aquesta Taula, també es revela el descens dels procediments relatius a les condicions generals de la contractació, d'acord amb la reforma que va entrar en vigor l'1 d'octubre de 2015 i a la que abans s'ha fet referència. Com veiem, la reforma va entrar en vigor a finals de l'exercici anterior, on ja es va anotar una reducció significativa respecte a l'any 2014, segons es va assenyalar en l'edició anterior d'aquest Informe. En efecte, a l'any 2015 es van anotar un total de 1.412 processos en matèria de condicions generals de la contractació, un 18% menys respecte a l'exercici anterior. Però és que la variació que s'anota a l'any 2016, confirma el que s'ha apuntat: tan sols es registren un total de 23 expedients relatius a condicions generals de la contractació, el que suposa una regressió del 98% respecte a l'exercici anterior.

D'altra banda, i d'acord amb aquesta recuperació econòmica a la qual s'ha fet referència al llarg de la present anàlisi, veiem com es produeix un augment de les societats mercantils constituïdes a aquest últim any. A la Taula 51, veiem com aquest increment es concentra principalment en les societats limitades, havent-se constituït un total de 98.824 a l'any 2016, un 8% més respecte a l'exercici anterior.

Pel que fa als assumptes resolts pels Jutjats Mercantils, a l'any 2016 el volum dels mateixos se situa en 96.867 a nivell estatal. En haver-se reduït de forma significativa la càrrega de treball d'acord amb el que s'ha comentat (a nivell estatal com a mínim), es produeix un increment significatiu del volum d'assumpes resolts respecte a l'exercici 2015: ni més ni menys que el 26%. A la "demarcació ICAB", el volum d'assumpes que es resolen a l'any 2016 també s'incrementa de forma similar (en un 22%), malgrat que en aquest territori, a diferència del que passa a nivell general, el volum d'assumpes ingressats registra una tendència a l'alça. Així, a l'any 2016 es resolen un total de 13.429 expedients a la "demarcació ICAB", un 22% més respecte a l'exercici anterior.

En relació a l'organització dels Jutjats Mercantils de la "demarcació ICAB", hem de fer referència a una sèrie d'iniciatives que s'han anat assumint al llarg d'aquests darrers anys, segons es publica al "annex a la Memòria del TSJ 2015 elaborat pel Jutjat Degà de Barcelona", per tal d'aconseguir una major eficàcia en el funcionament dels mateixos. Les iniciatives a què es fa referència en l'esmentat document són:

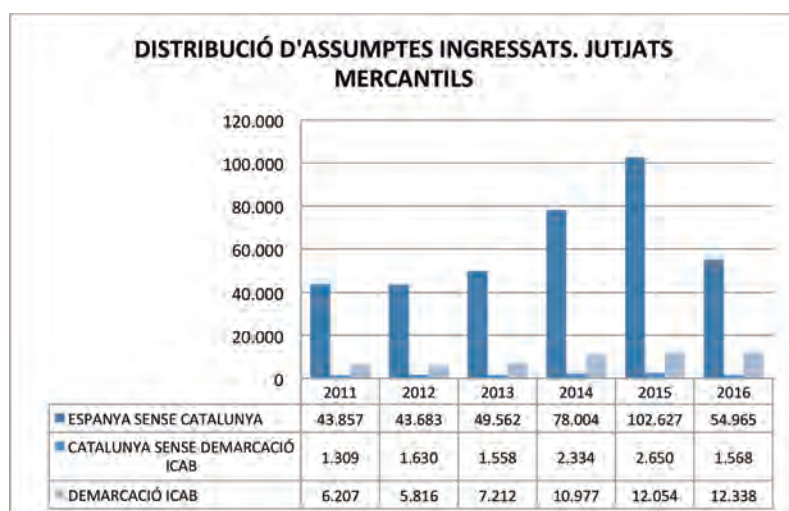
- L'elaboració d'una plantilla o imprès a través del qual es pot sol·licitar en format electrònic la declaració del concurs de creditors. Això suposa un estalvi en l'espai i el temps que comporta la gestió física d'un expedient judicial.
- L'adopció de consensos en els criteris interpretatius sobre les qüestions jurídiques més recurrents en aquests òrgans, i la seva posterior divulgació a través dels diferents col·legis professionals que davant ells operen. Això permet augmentar el nivell d'encert en la resolució dels assumptes, així com una millora en els temps de resposta.

- També compten amb un servei comú de comunicació de crèdits per part dels creditors, segons es publica en el citat document, que gestiona les comunicacions que es reben de tot Espanya referides a qualsevol concurs que es tramita a la Província de Barcelona i que assumeix, a més la notificació als administradors concursals i a les parts de qualsevol resolució judicial que emana dels jutjats, i també el tràmit de comunicacions previst en l'art. 5 bis, LC.
- Protocol d'Estatut del Tribunal de Primera Instància Mercantil de Barcelona, acordat per la junta sectorial de Jutges Mercantils de Barcelona. Tal com es publica a la seva WEB, el Protocol té el seu origen en l'acord adoptat pel qual el ple del CGPJ al novembre de 2011, pel qual s'atribueix el coneixement de diverses matèries, amb caràcter exclusiu, a determinats Jutjats Mercantils de Barcelona, com a part d'un pla pilot de Tribunal de Primera Instància en què els magistrats treballaran de forma col·legiada. D'aquesta manera, en nom d'una major especialització que redundi en una millora en el temps de resposta i en el nivell d'encert de les resolucions, el coneixement de determinats assumptes s'ha distribuït de la següent manera:
  - Els Jutjats 1, 4 i 5 passen a conèixer els assumptes relatius a patents i Publicitat.
  - Els Jutjats 2 i 8, els relatius a Marques, Disseny Industrial i Propietat Intel·lectual.
  - Els Jutjats 3 i 7 dels relatius a competència deslleial i Defensa de la Competència.
  - Els jutjats 6, 9 i 10 dels relatius a Impugnació d'Acords Socials i Acció Social de Responsabilitat d'Administradors de Societats Mercantils.

Així mateix, els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB", han adoptat un protocol d'actuació en matèria de mesures cautelars urgents, en previsió o amb motiu de la celebració de determinades Fires i Congressos, com el Mobile World Congress (MWC) o el Saló Internacional de l'Alimentació i Begudes (Alimentaria).

Es tracta per tant d'un conjunt de mesures, que contribueixen a la racionalització dels recursos existents per tal de poder oferir una resposta més àgil i precisa, en benefici dels justiciables.

Finalment, en el Gràfic 53 veiem com l'evolució de les dades relatives als assumptes pendents al finalitzar l'exercici, discorre de forma paral·lela a la dels assumptes resolts. Així, a nivell estatal resten per finalitzar l'any 2016, un total de 96.867 assumptes en matèria de Dret mercantil, fet que suposa un 26% més respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB", la xifra d'assumptes pendents en tancar l'exercici 2016 se situa en 13.429, el que significa una pujada del 22%.

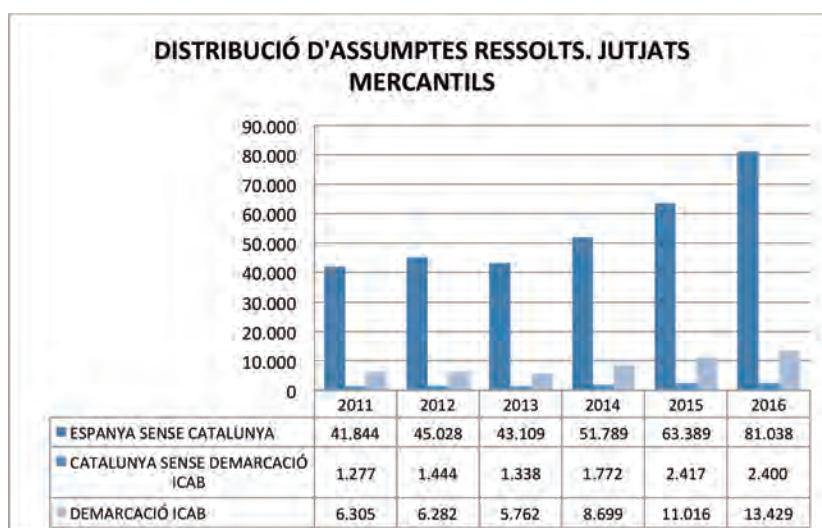
Gràfic 49. Distribució d' assumptes ingressats. Jutjats Mercantils.

EVOLUCIÓ ANUAL ASSUMPTEJUTJATS MERCANTILS. DISTRIBUCIÓ PER MATÈRIES. DEMARCACIÓ ICAB						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
LIQUIDACIÓ CONCURS	686	1.228	1.074	962	783	635
INCIDENTS CONCURSALS	2.281	1.450	1.224	1.177	828	644
COMPETÈNCIA DESLLEIAL	45	42	32	25	43	44
PROPIETAT INDUSTRIAL	72	90	88	78	70	97
PROPIETAT INTEL·LECTUAL	171	182	195	376	202	349
PUBLICITAT	26	8	15	8	8	33
AMPARO NORM. SOCIETATS MERC. I COOP.	867	919	779	733	670	557
TRANSPORT	577	713	1.050	2.030	3.277	4.889
MARÍTIM	9	7	7	12	9	7
CONDICIONS GENERALS DE LA CONTRACTACIÓ	45	69	620	1.731	1.412	23

Taula 50. Evolució anual dels assumptes ingressats en els Jutjats Mercantils. Distribució de les principals matèries. Demarcació ICAB.

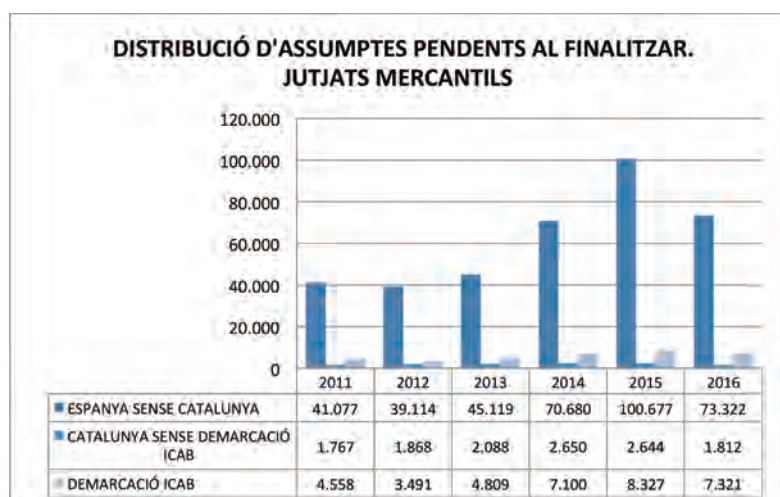
EVOLUCIÓ ANUAL CONSTITUCIÓ SOCIETATS. ESPANYA			
	ANÒNIMES	LIMITADES	ALTRES
2011	653	81.027	3.274
2012	555	84.399	3.458
2013	550	90.373	3.084
2014	687	91.544	2.724
2015	622	91.750	2.202
2016	407	98.824	3.196

Taula 51. Evolució anual de constitucions societàries. Espanya.

Gràfic 52. Distribució d'assumpes ressolts. Jutjats Mercantils.

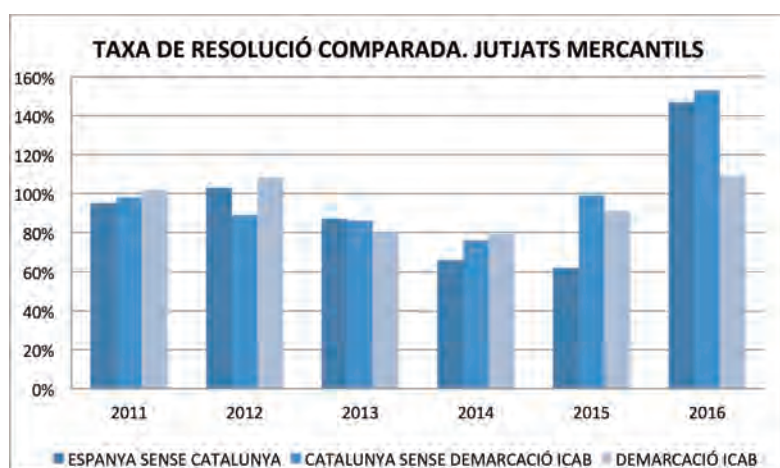

Gràfic 53. Distribució d'assumptes pendents al finalitzar. Jutjats Mercantils.

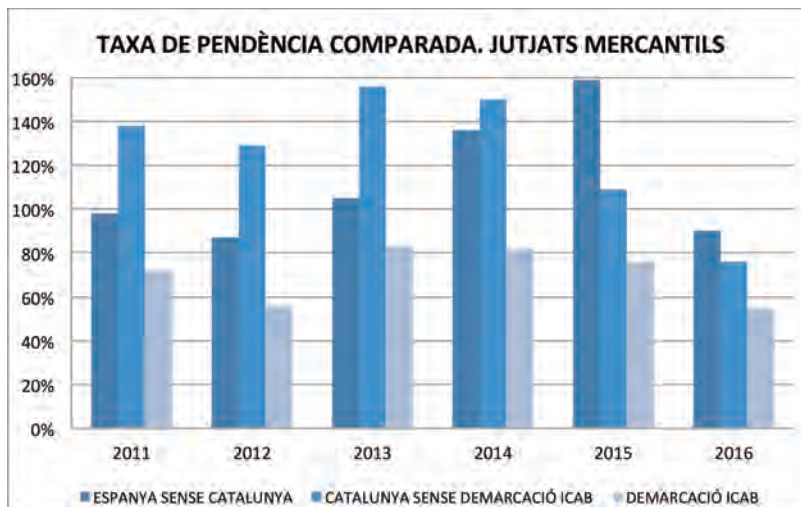
Principals indicadors judicials

Pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials, l'exposició gràfica dels quals es pot observar una mica més avall, veiem com la mateixa es correspon amb el descrit pel que fa al moviment dels assumptes. En efecte, el descens del volum dels assumptes relatius al Dret mercantil (amb l'excepció dels òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB"), ha permès que es produeixi un increment de les taxes de resolució en aquest últim any. Aquesta ha estat especialment significativa en els àmbits de "Espanya sense Catalunya", en la qual d'una taxa del 62% registrada a l'any 2015 passem a una altra del 147% a l'any 2016, i en el de "Catalunya sense demarcació ICAB", en el que la capacitat resolutiva augmenta del 99% al 153% en l'últim any. Pel que fa a la taxa de resolució dels Jutjats Mercantils que s'integren en la "demarcació ICAB", a l'any 2016 aquesta se situa en un 109%, el que suposa un increment del 20% respecte a l'exercici anterior.

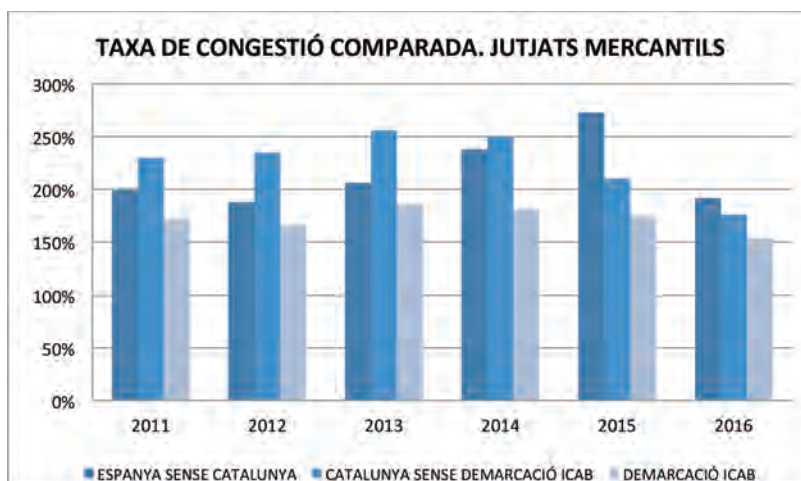
Les taxes de pendència i de congestió, es desenvolupen de forma correlativa a la de resolució. Així, a l'any 2016 a la "demarcació ICAB" s'ha registrat una taxa de pendència del 55% i una taxa de congestió del 154%. Tot i que en aquesta demarcació es registra un lleuger increment del volum d'assumptes respecte a l'any anterior i que en la resta d'àmbits judicials s'anota un notable descens, els Jutjats Mercantils de Barcelona presenten uns nivells de saturació més baixos respecte a la resta de territoris. Sens dubte, les mesures d'organització i optimització de la càrrega de treball abans comentades, han contribuït a que això sigui així.

Gràfic 54. Taxa de resolució comparada. Jutjats Mercantils.

Gràfic 55. Taxa de pendència comparada. Jutjats Mercantils.

Gràfic 56. Taxa de congestió comparada. Jutjats Mercantils.

LA LUPA. JUTJATS MERCANTILS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JMER N° 1 BARCELONA	115%	154%	54%
JMER N° 2 BARCELONA	110%	150%	54%
JMER N° 3 BARCELONA	116%	132%	32%
JMER N° 4 BARCELONA	102%	206%	110%
JMER N° 5 BARCELONA	123%	147%	47%
JMER N° 6 BARCELONA	110%	151%	51%
JMER N° 7 BARCELONA	105%	133%	33%
JMER N° 8 BARCELONA	110%	147%	47%
JMER N° 9 BARCELONA	93%	167%	67%
JMER N° 10 BARCELONA	107%	166%	66%

Gràfic 57. La Lupa. Jutjats Mercantils. Demarcació ICAB. Any 2016.

3.5 Afectació de la crisi econòmica en las execucions hipotecàries

Tal i com hem pogut observar en els apartats precedents, la crisi econòmica que esclata al nostre país a l'any 2008, ha tingut un decisiu impacte en l'augment de la litigiositat civil, segons es va poder analitzar en el Gràfic 1. En aquest apartat es pretén descendir a un nivell més de detall, analitzant les greus conseqüències que ha tingut la crisi sobre determinats procediments, que giren al voltant d'un dret bàsic com ho és el de l'habitatge. En efecte, l'art. 47, CE estableix: "Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics han de promoure les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per fer efectiu aquest dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació".

No obstant això, la realitat social que es desprèn de la litigiositat que emana dels procediments registrats que giren al voltant de l'habitatge durant els últims anys, indica que el precepte constitucional està lluny de complir-se. A través de les següents gràfiques, es posa de manifest el problema de l'habitatge a Espanya (a nivell judicial i social), la importància del qual com a dret fonamental, que connecta i permet la realització d'altres drets de forma digna i eficaç, bé mereix un epígraf específic dins el present Informe sobre l'Estat de la Justícia. Quant als factors que han contribuït al fet que estiguem en una situació d'emergència habitacional, ens hem de remetre a l'anàlisi que es realitza en l'Informe "Emergència Habitacional a l'Estat espanyol: la crisi de les Execucions Hipotecàries i els desallotjaments des d'una perspectiva de drets humans", elaborat pel " Observatori DESC "i la" Plataforma d'Afectats per la Hipoteca".

D'una banda, les polítiques en matèria d'urbanisme i habitatge que s'han dut a terme al nostre país en les últimes dècades, han fet possible configurar un model de negoci basat en la construcció d'habitatges i grans infraestructures, convertint-les en importants fonts d'inversió i especulació. Els enormes beneficis obtinguts, han permès al sector immobiliari i al sector financer acumular una enorme quantitat de poder, que ha transcendit i influenciat també en l'àmbit polític a tots els nivells. La relació entre aquests tres sectors, ha permès portar el país a uns nivells de progrés i desenvolupament econòmic sense precedents, en la nostra història moderna. No obstant això, també ha tingut uns efectes negatius sobre la qüestió de l'habitatge a Espanya.

D'altra banda, segons dades publicades en el citat document, entre els anys 1997 a 2007, es van construir 6,6 milions d'habitatges a Espanya, la mateixa quantitat que Itàlia, Alemanya i França junts; i som el país de la UE amb més quilòmetres d'autopista i trens d'alta velocitat per km², el que no es correspon ni s'ajusta amb una necessitat o demanda real.

L'impuls per part de les institucions d'accedir a l'habitatge en règim de propietat per sobre d'altres formes, com el lloguer, unit a un context d'accés generalitzat al crèdit, ha fet que el nivell d'endeutament de la població en els últims anys hagi crescut de forma notable. La construcció ha representat una part important del PIB al nostre país. Per tant, quan va esclatar la crisi econòmica a l'any 2008, es va produir un augment importantíssim de l'atur i aviat moltes famílies van començar a tenir dificultats per fer front al pagament de la hipoteca. Sobre les estadístiques relatives a l'evolució de l'atur, així com les dades referents a la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, s'ha dut a terme una anàlisi específica en el capítol de l'àmbit laboral, al qual ens remetem.

I es que no ha estat només una crisi econòmica i financera. També ha estat una crisi social i política, tenint en compte les implicacions que aquesta ha tingut sobre les famílies i la insuficient resposta per part de les institucions per resoldre la problemàtica que gira entorn del dret de l'habitatge. En efecte, la Sentència TJUE del 14 de maig de 2013 (assumpte C-415/11) ha declarat que la legislació hipotecària espanyola és incompatible amb el dret dels consumidors i usuaris de serveis bancaris previst a la UE. I, tot i que el Govern ha aprovat alguna normativa en resposta a les directrius i

alertes europees, com la *Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social*, aquesta no ha estat tot l'eficaç que hauria.

A Catalunya, la preocupació sobre l'emergència habitacional i la pobresa energètica, es plasmen en dos importants normes: la *Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge*, que té com un dels seus objectius principals l'augment del parc públic d'habitatges, per acostar-los als nivells en què se situa la mitjana europea (15%); i la *Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica*, sobre la qual el TC ha imposat la suspensió cautelar de determinats preceptes, amb motiu del recurs d'inconstitucionalitat plantejat per el Govern el 5 de maig passat del 2016.

Entorn social i econòmic de la litigiositat hipotecària

En el Gràfic 58, podem observar l'evolució de la litigiositat que dimana de les execucions hipotecàries, instades durant el període comprès entre els anys 2011 i 2016.

En primer lloc, s'observa com la litigiositat que dimana dels procediments d'execucions hipotecàries, està notablement per sobre de la registrada en l'àmbit civil a nivell general. En efecte, recordem que la taxa de litigiositat que es registra en l'ordre Jurisdiccional civil a l'any 2016, ha estat del 35,62 per cada mil habitants (Gràfic 1). Mentre que les xifres relatives a la litigiositat en aquest tipus de procediments, s'han situat en un mitjana del 180% al llarg dels últims anys. Sens dubte es tracta d'uns nivells molt alts, tenint en compte la realitat social que hi ha darrere d'aquestes xifres. Per una anàlisi més completa de l'impacte que ha tingut la crisi econòmica sobre les execucions hipotecàries, hem de portar a col·lació les dades relatives als anys 2006 i 2007 (en plena efervescència econòmica i immobiliària), publicat en anteriors edicions d'aquest Informe. Així, la taxa de litigiositat registrada amb anterioritat a la crisi econòmica relativa als procediments d'execució hipotecària, se situava per sota del 60%.

En segon lloc, pel que fa a l'evolució de la tendència de la taxa de litigiositat relativa als procediments d'execució, hem de tenir en compte el següent: a l'any 2012, veiem com la taxa de litigiositat registra un increment de més de 50 punts percentuals en alguns territoris, respecte a l'exercici anterior. Cal tenir en compte que en el referit any, va entrar en vigor la reforma laboral operada pel *Reial decret llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*, molt més agressiva que la de l'any 2010 i que, lluny de complir els seus objectius de "flexibilitzar" el Mercat de Treball, va desencadenar una onada d'acomiadaments sense precedents, augmentant amb això els impagaments i els processos hipotecaris.

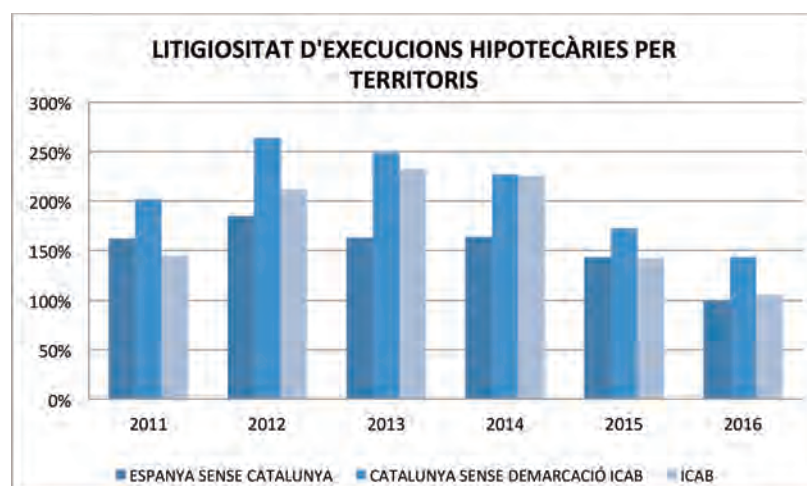
A partir d'aquí, veiem com la litigiositat referida a aquest tipus de procediments, descendeix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. Pel que fa al detall dels àmbits territorials analitzats, a l'any 2016 "Espanya sense Catalunya" registra una litigiositat del 99 per cada mil habitants, un 31% menys respecte a l'exercici anterior. Mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB", la mateixa se situa en un 143 per cada mil habitants. A la "demarcació ICAB", la taxa de litigiositat referida als procediments d'execució hipotecària que s'anota a l'any 2016 és del 106 per cada mil habitants, un 25% menys que en l'exercici anterior.

Això s'ha de posar en relació amb l'increment del nombre d'hipoteques constituïdes al llarg dels últims anys. L'evolució d'aquestes operacions la podem observar en el Gràfic 59, en què s'analitza el període comprès entre els anys 2011 i 2016. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com es registra un descens progressiu, tant a Espanya com a Catalunya. Així, a l'any 2014, a Espanya es van constituir un total de 315.535 hipoteques, de les quals 43.586 van tenir lloc a Catalunya. Aquesta xifra està molt per sota del volum d'operacions que es van celebrar a l'any 2006, en el zenit de la bombolla

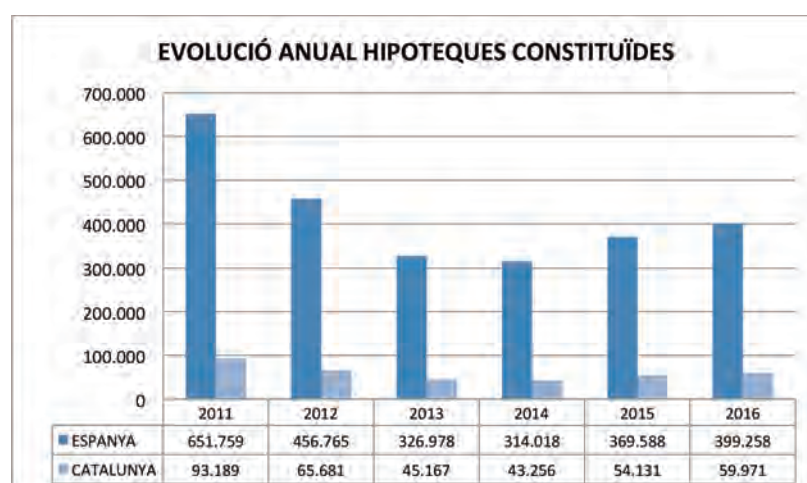
immobiliària; així en l'indicat exercici es van constituir un total de 1.896.515 hipoteques a Espanya, mentre que a Catalunya el nombre de operacions va ser de 316.429. Abans de la crisi, el missatge i la política per part de les institucions i de les entitats financeres, era el d'impulsar la propietat per sobre d'altres formes d'accés a un habitatge. Això, unit a una certa laxitud a l'hora de concedir crèdits, ha fet que es signés un volum desorbitat d'hipoteques, augmentant l'endeutament generalitzat de les famílies. Aquest endeutament ha tingut el seu reflex en el moviment judicial dels procediments d'execucions hipotecàries, que s'analitza a continuació.

A partir de l'any 2015, veiem com es produeix un canvi en la tendència reflex d'aquesta recuperació econòmica a la qual fèiem referència en línies anteriors. En efecte, a l'any 2016 es tanquen un total de 399.258 operacions hipotecàries a Espanya, de les quals 59.971 es constitueixen a Catalunya. Així mateix, creix el nombre de transaccions immobiliàries realitzades, tant a Espanya com a Catalunya, sobretot en habitatge usat, segons es pot veure a les Taules 60 i 61. Tot i això, segons es desprèn de les mateixes, veiem com el volum de operacions es troba notablement per sota de les registrades en els anys 2006 i 2007.

Finalment, en relació al règim de protecció de l'habitatge, veiem com la major part d'operacions recauen sobre "habitatge lliure". Precisament una de les preocupacions de la normativa en matèria d'habitatge (de les que s'han citat les més importants a l'inici del present apartat), és que el parc d'habitatge públic a Espanya, està lluny de la mitjana europea, que es situa al voltant del 15%.

Gràfic 58. Litigiositat de execucions hipotecàries per territoris.

Gràfic 59. Evolució anual d'hipoteques constituïdes.

NOMBRE DE TRANSACCIONS IMMOBILIÀRIES D'HABITATGES. ESPANYA				
	ANTIGUITAT DEL HABITATGE		RÈGIMEN DE PROTECCIÓ DE LA VIVENDA	
	HABITATGE USAT	HABITATGE NOU	HABITATGE LLIURE	HABITATGE PROTEGIT
2011	221.238	127.880	309.138	39.980
2012	247.274	116.349	327.172	36.451
2013	244.050	56.518	285.304	15.264
2014	310.758	54.863	347.170	18.451
2015	352.603	49.110	383.107	18.606
2016	410.624	47.114	436.574	21.164
2006	544.994	410.192	907.987	47.199
2007	424.432	412.439	768.864	68.007

Taula 60. Nombre de transaccions immobiliàries d'habitatges a Espanya.

NOMBRE DE TRANSACCIONS IMMOBILIÀRIES D'HABITAGES. CATALUNYA				
	ANTIGUITAT DEL HABITATGE		RÈGIMEN DE PROTECCIÓ DE LA VIVENDA	
	HABITATGE USAT	HABITATGE NOU	HABITATGE LLIURE	HABITATGE PROTEGIT
2011	32.057	12.848	43.181	1.724
2012	37.835	11.487	47.944	1.378
2013	38.413	6.127	43.853	687
2014	48.876	6.072	53.808	1.140
2015	55.981	5.125	59.946	1.162
2016	69.837	5.315	73.774	1.378
2006	108.880	51.406	156.665	3.621
2007	70.333	41.109	108.170	3.272

Taula 61. Nombre de transaccions immobiliàries d'habitatges a Catalunya.

Moviment d'assumptes

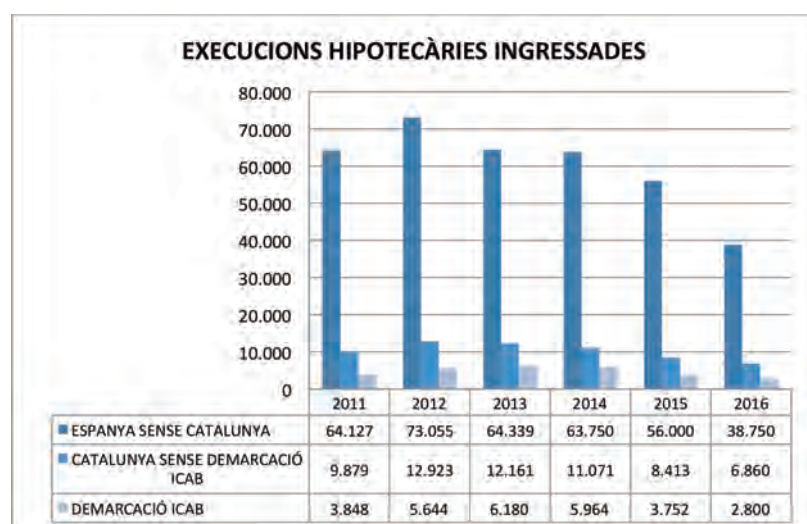
Pel que fa a l'activitat judicial relativa als procediments d'execució en termes absoluts, en les gràfiques següents podem veure el detall numèric de la mateixa. A l'any 2016 s'han ingressat un total de 48.410 execucions hipotecàries a nivell estatal, un 29% menys que en l'exercici anterior. Es confirma la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2013, d'acord amb el descens de la taxa de litigiositat abans comentada. Aquesta regressió, encara que amb diferents intensitats, es registra en tots els àmbits territorials analitzats. Així, en la "demarcació ICAB" el nombre d'execucions hipotecàries que s'ingressen a l'any 2016 és de 2.800, el que suposa una regressió del 25% respecte a l'exercici anterior.

Per tenir una visió més completa de l'evolució de les execucions hipotecàries, hem de portar a col·lació les dades publicades en anteriors edicions sobre el volum de procediments que s'iniciaven amb anterioritat a la crisi. A l'any 2006 es van iniciar un total de 17.592 expedients, mentre que a l'any 2007 van tenir entrada 25.916. A l'any 2011 però, es registren un total de 93.532 execucions hipotecàries, i en l'últim any veiem com el volum d'assumptes se situa en 48.410, segons s'ha comentat abans. La litigiositat d'aquest tipus de procediments, reflecteix una de les cares més amargues que la crisi ha

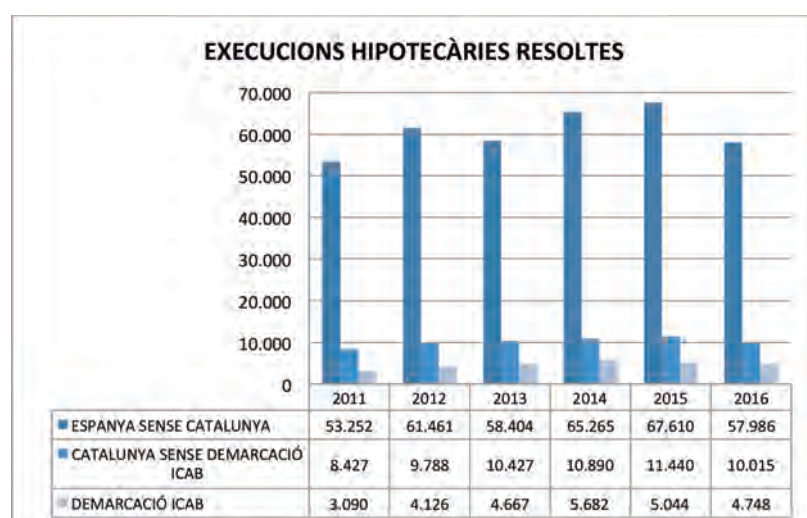
tingut sobre l'activitat judicial registrada en els últims anys, tenint en compte la realitat social que hi ha darrere de la mateixa.

Pel que fa al nombre d'execucions hipotecàries resoltes, en el Gràfic 63 veiem que, tot i que amb altres valors, el desenvolupament de les mateixes és correlatiu al volum d'assumptes ingressats. En efecte, a l'any 2016 s'han resolt un total de 72.749 execucions hipotecàries a nivell estatal, un 13% menys respecte a l'exercici anterior. A la "demarcació ICAB", el nombre d'execucions resoltes al llarg de l'any 2016 ha estat de 4.748.

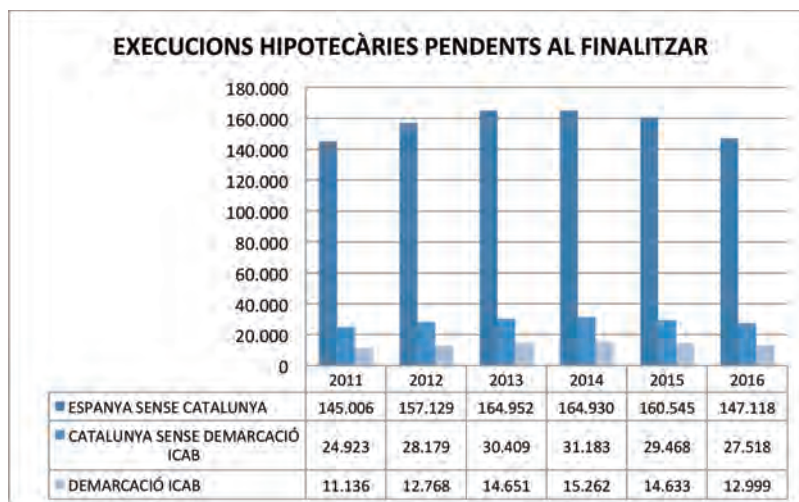
Finalment, a nivell estatal han restat per finalitzar l'any 2016 un total de 187.635 execucions hipotecàries, un 8% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB" el volum d'execucions pendents en tancar l'últim any, ha estat de 12.999, un 11% menys en relació a l'any 2015.

Gràfic 62. Execucions hipotecàries ingressades.

Gràfic 63. Execucions hipotecàries resoltes.

Gràfic 64. Execucions hipotecàries pendents al finalitzar.

Llançaments

La figura del "llançament" constitueix l'acte executiu pel qual es materialitza la despulla efectiva de la possessió d'un bé immoble, contra una persona que figura com a obligat al lliurament del mateix, en virtut d'un títol executiu. En el present apartat s'analitza l'evolució dels llançaments practicats al llarg dels últims anys, per part dels serveis comuns d'execució dels Tribunals. Cal tenir en compte que en les dades registrades, no es fa distinció entre si es tracta d'un habitatge o d'un altre tipus d'immoble, com un local, una nau o una finca rústica.

En el Gràfic 65, veiem com el volum de les diligències de llançament practicades creix de forma constant durant els primers anys de la sèrie. Així, l'any 2011 es registren un total de 62.121 diligències, incrementant fins a les 70.257 en l'any 2012, la xifra més alta de la sèrie. A partir d'aquí, veiem com es produeix una lleugera regressió del nombre de llançaments, encara que en els anys 2014 i 2015 veiem com els mateixos tornen a marcar una via alcista. L'any 2016 el volum de llançaments practicats se situa en 67.030, un 4% menys respecte a l'exercici anterior.

A l'inici del present epígraf, fèiem referència a una sèrie de normes amb què el Govern ha intentat frenar o mitigar els efectes negatius de la crisi econòmica, com la *Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció a els deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social*. No obstant això, aquestes mesures han estat insuficients i no han aconseguit els seus objectius, ja que el nombre de llançaments segueix sent massa alt. Algunes d'aquestes mesures han estat la implantació del Codi de bones pràctiques bancàries, el lloguer social, o la dació en pagament. No obstant això, són tants els requisits a complir que la seva aplicació té un caràcter excepcional i no s'ha entrat de ple en el fons de l'assumpte.

En el Gràfic 66 podem veure el desenvolupament numèric de les diligències de llançament al llarg dels últims anys, distingint entre els àmbits territorials de "Espanya sense Catalunya", "Catalunya sense demarcació ICAB" i la "demarcació ICAB". En aquest, veiem com el territori en el que més s'ha incrementat el volum de llançaments practicats (en termes relatius), ha estat el de la "demarcació ICAB". Tal com hem comentat abans, els partits judicials que s'integren en la "demarcació ICAB" concentren una major densitat de població, i presenten una activitat industrial i econòmica més intensa, el que motiva l'existència de majors potencialitats a l'hora de practicar-se una diligència de llançament.

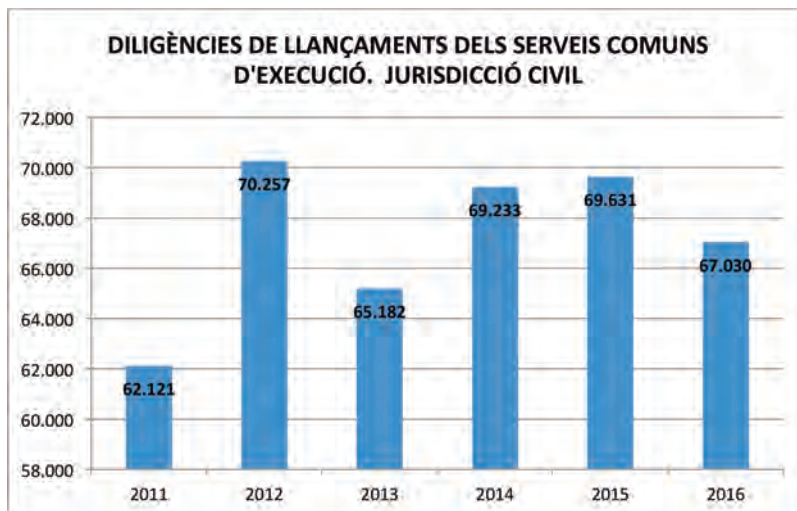
En el Gràfic 67 podem observar els principals tipus de procediments que han motivat els llançaments practicats a la “demarcació ICAB”. Des de l’any 2013, el CGPJ recull informació estadística de l’origen dels llançaments diligenciats pels Tribunals. Conèixer la motivació dels mateixos, ens permet fer-nos una composició més fidedigna de la realitat judicial i social que hi ha darrere d’aquestes actuacions.

Els procediments que més diligències originen, són els derivats de la *Llei 29/1994, de 24 de novembre, d’Arrendaments Urbans*, com ara els judicis verbals de desnonament per falta de pagament de renda o quantitats degudes, o per expiració legal o contractual de termini. Els llançaments derivats d’una execució hipotecària ocupen el segon lloc, amb una diferència substancial respecte als procediments sobre arrendaments. No obstant això, l’any 2015 veiem com els llançaments diligenciats amb motiu d’un procediment d’execució hipotecària, han augmentat un 6% respecte a l’exercici anterior, sent a més l’única font de diligències de llançament que ha augmentat en aquest últim any. L’any 2016, d’acord amb el que s’ha comentat anteriorment, es registra un descens dels llançaments diligenciats en tant en els procediments d’execució hipotecària (1.232, un 16% menys respecte a l’exercici anterior), com en els que porten causa d’un procés sobre arrendaments (4.457 en l’últim any, el que suposa una regressió del 10%).

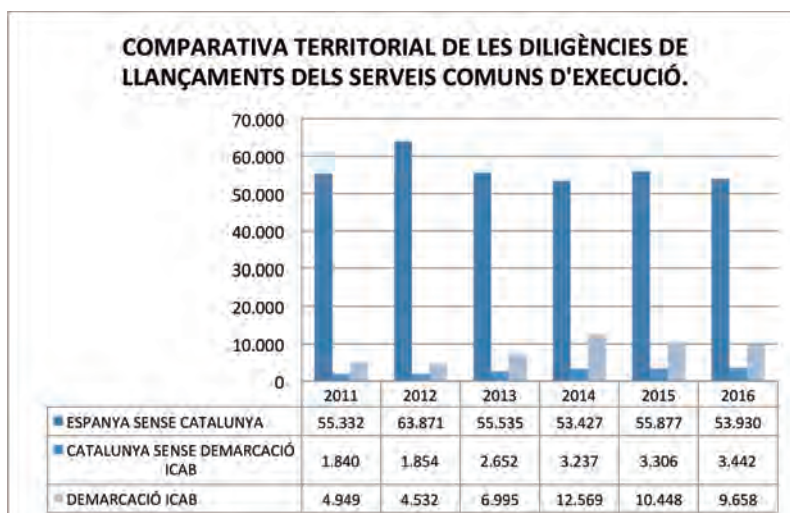
Tan sols es registra un augment de les diligències de llançament que tenen el seu origen en “altres procediments”, categoria que ocupa un lloc residual en comparació amb les altres dues categories analitzades. Aquí, trobem llançaments que poden estar motivats per l’execució d’un laude arbitral, o per un procés de família (atribució de l’ús de l’habitatge a un dels cònjuges, per exemple), entre altres. En aquesta categoria, s’han anotat un total de 322 llançaments diligenciats, un 7% més respecte a l’exercici anterior.

Finalment, dèiem a l’inici del present epígraf, que en les dades publicades pel CGPJ relatives als llançaments que tenen el seu origen en la LAU, no es fa distinció entre si l’immoble objecte d’execució constitueix un habitatge, un local o una finca rústica. Conèixer aquesta dada resultaria del tot interessant, tenint en compte la problemàtica (de caràcter estructural) que hi ha al nostre país al voltant del dret a l’habitatge, i del qual aquí només s’han pogut donar algunes pinzellades. Sobretot tenint en compte la reforma de la LAU operada per la *Llei 4/2013, de juny, de mesures de flexibilització i foment del mercat del lloguer d’habitatges*, en la qual s’escurcen els terminis legals de durada dels contractes en detriment dels inquilins. Això ha fet que molts contractes hagin finalitzat, motivant alguns procediments de desnonament per expiració contractual o legal del termini. Així mateix, això ha afavorit l’increment dels preus dels lloguers, aprofitant l’aparent recuperació econòmica experimentada en el sector, unida a l’atracció d’inversors interessats en adquirir habitatges i finques completes per destinar-les a un altre tipus de clients amb major poder adquisitiu, provocant la gentrificació i expulsió dels veïns de determinats barris.

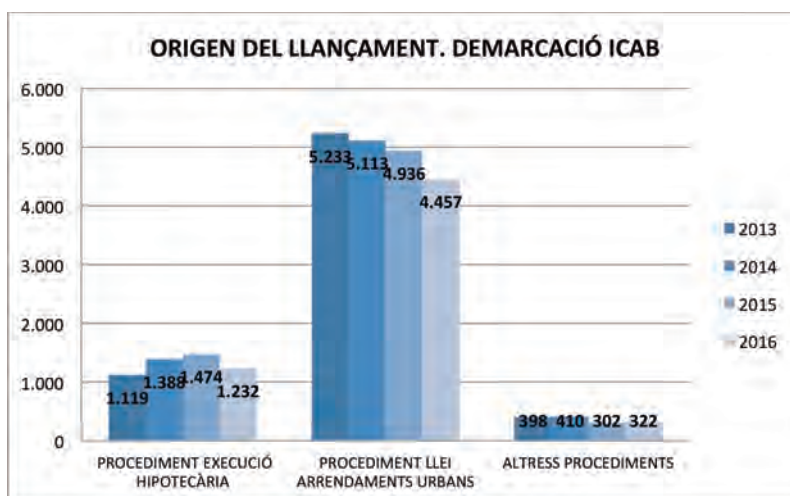
Els mitjans han qualificat alguns d’aquests desplaçament com “desnonaments silenciosos”. Aquells que tot i no aparèixer reflectits en les estadístiques judicials, s’han produït com a conseqüència de diversos factors socials, econòmics i legislatius. També, al llarg d’aquest últim any 2017 (a temps d’escriure aquestes línies) han aparegut nous agents de la societat civil (com el Sindicat de Llogaters), en resposta a la problemàtica plantejada al voltant dels arrendaments.

Gràfic 65. Evolució anual dels llançaments dels Serveis Comuns d'Execució. Jurisdicció civil.

Gràfic 66. Comparativa territorial de les diligències de llançaments dels Serveis Comuns d'Execució.

Gràfic 67. Origen del llançament segons el tipus de procediment. Demarcació ICAB.

4. Civil per òrgans jurisdiccionals

4.1 Jutjats de Primera Instància

Moviment d'assumpes

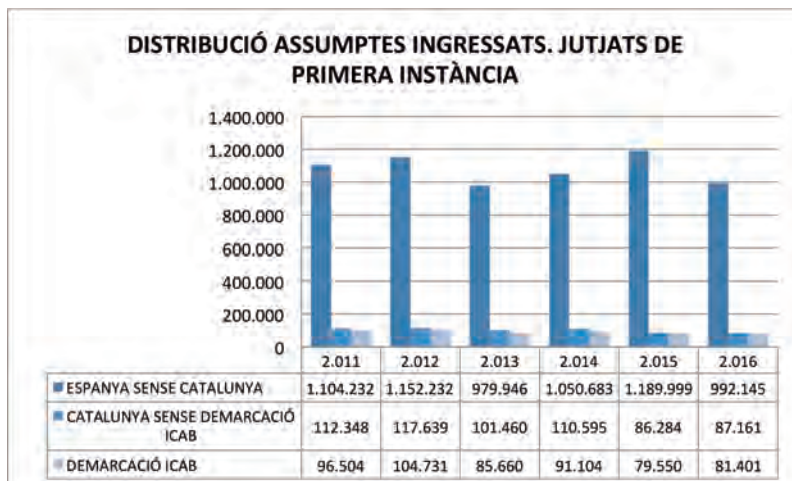
Els Jutjats de Primera Instància constitueixen la piràmide de l'organització judicial de la Jurisdicció civil. Si ens fixem en les dades recollides en les següents gràfiques, veiem com aquestes s'ocupen del gruix dels assumptes que s'ingressen en aquest àmbit.

Així, a l'any 2016 els Jutjats de Primera Instància han tingut un ingrés de 1.160.707 assumptes a nivell estatal. Es produeix un reducció d'un 14% respecte a l'exercici anterior, en què es van registrar 1.355.833 procediments. Aquesta regressió es correspon amb el descens de la taxa de litigiositat a què es fa referència a l'inici d'aquest capítol (Gràfic 1). Una de les principals causes que pot haver contribuït al descens del volum d'assumpes, ha estat la recuperació econòmica experimentada al llarg d'aquest últim any. En efecte, al llarg de la present anàlisi, hem tingut l'ocasió de comentar, com la crisi ha incidit en l'increment de la litigiositat d'alguns procediments, com els procediments d'execució hipotecària, les reclamacions de quantitat, els procediments de modificació de mesures, etc. No obstant això, també hem vist com s'ha produït l'augment d'un altre tipus de processos, com els relatius a les condicions generals de la contractació, o alguns relacionats directament amb el Dret mercantil segons es pot observar a la Taula 50.

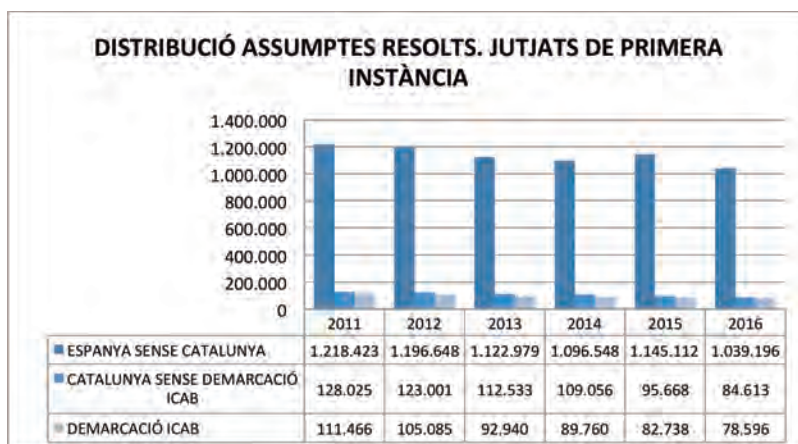
El volum d'assumpes ingressats en la Jurisdicció civil, s'ha repartit de la següent manera: a "Espanya sense Catalunya" s'han anotat un total de 992.145 procediments; a "Catalunya sense demarcació ICAB" s'han registrat 87.161 assumptes; i en la "demarcació ICAB" el nombre d'assumpes ingressats al llarg de l'exercici 2016 ha estat de 81.401, un 2% més respecte l'any anterior. En la gràfica, veiem com a Catalunya ha pujat el nombre d'assumpes ingressats, mentre que a Espanya es produeix un descens. Això es correspon amb la divergent tendència registrada per la taxa de litigiositat en un altre territori, segons es reflecteix en el Gràfic 2 analitzat en la "Part general" del present capítol.

Així mateix, durant l'any 2016 s'han resolt un total de 1.202.405 assumptes pels Jutjats de Primera Instància, el que significa que s'ha produït una regressió del 9% respecte a l'exercici anterior, en què es van resoldre 1.323.518 procediments. A la "demarcació ICAB" la xifra d'assumpes resolts a l'any 2016 pels referits òrgans se situa en 78.596, un 5% menys que l'any anterior.

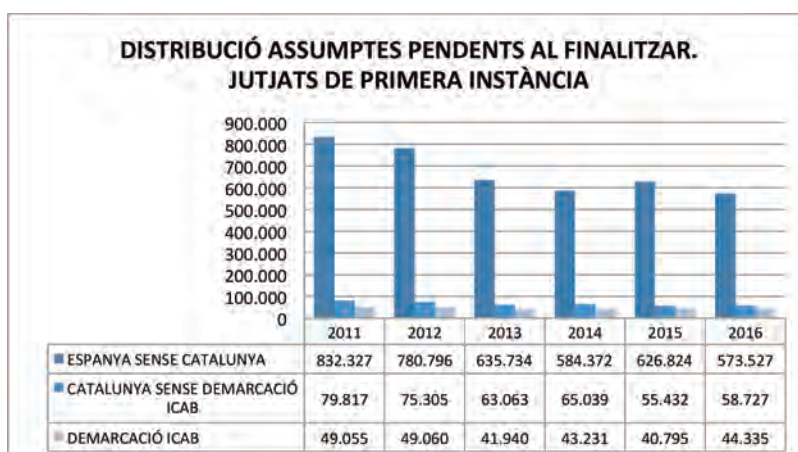
Pel que fa als assumptes pendents en finalitzar l'any 2016, en termes generals la xifra se situa en 675.589 expedients, un 6% menys respecte a l'any anterior. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes pendents en finalitzar el 2016 ha estat de 44.335, el que suposa un increment del 9% respecte a l'any 2015. En el Gràfic 70 veiem com l'evolució del volum d'assumpes pendents al finalitzar, descendeix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. Això és conseqüència d'una banda, de la reducció que s'ha registrat en la taxa de litigiositat civil en termes generals, especialment en els anys 2013 i 2016. A l'any 2013, va tenir especial incidència el desplegament de les taxes judicials en la seva configuració donada per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre*, que va frenar l'entrada d'assumpes. D'altra banda, el desplegament progressiu de la Nova Oficina Judicial, així com el desenvolupament de noves eines informàtiques a nivell judicial, ha contribuït a l'optimització dels recursos de què disposa l'Administració de Justícia.

Gràfic 68. Distribució assumptes ingressats. Jutjats de primera instància.

Gràfic 69. Distribució assumptes resolts. Jutjats de primera instància.

Gràfic 70. Distribució assumptes pendents al finalitzar. Jutjats de primera instància.

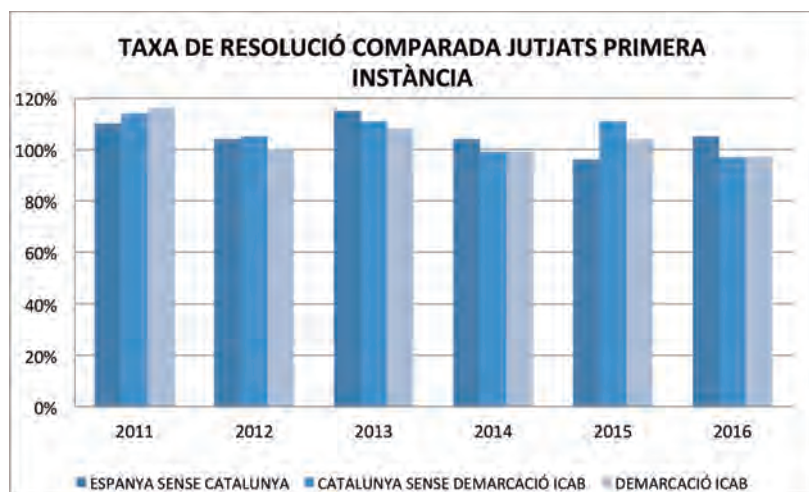
Principals indicadors judicials

El resultat dels principals indicadors judicials referit als Jutjats de Primera Instància, reflecteix el que s'ha comentat en l'apartat anterior sobre el moviment dels assumptes en els mateixos.

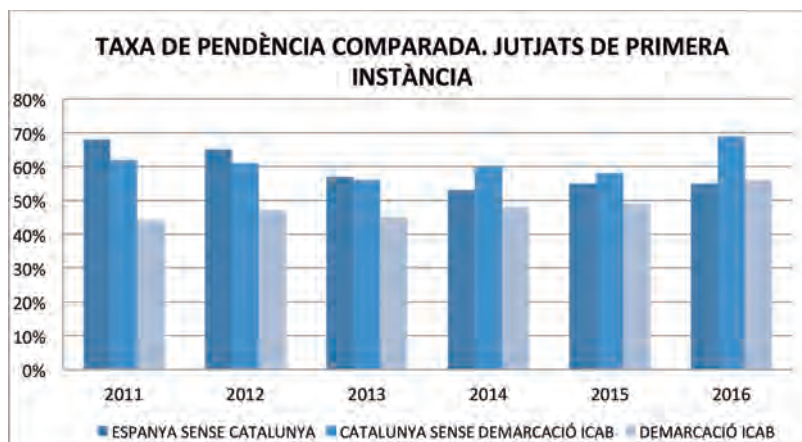
En efecte, la taxa de resolució que es registra en el territori de "Espanya sense Catalunya" a l'any 2016 experimenta un increment del 9% respecte a l'exercici anterior, situant-se en un 105%, segons podem observar en el Gràfic 71, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", la taxa de resolució registra un lleuger descens en consonància amb l'augment de la càrrega de treball registrat pels òrgans d'aquests territoris en l'últim any. En ambdues circumscripcions, la capacitat resolutiva dels Jutjats de Primera Instància, se situa en un 97%.

La taxa de pendència dels Jutjats de Primera Instància se situa en una mitjana del 60%, sent més alta en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB". A la "demarcació ICAB", la taxa de pendència registrada a l'any 2016 ha estat del 56%, un 14% més respecte a l'exercici anterior. Similar evolució encara que amb altres valors, experimenta la taxa de congestió. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió que es registra a l'any 2016 és del 155%, un 5% respecte a l'exercici 2015.

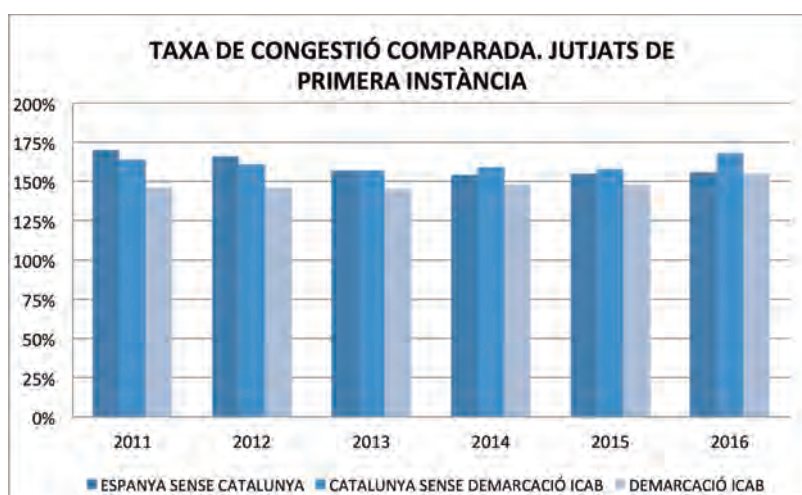
Tal i com s'assenyala en la memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona de l'any 2015, l'entrada anual d'assumpes en cada òrgan judicial (amb una mitjana de 1.248 procediments en els JPI del partit judicial de Barcelona), segueix estant molt per sobre dels mòduls fixats pel CGPJ com a recomanació sobre el volum d'expedients a tramitar, de 738-884 processos per jutjat. Per absorbir l'excés de càrrega de treball a la qual s'enfronten els tribunals i adequar-la als nivells de litigiositat registrats en els últims anys, el citat document conclou en la necessitat de crear més jutjats.

Gràfic 71. Taxa de resolució comparada. Jutjats de primera instància.

Gràfic 72. Taxa de pendència comparada. Jutjats de primera instància.

Gràfic 73. Taxa de congestió comparada. Jutjats de primera instància.

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA. DEMARCACIÓ ICAB			
JUTJAT	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	93%	169%	127%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	97%	176%	134%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	104%	167%	152%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	101%	186%	117%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	126%	211%	91%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	117%	175%	134%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	104%	179%	129%
J1II N° 1 IGUALADA	98%	164%	142%
J1II N° 2 IGUALADA	112%	169%	144%
J1II N° 3 IGUALADA	112%	165%	165%
J1II N° 4 IGUALADA	124%	185%	129%
J1II N° 5 IGUALADA	95%	193%	108%
J1II N° 1 BERGA	99%	177%	149%

J1II N° 2 BERGA	117%	197%	104%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL PENEDÉS	77%	173%	136%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL PENEDÉS	114%	192%	109%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÉS	89%	204%	86%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL PENEDÉS	120%	197%	104%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL PENEDÉS	108%	168%	148%
J1I N° 1 BADALONA	108%	160%	166%
J1I N° 2 BADALONA	104%	137%	199%
J1I N° 3 BADALONA	110%	152%	192%
J1I N° 4 BADALONA	101%	143%	235%
J1I N° 5 BADALONA	111%	143%	232%
J1I N° 6 BADALONA	99%	132%	217%
J1I N° 7 BADALONA	102%	123%	248%
J1I N° 1 BARCELONA	98%	129%	258%
J1I N° 2 BARCELONA	107%	162%	161%
J1I N° 3 BARCELONA	99%	136%	217%
J1I N° 4 BARCELONA	88%	148%	194%
J1I N° 5 BARCELONA	108%	175%	140%
J1I N° 6 BARCELONA	104%	172%	140%
J1I N° 7 BARCELONA	93%	144%	224%
J1I N° 8 BARCELONA	104%	139%	259%
J1I N° 9 BARCELONA	101%	137%	271%
J1I N° 10 BARCELONA	99%	145%	227%
J1I N° 11 BARCELONA	97%	155%	183%
J1I N° 12 BARCELONA	101%	145%	227%
J1I N° 13 BARCELONA	106%	161%	177%
J1I N° 20 BARCELONA	94%	134%	291%
J1I N° 21 BARCELONA	101%	151%	200%
J1I N° 22 BARCELONA	92%	138%	268%
J1I N° 23 BARCELONA	99%	136%	276%
J1I N° 24 BARCELONA	119%	169%	146%
J1I N° 25 BARCELONA	91%	151%	203%
J1I N° 26 BARCELONA	93%	140%	265%
J1I N° 27 BARCELONA	101%	133%	303%
J1I N° 28 BARCELONA	117%	150%	201%
J1I N° 29 BARCELONA	101%	153%	190%
J1I N° 30 BARCELONA	98%	135%	287%
J1I N° 31 BARCELONA	87%	135%	259%
J1I N° 32 BARCELONA	99%	166%	152%
J1I N° 33 BARCELONA	97%	142%	239%
J1I N° 34 BARCELONA	96%	134%	236%
J1I N° 35 BARCELONA	109%	158%	171%
J1I N° 36 BARCELONA	104%	140%	214%

J1I N° 37 BARCELONA	117%	154%	188%
J1I N° 38 BARCELONA	102%	137%	274%
J1I N° 39 BARCELONA	104%	163%	156%
J1I N° 41 BARCELONA	102%	147%	215%
J1I N° 42 BARCELONA	92%	131%	322%
J1I N° 43 BARCELONA	120%	156%	181%
J1I N° 44 BARCELONA	101%	153%	190%
J1I N° 46 BARCELONA	93%	142%	252%
J1I N° 47 BARCELONA	99%	140%	250%
J1I N° 48 BARCELONA	102%	160%	171%
J1I N° 49 BARCELONA	105%	166%	153%
J1I N° 50 BARCELONA	94%	153%	213%
J1I N° 52 BARCELONA	94%	137%	274%
J1I N° 53 BARCELONA	104%	150%	208%
J1I N° 54 BARCELONA	102%	149%	207%
J1I N° 55 BARCELONA	107%	160%	171%
J1I N° 56 BARCELONA	90%	150%	202%
J1I N° 57 BARCELONA	92%	141%	226%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	74%	152%	194%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	115%	172%	140%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	122%	176%	132%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	113%	177%	155%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	118%	171%	133%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	177%	132%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	128%	181%	134%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	141%	188%	89%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	101%	148%	210%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	110%	189%	112%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	136%	214%	88%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	144%	194%	97%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	159%	169%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	103%	180%	126%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	113%	187%	114%
J1I N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	129%	221%	83%
J1I N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	96%	143%	235%
J1I N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	121%	183%	122%
J1I N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	115%	164%	157%
J1I N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	129%	196%	104%
J1I N° 6 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	110%	153%	189%
J1I N° 7 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	119%	173%	138%
J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	110%	169%	144%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	90%	135%	146%

J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	105%	145%	222%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	99%	150%	200%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	106%	187%	115%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	84%	137%	277%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	130%	200%	101%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	112%	175%	120%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	124%	190%	109%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	121%	171%	107%
J1II N° 1 GAVÀ	102%	161%	194%
J1II N° 2 GAVÀ	93%	174%	121%
J1II N° 3 GAVÀ	104%	154%	185%
J1II N° 4 GAVÀ	86%	161%	158%
J1II N° 5 GAVÀ	109%	142%	235%
J1II N° 6 GAVÀ	115%	173%	136%
J1II N° 7 GAVÀ	114%	168%	148%
J1II N° 8 GAVÀ	101%	158%	176%
J1II N° 9 GAVÀ	110%	159%	173%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	139%	175%	127%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	123%	170%	143%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	139%	200%	100%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	118%	165%	153%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	53%	123%	347%

Gràfic 74. La lupa. Jutjats de primera instància.

4.2 Audiències Provincials. Sales civils

Moviment d'assumptes

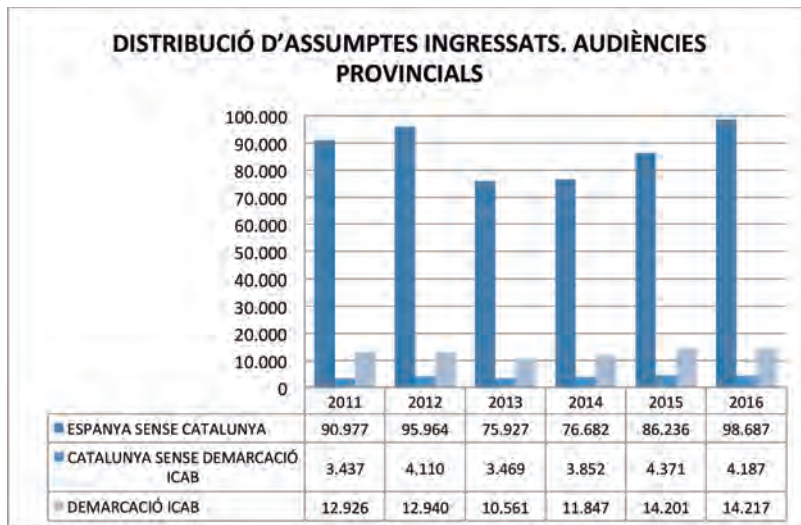
A l'any 2016 les seccions civils de l'Audiència Provincial han registrat un total de 117.091 assumptes, un 12% més respecte a l'exercici anterior. En el Gràfic 75 es recull el detall numèric, de com s'ha repartit aquest volum d'assumptes entre els òrgans judicials que s'integren en cadascuna de les circumscripcions territorials analitzades. Veiem com aquesta regressió a la qual s'ha fet referència, es concentra a "Espanya sense Catalunya", passant de 86.236 assumptes a l'any 2015 a 98.687 a l'any 2016. A "Catalunya sense demarcació ICAB", es produeix també un descens encara una mica més discret (del 4%), registrant-se a l'any 2016 un total de 4.187 procediments. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumptes registrats per les seccions civils de l'Audiència Provincial en l'any 2016 ha estat de 14.217, sense que a penes s'hagi produït un variació respecte a l'any anterior.

Pel que fa al desenvolupament de la tendència dels assumptes ingressats per aquests òrgans, destaca el significatiu descens dels procediments en els anys 2013 i 2014. La causa justificativa d'aquest fenomen la trobem en la implantació (o ampliació en sentit estricte) de les taxes judicials per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre*. En efecte, les taxes han influït de manera substancial en el descens dels assumptes dels quals té coneixement l'Audiència Provincial. Plantejar un recurs d'apel·lació suposa haver de pagar una quota fixa de 800 euros més un variable calculat sobre el tipus de gravamen

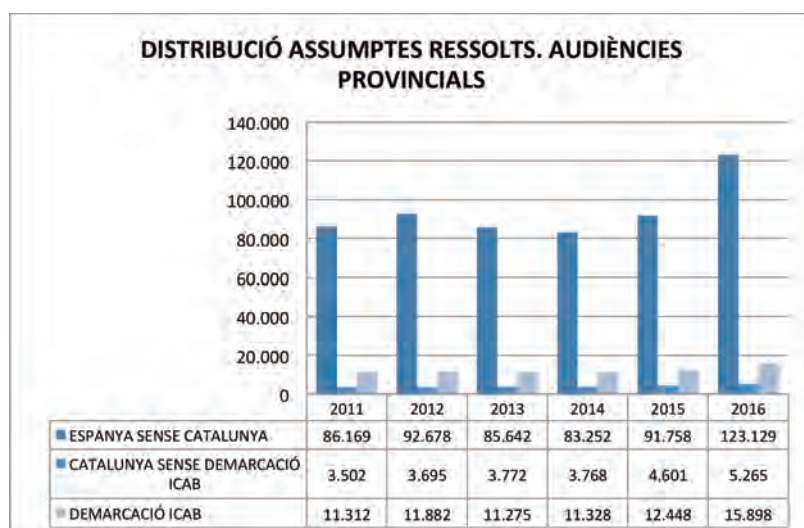
previst en l'art. 7.2 de la Llei de Taxes. Per això, molts ciutadans, malgrat la seva disconformitat amb la sentència obtinguda en primera instància, s'han resignat a exercir el seu dret al recurs. Un altre motiu que ha incidit en el descens dels assumptes ingressats, el trobem en el límit per a recórrer en apel·lació introduït per la *Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal*, en els judicis verbals per raó de la quantia quan aquesta no superi els 3.000 euros. L'objectiu de la llei és acabar amb l'abús en la utilització dels recursos. No obstant això, la impossibilitat de revisar algunes resolucions judicials, tot i ser considerats pel legislador com a assumptes d'escàs valor econòmic, fa que es cristal·litzin alguns errors que repercuteixen de forma negativa en la credibilitat d'un Servei Públic de qualitat per part dels justiciables.

Pel que fa al volum d'assumptes resolts en l'últim any, a nivell estatal la xifra se situa en 144.292 procediments, un 33% més respecte a l'exercici anterior. Similar evolució es registra en els tres àmbits territorials analitzats, segons es pot veure en el Gràfic 76. A la "demarcació ICAB, el nombre d'assumptes resolts per les seccions civils de l'Audiència Provincial al llarg de l'any 2016 ha estat de 15.898 expedients.

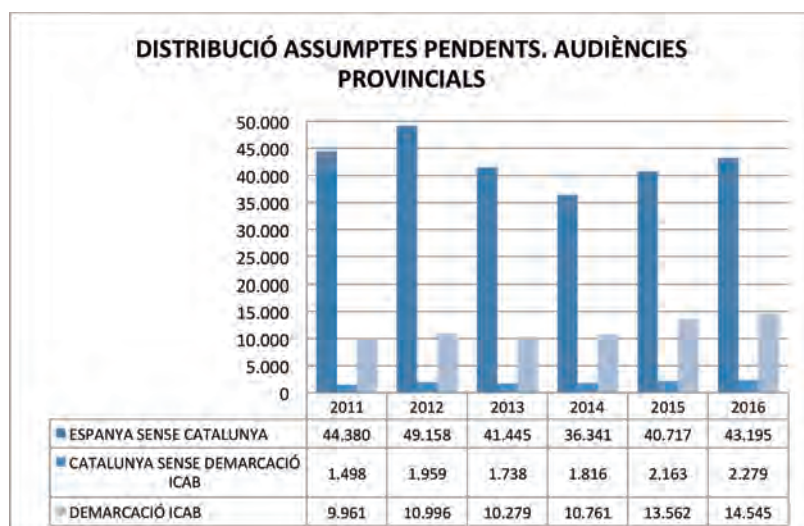
Finalment, si considerem els òrgans de forma conjunta, han restat per finalitzar un total de 60.019 assumptes en acabar l'any 2016. D'aquests, 14.545 es corresponen amb la "demarcació ICAB". En termes generals, veiem com es produeix una regressió del volum d'assumptes pendents, el que encaixa amb la reducció de la càrrega de treball que experimenten aquests tribunals al llarg dels últims anys.

Gràfic 75. Distribució d'assumptes ingressats. Audiències Provincials.

Gràfic 76. Distribució d'assumptes resolts. Audiències Provincials.

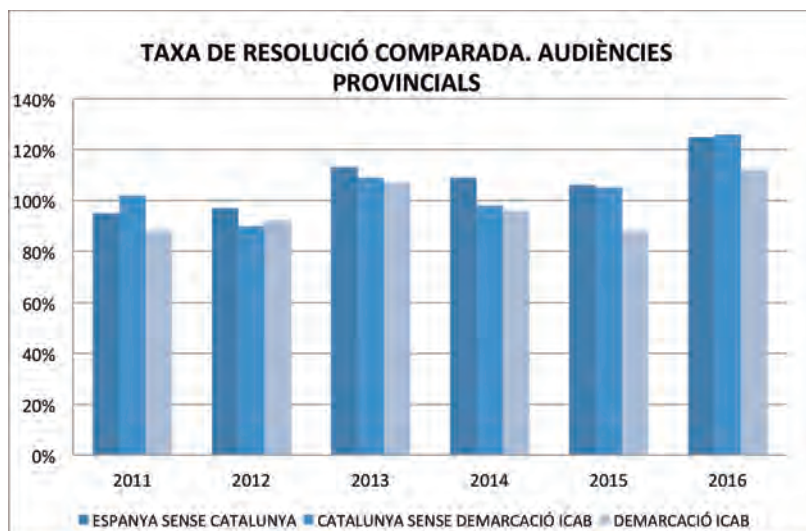
Gràfic 77. Distribució d'assumptes pendents. Audiències Provincials.

Principals indicadors judicials

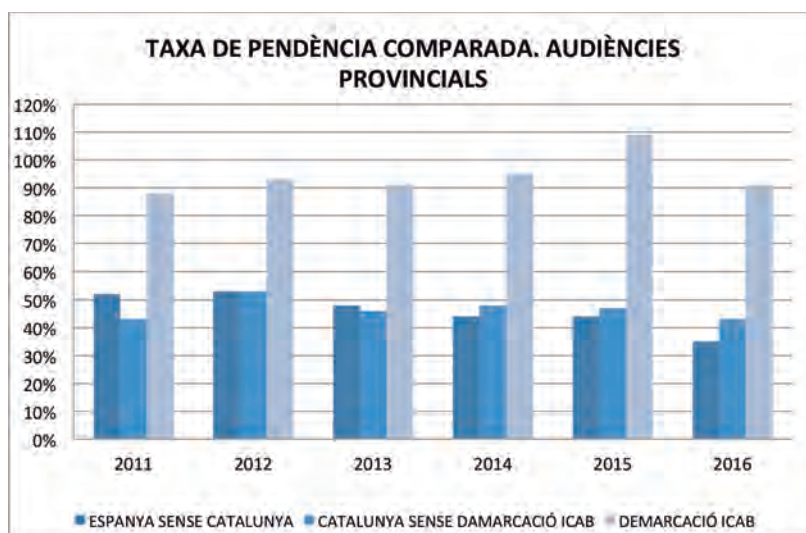
La reducció de la càrrega de treball a la qual fèiem referència abans, ha permès obtenir millors resultats pel que fa a la taxa de resolució, segons podem observar en el Gràfic 78. A l'any 2016, en totes les demarcacions territorials la mateixa se situa per sobre de la barrera del 100%, el que significa que s'han resolt un nombre d'assumptes més elevat respecte als que s'han ingressat en un mateix període. Així, a "Espanya sense Catalunya" i a "Catalunya sense demarcació ICAB", la taxa de resolució registrada a l'any 2016 ha estat d'un 125% i un 126% respectivament. A la "demarcació ICAB", la taxa de resolució de les seccions civils de l'Audiència Provincial a l'any 2016 ha estat del 112%, un 27% més respecte a l'exercici anterior.

Pel que fa a la taxa de pendència, la mateixa es redueix en totes les circumscripcions territorials en l'últim any, especialment a "Espanya sense Catalunya" (en el qual s'anota una taxa del 35%) i en la "demarcació ICAB". En aquest últim territori, veiem com la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 ha estat 91%. Malgrat que s'ha produït una regressió del 16% respecte a l'exercici anterior, aquesta segueix estant més alta del que seria desitjable, sobretot si la comparem amb les taxes de la resta de territoris.

Finalment, d'acord amb el resultat dels indicadors judicials anteriorment comentats, la taxa de congestió registra un descens en termes generals al llarg dels últims anys. A l'any 2016, a "Espanya sense Catalunya" s'ha registrat una taxa de congestió del 113%, un 15% menor respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 121%. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, en la "demarcació ICAB" es registren uns nivells de saturació més elevats en relació a la resta d'àmbits territorials. Així, a l'any 2016 la taxa de congestió que s'anota en la "demarcació ICAB" és del 175%. Si bé es redueix en un 13% respecte a l'any 2015, segueix estant per sobre del que seria desitjable.

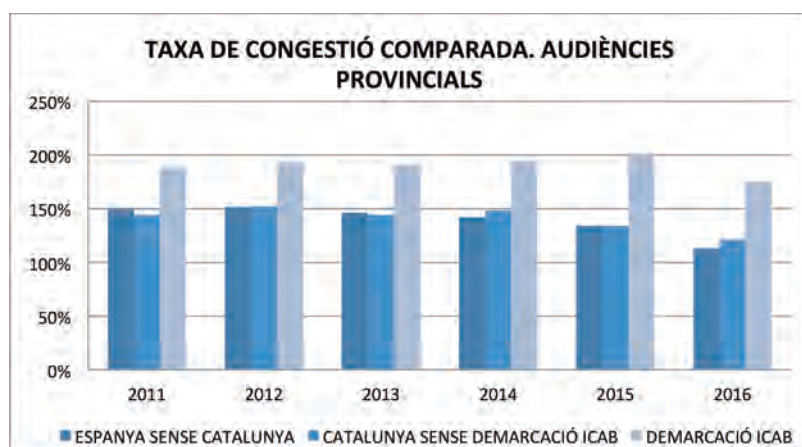

Gràfic 78. Taxa de resolució comparada. Audiències Provincials.

Gràfic 79. Taxa de pendència comparada. Audiències Provincials.

Gràfic 80. Taxa de congestió comparada. Audiències Provincials.

LA LUPA. AUDIÈNCIES PROVINCIALS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
secc.1 AP BARCELONA	111%	119%	202%
secc.4 AP BARCELONA	105%	66%	147%
secc.11 AP BARCELONA	128%	112%	192%
secc.12 AP BARCELONA	106%	95%	199%
secc.13 AP BARCELONA	95%	71%	148%
secc.14 AP BARCELONA	107%	134%	214%
secc.15 AP BARCELONA	104%	95%	183%
secc.16 AP BARCELONA	125%	94%	172%
secc.17 AP BARCELONA	127%	76%	152%
secc.18 AP BARCELONA	112%	67%	162%
secc.19 AP BARCELONA	115%	97%	170%

Gràfic 81. La Lupa. Audiències Provincials. Demarcació ICAB.

Resolució de sentències de recursos d'apel·lació

Un dels elements que s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar el nivell de qualitat d'un sistema de justícia, és el de la resolució dels recursos interposats sobre les sentències dictades en primera instància. Les dades que es recullen en les següents gràfiques, es refereixen als recursos d'apel·lació resolts per les Audiència Provincials.

En el Gràfic 82 es fa una comparativa dels recursos d'apel·lació plantejats contra les sentències dictades en el marc d'un procediment de judici verbal, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016. En aquest podem veure el sentit en el qual es resolen aquests recursos d'apel·lació, distingint entre sentències estimatòries i desestimàtories. D'una banda, veiem com es dicten un major nombre de sentències desestimàtories, el que significa que es confirmen les decisions adoptades pel Jutge d'instància. És una dada positiva, en tant que suposa l'existència, d'un major nivell d'encert en la sentències dictades pels jutjats de primera instància. D'altra banda, pel que fa a l'evolució de la gràfica, veiem com durant els primers anys de la sèrie, el volum de recursos que es plantegen davant l'AP de Barcelona, mostra una tendència alcista. Circumstància que canvia a partir de l'any 2013, en què es produeix un descens del volum de recursos notable. Finalment, a l'any 2016 s'experimenta un lleuger increment del 5% de recursos respecte a l'any anterior, anotant-se un total de 2.703 expedients.

El comportament de les dades registrades en el Gràfic 82, està influenciat per tres normes que han tingut una transcendència a nivell processal fonamental:

- *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial.*
- *Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal.*
- *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*

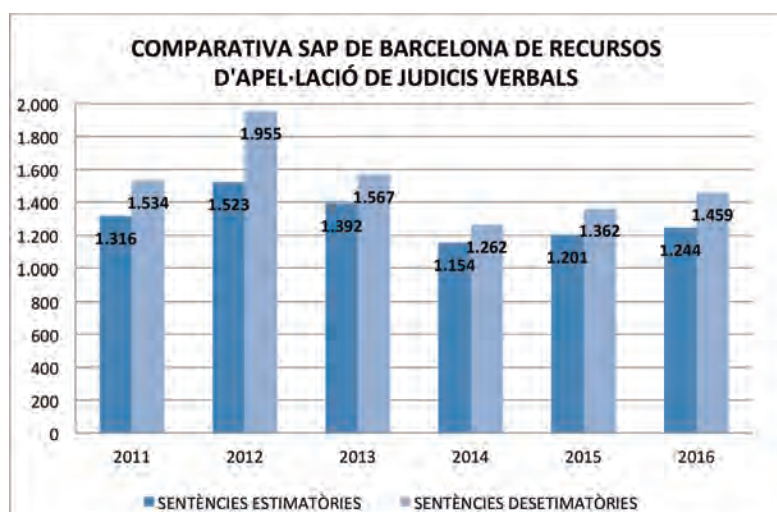
Quant a la primera norma esmentada, s'eleva la quantia que delimita l'àmbit del judici verbal, que passa de 3.000 a 6.000 euros (art. 250.2, LEC). Això fa que es produeixi un lleuger increment dels procediments tramitats per les vies del judici verbal. Tanmateix, la segona norma esmentada, introdueix un límit pel qual s'exclouen del recurs d'apel·lació, els judicis verbals que per raó de la quantia no superin els 3.000 euros. Pel que, malgrat aquest increment en el volum de sentències potencialment objecte de recurs a què s'ha fet referència, aquesta limitació fa que en els últims anys de la gràfica, es produeixi un descens en el nombre total de recursos plantejats. Tot i que aquestes normes es van promulgar en l'any 2009 i l'any 2011 respectivament, els efectes de les mateixes s'han manifestat una mica més tard tenint en compte que quan van entrar en vigor, molts procediments que ja estaven en tràmit van haver de ser resolts d'acord amb la legislació processal anterior. Així s'estableix en la disposició transitòria de les dues lleis, en dir que "els processos que estiguin en tràmit en qualsevol de les seves instàncies a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, es continuen substanciant fins que es dicti sentència en la instància d'acord amb la legislació processal anterior".

La tercera norma esmentada, la *Llei de taxes del 2012*, ha estat la que més impacte ha tingut sobre els resultats de la gràfica, provocant una disminució notable dels recursos plantejats. En efecte, aquesta llei ha funcionat com a mecanisme dissuasori a l'hora de recórrer, ja que és perceptiu el pagament d'una taxa amb una quota fixa de 800 euros més un variable d'un 0,25 o un 0,5%, en funció de la quantia del plet. Afortunadament, una Sentència del Tribunal Constitucional ha declarat nul·les per la excessiva de la seva quantia, les taxes judicials. No obstant això, hem d'advertir que conceptualment les mateixes es mantenen.

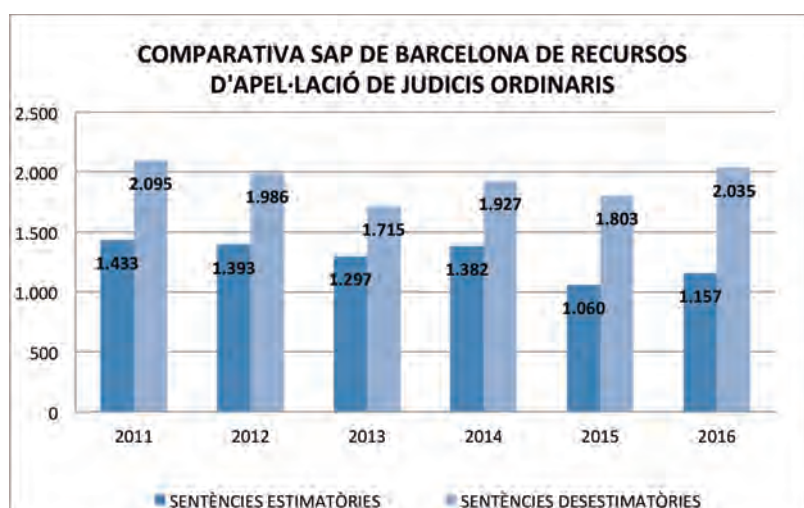
En el Gràfic 83 podem veure l'evolució al llarg dels darrers anys, del nombre de recursos plantejats contra les sentències dictades en el marc d'un procediment ordinari, davant l'Audiència Provincial de Barcelona. En primer lloc, veiem com la tendència es correspon amb la manifestada en la gràfica anterior, relativa als recursos plantejats contra una sentència dictada en un judici verbal. En efecte, es desestima un major nombre de recursos d'apel·lació, confirmant per tant, la decisió presa pel Jutjat de Primera Instància de torn.

En segon lloc, destaca com els volums relatius als recursos que provenen d'un Judici Ordinari, són més alts que els que provenen d'un procediment verbal. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en què els procediments de Judici Ordinari, solen versar sobre matèries que presenten una major complexitat i ser d'una quantia elevada. La importància dels interessos que es discuteixen, fa que en ocasions les parts esgotin totes les possibilitats legals que els permet l'ordenament jurídic, abans de donar per tancat un tema.

No obstant això, l'impacte de les taxes judicials també ha tingut el seu reflex en el nombre de recursos plantejats a partir de l'any 2013, reduint-se el volum dels mateixos en els últims anys. A l'any 2016, veiem com s'han resolt un total de 3.192 recursos d'apel·lació, dels quals 1.157 han estat estimatoris i 2.035 desestimatoris. Es confirma per tant, un percentatge més elevat pel que fa al nivell de "encert" de les resolucions dictades en primera instància.

Gràfic 82. Comparativa de sentències de recursos d'apel·lació de judicis verbals en las Audiències Provincials.

Gràfic 83. Comparativa de sentències de recursos d'apel·lació de judicis ordinaris en las Audiències Provincials.

4.3 Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal

Moviment d'assumptes

Quant a l'àmbit d'actuació competencial d'aquests òrgans, l'art. 73, LOPJ disposa que la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior de Justícia coneixerà, com Sala Civil:

- Del recurs de cassació que estableixi la Llei contra resolucions d'òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma, sempre que el recurs es fonamenti en infracció de normes del dret civil, foral o especial, propi de la comunitat, i quan el corresponent Estatut d'Autonomia hagi previst aquesta atribució.
- Del recurs extraordinari de revisió que estableixi la Llei contra sentències dictades per òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma, en matèria de dret civil, foral o especial, propi de la comunitat autònoma, si l'Estatut d'Autonomia ha previst aquesta atribució.

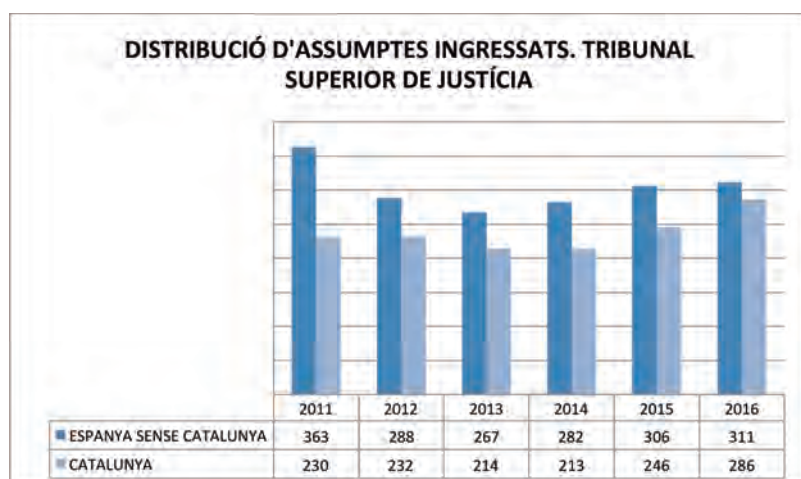
- De les funcions de suport i control de l'arbitratge que s'estableixin en la llei, així com de les peticions d'executur de laudes o resolucions arbitrals estrangers, llevat que, d'acord amb l'ho acordat en els tractats o les normes de la Unió Europea, correspongui el seu coneixement a un altre jutjat o tribunal.
- En única instància, de les demandes de responsabilitat civil, per fets comesos en l'exercici dels seus respectius càrrecs, dirigides contra el President i membres del Consell de Govern de la comunitat autònoma i contra els membres de l'Assemblea legislativa, quan aquesta atribució no correspongui, segons els Estatuts d'Autonomia, al Tribunal Suprem.
- En única instància, de les demandes de responsabilitat civil, per fets comesos en l'exercici del seu càrrec, contra tots o la major part dels magistrats d'una Audiència Provincial o de qualssevol de les seves seccions.
- De les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma que no tingui un altre superior comú.

A la gràfiques següents podem observar el detall numèric de l'activitat judicial experimentada per aquests òrgans al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016.

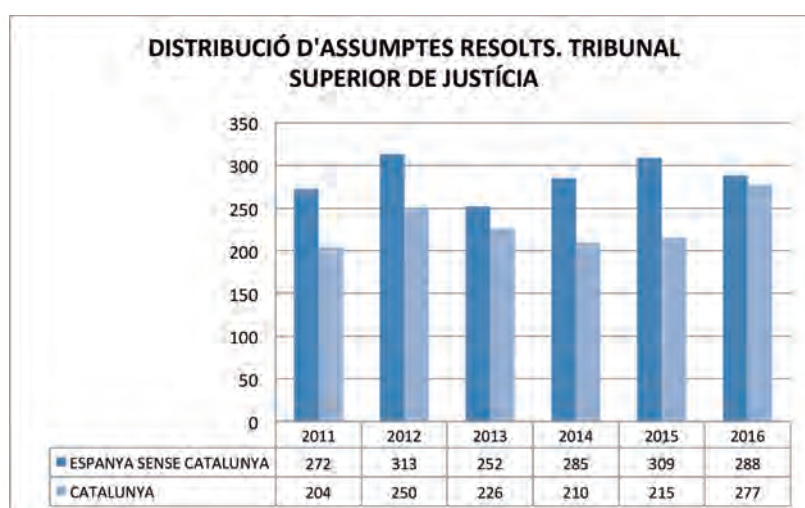
A l'any 2016, les sales civils del TSJ han ingressat un total de 597 assumptes, un 8% més respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 286 s'han ingressat a Catalunya. Veiem per tant com el 48% dels assumptes que es tramiten davant aquests òrgans judicials, es concentra a Catalunya. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en l'existència d'un desenvolupament molt important del Dret civil propi de la CA de Catalunya, el que suscita la interposició d'un volum important de recursos de cassació. Sobre els recursos de cassació, cal tenir en compte la distribució competencial que sobre estos fa l'art. 478.1, LEC: "El coneixement del recurs de cassació, en matèria civil, correspon a la Sala Primera del Tribunal Suprem. No obstant això, correspon a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia conèixer dels recursos de cassació que siguin procedents contra les resolucions dels tribunals civils amb seu a la comunitat autònoma, sempre que el recurs es fonamenti, exclusivament o juntament a altres motius, en infracció de les normes del dret civil, foral o especial propi de la Comunitat, i quan l'Estatut d'Autonomia hagi previst aquesta atribució".

A l'any 2016 s'han resolt un total de 565 assumptes a nivell estatal, el que suposa un increment del 8% respecte a l'exercici anterior, en què es van resoldre 524 procediments. En termes generals, veiem com les dades de la gràfica reflecteixen una evolució similar a la dels assumptes ingressats. No obstant això, comparant les dades registrades en cadascuna de les categories analitzades, veiem com el nombre d'assumptes "resolts" és lleugerament inferior al dels "ingressats". En quan al detall dels territoris estudiats, es reproduïx la circumstància comentada anteriorment, ja que els volums en els quals es reparteixen els assumptes en els TSJ, són d'un 51% -49% en els territoris de "Espanya sense Catalunya" i "Catalunya" respectivament. **En efecte, l'any 2016 les sales civils de "Espanya sense Catalunya" han ventilat un total de 288 assumptes, mentre que els de Catalunya han resolt un total de 277 assumptes.**

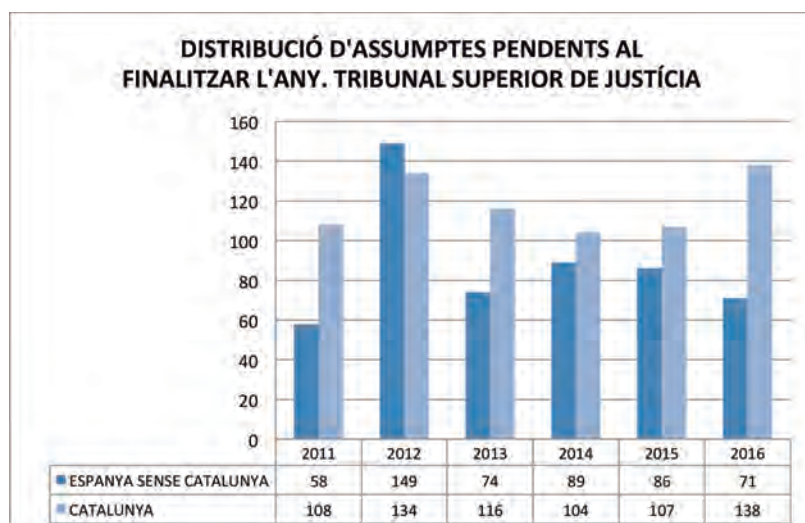
Finalment, en el Gràfic 86 podem veure el desenvolupament de les dades relatives als assumptes pendents al finalitzar l'any. Al tancament de l'últim exercici, han restat per finalitzar un total de 209 procediments, un 8% més respecte l'any anterior. D'aquests, la major part es concentren a Catalunya, on han quedat pendents al finalitzar l'any 2016 un total de 138 assumptes, un 29% més respecte a l'exercici 2015. Això es correspon amb la distribució de la càrrega de treball entre un i un altre territori, d'acord amb les xifres d'assumptes ingressats i resolts abans comentades.

Gràfic 84. Distribució d'assumpes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 85. Distribució d'assumpes resolts en el TSJ.

Gràfic 86. Distribució d'assumpes pendents al finalitzar l'any. Tribunal Superior de Justícia.

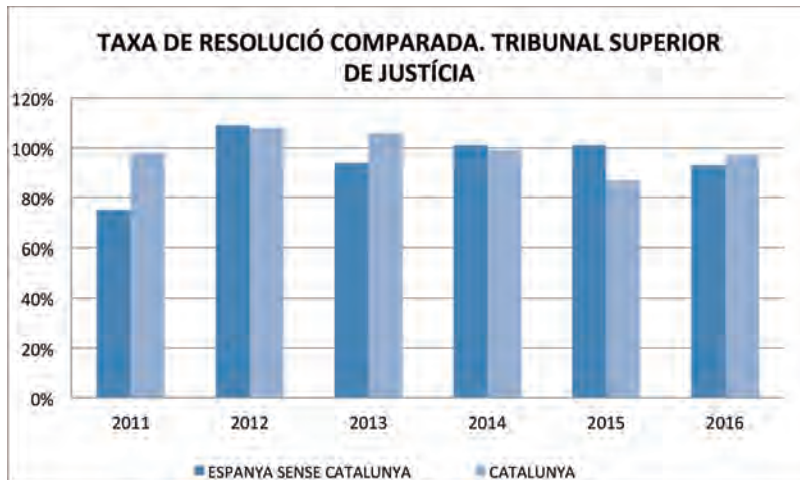

Principals indicadors judicials

Al’hora d’anitzar els principals indicadors judicials aplicats sobre les sales civils dels Tribunals Superiors de Justícia, hem de tenir en compte el següent: el desenvolupament de la tendència d’aquestes al llarg dels últims anys, l’expressió gràfica es recull a continuació, presenta unes fluctuacions més intenses respecte a altres òrgans. Això és a causa del menor volum d’assumptes de què s’ocupen, que fa que la variabilitat d’un any a un altre sigui més sensible.

A l’any 2016, la taxa de resolució dels òrgans que s’integren en l’àmbit de “Espanya sense Catalunya” disminueix un 8% respecte a l’exercici anterior, situant-se en un 93%. En canvi, la taxa de resolució que es registra en l’àmbit de “Catalunya” a l’any 2016 és del 97%, fet que suposa un increment del 11% respecte a l’any 2015.

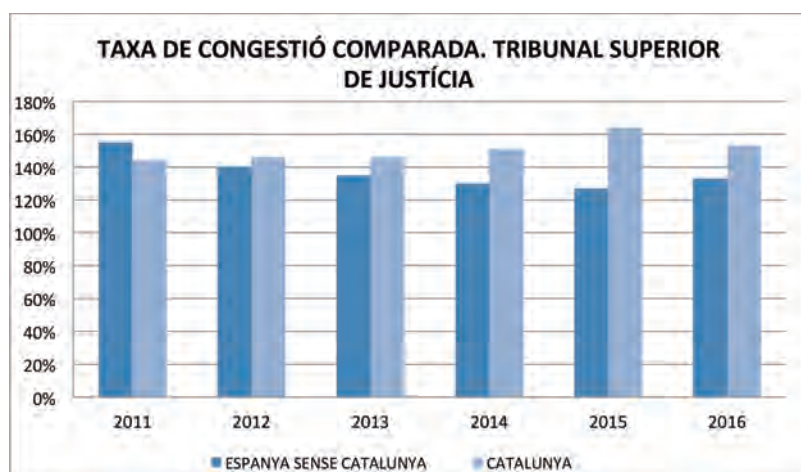
Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, veiem com es desenvolupen de forma correlativa a la taxa de resolució, així com al moviment dels assumptes anteriorment comentat. En efecte, en l’àmbit territorial de “Espanya sense Catalunya” les taxes de pendència i de congestió revelen un increment dels nivells de saturació en l’últim any, registrant-se un 33% i un 133% respectivament. Per contra, en la “demarcació ICAB” es produeix una regressió de les esmentades taxes. Així, la taxa de pendència que es registra a la “demarcació ICAB” a l’any 2016 és d’un 53%, mentre que la taxa de congestió és del 153%.

Gràfic 87. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 88. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 89. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

5. Execucions civils

al i com disposa l'art. 117.3, CE, l'exercici de la potestat jurisdiccional comprèn l'activitat pròpia de jutjar i la de fer executar el jutjat, que es canalitza a través d'un procediment independent que l'interessat pot instar per posar en marxa la maquinària coercitiva de l'Estat, davant la falta de compliment voluntari per part d'un obligat en virtut d'un títol al qual la llei reconeix força executiva.

Al llarg dels últims anys, s'ha produït un descens progressiu dels procediments d'execució, tal i com es pot observar en les gràfiques que s'acompanyen a continuació. A l'any 2016 s'ingressen un total de 508.129 procediments d'execució a nivell estatal, un 9% menys respecte a l'exercici anterior. El descens d'aquest tipus de processos es correspon amb la regressió registrada a la taxa de litigiositat al llarg dels últims anys, sobretot la relativa als processos d'execució hipotecària el detall dels quals es pot veure en el Gràfic 58. A la "demarcació ICAB", el volum de procediments d'execució al llarg de l'any 2016 ha estat 32.566, un 12% menys en relació a l'any 2015.

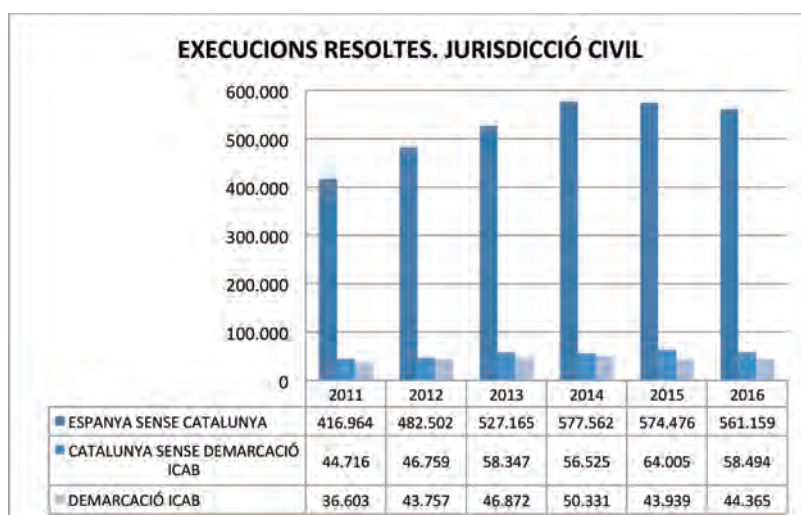
Això ha permès que el volum de procediments d'execució resolts al llarg dels últims anys, s'hagi reduït. No obstant això, en el Gràfic 91 veiem com es registra un increment d'aquesta categoria durant els anys 2014 i 2015, tornant-se a anotar un descens en l'any 2016. En aquest, veiem com a nivell estatal s'han resolt un total de 664.018 procediments d'execució, un 3% menys respecte a l'any passat. A la "demarcació ICAB", el nombre de procediments d'execució resolts al llarg de l'any 2016 ha estat de 44.365.

En relació a l'increment de la capacitat resolutiva dels òrgans judicials sobre els procediments d'execució, hem de fer referència a dos importants reformes legislatives: la *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial*, i la *Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal*. A través d'aquestes, s'han canalitzat part dels esforços que s'estan duent a terme per a la modernització de l'Administració de Justícia, amb el desplegament progressiu de la Nova Oficina Judicial, i amb una distribució de funcions i competències a favor dels lletrats de l'Administració de Justícia. La implantació de les UPAD (unitats processals de suport directe) i les SCOP (Servei Comú d'Ordenació del Procediment), així com la realització material del procés d'execució sota la supervisió del secretari judicial (ara LAJ) un cop dictat l'acte despatxant execució, ha incidit en la millora resolutiva d'aquest tipus de procediments, mitjançant l'optimització dels recursos disponibles.

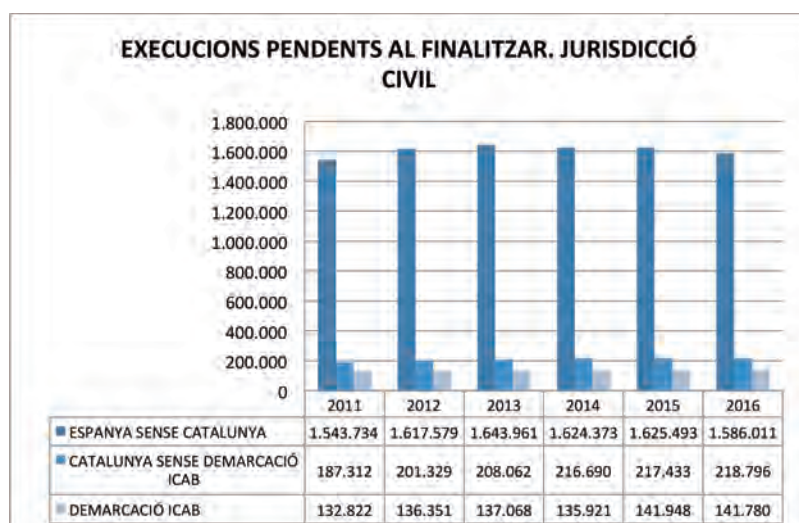
Finalment, destaca l'important volum d'assumptes pendents al finalitzar, segons es pot veure en el Gràfic 93. Així, a nivell estatal resten per finalitzar l'any 2016 un total de 1.946.587 procediments d'execució, dels quals 141.780 es troben en els òrgans judicials de la "demarcació ICAB". Veiem com supera amb escreix al nombre d'assumptes ingressats i resolts. Això es deu al fet que la tramitació d'un procés d'execució es pot demorar al llarg de diversos anys, per estar condicionada a la realització de la responsabilitat continguda en un títol executiu, a la capacitat econòmica del deutor, sent que molts dels procediments de execució continuaran oberts de forma tot i la insolvència d'aquest i, per tant, de forma indefinida.

Gràfic 90. Execucions ingressades. Jurisdicció civil.

Gràfic 91. Execucions resoltes. Jurisdicció civil.

Gràfic 92. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció civil.

6. Conclusions

Un cop realitzat l'anàlisi relatiu a l'activitat dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil a partir de les dades publicades pel CGPJ, situant-la en el context econòmic i social en la qual es desenvolupa, procedim a ressaltar a mode de conclusió els principals fets i circumstàncies esdevinguts en aquest últim exercici.

En primer lloc, hem vist com a l'any 2016 la taxa de litigiositat que es registra en l'àmbit civil a nivell estatal, experimenta un descens del 13% respecte a l'exercici anterior. En efecte, tal com es pot observar en el Gràfic 1, la taxa de litigiositat civil ha estat d'un 35,62 per cada mil habitants. Aquesta regressió es concentra sobretot en els òrgans judicials que s'integren en la circumscripció de "Espanya sense Catalunya", ja que en "Catalunya sense demarcació ICAB" i en la "demarcació ICAB", l'activitat judicial s'incrementa respecte a l'any anterior (Gràfic 2). A la "demarcació ICAB", a l'any 2016 es registra una taxa de litigiositat d'un 49,20 per cada mil habitants, un 1% més respecte al 2015.

Pel que fa al moviment dels assumptes, els òrgans civils han iniciat l'any amb un total de 1.025.990 assumptes pendents d'exercicis anteriors, un 8% més respecte a l'any 2015. D'aquests, 71.342 assumptes es troben pendents davant els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB", on l'increment respecte a l'exercici anterior és una mica més tímid, d'un 3% (Gràfic 3). A aquests, s'han de sumar un total de 1.654.374 expedients ingressats al llarg de l'any 2016, un 13% menys respecte a l'exercici anterior. D'acord amb el resultat de la taxa de litigiositat abans referida, veiem com la tendència en el volum d'assumptes ingressats difereix en funció del concret territori al qual ens referim (Gràfic 4). En efecte, en la "demarcació ICAB" es registren un total de 130.401 assumptes a l'any 2016, un 1% més respecte a l'exercici anterior. Al llarg de l'any 2016, als òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció civil s'han resolt un total de 1.712.517 assumptes, un 6% menys respecte al 2015, d'acord amb el descens de la litigiositat i el volum d'expedients ingressats. Per contra, en la "demarcació ICAB" es produeix un lleuger increment pel que fa al volum d'assumptes resolts, situant-se la xifra en 129.977 a l'any 2016 (Gràfic 5). Finalment, els òrgans judicials que s'integren dins de l'àmbit civil han tancat l'any 2016 amb un total de 962.220 assumptes pendents, fet que suposa una reducció del 7% tenint en compte el volum d'assumptes amb els quals es va iniciar l'any. A la

“demarcació ICAB”, resten per finalitzar en acabar l’any 2016, un total de 75.188 assumptes, un 5% més respecte a l’exercici anterior (Gràfic 6).

En relació als principals indicadors judicials, a l’any 2016 la taxa de resolució en l’àmbit civil a nivell estatal ha estat d’un 105%, un 9% més respecte a l’exercici anterior, mentre que la capacitat resolutiva dels òrgans de la “demarcació ICAB” s’ha situat en un 100%, amb prou feines variació respecte a l’any 2015. Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, han experimentat una lleugera variació respecte a l’any passat. Així a l’any 2016 la taxa de pendència ha estat del 55% (quan el 2015 va ser del 57%), mentre que la taxa de congestió ha estat del 154%, un 2% menys respecte a l’exercici anterior. A la “demarcació ICAB”, les taxes de pendència i de congestió anotades en aquest últim exercici, han estat el 58% i del 155% respectivament.

En segon lloc, hem pogut comprovar com, en termes generals, l’especialització judicial de determinats òrgans, permet l’obtenció d’uns millors resultats en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. L’especialització dels òrgans judicials pretén augmentar l’efectivitat i eficàcia dels mateixos, per escurçar així el temps mitjà de la durada d’un procediment, incrementant al seu torn el nombre d’assumptes resolts, i millorar el nivell d’encert i qualitat de les resolucions judicials. Un dels avantatges de l’especialització judicial, a més de permetre un millor control i racionalització dels (escassos) recursos disponibles, és l’obtenció d’un major grau d’uniformitat i coherència en la interpretació i aplicació de la norma, el que sens dubte redunda en benefici dels justiciables.

Al llarg d’aquest capítol, s’han recollit les dades específiques de l’activitat judicial dels Jutjats de Família, els Jutjats Mercantils i els Jutjats d’Estat Civil i incapacitats. Si ens fixem en el detall numèric dels principals indicadors judicials, veiem com en termes generals es registren millors resultats en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. No obstant això, perquè aquesta especialització pugui manifestar-se de forma positiva en el sentit exposat, no s’han de descuidar els mitjans materials i humans que es necessiten per absorbir de forma eficaç, les necessitats de litigiositat que es produeixen a nivell jurisdiccional. En el concret àmbit de l’ordre civil, s’han produït necessitats motivades per matèries tan específiques com complexes (mostra d’això el tenim en el Gràfic 50 dins l’àmbit del Dret mercantil), que requereixen una resposta eficaç, en termes pressupostaris, per part de les autoritats competents. En aquest punt, ressaltar els acords adoptats pels Jutjats Mercantils de Barcelona, que exemplifiquen aquesta especialització (dins fins i tot d’una branca ja específica del Dret civil) i que poden donar-nos una idea de l’organització de la planta judicial que s’està projectant a la reforma de la LOPJ al voltant dels Tribunals d’instància.

L'àmbit Social

1. Introducció

L'art. 1 de la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre reguladora de la jurisdicció social* (des d'ara LRJS), disposa que "els òrgans jurisdiccionals de l'ordre social coneixen de les pretensions que es promoguin dins de la branca social del Dret, tant en la seva vessant individual com col·lectiva, incloent aquelles que versin sobre matèries laborals i de la Seguretat Social, així com de les impugnacions de les actuacions de les Administracions Públiques realitzades en l'exercici de les seves potestats i funcions sobre les anteriors matèries". Completa la delimitació de l'àmbit competencial dels òrgans judicials que s'integren en aquest ordre, el que disposa en sentit positiu i en sentit negatiu, en els arts. 2 i 3 respectivament, en concretar les matèries incloses i excloses de les que s'ocupa aquesta Jurisdicció.

Quant als concrets òrgans que formen part de l'estructura jurisdiccional de l'àmbit social, l'activitat dels quals s'analiza en els següents apartats, són els següents:

- Jutjats del Social
- Sales del Social dels Tribunals Superiors de Justícia
- Sala del Social de l'Audiència Nacional
- Sala del Social del Tribunal Suprem

El present capítol s'ha estructurat en 6 grans apartats. En el primer, sota el títol de "Part general", es pretén enquadrar l'escenari en el qual es desenvolupa l'activitat judicial dels nostres Jutjats i Tribunals, per tal de comprendre millor les dades publicades pel CGPJ. En efecte, a mode de contextualització,

s'aborden de forma succinta algunes dades de caràcter socioeconòmic, que han estat extrets de diferents fonts oficials (IDESCAT, INE o Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, entre d'altres), referits al Mercat de Treball: evolució dels contractes de treball, temporalitat, taxes d'atur i d'ocupació, incidència en el sistema de la Seguretat Social, etc.

Si bé la crisi econòmica ha tingut una afectació en tots els ordres jurisdiccionals, en l'àmbit social aquesta ha estat especialment intensa. I això es pot apreciar no només en el moviment dels assumptes registrat pel CGPJ dels òrgans judicials que s'integren en aquest ordre, sinó també en l'evolució de les diferents categories de dades ressenyades en el paràgraf anterior. Si bé és cert que en aquest últim any sembla apreciar-se una major activitat econòmica i industrial, els grans nivells de temporalitat en la contractació, així com la precarització de les relacions laborals al llarg dels últims anys, fa que en sentit estricte no puguem parlar d'una veritable recuperació econòmica.

Després de l'exposició del context en què s'han d'enquadrar les dades judicials, es fa l'anàlisi comparativa de les mateixes, referit al període 2011-2016, així com entre diferents àmbits territorials: "Espanya sense Catalunya", "Catalunya sense demarcació ICAB" i la "demarcació ICAB". Aquest estudi es fa, primer en termes generals per veure quina ha estat l'evolució respecte a l'exercici anterior, i segon referit als principals òrgans judicials que, pel volum d'assumptes de què s'ocupen, resulten ser els més representatius de la Jurisdicció: Jutjats del Social i Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia.

Completen l'anàlisi dos epígrafs dedicats a dues institucions que, si bé no desenvolupen funcions estrictament jurisdiccionals, ajuden a comprendre millor l'activitat que es desenvolupa en el marc del Dret Laboral. Així, d'una banda es porta a terme l'anàlisi de les "conciliacions", que es configuren com un mecanisme per a l'evitació del procediment; i d'altra banda, es fa referència a les principals dades del Fons de Garantia Salarial previst en l'art. 33, ET.

També, analitzarem el moviment dels processos d'execució que es ventilen en aquesta Jurisdicció. En aquest punt, hem de tenir en compte el que disposa l'art. 237.4, LRJS que estableix que "on hi ha diversos Jutjats Socials es pot establir, en els termes que preveu la Llei Orgànica del Poder Judicial, que el coneixement de les execucions l'assumeixin en exclusiva per determinats jutjats de la mateixa circumscripció, amb exclusió total o parcial del repartiment d'altres assumptes". A Espanya, solament quatre jutjats han fet ús d'aquesta facultat especialitzant-se en matèria d'execucions. Tres d'aquests jutjats es troben ubicats a la "demarcació ICAB", segons podrem veure més endavant.

Finalment, abans d'entrar de ple en l'anàlisi de l'activitat judicial portada a terme a l'any 2016 pels òrgans jurisdiccionals de l'ordre social, hem de tenir en compte una sèrie de reformes que han tingut una afectació més o menys intensa. A nivell processal, hem de destacar la reforma operada per la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social*, que s'emmarca en el Pla de Modernització de la Justícia, per tal d'harmonitzar i agilitar l'activitat que es porta a terme en aquesta Jurisdicció. En el capítol dedicat a l'àmbit contenciós administratiu, es fa referència a la sistematització i unificació des del punt de vista competencial, de totes aquelles matèries que per la seva especialitat s'han d'integrar en l'àmbit social. Amb això, es pretén acabar amb la dispersió que existia sobre determinades matèries entre diversos ordres jurisdiccionals (social, contenciós administratiu i civil) que provocava, en termes del legislador, un "pelegrinatge de jurisdiccions" d'aquelles, amb el perill de provocar una disparitat de criteris jurisprudencials, dilació en la resolució d'aquests assumptes, i en definitiva, una minva del principi de seguretat jurídica.

A nivell de dret material o substantiu, hem de destacar dos importants reformes: d'una banda, la *Llei 35/2010, de 17 de setembre, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball* i, d'altra banda, el *Reial decret llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat*

laboral. Aquesta última, molt més dura que l'anterior, ha girat al voltant de tres eixos fonamentals: la flexibilitat interna (acomiadaments i modificacions substancials de les condicions de treball), acomiadaments col·lectius i negociació col·lectiva. Aquestes reformes tenien l'objectiu de flexibilitzar el Mercat de Treball per "adequar" les condicions laborals i afavorir la competitivitat i eficiència de les empreses (devaluant els salaris). No obstant això, aquests objectius no només no s'han aconseguit, sinó que aquestes han tingut més efectes negatius que positius sobre el Mercat Laboral, i en aquest sentit han estat durament criticades per molts sectors de la societat i del Dret.

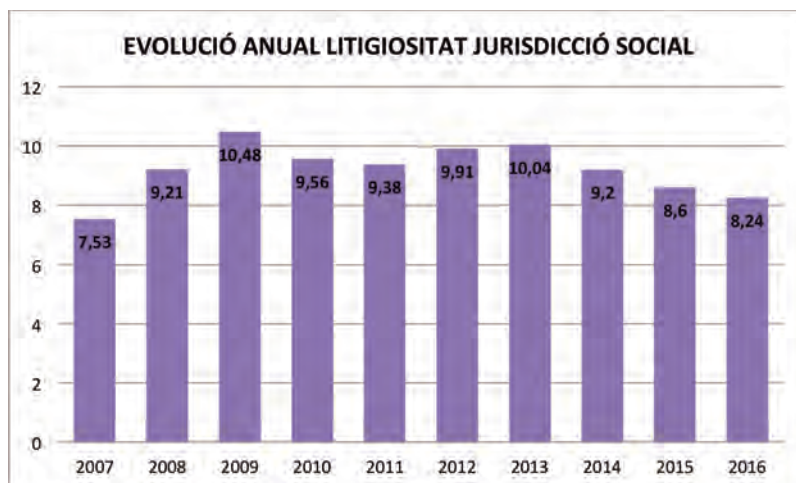
2. Part general

2.1 Litigiositat

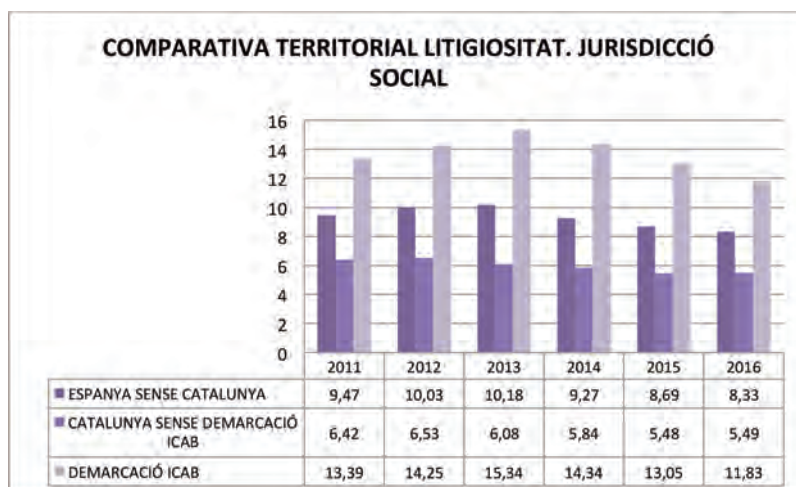
En el Gràfic 1 podem veure quina ha estat l'evolució de la taxa de litigiositat referida a la Jurisdicció Social, al llarg dels últims 10 anys. Recordem que la taxa de litigiositat és un indicador que reflecteix el volum d'assumptes que s'han tramitat pels òrgans judicials en un determinat període, en relació al nombre d'habitants del territori en què aquests òrgans despleguen la seva competència, d'acord amb la següent fórmula: $\text{Litigiositat} = \text{Assumptes ingressats} \times 1.000 / \text{Població}$.

Durant els primers anys de la sèrie, veiem com la tendència que es registra a la litigiositat de l'ordre social és alcista. A l'any 2009 s'anota la xifra més alta de la sèrie, un 10,48 per cada mil habitants. Dèiem en la introducció del present capítol, que la crisi econòmica ha tingut un impacte significatiu en el comportament de l'activitat judicial dels òrgans judicials de l'ordre Social al llarg dels últims anys. En efecte, en esclatar la crisi financera i econòmica en 2008, es va produir la destrucció massiva de llocs de treball, el que va fer augmentar la litigiositat derivada dels acomiadaments tant individuals com col·lectius. I és que a l'any 2007, immediatament anterior a la crisi, veiem com la taxa de litigiositat se situa en un 7,53 per cada mil habitants, la més baixa de tota la sèrie. A partir de llavors, veiem com la litigiositat s'ha mantingut per sobre, registrant-se un lleuger descens en els últims anys de la sèrie.

A l'any 2016, la taxa de litigiositat que es registra a la Jurisdicció Social és d'un 8,24 per cada mil habitants, un 4% menys que en l'exercici anterior. Es confirma per tant la tendència regressiva iniciada a l'any 2014, en què es va reduir lleugerament la taxa de litigiositat. En quan a la comparativa territorial del comportament de la litigiositat laboral, en el Gràfic 2 veiem com s'aprecien algunes diferències pel que fa als valors, en funció del concret territori al qual es refereixen. No obstant això, la tendència en les tres demarcacions analitzades, es correspon amb la descrita a nivell general. A "Espanya sense Catalunya" la taxa de litigiositat que es registra a l'any 2016 és del 8,33 per cada mil habitants, molt similar a l'anotada a nivell estatal, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en 5,49 per cada mil habitants. A la "demarcació ICAB" la taxa de litigiositat que es registra a l'any 2016 és del 11,83 per cada mil habitants, el que suposa una regressió del 9% respecte a l'exercici anterior, en el qual s'anota una taxa del 13,05 per cada mil habitants. La diferència entre un i altre territori, es deu a les característiques pròpies de cada un dels partits judicials que s'integren en els mateixos. En efecte, la taxa de litigiositat sempre serà més alta a la "demarcació ICAB", ja que es tracta d'un territori amb una major densitat de població, i amb una activitat econòmica i industrial més intensa.

Gràfic 1. Evolució anual litigiositat. Jurisdicció social.

Gràfic 2. Comparativa territorial litigiositat. Jurisdicció social.

2.2 Conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball

En aquest apartat, es porta a terme l'anàlisi d'una sèrie d'ítems referits a la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, per tal d'entendre millor el context en el qual s'han desenvolupat les dades referides a l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en l'ordre social.

Contractes de treball

En les gràfiques següents podem veure l'evolució dels contractes de treball celebrats a Espanya i a Catalunya, segons les dades estadístiques publicades pel "Observatori d'empresa i ocupació" de la Generalitat de Catalunya.

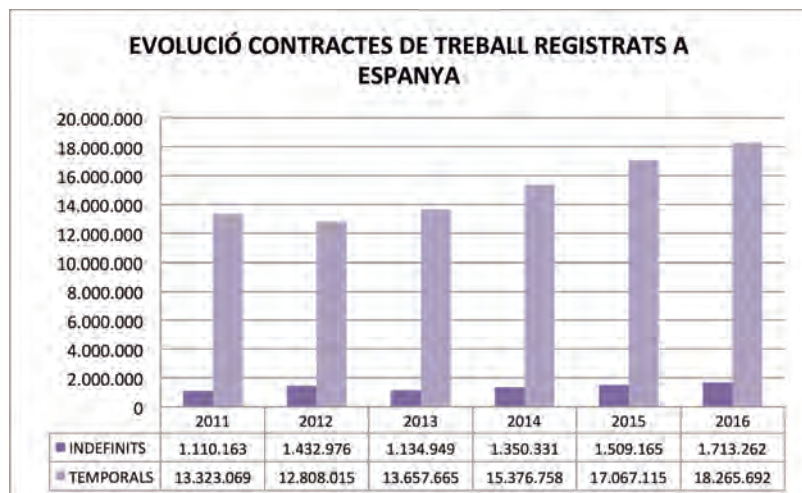
A l'any 2016 s'han celebrat un total de 19.978.954 contractes a Espanya, un 8% més que a l'any anterior. Aquesta xifra, arriba a superar fins i tot el nombre de contractes que es van celebrar a l'any 2007, per tant abans de la crisi, en què es van registrar un total de 18.622.108. No obstant això, si ens fixem en la modalitat dels mateixos, veiem com els contractes temporals superen amb escreix als indefinits. Del volum total de contractes celebrats a l'any 2016, un 91% ho han estat amb caràcter temporal. Si comparem aquestes dades amb les anteriors a la crisi, veiem com hi ha hagut un augment dels nivells de temporalitat. En efecte, del total de contractes celebrats a l'any 2007, un 88% ho van ser amb caràcter temporal. Per tant, tal i com dèiem en la introducció del present capítol,

tot i que l'activitat econòmica s'ha reactivat, ho ha estat a costa d'augmentar (encara més) els nivells de temporalitat en la contractació.

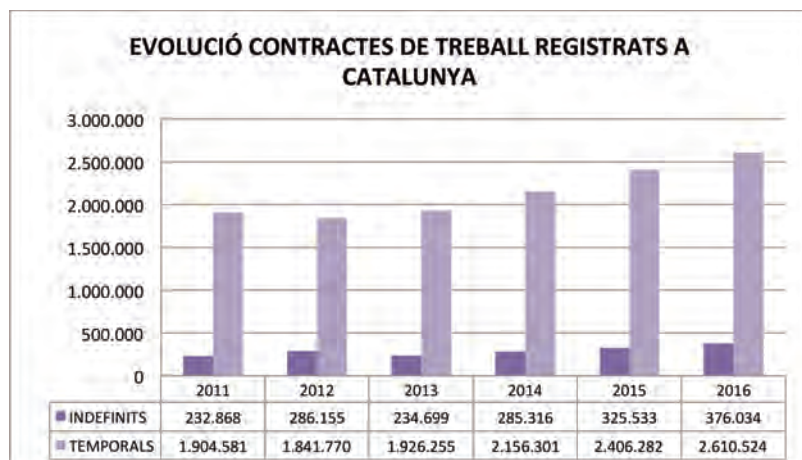
A la Taula 5, veiem com la crisi incideix de manera directa en la contractació i, per extensió, a la litigiositat registrada la Jurisdicció social. A l'any 2009 es van registrar un total de 14.021.837 de contractes, la xifra més baixa de la sèrie. Estem parlant d'una diferència de gairebé 6.000.000 de contractes respecte als celebrats en aquest últim any. Cal tenir en compte que contracte de treball no és sinònim de lloc de treball ja que, com dèiem, els alts nivells de temporalitat suposen que una persona pot causar alta i baixa en un mateix dia per cobrir un determinat lloc segons les necessitats d'una empresa, repetint l'operació diverses vegades al mes o a la setmana, de manera que si bé cada alta compta com un nou contracte, això no vol dir que s'hagi creat un lloc de treball.

Ho vam dir en anteriors edicions, i ho tornem a reiterar. El Mercat de Treball a Espanya presenta un problema estructural, ja que en principi la norma general en el nostre Dret laboral, és la contractació amb caràcter indefinit, podent-se concertar per una durada determinada, sempre que hi hagi una causa que justifiqui la temporalitat del mateix (art. 15, ET). Per tant, molts d'aquests contractes temporals, s'han celebrat en frau de llei.

A Catalunya el nombre de contractes que s'han celebrat al llarg de l'any 2016 ha estat de 2.986.558, un 9% més respecte a l'any anterior. D'aquests, 376.034 s'han concertat per temps indefinit i 2.610.524 (el 87%) ho han estat per una durada determinada.

Gràfic 3. Evolució dels contractes de treball registrats a Espanya.

Gràfic 4. Evolució dels contractes de treball registrats a Catalunya.

EVOLUCIÓ COMPARADA CONTRACTES DE TREBALL REGISTRATS						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ESpanya	14.433.232	14.240.991	14.792.614	16.727.089	18.576.280	19.978.954
INDEFINITS	1.110.163	1.432.976	1.134.949	1.350.331	1.509.165	1.713.262
TEMPORALS	13.323.069	12.808.015	13.657.665	15.376.758	17.067.115	18.265.692
CATALUNYA	2.137.449	2.127.925	2.160.954	2.441.617	2.731.815	2.986.558
INDEFINITS	232.868	286.155	234.699	285.316	325.533	376.034
TEMPORALS	1.904.581	1.841.770	1.926.255	2.156.301	2.406.282	2.610.524

Gràfic 5. Evolució comparada dels contractes de treball registrats.

Població activa e inactiva

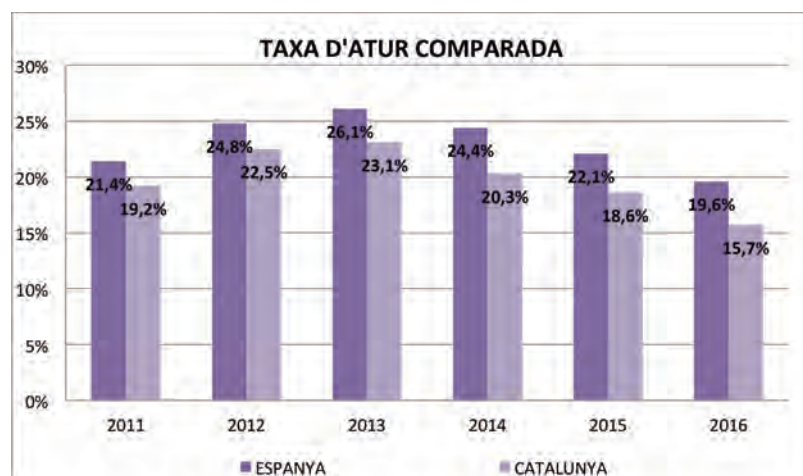
Abans d'entrar en l'anàlisi de les dades que es recullen en aquest apartat, convé recordar algunes definicions i conceptes, que ens ajudaran a entendre millor l'escenari en el qual es mouen els mateixos. La "població activa" d'un territori, és el conjunt de persones que s'han incorporat al mercat de treball. No hem de confondre aquest concepte amb el de "població en edat de treballar", que abasta a totes aquelles persones que, segons la legislació laboral, tenen la capacitat legal per incorporar-se al Mercat de Treball. Per tant, formen part de la població activa, tant aquelles persones que efectivament estan exercint una feina ("població ocupada"), com aquelles altres que, tot i estar buscant una feina no en troben ("població desocupada"). Finalment, la "població inactiva" està formada per aquelles persones que, sent majors de 16 anys i que, per tant, tenen a priori capacitat legal per treballar, no estan ocupades ni aturades, comprenent a sectors de la població com estudiants, jubilats i incapacitats que no poden treballar. A la Taula 8 es recullen les principals dades publicades per l'IDESCAT sobre les categories referides, distingint d'una banda entre Espanya i Catalunya, i d'altra banda entre homes i dones.

En el Gràfic 6, es fa una comparativa de l'evolució de la taxa d'atur a Espanya i a Catalunya, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016. La taxa d'atur s'obté de l'aplicació de la següent fórmula: $\text{Taxa d'atur} = 100 \times (\text{població desocupada} / \text{població activa})$. Pel que fa al comportament de la mateixa, veiem com es correspon amb l'evolució tant de la litigiositat laboral, analitzada en el Gràfic 1, així com a la dels contractes laborals subscrits.

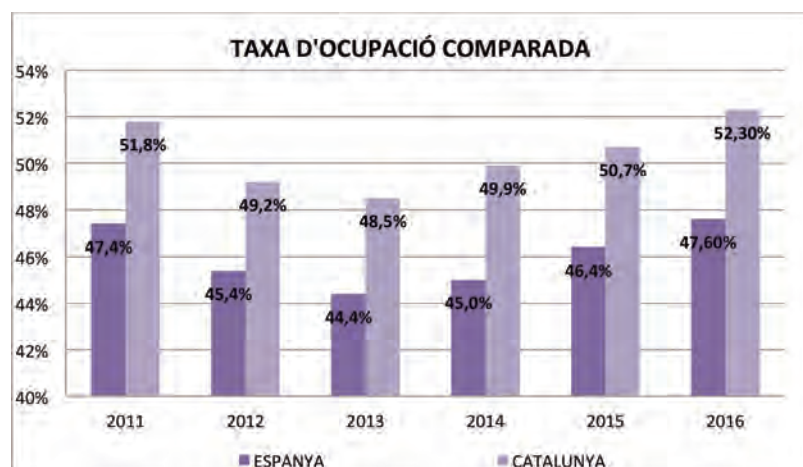
En efecte, durant els primers anys de la sèrie, veiem com es registra un creixement de la taxa d'atur, fins situar-se a l'any 2013 en un 26,1% a Espanya i en un 23,1% a Catalunya. A partir d'aquí, veiem com es produeix un canvi en la tendència, iniciant-se una lleugera regressió en les xifres d'atur registrades, tant a Espanya com a Catalunya, d'acord amb el creixement dels contractes laborals subscrits. No obstant això, veiem com segueixen sent encara xifres molt altes, tenint en compte el que aquestes representen; i és que, una alta temporalitat en la contractació laboral, va lligada a l'existència d'unes taxes d'atur elevades, a causa de com està configurat el Mercat de Treball a casa nostra. A l'any 2016 la taxa d'atur que es registra a Espanya és del 19,60%, mentre que la de Catalunya se situa en un 15,70%. Si bé són xifres que confirmen una tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2014, les mateixes segueixen sent encara massa altes, segons dèiem abans.

La taxa d'ocupació, discorre de forma paral·lela a la de la taxa d'atur. La taxa d'ocupació reflecteix el percentatge de les persones que estant en edat de treballar, ho fan de forma efectiva, ja sigui per compte propi (autònoms), ja sigui per compte d'altri (assalariats), o bé o perquè són ocupadors. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: $\text{Taxa d'ocupació} = \text{població ocupada} / \text{població en edat de treballar}$.

A l'any 2016 la taxa d'ocupació que es registra a Espanya és del 47,60%, mentre que la que s'anota a Catalunya és del 52,30%. Xifres lleugerament superiors a les registrades en l'exercici anterior, d'acord amb el descens de la taxa d'atur i l'augment de la contractació, abans comentat.

Gràfic 6. Taxa d'atur comparada.

Gràfic 7. Taxa d'ocupació comparada.

POBLACIÓ ACTIVA I INACTIVA 2016	ESpanya	CATALUNYA
POBLACIÓ EN EDAT DE TREBALLAR	38.584,90	6.101,80
HOMES	18.777,30	2.958,00
DONES	19.807,60	3.143,80
POBLACIÓ ACTIVA	22.745,90	3.761,10
HOMES	12.166,90	1.976,70
DONES	10.578,90	1.784,40
POBLACIÓ OCUPADA	18.508,10	3.202,60
HOMES	10.071,90	1.701,80
DONES	8.436,20	1.500,90
POBLACIÓ DESOCUPADA	4.237,80	558,5
HOMES	2.095,10	274,9
DONES	2.142,70	283,5

DESOCUPADA QUE BUSCA LA PRIMERA OCUPACIÓ	429,8	58,1
HOMES	189,5	25,3
DONES	240,3	32,8
POBLACIÓ INACTIVA	15.839,00	2.340,70
HOMES	6.610,40	981,3
DONES	9.228,70	1.359,40

Gràfic 8. Distribució territorial de la població activa i inactiva. Any 2016. Font: IDESCAT, a partir de dades de l'Enquesta de població activa del INE. Unitats: Milers (mitjanes anuals).

Incidència en el sistema de Seguretat Social

Un dels principis rectors de la política social i econòmica del nostre país, és el manteniment per part dels poders públics d'un "règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixis l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació", tal i com disposa el mateix art. 41, CE.

Aquest dret constitucional té el seu desenvolupament legislatiu a través del *Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei General de la Seguretat Social, d'ara endavant LGSS*. L'art. 15, LGSS estableix l'obligatorietat de l'afiliació al sistema de la Seguretat Social. A l'any 2016 el nombre de treballadors afiliats ha estat de 17.741.897, el que suposa un increment del 3% respecte a l'any anterior. D'acord amb el que s'ha comentat sobre les dades relatives a la contractació, es confirma la tendència alcista iniciada a l'any 2014.

Dins del sistema de la Seguretat Social, podem trobar dos grans règims, d'acord amb el que preveu l'art. 9, LGSS. D'una banda tenim el règim general, en el qual s'integren la gran majoria dels treballadors: 13.242.454 a l'any 2016, que suposen un 75% sobre el total. D'altra banda, hi ha una pluralitat de règims especials previstos per a "aquelles activitats professionals en les quals, per la seva naturalesa, les seves peculiars condicions de temps i lloc o per l'índole dels seus processos productius", es fa necessari el seu establiment per a l'adequada aplicació dels beneficis de la Seguretat Social, tal com disposa l'art. 10, LGSS. En l'apartat segon de l'esmentat precepte, es distingeixen els següents règims especials:

- Treballadors per compte propi o autònoms
- Treballadors del mar
- Funcionaris públics, civils i militars
- Estudiants
- Els altres grups que determini el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, per considerar necessari l'establiment per a ells d'un règim especial

Els treballadors per compte propi o autònoms, representen un 18% dels afiliats al sistema de la Seguretat Social per a l'any 2016, amb un total de 3.191.291 persones. Si bé amb la crisi molts treballadors autònoms van perdre la feina, des de l'any 2012 el nombre d'altres en aquest règim ha crescut de forma progressiva. En aquest punt, cal tenir en compte que s'ha produït un transvasament de persones que fins fa poc treballaven per compte d'altri, cap a noves modalitats de treball i professionals caracteritzades per la "emprenedoria". Aquest fenomen respon a canvis que van de la mà d'una societat cada vegada més globalitzada, i amb una tendència econòmica i de mercat cada vegada més liberal. Es tracta dels anomenats "emprenedors", que no deixen de ser autònoms o petits empresaris.

La norma més representativa d'aquest "nou" col·lectiu és la *Llei 14/2007, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització*. Aquesta llei tracta d'impulsar la creació de nova activitat econòmica i per a això adopta una sèrie de mesures fiscals i legislatives amb l'objecte d'incentivar i facilitar la posada en marxa d'un negoci. Altres normes que ha de tenir en compte un autònom o "emprenedor" són: la Llei de societats de capital aprovada pel *RD 1/2010, de 2 de juliol*, la *Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals*, les ordenances municipals sobre llicències d'activitat de l'Ajuntament on es vagi a emprendre un negoci, les lleis relatives als impostos de societats, IVA, IRPF i la *Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal*, entre altres.

L'art. 18, LGSS estableix que "la cotització a la Seguretat Social és obligatòria en tots els règims del sistema". La base de la piràmide de finançament del sistema de la Seguretat Social, la componen d'una banda, les contribucions realitzades sobre els salaris i aportacions dels treballadors afiliats i, d'altra banda, les cotitzacions que realitzen les empreses pels seus treballadors. Per això, a més de l'evolució de les afiliacions dels treballadors, hem de fer referència al nombre d'empreses inscrites en el sistema al llarg dels últims anys, que ha registrat un desenvolupament força similar a la del nombre de treballadors afiliats. Així, durant els primers anys de la sèrie, es registra un descens progressiu del nombre d'empreses inscrites, fins anotar un total de 1.246.167 l'any 2013, la xifra més baixa de la sèrie. A l'any 2016 el nombre d'empreses inscrites en la Seguretat Social ha estat de 1.312.345, fet que suposa un increment del 2% respecte a l'exercici anterior.

Sens dubte es tracta d'una dada positiva, ja que suposa un reflex de la reactivació de l'economia. A aquest increment, ha contribuït de manera notable aquesta massa d'emprenedors i petits empresaris a què fèiem referència abans, que s'han traslladat d'un sistema laboral exercit per compte aliè, cap un altre exercit per compte propi.

L'art. 42, LGSS estableix que "l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social comprèn:

- *L'assistència sanitària en els casos de maternitat, de malaltia comuna o professional i d'accident, sigui o no de treball.*
- *La recuperació professional, la procedència de la qual s'aprecii en qualsevol dels casos que s'esmenten en la lletra anterior.*
- *Les prestacions econòmiques en les situacions d'incapacitat temporal; maternitat; paternitat; risc durant l'embaràs; risc durant la lactància natural; cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu; incapacitat permanent contributiva i invalidesa no contributiva; jubilació, en les modalitats contributiva i no contributiva; desocupació, en els nivells contributiu i assistencial; protecció per cessament d'activitat; mort i supervivència; així com les que s'atorguin en les contingències i situacions especials que es determinin per reial decret, a proposta del titular del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.*
- *Les prestacions familiars de la Seguretat Social, en les modalitats contributiva i no contributiva.*
- *Les prestacions de serveis socials que puguin establir-se en matèria de formació i rehabilitació de persones amb discapacitat i d'assistència a la gent gran, així com en aquelles altres matèries en què es consideri convenient".*

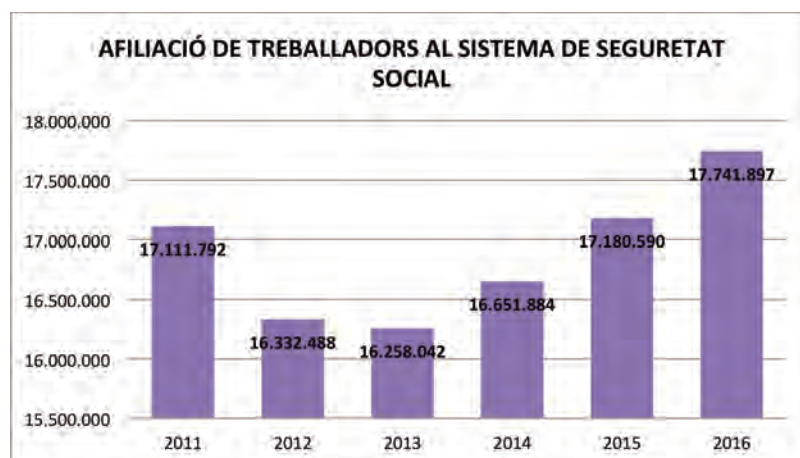
A l'any 2016 el nombre de beneficiaris d'una prestació per desocupació ha estat de 1.984.376, un 7% menys respecte a l'exercici anterior. Es confirma la tendència regressiva iniciada a l'any 2013. El descens del volum de beneficiaris d'una prestació per desocupació, pot ser degut d'una banda, a l'extinció de la prestació per la reincorporació laboral del beneficiari i, d'altra banda, a la extinció

de la prestació per l'esgotament de la mateixa. És a dir, pot succeir que molts beneficiaris deixin de rebre una prestació d'atur (amb les matisacions que s'expressaran a continuació) per haver expirat el període a quin tenien dret a la mateixa, tot i que encara no hagin trobat una nova feina. Per això, la taxa d'atur es manté "in crescendo" també el 2013 (Gràfic 6), tot i el descens en el mateix any que es registra en relació al nombre de beneficiaris d'una prestació per desocupació.

En el Gràfic 15 podem veure com es distribueixen les prestacions per desocupació entre els seus beneficiaris, segons la tipologia de la mateixa. En efecte, en la gràfica podem observar tres nivells d'acció protectora sobre la contingència de la desocupació: "nivell contributiu", "nivell assistencial" i "renda activa de reinserció". Hi ha tres tipus d'ajudes per a un treballador que es troba en una situació d'atur. En primer lloc, tenim la prestació contributiva, que és la que cobra l'aturat d'acord al que ha cotitzat mentre va estar treballant. En segon lloc, les prestacions assistencials o ajudes, suposen un subsidi que l'Estat dóna als aturats que no poden accedir a una prestació contributiva, bé per què no han cotitzat prou, o bé per què han esgotat aquesta i segueixen sense trobar un treball. En darrer lloc, hi ha unes ajudes de caràcter extraordinari, que només es poden sol·licitar en el cas d'haver esgotat totes les prestacions i subsidis, entre les quals destaquem la Renda Activa d'Inserció.

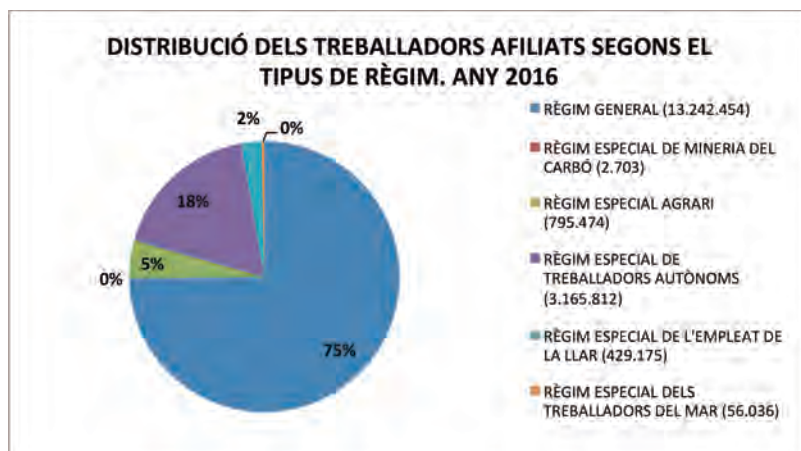
En la gràfica veiem com el "nivell contributiu" es manté més o menys estable durant els primers anys de la sèrie, iniciant-se una dinàmica regressiva a partir de l'any 2013. En aquest any veiem com el "nivell assistencial", que fins a aquest moment s'havia mantingut a prop del "nivell contributiu" encara que per sota d'aquest, passa a ocupar la primera posició. A més, tot i el descens del mateix, veiem com aquest és menys pronunciat que el registrat pel "nivell contributiu". Destaca com el tercer nivell, el de "renda activa d'inserció", tot i presentar uns valors que estan notablement per sota que la resta, experimenta una tendència creixent durant els primers anys de la seqüència. A l'any 2016 són beneficiaris de la RAI un total de 217.044 persones, un 7% menys respecte a l'any anterior. En definitiva, la gràfica mostra un pelegrinatge d'una part de la població que va saltant d'un nivell a un altre, sent cada un d'aquests estadis, més penós que el seu immediatament anterior.

Finalment, pel que fa a l'evolució de les pensions contributives del sistema de Seguretat Social, la tendència que s'expressa en el Gràfic 16 mostra un creixement constant a mesura que es van succeint els anys. A l'Any 2016 es registren un total de 9.473.482 pensions contributives, el que implica un creixement de l'1% respecte a l'exercici anterior. L'augment de les pensions contributives suposa que el sistema de Seguretat Social ha d'assumir una major despesa social, i això malgrat que durant els últims anys, ha vist reduïda una de les seves principals fonts de finançament a causa de la crisi (Gràfic 9 i Gràfic 13). L'augment dels pensionistes, és causa i conseqüència de molts procediments en matèria de Seguretat Social, que suposen un volum important de la litigiositat que es registra en l'ordre social.

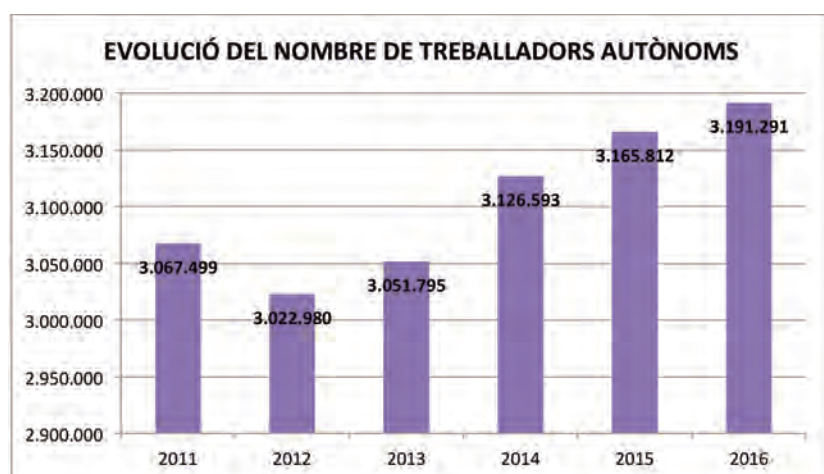

Gràfic 9. Evolució de l'afiliació de treballadors al sistema de Seguretat Social.

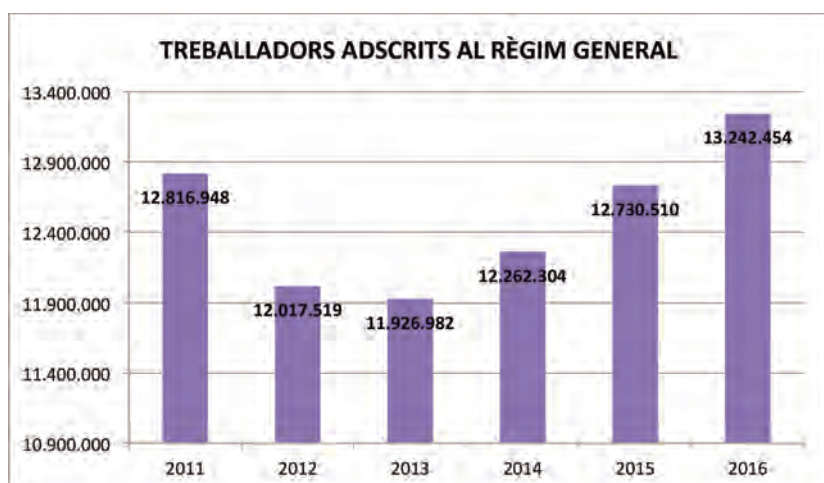

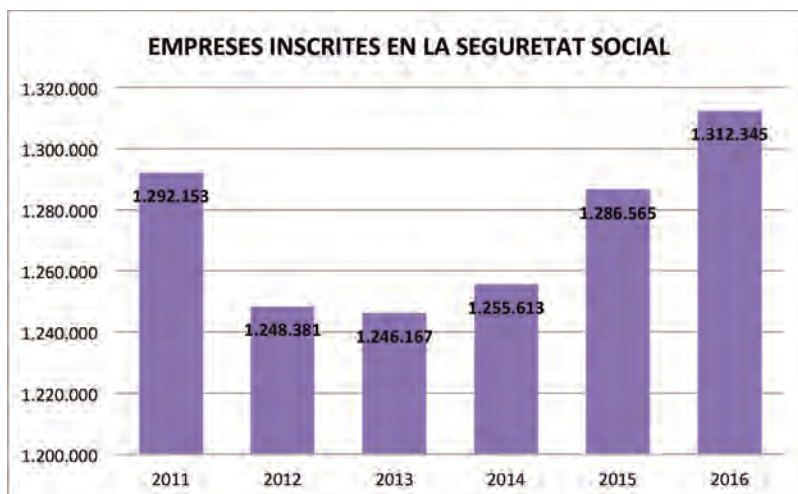
Gràfic 10. Distribució dels treballadors afiliats segons el tipus de règim. Any 2016.

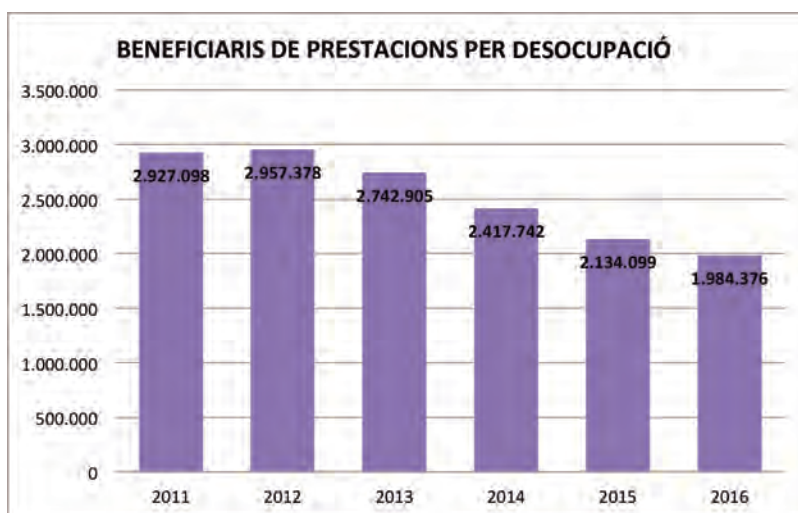
Gràfic 11. Evolució del nombre de treballadors autònoms.

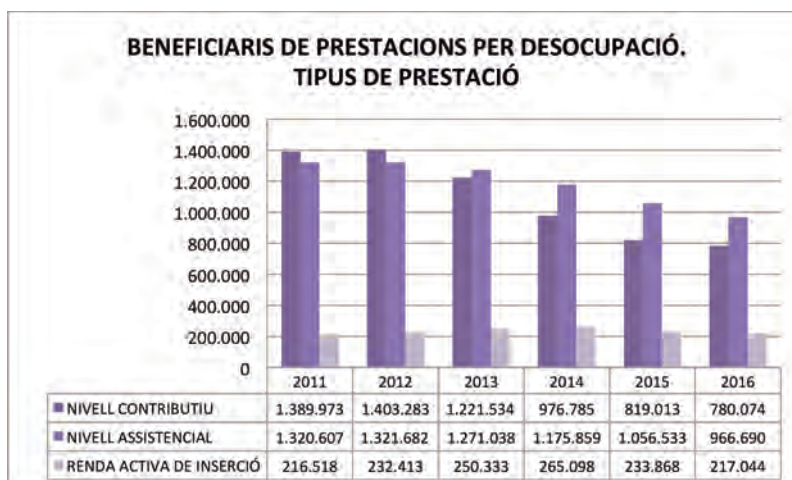
Gràfic 12. Evolució del nombre de treballadors adscrits al Règim General.

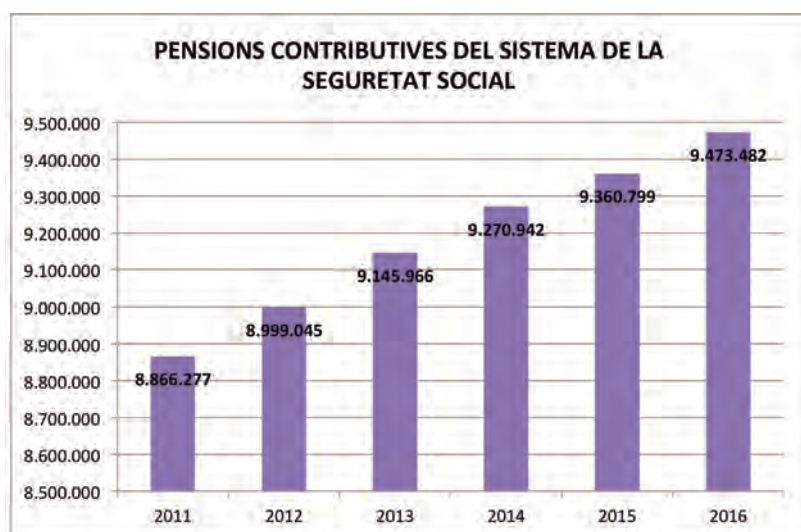
Gràfic 13. Evolució de les empreses inscrites en la Seguretat Social.

Gràfic 14. Evolució del nombre de beneficiaris de prestacions per desocupació.

Gràfic 15. Beneficiaris de prestacions per desocupació. Tipus de prestació.

Gràfic 16. Pensions contributives del sistema de la Seguretat Social.

2.3 Moviment d'assumptes

L'Activitat judicial en termes absoluts

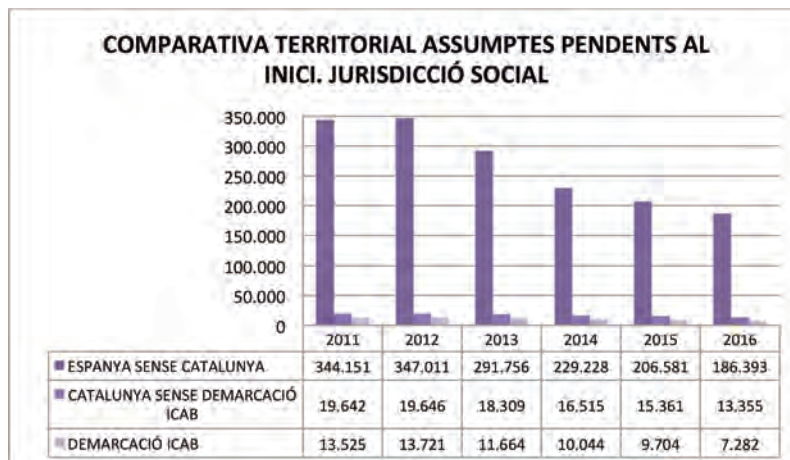
Els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció Social han iniciat l'any 2016, amb un total de 207.030 assumptes pendents d'exercicis anteriors, un 11% menys respecte a l'exercici anterior. Aquesta tendència regressiva ha estat comú en totes les circumscripcions territorials analitzades, tot i que amb diferents intensitats. Així, a "Espanya sense Catalunya", s'ha iniciat l'any amb un total de 186.393 assumptes pendents d'exercicis anteriors (un 10% menys), mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la xifra si s'ha situat en 13.355 (un 13% menys). A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumptes pendents amb els quals s'inicia el 2016 ha estat de 7.282, el que suposa una regressió del 25% respecte a l'any 2015, en què es van anotar 9.704 assumptes pendents a l'inici.

A aquests, cal sumar que a l'any 2016 s'han ingressat un total de 382.579 assumptes al llarg de tot l'exercici, un 4% menys que a l'any anterior. Es confirma la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2014. La Jurisdicció social és una de les que més ha notat la crisi econòmica en termes d'activitat judicial. En els apartats anteriors, hem pogut veure com la litigiositat registrada a l'any 2007 va ser d'un 7,53 per cada mil habitants, mentre que a l'any 2009 la mateixa s'ha situat en un 10,40. Des de llavors, tot i que s'ha registrat una lleugera reducció de la litigiositat en els últims anys, la mateixa s'ha mantinguda en xifres superiors a les immediatament anteriors a l'esclat de la crisi, el que ha tingut el seu reflex en un increment de l'activitat judicial en termes absoluts, segons podem veure en el Gràfic 18. A la "demarcació ICAB" el nombre d'assumptes que s'ingressen durant l'any 2016 ha estat de 31.366 en total, un 9% menys respecte a l'any 2015. En tractar-se d'un territori amb una major densitat de població i en el qual es concentra una activitat econòmica i industrial més intensa, les variacions tant a l'alça com a la baixa, poden ser més sensibles respecte al d'altres territoris, com el de "Catalunya sense demarcació ICAB" o el de "Espanya sense Catalunya", segons es pot observar en les gràfiques.

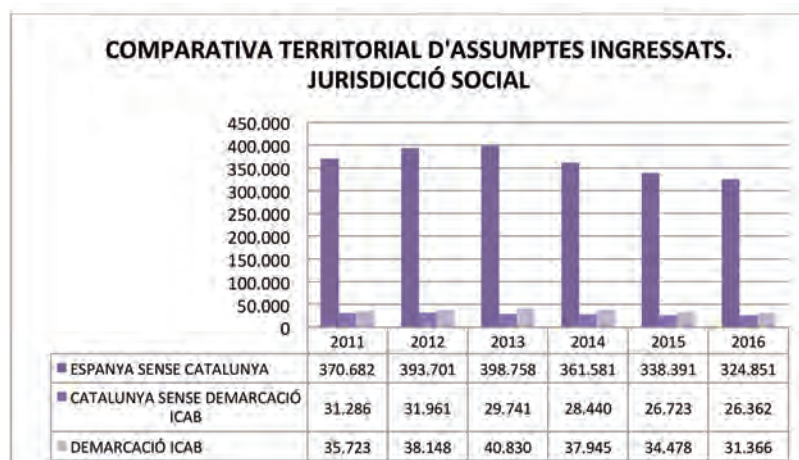
Pel que fa al volum d'assumptes resolts, a nivell estatal aquest se situa en un total de 400.835 expedients. S'han resolt més assumptes dels que s'han ingressat, el que sens dubte resulta positiu. Sobre això aprofundirem més endavant, en analitzar els principals indicadors judicials, referits a la

jurisdicció social. A la "demarcació ICAB" s'han resolt un total de 33.165 assumptes al llarg de l'any 2016, un 1% menys respecte a l'exercici anterior.

En acabar l'exercici, han quedat pendents un total de 282.764 assumptes considerant tots els òrgans de forma conjunta a nivell estatal. S'ha reduït en un 10% el volum d'assumpes que resten per finalitzar en acabar l'exercici, respecte a l'any 2015. Si bé en tots els territoris la tendència registrada es correspon amb la comentada en termes generals, la mateixa no s'ha projectat amb la mateixa intensitat en tots els territoris. En efecte, a "Espanya sense Catalunya", han quedat pendents en tancar l'any 2016 un total de 239.526 assumptes, un 9% menys respecte a l'exercici anterior. No obstant això, en "Catalunya sense demarcació ICAB" la reducció ha estat més intensa, amb un total de 12.753 assumptes pendents al finalitzar l'any 2016, ni més ni menys que un 26% menys que l'any 2015. A la "demarcació ICAB", el nombre total d'assumpes pendents al finalitzar l'any 2016 ha estat de 30.485, un 7% menys respecte a l'any 2015. Això s'ha d'interpretar de la següent manera: en la "demarcació ICAB", al tractar-se d'un territori on la litigiositat és més elevada, s'ha produït una acumulació d'assumpes més intensa, el que es veurà en analitzar les taxes de congestió i de pendència.

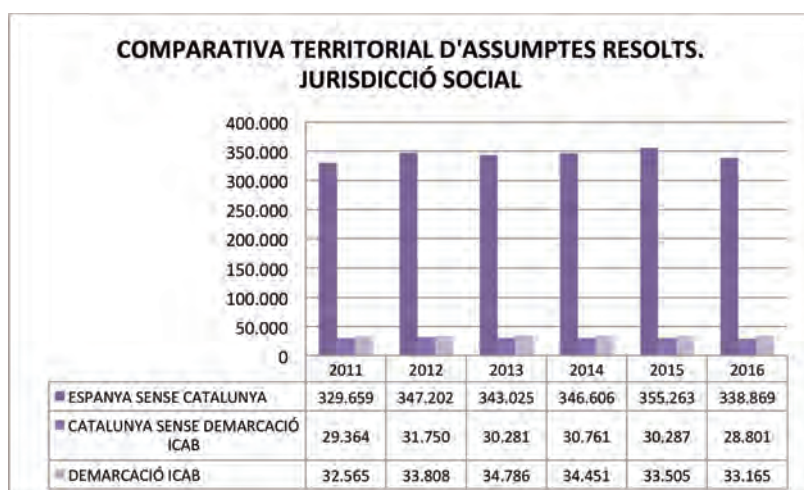

Gràfic 17. Comparativa territorial d'assumpes pendents al inici. Jurisdicció social.

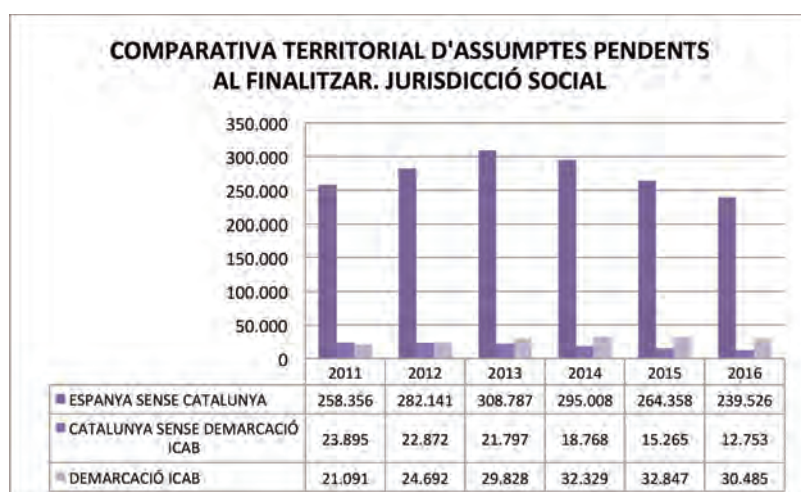

Gràfic 18. Comparativa territorial d'assumpes ingressats. Jurisdicció social.

Gràfic 19. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció social.

Gràfic 20. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jurisdicció social.

Sentències i recursos

A l'any 2016, els òrgans judicials que es troben integrats en la Jurisdicció Social, han dictat un total de 212.115 sentències, un 3% menys respecte a l'exercici anterior. Si comparem el nombre de sentències dictades amb el nombre d'assumpes resolts en un mateix exercici, veiem com el d'aquelles és ostensiblement menor. En efecte, dels 382.579 assumpes que s'han resolt al llarg de l'any 2016, només 212.115 ho han fet mitjançant una sentència, el que representa un 55%. I és que no totes les demandes que es plantegen acaben amb una sentència resolent sobre el fons de l'assumpte. En efecte, moltes controvèrsies es resolen de manera extraprocessal, mitjançant la signatura d'un acord entre les parts. La conciliació i l'evitació del procés tenen un paper molt significatiu en el sistema processal laboral espanyol. D'una banda, molts procediments (acomiadaments, reclamacions de quantitat...) preveuen l'esgotament d'una fase administrativa prèvia amb la finalitat de "estalviar" un procediment que pot acabar amb un apropament amistós entre les posicions de les parts. D'altra banda, judicialitzat ja l'assumpte, es preveu un intent de conciliació davant el Lletrat de l'Administració de Justícia, qui té una funció mediadora. Fins i tot, iniciat l'acte de la vista, l'art. 85.8, LRJS preveu que un cop practicada la prova i abans de les conclusions, llevat que hi hagi oposició d'alguna de les parts, el magistrat pugui suscitar a les mateixes la possibilitat d'arribar a un acord.

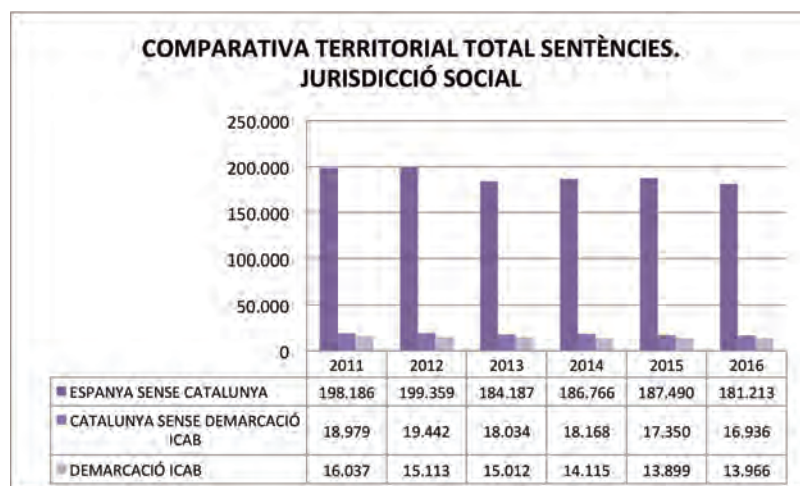

A la "demarcació ICAB" el nombre de sentències que s'han dictat en el marc de la jurisdicció social al llarg de l'any 2016, ha estat de 13.966. Hi ha hagut molt poca variació respecte al volum de sentències dictades al llarg de l'any 2015, en què es van dictar un nombre de sentències lleugerament inferior a les d'aquest últim exercici. Hem de comentar una curiositat, i és que en el territori de "Catalunya sense demarcació ICAB", es dicten un major nombre de sentències respecte a la "demarcació ICAB", malgrat que en aquest últim té lloc un major nombre d'entrades d'assumptes (Gràfic 18). La justificació d'aquest fenomen la trobem en l'art. 7, LRJS, i és que el Tribunal Superior de Justícia (la seu es troba a la ciutat de Barcelona) té encomanada la competència per resoldre els assumptes dels que coneix en suplicació, a més dels processos dels que s'ocupa en única instància d'acord al citat precepte.

En el Gràfic 22 veiem com els Tribunals de Justícia, juntament amb els Jutjats Socials, concentren el major volum de sentències dictades al llarg de cada exercici. En concret, els primers han acumulat durant l'any 2016 un total de 49.925 sentències, mentre que en els jutjats socials s'han dictat un total de 160.872. A la Taula 23, podem observar el sentit de les sentències dictades l'any 2016 per cada un dels jutjats socials que s'integren en la "demarcació ICAB", fent distinció entre els principals tipus de procediments que es resolen en aquesta Jurisdicció. D'una banda, veiem com la categoria que fa als procediments de "seguretat social", registra un major volum d'assumptes (amb un total de 6.626 expedients), seguit dels processos que versen sobre reclamacions de quantitat (3.696) i impugnació d'acomiadaments (2.457). D'altra banda, pel que fa al volum de sentències estimatòries veiem com aquest és, de mitjana, més alt en els procediments de "acomiadament" i "quantitats", mentre que en els processos en matèria de "seguretat social" es produeixen més sentències desestimàries.

Finalment, pel que fa als mitjans d'impugnació l'art 190, LRJS estableix que "les Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia coneixen dels recursos de suplicació que s'interposin contra les resolucions dictades pels jutjats socials de la seva circumscripció, així com contra les interlocutòries i sentències que puguin dictar els jutges del Mercantil que es troben en la seva circumscripció i que afectin el dret laboral". A l'any 2016 s'han registrat un total de 50.721 recursos de suplicació a Espanya, dels quals 7.803 s'han tramitat davant el TSJ de Catalunya. Veiem com s'ha produït un increment del volum de recursos de suplicació plantejats al llarg dels últims anys.

En el Gràfic 25 veiem que s'han resolt un total de 7.699 recursos de suplicació al llarg d'aquest últim any, dels quals tan sols 1.354 ho han estat amb resultat estimatori (un 18%), mentre que la gran majoria, ni més ni menys que 6.345, han estat desestimats. D'això es dedueix que un gran nombre de sentències dictades pels Jutjats Socials han estat confirmades, sent una dada que indirectament reflecteix un bon nivell de "encert" el dels òrgans que es troben a la piràmide de l'estructura judicial de la Jurisdicció Social.

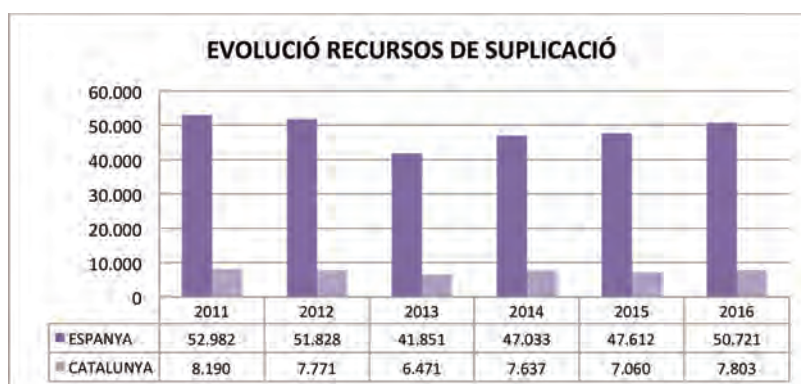
Gràfic 21. Comparativa territorial del nombre total de sentències. Jurisdicció social.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE TOTAL DE SENTÈNCIES PER TIPUS D'ÒRGAN. JURISDICCIO SOCIAL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TRIBUNAL SUPREM	822	1.126	989	943	902	1.118
AUDIÈNCIA NACIONAL	182	174	237	202	223	200
TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTICIA	51.599	44.210	38.970	49.566	48.605	49.925
JUTJATS DE LO SOCIAL	180.599	179.811	168.590	168.338	169.009	160.872

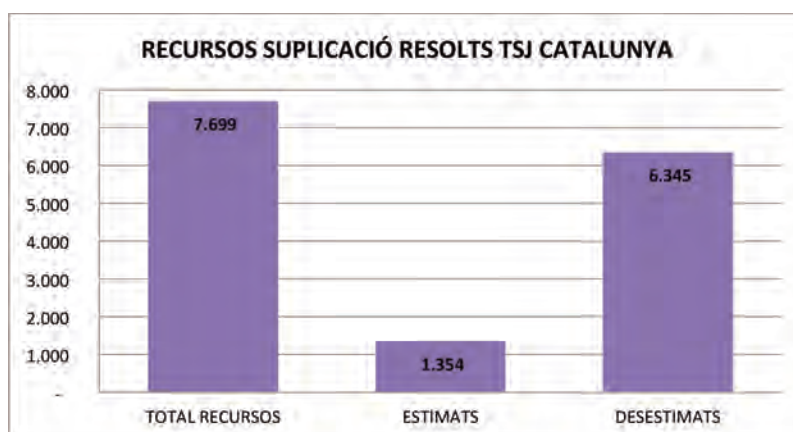
Taula 22. Comparativa per tipus d'òrgan judicial del nombre total de sentències. Jurisdicció social.

RESOLUCIONS DELS JUTJATS SOCIALS PER MATÈRIA. DEMARCACIÓ ICAB. ANY 2016						
	ACOMIADAMENTS		QUANTITATS		SEGURETAT SOCIAL	
	ESTIMA	DESESTIMA	ESTIMA	DESESTIMA	ESTIMA	DESESTIMA
JSO N° 1 BCN	56	15	112	31	114	92
JSO N° 2 BCN	61	32	100	22	54	155
JSO N° 3 BCN	82	7	91	14	108	86
JSO N° 4 BCN	71	16	88	22	88	149
JSO N° 6 BCN	67	12	136	45	81	145
JSO N° 7 BCN	79	18	81	20	75	157
JSO N° 8 BCN	72	17	95	18	69	156
JSO N° 9 BCN	60	13	71	28	77	126
JSO N° 10 BCN	45	8	112	18	71	147
JSO N° 11 BCN	52	17	72	10	73	110
JSO N° 12 BCN	59	9	96	15	107	126
JSO N° 13 BCN	80	13	142	16	80	161
JSO N° 14 BCN	85	19	91	21	87	145
JSO N° 15 BCN	60	24	128	39	74	160
JSO N° 16 BCN	61	28	119	47	69	210
JSO N° 17 BCN	71	9	104	20	94	132
JSO N° 18 BCN	50	7	126	31	73	145
JSO N° 19 BCN	62	6	88	14	117	110
JSO N° 20 BCN	70	13	102	34	55	176
JSO N° 21 BCN	65	10	93	11	90	84
JSO N° 22 BCN	91	21	91	21	75	129
JSO N° 24 BCN	73	16	57	19	107	128
JSO N° 25 BCN	66	15	116	19	136	98
JSO N° 26 BCN	85	22	74	13	77	150
JSO N° 27 BCN	73	5	104	12	48	138
JSO N° 28 BCN	72	15	130	40	59	162
JSO N° 29 BCN	62	17	92	17	68	149
JSO N° 31 BCN	68	33	53	17	66	129
JSO N° 32 BCN	48	9	112	24	84	160
JSO N° 33 BCN	56	9	138	24	104	131
TOTALES	2.002	455	3.014	682	2.480	4.146

Gràfic 23. Resolucions dels Jutjats socials per matèria. Demarcació ICAB. Any 2016.

Gràfic 24. Evolució dels recursos de suplicació.

Gràfic 25. Recursos de suplicació resolts per el TSJ de Catalunya. Any 2016.

2.4 Principals indicadors judicials

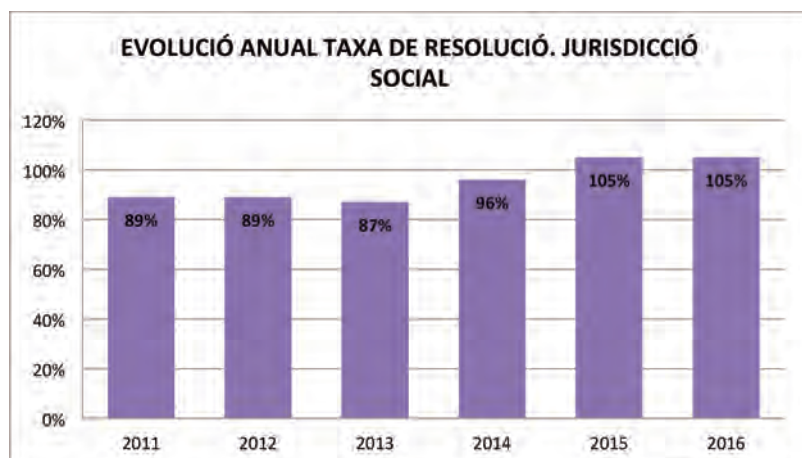
Taxa de resolució

Tal i com s'ha exposat en anteriors capítols, la taxa de resolució té la finalitat de mostrar la capacitat resolutiva d'un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. El resultat de la mateixa, així com el de la resta d'indicadors, es presenta en forma de percentatge. Si el resultat d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un nombre d'assumptes inferior als que s'han ingressat en un mateix període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què representa.

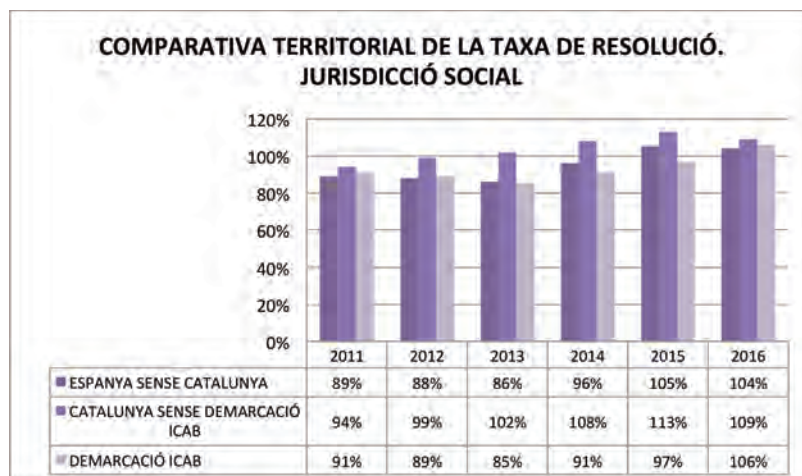
A l'any 2016 la taxa de resolució registrada a la Jurisdicció Social ha estat d'un 105%. Aquesta s'ha mantingut pràcticament invariable respecte a l'any passat. L'increment de la litigiositat en els últims anys ha incidit de manera directa en la capacitat resolutiva dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció Social. En efecte, en haver-se produït un increment significatiu del volum d'assumptes, sobretot en els anys immediatament posteriors a l'esclat de la crisi, segons vam poder veure en el Gràfic 1, els òrgans judicials han vist augmentar la càrrega de treball sense que la mateixa hagi estat acompanyada de mesures suficients capaces d'absorbir la mateixa. Fins a l'any 2014 (inclòs) veiem com la taxa de resolució s'ha situat per sota del 100%, el que significa que s'ha ingressat un major volum d'assumptes dels que s'han resolt en un mateix exercici.

Pel que fa a la comparativa territorial de la taxa de resolució, el resultat aplicat en el període 2011-2016 el podem veure en el Gràfic 27, veiem com l'evolució ha estat similar en cadascuna de les demarcacions

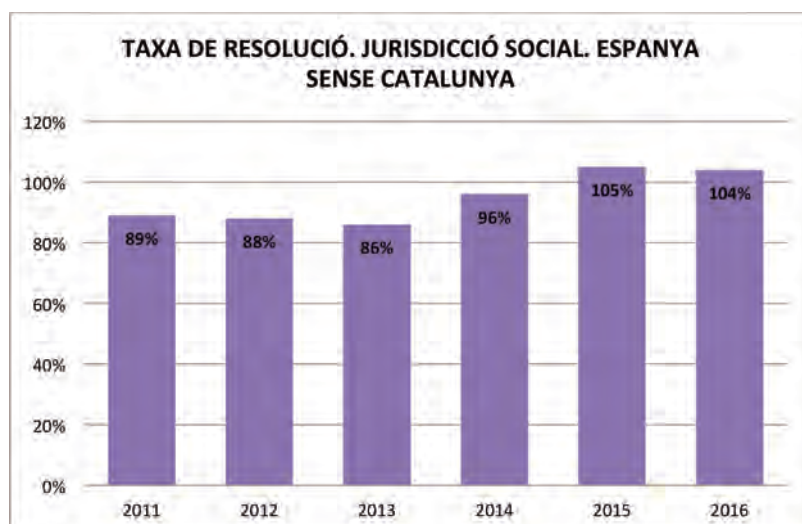
analitzades. A "Espanya sense Catalunya" la taxa de resolució que s'ha registrat en l'any 2016 ha estat del 104%, amb una variació d'un punt percentual respecte a l'any anterior. A "Catalunya sense demarcació ICAB" s'ha registrat un taxa del 109%, la més alta en relació a la resta de territoris, mentre que en la "demarcació ICAB" la capacitat resolutiva dels òrgans judicials de l'àmbit Social s'ha situat en un 106%, un 9% menys que l'any 2015. A l'any 2016, per primera vegada des de l'any 2007, la "demarcació ICAB" ha superat la barrera del 100% pel que fa a la taxa de resolució social.

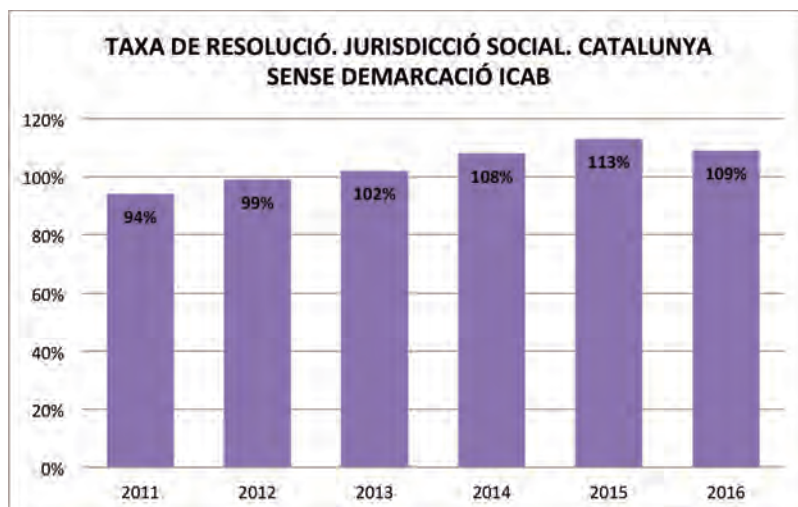
Gràfic 26. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció social.

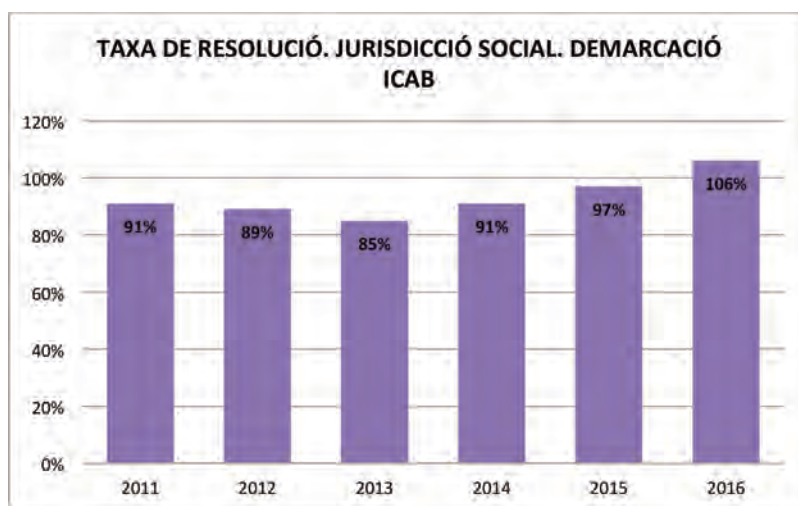
Gràfic 27. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció social.

Gràfic 28. Taxa de resolució. Jurisdicció social. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 29. Taxa de resolució. Jurisdicció social. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 30. Taxa de resolució. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

Taxa de pendència

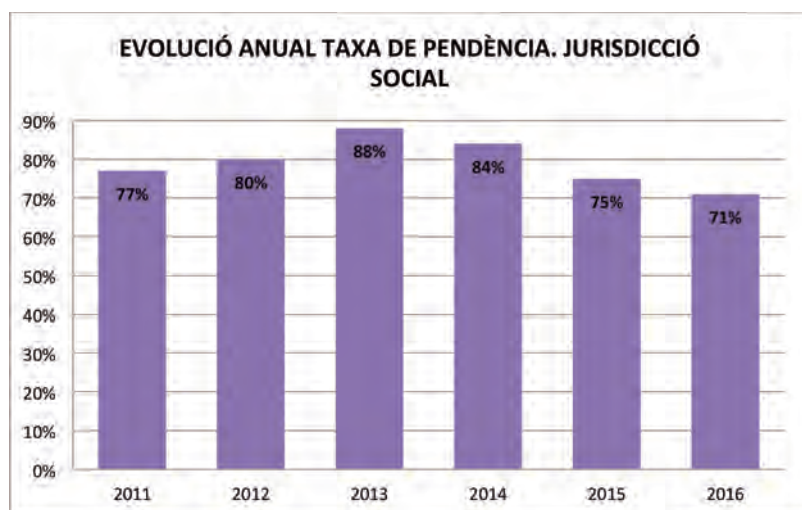
La taxa de pendència és un indicador que ens informa sobre l'acumulació registrada en els òrgans judicials durant un determinat exercici. Juntament amb les taxes de resolució i de congestió, permet a les autoritats competents saber el grau d'eficàcia i eficiència aconseguit en un determinat període, i amb això aplicar les mesures correctores que s'estimin pertinents per tal d'oferir un Servei Públic de qualitat. El resultat de la mateixa s'obté a partir de l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant menor serà la saturació dels Tribunals. Si aquest valor és superior al 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumptes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumptes que els que han quedat pendents.

A nivell estatal, la Jurisdicció Social ha registrat una taxa de pendència del 71% a l'any 2016, un 5% menys que en l'exercici anterior. Es confirma la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2014. No obstant això, en el Gràfic 20 vam veure com el volum d'assumptes que resten per finalitzar l'exercici segueix sent encara molt alt: recordem que a l'any 2016 resten per finalitzar un total de

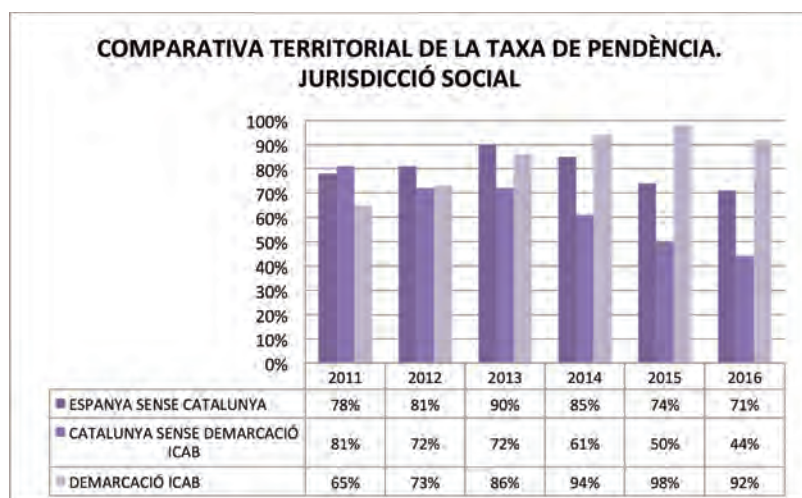

282.764 expedients, mentre que s'han resolt 400.835. Això indica que la planta judicial no s'adequa a la litigiositat real del moment i per tant, s'ha de reforçar la mateixa no només amb la creació de més òrgans, sinó amb la implantació de més mitjans humans i materials als ja existents.

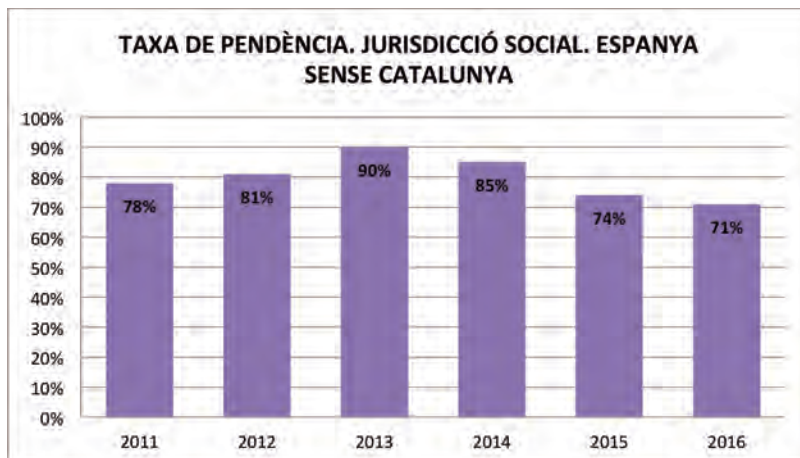
Si ens fixem en el Gràfic 32, veiem com la taxa de pendència ha tingut un comportament força irregular en funció del concret àmbit territorial al qual es refereixen. No tant pel que fa a la tendència, que més o menys es correspon amb la registrada en termes generals, sinó pel que fa als valors anotats en cada un d'ells. En efecte, a "Espanya sense Catalunya" la taxa de pendència per a l'any 2016 s'ha situat en un 71%, sent del 44% en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB". En aquest últim territori, al concentrar-se un menor volum d'assumptes (Gràfics 2 i 18), s'obtenen uns millors resultats que es tradueixen en una taxa de resolució més alta (Gràfic 27) i en una taxa de pendència més baixa. A la "demarcació ICAB" la taxa de pendència per a l'any 2016 ha estat del 92%, la més alta de la sèrie. Fins a aquest últim any, en què s'ha reduït un 6% respecte a l'exercici anterior, la taxa de pendència no havia parat de créixer, el que sens dubte reflecteix un problema en termes de saturació.

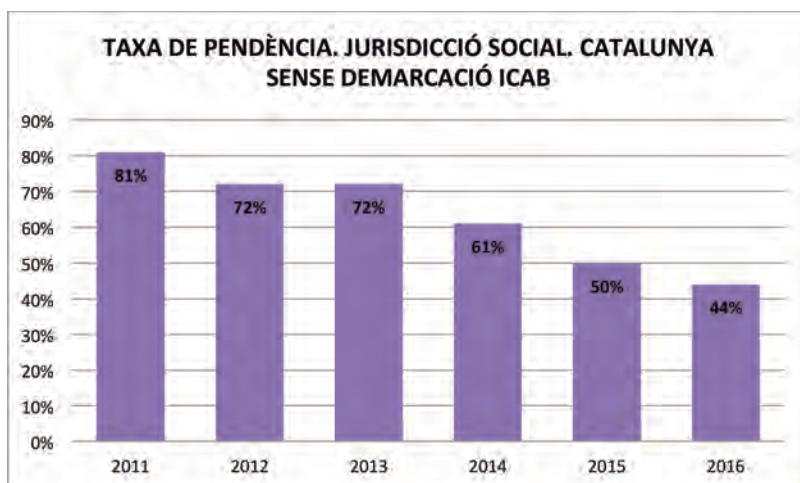
Gràfic 31. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció social.

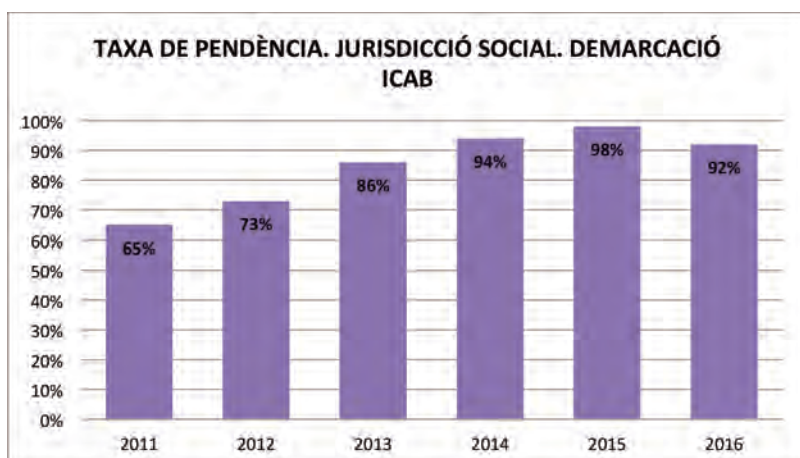
Gràfic 32. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció social.

Gràfic 33. Taxa de pendència. Jurisdicció social. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 34. Taxa de pendència. Jurisdicció social. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 35. Taxa de pendència. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

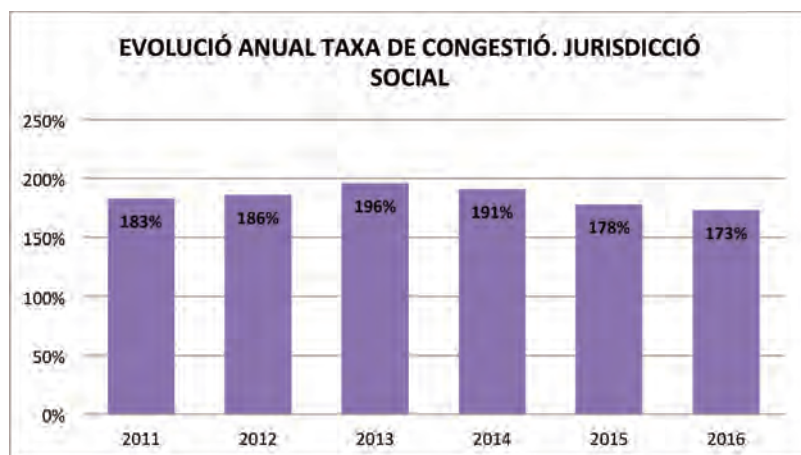
Taxa de congestió

La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb la següent fórmula: Taxa de congestió = (ingressats + pendents

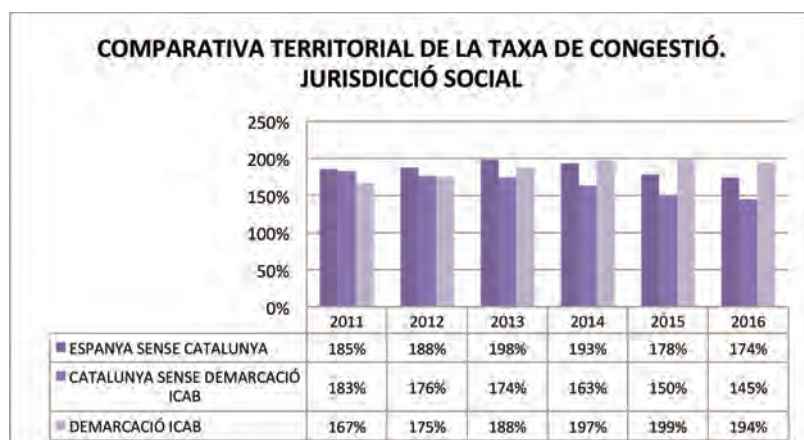
a l'inici)/resultats. Juntament amb els anteriors indicadors judicials analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si la planta judicial actualment operativa és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor situació es trobarà la Jurisdicció que estan exercint els òrgans en un determinat territori i període.

En el Gràfic 36 es recullen les dades obtingudes de la taxa de congestió referida a la Jurisdicció Social, per al període comprès entre els anys 2011 i 2016. En aquest, veiem com durant els primers anys de la sèrie la taxa de congestió augmenta de forma progressiva, d'acord amb l'increment del volum de treball i la litigiositat dels anys immediatament posteriors a la crisi. A l'any 2013 la mateixa arriba a un 196%, la xifra més alta de la sèrie. A partir de llavors, veiem com es produeix un canvi de tendència, de forma correlativa al descens de la taxa de litigiositat a què fèiem referència en els apartats anteriors (Gràfics 1 i 18). A l'any 2016 la taxa de congestió que es registra a la Jurisdicció Social és del 173%, un 3% menys respecte a l'exercici anterior. No obstant això, d'acord amb el que s'indica al principi del present epígraf, es tracta d'uns nivells de saturació molt alts, tenint en compte que està ostensiblement per sobre del 100%.

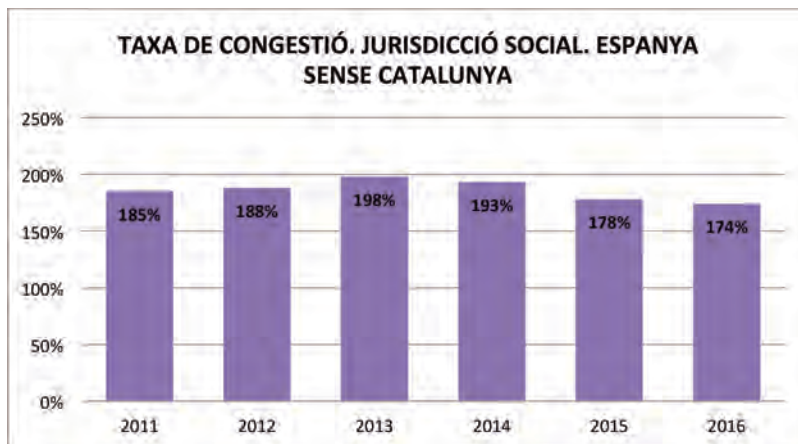
A la "demarcació ICAB" la taxa de congestió no ha parat de créixer fins a l'any passat, de forma paral·lela al desenvolupament de la taxa de pendència abans comentat. L'any 2016, per primer cop registra una lleugera reducció situant-se en un 194%. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, la taxa de congestió a la "demarcació ICAB" presenta uns nivells superiors en relació a "Espanya sense Catalunya" (amb un 174%) i a "Catalunya sense demarcació ICAB" (amb un 145%).

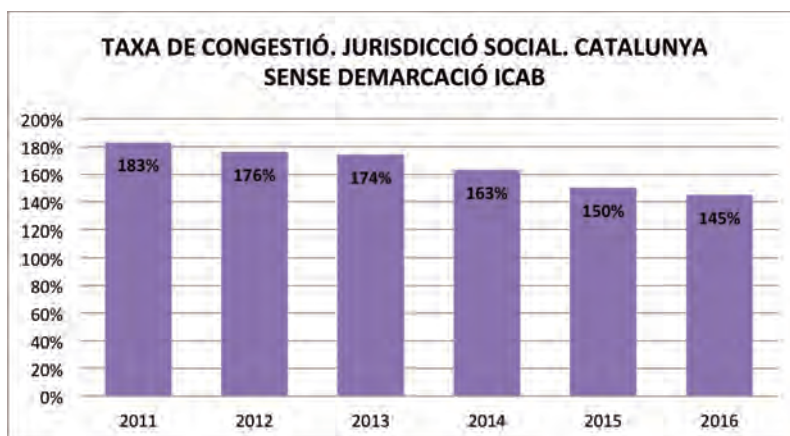
Gràfic 36. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció social.

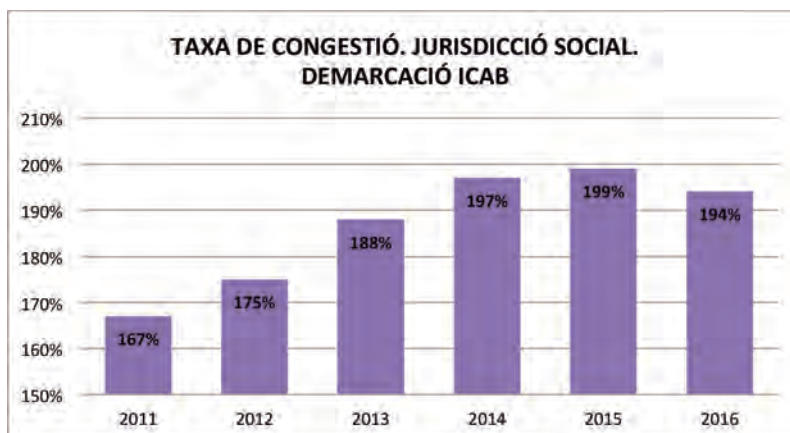
Gràfic 37. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció social.

Gràfic 38. Taxa de congestió. Jurisdicció social. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 39. Taxa de congestió. Jurisdicció social. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 40. Taxa de congestió. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

3. Social per òrgans jurisdiccionals

A continuació, seguint la mateixa metodologia utilitzada fins ara, procedirem a analitzar l'activitat judicial segons les dades publicades pel CGPJ, dels Jutjats Socials i de les Sales Socials dels Tribunals de Justícia per ser els òrgans més representatius de la Jurisdicció, d'acord amb el volum d'assumpes dels que s'ocupen.

3.1 Jutjats Socials

Moviment d'assumpes

Els Jutjats Socials són òrgans de caràcter unipersonal que sorgeixen del model de planta judicial que preveu l'art 26, LOPJ 1985, en substitució de les antigues magistratures de treball. L'art. 93, LOPJ 1985 estableix que "els Jutjats Socials coneixen, en primera o única instància, dels processos sobre matèries pròpies d'aquest ordre jurisdiccional que no estiguin atribuïts a òrgans del mateix". Completa l'àmbit competencial d'actuació d'aquests òrgans que disposa l'art. 6, LRJS.

Es tracta dels òrgans que es troben a la base de l'estructura judicial de l'ordre Social, i com a tal, s'ocupen de la major part dels assumpes que ingressen a la Jurisdicció esmentada. Així, a l'any 2016 els Jutjats Socials de tot l'Estat registren un total de 325.161 assumpes, un 6% menys respecte a l'exercici 2015. En el Gràfic 41 es desprèn que a partir de l'any 2014 (inclòs) s'inicia una regressió del volum d'assumpes que s'ingressen en aquests òrgans, de manera correlativa a l'evolució de la taxa de litigiositat registrada en l'ordre Social al llarg dels últims anys. Si comparem el nombre d'assumpes ingressats per aquests òrgans amb els registrats en tota la Jurisdicció (382.579, segons vam veure en l'apartat anterior) veiem com el 85% dels expedients que es ventilen en la mateixa, ho fan en els Jutjats Socials.

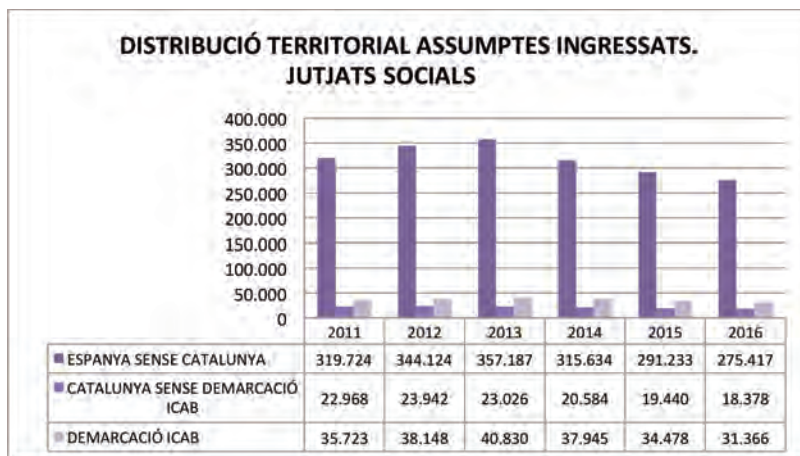
Pel que fa a la comparativa dels territoris, destaca que a la "demarcació ICAB" s'inicia un major nombre d'assumpes respecte a l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", malgrat ocupar aquesta una major extensió geogràfica. Ja vam dir, que en la "demarcació ICAB" hi ha una major densitat de població i es concentra una activitat econòmica i industrial més intensa, que es tradueix en una major litigiositat (Gràfic 2). A l'any 2016 s'han ingressat un total de 31.366 assumpes en els Jutjats Socials que s'integren en la "demarcació ICAB", un 9% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" s'han iniciat un total de 18.378 expedients. A "Espanya sense Catalunya" s'han ingressat un total de 275.417 assumpes al llarg d'aquest últim any.

Dels 31.366 assumpes que s'han ingressat en els Jutjats Socials que s'integren en la "demarcació ICAB" al llarg de l'any 2016, un 91% dels mateixos (en concret 28.414 expedients) es correspon amb demandes d'impugnació d'acomiadaments, reclamacions de quantitat o en matèria de seguretat social. En el Gràfic 42 veiem que durant l'any 2016, les mateixes s'han distribuït de la següent manera: s'han presentat un total de 10.737 demandes impugnant un acomiadament; 8.457 en reclamació de quantitat i 9.220 assumpes en matèria de seguretat social. Si bé els tres tipus d'assumpes han experimentat una regressió respecte a l'exercici anterior, els relatius a les reclamacions de quantitat ho han fet d'una forma més intensa, registrant un descens del 19%.

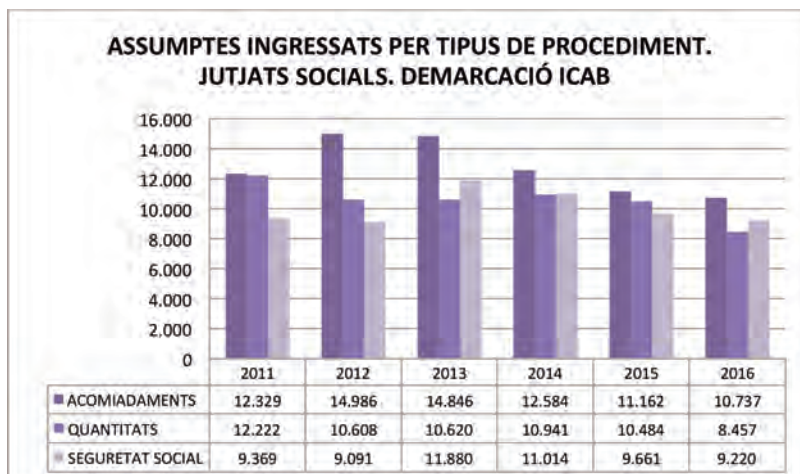
A l'any 2016 els Jutjats Socials s'han resolt un total de 343.784 assumpes, un 6% menys respecte a l'exercici anterior. A la "demarcació ICAB" la xifra d'assumpes resolts en l'any 2016 pels Jutjats Socials se situa en 33.165, un 1% menys que a l'any anterior. Ja vam veure que en els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB", s'ha produït un cert col·lapse fruit de les altes taxes de litigiositat que s'han registrat al llarg dels últims anys.

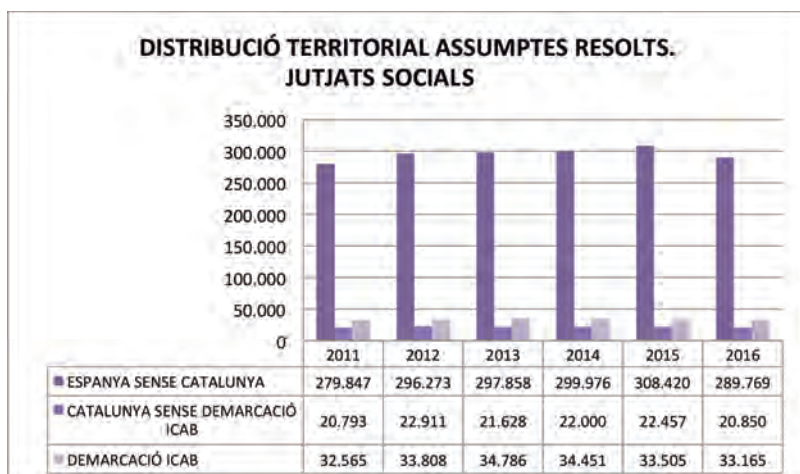
Quant als expedients pendents en acabar l'any 2016 per part dels Jutjats Socials, en termes generals la xifra se situa en 257.351 assumptes, fet que suposa una reducció del 10% menys respecte a l'any anterior. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumptes pendents en finalitzar el 2016 ha estat de 30.485, un 5% menys respecte a l'any anterior. Mateixa tendència, encara que amb altres valors, es pot observar en els àmbits territorials de "Espanya sense Catalunya" i de "Catalunya sense demarcació ICAB".

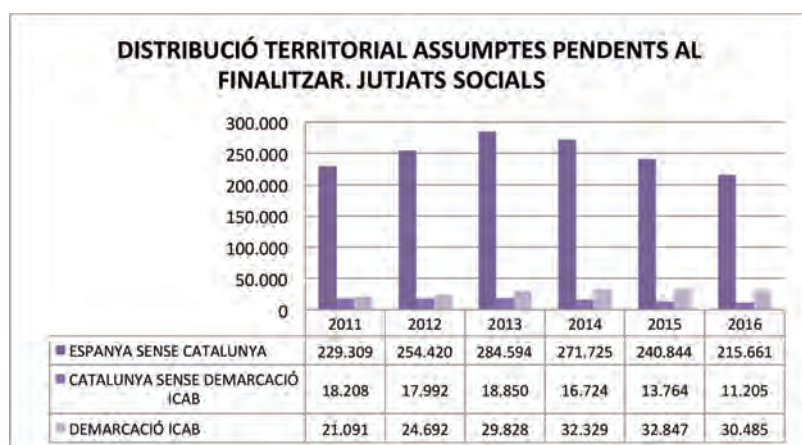
Gràfic 41. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Jutjats socials.

Gràfic 42. Assumptes ingressats per tipus de procediment. Jutjats socials. Demarcació ICAB.

Gràfic 43. Distribució territorial d'assumptes resolts. Jutjats socials.

Gràfic 44. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats socials.

Principals indicadors judicials

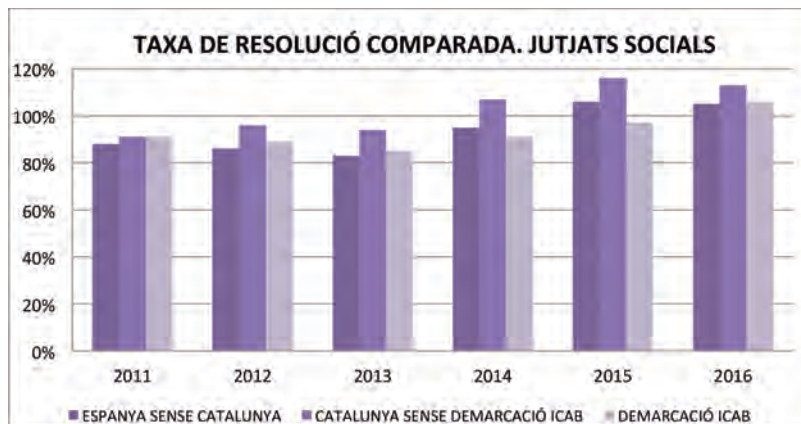
Pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, relatius als Jutjats Socials, veiem com aquests es corresponen amb el moviment dels assumpes registrat.

En efecte, a nivell estatal, la taxa de resolució que es registra en els Jutjats Socials en l'any 2016 és del 106%, mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 75% i en un 178% respectivament. Mentre la taxa de resolució es manté estable respecte a l'any 2015, les taxes de pendència i de congestió registren una lleugera regressió, d'acord amb els nivells registrats en termes generals analitzats en l'apartat anterior.

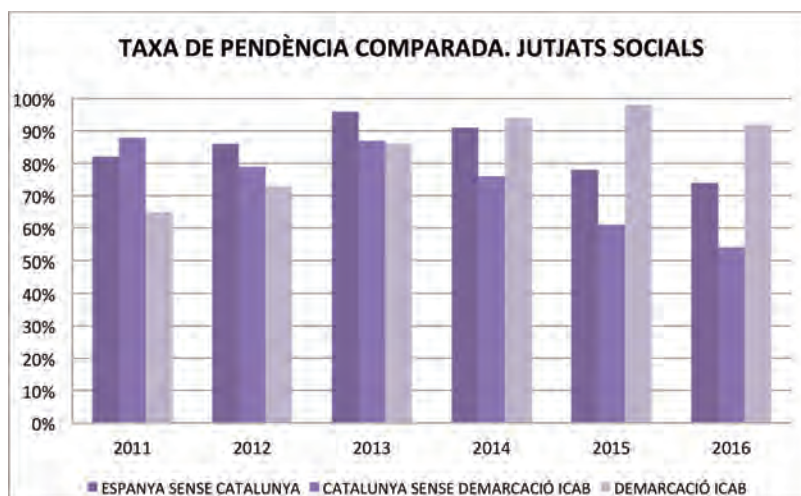
A nivell territorial, en els Gràfics 45 a 47 veiem com la tendència dels indicadors judicials discorre de forma similar en els diferents àmbits geogràfics analitzats, i de forma paral·lela a la registrada a nivell estatal. No obstant això, de la mateixa manera que passa amb el moviment dels assumpes, s'aprecien diferències sensibles en funció del concret territori al qual ens referim. Pel que fa a la taxa de resolució registrada a l'any 2016, en l'àmbit de "Espanya sense Catalunya" aquesta es situa en un 105%, mentre que en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB" aquesta és del 113%. A la "demarcació ICAB", la taxa de resolució que es registra a l'any 2016 és del 106%, el que implica que s'ha incrementat un 9% respecte a l'exercici 2015.

Pel que fa a la taxa de pendència, veiem com a "Espanya sense Catalunya" aquesta se situa en un 74% a l'any 2016, sent d'un 54% en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB". Mentre que en la "demarcació ICAB", la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 és d'un 92%. Amb algunes petites diferències pel que fa al detall dels valors resultants d'aplicar la taxa en cada un dels territoris, veiem com es corresponen amb les magnituds registrades en termes generals que es van analitzar en el Gràfic 32.

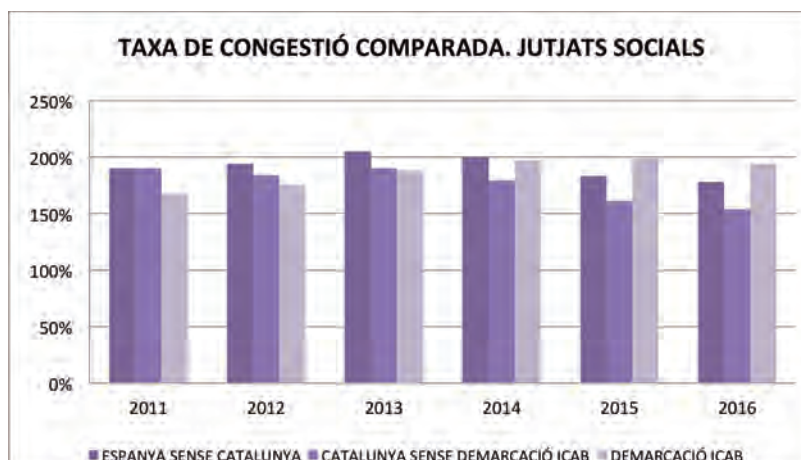
Finalment, pel que fa a la taxa de congestió, tot i que amb altres valors, segueix una evolució similar a la de la taxa de pendència. En efecte, a "Espanya sense Catalunya" la taxa de congestió és del 178%, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 154%. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió registrada pels jutjats socials per a l'any 2016 és del 194%, fet que suposa una regressió del 3% respecte a l'exercici anterior.

Gràfic 45. Taxa de resolució comparada. Jutjats socials.

Gràfic 46. Taxa de pendència comparada. Jutjats socials.

Gràfic 47. Taxa de congestió comparada. Jutjats socials.

LA LUPA. JUTJATS SOCIALS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
JSO N° 1 BARCELONA	110%	105%	207%
JSO N° 2 BARCELONA	109%	82%	174%
JSO N° 3 BARCELONA	103%	67%	168%
JSO N° 4 BARCELONA	107%	115%	216%
JSO N° 6 BARCELONA	116%	89%	180%
JSO N° 7 BARCELONA	111%	90%	189%
JSO N° 8 BARCELONA	105%	102%	192%
JSO N° 9 BARCELONA	108%	86%	186%
JSO N° 10 BARCELONA	107%	85%	186%
JSO N° 11 BARCELONA	92%	134%	237%
JSO N° 12 BARCELONA	104%	96%	197%
JSO N° 13 BARCELONA	106%	103%	207%
JSO N° 14 BARCELONA	108%	76%	177%
JSO N° 15 BARCELONA	113%	74%	174%
JSO N° 16 BARCELONA	118%	59%	162%
JSO N° 17 BARCELONA	108%	80%	181%
JSO N° 18 BARCELONA	108%	117%	218%
JSO N° 19 BARCELONA	97%	71%	175%
JSO N° 20 BARCELONA	112%	51%	153%
JSO N° 21 BARCELONA	99%	171%	271%
JSO N° 22 BARCELONA	100%	88%	193%
JSO N° 24 BARCELONA	83%	104%	267%
JSO N° 25 BARCELONA	108%	124%	224%
JSO N° 26 BARCELONA	107%	136%	236%
JSO N° 27 BARCELONA	105%	100%	201%
JSO N° 28 BARCELONA	104%	90%	193%
JSO N° 29 BARCELONA	106%	74%	178%
JSO N° 31 BARCELONA	106%	81%	160%
JSO N° 32 BARCELONA	108%	59%	160%
JSO N° 33 BARCELONA	107%	61%	161%

Gràfic 48. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials en els Jutjats socials. Demarcació ICAB.

3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Social

Moviment d'assumpes

Juntament amb els Jutjats Socials, les Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia s'ocupen del major nombre d'assumpes que es tramiten en aquesta jurisdicció. L'art. 7, LRJS estableix l'àmbit competencial sobre el qual aquests òrgans despleguen la seva jurisdicció. Es tracta d'un àmbit relativament ampli en el que coneixen en única instància d'una sèrie d'assumpes, com els relatius a processos de conflictes col·lectius, així com els recursos de suplicació contra les resolucions dictades

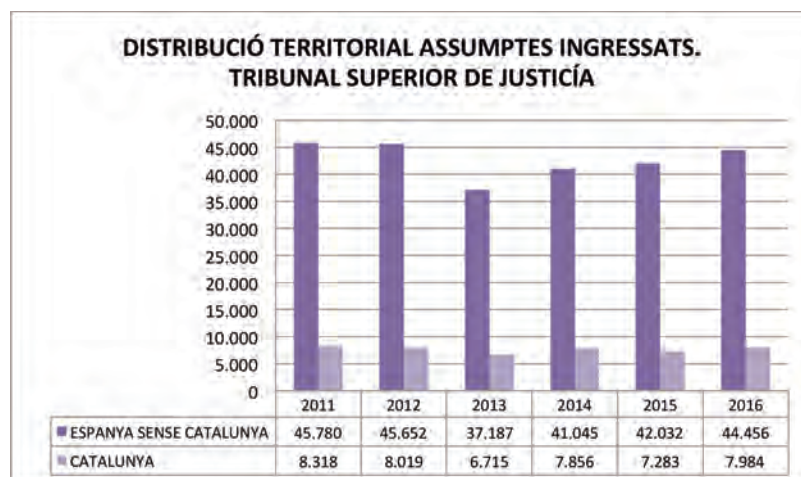
pels Jutjats Socials de la seva circumscripció, i els recursos de suplicació contra les resolucions dels Jutges del Mercantil que preveuen els articles 64.8 i 197.8 de la Llei Concursal. També coneixen de les qüestions de competència que se suscitin entre els jutjats socials de la seva circumscripció.

Tal i com podem observar en el Gràfic 49, a l'any 2016 s'han ingressat a nivell estatal un total de 52.440 assumptes en les Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia, la qual cosa suposa que s'ha produït un increment del 6% respecte a l'exercici anterior. D'una banda, si comparem aquesta dada amb els recollits en el Gràfic 24, relatiu a l'evolució dels recursos de suplicació ingressats en l'últim any, veiem com gairebé el 97% dels assumptes que s'han ingressat en els TSJ al llarg de l'any 2016, es correspon amb recursos de suplicació interposats contra sentències dictades pels jutjats socials. En efecte, dels 52.440 assumptes ingressats en aquests òrgans durant l'any 2016, 50.721 es corresponen amb recursos de suplicació. D'altra banda, i lligat a l'anterior, veiem com el desenvolupament de la tendència dels assumptes ingressats a les Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia, discorre de forma paral·lela a l'evolució dels recursos de suplicació interposats, com no pot ser d'altra manera tenint en compte l'elevat percentatge d'aquests sobre el total.

Pel que fa a Catalunya, la xifra dels assumptes que s'han ingressat durant l'any 2016 davant la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia, se situa en 7.984, un 10% més respecte a l'exercici anterior.

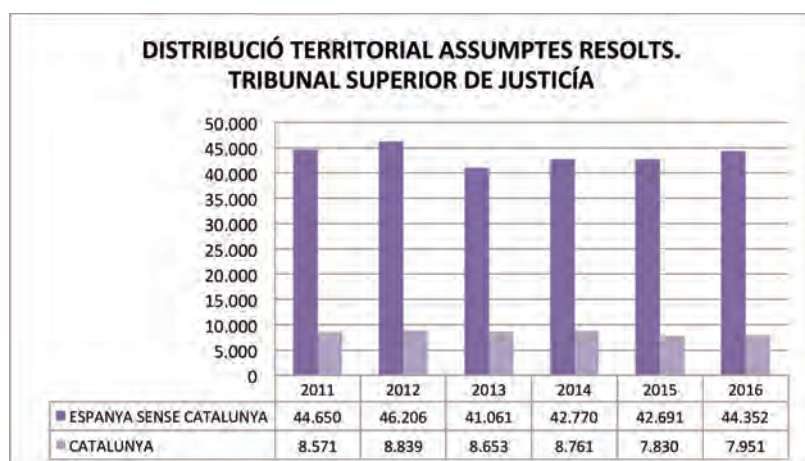
En relació al volum d'assumptes resolts, a l'any 2016 s'han ventilat un total de 52.303 assumptes a nivell estatal, el que suposa un 4% més respecte a l'exercici anterior, en què es van resoldre 50.521 expedients. No obstant això, veiem que la xifra segueix sent més elevada que els assumptes que s'han ingressat en un mateix exercici, circumstància que s'ha mantingut al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Es tracta d'una dada positiva, en el sentit de que permet disminuir els nivells de saturació, que en l'estadística judicial que publica el CGPJ es recull sota la categoria de "assumptes pendents al finalitzar". A Catalunya, el nombre d'assumptes que s'ha resolt al llarg de l'any 2016 ha estat de 7.951, el que significa que s'ha produït un lleuger increment del 2% respecte a l'exercici anterior.

En relació al volum d'assumptes pendents al finalitzar, a l'any 2016 s'anota un total de 19.746 expedients, un 1% més respecte a l'exercici anterior. Això concorda amb la tendència de creixement progressiu en el nombre total d'assumptes que es registra en els últims anys, a què abans s'ha fet referència (Gràfic 49). A Catalunya, el nombre d'assumptes pendents al finalitzar l'any 2016 tramitats davant la Sala Social del TSJ ha estat de 1.548, el que implica un increment del 3% respecte a l'exercici 2015, en què van restar per finalitzar 1.501 expedients.

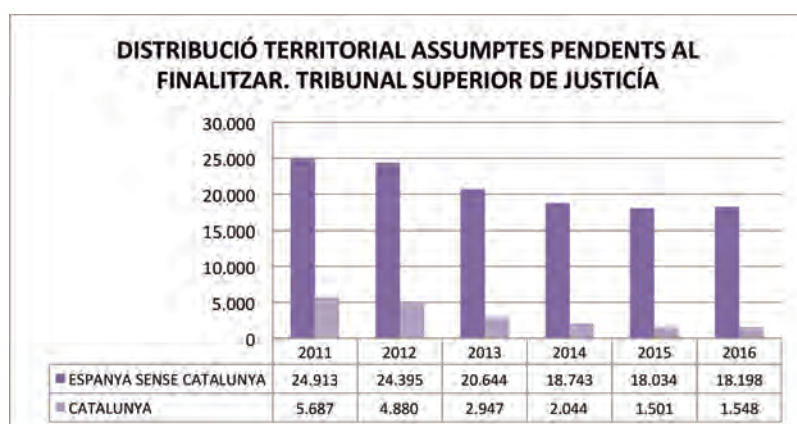

Gràfic 49. Distribució territorial assumptes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 50. Distribució territorial assumptes resolts. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 51. Distribució territorial assumptes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia.

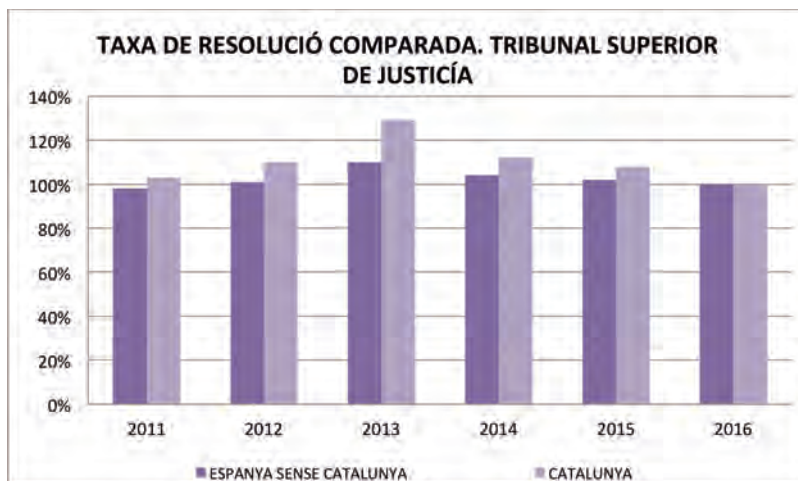
Principals indicadors judicials

En les següents gràfiques podem contemplar el desenvolupament dels principals indicadors judicials, referits a l'activitat judicial de les Sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia. La seqüència temporal analitzada va des de l'any 2011 fins al 2016, i s'ha distingit entre els TSJ de "Espanya sense Catalunya" i "Catalunya". Pel que fa a la taxa de resolució, aquesta es situa en un 100% en els dos territoris. També, veiem que es produeix una regressió tant a "Espanya sense Catalunya" com a "Catalunya" en l'últim any, d'acord amb el moviment dels assumptes registrats en els últims exercicis. Si al produir-se un increment en la litigiositat no es preveuen mesures per a cobrir aquest augment en la càrrega de treball, es produeix una minva en la capacitat resolutiva dels òrgans judicials.

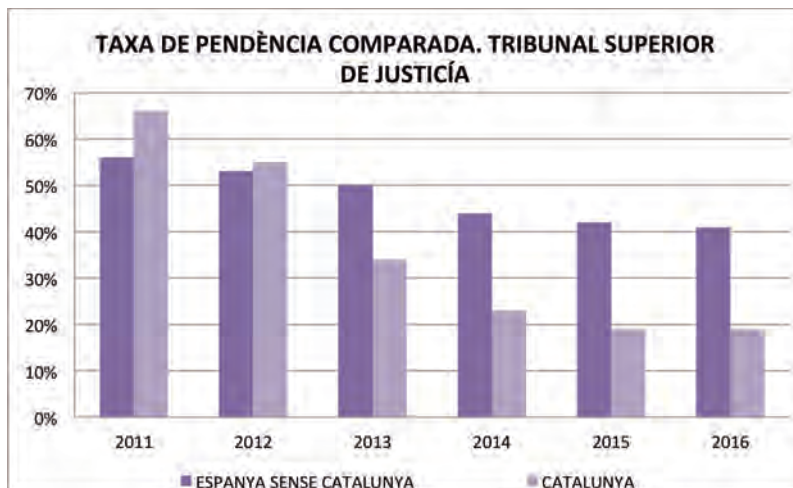
Pel que fa a la taxa de pendència, a "Espanya sense Catalunya" es produeix un lleuger descens del 2% respecte a l'exercici anterior, situant-se en un 41% a l'any 2016, mentre que a "Catalunya" la mateixa gairebé no experimenta cap variació, registrant-se un 19%. La taxa de pendència de "Catalunya" resulta especialment baixa, i això es deu al fet que durant els últims exercicis, mentre el volum d'assumpes ingressats ha disminuït, el dels assumptes resolts ha augmentat, millorant en conseqüència els resultats de la taxa de pendència.

Finalment, la taxa de congestió a les Sales socials dels TSJ de "Espanya sense Catalunya", ha estat del 141% per a l'any 2016, un 1% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya" la mateixa s'ha situat en un 119%, gairebé sense variació respecte a l'any 2015. La tendència de la taxa de congestió s'ha mostrat regressiva a mesura que s'han anat succeint els anys, el que sens

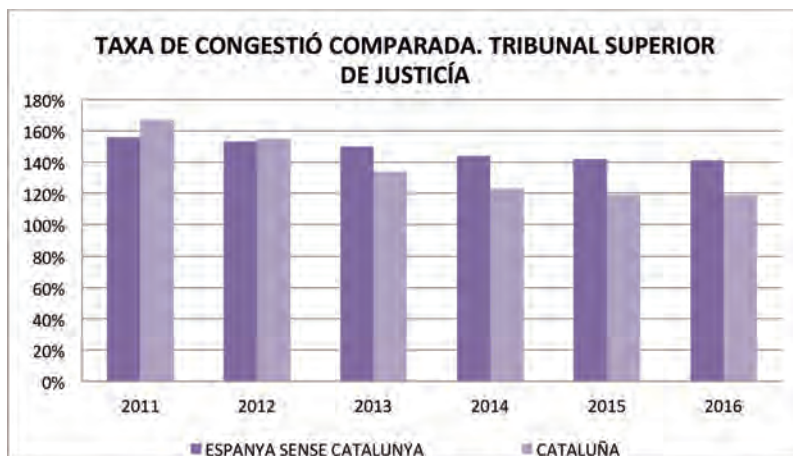
dubte suposa una dada positiva, tenint en compte que reflexa un descens en els nivells de col·lapse d'aquests òrgans judicials. No obstant això, segueixen sent uns valors que estan per sobre del que seria desitjable, tenint en compte que superen de forma ostensible (sobretot en el cas de "Espanya sense Catalunya") la barrera del 100%. Recordem que com més baix sigui el resultat de la taxa de resolució, menor serà el nivell de saturació de l'òrgan judicial que representa.

Gràfic 52. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 53. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 54. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

4. Conciliacions

La manera ordinària d'iniciar un procediment és a través de la presentació de la corresponent demanda. No obstant això, la llei ritual laboral imposa com a requisit previ general l'intent de trobar una solució extrajudicial. La conciliació, juntament amb la reclamació administrativa prèvia, constitueix un d'aquests mecanismes que funciona com a pressupost processal, d'acord amb el que disposa l'art. 63, LRJS: "Serà requisit previ per a la tramitació del procés l'intent de conciliació o, si s'escau, de mediació davant el servei administratiu corresponent o davant l'òrgan que assumeixi aquestes funcions que es pot constituir mitjançant acords interprofessionals o els convenis col·lectius als quals es refereix l'art. 83 del Text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, així com mitjançant els acords d'interès professional als quals es refereixen l'article 13 i l'apartat 1 de l'article 18 de la Llei de l'Estatut del treball autònom".

En apartats anteriors, s'ha fet referència a la importància que tenen els mecanismes previstos en la LRJS per l'evitació d'un procediment judicial, sobre la base d'una mediació, que pot tenir lloc en diversos moments des que es produeix el conflicte laboral.

Un d'aquests grans moments es concreta en l'art. 63, LRJS, que estableix com a requisit previ (a la interposició de la demanda) l'intent de dur a terme una Conciliació davant els serveis administratius territorials corresponents (SMAC). La realització d'una mediació prèvia o conciliació, respon al doble propòsit de, per una banda, dur a les parts a la resolució extrajudicial del conflicte de forma amistosa, a través d'un apropament de posicions i, d'altra banda, alleujar la càrrega de treball dels òrgans jurisdiccional que s'integren en l'ordre social.

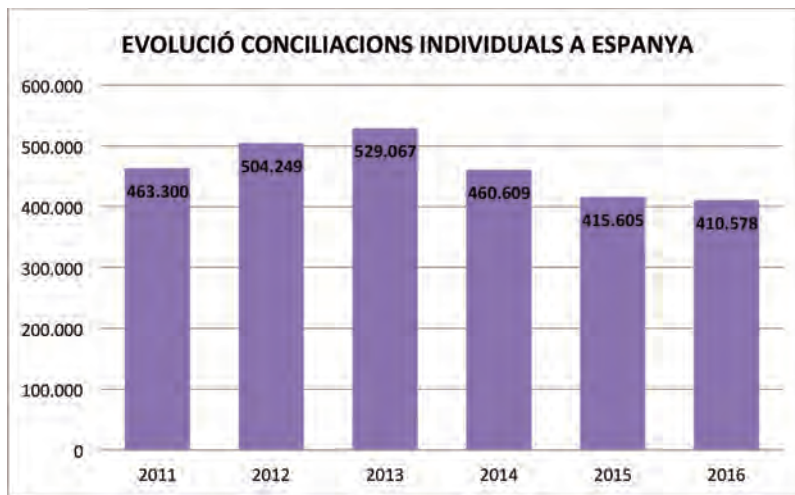
Per aquest motiu, i perquè gran part dels assumptes que ingressen a la jurisdicció social (acomiadaments, reclamacions de quantitat i seguretat social), tenen com a requisit previ a la judicialització dels mateixos l'intent de conciliació, s'ha considerat oportú dedicar un epígraf específic a l'anàlisi de les dades relatives a les Conciliacions practicades al llarg dels últims anys.

L'evolució del volum de conciliacions tramitades davant els SMAC al llarg dels últims anys, discorre de forma paral·lela al desenvolupament de la taxa de litigiositat en l'àmbit social. Així, a l'any 2016 s'han registrat un total de 410.578 conciliacions individuals a nivell estatal. Es confirma la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2013, en què es van anotar un total de 529.067 conciliacions, la xifra més alta de la sèrie, segons es pot veure en el Gràfic 55. De les 410.578 conciliacions intentades al llarg de l'any 2016, un total 123.650 han estat resoltes "amb avenença", 145.606 "sense avenença" i 141.322 han estat registrades com a "intentades sense efectes i altres causes". Si bé les conciliacions que s'han tancat de forma positiva representen un 30% sobre el total, veiem com en termes quantitius suposa un volum important de conflictes que es resolen abans de ser judicialitzats. Per tant, la funció que desenvolupa aquesta institució, ajuda sens dubte a alleujar la càrrega de treball dels jutjats doncs, veiem com un nombre important d'assumptes es resolen de forma extrajudicial per les parts. També hem de destacar que el nombre de conciliacions celebrades "amb avenença" s'ha incrementat en un 4% respecte a l'any anterior, alhora que disminueixen les intentades "sense avenença", el que sens dubte suposa una dada positiva, tenint en compte el que això significa.

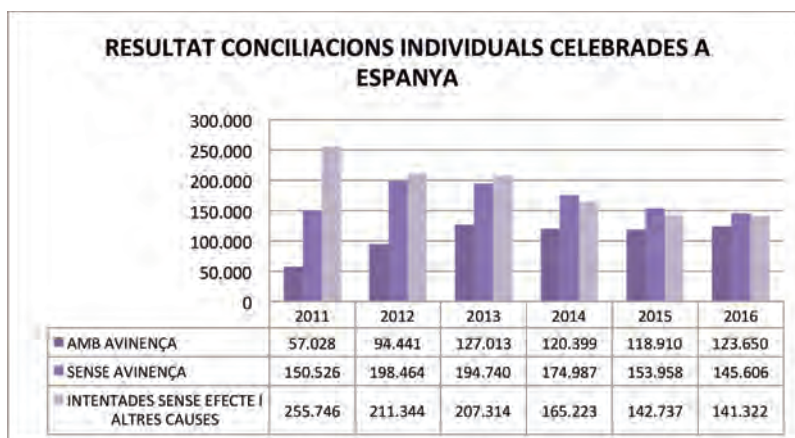
A Catalunya, l'evolució de les conciliacions es desenvolupa de forma similar a la resta del territori nacional, registrant-se un total de 70.288 expedients, la qual cosa suposa una regressió del 6% respecte a l'exercici anterior. A Catalunya, el descens registrat en l'últim any és lleugerament més intens respecte a Espanya, en el qual s'anota una disminució d'un 1%. Tal i com s'ha dit en diverses ocasions al llarg del present capítol, Catalunya concentra una activitat econòmica i industrial més

intensa respecte a la resta del territori nacional, el que es traduirà en unes variacions més intenses pel que fa a la litigiositat judicial i extrajudicial es refereix. Del nombre total de les conciliacions intentades a Catalunya, 27.764 han resultat "amb avenença", el que suposa un 40%. De la mateixa manera que succeeix a la resta de l'Estat, a Catalunya augmenta el nombre total de conciliacions celebrades "amb avenença" i disminueixen les que han resultat "sense avenença".

Finalment, a la Taula 59 podem observar quines han estat les principals matèries que han motivat la celebració d'una conciliació. En termes absoluts, veiem com els acomiadaments i les reclamacions de quantitat, motiven la major part de les conciliacions intentades al llarg d'aquest últim any, d'acord amb la tipologia d'assumptes que més litigiositat representen, segons vam poder veure en el Gràfic 42. A l'any 2016, de les 410.578 conciliacions intentades a Espanya, 203.498 han estat motivades per acomiadaments i 150.314 per reclamacions de quantitat, mentre que a Catalunya, de les 70.288 conciliacions assenyalades, 44.297 han portat causa d'un acomiadament i 19.527 provenen d'una reclamació de quantitat.

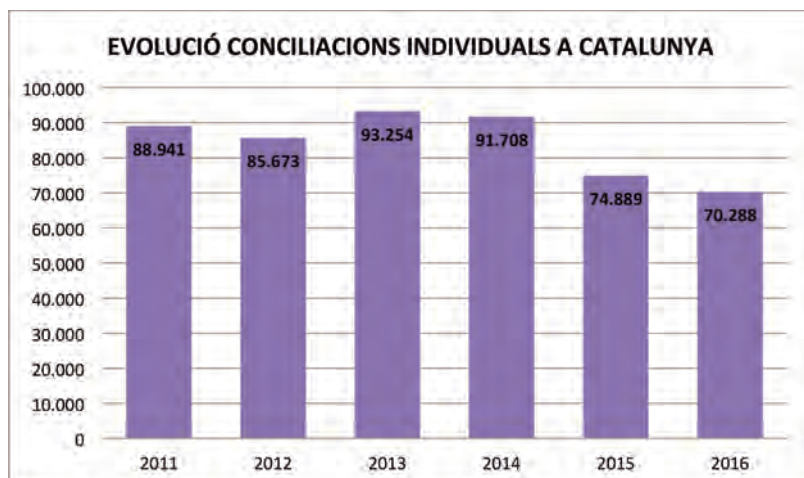

Gràfic 55. Evolució de les conciliacions individuals a Espanya.

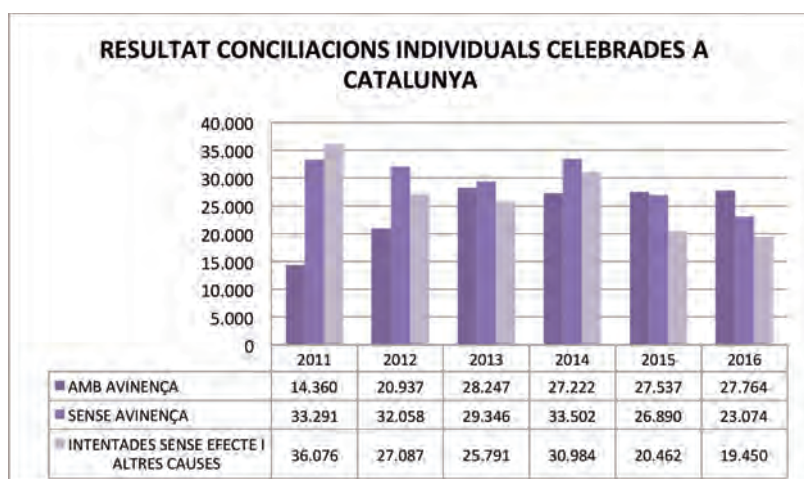

Gràfic 56. Resultat de les conciliacions individuals celebrades a Espanya.

Gràfic 57. Evolució de les conciliacions individuals a Catalunya.

Gràfic 58. Resultat de les conciliacions individuals celebrades a Catalunya.

MATÈRIES QUE VAN MOTIVAR UNA CONCILIACIÓ INDIVIDUAL. ANY 2016				
	ACOMIADAMENTS	RECLAMACIONS DE QUANTITAT	SANCIONS I CAUSES VARIES	TOTAL
ESPANYA	203.498	150.314	56.766	410.578
CATALUNYA	44.297	19.527	6.464	70.288
BARCELONA (PROVÍNCIA)	36.410	15.696	5.131	57.237

Taula 59. Matèries que van motivar una conciliació individual. Any 2016.

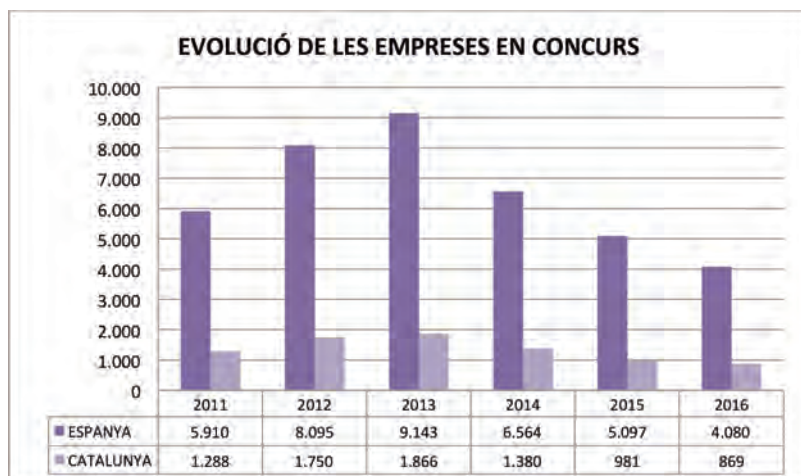
5. Fons de Garantia Salarial

El Fons de Garantia Salarial (d'ara endavant FOGASA) és un organisme autònom adscrit al Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, amb personalitat jurídica i capacitat d'obrar, la finalitat bàsica del qual és la de garantir els crèdits salarials davant d'una situació d'insolvència legal per part del ocupador. Aquesta institució està prevista en l'art. 33, ET i en el *Reial Decret 505/1985, de 6 de març, sobre organització i funcionament del Fons de Garantia Salarial*. A causa de la importància de les funcions que exerceix, s'ha considerat oportú incorporar un epígraf específic que analitzi les dades relatives al FOSAGA, per tal d'obtenir una informació més completa de les principals fites que formen part, tant administrativa com judicialment, de l'ordre social.

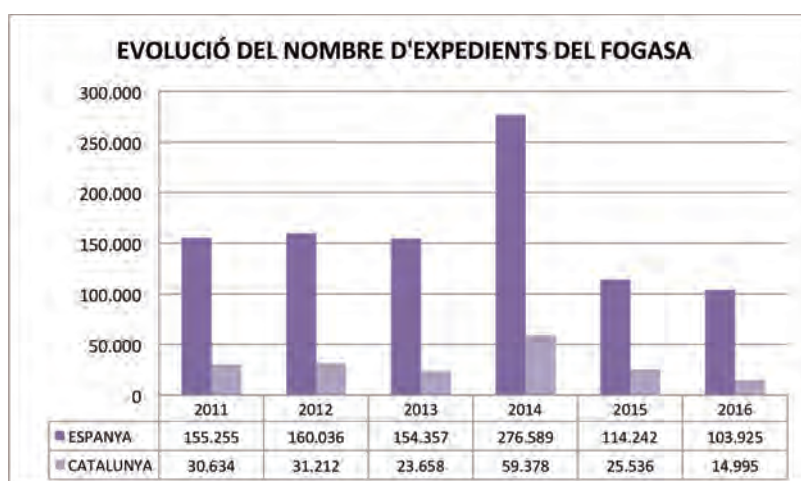
Sent un dels seus propòsits assegurar la percepció de salaris i indemnitzacions no satisfetes, per part d'empresaris que es trobin en una situació d'insolvència i de concurs, hem de fer referència a l'evolució de les empreses que es trobin en una situació concursal. Així, en el Gràfic 60, podem veure el desenvolupament de les dades relatives a les empreses en concurs, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, tant a Espanya com a Catalunya. **A nivell estatal, a l'any 2016 s'anoten un total de 4.080 empreses en concurs, de les quals 869 es troben a Catalunya.** Es confirma la tendència regressiva iniciada a partir de l'any 2013, en el qual s'anoten les xifres més altes de la sèrie, segons és de veure en la referida gràfica. L'evolució de les empreses en concurs es correspon amb el desenvolupament de la litigiositat registrada en l'àmbit laboral en els últims anys. En efecte, durant els anys immediatament posteriors a la crisi, veiem com la tendència de les empreses en concurs es mostra clarament a l'alça, d'acord amb les principals dades de la situació conjuntural del nostre Mercat de Treball, l'anàlisi s'ha realitzat en els apartats inicials del present capítol.

A l'any 2016 s'han tramitat un total de 103.925 expedients davant el FOGASA a nivell estatal, el que suposa una regressió del 9% respecte a l'exercici anterior, en què es va registrar un volum de 114.242. **A Catalunya la reducció és encara més intensa, ni més ni menys que el 41%.** En efecte, dels 25.536 expedients anotats durant l'any 2015, **passem a un total de 14.995.** En anteriors edicions d'aquest Informe, ja vam tenir ocasió de comentar que les diferències en el volum d'expedients tramitats en cada exercici al llarg dels darrers anys (del qual hem de destacar un increment significatiu en el 2014), es deu a l'acumulació de treball que es registra davant aquesta institució. El FOGASA, no només ha patit els efectes de la crisi econòmica tenint en compte els seus objectius legalment previstos, sinó també la falta d'un acompanyament de mitjans materials i humans suficients per cobrir aquells en un termini adequat.

Pel que fa a les ordres de pagament, així com el nombre d'empreses i treballadors afectats, ens remetem a les Taules números 62 i 63, referides respectivament a Espanya i Catalunya. En aquestes, veiem també els elevats imports que es registren destinats a salaris i a indemnitzacions, el que ens dona una pista de la importància que té aquesta institució. Ja no només per tractar-se de xifres relativament altes, sinó perquè darrere de cada expedient hi ha un treballador i un empresari que, des de diferents posicions, s'ha vist afectat per una situació d'insolvència o de concurs de creditors.

Gràfic 60. Evolució de les empreses en concurs.

Gràfic 61. Evolució del nombre d'expedients del FOGASA.

EVOLUCIÓ EXPEDIENTS I ORDRES DE PAGAMENT FOGASA A ESPANYA					
	EXPEDIENTS	EMPRESSES	TREBALLADORS	SALARIS	INDEMNITZACIONS
2011	155.255	79.192	252.159	519.671.890	980.310.612
2012	160.036	83.822	254.931	501.974.790	1.028.113.575
2013	154.357	81.959	234.686	400.426.931	973.182.914
2014	276.589	122.099	389.472	694.608.011	1.593.991.834
2015	114.242	43.112	165.288	385.363.976	751.181.174
2016	103.925	37.428	147.590	357.787.888	685.283.829

Taula 62. Evolució d'expedients i ordres de pagament del FOGASA a Espanya.

EVOLUCIÓ EXPEDIENTS I ORDRES DE PAGAMENT FOGASA A CATALUNYA					
	EXPEDIENTS	EMPRESSES	TREBALLADORS	SALARIS	INDEMNITZACIONS
2011	30.634	16.144	51.597	128.224.852	230.823.227
2012	31.212	16.039	49.315	109.957.241	228.801.507
2013	23.658	11.901	37.753	85.410.471	217.098.362
2014	59.378	27.820	84.147	149.418.164	254.747.130
2015	25.536	9.833	38.451	98.202.831	183.025.509
2016	14.995	6.186	21.819	54.313.517	107.898.682

Taula 63. Evolució d'expedients i ordres de pagament del FOGASA a Catalunya.

6. Execucions

L'art. 237, LRJS disposa que "les sentències fermes i altres títols, judicials o extrajudicials, als quals aquesta Llei atorga eficàcia per a iniciar directament un procés d'execució, es duran a efecte en la forma que estableix la Llei d'enjudiciament civil per a l'execució de sentències i títols constituïts amb intervenció judicial, amb les especialitats que preveu aquesta Llei". Tal i com s'ha dit en altres capítols, forma part de la tutela judicial efectiva d'acord amb l'exercici de la potestat jurisdiccional previst en la Constitució de jutjar i fer executar el jutjat.

A l'any 2016 s'han registrat un total de 64.443 processos d'execució en la Jurisdicció social, un 12% menys respecte a l'exercici anterior. La gran majoria d'aquestes execucions es ventilen davant els Jutjats Socials, d'acord amb el criteri de la competència funcional que disposa l'art. 237.2, LRJS. Si bé no tots els processos d'execució dimanen d'una sentència (ja que hi ha altres títols amb força executiva segons es desprèn del precepte citat abans), veiem com de les 212.115 sentències que s'han dictat al llarg de l'any 2016 (Gràfic 21), en una proporció del 30% s'han obert un procés d'execució. En sentit contrari, el 70% de les sentències s'han complert de forma voluntària, tenint en compte els valors anotats en una i altra categoria. Això, amb el matís comentat que a més de les sentències hi ha altres títols als que la Llei els atribueix força executiva.

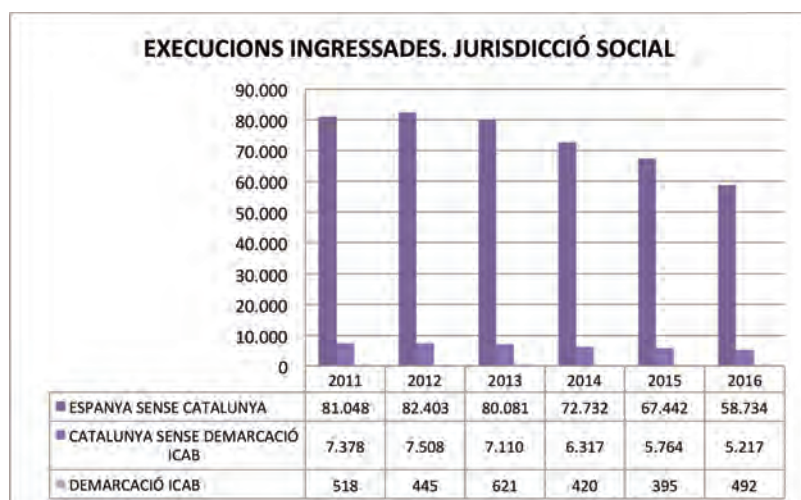
Pel que fa a la tendència dels processos d'execució, veiem com aquests es corresponen amb les taxes de litigiositat, així com el moviment d'assumptes registrats en la Jurisdicció social en termes generals, en els últims anys. En efecte, el volum d'execucions disminueix de forma paral·lela al desenvolupament de l'activitat judicial registrada en l'ordre del Social, segons es pot veure de les gràfiques corresponents.

Una dada curiosa que ha de cridar-nos l'atenció del Gràfic 64, és l'escàs nombre de processos d'execució que es registra a la "demarcació ICAB", amb tot just 492 expedients anotats en l'any 2016, ostensiblement per sota del que es podria esperar en comparació amb la resta de territoris, i d'acord amb el volum d'assumptes que es manegen en aquesta circumscripció. No obstant això, té una explicació legalment recollida en l'art. 237.4, LRJS i reflectida al Gràfic 65. En efecte, disposa el citat art. 237.4, LRJS que "on hi ha diversos Jutjats Socials es pot establir, en els termes que preveu la Llei orgànica del poder judicial, que el coneixement de les execucions l'assumeixin en exclusiva per determinats jutjats de la mateixa circumscripció, amb exclusió total o parcial del repartiment d'altres assumptes". Això no obstant, tal i com podem observar a la gràfica, dels 345 Jutjats Socials que existeixen a Espanya, només 4 s'han especialitzat en matèria d'execució, d'acord amb el que preveu el precepte indicat.

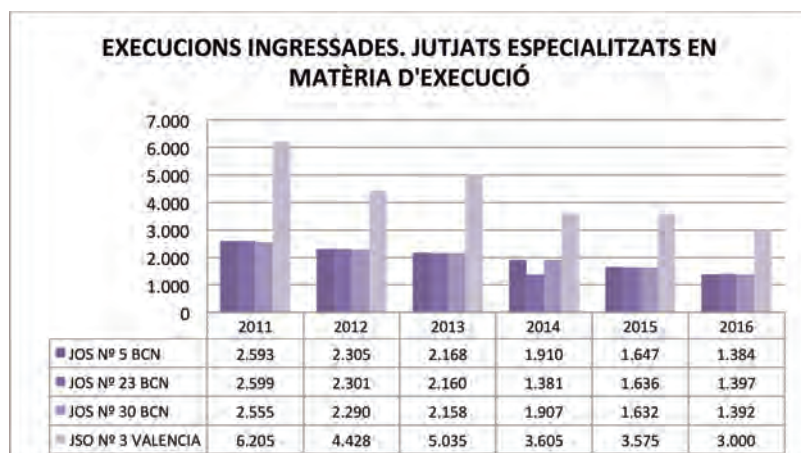
D'aquests 4 òrgans especialitzats, 3 estan a Barcelona: els Jutjats del Social núm. 5, núm. 23 i núm. 30. I aquest és el motiu de la divergència a la qual fèiem referència abans, en relació als procediments d'execució ingressats en l'àmbit del Social. I és que per qüestions de metodologia estadística, el CGPJ ha volgut diferenciar les dades relatives a aquests òrgans judicials en concret, motiu pel qual se'ls ha dedicat una gràfica en particular. En la mateixa, veiem com en els 3 Jutjats Socials que es dediquen de forma exclusiva als procediments d'execució, s'han registrat un total de 4.173 assumptes durant l'any 2016.

Pel que fa al nombre d'execucions resoltes durant l'any 2016, a nivell estatal ens situem en 77.326, un 10% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en l'àmbit de la "demarcació ICAB", s'han registrat un total de 7.815 expedients pels jutjats especialitzats en execució (als quals cal afegir altres 478 assumptes dels jutjats no especialitzats). Pel que fa a l'especialització d'alguns jutjats en determinades matèries com, en aquest cas, les execucions, creiem pot contribuir a la racionalització dels recursos de què disposa l'Administració de Justícia. I més en un procés com el d'execució, en el qual a diferència del declaratiu, és un procediment eminentment escrit, reservant l'oralitat als incidents que es puguin produir en el marc del mateix, d'acord amb les regles processals.

Finalment, pel que fa al nombre d'execucions pendents en finalitzar l'any 2016, veiem com a nivell estatal la xifra se situa en 46.479 expedients, un 10% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB" resten per acabar un total de 3.803 + 58 execucions. fet que suposa un increment del 17% respecte a l'exercici anterior.

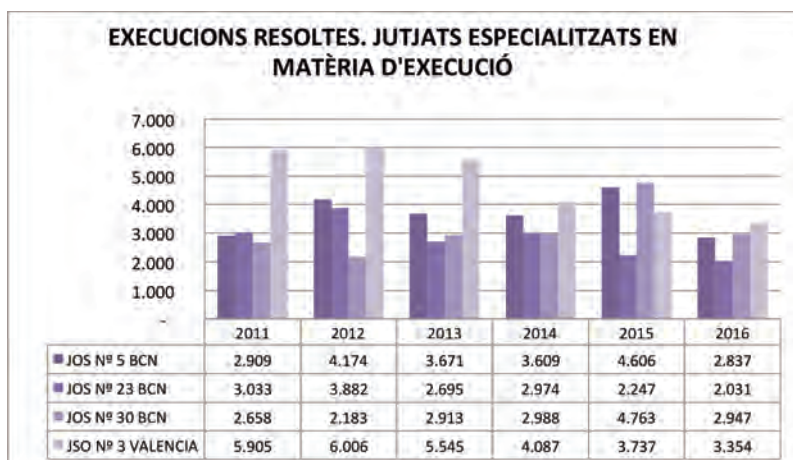
Gràfic 64. Execucions ingressades. Jurisdicció social.

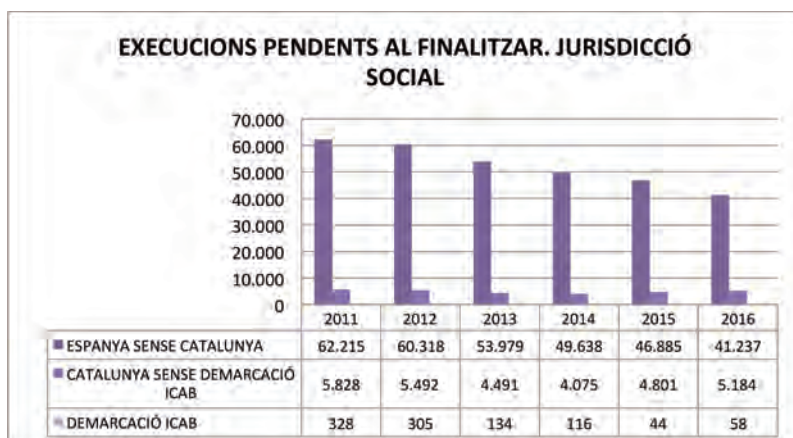
Gràfic 65. Execucions ingressades. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

Gràfic 66. Execucions resoltes. Jurisdicció social.

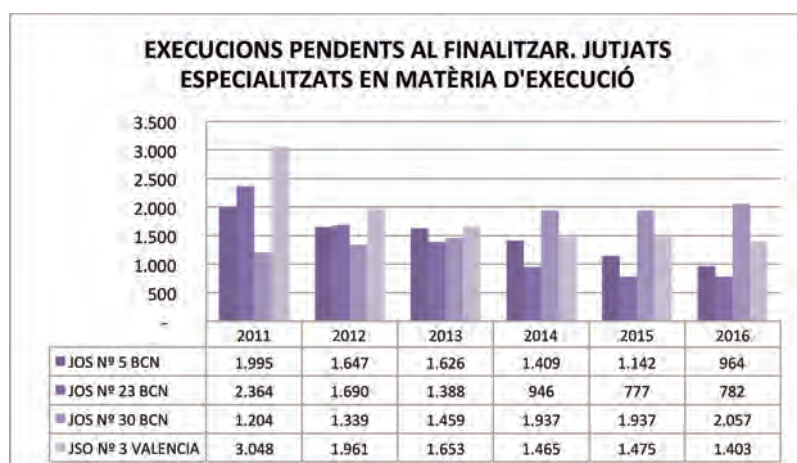

Gràfic 67. Execucions resoltes. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

Gràfic 68. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció social.

Gràfic 69. Execucions pendents al finalitzar. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

7. Conclusions

Un cop analitzada l'activitat judicial dels òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció social, tant en termes absoluts a partir de les dades publicades pel CGPJ, com en termes relatius mitjançant l'aplicació d'una sèrie de fórmules sobre els mateixos, per mesurar la capacitat resolutiva dels Tribunals així com els nivells de saturació en què es troben els mateixos, passem a ressenyar les principals fites que, a mode de conclusió configuren el tancament del present capítol.

A l'any 2016 la taxa de litigiositat que es registra a la Jurisdicció Social és d'un 8,24 per cada mil habitants, un 4% menys que en l'exercici anterior. Es confirma per tant la tendència regressiva iniciada a l'any 2014, en què es va reduir lleugerament la taxa de litigiositat. A la "demarcació ICAB", la taxa de litigiositat que es registra a l'any 2016 és de 11,83 per cada mil habitants, el que suposa una regressió del 9% respecte a l'exercici anterior en el qual s'anota una taxa del 13,05 per cada mil habitants. La diferència entre un i altre territori, es deu a les característiques pròpies de cada un dels partits judicials que s'integren en els mateixos. En efecte, la taxa de litigiositat sempre serà més alta a la "demarcació ICAB", ja que es tracta d'un territori amb una major densitat de població, i amb una activitat econòmica i industrial més intensa.

Pel que fa a les causes que han contribuït a aquesta reducció, hem de resumir-les en una certa millora de la situació conjuntural del nostre Mercat de Treball. No obstant això, es tracta d'una millora relativa, ja que si bé les xifres a nivell macro econòmic semblen indicar una certa recuperació i positivisme, a nivell micro econòmic presenta una sèrie de matisos importants. Tot i que no és objecte d'aquest Informe aprofundir en aquestes matisacions, les altes xifres de temporalitat en la contractació i la precarització laboral experimentada durant els darrers anys (Taula 5), s'han de tenir presents a l'hora d'analitzar l'activitat judicial dels òrgans judicials que s'integren en l'àmbit social. I més quan els assumptes més importants a nivell quantitatiu el constitueixen els acomiadaments, les reclamacions de quantitat i reclamacions en matèria de Seguretat Social (Gràfic 42).

D'acord amb el descens en la litigiositat, el moviment dels assumptes en la Jurisdicció social ha estat el següent: els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció social han iniciat l'any 2016 amb un total de 207.030 assumptes pendents d'exercicis anteriors (Gràfic 17), un 11% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB", el nombre d'assumptes pendents amb els quals s'inicia el 2016 ha estat de 7.282, el que suposa una regressió del 25% respecte a l'any 2015.

A aquests, cal sumar que durant 2016 s'han ingressat un total de 382.579 assumptes (Gràfic 18), un 4% menys que l'any anterior. A la "demarcació ICAB" el nombre d'assumpes que s'ingressen durant l'any 2016 ha estat de 31.366 en total, un 9% menys respecte a l'any 2015.

Pel que fa al volum d'assumpes resoltos, a nivell estatal aquest se situa en un total de 400.835 expedients (Gràfic 19), mentre que en la "demarcació ICAB" s'han resolt un total de 33.165 assumptes durant l'any 2016, un 1 % menys respecte a l'exercici anterior. S'han resolt més assumptes dels que s'han ingressat, el que sens dubte resulta positiu, segons es reflecteix en el resultat dels principals indicadors judicials. En acabar l'exercici 2016, han quedat pendents un total de 282.764 assumptes a nivell estatal (Gràfic 20). S'ha reduït en un 10% el volum d'assumpes que resten per finalitzar en acabar l'exercici, respecte a l'any 2015. Si bé en tots els territoris la tendència registrada es correspon amb la comentada en termes generals, la mateixa no s'ha projectat amb la mateixa intensitat. A la "demarcació ICAB" el nombre total d'assumpes pendents al finalitzar l'any 2016 ha estat de 30.485, un 7% menys respecte a l'any 2015. Això s'ha d'interpretar de la següent manera: en la "demarcació ICAB", al tractar-se d' un territori on la litigiositat és més elevada, s'ha produït una acumulació d'assumpes més intensa.

En relació als principals indicadors judicials, a l'any 2016 la taxa de resolució registrada a la Jurisdicció Social ha estat d'un 105%, gairebé sense variació respecte a l'exercici anterior (Gràfic 26), mentre que la taxa de resolució relativa als òrgans de la "demarcació ICAB" s'ha situat en un 106%, un 9% menys que a l'any 2015, superant per primera vegada des de l'any 2007 la barrera del 100%. Pel que fa a la taxa de pendència, aquesta s'ha situat en un 71% a l'any 2016, un 5% menys que en l'exercici anterior (Gràfic 31), mentre que en la "demarcació ICAB" la taxa de pendència per a l'any 2016 ha estat del 92%, la més alta dels últims anys. A l'any 2016, la taxa de congestió que es registra a la Jurisdicció Social és del 173%, un 3% menys respecte a l'exercici anterior (Gràfic 36). A la "demarcació ICAB" la taxa de congestió no ha parat de créixer fins a l'any passat, de forma paral·lela al desenvolupament de la taxa de pendència. A l'any 2016, per primer cop es registra una lleugera reducció situant-se en un 194%.

Dels resultats dels principals indicadors judicials es desprèn que, si bé la situació dels òrgans jurisdiccional de l'ordre social ha millorada respecte a exercicis anteriors, els mateixos segueixen encara presentat uns nivells de saturació i col·lapse importants que han de ser atesos per les autoritats competents en termes d'adequació entre recursos (tant materials com humans) i litigiositat real del moment.

L'àmbit Penal

1. Introducció

En l'exposició de motius de la *Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal*, s'estableix que aquest "defineix els delictes i faltes que constitueixen els pressupostos de l'aplicació de la forma suprema que pot revestir el poder coactiu de l'Estat", ocupant per tant, "un lloc preeminent en el conjunt de l'ordenament, fins a tal punt que, no sense raó, s'ha considerat com una espècie de Constitució negativa". En efecte, el Dret penal és la disciplina jurídica que té per objecte la tutela dels valors i principis bàsics que garanteixen la convivència i la pau social, tipificant les conductes que poden ser mereixedores d'un retret criminal per ser constitutives d'un delictes o (fins l'1 de juliol de 2015) d'una falta. Està considerada com la "última ratio" del Dret, i té la difícil missió d'integrar el principi d'intervenció mínima, amb les creixents necessitats de tutela derivades d'una societat cada vegada més complexa.

La legislació penal ha experimentat contínues reformes i contrareformes, especialment a partir de l'any 2003. D'aquestes, hem de destacar per la seva importància l'operada per la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, en virtut de la qual se suprimeix la qualificació jurídica de "falta", entrant en vigor el passat 1 de juliol de 2015. La "desregulació de les faltes", ha fet que moltes de les conductes que fins aquell moment havien estat qualificades com a tal, passen a regular-se sota la nova figura del "delicte lleu", redirigint altres cap a altres branques de l'ordenament jurídic.

A més del Codi Penal, hi ha nombroses lleis especials que s'ocupen de matèries que per la seva naturalesa i característiques pròpies, mereixen un tractament normatiu específic, com ara: la *Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere*, la *Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors*, o la *Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària*, entre d'altres.

El Dret penal comparteix l'objectiu de garantir la convivència i la pau social, amb una sèrie de normes pròpies del Dret administratiu, com ara la *Llei Orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat* i la *Llei Orgànica 4 / 2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana*. Es tracta de dotar als diferents cossos policials de les eines necessàries perquè, en estreta col·laboració amb les diferents instàncies policials i fiscals, permetin el correcte desenvolupament dels protocols d'actuació en matèria de seguretat davant dels fets penals dels que aquells tinguin coneixement.

El present capítol s'ha estructurat en quatre grans blocs. El primer d'ells, sota l'epígraf de "Part general", es dedica a l'anàlisi de diferents elements que permetran contextualitzar l'activitat judicial portada a terme pels òrgans judicials que s'integren en l'ordre penal. En efecte, s'han recollit dades relatives a la litigiositat registrada en l'àmbit penal al llarg dels últims anys, i s'han elaborat una sèrie de taules sobre els "fets penals coneguts", així com sobre la "tipologia delictiva" dels mateixos. Aquesta informació, ens permetrà situar el moviment dels assumptes que es dirimeixen abans els òrgans penals, sobre els quals s'aplicaran una sèrie d'indicadors judicials, per tal de conèixer quin és l'estat dels Jutjats i Tribunals que s'integren en dita Jurisdicció, en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació.

En segon lloc, en l'apartat de "Penal per òrgans jurisdiccionals", es porta a terme l'anàlisi dels principals òrgans judicials que s'integren en l'àmbit penal: Jutjats de Primera Instància i Instrucció, Jutjats Penals, Audiències Provincials i Tribunal Superior de Justícia. Aquests òrgans, si bé no són els únics que administren justícia en el marc de la jurisdicció penal, representen un volum important de la litigiositat que es produeix a la mateixa.

En tercer lloc, sota el títol de "Penal per especialitats", procedim a l'estudi de l'activitat judicial d'una sèrie d'òrgans que han estat creats per al coneixement i resolució d'una sèrie d'assumptes que versen sobre matèries molt específiques dins del Dret penal. L'objectiu d'aquesta especialització, respon a la necessitat de l'Administració (incloent la de Justícia) d'oferir un Servei Públic de qualitat, tant en termes quantitius (maximitzant els recursos disponibles per dirigir-los a la consecució d'unes millors ràtios), com qualitius: aconseguint amb això una interpretació doctrinal i jurisprudencial més completa i equitativa de la normativa d'aplicació. Els òrgans judicials que s'analitzen en aquest apartat són: Jutjats de Menors, Jutjats de Vigilància Penitenciària i Jutjats de Violència sobre la Dona.

En quart lloc, s'analitza l'activitat judicial que gira entorn als procediments d'execució dins de la jurisdicció penal. L'execució suposa el tancament del cicle judicial d'un assumpte, quant permet la realització de la tutela judicial efectiva mitjançant el compliment forçós dels pronunciaments continguts en una sentència ferma en els seus propis termes, d'acord amb el mandat constitucional contingut en l'art . 117.3, CE en el sentit de "jutjar i fer executar el jutjat".

Finalment, a manera de "Conclusions" es ressenyen les circumstàncies més importants de l'estadística judicial registrada en l'àmbit penal al llarg d'aquest últim exercici, posant-la en relació amb les principals reformes legislatives promulgades durant els darrers anys, per tal de constatar els efectes que les mateixes han tingut sobre la litigiositat.

2. Part General

2.1 Litigiositat

En el Gràfic 1, podem observar quina ha estat l'evolució de la taxa de litigiositat que s'ha registrat a la Jurisdicció penal, al llarg dels últims 10 anys. Recordem que la taxa de litigiositat és un indicador que posa en relació l'activitat judicial d'un determinat territori amb la població resident al mateix, d'acord amb l'aplicació de la següent fórmula: $\text{Litigiositat} = \text{Assumptes ingressats} \times 1.000 / \text{Població}$.

Durant els primers anys de la sèrie, veiem com la taxa de litigiositat referida a l'àmbit penal, experimenta un augment progressiu: a l'any 2007, aquesta es situa en un 141 per cada mil habitants, incrementant-se a l'any 2009 fins a un 150 per cada mil habitants, la xifra més alta de la sèrie. A partir d'aquí, veiem com la tendència de la taxa de litigiositat, es mostra regressiva a mesura que es van succeint els anys. **A l'any 2016, la taxa de litigiositat que es registra en l'àmbit penal a nivell estatal ha estat d'un 75 per cada mil habitants**, el que suposa una increïble regressió del 41% respecte a l'exercici anterior, en què es va anotar una litigiositat de 128 per cada mil habitants. Es tracta d'una reducció molt significativa, i de la variació més important que s'ha experimentat en la taxa de litigiositat (en general), al llarg dels últims anys.

Aquesta reducció ha estat comú en tots els àmbits territorials analitzats, tal i com es pot observar en el Gràfic 2. A "Catalunya sense demarcació ICAB", veiem com la taxa s'ha situat en un 54 per cada mil habitants, mentre que en la "demarcació ICAB", la litigiositat penal que es registra a l'any 2016 és d'un 98 per cada mil habitants. Si bé en les tres circumscripcions analitzades s'ha registrat un descens similar respecte a l'any 2015, veiem que, tal com venia succeint en exercicis anteriors, els nivells de litigiositat registrats difereixen entre els diferents territoris, sent ostensiblement més alts en la "demarcació ICAB", i més baixos en "Catalunya sense demarcació ICAB". Tal com s'ha comentat en altres capítols, la diferència de valors entre els diferents àmbits territorials, es deu a les característiques pròpies dels partits judicials que s'integren en ells. Així, els territoris que es troben en l'àmbit competencial de la "demarcació ICAB", concentren una major densitat de població i presenten una activitat industrial, urbana i econòmica més intensa. Mentre que en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", succeeix tot el contrari, motiu pel qual els nivells d'activitat judicial són notablement diferents entre les dues circumscripcions.

Són diversos els elements que han tingut un impacte més o menys intens en el comportament de la taxa de litigiositat, registrada al llarg dels últims anys. Quant als factors que han contribuït al creixement de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en la jurisdicció penal fins a l'any 2010, hem de tenir en compte el següent: d'una banda, molts autors consideren que l'entrada en vigor del Codi penal de 1995, ha suposat un enduriment de les penes previstes per a un elevat nombre de delictes, així com la tipificació de noves conductes lligades a l'aparició de noves formes de criminalitat, fruit d'una creixent complexitat de la societat; d'altra banda, al llarg dels últims anys hem experimentat un creixement progressiu de la població. Aquest creixement ha anat lligat a un període d'expansió econòmica, que ha atret importants fluxos migratoris cap al nostre país. I és que, tot i la creença popular que en els moments de crisi o recessió econòmica es produeix un augment de la delinqüència, la veritat és que és en els períodes de bonança quan es registren les taxes més altes de criminalitat, lligades a una major activitat econòmica i industrial. També, alguns autors consideren que l'enduriment del discurs polític ha pogut influir en l'adopció d'unes polítiques de caràcter més repressiu i no tant de reinserció.

Quant als factors que han contribuït al descens de la taxa de litigiositat penal a partir de l'any 2010, hem de destacar el següent: d'una banda, els diferents informes elaborats pels diferents cossos i

forces de seguretat de l'estat, indiquen que en els últims anys, s'ha produït un descens de les taxes de delinqüència i dels "fets penalment coneguts". La crisi econòmica hi ha contribuït, doncs si ens fixem en la tipologia de les conductes amb rellevància penal més comuns, veiem com les més nombroses es corresponen amb els delictes "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic". Per tant, en un període d'expansió econòmica on es produeix una major activitat econòmica, urbana i industrial, majors seran les potencialitats de que aquest tipus de delinqüència es produeixi; d'altra banda, la despenalització de les faltes ha fet que moltes de les conductes que fins aquell moment es qualificaven com a tal, jutjant-les en l'àmbit del Dret penal, ara es resolguin en el marc d'altres Jurisdiccions, com la civil o la contenciosa administrativa.

En el Gràfic 3, podem observar una taula amb l'evolució anual dels fets penals coneguts a Catalunya, d'acord amb les dades publicades pel Pla de Seguretat de Catalunya 2016-2019, així com de l'IDESCAT. Aquest document té un gran valor, ja que es podria definir com l'instrument metodològic a partir del qual la Generalitat i els Cossos i Forces de Seguretat de Catalunya, elaboren i implementen les polítiques, previsions, actuacions i mesures en matèria de convivència i seguretat de les persones i els béns. Un dels elements més importants a l'hora d'analitzar la litigiositat i la seva afectació en l'activitat dels Tribunals que s'integren en l'àmbit penal, és el coneixement dels fets penalment rellevants produïts en un determinat període. Per a això, hem de definir les principals fonts d'informació disponibles, tenint en compte la dificultat que hi ha a l'hora de conèixer els fets delictius. En efecte, molts delictes i faltes (fins l'1 de juliol de 2015) no arriben al coneixement de les autoritats, bé perquè no són denunciats per les víctimes, o bé perquè es desconeix l'autoria dels mateixos. Sens dubte, el registre policial és una de les fonts més importants per a l'obtenció d'aquest tipus d'informació, ja que recull els fets penalment rellevants que arriben al coneixement de la policia. No obstant això, pels motius comentats i per obtenir una informació més completa, hem de complementar les dades del registre policial amb les anomenades "enquestes de victimització" sobre mostres representatives de la població. Aquestes, ens permeten conèixer fets no denunciats i elaborar un informe per tal d'extreure conclusions a partir de les percepcions i valoracions de la població en matèria de seguretat. D'altra banda, la realització de treballs d'investigació per part d'experts en diferents camps, permeten completar l'anàlisi de les dades relatives a la criminalitat.

En la indicada Taula, veiem com en l'any 2016 s'han recollit un total 472.265 "fets penals coneguts", un 5,01% menys respecte a l'exercici anterior. L'evolució d'aquests es correspon amb el desenvolupament de la taxa de litigiositat registrada en els últims anys, en el sentit que es mostra una regressió progressiva a mesura que es van succeint els anys, amb una petita excepció a l'any 2015, en el que es produeix un lleuger increment del nombre total de "fets penals coneguts". Fins a l'any 2015, veiem com la distribució dels "fets penals coneguts" entre "delictes" o "faltes" és molt similar, girant al voltant d'un 60-40% respectivament. A l'any 2015, veiem com la supressió de les faltes per la reforma del Codi Penal que entra en vigor a partir de l'1 de juliol d'aquest any, incideix de manera significativa en el detall numèric de les dues categories de fets penalment rellevants. Així, es produeix un descens significatiu de les "faltes", mentre que augmenten de forma correlativa els "delictes". I és que moltes de les conductes que abans es qualificaven com "faltes", ara han passat a regular-se sota la categoria de "delicte lleu". A l'any 2016, veiem com ja no es recullen "faltes", ja que les mateixes han estat suprimides del Codi Penal per la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, tal i com s'ha apuntat a l'inici.

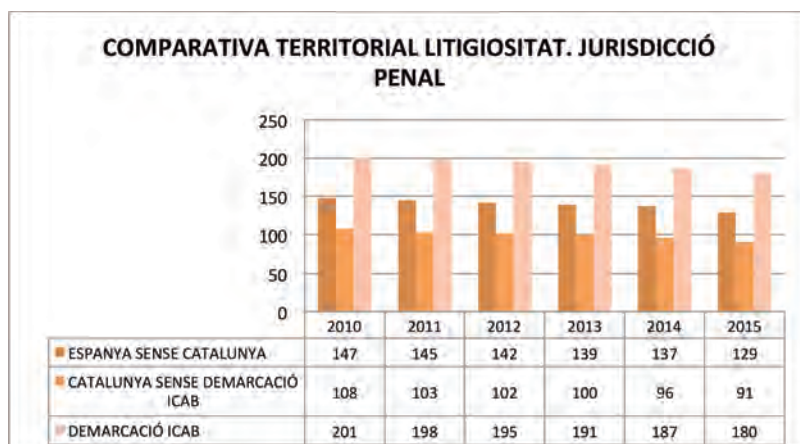
En aquest punt hem de comentar el significatiu impacte que ha tingut la reforma de la Llei d'enjudiciament criminal operada per la *Llei Orgànica 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'enfortiment de les garanties processals i la regulació de les mesures d'investigació tecnològica* i la *Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*. Juntament amb l'esmentada *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, aquestes reformes han contribuït al descens de la litigiositat penal durant els anys 2015 i 2016, i és especialment visible en aquest últim. L'objectiu

d'aquestes reformes és el de reduir les dilacions indegudes i innecessàries, per tal de racionalitzar els (escassos) recursos humans i materials que l'Administració de Justícia té a la seva disposició. Un d'aquests objectius s'ha concretat en la reforma de l'art. 284.2, LeCrim que disposa que "quan no hi hagi autor conegut del delictes la policia judicial conservarà l'atestat a disposició del Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar" llevat que concorrin algunes de les circumstàncies previstes en l'esmentada norma. La no remissió dels atestats davant la falta d'autor conegut, ha tingut un impacte significatiu en la reducció de l'activitat judicial, especialment dels Jutjats d'Instrucció, ja que no passen de la fase policial evitant-se amb això l'obertura d'unes diligències prèvies.

Finalment, a la Taula 4 es recullen les dades relatives a la tipologia delictiva de la població reclusa penada, extretes de la pàgina WEB institucional de la Secretària General d'Institucions Penitenciàries a l'any 2016. Cal tenir en compte que hi ha un petit percentatge de reclusos que estan complint condemna en virtut del CP anterior. En aquesta, veiem com la major part de la població reclusa, està formada per homes; de les 50.139 persones empresonades 46.416 són homes, el que suposa un 93% sobre el total. En segon lloc, veiem com el tipus delictiu que ha motivat el major volum d'empresonaments, el constitueixen els "delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic". Per aquest tipus de delictes han estat empresonades un total de 19.551 persones (un 39% de tota la població reclusa). La segona classe de delictes que major litigiositat ha suposat en termes de població reclusa (un 21%), han estat els "delictes contra la salut pública", amb un total de 10.744 presos. Finalment, les categories delictives del "homicidi i les seves formes", "delictes contra la llibertat sexual" i "delictes i faltes de violència de gènere", suposen conjuntament el 22% sobre el total dels penats, un percentatge molt alt tenint en compte la gravetat de les conductes delictives a què es refereix.

Gràfic 1. Evolució anual de la litigiositat. Jurisdicció penal.

Gràfic 2. Comparativa territorial de la taxa de litigiositat. Jurisdicció penal.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	VARIACIÓN % 2015-2016
DELICTES	286.137	279.671	285.509	270.719	254.867	378.297	472.265	24,84%
FALTES	259.233	251.479	243.708	237.257	238.742	118.870	-	-
TOTAL	545.370	531.150	529.217	507.941	493.609	497.167	472.265	-5,01%

Taula 3. Fets penals coneguts. Font: Memòria del Departament d'Interior 2016.

TIPOLOGIA DELICTIVA DE LA POBLACIÓ RECLUSA PENADA			
	HOMES	DONES	TOTAL
Homicidi i les seves formes	3518	294	3.812
Lesions	2306	160	2.466
Contra la Llibertat	644	56	700
Contra la Llibertat Sexual	3.147	51	3.198
Contra l'Honor	2	1	3
Delictes i Faltes de Violència de Gènere	3.928	14	3.942
Contra las Relacions Familiars	174	12	186
Contra el Patrimoni i l'ordre socioeconòmic	18.191	1.360	19.551
Contra la Salut Pública	9.419	1.325	10.744
Contra la Seguretat del Tràfic	1.085	32	1.117
Falsedats	721	86	807
Contra la Administració i Hisenda Pública	242	27	269
Contra la Administració de Justícia	648	107	755
Contra l'Ordre Públic	1.760	115	1.875
Resta de Delictes	552	68	620
Per Faltes	45	7	52
No Consta Delicte	34	8	42
TOTALS	46.416	3.723	50.139

Taula 4. Tipologia delictiva de la població reclusa penada Llei Orgànica 10/1995, de 23 de Novembre, del Codi Penal. Font: Dades de la Secretària General d'Institucions Penitenciàries.

2.2 Moviment d'assumpes

L'Activitat judicial en termes absoluts

Els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció penal han iniciat l'any 2016, amb un total de 862.591 assumptes pendents d'exercicis anteriors, un 15% menys respecte a l'exercici anterior. Aquesta tendència regressiva ha estat comú en totes les circumscripcions territorials analitzades, tal i com es pot observar en el Gràfic 5. Així, a "Espanya sense Catalunya", s'ha iniciat l'any amb un total de 727.095 assumptes pendents d'exercicis anteriors, mentre que a "Catalunya sense demarcació

ICAB" la xifra si s'ha situat en 79.788. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes pendents amb els quals s'inicia l'any 2016 ha estat de 55.708, el que suposa una regressió del 15% respecte a l'exercici 2015, en què es van anotar 65.589 expedients.

A aquests, cal sumar que durant l'any 2016 s'han ingressat un total de 3.482.974 assumpes al llarg de tot l'exercici, fet que suposa una reducció del 41% respecte a l'any anterior en què es van iniciar 5.924.776 expedients. D'acord amb el que s'ha manifestat en analitzar la taxa de litigiositat, veiem com la reducció en el volum d'assumpes ingressats durant l'últim any ha estat notable. Si bé la tendència ha estat regressiva al llarg de tota la sèrie temporal analitzada, només cal fixar-se en el nombre total d'assumpes iniciats a l'any 2011, ni més ni menys que 6.692.246, per adonar-nos que es tracta d'una regressió ressenyable. A la "demarcació ICAB" el nombre d'assumpes penals que s'ingressen durant l'any 2016 ha estat de 259.148 en total, un 45% menys respecte a l'any 2015. Pel que fa a les principals causes que han contribuït a aquest descens, ens remetem a l'ho exposat en l'apartat anterior, pel que fa a la reforma de l'art. 284.2, LeCrim, en virtut de la qual els atestats sense autor conegut, no es traslladen a l'autoritat judicial per a l'obertura d'unes diligències que, per no existir un presumpte responsable a qui investigar, haguessin acabat amb una Interlocutòria de sobreseïment provisional.

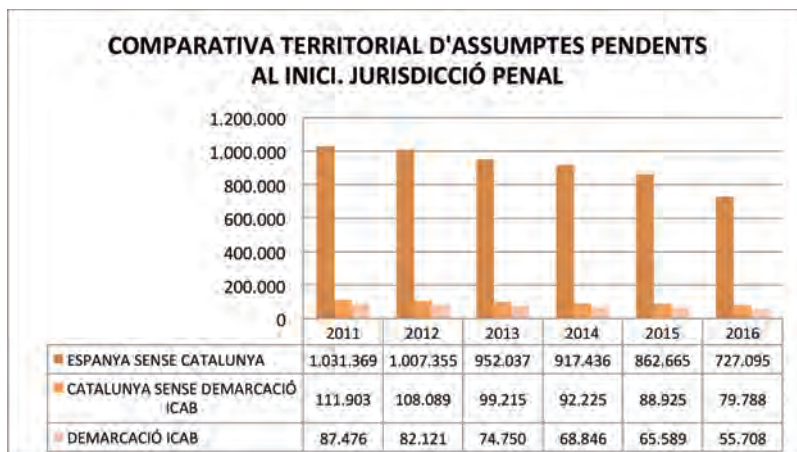
Pel que fa al volum d'assumpes resolts, a nivell estatal la xifra se situa en 3.629.494 expedients, el que suposa una regressió del 41% respecte a l'exercici anterior. S'han resolt més assumpes dels que s'han ingressat, el que sens dubte resulta positiu. Sobre això aprofundirem més endavant, en analitzar els principals indicadors judicials referits a la Jurisdicció Penal. A la "demarcació ICAB" s'han resolt un total de 266.410 assumpes durant l'any 2016, un 46% menys respecte a l'exercici anterior.

En acabar l'exercici han quedat pendents un total de 756.059 assumpes a nivell estatal. S'ha reduït en un 13% el volum d'assumpes que resten per finalitzar en acabar l'exercici, respecte a l'any 2015. Si bé en tots els territoris la tendència registrada es correspon amb la comentada en termes generals, la mateixa no s'ha projectat amb la mateixa intensitat en tots els territoris. En efecte, a "Espanya sense Catalunya" han quedat pendents en tancar l'any 2016 un total de 629.256 assumpes, un 14% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" han quedat per finalitzar un total de 71.383 assumpes, un 11% menys que l'any 2015. A la "demarcació ICAB" s'ha tancat l'any 2016 amb un total de 55.420 assumpes pendents. En aquest territori, si bé s'ha produït una regressió respecte a l'any 2015, aquesta amb prou feines ha estat de l'1%. No obstant això, si ens fixem en el detall numèric dels exercicis 2014 i 2015, veiem com la variació entre aquests dos exercicis va ser força significativa, ni més ni menys que d'un 15%.

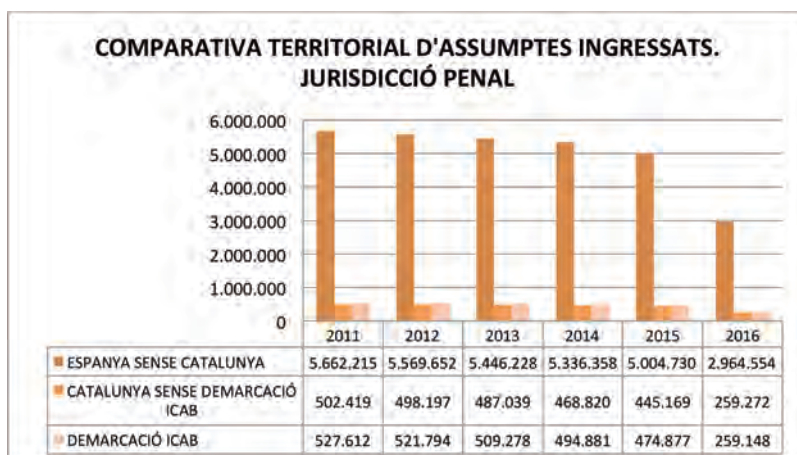
Un dels elements que ens ha de cridar l'atenció a l'hora d'analitzar l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en l'ordre penal en termes absoluts, és l'important volum d'expedients que es manegen en aquesta Jurisdicció. Si comparem aquests valors amb els que es registren en altres àmbits jurisdiccionals, veiem com en l'àmbit penal es tramiten un major volum d'assumpes. En el capítol dedicat a les "Conclusions generals" podrem veure de forma gràfica el que s'ha comentat. Tan sols apuntar que en la segona Jurisdicció per volum d'assumpes (la Civil), a l'any 2016 s'han ingressat un total de 1.654.374 expedients, estant notablement per sota del nombre d'iniciats davant els òrgans judicials de l'àmbit penal.

Finalment, per a un millor enteniment de l'activitat judicial que es produeix davant els òrgans que s'integren en aquest Jurisdicció, hem de tenir en compte una sèrie de consideracions. D'una banda, en un procediment es poden estar enjudiciant un o diversos delictes contra un o diversos subjectes, d'acord amb les regles concursals i de connexió processal. D'altra banda, tal i com s'ha comentat abans, hi ha un percentatge de fets penalment rellevants, que no arriben al coneixement de les autoritats. Sobre aquesta última circumstància, encara que no incideix directament en l'activitat dels

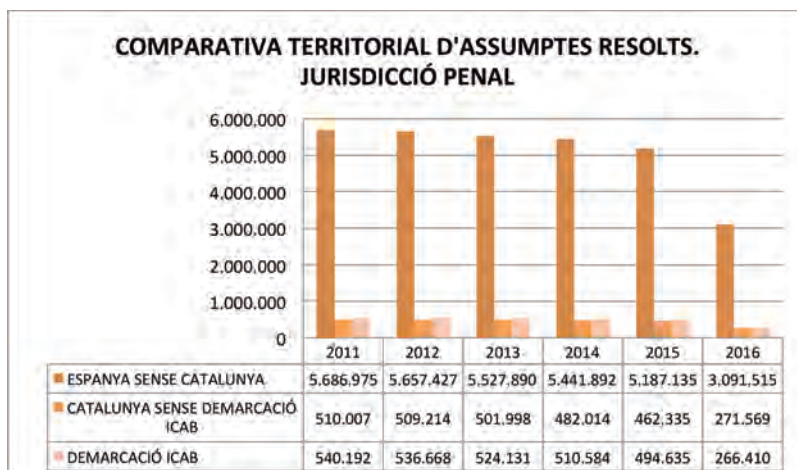
òrgans judicials, si s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar la percepció de la ciutadania sobre la criminalitat i la seguretat.

Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumpes pendents al inici. Jurisdicció penal.

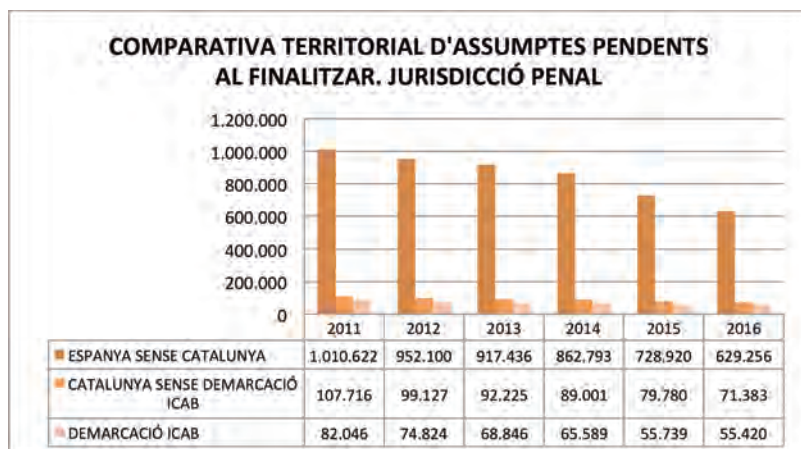

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumpes ingressats. Jurisdicció penal.

Gràfic 7. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció penal.

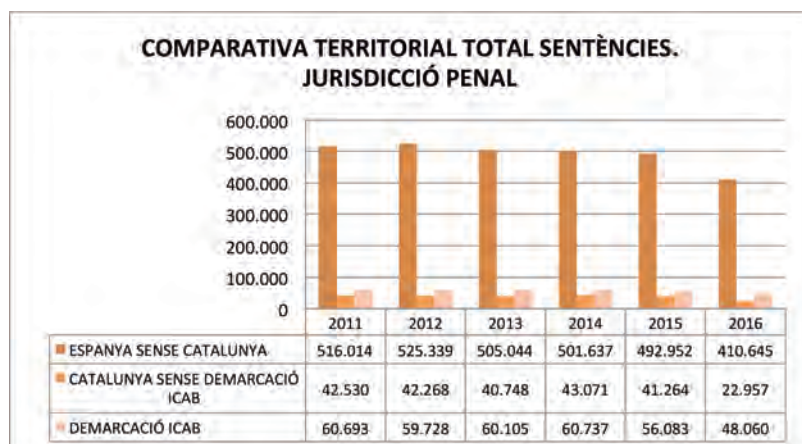

Gràfic 8. Comparativa territorial d'assumptes pendents al finalitzar. Jurisdicció penal.

Sentències

A l'any 2016, els òrgans judicials que es troben integrats en la Jurisdicció Penal han dictat un total de 481.662 sentències, un 18% menys respecte a l'exercici anterior. Si comparem el nombre de sentències dictades amb el nombre d'assumptes resolts en un mateix exercici, veiem com aquell és ostensiblement menor. En efecte, dels 3.629.494 assumptes resolts durant l'any 2016, tan sols el 13% han acabat amb una sentència. Això es deu al fet que no tots els fets que provoquen l'obertura d'unes diligències passen a una fase d'enjudiciament. En efecte, molts procediments acaben arxivant, bé perquè no es coneix l'autor dels fets que s'investiguen, o bé perquè contra la persona inicialment investigada no hi ha indicis racionals per considerar-lo penalment responsable.

Pel que fa a la distribució del total de sentències referides, en el Gràfic 9 veiem que aquesta ha estat la següent: a "Espanya sense Catalunya" s'han dictat 410.645 sentències, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" s'han emès un total de 22.957. A la "demarcació ICAB" el nombre de sentència dictades durant l'any 2016 ha estat de 48.060, un 14% menys respecte a l'exercici anterior. La regressió del nombre de sentències es correspon amb el descens de la càrrega de treball dels òrgans judicials, d'acord amb el que s'ha comentat sobre el moviment dels assumptes. No obstant això, si ens fixem en el detall numèric de la gràfica, veiem com en l'àmbit de "Catalunya sense demarcació ICAB", el descens de resolucions és ostensiblement més intens respecte a la resta de territoris, ni més ni menys que un 44% respecte a l'exercici 2015.

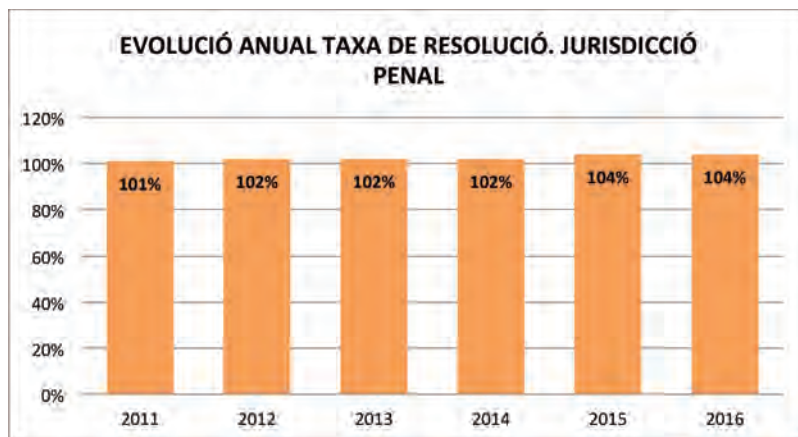
Gràfic 9. Comparativa territorial del nombre total de sentències. Jurisdicció penal.

2.3 Principals indicadors judicials

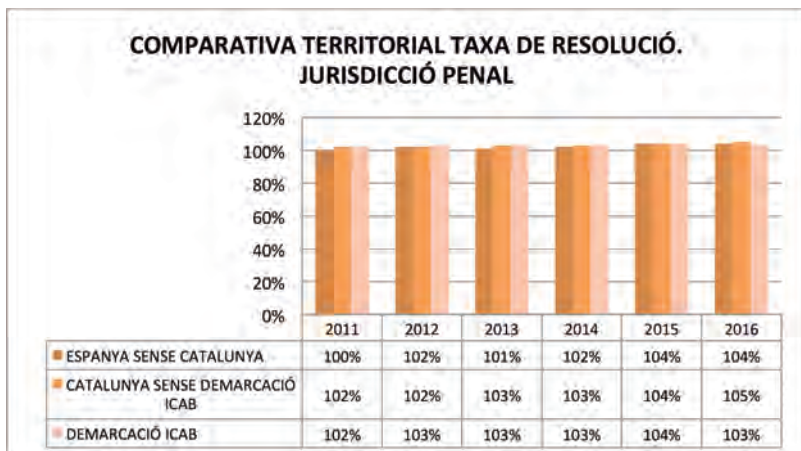
Taxa de resolució

Recordem que la taxa de resolució s'obté del resultat de dividir el nombre total d'assumpes resolts entre el volum d'assumpes ingressats durant un mateix exercici, d'acord amb la fórmula següent: **Taxa de resolució = assumpes resolts/assumpes ingressats**. A través d'aquest indicador, podem conèixer quina és la situació d'un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, i comprovar si la capacitat resolutiva dels mateixos s'adequa a la litigiositat real del moment. Per fer-ho més gràfic, hem expressat els valors obtinguts en un percentatge. Si el resultat obtingut està per sota del 100%, significarà que s'està resolent un nombre d'assumpes inferior als que s'estan ingressant en un mateix període. Per tant, com més gran sigui la taxa de resolució obtinguda, en millor disposició es trobarà l'òrgan/Jurisdicció analitzat.

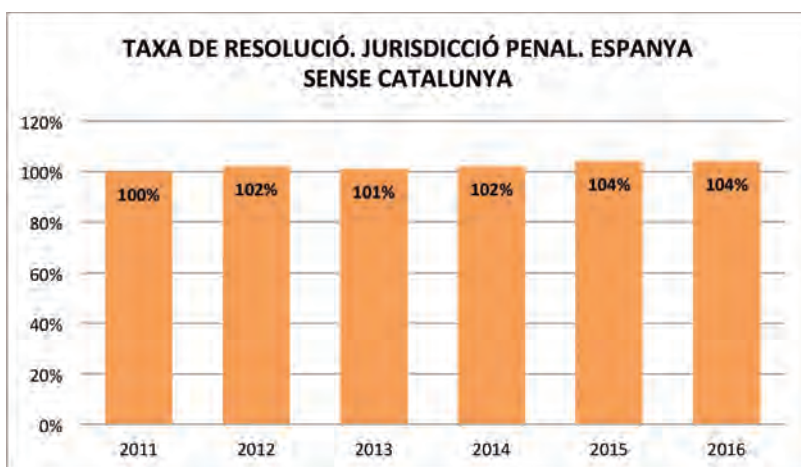
A l'any 2016, la taxa de resolució registrada a la Jurisdicció penal ha estat d'un 104%. Aquesta s'ha mantingut pràcticament invariable respecte a l'any passat, segons es pot observar en el Gràfic 10. Encara que el valor obtingut està per sobre del 100%, veiem com l'evolució de la taxa de resolució no s'ha incrementat de forma proporcional al descens de la taxa de litigiositat registrada en aquests últims dos anys. El que sens dubte és una circumstància que hem de ressenyar. Si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 11, en què es presenta de forma separada l'evolució de la taxa de resolució en funció de diferents àmbits territorials, veiem com en tots ells i durant tota la sèrie temporal analitzada, si bé s'ha mantingut per sobre del 100%, el desenvolupament de la mateixa ha estat força estable i gairebé sense fluctuacions al llarg dels últims anys. A la "demarcació ICAB" la taxa de resolució que es registra a l'any 2016 és del 103%, reduint-se lleugerament respecte a l'exercici anterior, en què es va registrar un 104%.

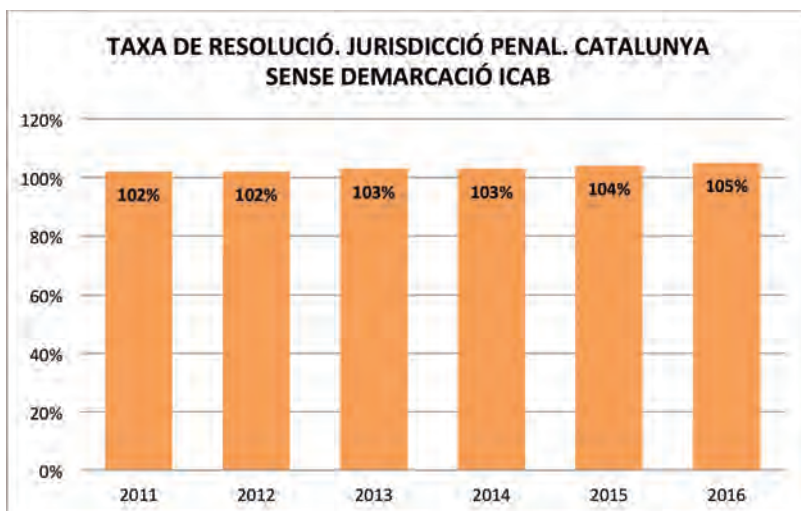
Gràfic 10. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció penal.

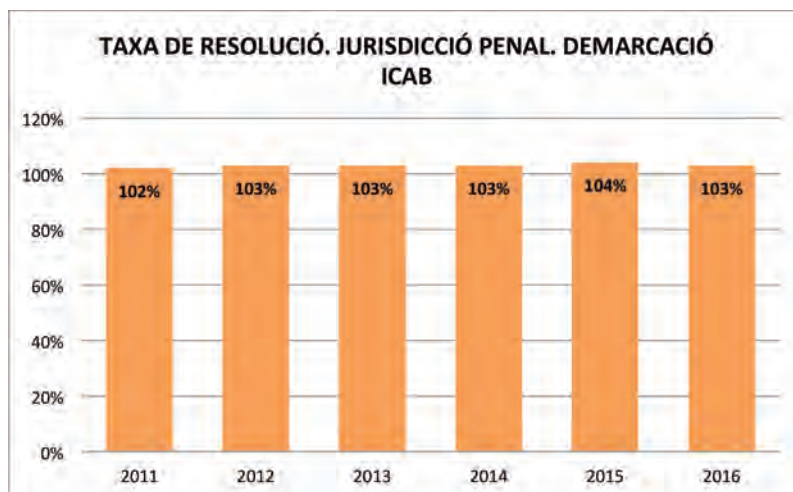
Gràfic 11. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció penal.

Gràfic 12. Taxa de resolució. Jurisdicció penal. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 13. Taxa de resolució. Jurisdicció penal. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 14. Taxa de resolució. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB.

Taxa de pendència

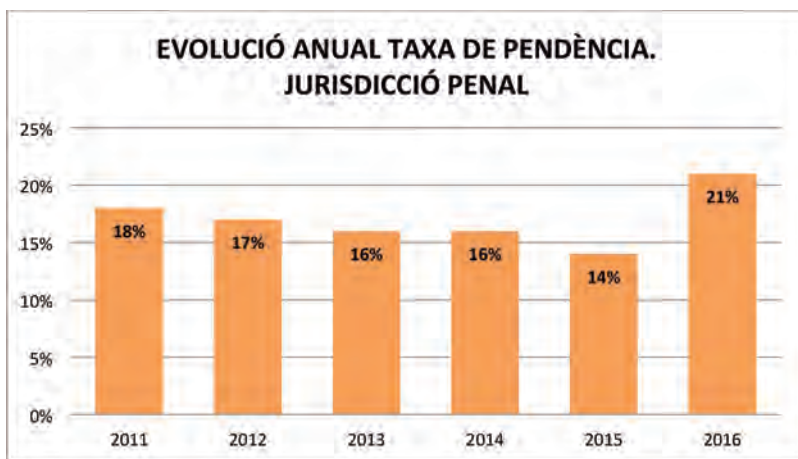
La taxa de pendència és un indicador que ens informa sobre el volum d'assumpes que s'acumulen en un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, en finalitzar l'exercici. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és: **Taxa de pendència = pendents en finalitzar/resolts**. De la mateixa manera que hem fet amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels Tribunals. Si aquest valor és superior a 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumpes inferior a la dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumpes, que els que han quedat pendents.

En termes generals, veiem com la taxa de pendència que es registra a la Jurisdicció penal a l'any 2016 ha estat del 21%, el que significa que s'ha produït un increment del 50% respecte a l'exercici anterior, el resultat del qual va ser del 14%. Es tracta d'un increment significatiu, i més tenint en compte que en els dos últims anys s'ha produït un descens significatiu tant de la taxa de litigiositat com del volum d'assumpes resolts. La causa explicativa d'aquest fenomen, la trobem en una de les novetats normatives introduïdes per la reforma operada per la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre*, per la qual es modifica la Llei d'enjudiciament criminal. En concret a la implantació d'un nou sistema de terminis màxims per a la instrucció d'una causa, establint-se en l'art. 324, LeCrim un termini ordinari de 6 mesos, i un termini extraordinari de 18 mesos per a aquells casos en els que es declari la complexitat d'aquella. A l'apartat tercer de la disposició transitòria única de la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre* s'estableix el següent: "L'article 324 s'aplica als procediments que es trobin en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei. A aquests efectes, es considerarà el dia d'entrada en vigor com a dia inicial per al còmput dels terminis màxims d'instrucció que es fixen en la present llei". Per tant, aquest precepte, que va entrar en vigor el passat 06 de desembre de 2015, ha obligat a revisar una quantitat important d'assumpes que es trobaven en tràmit en fase d'instrucció, incidint en l'augment de la taxa de pendència en aquest últim exercici.

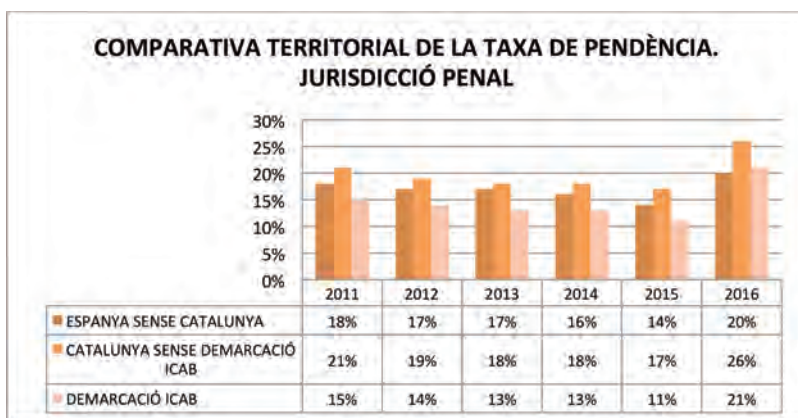
D'altra banda, des del CGPJ s'apunta que altres dels factors que ha influït en aquest increment de la taxa de pendència, malgrat la reducció del volum d'assumpes ingressats, ha estat la contenció pressupostària a l'hora d'adequar els recursos materials i humans disponibles per adaptar la capacitat resolutiva de l'Administració de Justícia a la litigiositat real del moment. Malgrat els avenços tecnològics i del desplegament progressiu que s'està fent de la Nova Oficina Judicial i de l'expedient electrònic, encara queda molt camí per recórrer en aquest sentit, sent l'adaptació estructural i funcional de

l'Administració de Justícia una assignatura pendent en molts partits judicials. També, l'alta mobilitat del personal en alguns òrgans judicials, així com la falta de reforços en altres, repercuteix de manera negativa en les ràtios dels principals indicadors judicials.

Pel que fa a la comparativa territorial de la taxa de pendència, en el Gràfic 16 veiem quina ha estat l'evolució de la mateixa al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. En aquest últim exercici, veiem com es registra un increment de la taxa en les tres circumscripcions analitzades, amb el següent resultat: a "Espanya sense Catalunya" la taxa de pendència ha estat del 20%, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" aquesta s'ha situat en un 26%. A la "demarcació ICAB" la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 ha estat del 21%, havent-se increment un 91% respecte a l'exercici anterior. Si bé en tots els àmbits territorials s'ha registrat un increment, el de la "demarcació ICAB" ha estat el més accentuat. Tal i com s'ha apuntat en línies anteriors, això es deu a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cada demarcació, sent la de l'àmbit d'actuació de l'ICAB més densa des del punt de vista poblacional, i amb una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa.

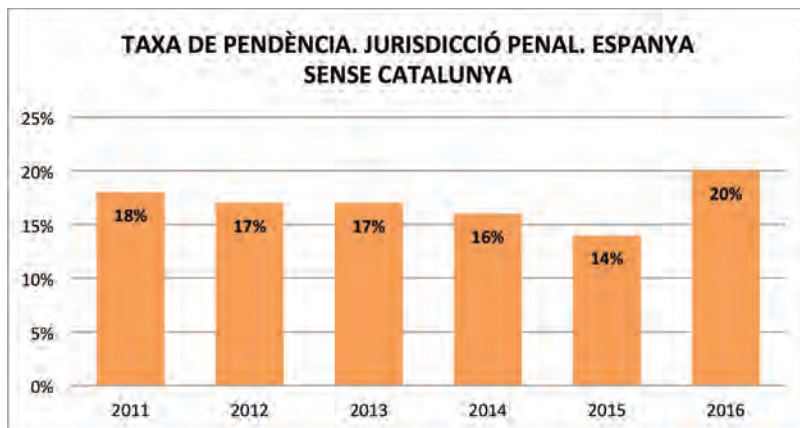

Gràfic 15. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció penal.

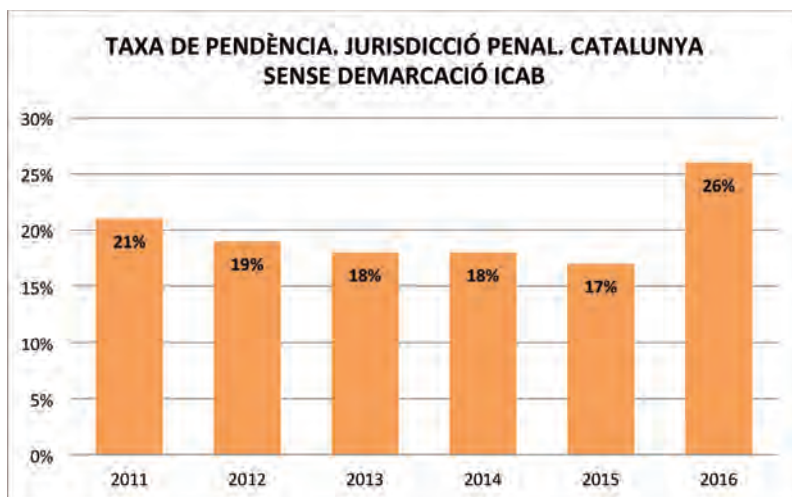

Gràfic 16. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció penal.

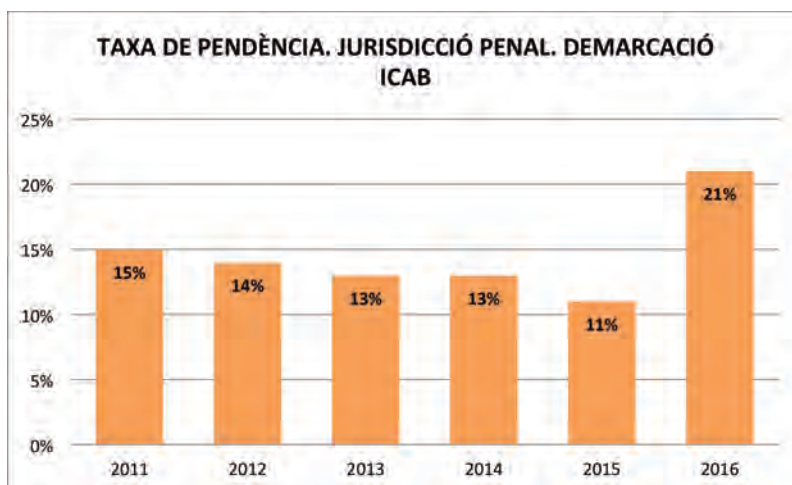

Gràfic 17. Taxa de pendència. Jurisdicció penal. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 18. Taxa de pendència. Jurisdicció penal. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 19. Taxa de pendència. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB.

Taxa de congestió

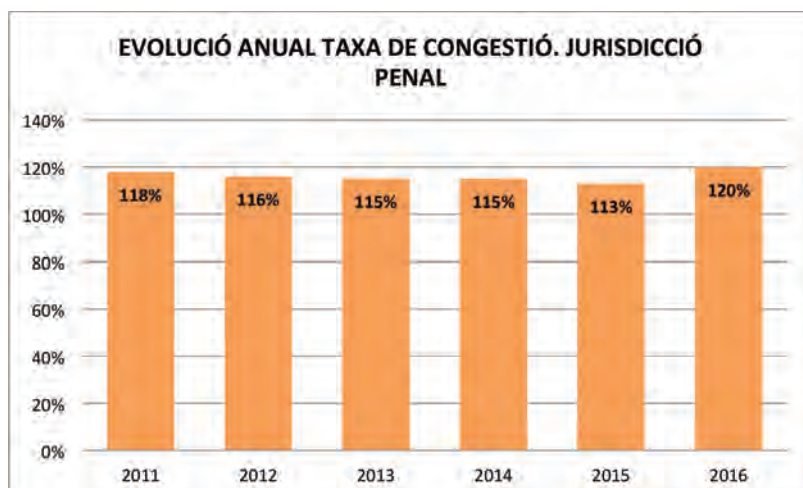
La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia. Aquesta ens permet veure el grau de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb l'aplicació de la següent fórmula: Taxa de congestió = (ingressats + pendents

a l'inici)/resultats. Juntament amb els anteriors indicadors judicials analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si l'actual planta judicial és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor situació es trobarà la jurisdicció exercida pels òrgans judicials en un determinat territori i període.

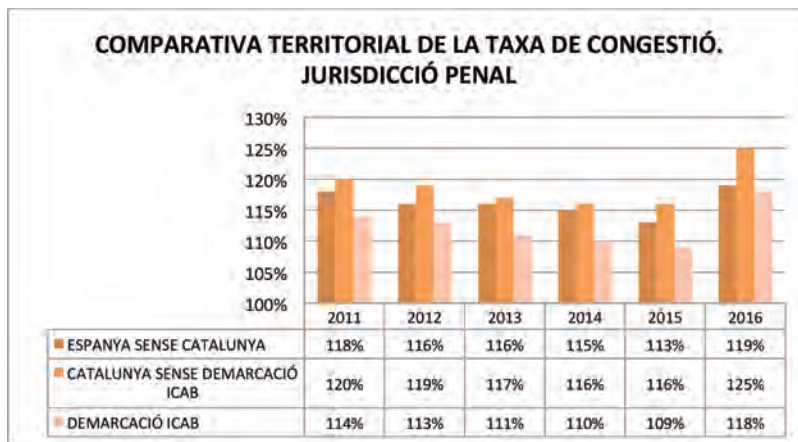
A l'any 2016 la taxa de congestió que es registra en els òrgans judicials que s'integren en la jurisdicció penal és del 120%, un 6% més que en l'exercici anterior. D'acord amb el manifestat en l'apartat anterior en analitzar els resultats de la taxa de pendència, veiem com els nivells de saturació que es reflecteixen a través de la taxa de congestió, no es corresponen amb el descens de la litigiositat penal i el volum de assumptes ingressats en aquest últim any. Això no obstant, tal i com s'ha comentat abans, la implantació del nou sistema de terminis màxims per a la instrucció d'una causa, ha obligat a revisar un gran volum d'expedients que es trobaven en tràmit al moment d'entrar en vigor l'esmentada reforma processal, el passat 06 de desembre de 2015. No obstant això, és probable que en propers exercicis s'obtinguin unes millors ràtios pel que fa a les taxes de pendència i congestió es refereix, tenint en compte l'important descens registrat a la litigiositat en els últims dos anys, així com al transcurs d'aquest període d'adaptació que ha suposat la revisió de les instruccions en tràmit en compliment del que disposa la reformada Llei d'enjudiciament criminal.

Així mateix, si bé la litigiositat s'ha reduït de forma considerable, sent especialment visible en els jutjats d'instrucció (segons veurem més endavant), la manca de mitjans segueix sent una necessitat. A la "Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona de l'any 2015", es parla d'un increment de la complexitat de la instrucció de determinades causes, relacionades amb l'augment de determinats tipus de delictes econòmics, així com associats a bandes criminals i trames de corrupció. Aquests assumptes, requereixen d'un nombre de diligències d'investigació important, no només a nivell quantitatiu, sinó també a nivell qualitatiu tenint en compte la seva complexitat, el que es tradueix en la necessitat d'una major formació per part de les persones implicades en les mateixes, així com d'una adequada dotació pressupostària per tal d'optimitzar els recursos que l'Administració de Justícia té al seu abast.

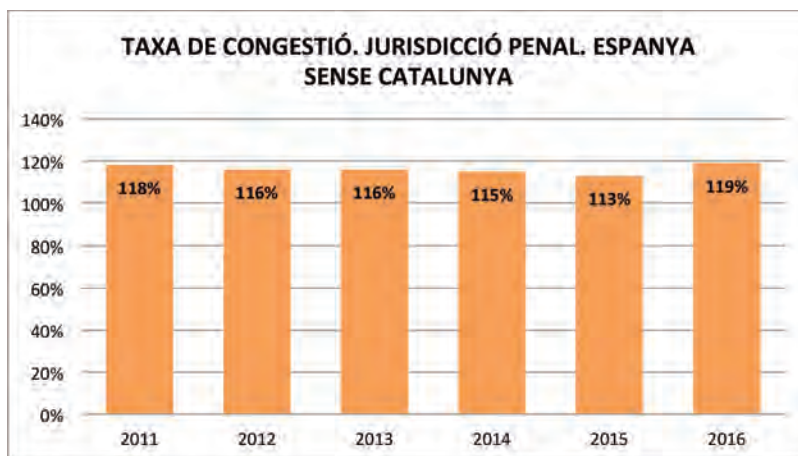
Finalment, en el Gràfic 21 veiem com en la "demarcació ICAB" la taxa de congestió que es registra a l'any 2016 ha estat del 118%, un 8% més respecte a l'exercici anterior.

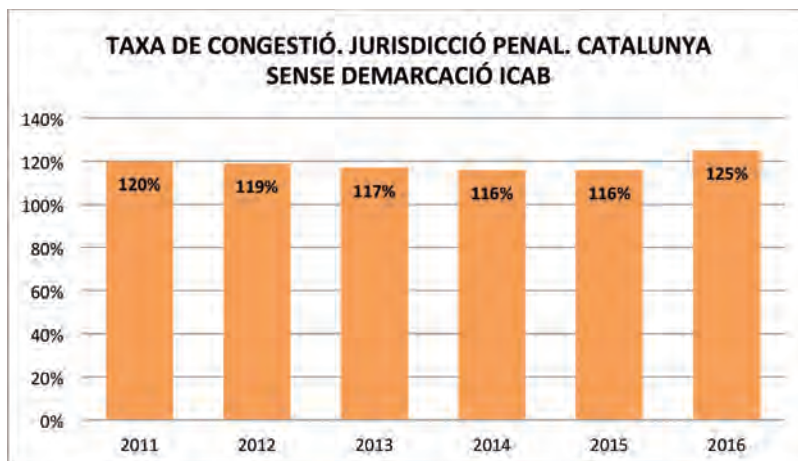
Gràfic 20. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció penal.

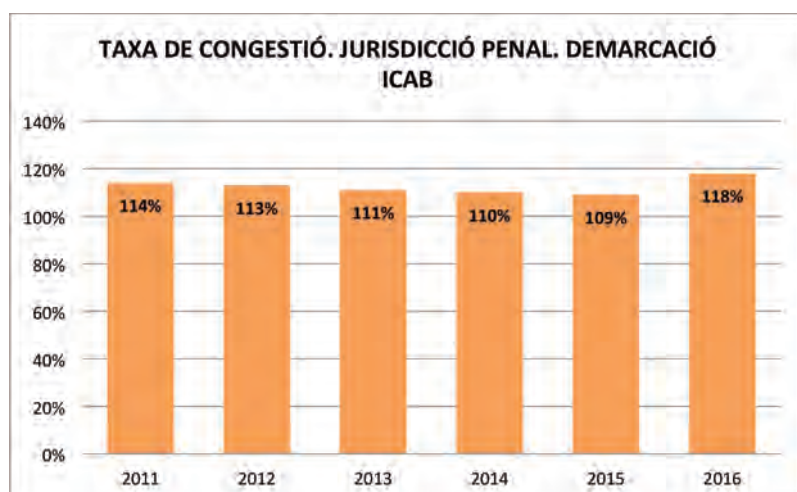
Gràfic 21. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció penal.

Gràfic 22. Taxa de congestió. Jurisdicció penal. Espanya sense Catalunya.

Gràfic 23. Taxa de congestió. Jurisdicció penal. Catalunya sense demarcació ICAB.

Gràfic 24. Taxa de congestió. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB.

3. Penal per òrgans jurisdiccionals

Després de l'anàlisi de les dades referides a l'activitat de la Jurisdicció penal en termes generals, procedim a l'estudi dels òrgans judicials més representatius pel volum d'assumptes dels que s'ocupen.

3.1 Jutjats de Primera Instància i Instrucció

Moviment d'assumptes

L'art. 87, LOPJ disposa que els jutjats d'instrucció coneixen, en l'ordre penal de:

- la instrucció de les causes per delictes l'enjudiciament del qual correspongui a les Audiències, Provincials i als jutjats penals, excepte d'aquelles causes que siguin competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona.
- el dictat de sentència de conformitat amb l'acusació, en els casos establerts per la Llei i en els processos per acceptació de decret.
- el coneixement i la decisió dels judicis de faltes, així com dels delictes lleus a partir del 01 de juliol de 2015, llevat que siguin competència dels Jutges de Pau, o dels Jutjats de Violència sobre la Dona.
- els procediments de "habeas corpus".
- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions dictades pels jutjats de pau del partit i de les qüestions de competència entre aquests.
- l'adopció de l'ordre de protecció a les víctimes de violència sobre la dona quan estigui desenvolupant funcions de guarda, sempre que no pugui ser adoptada pel Jutjat de Violència sobre la Dona.

- l'emissió i execució dels instruments de reconeixement mutu de resolucions penals a la Unió Europea que els atribueixi la llei.
- els procediments de decomís autònom pels delictes per al coneixement dels quals siguin competents.
- l'autorització de l'internament d'estrangers en els centres d'internament, així com del control de l'estada d'aquests en els mateixos i a les sales d'inadmissió de fronteres, així com de les peticions i queixes que plantegin els interns pel que fa als seus drets fonamentals.

Es tracta per tant d'un catàleg de competències bastant ampli, i pel qual van a ocupar-se de gairebé un 73% dels assumptes que es tramiten en aquesta Jurisdicció, prenent com a referència el volum d'assumpes ingressats en l'últim any. Això es deu al fet que es tracta de l'òrgan que s'ocupa de la investigació prèvia de les circumstàncies personals i objectives que envolten a un determinat fet d'aparença delictiva, abans de passar a una segona fase d'enjudiciament, la competència recaurà en els Jutjats Penal o en l'Audiència Provincial, en funció de la gravetat de la pena del delictes en qüestió. En efecte, en el procés penal es distingeixen dues grans fases o períodes: una primera fase d'esbrinament dels elements criminals d'un determinat fet aparentment delictiu en què, si el jutge instructor determina l'existència d'indisicis racionals de criminalitat, es conclou amb l'interlocutòria de processament; i una segona fase, que es desenvolupa davant el Jutjat Penal o davant l'Audiència Provincial, en funció del marc punitiu de la pena associat al fet delictiu presumptament comesa, en la qual es durà a terme l'enjudiciament pròpiament dit.

Així, dels 3.482.974 assumptes que s'han ingressat davant dels òrgans judicials penals durant l'any 2016, un total de 2.526.105 s'han tramitat davant els Jutjats de Primera Instància i Instrucció. A l'any 2015, el volum d'assumpes que es van iniciar davant d'aquests òrgans va ser de 4.976.505, de manera que la variabilitat en aquest últim exercici ha estat del 49%. Si ho comparem amb el nombre d'assumpes que es van ingressar a l'any 2011, ni més ni menys que 5.687.702 expedients, veiem com en només 6 anys la càrrega de treball d'aquests s'ha reduït per sobre del 50%. Pel que fa a les causes explicatives d'aquest fenomen, ens remetem a l'ho exposat en els apartats anteriors, en relació al descens de la taxa de litigiositat a causa de l'impacte que han tingut les reformes legislatives que van entrar en vigor a l'any 2015. A aquestes, hem d'afegir la reforma operada per la LO 7/2015, de 21 de juliol en virtut de la qual se li dóna una nova redacció a l'art. 87 ter, LOPJ, reordenant el coneixement de certs assumptes que, fins ara, eren competència dels Jutjats d'Instrucció, sent ara responsabilitat dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Sobre aquest particular es fa referència més endavant, en analitzar de forma específica l'activitat judicial d'aquests òrgans.

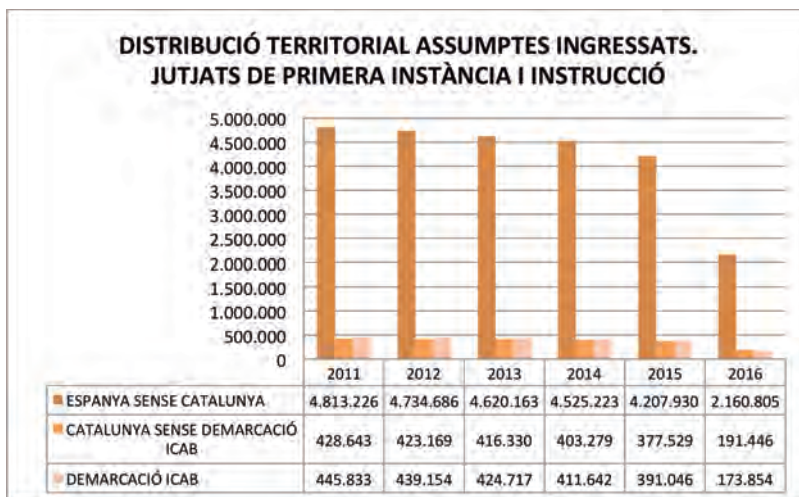
En el Gràfic 25 podem veure com s'han distribuït territorialment els assumptes que s'han ingressat en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció. En les tres circumscripcions analitzades s'ha produït una reducció significativa respecte a l'exercici anterior, pel que fa al volum d'assumpes es refereix. Així, a "Espanya sense Catalunya" s'han iniciat durant l'any 2016 un total de 2.160.805 assumptes, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la xifra se situa en 191.446 expedients. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes que s'han ingressat davant els Jutjats de Primera Instància i Instrucció durant l'any 2016 ha estat de 173.854, amb una reducció lleugerament més intensa respecte als altres àmbits territorials, ni més ni menys que el 56%.

Pel que fa al volum d'assumpes resolts per aquests òrgans durant aquest últim exercici, a nivell estatal la xifra se situa en 2.628.392 expedients, estant lleugerament per sobre del nombre dels iniciats en el mateix període. I és que en el Gràfic 26, podem observar com l'evolució de la categoria de "assumpes resolts" discorre de forma paral·lela a la dels ingressats, amb una distribució molt similar a la comentada en el paràgraf anterior pel que fa a la distribució territorial dels assumptes: a

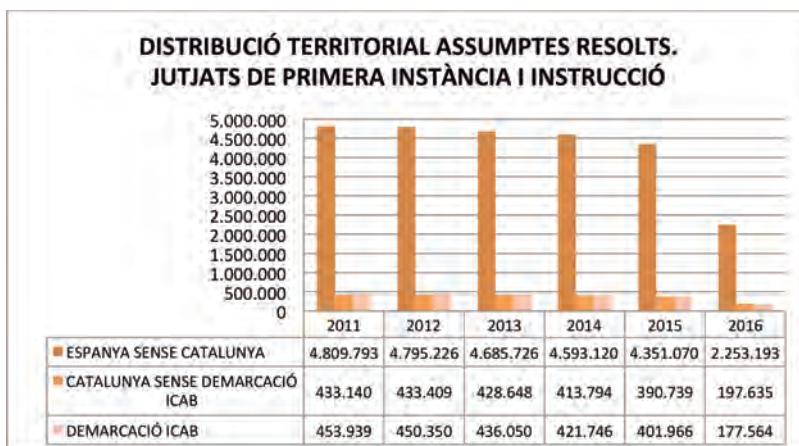

“Espanya sense Catalunya” s’han resolt un total de 2.253.193 assumptes, mentre que a “Catalunya sense demarcació ICAB” han estat 197.635 expedients. Els Jutjats de Primera Instància i Instrucció que s’hagin integrat en la “demarcació ICAB”, han resolt un total de 177.564 assumptes durant l’any 2016, un 56% menys respecte a l’exercici anterior, d’acord amb el descens de la litigiositat i del volum d’assumpes ingressats anteriorment comentat.

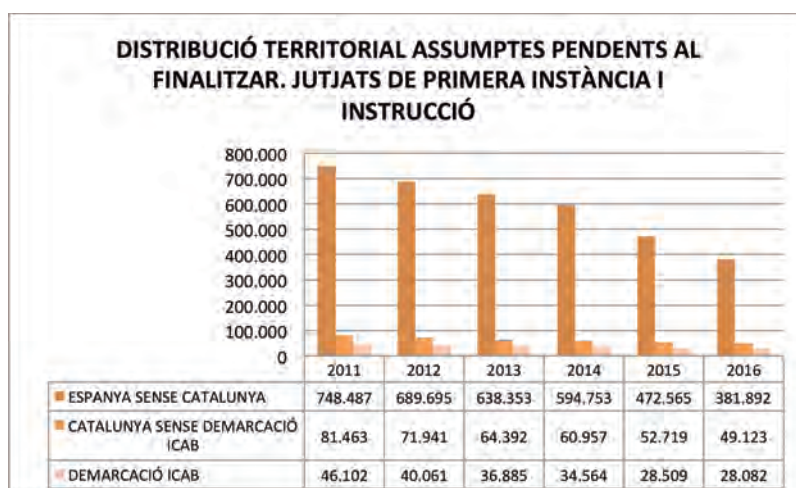
Finalment, pel que fa als assumptes pendents en finalitzar l’any 2016, en termes generals la xifra se situa en 459.097 expedients, un 17% menys respecte a l’any anterior. En analitzar el moviment dels assumptes en l’apartat general, ja es va apuntar que malgrat el descens de la taxa de litigiositat i per tant del nombre d’assumpes ingressats, la revisió d’un volum important de assumptes la instrucció dels quals es trobava en tràmit en entrar a vigor la *Llei 41/2015, de 05 d’octubre, de modificació de la Llei d’enjudiciament criminal per a l’agilització de la justícia penal i l’enfortiment de les garanties processals*, per adaptar-se al nou sistema de terminis màxims que preveu l’art. 324, LeCrim. Així mateix, la manca de mitjans materials i humans en molts òrgans judicials, unit a la creixent complexitat d’algunes causes, ha contribuït negativament a l’augment dels nivells de saturació. A la “demarcació ICAB” han quedat pendents un total de 28.082 assumptes a tancar-se el exercici 2016, un 1% respecte a l’any 2015.

Gràfic 25. Distribució territorial d’assumpes ingressats. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 26. Distribució territorial d’assumpes resolts. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 27. Distribució territorial d'assumptes pendents al finalitzar. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

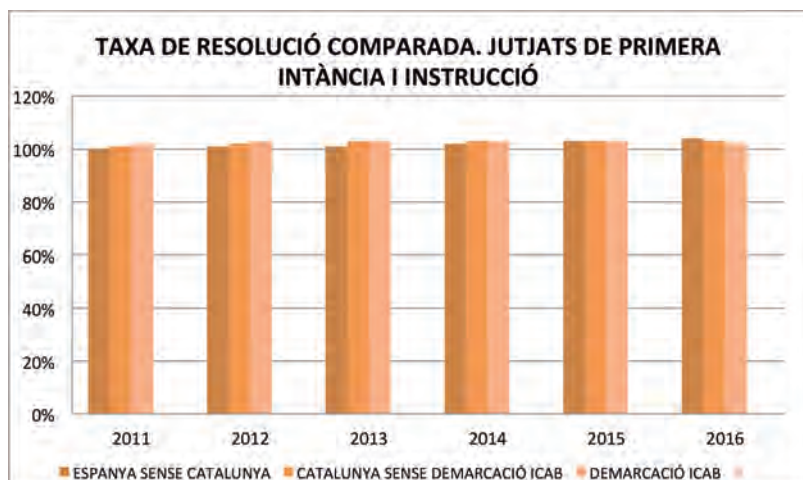
Principals indicadors judicials

Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors judicials, referits a les competències penals dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016, veiem com es correspon amb el desenvolupament del moviment dels assumptes abans comentat.

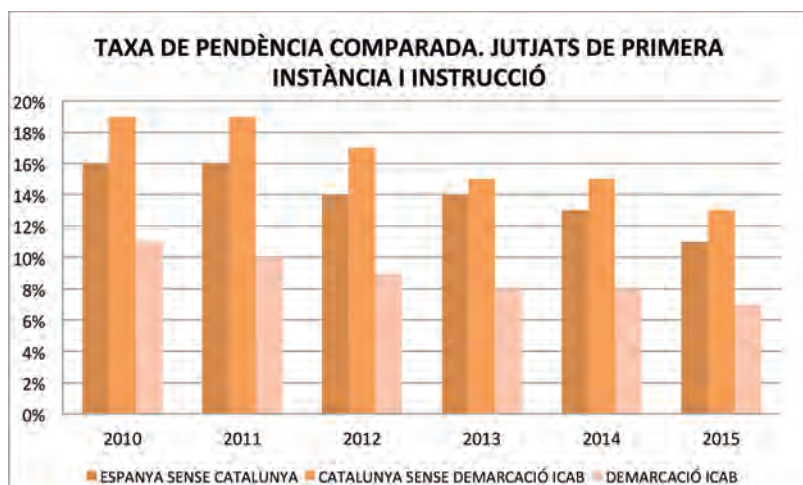
En efecte, a nivell estatal, la taxa de resolució que es registra en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció a l'any 2016 és del 104%, mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 17% i en un 117% respectivament. D'acord amb el comentat en l'apartat anterior, la capacitat resolutiva d'aquests òrgans judicials amb prou feines s'ha incrementat, tot i l'enorme descens de la taxa de litigiositat i del volum d'assumptes ingressats. Fins i tot en el Gràfic 28, en què es presenten les dades de l'evolució de la taxa de resolució distingint entre tres àmbits territorials, veiem com en la "demarcació ICAB" es registra un lleuger descens en l'últim any, situant-se en un 102%.

Quant a la distribució territorial de la taxa de pendència, en el Gràfic 29 veiem com la mateixa augmenta amb diferents intensitats en funció del concret àmbit a què es refereix. Així, a "Espanya sense Catalunya" la taxa de pendència se situa en un 17%, un 54% més respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 25%, fet que suposa un increment del 91%. A la "demarcació ICAB" la taxa de pendència que es registra a l'any 2016 ha estat del 18%, un 126% més respecte a l'exercici 2015. Si bé segueixen sent xifres relativament baixes si les comparem amb les registrades en altres àmbits jurisdiccionals, l'increment de les mateixes tot i el descens de la taxa de litigiositat, fa que haguem de ressenyar aquesta circumstància, ja que sens dubte reflecteixen un creixent nivell de saturació que s'ha de revertir.

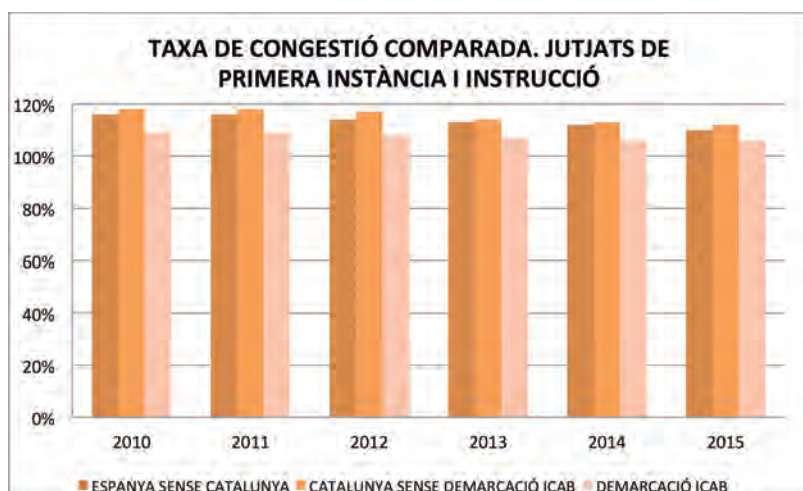
Finalment, en el Gràfic 30 veiem quins han estat els resultats de la taxa de congestió en les tres demarcacions abans comentades. A "Espanya sense Catalunya" la taxa de congestió que es registra a l'any 2016 ha estat del 117%, un 6% més respecte a l'exercici anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la mateixa se situa en un 124%, fet que suposa una pujada del 10%. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió anotada en l'any 2016 ha estat del 114%, un 8% més respecte a l'exercici anterior.

Gràfic 28. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 29. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 30. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ. DEMARCACIÓ ICAB			
	TASA RESOLUCIÓ	TASA CONGESTIÓ	TASA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	98%	133%	34%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	110%	116%	21%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	101%	141%	41%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	109%	123%	28%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	78%	170%	82%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	105%	128%	29%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	104%	110%	12%
J1II N° 1 IGUALADA	108%	119%	23%
J1II N° 2 IGUALADA	103%	110%	10%
J1II N° 3 IGUALADA	102%	122%	24%
J1II N° 4 IGUALADA	119%	104%	11%
J1II N° 5 IGUALADA	106%	121%	24%
J1II N° 1 BERGA	113%	134%	36%
J1II N° 2 BERGA	100%	152%	34%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	101%	141%	41%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	109%	130%	31%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	100%	123%	23%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	103%	121%	21%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	114%	123%	31%
JI N° 1 BADALONA	98%	120%	20%
JI N° 2 BADALONA	90%	128%	29%
JI N° 3 BADALONA	103%	123%	23%
JI N° 4 BADALONA	102%	109%	9%
JI N° 5 BADALONA	103%	107%	7%
JI N° 1 BARCELONA	105%	112%	17%
JI N° 2 BARCELONA	107%	106%	9%
JI N° 3 BARCELONA	102%	112%	15%
JI N° 4 BARCELONA	103%	114%	18%
JI N° 5 BARCELONA	98%	115%	15%
JI N° 6 BARCELONA	102%	112%	14%
JI N° 7 BARCELONA	103%	112%	14%
JI N° 8 BARCELONA	104%	108%	12%
JI N° 9 BARCELONA	106%	113%	17%
JI N° 10 BARCELONA	87%	127%	19%
JI N° 11 BARCELONA	103%	110%	11%
JI N° 12 BARCELONA	106%	114%	17%
JI N° 13 BARCELONA	113%	111%	11%

JI N° 14 BARCELONA	99%	113%	14%
JI N° 15 BARCELONA	105%	103%	7%
JI N° 16 BARCELONA	101%	110%	13%
JI N° 17 BARCELONA	104%	108%	10%
JI N° 18 BARCELONA	100%	112%	12%
JI N° 19 BARCELONA	104%	110%	13%
JI N° 20 BARCELONA	103%	111%	15%
JI N° 21 BARCELONA	109%	106%	13%
JI N° 22 BARCELONA	101%	105%	6%
JI N° 23 BARCELONA	105%	110%	12%
JI N° 24 BARCELONA	100%	117%	17%
JI N° 25 BARCELONA	102%	109%	9%
JI N° 26 BARCELONA	102%	110%	15%
JI N° 27 BARCELONA	105%	112%	17%
JI N° 28 BARCELONA	99%	111%	11%
JI N° 29 BARCELONA	107%	110%	13%
JI N° 30 BARCELONA	100%	116%	13%
JI N° 31 BARCELONA	121%	88%	5%
JI N° 32 BARCELONA	103%	118%	25%
JI N° 33 BARCELONA	102%	108%	14%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	106%	120%	18%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	105%	107%	9%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	93%	118%	18%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	114%	14%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	112%	12%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	78%	156%	27%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	114%	108%	9%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	78%	168%	57%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	125%	25%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	98%	126%	27%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	96%	124%	24%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	96%	116%	16%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	95%	114%	14%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	117%	17%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	98%	123%	23%
JI N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	103%	110%	12%
JI N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	103%	104%	5%
JI N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	101%	110%	11%
JI N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	99%	110%	11%
JI N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	100%	104%	6%

J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	107%	113%	16%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	97%	114%	13%
J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	101%	122%	22%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	105%	117%	19%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	103%	127%	28%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	111%	114%	24%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	99%	114%	14%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	105%	119%	19%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	108%	113%	14%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	101%	112%	12%
J1II N° 1 GAVÀ	136%	96%	19%
J1II N° 2 GAVÀ	104%	116%	14%
J1II N° 3 GAVÀ	96%	115%	15%
J1II N° 4 GAVÀ	105%	119%	17%
J1II N° 5 GAVÀ	100%	114%	15%
J1II N° 6 GAVÀ	105%	124%	25%
J1II N° 7 GAVÀ	99%	124%	24%
J1II N° 8 GAVÀ	91%	144%	45%
J1II N° 9 GAVÀ	100%	119%	19%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	100%	118%	19%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	96%	125%	26%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	105%	109%	11%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	101%	113%	14%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	96%	126%	27%

Gràfic 31. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció. Demarcació ICAB. Any 2016.

3.2 Jutjats Penals

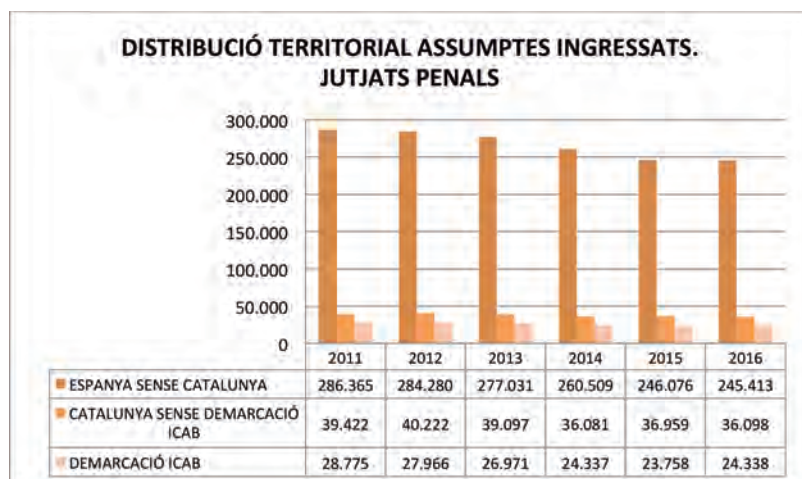
Moviment d'assumpes

En primer lloc, i d'acord amb les dades relatives tant a la taxa de litigiositat (Gràfic 1) com al del nombre d'assumpes ingressats (Gràfic 6), el volum d'expedients que arriba als Jutjats Penals s'ha reduït de forma progressiva al llarg dels últims exercicis. No obstant, si bé no podem parlar d'un canvi en la tendència, a l'any 2016 sembla haver-se produït una certa estabilització en alguns partits judicials, en relació a l'exercici anterior. A l'any 2016, a nivell estatal s'ingressen un total de 305.849 assumptes davant els Jutjats Penals. D'aquests, 245.413 s'han tramitat davant els òrgans de l'àmbit territorial de "Espanya sense Catalunya", mentre que 36.098 s'han ingressat davant els de "Catalunya sense demarcació ICAB". A la demarcació ICAB s'han iniciat un total de 24.338 assumptes abans els jutjats penals, un 2% més respecte a l'exercici anterior.

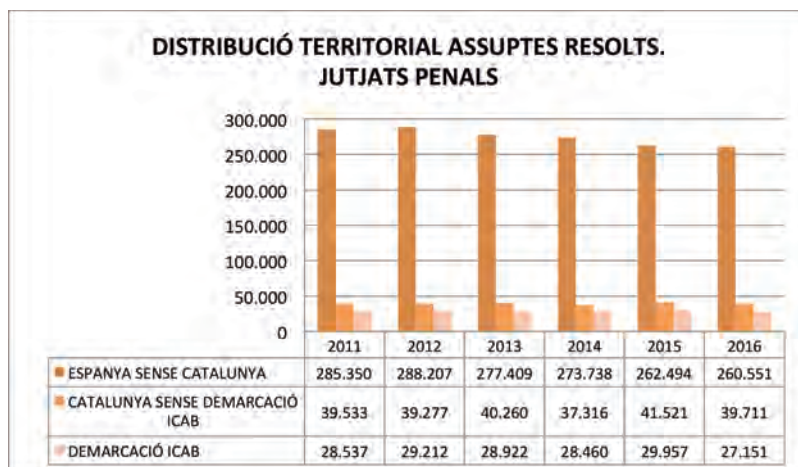
Si comparem aquestes dades amb les relatives als assumptes ingressats en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció (Gràfic 25), veiem com en aquests es manegen uns volums notablement superiors als registrats pels Jutjats Penals. Tal i com es va apuntar, això es deu a la pròpia configuració del procediment penal en dues grans fases, separant la fase d'instrucció de la fase d'enjudiciament pròpiament dita, la competència s'atribueix a Tribunals diferents per tal d'evitar la contaminació de la resolució de l'assumpte en qüestió. També, cal tenir en compte que en funció de la gravetat del marc punitiu que s'estableixi per al fet presumptament delictiu, la competència de l'enjudiciament del mateix correspon al Jutjat Penal (pena privativa de llibertat no superior a 5 anys, pena de multa qualsevol que sigui la quantia, o pena de naturalesa diferent sempre que la seva durada no excedeixi dels 10 anys) o bé a l'Audiència Provincial (art 82.1, LOPJ en relació amb l'art. 14, LECrim). Això, sempre i quan la competència no estigui objectivament atribuïda per llei a altres Tribunals, com els Jutjats de Violència sobre la Dona o els Jutjats de Menors.

En segon lloc, a l'any 2016 els Jutjats Penals han resolt un total de 327.413 assumptes, un 2% menys respecte a l'any anterior. Es confirma per tant la tendència regressiva pel que fa al volum d'assumptes resolts. Així, tal i com es pot veure en el Gràfic 33, el volum d'assumptes resolts per aquests òrgans judicials, decreix de forma contínua a mesura que es van succeint els anys, i de forma paral·lela al descens del volum d'assumptes ingressats en el mateix període. Aquesta regressió és una mica més intensa en l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB", on els Jutjats Penals han resolt un total de 27.151 assumptes, un 9% menys respecte a l'exercici anterior.

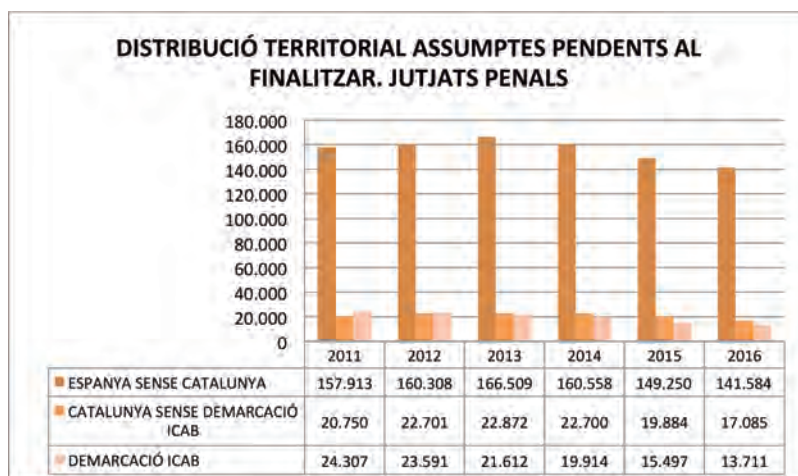
Finalment, a nivell estatal han quedat pendents en acabar l'any 2016 un total de 172.380 assumptes, un 7% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que en la "demarcació ICAB" la xifra se situa en 13.711, el que representa un descens del 12% respecte a l'any 2015.

Gràfic 32. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Jutjats Penals.

Gràfic 33. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats Penals.

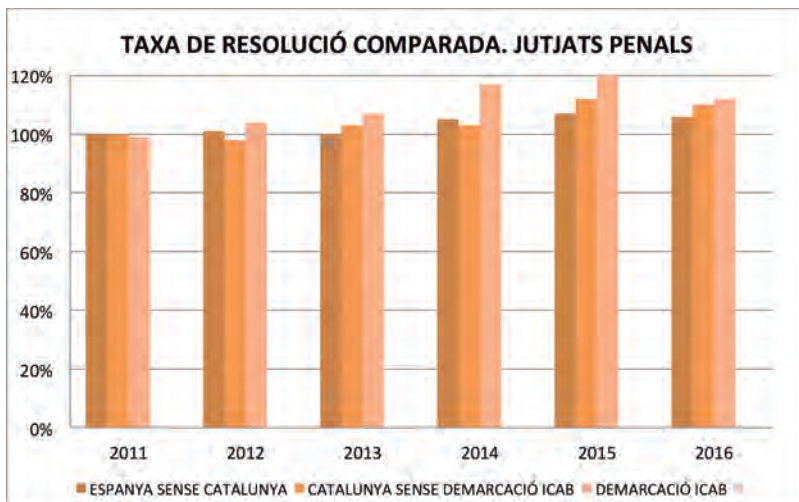

Gràfic 34. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats Penals.

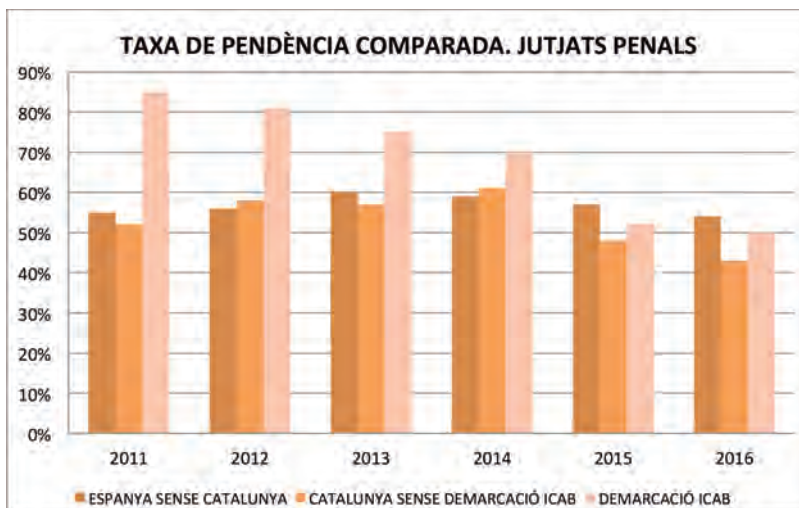
Principals indicadors judicials

A nivell estatal, la taxa de resolució que es registra en els Jutjats Penals a l'any 2016 és del 107%, mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 53% i en un 150% respectivament. Si comparem aquestes dades amb les publicades en edicions anteriors, veiem com tots els indicadors registren un descens. Normalment, quan s'incrementa la taxa de resolució, les taxes de pendència i de congestió solen reduir-se de forma correlativa, i al revés. No obstant això, i d'acord amb el comentat en apartats anteriors, l'Administració de Justícia necessita d'una major quantitat de recursos materials i humans, per tal d'adaptar la seva capacitat resolutiva a la litigiositat real del moment. La implantació de la Nova Oficina Judicial, així com el desplegament de les noves plataformes tecnològiques per modernitzar l'organització judicial i adaptar-la al segle XXI, li queda encara molt camí per recórrer. El reflex d'això és el creixement dels nivells de saturació, segons es poden veure a la gràfiques següents.

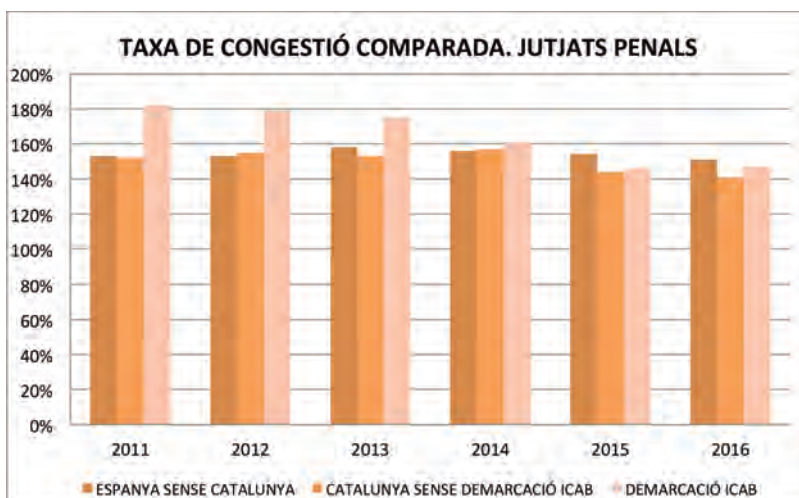
En aquestes gràfiques, podem veure com en la "demarcació ICAB", la taxa de resolució que es registra en els Jutjats Penals a l'any 2016 és del 112, un 11% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 50% i en un 147% respectivament.

Gràfic 35. Taxa de resolució comparada. Jutjats Penals.

Gràfic 36. Taxa de resolució pendència. Jutjats Penals.

Gràfic 37. Taxa de congestió comparada. Jutjats Penals.

LA LUPA. JUTJATS PENALS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JP N° 1 BARCELONA	117%	163%	72%
JP N° 2 BARCELONA	115%	153%	55%
JP N° 3 BARCELONA	111%	135%	42%
JP N° 4 BARCELONA	90%	137%	57%
JP N° 5 BARCELONA	106%	141%	41%
JP N° 6 BARCELONA	99%	115%	22%
JP N° 7 BARCELONA	118%	127%	23%
JP N° 8 BARCELONA	116%	145%	49%
JP N° 9 BARCELONA	120%	129%	38%
JP N° 10 BARCELONA	123%	130%	35%
JP N° 11 BARCELONA	112%	118%	16%
JP N° 13 BARCELONA	125%	141%	56%
JP N° 14 BARCELONA	128%	127%	30%
JP N° 15 BARCELONA	100%	100%	0%
JP N° 16 BARCELONA	120%	133%	41%
JP N° 17 BARCELONA	121%	182%	90%
JP N° 18 BARCELONA	111%	157%	66%
JP N° 19 BARCELONA	111%	40%	48%
JP N° 20 BARCELONA	105%	117%	25%
JP N° 21 BARCELONA	93%	112%	12%
JP N° 22 BARCELONA	124%	188%	74%
JP N° 23 BARCELONA	109%	137%	37%
JP N° 25 BARCELONA	100%	150%	50%
JP N° 26 BARCELONA	108%	128%	31%
JP N° 27 BARCELONA	113%	101%	11%
JP N° 28 BARCELONA	104%	118%	22%
JP N° 1 ARENYS DE MAR	86%	132%	32%
JP N° 2 ARENYS DE MAR	89%	127%	30%
JP N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	122%	256%	156%
JP N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	145%	247%	143%
JP N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	126%	198%	88%
JP N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	89%	140%	40%

Gràfic 38. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats Penals. Demarcació ICAB. Any 2016.

Les conformitats

La conformitat és una institució processal que descansa sobre el principi d'adhesió, que té el propòsit d'alleugerir una certa càrrega de treball, a través de la possibilitat de posar fi al procediment en determinats supòsits, mitjançant l'acceptació per part de l'acusat dels fets, qualificació jurídica, així com la responsabilitat penal i civil exigida per la part acusadora. Amb això, a més de l'evitació del judici, permet al justiciable i la seva defensa "negociar" amb l'acusació la reducció dels termes de la

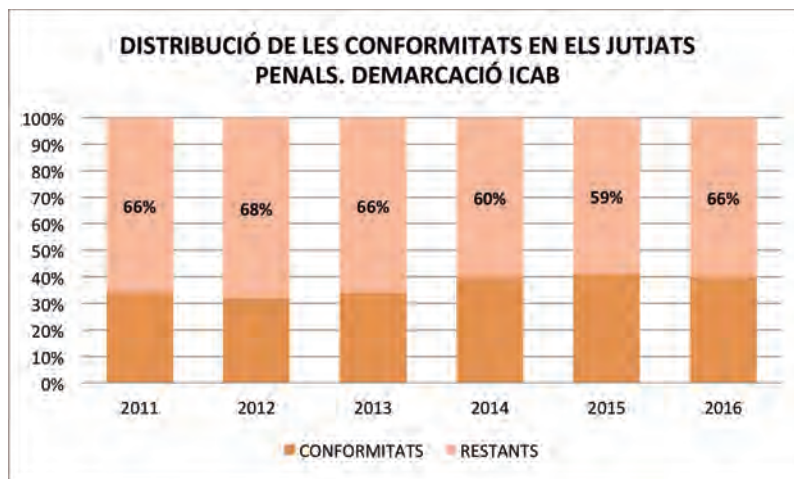
condemna. La conformitat ha estat objecte d'un protocol d'actuació subscrit entre la Fiscalia General d'Estat i el Consell General de l'Advocacia Espanyola, el passat dia 1 d'abril del 2009. Pel que, tenint en compte la importància d'aquest mecanisme en la pràctica diària del procés penal, a continuació es ressenyen algunes dades sobre l'evolució del mateix al llarg dels últims anys.

A la Taula 39, es posa en relació el nombre total de resolucions que han estat dictades amb la conformitat de l'acusat, amb les sentències que han estat dictades sense valorar aquest mecanisme, per part dels Jutjats Penals que s'integren en la "demarcació ICAB" al llarg dels dos últims anys. En aquesta, veiem com el volum de les Sentències dictades en conformitat amb l'acusat, representen un volum important respecte del nombre total de resolucions. En efecte, a l'any 2015 es van acordar un total de 6.527 conformitats, fet que suposa un 41% respecte al nombre total de sentències, mentre que a l'any 2016, es van adoptar 6.428 conformitats. Si bé en aquest últim any veiem com s'ha reduït el nombre de conformitats acordats en termes absoluts, si ens fixem en el total de resolucions dictades, 16.089 el 2015 i 14.601 el 2016, veiem com en termes relatius s'ha produït un increment en el volum de conformitats adoptades. En efecte, a l'any 2016 les conformitats han suposat un 44% sobre el total, tal com es pot observar en el Gràfic 40.

RESOLUCIONS DELS JUTJATS PENALS. DEMARCACIÓ ICAB				
JUTJATS	2015		2016	
	CONFORMITATS	RESTANTS	CONFORMITATS	RESTANTS
JP N° 1 BARCELONA	242	342	236	268
JP N° 2 BARCELONA	260	356	189	302
JP N° 3 BARCELONA	223	295	213	260
JP N° 4 BARCELONA	212	294	178	299
JP N° 5 BARCELONA	222	317	206	318
JP N° 6 BARCELONA	239	298	226	214
JP N° 7 BARCELONA	271	412	231	346
JP N° 8 BARCELONA	223	349	240	319
JP N° 9 BARCELONA	262	346	237	286
JP N° 10 BARCELONA	236	329	334	254
JP N° 11 BARCELONA	277	355	236	298
JP N° 13 BARCELONA	248	334	249	300
JP N° 14 BARCELONA	298	417	327	298
JP N° 16 BARCELONA	235	352	236	270
JP N° 17 BARCELONA	187	324	207	291
JP N° 18 BARCELONA	247	340	198	328
JP N° 19 BARCELONA	236	318	199	279
JP N° 20 BARCELONA	226	329	202	276
JP N° 22 BARCELONA	167	234	238	289
JP N° 23 BARCELONA	164	457	232	234
JP N° 25 BARCELONA	198	337	213	225
JP N° 26 BARCELONA	155	332	160	263
JP N° 27 BARCELONA	235	343	236	263
JP N° 28 BARCELONA	202	316	199	264
JP N° 1 ARENYS DE MAR	96	202	94	173
JP N° 2 ARENYS DE MAR	87	220	88	192

JP N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	236	239	230	228
JP N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	264	282	227	255
JP N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	290	232	284	240
JP N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	89	261	83	341
TOTAL	6.527	9.562	6.428	8.173

Taula 39. Resolucions dels Jutjats Penals amb conformitat prèvia amb l'acusat. Demarcació ICAB.

Gràfic 40. Distribució de les conformitats en els Jutjats Penals. Demarcació ICAB.

3.3 Audiències Provincials. Sales penals

Moviment d'assumptes

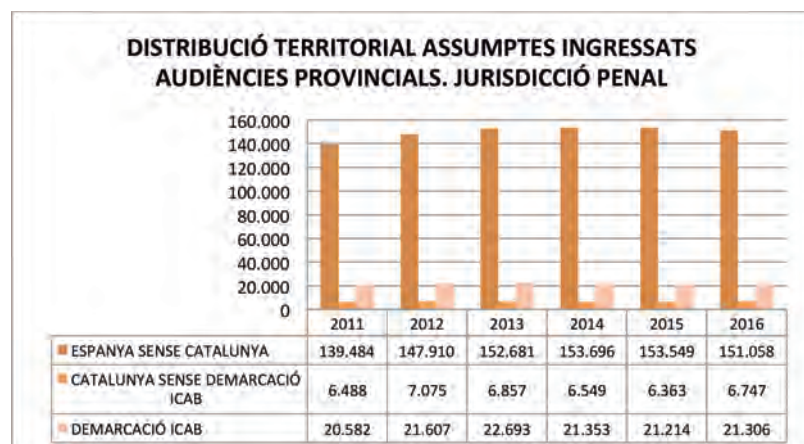
L'art. 82, LOPJ estableix el ventall competencial de les Audiències Provincials, ocupant-se les seccions de l'ordre penal de:

- les causes per delictes, a excepció de les que la llei atribueix al coneixement dels Jutjats Penals o d'altres Tribunals previstos en aquesta llei.
- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions dictades pels Jutjats d'Instrucció i Penal de la província.
- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions en matèria penal dictada pels Jutjats de Violència sobre la Dona de la província.
- els recursos contra les resolucions dels Jutjats de Menors amb seu a la província i de les qüestions de competència entre els mateixos.
- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions dels Jutjats de Vigilància Penitenciària, quan la competència no correspongui a la Sala Penal de l'Audiència Nacional.
- els recursos dels procediments de decomís autònom pels delictes per al coneixement dels quals siguin competents.

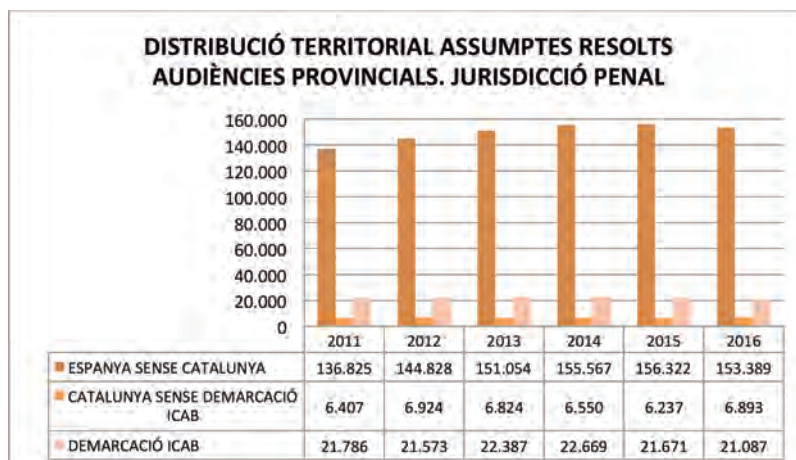
A nivell estatal, les seccions penals de les Audiències Provincials han rebut un ingrés de 179.111 assumptes durant l'any 2016, un 1% menys respecte a l'exercici anterior. En el Gràfic 41 podem observar l'evolució anual del nombre d'assumpes que s'han ingressat a les seccions penals de les Audiències Provincials, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com la tendència es mostra a l'alça, registrant-se a l'any 2013 un total de 182.231 assumptes. En aquest punt, s'ha de tenir en compte que durant els tres anys immediatament anteriors, la taxa de litigiositat estava a uns nivells més alts que en l'actualitat, registrant-se un volum d'assumpes també més alt, que més tard arribarien al coneixement de les audiències per a ser resolta en segona instància. A partir del 2013, veiem com es produeix un canvi en la tendència, de manera que el nombre d'assumpes va decreixent gradualment a mesura que es van succeint els anys. En definitiva, l'evolució del moviment dels assumptes en aquests òrgans, discorre de forma paral·lela a les taxes de litigiositat i a l'entrada d'assumpes en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció així com en els Jutjats Penals, encara que amb un cert desfasament temporal d'uns anys, en conèixer molts d'aquests en fase de recurs. A la "demarcació ICAB", el nombre d'assumpes iniciats davant les Audiències Provincials en el marc de la Jurisdicció penal al llarg de l'any 2016, ha estat de 21.306 assumptes, sense que amb prou feines hi hagi hagut una variació significativa respecte a l'exercici anterior.

Pel que fa al volum d'assumpes resolta durant l'any 2016, a nivell estatal la xifra s'ha situat en 181.369 expedients, un 2% menys respecte a l'any anterior. Veiem com s'han resolta un nombre d'assumpes més alt dels que s'han ingressat en el mateix període, almenys en termes generals, ja que en l'àmbit de la "demarcació ICAB", la xifra s'ha situat lleugerament per sota: 21.087 assumptes resolta en 2016 enfront dels 21.306 ingressats en el mateix període.

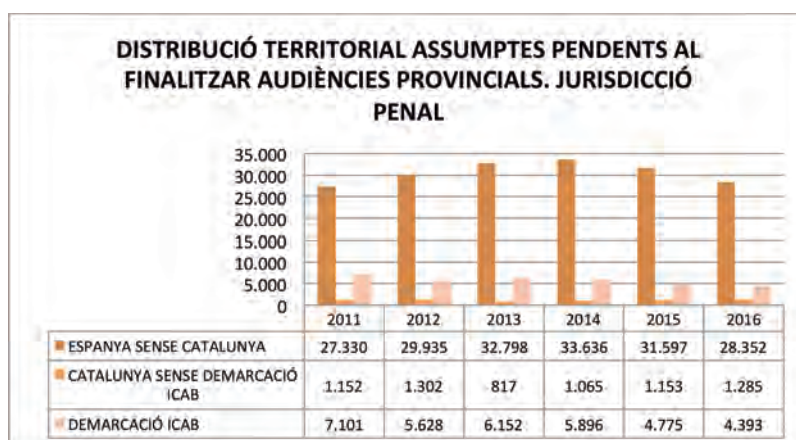
En el Gràfic 43 veiem com l'evolució dels assumptes pendents al finalitzar l'any, encara que amb altres valors, es correspon amb la dels ingressats i resolta. Així, en acabar l'any 2016 han quedat pendents davant les seccions penals de les Audiències Provincials un total de 34.030 assumptes, un 9% menys respecte a l'exercici anterior en què es van anotar un total de 37.525 expedients. D'aquests, un total de 28.532 assumptes s'estan tramitant davant els òrgans de "Espanya sense Catalunya", mentre que altres 1.285 corresponen als de "Catalunya sense demarcació ICAB". A la "demarcació ICAB", en tancar l'any 2016 han quedat pendents un total de 4.393 assumptes, un 8% menys respecte a l'exercici anterior.

Gràfic 41. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 42. Distribució territorial d'assumpes resolts. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 43. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Principals indicadors judicials

Pel que fa a la taxa de resolució de les seccions penals de les Audiència Provincials, a l'any 2016 la mateixa s'ha situat en un 101% a nivell general. Si la comparem amb les xifres registrades a nivell de Jurisdicció, així com amb la dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció i els Jutjats Penals, veiem com la taxa de resolució és molt similar en tots ells: lleugerament per sobre del 100% i amb un comportament que reflecteix certa estabilitat al llarg dels últims 6 anys. Pel que fa a la comparativa territorial, en el Gràfic 44 veiem com en la "demarcació ICAB" se situa per sota del 100%, havent-se registrat un taxa de resolució del 99% en aquest últim any.

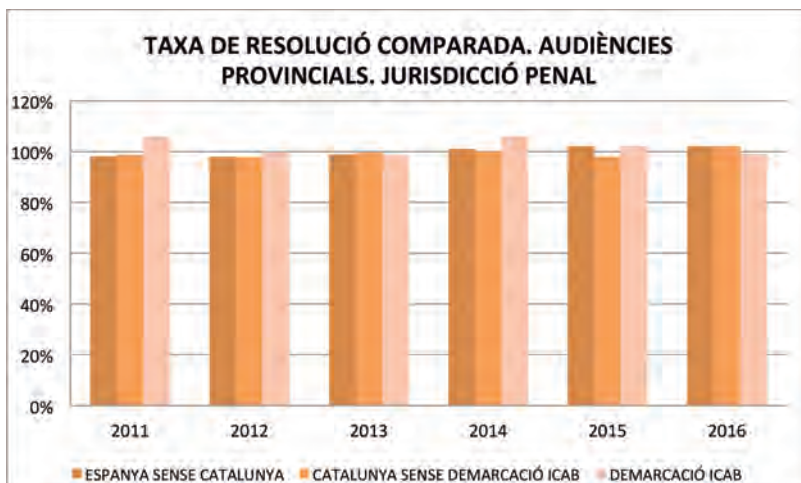
Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió de les seccions penals de les Audiències Provincials, aquestes registren uns nivells similars als anotats a nivell de Jurisdicció. Així, a l'any 2016 la taxa de pendència que s'anota a nivell estatal ha estat d'un 18%, mentre que la taxa de congestió s'ha situat en un 118%. A la "demarcació ICAB", les taxes de pendència i de congestió han tingut un comportament molt similar als valors registrats a nivell general, situant-se en un 19% i en un 122% respectivament.

Finalment, a la Taula 47 es recullen els resultats dels principals indicadors judicials registrats a les seccions penals de l'Audiència Provincial de Barcelona, durant l'any 2016. L'Audiència Provincial de Barcelona, compta amb 22 seccions, de les quals 11 s'encomanen a la Jurisdicció penal. Tal i

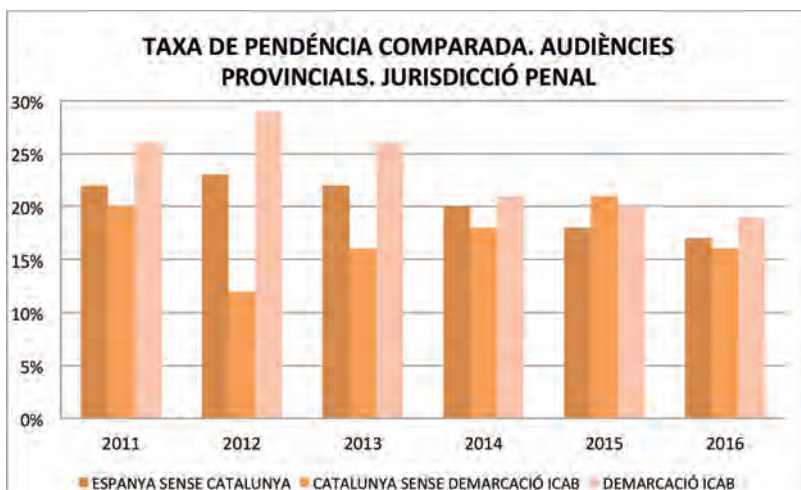
com s'informa en el "Annex a la Memòria del TSJ de Catalunya elaborat per l'Audiència Provincial", les seccions penals mantenen criteris d'especialització per matèries, distribuint les mateixes de la següent manera:

- Qüestions de competència: Secció 2a
- Jurisdicció de menors: Secció 3a
- Vigilància penitenciària: Secció 21a
- Violència de Gènere: Secció 20a
- Violència domèstica: Secció 22a

A més, per tal de garantir que es mantingués un criteri uniforme en la investigació dels assumptes, cadascuna de les 11 seccions penals s'ha ocupat dels recursos d'apel·lació interposats contra de les resolucions dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, d'acord a unes normes de repartiment i distribució d'aquests entre aquelles, establertes de forma prèvia. Pel que fa als recursos interposats contra les resolucions dictades en fase d'enjudiciament que dimanen tant dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció (Judicis de Faltes/delictes lleus) com dels Jutjats Penals, fan torn i es reparteixen de forma aleatòria entre totes les seccions per tal d'equilibrar la càrrega de treball.

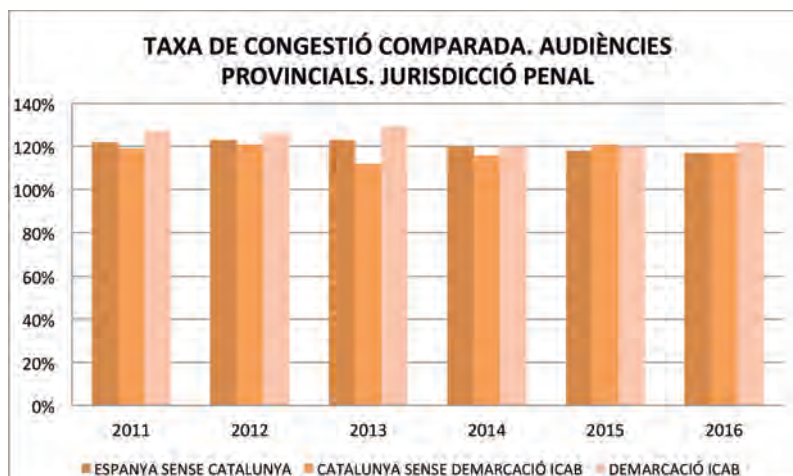

Gràfic 44. Taxa de resolució comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 45. Taxa de pendència comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 46. Taxa de congestió comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

LA LUPA. AUDIÈNCIES PROVINCIALS COMPETÈNCIA PENAL. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
secc.2 AP BARCELONA	92%	21%	123%
secc.3 AP BARCELONA	95%	12%	112%
secc.5 AP BARCELONA	101%	7%	107%
secc.6 AP BARCELONA	92%	21%	123%
secc.7 AP BARCELONA	92%	21%	123%
secc.8 AP BARCELONA	98%	20%	120%
secc.9 AP BARCELONA	109%	26%	145%
secc.10 AP BARCELONA	98%	25%	125%
secc.20 AP BARCELONA	89%	27%	128%
secc.21 AP BARCELONA	105%	26%	126%
secc.22 AP BARCELONA	95%	25%	124%

Gràfic 47. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials de les Audiències Provincials. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB. Any 2016.

3.4 Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal

Moviment d'assumptes

El Tribunal Superior de Justícia suposa la culminació de l'organització judicial de la CA en la qual se circumscriu, d'acord amb els arts. 70 i ss. de la LOPJ. Segons el que disposa l'art. 73, LOPJ, com a sala penal, el TSJ té competència per al coneixement de:

- Les causes penals que els estatuts d'autonomia reserven al coneixement dels Tribunals Superiors de Justícia.
- La instrucció i la resolució de les causes penals contra Jutges, Magistrats i membres del Ministeri Fiscal per delictes o faltes comesos en l'exercici del seu càrrec en la comunitat autònoma, sempre que aquesta atribució no correspongui al Tribunal Suprem.
- Els recursos d'apel·lació contra les resolucions dictades en primera instància per les Audiències Provincials, així com el de tots aquells previstos per les lleis.

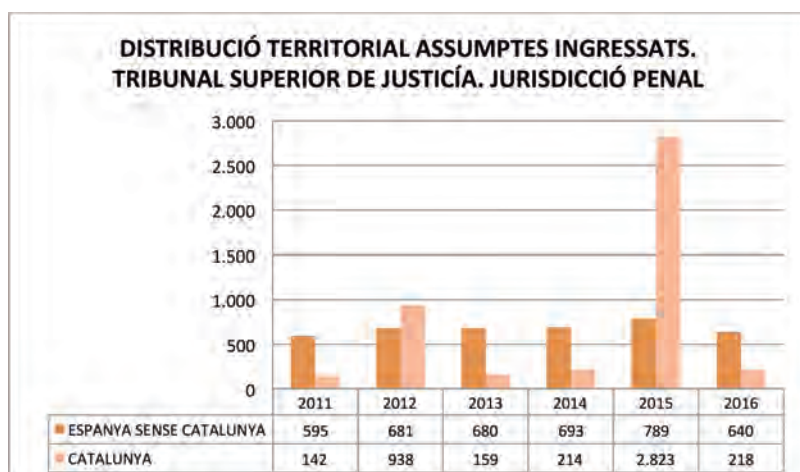
- La decisió de les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal amb seu a la comunitat autònoma que no tinguin un altre superior comú.
- La decisió de les qüestions de competència entre jutjats de menors de diferents províncies de la comunitat autònoma.

A nivell estatal, els Tribunals Superiors de Justícia han ingressat un total de 858 assumptes penals durant l'any 2016, un 76% menys respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 218 han estat tramitats davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, òrgan en el qual es concentra la variabilitat més important respecte a l'any 2015, pels motius que es comenten a continuació. I és que en el Gràfic 48, veiem com a l'any 2015 s'anoten un total de 2.823 assumptes, sent aquesta visiblement la xifra més alta de la sèrie. A la "Memòria del TSJ de l'any 2015" s'estableix que aquest increment és conseqüència de les autoinculpacions presentades per ciutadans en relació a la consulta del 9-N del 2014, declarada inconstitucional el passat 11 de juny de 2015 pel Tribunal Constitucional.

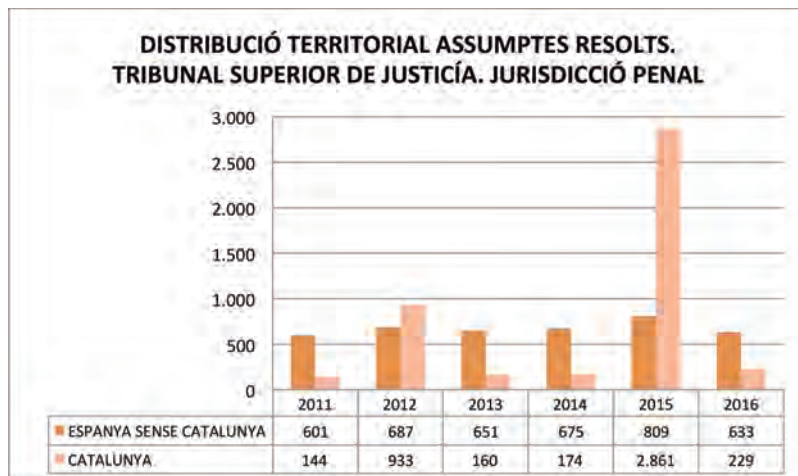
No obstant això, si ens fixem en el detall numèric del volum d'assumptes que es registra en el TSJ de Catalunya i el comparem amb la resta d'òrgans de "Espanya sense Catalunya", veiem com el primer s'ocupa d'un volum important d'assumptes. En efecte, si prenem com a referència les dades registrades a l'any 2016, el 25% dels assumptes que s'han ingressat al TSJ ho han fet en el de Catalunya.

Quant als assumptes resolts durant l'any 2016 pels TSJ, la xifra es situa en 862 expedients, el 77% menys respecte a l'exercici anterior. Pel que fa a la tendència, si comparem les figures que es recullen en els Gràfics 48 i 49, veiem com discorre de forma paral·lela; d'aquí la variabilitat tan significativa respecte a l'any 2015, en què a Catalunya es produeix un ingrés d'assumptes excepcional tal com s'ha comentat abans. Aquests 862 expedients han tingut la distribució territorial que és de veure en la gràfica, és a dir, 633 a "Espanya sense Catalunya" i 229 a "Catalunya".

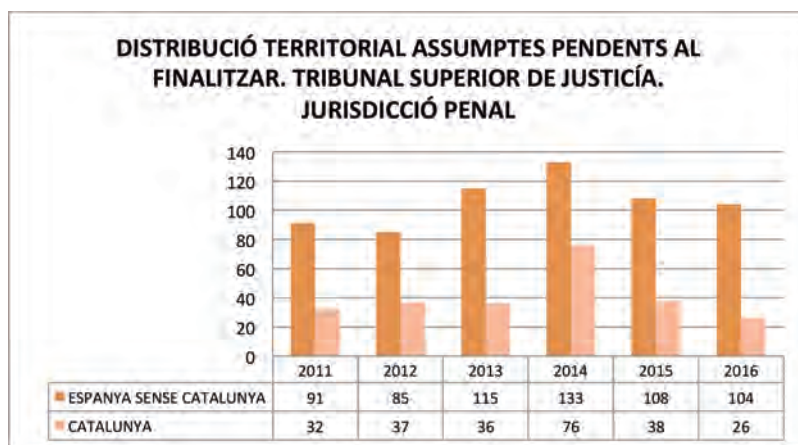
Finalment, resten per finalitzar l'any 2016 un total de 130 assumptes, dels quals 26 s'estan tramitant davant el TSJ de Catalunya. En l'anterior edició del present Informe, ens preguntàvem quina incidència podrien tenir en futurs exercicis, les autoinculpacions produïdes durant l'any 2015 derivades de la consulta del 9-N, en termes de saturació judicial. Afortunadament, del detall numèric del Gràfic 50 es desprèn que aquesta acumulació puntual d'assumptes ha pogut ser absorbida, registrant fins i tot una reducció del 32% respecte a l'exercici anterior.

Gràfic 48. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Gràfic 49. Distribució territorial d'assumpes resolts. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

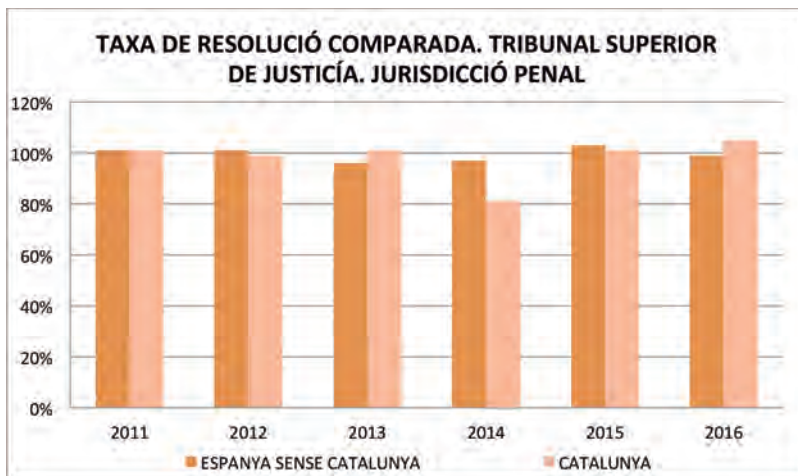

Gràfic 50. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

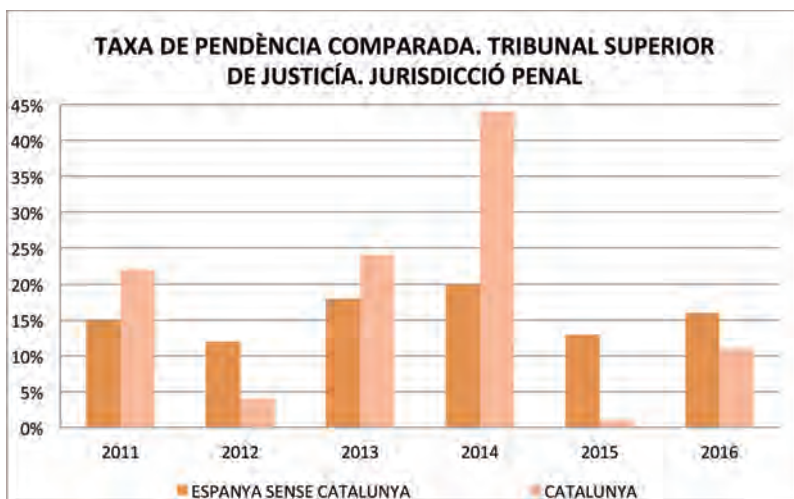
Principals indicadors judicials

Pel que fa a la taxa de resolució dels TSJ, en termes generals aquesta se situa molt propera al 100%, estant alguns anys per sota de la mateixa i altres per sobre, en funció del concret àmbit territorial i exercici al qual ens referim, segons es pot observar en el Gràfic 51. Així, a l'any 2016 la taxa de resolució dels TSJ de "Espanya sense Catalunya" ha estat del 99%, mentre que la de "Catalunya" la mateixa s'ha situat en un 105%. En el primer territori, veiem com s'ha reduït lleugerament respecte a l'exercici anterior, mentre que a Catalunya s'ha incrementat alguns punts.

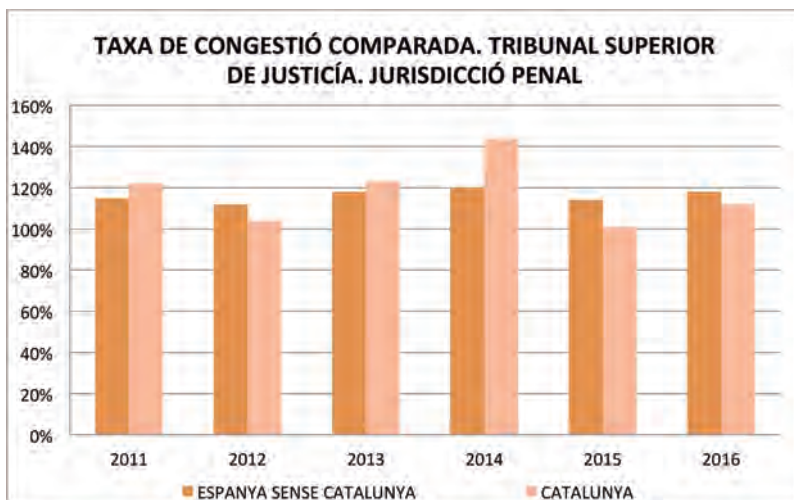
Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, en els Gràfics 52 i 53 veiem com registren variacions significatives d'un exercici a un altre a mesura que es van succeint els anys. Això es deu als volums d'assumpes tan "reduïts" que es manegen en aquests Tribunals, en comparació amb altres òrgans jurisdiccionals. Això fa que la variació d'assumpes es reflecteixi d'una forma més intensa en els indicadors judicials. En efecte, si ens fixem en l'evolució de la taxa de pendència del TSJ de Catalunya, veiem com es registren valors que van de l'1% al 44%, mentre que en la taxa de congestió s'anoten xifres que oscil·len al 101% i el 144%.

Gràfic 51. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Gràfic 52. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Gràfic 53. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

4. Penal per especialitats

Seguint l'esquema metodològic utilitzat en els apartats anteriors, procedim a l'anàlisi de l'activitat judicial d'una sèrie d'òrgans especialitzats en funció de la matèria sobre la qual despleguen la seva Jurisdicció.

4.1 Jutjats de Menors

Moviment d'assumptes

L'art. 19, CP estableix que els menors de 18 anys no són responsables criminalment d'acord amb aquest Codi i que "quan un menor d'aquesta edat cometi un fet delictiu pot ser responsable d'acord amb el que disposa la llei que reguli la responsabilitat penal del menor". Aquesta norma es concreta en la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. Tal i com s'estableix en la seva Exposició de Motius, aquesta llei té per objecte determinar la "responsabilitat per als joves infractors que no hagin arribat a la majoria d'edat penal, fonamentada en principis orientats cap a la seva reeducació, en base a les seves circumstàncies personals, familiars i socials".

Segons el que disposen els arts. 96 i 97, LOPJ, els òrgans judicials encarregats del coneixement d'aquelles causes derivades de la responsabilitat penal del menor, són els Jutjats de Menors, l'àmbit d'actuació dels quals és de caràcter provincial. **A l'any 2016, en aquests òrgans s'han tramitat un total de 27.489 assumptes a nivell estatal, un 3% més respecte a l'exercici anterior.** Es produeix per tant un canvi en la tendència que es venia registrant fins a l'any passat. En efecte, si ens fixem en la figura del Gràfic 54 veiem com fins a l'any 2015 es registra un descens progressiu del volum d'assumptes, a mesura que es van succeint els anys. En aquest any, el nombre d'assumptes registrat se situa en 26.665, la xifra més baixa de la sèrie, mentre que el volum més alt es localitza a l'any 2011, amb un total de 31.408 causes.

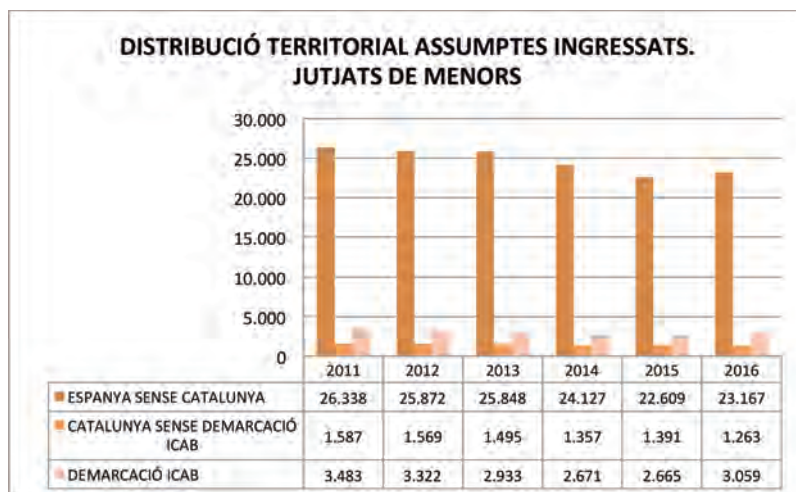
Quant a la distribució territorial de les mateixes, veiem com a "Espanya sense Catalunya" s'han ingressat un total de 23.167 assumptes durant l'any 2016, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB", la xifra se situa en 1.263 expedients. **A la "demarcació ICAB", el volum d'assumptes que es ingressat en els Jutjats de Menors durant el 2016 ha estat de 3.059, un 15% més respecte l'any anterior.** Si comparem aquesta xifra amb la de l'àmbit territorial de "Catalunya sense demarcació ICAB", veiem com en la "demarcació ICAB" es maneja una quantitat ostensiblement major d'assumptes, tot i que aquella ocupa una major extensió geogràfica. I és que a la província de Barcelona es concentren un total de 6 òrgans jurisdiccionals d'aquest tipus, mentre que a Lleida, Tarragona i Girona, hi ha únicament un jutjat per cada territori. Tan sols Madrid, que compta amb 7 òrgans judicials especialitzats en menors, supera Barcelona en nombre de jutjats d'aquest tipus. Tal i com s'ha comentat en diverses ocasions en aquest Informe, a l'hora d'interpretar les dades s'ha de tenir en compte, entre altres elements, l'heterogeneïtat pròpia de cada partit judicial. En el cas de Barcelona (i més tenint en uns òrgans que esten la seva Jurisdicció a nivell provincial), la densitat de població i l'existència d'una major activitat econòmica, urbana i industrial, fa que estiguem davant d'una litigiositat més elevada, requerint-se d'un major nombre d'òrgans judicials per poder absorbir la mateixa.

Pel que fa al nombre d'assumptes resolts per aquests òrgans durant l'any 2016, a nivell estatal la xifra se situa en 26.998 expedients, un 6% menys respecte a l'exercici anterior. D'aquests, un total de 22.571 assumptes s'han tramitat davant els Jutjats de Menors de l'àmbit territorial de "Espanya

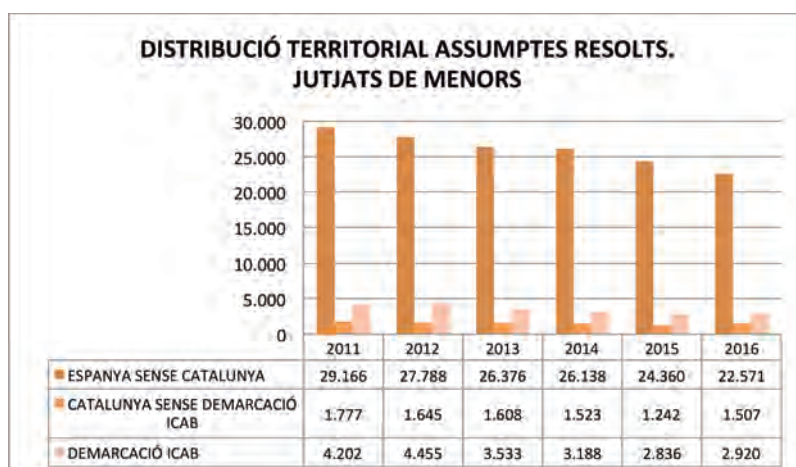

sense Catalunya”, mentre que 1.507 han estat resolts pels òrgans de “Catalunya sense demarcació ICAB”. A la “demarcació ICAB”, el nombre d’assumpes resolts pels Jutjats de Menors durant l’any 2016 ha estat de 2.920 expedients, un 3% més respecte a l’exercici anterior.

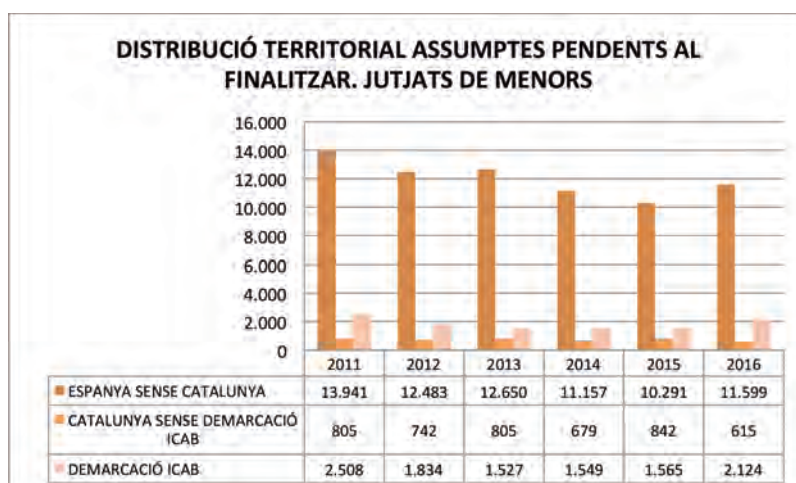
Finalment, han quedat per finalitzar un total de 14.338 assumpes al tancar-se el darrer exercici, el que significa que s’ha produït un increment del 13% respecte a l’any 2015. D’aquests, un total de 2.124 han quedat pendents davant els Jutjats de Menors de la “demarcació ICAB”, el que significa una pujada del 36% respecte a l’any anterior. Si comparem el volum d’assumpes pendents en tancar l’any amb el dels ingressats en un mateix període, veiem com aquests òrgans judicials presenten una saturació important, sobretot tenint en compte els subjectes implicats en els mateixos. No obstant això, hem de tenir en compte que moltes de les mesures previstes en l’art. 7, LORM requereixen del seguiment en el temps per part d’un equip tècnic format per especialistes, així com del propi magistrat, amb el propòsit de reinserir educacionalment al menor en el seu entorn familiar i social.

Gràfic 54. Distribució territorial d’assumpes ingressats. Jutjats de Menors.

Gràfic 55. Distribució territorial d’assumpes resolts. Jutjats de Menors.

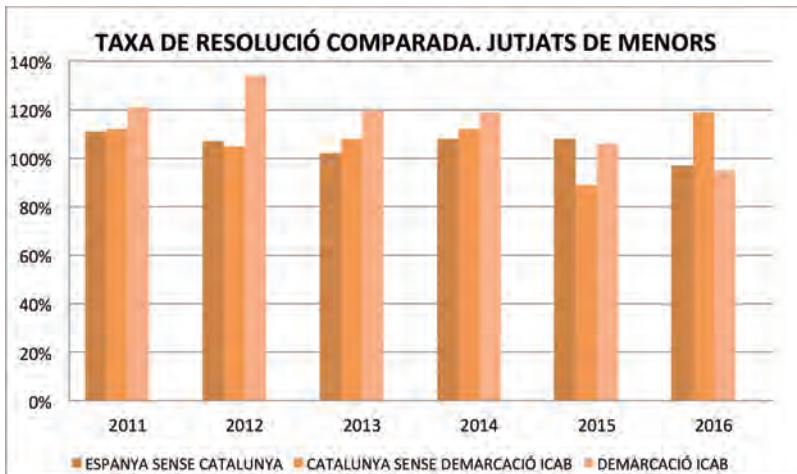
Gràfic 56. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Menors.

Principals indicadors judicials

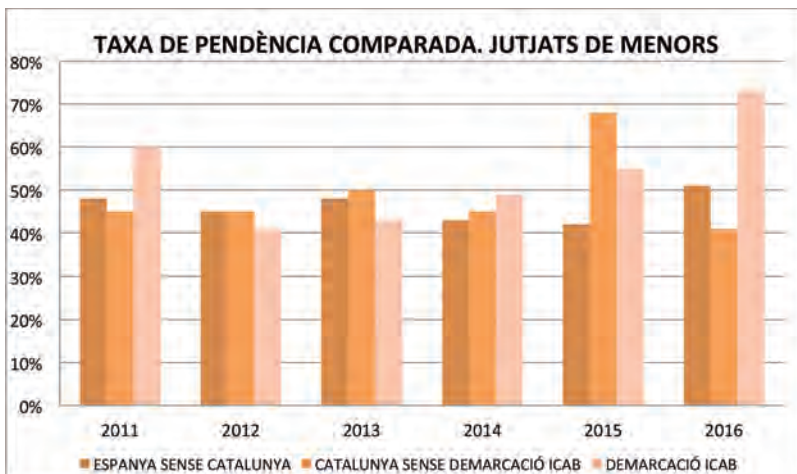
Pel que fa a la capacitat resolutiva dels Jutjats de Menors, en el Gràfic 57 podem observar com aquesta es mou en una forquilla relativament estreta, que gira al voltant del 100% de mitjana. A l'any 2016, la taxa de resolució dels Jutjats de Menors s'ha distribuït "territorialment" de la següent manera: a "Espanya sense Catalunya" la taxa de resolució s'ha situat en un 97%, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" aquesta ha estat de 119%. La taxa de resolució que es registra en els Jutjats de Menors de la "demarcació ICAB" al llarg de l'any 2016 ha estat del 95%, un 10% menys respecte a l'exercici anterior.

En relació a la taxa de pendència registrada a l'any 2016, a nivell estatal la mateixa se situa en un 53%. En termes generals, veiem que s'ha produït un increment respecte a l'any 2015, situant-se geogràficament de la següent manera: a "Espanya sense Catalunya" la taxa de pendència ha estat del 51%, un 21% més respecte l'any anterior, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" aquesta s'ha situat en un 41%, el que suposa un reducció del 40% respecte a l'any 2015. A la "demarcació ICAB" la taxa de pendència que registren aquests òrgans a l'any 2016 ha estat del 73%, un 33% més respecte l'any anterior. Veiem que l'increment en els nivells de saturació que es localitzen en els àmbits de "Espanya sense Catalunya" i de la "demarcació ICAB" en aquest últim exercici, es corresponen amb l'augment del volum d'assumpes ingressats en els òrgans que s'integren en aquests territoris, tal i com es pot veure en el detall numèric del Gràfic 54.

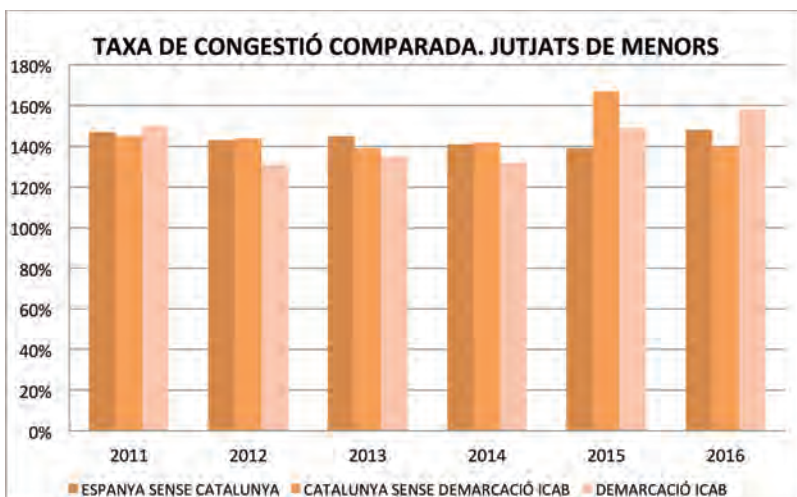
Pel que fa a la taxa de congestió, en el Gràfic 59 veiem com la mateixa evoluciona de forma correlativa a les taxes de resolució i pendència, havent-se registrat a l'any 2016 els següents valors: a "Espanya sense Catalunya" la taxa de congestió ha estat del 148%, a "Catalunya sense demarcació ICAB" del 140% i a la "demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en un 158%.

Gràfic 57. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Menors.

Gràfic 58. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Menors.

Gràfic 59. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Menors.

LA LUPA. JUTJATS DE MENORS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JME N° 1 BARCELONA	86%	167%	73%
JME N° 2 BARCELONA	93%	174%	81%
JME N° 3 BARCELONA	103%	162%	63%
JME N° 4 BARCELONA	100%	147%	63%
JME N° 5 BARCELONA	88%	179%	88%
JME N° 6 BARCELONA	102%	130%	73%

Gràfic 60. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Menors. Demarcació ICAB. Any 2016.

4.2 Jutjats de Vigilància Penitenciària

Moviment d'assumptes

L'art. 94, LOPJ estableix que "en cada província, i dins de l'ordre jurisdiccional penal, hi haurà un o diversos Jutjats de Vigilància Penitenciària, que tindran les funcions jurisdiccionals previstes en la Llei general penitenciària en matèria d'execució de penes privatives de llibertat i mesures de seguretat, emissió i execució dels instruments de reconeixement mutu de resolucions penals a la UE que els atribueixi la llei, control jurisdiccional de la potestat disciplinària de les autoritats penitenciàries, empara dels drets i beneficis dels interns en els establiments penitenciaris i altres que assenyali la llei".

A nivell estatal s'han ingressat un total de 249.795 assumptes durant l'any 2016, un 4% menys respecte a l'exercici anterior. Al Gràfic 61 podem veure com s'han distribuït territorialment l'entrada d'aquests assumptes. A "Espanya sense Catalunya", el nombre d'assumptes que s'han ingressat en aquests òrgans ha estat de 215.603 expedients, mentre que a "Catalunya sense demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en 9.448 causes. En els Jutjats de Vigilància Penitenciària de la "demarcació ICAB" s'han ingressat un total de 24.744 assumptes, un 4% menys respecte a l'any 2015. Aquesta reducció l'hem de relacionar, d'una banda, amb el descens de la taxa de litigiositat i del volum d'assumptes registrat en aquesta Jurisdicció, tal i com vam tenir ocasió de veure en l'epígraf de "Part general" d'aquest capítol, i d'altra banda, al descens de la població reclusa que, tal i com veurem més endavant, ha estat de 58.360 persones en aquest últim exercici.

Pel que fa al volum d'assumptes resolts durant aquest últim exercici, es produeix una lleugera reducció respecte a l'any 2015, tot i que proporcional al descens del nombre de expedients ingressats. Així, a nivell estatal els Jutjats de Vigilància Penitenciària han resolt un total de 248.830 expedients. Quant a la distribució territorial dels mateixos, en el Gràfic 62 veiem que ha quedat de la següent manera: 214.791 a "Espanya sense Catalunya", 10.274 a "Catalunya sense demarcació ICAB" i 23.765 en la "demarcació ICAB".

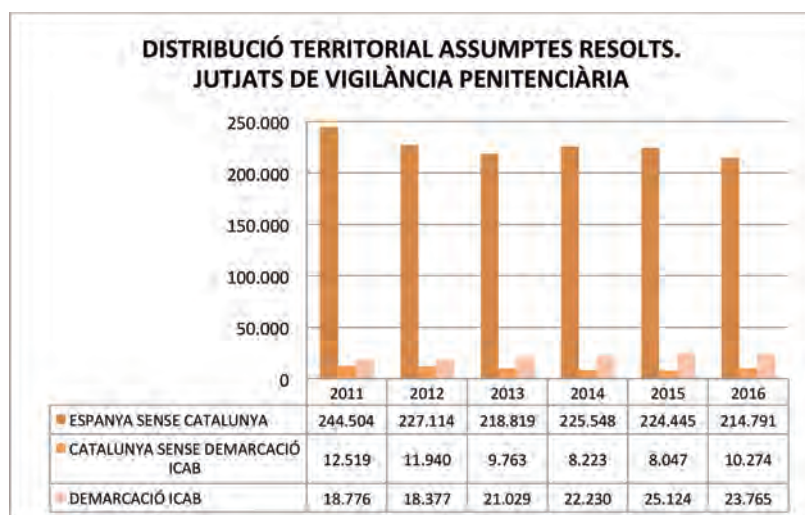
Finalment, han quedat per finalitzar un total de 37.107 assumptes al tancar-se el 2016, un 2% respecte a l'any anterior, dels quals un total de 4.674 s'estan tramitant davant els Jutjats de Vigilància Penitenciària de Barcelona. Pel que fa a l'evolució del volum d'assumptes pendents al finalitzar, en el Gràfic 63 veiem com a partir de l'any 2013 es produeix un increment significatiu d'assumptes, en contrast amb el desenvolupament de la tendència dels assumptes ingressats abans comentat. En efecte, tot i que el volum dels assumptes ingressats disminueix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys, situant-se per tant en els primers anys de la sèrie les xifres més altes, els volums

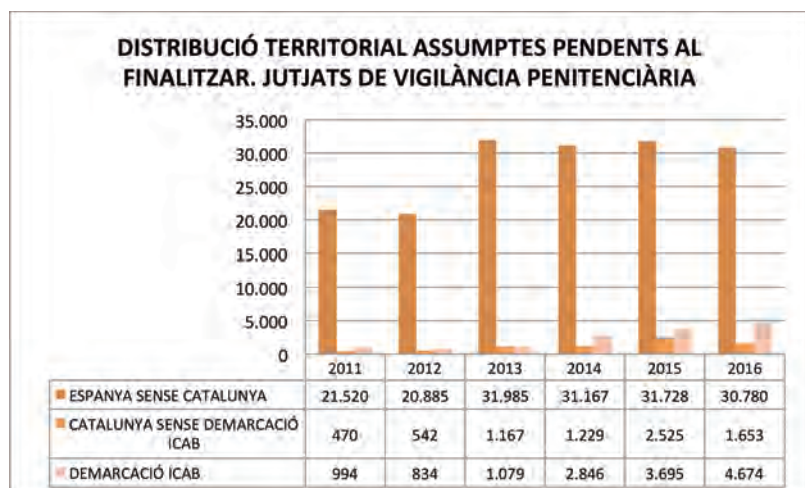
més baixos d'assumptes pendents se situen en els exercicis 2011 i 2012, en aquest últim el nombre total d'assumptes pendents va ser de 22.261, la xifra més baixa de la sèrie.

Gràfic 61. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 62. Distribució territorial d'assumptes resolts. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

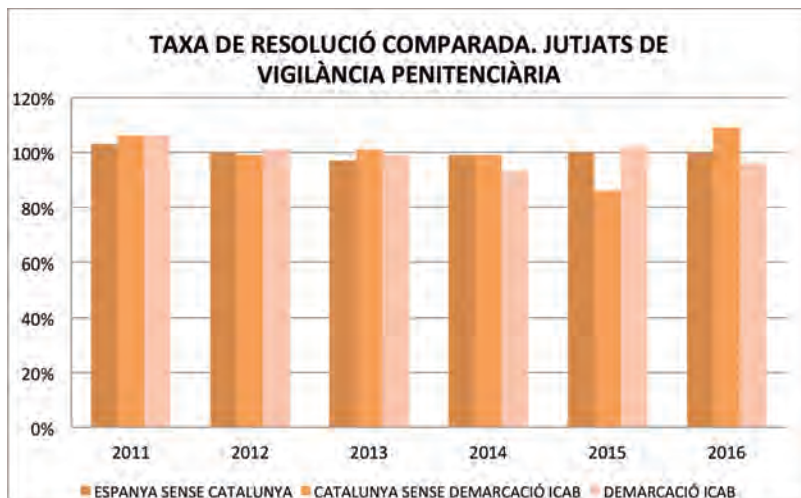
Gràfic 63. Distribució territorial d'assumptes pendents al finalitzar. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

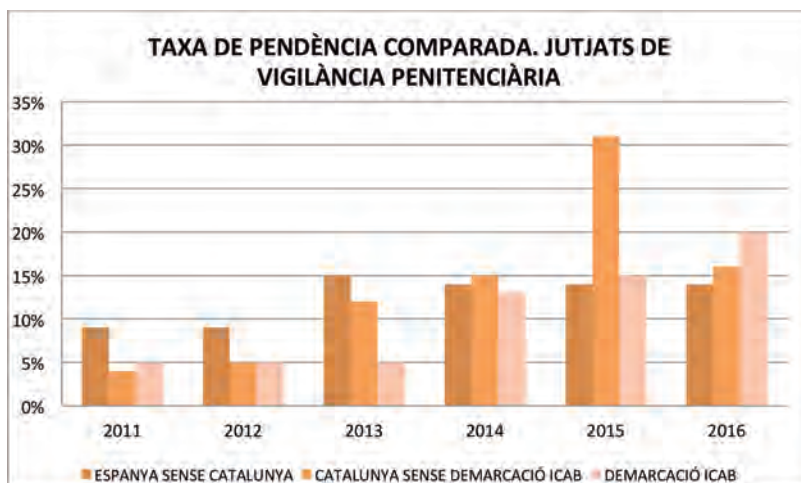
Principals indicadors judicials

Quant al principals indicadors judicials registrat pels Jutjats de Vigilància Penitenciària en aquest últim exercici 2016, a nivell general s’han situat de la següent manera: la taxa de resolució d’aquests òrgans ha estat de 100%, mentre que les taxes de pendència i congestió anotades han estat d’un 15% i un 116% respectivament.

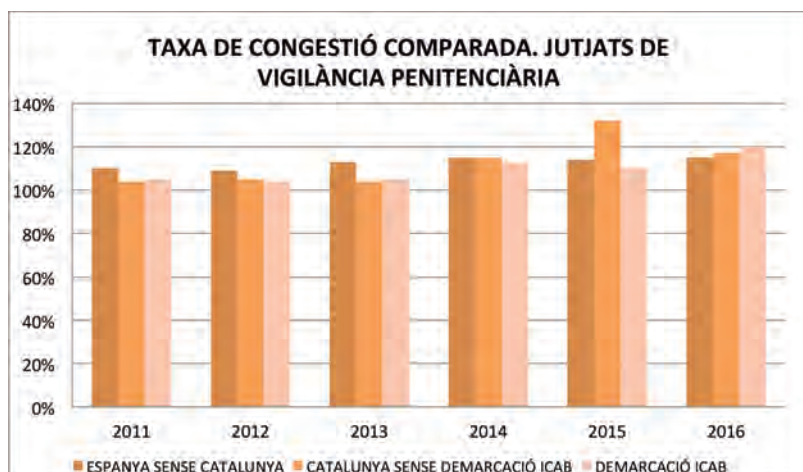
En les gràfiques següents, en què s’expressa l’evolució dels diferents indicadors judicials al llarg dels últims anys, veiem que, mentre la taxa de resolució a penes ha experimentat una variació significativa, tenint en compte que els valors han oscil·lat en una forqueta numèrica relativament estreta, les taxes de pendència i congestió reflecteixen una acumulació per part dels Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 64. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 65. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 66. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

LA LUPA. JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JVP N° 1 CATALUNYA (BARCELONA)	102%	103%	22%
JVP N° 2 CATALUNYA (BARCELONA)	104%	110%	10%
JVP N° 4 CATALUNYA (BARCELONA)	102%	108%	8%
JVP N° 5 CATALUNYA (BARCELONA)	81%	129%	29%
JVP N° 6 CATALUNYA (BARCELONA)	99%	119%	19%

Gràfic 67. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Vigilància Penitenciària. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB. Any 2016.

Evolució de la població reclusa

A continuació, tenim unes taules amb l'evolució anual de la població reclusa a Espanya i a Catalunya, en el període comprès entre els anys 2011 i 2016. En aquestes, s'han distingit les següents categories, atenent la situació penitenciària en la qual es troba el reclus: penats en virtut d'una sentència condemnatòria ferma ("penada a la presó"), i presos en situació de "preventiva". Així mateix, en cadascuna d'aquestes categories, s'ha fet distinció entre homes i dones per tal d'obtenir una millor valoració demoscòpica.

En primer lloc, veiem com la població reclusa descendeix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys, tant els penats en situació preventiva com aquells que ho estan en virtut d'una condemna ferma. En efecte, d'un total de 69.588 reclusos en l'any 2011 vam passar a 58.360 l'any 2016, fet que suposa una regressió de més de 10.000 persones en 5 anys. Pel que fa a les causes explicatives que justifiquen la reducció de la població reclusa al llarg dels últims anys, hem d'assenyalar les següents: d'una banda, tal i com vam poder veure en el Gràfic 1, la taxa de litigiositat ha registrat un descens significatiu al llarg dels darrers anys, situant-se aquesta en un 75% a l'any 2016; d'altra banda, i lligada a la primera, s'ha produït un descens de la població en termes generals, el que sens dubte ha contribuït indirectament al descens de les persones en situació penitenciària. També ha influït en el descens de la població reclusa, l'impuls de mesures alternatives a la presó, tot i que en l'últim any, s'ha produït un enduriment del discurs polític que s'ha concretat en mesures certament controvertides, com ho és la presó permanent revisable.

A nivell legislatiu, hem de destacar la reforma del Codi Penal operada per la LO 5/2010, de 22 de

juny. En el gràfic 4, en analitzar la distribució de la tipologia delictiva a la població reclusa, vam tenir l'oportunitat de veure com els delictes "contra la salut pública" representen un percentatge important dels fets penals que han motivat l'entrada a la presó d'una part significativa dels reus, només superat pels delictes "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic". En efecte, en la norma a la qual s'ha fet referència, s'introdueixen importants canvis legislatius que han pogut incidir d'una manera més o menys intensa, en la reducció de la població reclusa al llarg dels últims anys. En primer lloc, es redueix el límit superior de la pena de presó prevista en l'art. 368, CP de 9 a 6 anys. Això ha provocat l'excarceració d'alguns interns i l'accés de la llibertat condicional d'altres, per l'aplicació del benefici de la retroactivitat de la norma penal. En segon lloc, s'introdueix un subtipus atenuat en el precepte, pel qual el Jutge pot aplicar una pena inferior en grau, en aquells fets considerats d'escassa entitat i d'acord amb les circumstàncies personals del culpable (drogodependència, marginalitat, etc.). Pel que s'obre la possibilitat al fet que en determinades circumstàncies, per a aquest tipus delictiu, s'apliquin penes de 18 mesos fins a 3 anys, de manera que augmenten les condemnes potencialment susceptibles de ser suspeses, si es reuneixen els requisits exigits per la Llei: que la pena imposada sigui inferior a dos anys, que es tracti del primer delictes per al penat i que s'hagi satisfet la responsabilitat civil.

Pel que fa a l'evolució de la població reclusa a Catalunya, veiem com aquesta es correspon, encara que amb altres valors, a la registrada a Espanya. Així, a Catalunya el 31 de desembre de l'any 2016, existia una població reclusa de 8.514 persones, segons les dades publicades per la Secretaria General d'Institucions Penitenciàries. D'aquests, un total de 7.253 estaven reclosos en virtut d'una sentència condemnatòria ferma, sent que els 1.261 restants estaven en situació cautelar o "preventiva".

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ RECLUSA. ESPANYA						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PENADA EN PRESÓ	57.440	56.109	56.103	55.114	52.711	50.364
HOMES	53.371	51.981	51.943	50.998	48.705	46.632
DONES	4.069	4.128	4.160	4.116	4.006	3.732
PREVENTIVA	12.148	10.938	9.292	8.595	7.684	7.996
HOMES	10.992	9.928	8.461	7.800	7.032	7.338
DONES	1.156	1.010	831	795	652	658
TOTAL	69.588	67.047	65.395	63.709	60.395	58.360

Taula 68. Evolució de la població reclusa en Espanya.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ RECLUSA. CATALUNYA						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PENADA EN PRESÓ	8.489	8.223	8.626	7.918	7.558	7.253
HOMES	7.938	7.729	7.712	7.380	7.052	6.778
DONES	551	494	514	538	506	475
PREVENTIVA	1.948	1.768	1.526	1.326	1.207	1.261
HOMES	1.769	1.611	1.405	1.238	1.108	1.148
DONES	179	157	121	88	99	113
TOTAL	10.437	9.991	10.152	9.244	8.765	8.514

Taula 69. Evolució de la població reclusa en Catalunya.

4.3 Jutjats de Violència sobre la Dona

Moviment d'assumpes

La *Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere*, sorgeix amb el propòsit de proporcionar una resposta global a la violència que s'exerceix contra les dones, i lluitar contra la mateixa d'una forma integral i multidisciplinar. En l'exposició de motius de l'esmentada norma, es fa referència a la definició tècnica del "síndrome de la dona maltractada" que consisteix a "les agressions sofertes per la dona com a conseqüència dels condicionants socioculturals que actuen sobre el gènere masculí i femení, situant-la en una posició de subordinació a l'home i manifestades en els tres àmbits bàsics de relació de la persona: maltractament al si de les relacions de parella, agressió sexual en la vida social i assetjament en el medi laboral".

Per al compliment dels seus objectius es creen els Jutjats de Violència sobre la Dona, per ocupar-se d'aquelles matèries que, des d'un punt de vista ampli, suposen l'exercici de qualsevol forma de violència sobre la dona, tal i com s'estableix en l'art. 87 ter, LOPJ. A la gràfiques següents, es recullen les dades relatives a l'activitat judicial d'aquests òrgans, que van entrar en funcionament el passat 29 de juny del 2005.

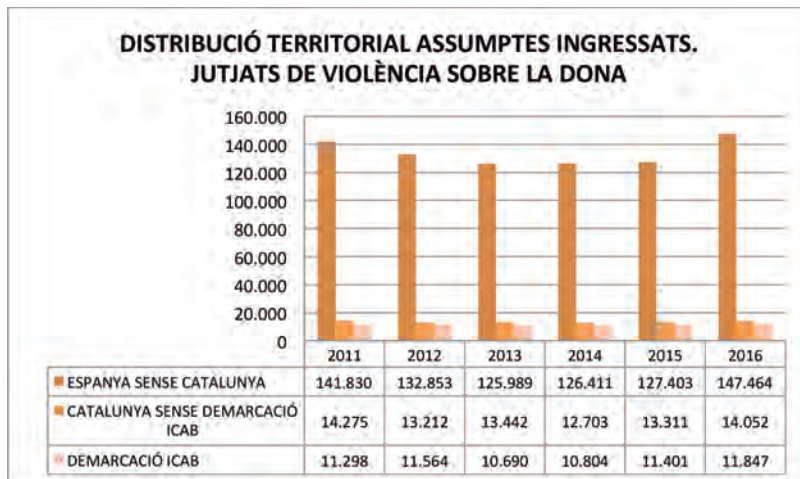
A l'any 2016, el conjunt de Jutjats de Violència sobre la Dona de tot l'Estat ha rebut l'entrada d'un total de 173.363 assumpes, un 14% més respecte a l'exercici anterior. Es produeix per tant una excepció al descens de la taxa de litigiositat registrada en aquest últim exercici. La raó d'aquest increment la trobem en la reforma operada per la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol*, per la qual es modifica la *Llei Orgànica 6/1985, d'1 juliol, del poder judicial*, que es materialitza en una nova redacció de l'art. 87 ter, LOPJ, en virtut de la qual es produeix una ampliació del catàleg competencial dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Així, determinats tipus penals que fins llavors eren investigats pels jutjats de primera instància i instrucció, passen a ser competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Aquests tipus penals són:

- Els delictes contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge (art. 197-204, CP).
- Els delictes contra l'honor a què es refereix el títol XI del CP (arts. 205-216, CP).
- El delictes de trencament de condemna i/o mesura cautelar previst i penat en l'art. 468.2, CP.

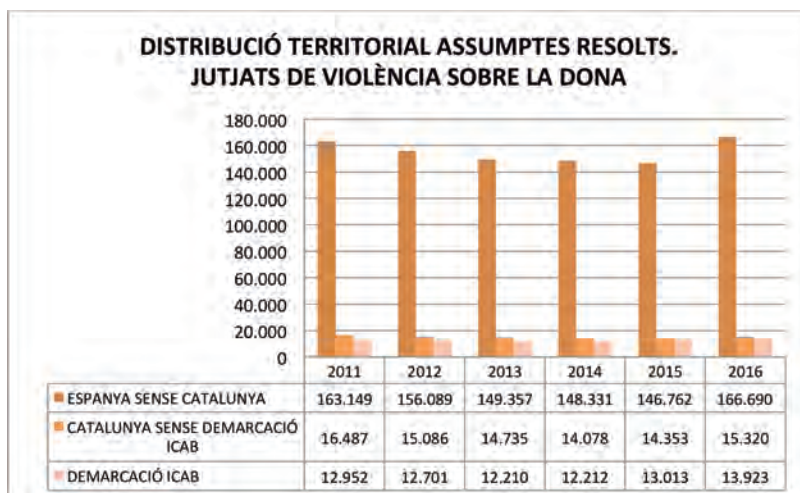
Quant a la distribució territorial dels assumpes ingressats, en el Gràfic 70 veiem com aquesta ha estat la següent: 147.464 assumpes en "Espanya sense Catalunya", 14.052 a "Catalunya sense demarcació ICAB", i 11.847 en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

Durant l'any 2016 s'han resolt un total de 195.933 assumpes, un 13% més respecte l'any anterior, dels quals 166.690 han tramitats abans els òrgans de "Espanya sense Catalunya" i 15.320 davant els de "Catalunya sense demarcació ICAB". A la "demarcació ICAB" els Jutjats de Violència sobre la Dona han resolt un total de 13.923 assumpes, un 7% més respecte a l'exercici anterior. D'una banda, veiem com l'increment pel que fa al volum d'assumpes resolts, es correspon amb l'evolució del nombre d'expedients ingressats en el mateix període. De l'altra, si comparem el detall numèric de les dues categories, veiem com hi ha una diferència significativa a favor dels assumpes resolts respecte als ingressats. I és que en moltes ocasions, la instrucció d'aquests procediments sol ser relativament senzilla, el que repercuteix de forma positiva en la capacitat resolutiva d'aquests òrgans. No obstant això, hem d'advertir que pels interessos i fets que davant la jurisdicció d'aquests òrgans es discuteixen, es fa necessària una contínua especialització i formació dels diferents agents que d'alguna manera o altra col·laboren en l'àmbit d'actuació d'aquells.

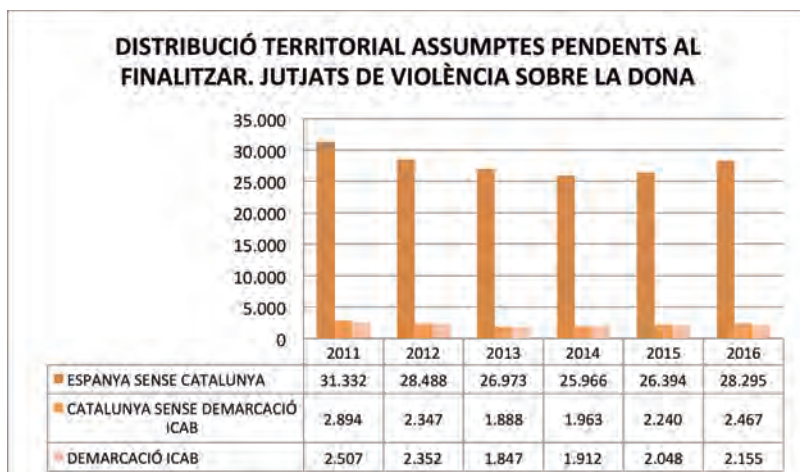
Finalment, pel que fa al volum d'assumpes pendents al finalitzar l'any 2016, a nivell estatal la xifra se situa en 32.917 expedients. D'aquests, 28.295 s'estan tramitant davant els Jutjat de Violència sobre la Dona de "Espanya sense Catalunya", 2.467 davant els de "Catalunya sense demarcació ICAB", i 2.155 davant els òrgans de la "demarcació ICAB".

Gràfic 70. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 71. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

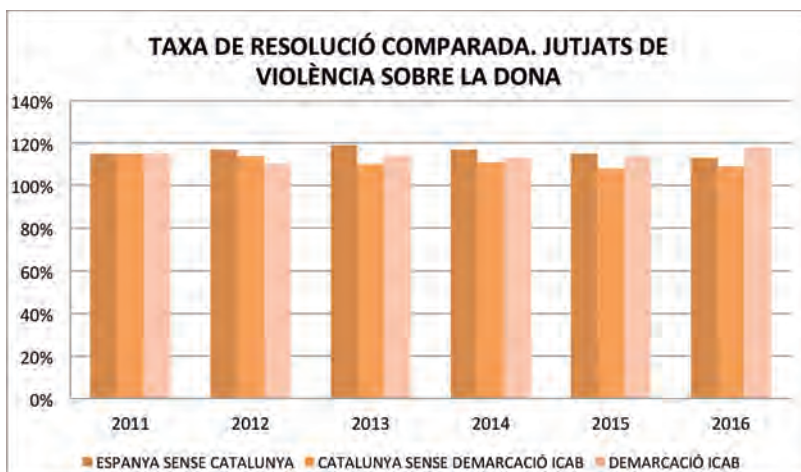
Gràfic 72. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

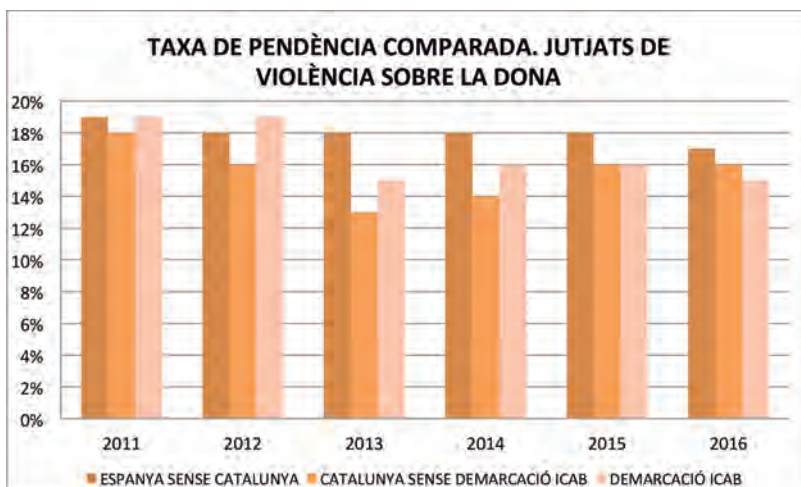
Principals indicadors judicials

Quant als principals indicadors judicials aplicats sobre els Jutjats de Violència sobre la Dona en el període comprès entre els anys 2011 i 2016, en les gràfiques següents veiem que s'ha desenvolupat de la següent manera: la taxa de resolució amb prou feines ha experimentat una variació significativa en el referit període, oscil·lant els valors en una forquilla relativament estreta. A l'any 2016, la taxa de resolució que s'anota en l'àmbit de "Espanya sense Catalunya" ha estat del 113%, a "Catalunya sense demarcació ICAB" del 109%, i en la "demarcació ICAB" del 118%.

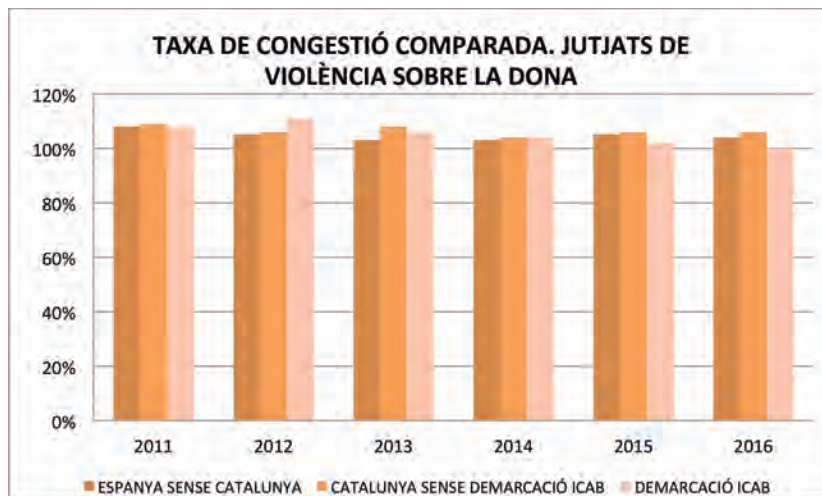
En relació a les taxes de pendència i de congestió, han evolucionat de manera similar a la taxa de resolució. En això, marcades per una certa estabilitat gairebé sense variacions significatives dins de la sèrie temporal analitzada. Així, la taxa de pendència s'ha mogut en una forquilla que va del 19% al 15%, mentre que la taxa de congestió s'ha situat en un marc que oscil·la entre el 100% i el 109%. En l'àmbit de la "demarcació ICAB", les taxes de pendència i de congestió que es registren en els Jutjats de Violència sobre la Dona, han estat d'un 15% i un 100% respectivament.

Gràfic 73. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 74. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 75. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

LA LUPA. JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	103%	117%	17%
J1II N° 4 IGUALADA	112%	109%	12%
J1II N° 1 BERGA	108%	131%	36%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	103%	118%	18%
JVM N° 1 BADALONA	96%	116%	17%
JVM N° 1 BARCELONA	147%	86%	15%
JVM N° 2 BARCELONA	140%	89%	19%
JVM N° 3 BARCELONA	129%	90%	18%
JVM N° 4 BARCELONA	111%	106%	16%
JVM N° 5 BARCELONA	123%	94%	11%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	95%	113%	15%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	91%	128%	28%
JVM N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	130%	86%	11%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	135%	85%	14%

J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	105%	107%	8%
JVM N° 1 GAVÀ	106%	112%	12%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	91%	116%	22%

Gràfic 76. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials en els Jutjats de Violència sobre la Dona. Demarcació ICAB. Any 2016.

5. Execucions

L'execució en l'àmbit de la Jurisdicció penal, es defineix com aquella activitat jurisdiccional adreçada al compliment dels pronunciaments condemnatoris penals continguts en una sentència ferma, així com aquells referits a la responsabilitat civil "ex delicto", si escau. Per tant, hem de distingir entre l'execució de sentències penals i l'execució de penes en sentit estricte, sent que aquella engloba aquesta última. D'altra banda, en l'execució de penes de presó, intervé l'Administració Penitenciària a través de diferents òrgans que s'ocupen del control del condemnat, de manera que, en l'execució material d'aquest tipus de condemnes intervé una actuació de caràcter administratiu supeditada a una de naturalesa jurisdiccional.

La competència per conèixer de l'execució d'una sentència penal serà del Jutjat o Tribunal que l'ha dictada en única o primera instància, encarregant els Jutjats de Vigilància Penitenciària, dels incidències que sorgeixin amb motiu del compliment material de la pena, així com de la salvaguarda dels drets dels reclusos enfront de l'administració penitenciària.

A la Taula 77 podem veure el moviment dels procediments d'execució que s'ha produït a nivell estatal al llarg de l'exercici 2016, per cada un dels òrgans penals que s'integren en l'àmbit penal. En aquest, veiem com els òrgans que concentren el major volum d'execucions, són els Jutjats Penals, els Jutjats d'Instrucció, els Jutjats de Menors i les Audiències Provincials.

L'any 2016 ha arrencat amb un total de 353.041 execucions pendents d'exercicis anteriors. A més, cal sumar que durant l'any 2016 s'han iniciat un total de 305.274 processos d'execució, fet que suposa un reducció del 7% respecte al 2015. Es confirma un any més la tendència regressiva que des de l'any 2012 es registra, d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat en l'àmbit penal en els últims anys. A la "demarcació ICAB" el nombre d'execucions penals ingressades ha estat de 16.393, un 16% menys respecte a l'exercici anterior.

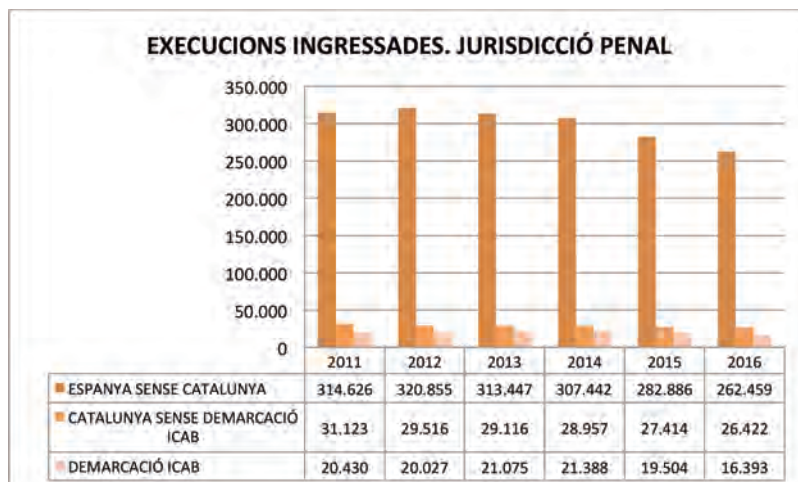
Pel que fa al volum d'execucions penals resoltes, en el Gràfic 79 veiem com es produeix un increment significatiu respecte a l'exercici anterior. En efecte d'un total de 346.531 execucions resoltes a l'any 2015 a nivell estatal passem a un volum de 444.114 a l'any 2016, el que representa una pujada del 28%. Territorialment s'han distribuït de la següent manera: 385.711 a "Espanya sense Catalunya", 37.269 a "Catalunya sense demarcació ICAB" i 21.133 en la "demarcació ICAB". No obstant això, si ens fixem en el detall numèric de l'evolució "territorial" de les execucions penals resoltes (Gràfic 79), veiem com el referit increment es concentra en els àmbits de "Espanya sense Catalunya" i de

“Catalunya sense demarcació ICAB”, amb pujades del 30% i del 36% respectivament, mentre que en la “demarcació ICAB” per contra, es registra una regressió del 8% respecte a l’exercici anterior.

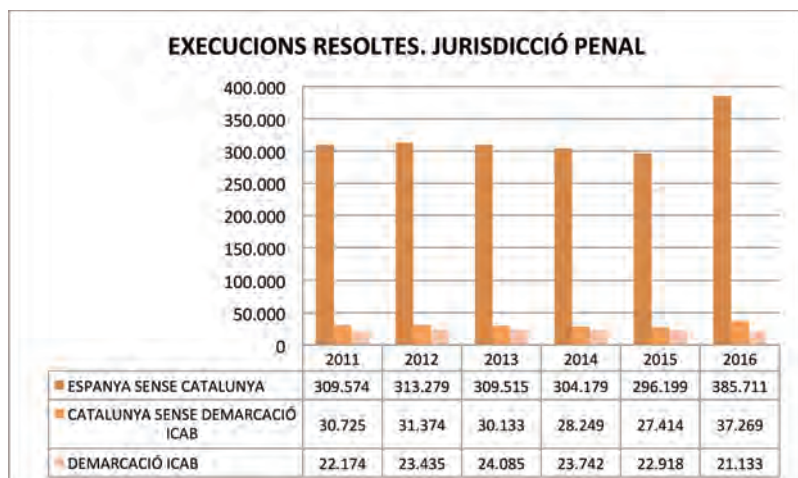
Finalment, han quedat pendents en finalitzar l’any 2016 un total de 339.151 execucions penals, un 3% menys respecte a l’exercici anterior. Això encaixa amb el descens del volum d’assumptes ingressats i amb el correlatiu increment (a excepció de la “demarcació ICAB”) de les execucions resoltes. En quan a la distribució territorial de les execucions pendents en aquest últim exercici, en el Gràfic 80 veiem que ha estat la següent: 280.621 a “Espanya sense Catalunya”, 41.494 a “Catalunya sense demarcació ICAB” i 17.036 en la “demarcació ICAB”.

EXECUCIONS TRAMITADES A NIVELL ESTATAL. ANY 2016				
	PENDENTS A L'INICI	INGRESSADES	RESOLTES	PENDENTS AL FINALITZAR
JDO CENTRAL VP	-	-	-	-
TSJ	14	5	7	11
TS	3	0	0	3
AN	974	248	204	1592
J CENTRAL PENAL	35	24	79	38
JDO CENTRAL MENORS	11	1	7	5
JDO CENTRAL INSTR	-	-	-	-
AP	17.323	8.153	21.122	17.337
VP	-	-	-	-
VIDO	1.976	3.503	3.321	1.957
MENORS	16.278	15.216	16.281	15.453
INSTRUCCIÓN	87.360	111.446	119.369	81.874
J PENAL	229.067	166.678	283.723	220.881
TOTAL	353.041	305.274	444.113	339.151

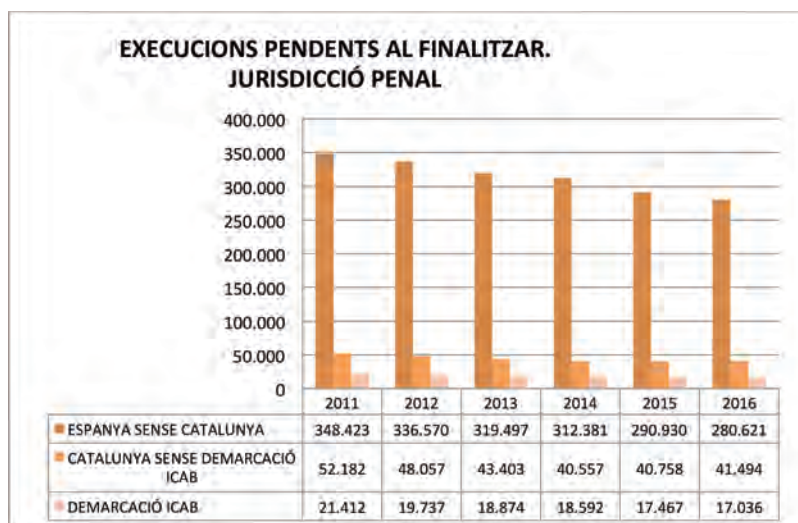
Taula 77. Desglossament de les execucions tramitades a nivell estatal. Any 2016.

Gràfic 78. Execucions ingressades. Jurisdicció penal.

Gràfic 79. Execucions resoltes. Jurisdicció penal.

Gràfic 80. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció penal.

6. Conclusions

Després de l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció penal a partir de les dades publicades pel CGPJ en la seva pàgina WEB institucional, aplicant sobre els mateixos diferents indicadors judicials, i posant-los en relació amb el context sociològic i normatiu en el qual es desenvolupen, procedim a ressenyar a mode de conclusió, les principals fites esdevinguts en aquest últim exercici.

En primer lloc, estem davant d'una Jurisdicció que presenta una litigiositat molt elevada i que coneix d'un volum d'assumpes molt gran, en comparació amb la resta d'àmbit judicials. No obstant això, a l'any 2016 s'ha produït un descens molt significatiu, registrant-se una litigiositat d'un 75 per cada mil habitants, un 41% menys respecte a l'exercici anterior, en què es va anotar una taxa d'un 128 per cada mil habitants. A la "demarcació ICAB", la taxa de litigiositat que es registra a l'any 2016 és del 98 per cada mil habitants, el que suposa una reducció del 46% respecte al 2015. Aquesta regressió a la litigiositat penal, s'ha traduït en un descens notable en el volum d'assumpes, tal i com hem pogut comprovar en el detall numèric de les gràfiques. Així, els òrgans que s'integren en aquesta

Jurisdicció, han iniciat l'any 2016 amb un total de 862.591 assumptes pendents d'exercicis anteriors, als quals cal sumar l'ingrés de 3.482.974 expedients al llarg de tot el curs. D'aquests, s'han resolt 3.629.494 assumptes, restant en finalitzar l'any un total de 756.059 expedients. Pel que fa als òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB", han iniciat l'exercici amb un total de 55.708 assumptes pendents i ingressat 259.148 expedients al llarg del 2016, mentre que han resolt 266.410 causes, restant pendents en finalitzar l'any altres 55.420.

Pel que fa a les causes explicatives de la reducció de la litigiositat penal, hem de destacar les següents: a l'any 2015 es van introduir importants reformes legislatives, l'impacte que ja es va percebre llavors, sens dubte es confirma en aquest últim exercici. A nivell material o substantiu, hem d'apuntar la reforma del Codi Penal operada per la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, en virtut de la qual se suprimeixen "faltes", regulant-se moltes de les conductes que abans es qualificaven com a tal sota la figura de "delicte lleu", i passant altres a ser competència d'altres ordres jurisdiccionals, com el civil o el contenciós administratiu. A nivell processal, hem de comentar el significatiu impacte que ha tingut la reforma de la Llei d'enjudiciament criminal operada per la *Llei Orgànica 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'enfortiment de les garanties processals* i la regulació de les mesures d'investigació tecnològica i la *Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*. L'objectiu d'aquestes reformes és el de reduir les dilacions indegudes i innecessàries, per tal de racionalitzar els (escassos) recursos humans i materials que l'Administració de Justícia té a la seva disposició. Un d'aquests propòsits s'ha concretat en la reforma de l'art. 284.2, LeCrim que disposa que "quan no hi hagi autor conegut del delicte la policia judicial conservarà l'atestat a disposició del Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar" llevat que concorri algunes de les circumstàncies previstes en l'esmentada norma. La no remissió dels atestats davant la falta d'autor conegut, ha tingut un impacte significatiu en la reducció de l'activitat judicial, especialment dels jutjats d'instrucció, ja que no passen de la fase policial evitant-se amb això l'obertura d'unes diligències prèvies.

En segon lloc, pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials, hem de destacar el següent: la taxa de resolució amb prou feines ha experimentat una variació respecte a l'any anterior. En efecte, la mateixa es manté en un 104%, registrant-se una lleugera regressió en l'àmbit de la "demarcació ICAB", els òrgans anoten una taxa de resolució del 103%. No obstant això, les taxes de pendència i de congestió denoten un increment en els nivells de saturació respecte a l'exercici anterior. Així, la taxa de pendència que s'anota en l'àmbit penal en termes generals és del 21%, un 50% més respecte l'any 2015, mentre que la taxa de congestió s'incrementa en un 6% fins a situar-se en un 120%. Similar increment s'anota en la "demarcació ICAB", registrant unes taxes de pendència i de congestió d'un 21% i un 118%, respectivament.

I és que, malgrat haver-se reduït la taxa de litigiositat en un 41% i amb això el volum dels assumptes registrats al llarg del 2016, la implantació d'un nou sistema de terminis màxims per a la instrucció d'una causa, ha obligat a la revisió d'un volum important d'expedients que es trobaven en tràmit, repercutint de forma negativa en els nivells de pendència i congestió. D'altra banda, des del CGPJ s'apunta que un altre dels factors que ha influït en l'increment de la congestió dels òrgans judicials (especialment els d'Instrucció), ha estat la contenció pressupostària a l'hora d'adequar els recursos materials i humans disponibles de l'Administració de Justícia, a la litigiositat real del moment. Malgrat els avenços tecnològics i del desplegament progressiu que s'està fent de la Nova Oficina Judicial i de l'expedient electrònic, encara queda molt camí per recórrer en aquest sentit, sent l'adaptació estructural i funcional de l'Administració de Justícia una assignatura pendent en molts partits judicials. També, l'alta mobilitat del personal en alguns òrgans judicials, així com la falta de reforços en altres, repercuteix de manera negativa en les ràtios dels principals indicadors judicials.

Com a excepció al descens de la taxa de litigiositat en aquest últim exercici, ens trobem l'activitat judicial registrada en els Jutjats de Violència sobre la Dona i els Jutjats de Menors, òrgans que han registrat un increment dels assumptes ingressats durant l'any 2016. Pel que fa als primers, s'han ingressat un total de 173.363 assumptes en aquest últim any, un 14% més respecte a l'exercici anterior, mentre que en els Jutjats de Menors s'han iniciat un total de 27.489 expedients, la qual cosa suposa un increment del 3%. Pel que fa als Jutjats de Violència sobre la Dona, veiem que es tracta d'un augment significatiu. La raó d'aquest la trobem en la reforma operada per la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol*, per la qual es modifica la *Llei Orgànica 6/1985, d'1 juliol, del poder judicial*, que es materialitza en una nova redacció de l'art. 87 ter, LOPJ, en virtut de la qual es produeix una ampliació del catàleg competencial dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Així, determinats tipus penals que fins llavors eren investigats pels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, passen a ser competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona. També, l'augment de la conscienciació social sobre l'existència d'aquesta xacra, ha contribuït a que molts fets fins llavors silenciats pel mateix entorn familiar, hagin estat denunciats.

Finalment, si bé la reducció del volum de procediments en una Jurisdicció com aquesta sempre és una bona notícia, tenint en compte la gravetat dels assumptes dels que s'ocupa, no podem deixar de destacar la necessitat d'augmentar els recursos materials i humans per tal d'adequar-los a la litigiositat real del moment. Segueix sent una assignatura pendent l'adequació funcional i estructural de l'Oficina Judicial per adaptar-la a les noves exigències d'un Servei Públic de qualitat propi del segle XXI.

Conclusions generals

1. Introducció

Un cop realitzat l'anàlisi de forma separada de l'activitat judicial relativa als òrgans que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdiccions, procedim com a conclusió a la ressenya de les principals fites i circumstàncies de les dades referides a l'exercici 2016.

En primer lloc, es porta a terme l'exposició de les dades relatives a la taxa de litigiositat registrada durant els últims anys, fent una comparativa entre tots els àmbits jurisdiccionals. Així mateix, es recullen una sèrie de taules i quadres amb el resum del moviment dels assumptes registrat en el període comprès entre els anys 2011 i 2016. Tal i com es va exposar en el capítol introductori d'aquest Informe, s'ha seguit la metodologia utilitzada pel propi CGPJ, òrgan que a dia d'avui constitueix la principal font estadística de l'activitat dels Jutjats i Tribunals del nostre país. En efecte, s'han diferenciat les dades relatives a les següents categories:

- assumptes pendents a l'inici de cada exercici
- assumptes ingressats al llarg de l'any natural
- assumptes resolts en aquest període
- i assumptes pendents al finalitzar el mateix

Es pren com a unitat de referència el "assumpte", el que ens permet al seu torn agrupar els diferents procediments que es tramiten en cada ordre jurisdiccional d'acord amb les diferents tipologies processals que existeixen en el nostre ordenament. Això ens permet saber el concret volum d'assumpes

dels que s'ocupa cada òrgan judicial o conjunt d'aquests, així com el detall numèric dels tipus de procediments que s'han tramitat durant un període determinat. També, s'ha fet referència a les sentències emeses en cada àmbit jurisdiccional, així com als recursos interposats per tal de veure el "grau d'encert" de les resolucions dictades en primera instància. Completa la referència al moviment dels assumptes tramitats, les dades relatives als procediments d'execució. Aquesta suposa el tancament del cicle judicial d'un determinat assumpte, quan no hi ha un compliment voluntari de les responsabilitats contingudes en un títol executiu per part dels seus obligats, de manera que es posen en marxa tots els mecanismes previstos en l'ordenament en compliment del deure constitucional que tenen els Jutjats i Tribunals consistent en el "exercici de la potestat jurisdiccional en tot tipus de processos, jutjant i fent executar el jutjat".

En segon lloc, combinant les categories d'assumpes abans referits d'acord amb unes fórmules pre-determinades, es recullen gràficament els resultats dels principals indicadors judicials així com la seva evolució durant els últims anys. Aquests, tenen el propòsit de reflectir l'estat en què es troba la planta judicial actualment operativa al nostre país, i veure si la mateixa s'adequa a litigiositat real del moment, en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. Per a això, s'han utilitzat els següents paràmetres:

- Taxa de resolució
- Taxa de pendència
- Taxa de congestió

En tercer lloc, sota l'epígraf que porta per títol "Durada mitjana dels procediments", es fa referència al temps estimat que ocupa la tramitació dels assumptes, fent distinció entre els òrgans que s'integren en cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals. Un dels paràmetres que defineixen la qualitat d'un Servei Públic (en el qual s'ha d'incloure el que presta l'Administració de Justícia), és el grau de satisfacció dels seus usuaris. I una de les principals preocupacions dels justiciables, és el cost temporal que la tramitació i resolució d'un assumpte li suposarà. Per això, la durada mitjana dels procediments ens ajuda a completar la informació que es reflecteix a través dels indicadors judicials als quals abans s'ha fet referència, i conèixer amb un major grau d'exactitud quin és l'estat dels òrgans judicials en termes de capacitat resolutiva. En efecte, l'existència d'una mitjana de temps de tramitació elevada, serà indicatiu de que no hi ha una adequada relació entre els mitjans que es destinen a l'Administració de Justícia i la litigiositat a la qual aquesta s'ha d'enfrontar, el que provocarà una minva en el grau de satisfacció de la percepció que sobre la mateixa tinguin els justiciables, d'acord amb la idea que es recull en la cita del filòsof Sèneca: "Res s'assembla tant a la injustícia com la justícia tardana".

Finalment, amb el propòsit de personalitzar l'anàlisi que l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona realitza sobre l'activitat dels Jutjats i Tribunals del nostre país, sota l'epígraf "La rutina de l'Advocacia en els jutjats", es recullen les impressions transmeses pels companys a través d'una sèrie d'enquestes realitzades "a peu de jutjat". De les mateixes, hem pogut extreure una sèrie de Gràfics i Taules, a partir dels quals s'elabora una crítica constructiva per tal de contribuir a la millora de la prestació d'un Servei Públic de qualitat per part de l'Administració de Justícia.

2. Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals

2.1 Litigiositat

Tal i com s'ha exposat al llarg d'aquest Informe, la taxa de litigiositat és un indicador que reflexa el volum d'assumptes tramitats pels òrgans judicials en un determinat període, en relació al nombre d'habitants del territori en què aquests òrgans despleguen la seva competència, d'acord amb la següent fórmula: Litigiositat = Assumptes ingressats X 1.000/Població.

En primer lloc, veiem com els valors relatius a la taxa de litigiositat registrats en cada àmbit jurisdiccional difereixen de forma significativa. Això es deu als diferents volums que es tramiten en cada àmbit, el detall numèric dels quals es relaciona en l'apartat relatiu al moviment dels assumptes. En efecte, la litigiositat oscil·la entre un 4 i un 75 per cada mil habitants, en funció del concret ordre judicial a la qual es refereixen.

En segon lloc, veiem com s'ha produït un descens significatiu de la taxa de litigiositat al llarg dels últims anys, intensificant-se en l'exercici 2016, en què es produeix una regressió en els quatre àmbits jurisdiccionals. Així, en l'àmbit penal passem d'una taxa de litigiositat d'un 128 per cada mil habitants a l'any 2015, a un altra del 75 per cada mil habitants al 2016, fet que suposa una regressió del 41%. En l'àmbit civil, la taxa que es registra en aquest últim any ha estat del 35,62, un 13% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que la taxa de litigiositat registrada a la Jurisdicció Contenciosa administrativa i en la Social, ha estat del 4,24 i del 8,24 per cada mil habitants, reduint-se per tant un 3% i un 4% respectivament.

Destaca la important reducció registrada en l'àmbit penal, sent la variació més important que s'ha experimentat en la taxa de litigiositat al llarg dels últims anys, tal i com es pot observar en el detall numèric del Gràfic 1. Pel que fa als factors que han contribuït al descens de la litigiositat penal al llarg dels últims anys, diversos informes elaborats pels diferents cossos i forces de seguretat de l'Estat, assenyalen un reducció de les taxes de delinqüència i de criminalitat, lligada al context socioeconòmic de crisi que ha experimentat el nostre país des de l'any 2008. En efecte, si ens fixem en la tipologia de les conductes criminals més comuns, veiem com aquestes es relacionen majoritàriament amb els delictes "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic", de manera que, i en contra de la percepció que es té en l'imaginari popular, és en un període d'expansió econòmica, en el qual es produeix una major activitat urbana i industrial, on majors seran les potencialitats que aquest tipus de delinqüència es produeixi.

No obstant això, l'element que amb més intensitat ha incidit en la reducció de la litigiositat penal, ha estat la despenalització de les faltes, unit a una sèrie d'importantes reformes legislatives. Així, moltes de les conductes que abans estaven tipificades com a faltes, han passat a regular-se sota la figura del "delicte lleu", redirigint-ne moltes altres a l'àmbit competencial d'altres Jurisdiccions com la Civil o la Contenciosa administrativa.

D'altra banda, les reformes de la Llei d'enjudiciament criminal operades per la Llei Orgànica 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'enfortiment de les garanties processals i la regulació de les mesures d'investigació tecnològica i la Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals, han contribuït a la reducció de la litigiositat penal que es registra en els dos últims anys. En efecte, un dels objectius fonamentals que es plantegen aquestes reformes, és

la reducció de les dilacions indegudes i innecessàries, per tal de racionalitzar els (escassos) recursos humans i materials que l'Administració de Justícia té a la seva disposició. Un d'aquests objectius, s'ha concretat en la reforma de l'art. 284.2, LeCrim que disposa que "quan no hi hagi autor conegut del delictes la policia judicial conservarà l'atestat a disposició del Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar" llevat que concorrin algunes de les circumstàncies previstes en l'esmentada norma. La no remissió dels atestats davant la falta d'autor conegut ha tingut un impacte significatiu en la reducció de l'activitat judicial, especialment en la dels Jutjats d'Instrucció, ja que no passen de la fase policial evitant-se amb això l'obertura d'unes diligències prèvies.

En l'àmbit civil, la crisi econòmica ha tingut una incidència més o menys intensa en determinats tipus de procediments, tal com s'ha tingut ocasió d'analitzar de manera específica en el capítol dedicat a aquesta Jurisdicció. En efecte, s'ha produït un increment significatiu dels procediments d'execució hipotecària, o els relatius als derivats en matèria d'arrendaments, que reflecteixen un problema de caràcter estructural al voltant del dret a l'habitatge. Així mateix, en els períodes de recessió econòmica creixen els processos relatius a una reclamació de quantitat, o els de modificació de mesures en el marc del Dret de família. En sentit invers, quan es produeix una certa recuperació econòmica, la reducció de la litigiositat en aquest tipus de processos, pot repercutir en el descens del volum de treball a la Jurisdicció Civil en termes generals. Així mateix, hem d'advertir que en els períodes d'expansió econòmica, l'existència d'una major activitat fa que determinats procediments experimentin lleugers repunts pel que fa als nivells de litigiositat. En efecte, a l'hora d'analitzar l'activitat judicial dels Jutjats Mercantils, hem vist com a l'any 2016 han crescut de forma notable els procediments relatius a les següents matèries: Propietat industrial, Propietat intel·lectual, Publicitat o Dret del Transport.

En la Jurisdicció Contenciosa administrativa, el context socioeconòmic també té una incidència significativa en la taxa litigiositat. I és que, una major activitat econòmica suposarà, en termes generals, una major litigiositat: major contractació pública, major volum de llicències d'obertura i d'activitat, més expedients sobre urbanisme i ordenació del territori, expropiacions forçoses, etc. També, els fluxos migratoris han tingut un especial impacte en l'evolució de la litigiositat en l'àmbit Contenciós administratiu. En efecte, el descens de la població estrangera (que ha estat paral·lel al de la població en general), ha incidit en la regressió del volum d'assumptes tramitats en matèria d'estrangeria. D'altra banda, a nivell legislatiu hem de fer referència a dues normes, que han incidit de manera directa en la regressió de la taxa de litigiositat de l'àmbit Contenciós administratiu. D'una banda, la reforma operada per la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la Jurisdicció Social*, ha reordenat la distribució competencial d'una sèrie de matèries entre diferents ordres, com les pretensions deduïdes en assumptes de regulació d'ocupació i trasllats col·lectius, o les sancions per infraccions en l'ordre social (amb excepció de la gestió recaptatòria de la Seguretat Social), que ara es ventilen en la Jurisdicció Social. D'altra banda, la implantació (o extensió en sentit estricte) de les taxes judicials a partir de novembre de 2012, va tenir una incidència significativa en el descens de la litigiositat, ja que va desincentivar la iniciació de molts procediments per una qüestió econòmica. L'impacte de les taxes judicials ha estat especialment significatiu a l'any 2013, tal i com es pot veure en el Gràfic 1, en el qual es registren uns nivells i litigiositat de 4,43 i de 34,28 per cada mil habitants, als àmbits jurisdiccionals Contenciós administratiu i Civil.

Afortunadament, la Sentència núm. 140/2016 dictada pel Tribunal Constitucional el 21 de juliol de 2016, ha declarat que les quanties de les taxes judicials no s'ajusten a dret per excessives, encara que conceptualment les mateixes s'han mantingut vigents en el nostre ordenament jurídic. Per tant, si bé l'àmbit d'aplicació de les mateixes s'ha reduït de forma significativa, des dels diferents sectors jurídics hem d'estar vigilants davant eventuais reformes que en el futur puguin recaure sobre aquesta matèria.

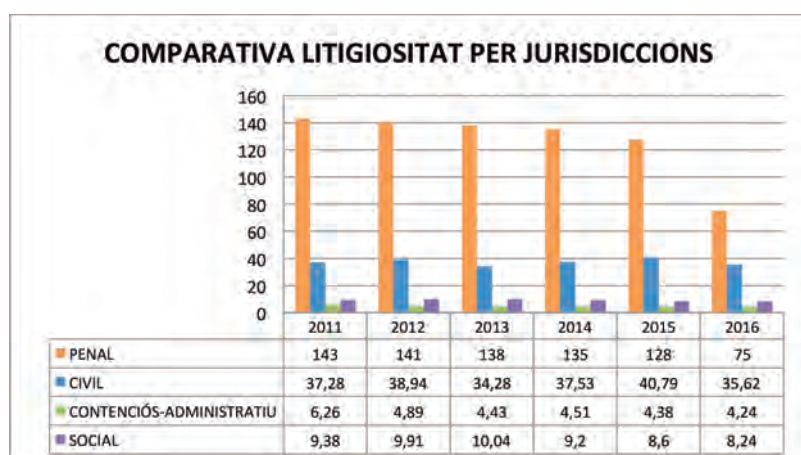
La Jurisdicció Social és una de les que més afectació ha tingut amb l'esclat de la crisi econòmica. En efecte, si ens fixem en l'evolució dels nivells de la taxa de litigiositat, veiem com a partir de l'any 2008

s'aprecia nítidament l'impacte de la crisi econòmica en l'activitat d'aquesta Jurisdicció. Així, a l'any 2007, la taxa de litigiositat es situava en un 7,53 per cada mil habitants, la xifra més baixa dels últims deu anys, mentre que la més alta es registra a l'any 2009, sent aquesta del 10,48.

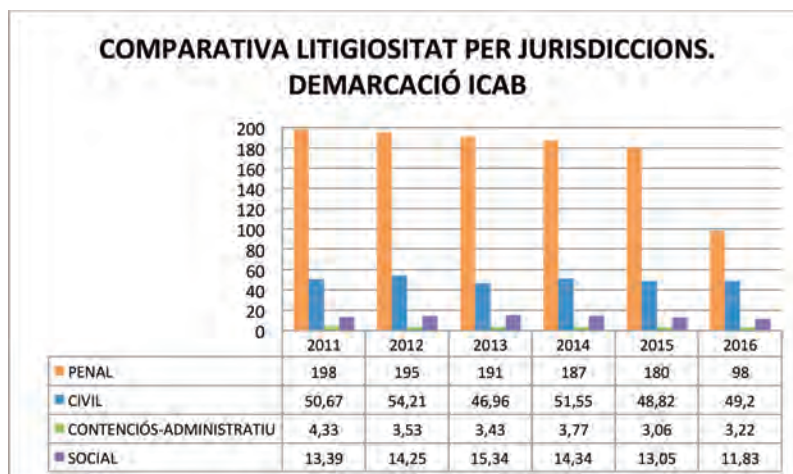
És que la tipologia d'assumptes més important en termes quantitius, la componen els procediments d'acomiadament, reclamacions de quantitat i els interposats en matèria de Seguretat Social, pel que, l'evolució de la litigiositat d'aquests, va lligada a la situació conjuntural del Mercat de Treball. A l'hora d'analitzar les seves principals fites i circumstàncies, vam arribar a la conclusió que, si bé es percep una certa millora en l'economia en aquest últim any 2016, la mateixa presenta una sèrie de matisos dels quals hem de ressaltar, en el que aquí interessa, que el nostre Mercat de Treball té un problema de caràcter estructural: del volum total de contractes laborals celebrats a l'any 2016, un 91% ho han estat amb caràcter temporal.

Finalment, en el Gràfic 2 veiem com la taxa de litigiositat dels òrgans jurisdiccionals que s'integren en la "demarcació ICAB", amb excepció dels de l'àmbit Contenciós administratiu, presenta uns valors superiors als registrats a nivell estatal. Així, en la "demarcació ICAB" la taxa de litigiositat d'aquest últim exercici 2016 en l'àmbit Penal ha estat d'un 98 per cada mil habitants, mentre que les registrades en els ordres Civil i Laboral han estat d'un 49,2 i d'un 11,83 per cada mil habitants. En canvi, la litigiositat que es registra en l'àmbit Contenciós administratiu en el 2016 ha estat del 3,22 per cada mil habitants, estant lleugerament per sota de l'anotada a nivell estatal.

Una altra de les diferències a ressenyar, és que mentre que a nivell estatal, la taxa de litigiositat ha registrat un descens en tots els àmbits jurisdiccionals durant aquest últim exercici, en la "demarcació ICAB" s'ha produït un lleuger increment en els ordres Civil i Contenciós administratiu, respecte a l'any anterior. Al llarg d'aquest Informe, s'han realitzat diverses comparatives entre els següents àmbits territorials: "Espanya sense Catalunya", "Catalunya sense demarcació ICAB" i "demarcació ICAB". En aquestes comparacions, hem vist diverses divergències a nivell territorial, que dimanen de l'heterogeneïtat pròpia dels territoris que s'integren en cada partit judicial. En aquest sentit, cal tenir en compte que els partits judicials en els quals l'ICAB desplega el seu àmbit d'actuació, estan formats majoritàriament per territoris on hi ha una alta densitat de població, així com una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa. Elements que, sens dubte, influeixen en la configuració de l'activitat dels nostres Jutjats i Tribunals.

Gràfic 1. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions.

Gràfic 2. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions. Demarcació ICAB.

2.2 Moviment d'assumpes

Pel que fa al moviment d'assumpes, veiem com els volums que es manegen en cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals, difereix ostensiblement entre un i altre, tal i com apuntàvem en l'apartat anterior. En les Taules que es presenten a continuació, podem observar el detall numèric de la tramitació dels assumpes, d'acord amb les quatre categories referides a l'inici, així com la seva evolució en el període comprès entre els anys 2011 i 2016.

Comparativa per Jurisdiccions

L'any 2016 arrenca amb un total de 2.402.534 assumpes pendents d'exercicis anteriors, un 6% menys respecte a l'exercici anterior, que s'han distribuït jurisdiccionalment de la següent manera: 862.591 assumpes penals, 1.020.453 civils, 207.030 administratius i 312.460 expedients laborals.

A aquests, cal sumar l'entrada d'un volum de 5.703.040 assumpes durant aquest últim exercici 2016, fet que suposa una regressió del 32% respecte a l'any anterior, en què es van iniciar un total de 8.410.686 procediments. D'acord amb el que s'ha comentat a l'hora d'analitzar la taxa de litigiositat, aquesta reducció es concentra sobretot en l'àmbit Penal, on s'han iniciat un total de 3.482.974 assumpes durant l'any 2016, un 41% menys respecte l'exercici anterior. En l'àmbit Civil, s'han ingressat 1.640.468 procediments, mentre que en els àmbits Contenciós administratiu i Social, s'han iniciat un total de 197.019 i 382.579 assumpes, respectivament. Tal i com vam dir anteriorment la diferència en els volums d'assumpes que es tramiten en una i altra Jurisdicció difereix de forma significativa, concentrant-se la major part dels mateixos en l'àmbit Penal i en el Civil.

Així mateix, s'han resolt un total de 5.971.312 assumpes durant l'any 2016, un 31% menys respecte a l'exercici anterior (d'acord amb el descens d'assumpes registrats), repartits de la següent manera: 3.629.494 assumpes penals, 1.727.617 procediments civils, 213.366 administratius i 400.835 expedients del social.

Finalment, han quedat pendents en finalitzar el 2016 un total de 2.182.835 assumpes, fet que suposa una reducció del 9% respecte a l'exercici anterior, en el que van restar en acabar l'any un total de 2.404.789 expedients. A la Taula 6, veiem com els assumpes pendents al finalitzar s'han distribuït de la següent manera: 756.059 assumpes penals, 953.087 procediments civils, 190.925 administratius i 282.764 expedients laborals.

ASSUMPTES PENDENTS A L'INICI DEL EXERCICI				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	SOCIAL
2011	1.230.748	1.332.284	377.318	279.583
2012	1.197.565	1.178.511	380.378	303.347
2013	1.126.002	1.131.593	321.729	329.705
2014	1.078.507	964.734	255.787	360.412
2015	1.017.255	947.886	231.646	346.104
2016	862.591	1.020.453	207.030	312.460

Taula 3. Assumptes pendents al inici. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPTES INGRESSATS				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	SOCIAL
2011	6.692.246	1.731.250	292.127	437.691
2012	6.589.643	1.814.950	229.145	463.810
2013	6.442.545	1.592.872	194.264	469.329
2014	6.300.059	1.732.343	209.641	427.966
2015	5.927.599	1.880.250	203.245	399.592
2016	3.482.974	1.640.468	197.019	382.579

Taula 4. Assumptes ingressats. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPTES RESULTATS				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	SOCIAL
2011	6.737.174	1.860.277	287.392	391.588
2012	6.703.309	1.852.941	282.901	412.760
2013	6.554.019	1.755.871	260.003	408.092
2014	6.434.490	1.743.278	234.129	411.819
2015	6.146.966	1.804.218	229.965	419.055
2016	3.629.494	1.727.617	213.366	400.835

Taula 5. Assumptes resultats. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPTES PENDENTS AL FINALITZAR L'EXERCICI				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	SOCIAL
2011	1.200.384	1.178.511	380.378	303.342
2012	1.126.051	1.131.593	321.729	329.705
2013	1.078.507	964.734	255.787	360.412
2014	1.017.383	947.885	231.646	346.104
2015	864.477	1.020.822	207.030	312.460
2016	756.059	953.087	190.925	282.764

Taula 6. Assumptes pendents al finalitzar. Comparativa per jurisdiccions.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2016				
MOVIMIENT D'ASSUMPTES				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	862.591	3.482.974	3.629.494	756.059
CIVIL	1.020.453	1.640.468	1.727.617	953.087
CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	207.030	197.019	213.366	190.925
SOCIAL	312.460	382.579	400.835	282.764

Taula 7. Resum moviment d'assumptes de totes les jurisdiccions. Any 2016.

Taules resum per òrgans jurisdiccionals

En el present apartat, podem observar una sèrie de Taules amb el resum de l'activitat judicial registrada durant l'any 2016, pels diferents òrgans que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdiccions.

A la Taula 8, podem veure com s'han distribuït els assumptes penals entre els diferents òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció. En aquesta, veiem com són els Jutjats d'Instrucció els que concentren la major part dels assumptes tramitats al llarg de l'exercici. Així, dels 3.482.974 assumptes penals ingressats durant aquest últim exercici, 2.526.105 s'han iniciat davant els Jutjats d'Instrucció, fet que suposa una representació del 73%. Això es deu a la pròpia configuració del procediment penal, dividit en dues grans fases: una primera d'instrucció en què es porta a terme la investigació de totes les circumstàncies personals i objectives que giren al voltant d'un fet d'aparença delictiva, per tal d'esbrinar si hi ha indicis racionals de criminalitat; i una segona en què es realitza l'enjudiciament pròpiament dit, davant d'un òrgan judicial diferent del que va instruir la causa, per tal de garantir la imparcialitat en la resolució de l'assumpte.

En efecte, després de la seva instrucció, els assumptes seran repartits entre els Jutjats Penals i les seccions penals de l'Audiència Provincial, en funció de la gravetat de la pena en abstracte, del fet que ha motivat la causa. D'altra banda, hi ha una sèrie d'òrgans especialitzats en funció de la temàtica, com els Jutjats de Violència sobre la Dona i els Jutjats de Menors, que s'ocupen d'una part important d'assumptes. Pel que fa als primers, hem de tenir en compte la nova redacció de l'art. 87 ter de la LOPJ donada per la LO 7/2015, de 21 de juliol, a través de la qual es fa ampliació de l'àmbit competencial de les matèries sobre les quals coneixeran aquests òrgans.

A la Taula 9, veiem com la base de la piràmide orgànica de la Jurisdicció Civil, l'ocupen els Jutjats de Primera Instància, encarregant-se del gruix dels assumptes que davant la mateixa es tramiten. Així, a l'any 2016 els Jutjats de Primera Instància han tingut un ingrés de 1.160.707 assumptes a nivell estatal. Els assumptes relatius al Dret de Família, també ocupen una important posició en termes quantitius, amb més de 300.000 assumptes iniciats en aquest últim exercici. En relació a aquest tipus d'assumptes, s'ha de tenir en compte que en funció de concret partit judicial que tingui atribuïda la competència per a la resolució del mateix, aquest podrà ser tramitat per un Jutjat de Família especialitzat, un Jutjat de Primera Instància o un Jutjat de Primera Instància i Instrucció.

A la Taula 10 veiem el repartiment d'assumptes que s'han tramitat davant els òrgans que s'integren en la Jurisdicció Contenciosa administrativa. D'una banda, d'acord amb el manifestat abans, el volum d'assumptes que es manegen en aquesta Jurisdicció, és ostensiblement menor respecte als quals es tramiten davant els àmbits Penal i Civil. En efecte, en els Jutjats del Contenciós administratiu veiem com s'han ingressat un total de 122.904 assumptes, mentre que en les sales contencioses administratives

dels tribunals superiors de justícia s'han iniciat 55.503 procediments. Aquests òrgans, d'acord amb el repartiment competencial que es fa a la LJCA, concentren el volum més important en termes quantitatius d'aquesta Jurisdicció. D'altra banda, si bé el nombre d'assumpes és inferior al d'altres ordres jurisdiccional, no hem d'oblidar que els mateixos presenten una diversitat i complexitat que obliga als diferents operadors que en aquests intervenen, a estar en constant estudi i reciclatge professional, de acord amb l'especialització que requereixen molts dels temes que en aquest àmbit es tracten.

A la Taula 11, es recull el detall numèric del moviment dels assumptes que s'han tramitat davant els òrgans judicials que s'integren en l'àmbit Social. Pel que fa al volum d'assumpes es refereix, la Jurisdicció Social ocupa la tercera posició. No obstant això, i d'acord amb el que s'ha comentat en l'apartat anterior, la crisi ha marcat de manera nítida un abans i un després en termes de litigiositat, provocant un increment notable dels procediments. A l'any 2016 s'han ingressat un total de 382.579 assumptes al llarg de tot l'exercici, un 4% menys respecte a l'exercici anterior. No obstant això, si comparem aquesta xifra amb la registrada a l'any 2007 (en el qual es van iniciar un total de 337.416 expedients a nivell estatal), veiem com el volum d'assumpes ingressats segueix estant encara molt per sobre dels nivells que es manejava amb anterioritat a l'esclat de la crisi.

RESUM JURISDICCIO PENAL. ANY 2016				
MOVIMENT D'ASSUMPES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
INSTRUCCIÓ	554.048	2.526.105	2.628.392	459.097
J PENAL	184.697	305.849	327.413	172.380
AP	34.031	179.111	181.369	30.763
TSJ	145	858	862	130
JDO CENTRAL INSTR	1.010	2.568	2.633	1.219
J CENTRAL PENAL	35	35	25	49
AN	301	2.941	3.066	177
TS	1.758	4.031	4.047	1.742
MENORS	12.698	27.489	26.998	14.338
JDO CENTRAL MENORS	10	18	11	16
VIDO	30.682	173.363	195.933	32.917
VP	37.948	249.795	248.830	37.107
JDO CENTRAL VP	5.228	10.811	9.915	6.124

Taula 8. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció penal.

RESUM JURISDICCIO CIVIL. ANY 2016				
MOVIMENT D'ASSUMPES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JPI	722.743	1.160.707	1.202.405	676.589
AP	56.416	117.091	113.363	60.019
TSJ	209	597	565	241
TS	5.296	5.781	4.271	6.806
MERCANTIL	111.648	68.871	96.867	82.455
FAMÍLIA	135.112	301.327	295.046	136.110

Taula 9. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció civil. Any 2016.

RESUM JURISDICCIO CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU. ANY 2016				
MOVIMENT D'ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JCA	113.845	122.904	137.985	98.663
TSJ	71.553	55.503	59.507	67.707
J CENTRAL	1.813	3.042	3.239	1.619
AN	10.458	7.546	7.497	10.646
TS	9.361	8.024	5.138	12.290

Taula 10. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció contenciosa administrativa. Any 2016.

RESUM JURISDICCIO SOCIAL. ANY 2016				
MOVIMENT D'ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
J SOCIAL	287.455	325.161	343.784	257.351
TSJ	19.535	52.440	52.303	19.746
AN	110	356	373	60
TS	5.360	4.622	4.375	5.607

Taula 11. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció social. Any 2016.

Sentències

En les següents gràfiques podem observar el detall numèric de les sentències dictades pels òrgans judicials que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdiccions, tant a nivell estatal, com a nivell territorial distingint entre els diferents àmbits: "Espanya sense Catalunya", "Catalunya sense demarcació ICAB" i de la "demarcació ICAB".

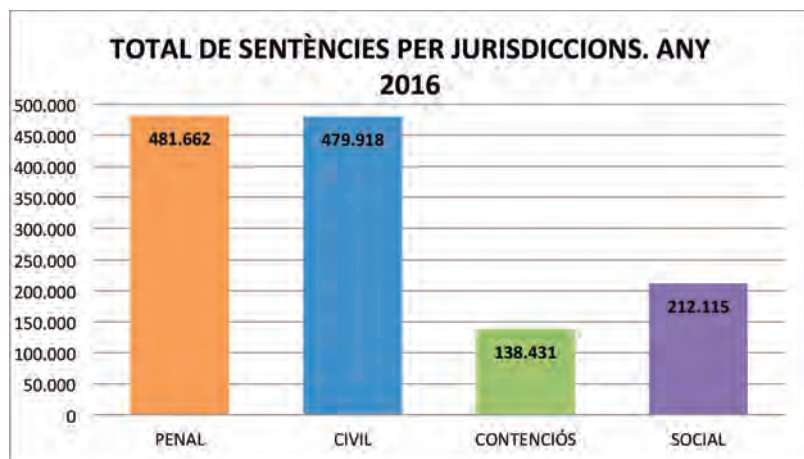
En primer lloc, veiem com el nombre de resolucions emeses en cada ordre jurisdiccional, es correspon amb el volum d'assumpes que es tramiten en cadascuna d'elles. Així, en l'àmbit Penal s'han dictat un total de 481.662 Sentències durant aquest últim exercici, mentre que en el marc de la Jurisdicció Civil s'han emès 479.918. Pel que fa als àmbits Contenciós administratiu i Social, durant l'any 2016 s'han dictat un total de 138.431 i de 212.115 sentències, respectivament.

En segon lloc, una de les circumstàncies que es repeteixen en els quatre ordres jurisdictionals, és que el nombre de sentències és notablement inferior al volum d'assumpes que s'han tramitat, sobretot en l'àmbit Penal i en el Civil. Això es deu al fet de que no tots els assumpes acaben amb una sentència, sinó que molts d'ells acaben per desistiment o transacció, quan la naturalesa privada de la matèria ho permet, o bé per arxiu o sobreseïment, o per manca sobrevinguda de l'objecte del procediment.

També, cal tenir en compte el repartiment competencial que s'ha anat fent al llarg dels darrers anys, a favor del cos de Lletrats de l'Administració de Justícia, la resolució per excel·lència és el Decret.

Finalment, veiem com en la "demarcació ICAB" es dicta un nombre molt similar, fins i tot superior en alguns casos, de sentències pel que fa a l'àmbit geogràfic de "Catalunya sense demarcació ICAB", tot i que aquest últim ocupa una major extensió geogràfica que aquell. Això es deu a la heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en una i altra circumscripció. En efecte, en la "demarcació ICAB" s'integren territoris que concentren una major densitat de població, així com una activitat eco-

nòmica i industrial més intensa, que sens dubte té el seu reflex en l'activitat dels òrgans judicials en termes de litigiositat.

Gràfic 12. Total de sentències per jurisdiccions. Any 2016.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2016			
TOTAL DE SENTÈNCIES			
	ESPANYA SENSE CATALUNYA	CATALUNYA SENSE DEMARCACIÓ ICAB	DEMARCACIÓ ICAB
PENAL	410.645	22.957	48.060
CIVIL	407.180	36.850	35.888
CONTENCIÓS	126.374	6.820	5.237
SOCIAL	181.213	16.936	13.966

Taula 13. Comparativa territorial del total de sentències de totes les jurisdiccions. Any 2016.

Comparativa dels recursos d'impugnació de sentències

Un dels elements que ens serveix a l'hora de valorar la qualitat de la Justícia, el trobem en el sentit de les sentències dictades resolent un recurs d'apel·lació, o de suplicació en el cas de la Jurisdicció Social. En efecte, un volum elevat de sentències que confirmen el resultat en primera instància, serà indicatiu del nivell de "encert" de les resolucions que es van dictar en el marc del procediment principal. Així mateix, l'existència d'un volum més o menys elevat, pot donar-nos pistes del grau de satisfacció/acceptació que els justiciables tenen sobre el resultat en primera instància, així com la facilitat en l'accés a una segona per al cas que els mateixos no estiguin d'acord. En aquest sentit, l'existència d'un bon sistema de recursos d'impugnació, suposa un reforç del principi de seguretat jurídica. Això no vol dir, que el legislador no hagi de preveure una sèrie de requisits i límits que justifiquin l'accés a aquesta segona instància a través dels mecanismes impugnatoris pertinents. Però ha de ser especialment cautelós en la implantació de certes prevencions que en la pràctica suposin un obstacle o trava que impedeixi o dificulti la revisió del que s'ha resolt judicialment en primera instància. L'exemple més significatiu d'aquestes prevencions en els últims anys que a la pràctica ha funcionat com un límit injustificat, el trobem en l'extensió de les taxes judicials que es va realitzar en el seu dia per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre*.

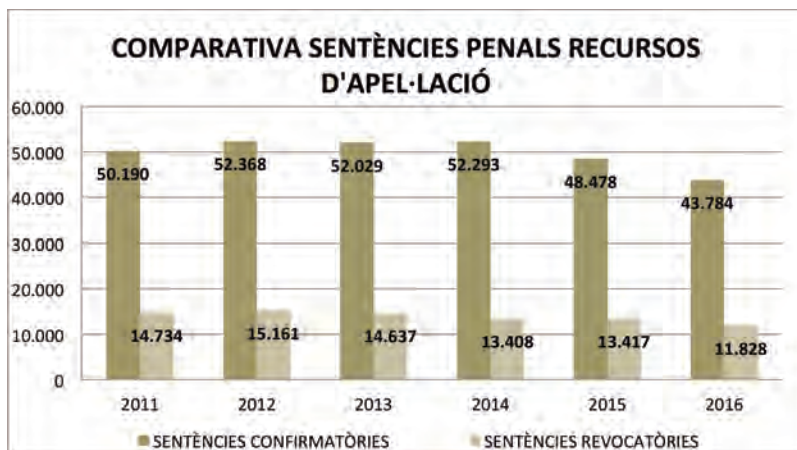
En l'àmbit Penal, durant l'any 2016 s'han dictat un total de 55.612 sentències a nivell estatal resolent un recurs d'apel·lació, de les quals 43.784 han estat confirmatòries i 11.828 revocatòries. A la "demarcació ICAB", el nombre de Sentències dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació ha estat de 8.033, de les quals 6.195 han resultat confirmatòries i 1.838 revocatòries. Per tant, podem dir que el nivell

de "encert" de les resolucions judicials dictades en primera instància és acceptable, tenint en compte que el 79% dels recursos d'apel·lació han acabat confirmant el que disposa aquella.

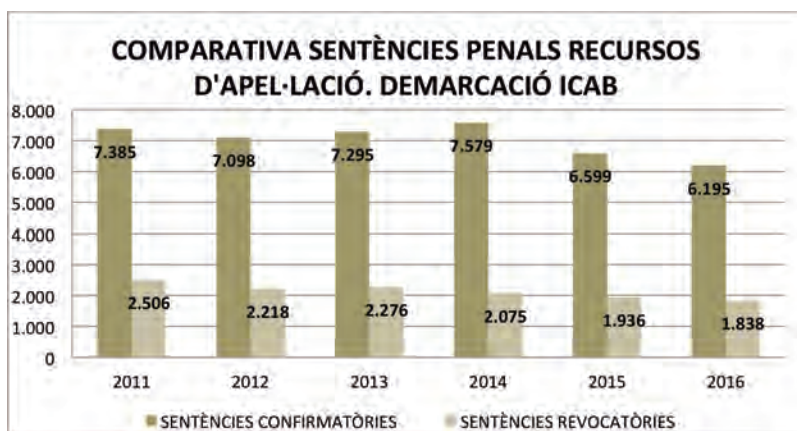
En l'àmbit Civil, veiem com el nombre de sentències que desestimen un recurs d'apel·lació supera ostensiblement a les que l'estimen. En efecte, a l'any 2016 s'han resolt un total de 45.362 recursos d'apel·lació en el marc de la Jurisdicció Civil, dels quals 17.452 han estat estimatoris i 27.910 desestimatoris. Per tant, la relació de les sentències que es confirmen després del dictat d'un recursos d'apel·lació, se situa en un 62%. A la "demarcació ICAB", de les 6.044 sentències que s'han dictat a l'any 2016 resolent sobre un recurs d'apel·lació, 2.473 han resultat estimatoris mentre que 3.571 han estat desestimatoris, amb un grau de "confirmació" del 59%.

En la Jurisdicció Contenciosa administrativa, la relació de sentències dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació a l'any 2016, ha estat la següent: a nivell estatal, dels 21.045 recursos d'apel·lació resoltos, un total de 5.459 ho han estat calculant i 15.586 desestimant, mentre que en la "demarcació ICAB", dels 2.522 recursos d'apel·lació resoltos durant l'any 2016, 806 han estat estimatoris i 1.716 desestimatoris.

Finalment, la relació de recursos de suplicació dictats pels Tribunals Superiors de Justícia a l'any 2016, ha estat la següent: a nivell estatal, s'han resolt un total de 49.127 recursos de suplicació, dels quals 10.114 han estat estimatoris i 39.013 desestimatoris. Per tant, un 79% de la sentències que s'han dictat en primera instància han estat confirmades. A la "demarcació ICAB" dels 7.699 recursos de suplicació resoltos, 1.354 han estat estimatoris i 6.345 desestimatoris, el que suposa un grau de "encert" el 82%.

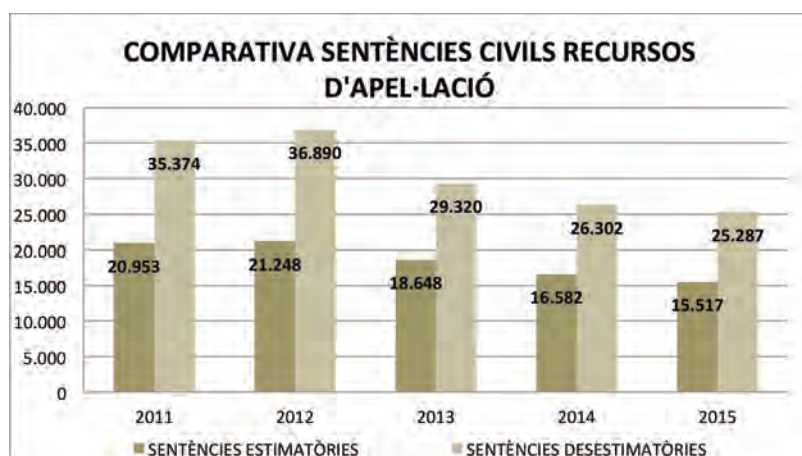

Gràfic 14. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació.

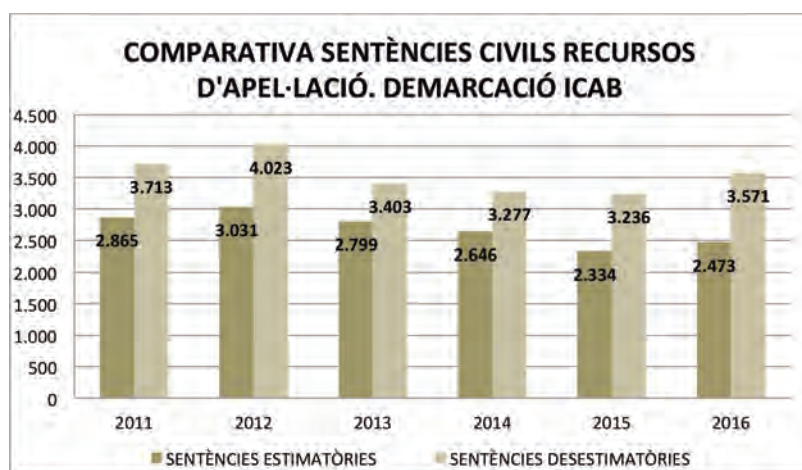

Gràfic 15. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

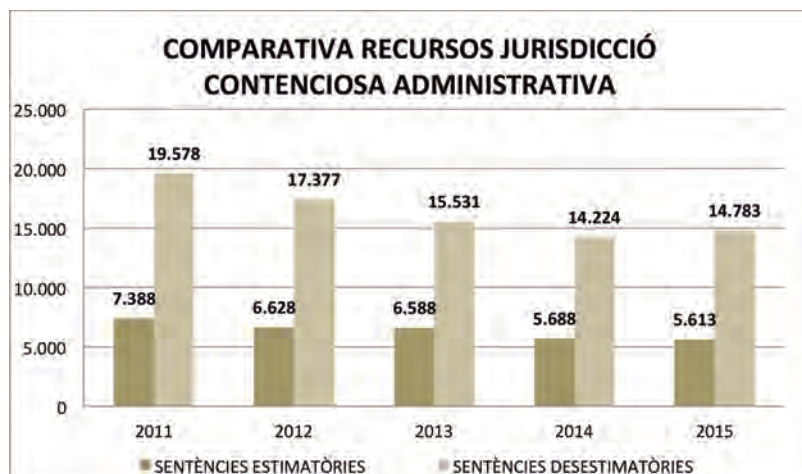

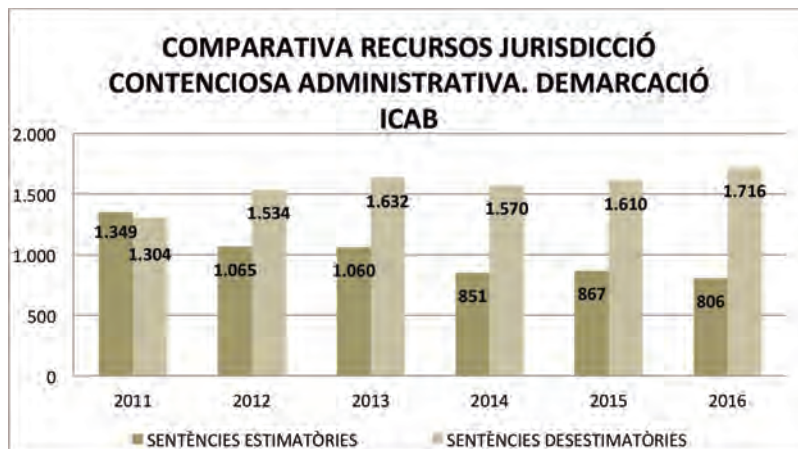
Gràfic 16. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació.

Gràfic 17. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

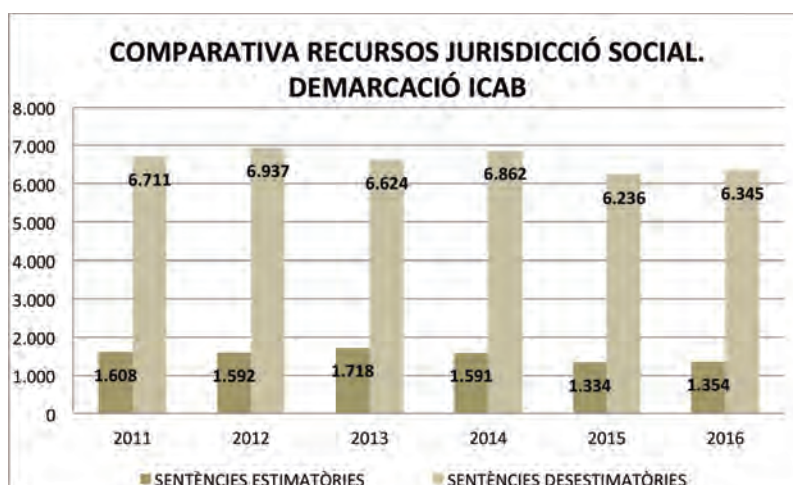
Gràfic 18. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció Contenciosa administrativa.

Gràfic 19. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció Contenciosa administrativa. Demarcació ICAB.

Gràfic 20. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció Social.

Gràfic 21. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

Execucions

Les execucions suposen el tancament del cicle judicial d'un determinat assumpte, així com una garantia de la realització del que s'ha resolt en una sentència davant la resistència o passivitat de les persones obligades per la mateixa. En les Taules següents, es recull un quadre resum dels procediments d'execució que s'han tramitat, tant a nivell estatal com en l'àmbit de la "demarcació ICAB", durant aquest últim any 2016.

Si ens fixem en el detall numèric del moviment de les execucions registrat en cada un dels quatre àmbits jurisdiccionals, veiem com en l'ordre Civil es produeix una notable acumulació d'assumpes. En efecte, a nivell estatal en acabar l'any 2016 resten per finalitzar un total de 1.946.587 execucions, mentre que en la "demarcació ICAB", la xifra es situa en 141.780. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en el fet de que en els processos d'execució les condemnes i la seva consegüent realització pecuniària dependrà de la pròpia solvència del deutor. Moltes vegades un subjecte que ha estat afavorit per un sentència s'ha d'enfrontar a la circumstància de que el deutor no pugui (deixem de banda les pràctiques delictives amb vista a la ocultació del patrimoni) satisfer el que preceptua la resolució, ni tan sols a través d'un procediment d'execució. Això fa que els procediments d'execució es demorin al llarg de diversos anys, fins que la sentència es veu completament satisfeta i complerta en els seus propis termes.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2016				
MOVIMENT D'EXECUCIONS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	353.041	305.274	444.113	339.151
CIVIL	1.985.212	508.129	664.018	1.946.587
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	17.650	15.675	16.751	16.478
SOCIAL	51.730	64.443	77.326	46.479

Taula 22. Resum moviment de les execucions de totes les Jurisdiccions. Any 2016.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2016				
MOVIMENT D'EXECUCIONS. DEMARCACIÓ ICAB				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	17.605	16.393	21.133	17.036
CIVIL	141.948	32.566	44.365	141.780
CONTENCIÓS	206	435	393	242
SOCIAL	44	492	478	58

Taula 23. Resum del moviment d'execucions de totes les jurisdiccions. Demarcació ICAB. Any 2016.

2.3 Principals indicadors judicials

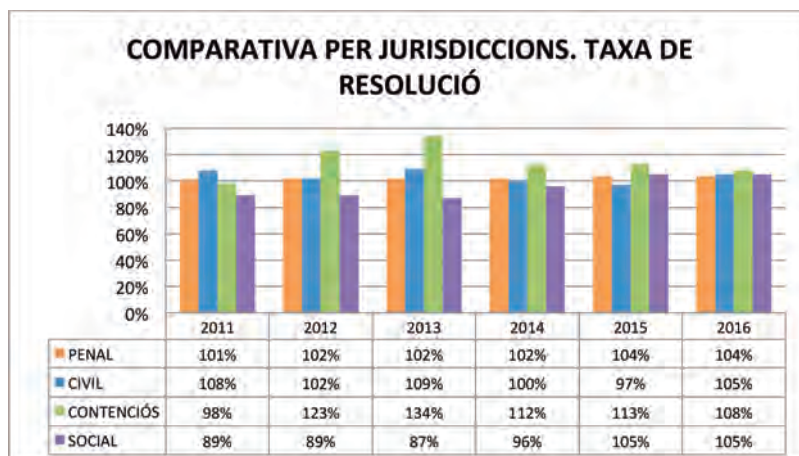
Taxa de resolució

Tal i com s'ha exposat al llarg dels capítols precedents, la taxa de resolució és un indicador que té la finalitat d'informar sobre el nivell de capacitat resolutiva que ha ofert un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, en un determinat període. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. El valor resultant s'ha presentat a través d'un percentatge, ja que sens dubte resulta més expressiu. Quant als paràmetres que s'han de prendre com a referència a l'hora de valorar els resultats obtinguts, cal tenir en compte que, si el valor d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un volum d'assumptes inferior als que s'han ingressat en un mateix període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què representa.

En el Gràfic 24 veiem com ha estat l'evolució de la taxa de resolució de cada un dels àmbits jurisdiccionals, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. En primer lloc, veiem com en aquest últim exercici es registren valors molt similars en totes les Jurisdiccions, situant-se lleugerament per sobre del 100%. La reducció de la taxa de litigiositat, ha repercutit de manera positiva en la capacitat resolutiva dels Jutjats i Tribunals del nostre país. En efecte, en enfrontar-se a una major càrrega de treball, els òrgans jurisdiccionals tenen la possibilitat d'obtenir unes millors ràtios resolutives. No obstant això, hem de llegir aquest resultat de manera conjunta amb la resta d'indicadors, ja que en l'evolució estadística de l'activitat judicial incideixen una multitud de factors, tal com hem tingut ocasió de veure al llarg d'aquest Informe.

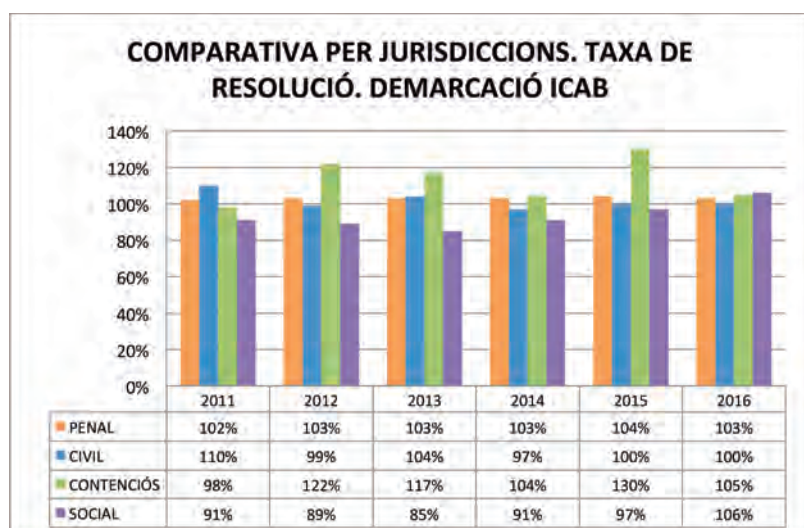
En segon lloc, veiem com el comportament de la taxa de resolució difereix ostensiblement durant els primers anys de la sèrie, en funció del concret àmbit jurisdiccional a què es refereixi. Així, la taxa de resolució penal, tot just registra variacions significatives d'un any a un altre, mentre que la referida a la Jurisdicció Contenciosa administrativa presenta una variabilitat més acusada, sent que a l'any 2013 s'anota una taxa del 134%, la xifra més alta de la sèrie. En l'àmbit Civil també es registren oscil·lacions a mesura que es van succeint els anys. No obstant això, veiem com les mateixes discorren a través d'una forquilla numèrica relativament estreta. I, respecte a la Jurisdicció Social, veiem com durant els primers anys es registren les xifres més baixes de la sèrie producte de l'acumulació d'assumptes derivada de l'increment de la taxa de litigiositat.

Finalment, en el Gràfic 25 veiem que, tot i que amb altres valors, l'evolució de la taxa de resolució en l'àmbit de la "demarcació ICAB", es correspon amb la registrada en termes generals.

Gràfic 24. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució.

Gràfic 25. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució. Demarcació ICAB.

Taxa de pendència

La taxa de pendència és un altre dels indicadors judicials que hem utilitzat amb el propòsit de mesurar l'adequació entre la capacitat resolutiva dels òrgans judicials i la litigiositat real del moment, però en aquest cas posant l'accent en els nivells de saturació, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels Tribunals. Si aquest valor és superior al 100%, vol dir que s'ha resolt un nombre d'assumptes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumptes, que els que han quedat pendents.

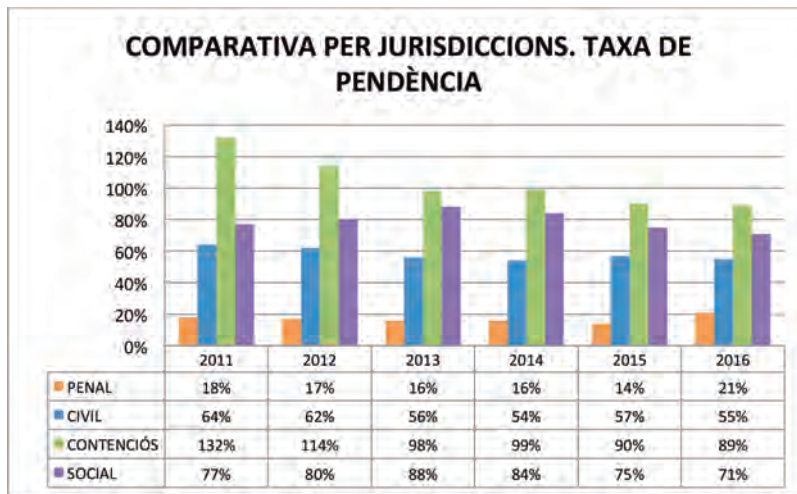
En primer lloc, veiem com el comportament de la taxa de pendència es correspon amb el desenvolupament de la taxa de resolució abans comentat, encara que amb els següents matisos, aquí sí que podem apreciar variacions significatives respecte als valors registrats en cada un dels quatre ordres jurisdiccionals. En efecte, la taxa de pendència que s'anota en l'àmbit Penal durant l'any 2016, ha estat del 21%, mentre que la referida a la Jurisdicció Civil se situa en un 55%. En els àmbits Contenciós administratiu i Social, veiem com la taxa de pendència és ostensiblement superior, havent-se registrat en aquest últim any un 89% i un 71%, respectivament.

En segon lloc, mentre que en l'àmbit Penal es produeix un increment del 50% de la taxa de pendència respecte a l'exercici anterior, en la resta de Jurisdiccions la mateixa registra lleugeres regressions. Tal i com es va exposar de forma detallada en el capítol relatiu a l'àmbit Penal, la causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en la reforma operada per la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre, per la qual es modifica la Llei d'enjudiciament criminal*. En concret a la implantació d'un nou sistema de terminis màxims per a la instrucció d'una causa, establint-se en l'art. 324, LeCrim un termini ordinari de 6 mesos, i un altre extraordinari de 18 mesos per a aquells casos en els es declari la complexitat d'aquella. L'apartat tercer de la disposició transitòria única de la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre* estableix el següent: "L'article 324 s'aplica als procediments que es trobin en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei. A aquests efectes, es considerarà el dia d'entrada en vigor com a dia inicial per al còmput dels terminis màxims d'instrucció que es fixen en la present llei". Per tant, aquest precepte que va entrar en vigor el passat 06 de desembre de 2015, ha obligat a revisar una quantitat important d'assumptes que es trobaven en tràmit en fase d'instrucció, incidint en l'augment de la taxa de pendència en aquest últim exercici.

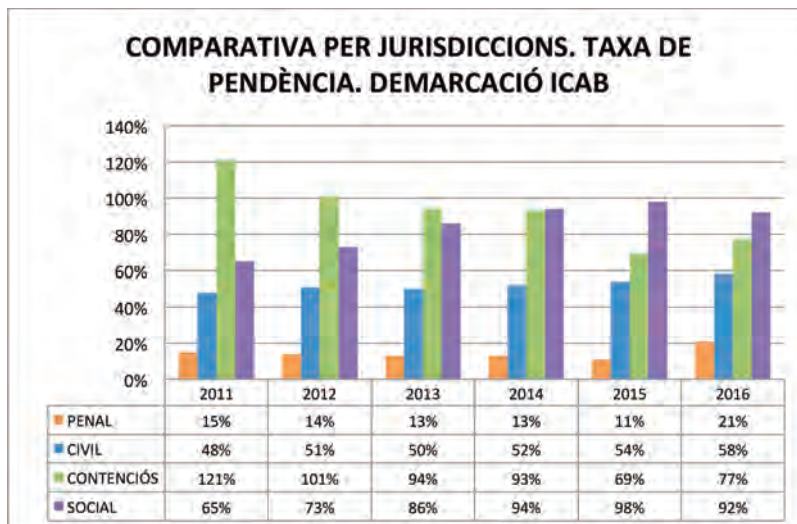

També, tal i com apunta el propi CGPJ hi ha un altre tipus d'elements que han incidit de manera negativa en els resultats dels principals indicadors judicials, que es poden resumir de la següent manera: d'una banda, la contenció pressupostària a l'hora de destinar els recursos materials i humans suficients, per adequar la capacitat resolutiva de l'Administració de Justícia a la litigiositat real del moment; malgrat els avenços tecnològics i del desplegament progressiu que s'està fent de la Nova Oficina Judicial i de l'expedient electrònic, encara queda molt camí per recórrer en aquest sentit; sent l'adaptació estructural i funcional de l'Administració de Justícia una assignatura pendent en molts partits judicials. D'altra banda, l'alta mobilitat del personal en alguns òrgans judicials, així com la falta de reforços en altres, repercuteix de manera negativa en les ràtios dels principals indicadors judicials.

Finalment, en el Gràfic 27 veiem com la tendència de la taxa de pendència que es registra a la "demarcació ICAB" es correspon amb l'anotada en termes generals, encara que s'aprecien diferències numèriques notables en els àmbits Contencios administratiu i Social.

Gràfic 26. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència.

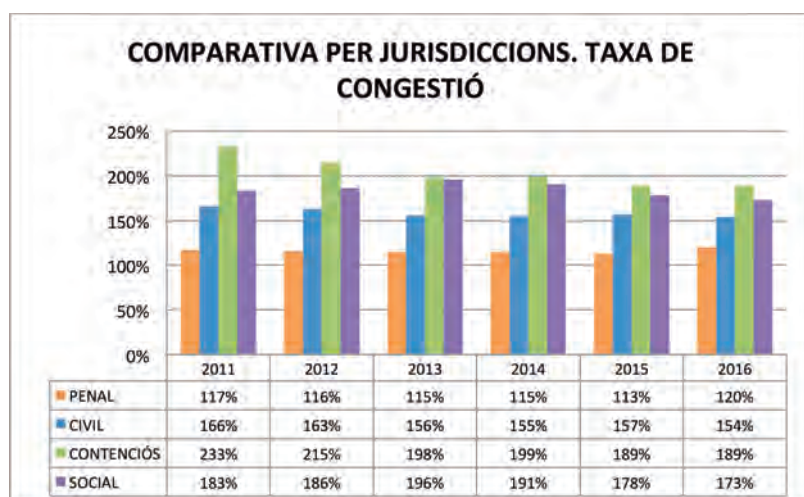

Gràfic 27. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència. Demarcació ICAB.

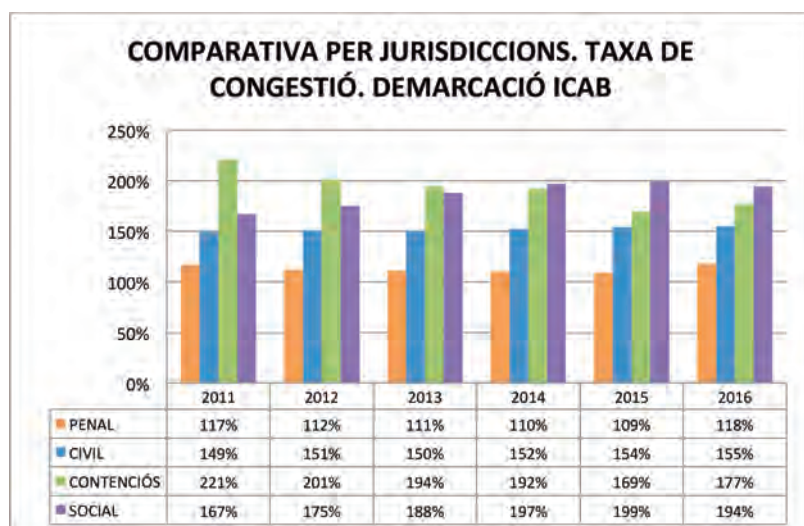
Taxa de congestió

La taxa de congestió és un altre dels indicadors que hem utilitzat per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. En efecte, juntament amb els anteriors indicadors judicials analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si els òrgans judicials existents són capaços d'absorbir la litigiositat real a la qual s'enfronten en un període determinat. Per tant, com més baix sigui el valor resultant en millor disposició es trobarà l'òrgan en qüestió.

La taxa de congestió es desenvolupa de forma correlativa a la taxa de pendència, encara que amb una altra escala de valors. En efecte, a nivell estatal la taxa de congestió que es registra en l'àmbit Penal al 2016 ha estat del 120%, situant-se la de l'ordre Civil en un 154%, mentre que els nivells de congestió anotats a la Jurisdicció Contenciosa administrativa i en la Social han estat del 189% i del 173% respectivament. Mateixa evolució encara que amb altres valors, es registra en la taxa de congestió relativa als òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB", segons és de veure en el Gràfic 30.

Gràfic 28. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió.

Gràfic 29. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió. Demarcació ICAB.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2016			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	104%	21%	120%
CIVIL	99%	61%	159%
CONTENCIÓS	108%	89%	189%
SOCIAL	105%	71%	173%

Taula 30. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions. Any 2016.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. DEMARCACIÓ ICAB. ANY 2016			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	103%	21%	118%
CIVIL	100%	58%	115%
CONTENCIÓS	105%	77%	177%
SOCIAL	106%	92%	194%

Taula 31. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions. Demarcació ICAB. Any 2016.

2.4 Durada mitjana dels procediments

Hem d'arrencar l'exposició d'aquest apartat, amb una cita del filòsof Sèneca: "Res s'assembla tant a la injustícia com la justícia tardana". I és que a l'hora de mesurar la qualitat del servei públic que es presta a través de l'Administració de Justícia, resulten especialment interessants les dades relatives al cost temporal que la tramitació i resolució d'un assumpte, els suposarà tant al justiciable com al professional que l'assisteix. La durada mitjana dels procediments ens ajuda a completar la informació resultant dels principals indicadors judicials, i a conèixer amb un major grau d'exactitud, quin és l'estat dels òrgans judicials en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. Un temps mitjà de resolució elevat, seran reflex d'una inadequada relació entre la litigiositat real del moment, i els recursos que a l'absorció de la mateixa es destinen.

A continuació es recullen una sèrie de gràfiques i taules amb la durada estimada (expressada en mesos), dels procediments que es tramiten en els diferents òrgans que s'integren en cada ordre jurisdiccional, d'acord amb la informació publicada pel propi CGPJ.

Jurisdicció penal

A la Taula 32 podem veure la durada mitjana dels procediments que es tramiten davant els diferents òrgans que formen part de la Jurisdicció Penal. En aquest, veiem com la variabilitat entre aquells és significativa, oscil·lant la durada dels assumptes entre 1 i 16 mesos. No obstant això, aquestes dades s'han de llegir amb certa cautela. En efecte, es tracta d'un temps de durada mitjana, en el qual s'han considerat de forma conjunta una multitud d'assumptes d'una notable diversitat procedimental. A més, l'enorme casuística dels procediments que es tramiten davant aquesta Jurisdicció, fa que les circumstàncies entre un i altre variïn de manera substancial, incidint en la resolució (temporal) dels mateixos.

Finalment, en quant la variabilitat de la durada mitjana de la tramitació dels procediments penals, en termes generals amb prou feines ha experimentat canvis significatius al llarg dels últims anys. Com

a excepció trobem un increment ressenyable en els Jutjats d'Instrucció, així com els Jutjats Centrals del Penal. En els primers, veiem com d'un temps de tramitació mitjà de 1,5 mesos a l'any 2015 passem a un altre de 2,3 mesos en aquest últim exercici 2016, mentre que en els jutjats centrals penals, vam passar d'una mitjana de 11,1 mesos a 16 mesos. Tal i com s'ha manifestat en apartats anteriors, la instauració d'un nou sistema de terminis d'instrucció, ha obligat a la revisió d'un volum important d'assumptes, d'acord amb l'entrada en vigor el passat 06 de desembre de 2015, del que es preveu en l'apartat tercer de la Disposició transitòria única de la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre*, que estableix el següent: "l'article 324 s'aplica als procediments que es trobin en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei. a aquests efectes, es considerarà el dia d'entrada en vigor com a dia inicial per al còmput dels terminis màxims d'instrucció que es fixen en la present llei".

DURACIÓ MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO PENAL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
JUT. 1ª INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ I JUT. INSTRUCCIÓ	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	2,3
JUTJATS VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	2,5	2,4	2,2	2,1	2,1	2
JUTJATS DE MENORS	6,9	6,1	5,7	5,7	5,6	5,7
JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	1,3	1,1	1,2	1,7	1,7	1,8
JUTJATS PENALS	10	10,4	10,6	10,9	10,8	10,2
AUDIÈNCIES PROVINCIALS	2,6	2,6	2,7	2,6	2,4	2,2
TSJ SALA CIVIL Y PENAL	2,1	0,9	1,9	2,4	0,7	1,8
JUT. CENTRALS D'INSTRUCCIÓ	5,3	5,8	5,8	5,7	5,3	5,1
JUT. CENTRALS PENALS	8,1	8	5,9	5,8	11,1	16
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA PENAL	2,4	2,3	1,5	1,3	1,2	1
TRIBUNAL SUPREM SALA 2ª	5,3	6	6	5,1	5,1	5,3

Taula 32. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció penal.

Jurisdicció civil

En el Gràfic 33 podem veure el desenvolupament de la durada mitjana dels procediments civils que s'han tramitat en primera instància, al llarg del període comprès entre els anys 2011 i 2016. Fins a aquest últim exercici veiem com la tendència que es registra mostra una clara regressió del temps estimat de tramitació d'un procediment. En efecte, a l'any 2011 la durada estimada es situava en 8,6 mesos, baixant fins als 6,1 mesos a l'any 2015. A l'any 2016, veiem com es produeix un canvi en la tendència, registrant un increment del temps mitjà fins a situar en els 6,5 mesos.

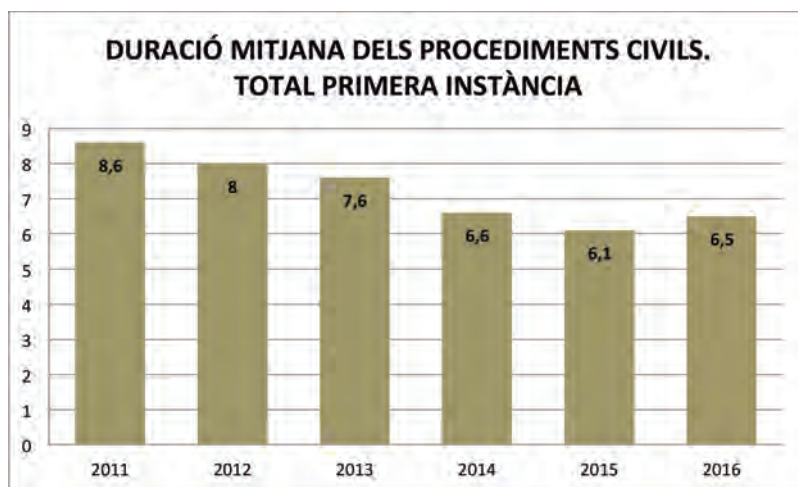
Tal i com es va dir a l'hora d'analitzar els temps mitjans dels procediments penals, aquestes dades s'han de llegir amb certa cautela, en el sentit que s'han agrupat una sèrie de procediments que, per la seva casuística poden registrar temps de tramitació molt dispars entre així. En efecte, és possible que un procediment de judici verbal en què les proves aportades per les parts se circumscriu a la documental i que no es consideri necessària la celebració d'una vista, o un procediment de divorci tramitat de mutu acord en el qual no existeixin fills comuns, es resolgui en un termini aproximat de 2 mesos (en el millor dels casos). Així mateix, també és possible que, interposada la demanda, el demandat s'aplaní a la mateixa, o que s'arribi a un acord transaccional entre les parts que posi fi al procediment.

D'altra banda, l'evolució de la tendència és correlativa al desenvolupament de la taxa de litigiositat, encara que amb un cert "desfasament" d'any tenint en compte el propi temps de tramitació dels assumptes. En efecte, l'increment registrat a aquest últim exercici 2016 es correspon amb la pujada de la litigiositat civil registrada en el seu any immediatament anterior, mentre que el descens del temps

de durada estimada dels procediments, especialment visible en els anys 2014 i 2015, es correspon amb la regressió de la litigiositat en el període 2013-2014, en què les taxes judicials van tenir el seu major impacte des de la seva implantació i en la configuració que de les mateixes es va fer a través de la Llei 10/2012, de 20 de novembre.

A la Taula 34 es fa distinció entre els següents òrgans jurisdiccionals: Jutjats de Primera Instància, Jutjats especialitzats en Família i Jutjats de Primera Instància i Instrucció. En aquesta, veiem com hi ha una diferència notable entre aquests òrgans, pel que fa a la durada estimada dels procediments que abans es tramiten. En efecte, els jutjats que estan especialitzats en matèria de Dret de Família, registren les millors ràtios en aquest sentit, amb una durada mitjana de 4,6 mesos en aquest últim exercici 2016, mentre que els jutjats que tenen competència compartida entre la Jurisdicció Civil i la Penal, s’anoten uns valors superiors: 7,3 mesos en l’últim any. Quant als Jutjats que tenen competència exclusiva en matèria civil, però que no estan especialitzats en Dret de Família, a l’any 2016 han requerit una mitjana de 6,1 mesos per a la tramitació d’un procediment.

Finalment, a la Taula 35 veiem com el temps mitjà requerit en la tramitació d’un procediment davant l’Audiència Provincial, ha estat de 6,7 mesos durant l’any 2016: 5 mesos per a la resolució dels processos dels que han conegut a única instància, i 7,1 mesos per als recursos d’apel·lació.

Gràfic 33. Durada mitjana dels procediments civils (en mesos). Total primera instància.

DURACIÓ MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO CIVIL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
JUTJATS PRIMERA INSTÀNCIA	8	7,2	7,1	6,2	5,6	6,1
JUTJATS DE FAMÍLIA	4,4	4,5	4,6	4,5	4,5	4,6
JUTJATS PRIMERA INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ	9,9	9,2	8,8	7,6	7,0	7,3

Taula 34. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció civil.

DURACIÓ MITJANA DELS PROCEDIMENTS. AUDIÈNCIES PROVINCIALS COMPETÈNCIA CIVIL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PROCESSOS EN ÚNICA INSTÀNCIA	3,6	5,1	4,3	3,8	3,7	5
RECURSOS	6	6,5	7,5	7,1	6,5	7,1
TOTAL AP CIVILS	5,9	6,3	7	6,6	6,1	6,7

Taula 35. Durada mitjana dels procediments en les Audiències Provincials civils.

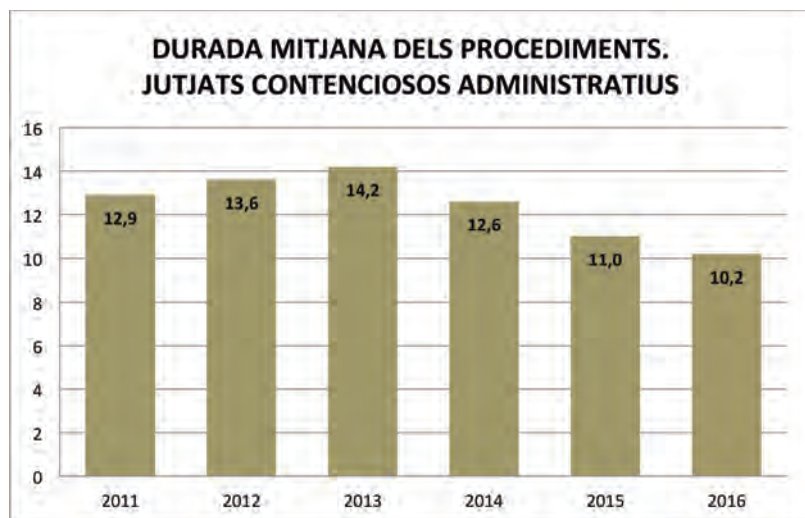

Jurisdicció contenciosa administrativa

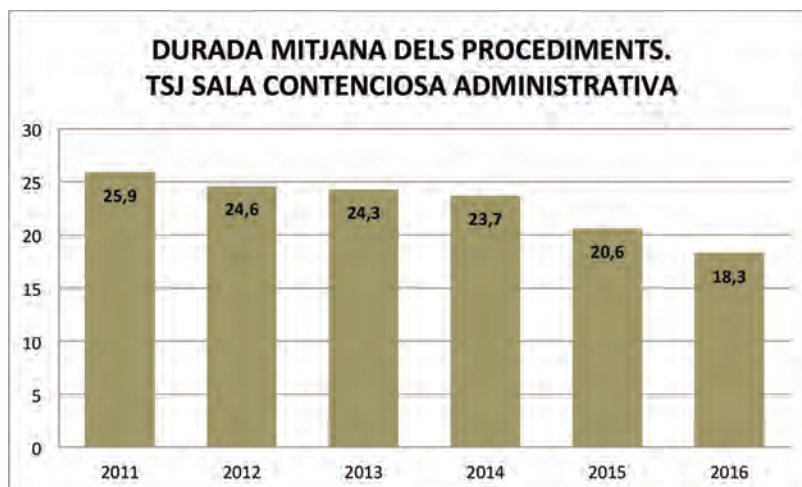
Pel que fa al temps mitjà requerit per a la tramitació d'un procediment davant els Jutjats Contenciosos Administratius, en el Gràfic 36 veiem com la tendència que es registra en els últims anys és regressiva. Aquesta es correspon amb la taxa de litigiositat anotada en aquesta jurisdicció al llarg dels últims anys, encara que amb un cert desfasament temporal de 2 anys, tal i com podem veure de la lectura conjunta de les dades contingudes en el Gràfic 1 i en el Gràfic 36. En efecte, en els anys 2011 i 2012, en què la litigiositat en aquest àmbit presentava uns nivells una mica superiors, ha incidit en la pujada del temps de tramitació requerit, anotant-se a l'any 2013 una mitjana de 14,2 mesos, mentre que a partir d'aquí, la mitjana descendeix progressivament i d'acord amb la baixada de la litigiositat en aquesta Jurisdicció.

Quant al temps requerit en la tramitació dels assumptes davant les Sales Contencioses administratives del Tribunal Superior de Justícia, la mitjana que es registra a l'any 2016 ha estat de 18,3 mesos. En efecte, veiem que els valors que davant aquest òrgan es registren, estan ostensiblement per sobre dels anotats pels Jutjats Contenciosos Administratius, sent l'evolució de la tendència molt similar entre un i altre òrgan.

Les dades abans esmentats, es refereixen al conjunt dels assumptes tramitats davant un i altre òrgan jurisdiccional, podent-se contemplar un desglossament pel que fa al tipus de procediments es refereix, a la Taula 38. En aquesta, veiem com hi ha algunes diferències notables en funció del concret procediment a què es refereixen, destacant a la baixa, els relatius al Dret d'Estrangeria, o les autoritzacions per a l'entrada en un domicili.

Gràfic 36. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 37. Durada mitjana dels procediments en el TSJ Sala contenciosa administrativa.

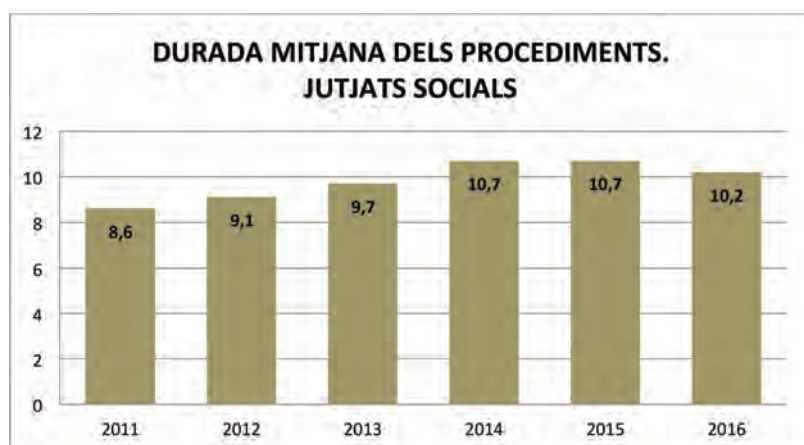
DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCIÓ CONTENCIOSA		
	2015	2016
URBANISME I ORDENACIÓ TERRITORI	14,5	13,5
EXPROPIACIÓ FORÇOSA	16	16,5
CONTRACTES ADMINISTRATIUS	14,8	13,4
DOMINI PÚBLIC I PROP. ESPECIALS	12,8	11,3
ADMINISTRACIÓ TRIBUTÀRIA	12,7	11,9
MEDI AMBIENT	16	15,2
FUNCIÓ PÚBLICA	11,4	11,3
ADMINISTRACIÓ LABORAL	11,9	9,9
EXTRANGERIA	8,4	7,2
ACTIVITAT ADMINISTRATIVA SANCIONADORA	11,4	9,4
ELECTORAL	13,3	9,4
AUTORITZACIÓ ENTRADES DOMICILI	2,5	2,3
RESPONSABILITAT PATRIMONIAL	12,8	11,4
DISCIPLINA DEPORTIVA EN MATÈRIA DE DOPATGE	5,8	11,3

Taula 38. Durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció contenciosa. Any 2016.

Jurisdicció social

En el Gràfic 39 podem veure la durada mitjana del temps requerit pels Jutjats Socials per a la resolució dels assumptes que són de la seva competència. D'una banda, veiem com la tendència mostra una certa acumulació al llarg dels últims anys, que sembla remetre lleugerament en l'últim any, situant-se la mitjana en 10,2 mesos. Tal i com s'ha anat apuntant al llarg d'aquest Informe, la crisi econòmica ha incidit de forma directa en l'increment de la litigiositat d'aquesta Jurisdicció: acomiadaments, reclamacions de quantitat i litigis en matèria de Seguretat Social.

El col·lapse que pateix aquesta Jurisdicció en termes de capacitat resolutiva, exemplifica de forma evident la manca d'adequació entre els recursos que es destinen a l'Administració de Justícia respecte a la litigiositat real del moment. En efecte, una de les queixes que es recullen amb més intensitat, segons podem veure en el següent apartat relatiu a "La rutina de l'Advocacia en els jutjats", és precisament el retard que pateix aquesta Jurisdicció, en la qual no és difícil o infreqüent veure assenyalaments fixats a dos anys vista.

Gràfic 39. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats socials.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO SOCIAL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TSJ SALA SOCIAL	6,7	6,7	6,8	5,6	4,9	4,5
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA SOCIAL	2,2	1,9	3,2	4,8	4,1	3,1
TRIBUNAL SUPREM SALA 4 ^a	9,8	10,6	10,7	11,1	12,7	14

Taula 40. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció social.

DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO SOCIAL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CONFLICTES COL·LECTIUS	4,9	6,3	6,7	10,3	12,7	10,6
ACOMIADAMENTS	3,8	4,7	6,5	7,6	7,2	6,5
QUANTITATS	11,2	11,8	12,2	12,5	12,0	11,7
SEGURETAT SOCIAL	10,3	11,2	11,6	12,6	13,2	12,4

Taula 41. Durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció social.

3. La rutina de l'Advocacia als jutjats

3.1 La opinió de l'Advocacia a "peu de toga"

Tal i com s'ha anunciat a l'inici d'aquest capítol, sota l'epígraf de "Opinió de l'Advocacia a peu de toga" es pretén recollir les impressions transmeses pels companys derivades del seu exercici professional, per tal d'elaborar una crítica constructiva sobre el funcionament de l'Administració de Justícia, que ens serveixi al seu torn de tancament d'una obra com aquesta. Per a això, s'han dut a terme una sèrie d'enquestes de forma presencial a la Ciutat de la Justícia (recollint-se un total de 321), així com de forma telemàtica a la pròpia pàgina web de l'ICAB, a través de les quals s'ha demanat l'opinió de l'Advocacia de Barcelona al voltant de diferents qüestions, amb el resultat que és de veure en les gràfiques següents.

En primer lloc, veiem com la varietat d'àrees professionals de dedicació preferent són força diverses. De fet, resulta impossible recollir-les totes, ja que hi ha tants perfils professionals com Advocats i Advocades exercents (i no exercents), conseqüència directa de la pròpia experiència de cada un, així com de la creixent complexitat de la societat que empeny cada vegada més a l'especialització jurídica. No obstant això, de la mateixa manera que es va poder constatar en edicions anteriors, les branques del Dret que major volum de professionals dedicats concentren són la Penal, la Civil i la Social. En el Gràfic 42, veiem com aquestes tres disciplines jurídiques ocupen un lloc preponderant pel que fa a les àrees professionals de dedicació es refereix. Així mateix, veiem com el Dret de Família i el Dret Mercantil, ocupen un lloc important en aquesta classificació, sent àrees la resolució de les quals és competència de la Jurisdicció civil.

En segon lloc, veiem com un 72% dels enquestats considera que, respecte a l'últim any, la situació dels Jutjats "es manté igual", mentre que un 21% opina que fins i tot la mateixa "ha empitjorat". En efecte, tan sols un 7% creu que la situació dels Jutjats "ha millorat" respecte a l'exercici anterior, cosa que en conjunt denota certa insatisfacció amb el funcionament de l'Administració de Justícia. Un dels principals motius d'aquest desencís es relaciona directament amb els retards que es produeixen en la tramitació d'un procediment. En el Gràfic 44, veiem com les principals causes que motiven aquestes dilacions són, segons el parer de l'Advocacia de Barcelona i en diferents proporcions, les següents:

- organització inadequada de l'òrgan judicial
- manca de recursos humans
- manca de recursos materials
- manca de col·laboració d'altres òrgans i administracions

Moltes d'aquestes causes, denoten una manca d'adequació pressupostària entre els recursos que es destinen a l'Administració de Justícia i la litigiositat real del moment. Aquest dèficit ha fet que, tot i els esforços modernitzadors pretesos a través de la Nova Oficina Judicial i l'impuls de les TIC, es produeixin demores en la tramitació dels procediments. Això fa que de manera habitual hi hagi retards en la celebració del primer assenyalament, tal i com es pot observar a la Taula 45. En aquesta, veiem com la gran majoria dels enquestats ressenyen la impuntualitat dels Judicis i Vistes assenyalats en primer lloc, sent especialment significativa la que es registra en els Jutjats Penals (amb un 90%), els Jutjats d'Instrucció (amb un 80%) i els Jutjats Socials (amb un 96%).

En el Gràfic 46 veiem com la causa més habitual d'aquest retard ha estat, amb una proporció del 77%, del mateix Jutjat, sent d'un 16% la demora que es produeix pel retard de les parts i els testimonis. En menor proporció, veiem com els retards dels fiscals i dels advocats, es ressenyen en un 5% i en un 2% respectivament. A més de la impuntualitat en la celebració dels primers assenyalaments, veiem com les causes ressenyades en l'apartat anterior com a causants de dilacions, han provocat la suspensió d'algun Judici o Vista. En el Gràfic 47 podem veure que la suspensió d'un assenyalament pot venir motivada per una multiplicitat de raons. En major proporció, ni més ni menys que en un 49%, es destaca la suspensió d'un assenyalament per la "no realització d'alguna notificació o citació", seguida amb un 26% per la "inassistència d'algun dels intervinents en el procediment". En el Gràfic 48, veiem com s'ha repartit aquesta inassistència entre les diferents persones que poden intervenir en un procediment. La majoria de les vegades, la suspensió està motivada per la falta d'assistència d'algun testimoni (amb un 48%) o de la part (amb un 34%).

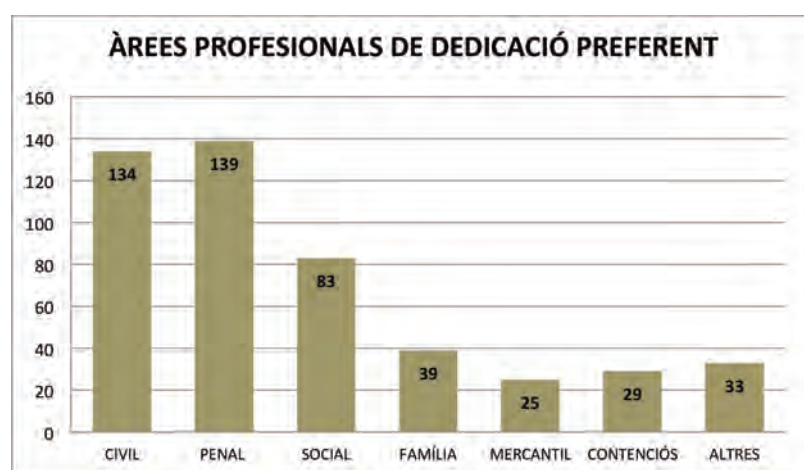
En menor proporció, veiem com la "manca de recursos humans/personal" (amb un 12%) i la "manca de recursos materials" (amb un 6%), han provocat la suspensió d'algun assenyalament. Amb un 7%,

sota la categoria de “altres”, s’han considerat una varietat de causes de diferent naturalesa com ara: l’intent d’arribar a un acord entre les parts, litispèndència, prejudicialitat penal, falta de realització d’alguna prova o malaltia, entre d’altres. En definitiva, veiem com moltes d’aquestes causes són la materialització d’una organització inadequada de l’òrgan judicial, així com d’un dèficit en els recursos que es destinen a l’Administració de Justícia en relació a la litigiositat real del moment.

D’acord amb el comentat abans, en el Gràfic 49 veiem com un 49% dels enquestats considera que el temps de tramitació fins a la celebració del judici “es manté igual”, mentre que un 41% opina que “ha augmentat”. Tan sols un 10% creu que “ha disminuït”.

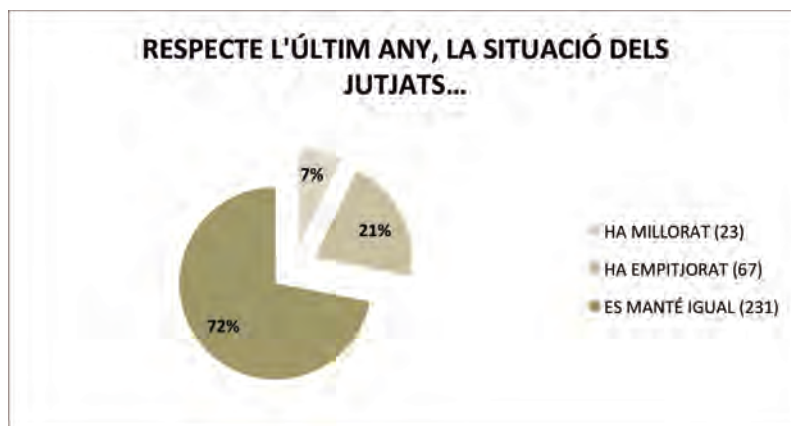
En les Taules 50 a 53 (ambdues incloses), es fa una relació de les impressions transmeses de les principals incidències produïdes al seu parer durant la seva intervenció en una Comissària, en un Centre de Menors, en un Centre Penitenciari i/o en un Centre d’Internament d’Estrangeria. Es tracta d’òrgans de l’Administració Pública que col·laboren funcionalment amb les diferents jurisdiccions i en els quals, per tant, l’Advocat realitza part del seu treball en defensa dels interessos d’un justiciable. S’ha utilitzat una escala de valoració de l’1 al 5, en què 1 es considera “poc important” i 5 “molt important”. Les preguntes als enquestats han girat al voltant de qüestions com el retard a l’hora de fer la declaració/intervenció, el retard o falta d’intèrprets, o la manca d’informació sobre l’expedient de l’interessat, entre d’altres.

Finalment, a partir del 14 de juny de l’any 2015, els Jutjats Socials de Barcelona van iniciar un trasllat progressiu de la seva seu a la Ciutat de la Justícia, finalitzant el mateix el passat 21 de setembre d’aquest any. A excepció del Deganat Social que es troba actualment a l’Edifici P, s’han ubicat tots els Jutjats Socials en un únic emplaçament. En concret, al “Edifici S” situat al costat del Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), que s’identifica amb el color groc, dins del complex que forma la Ciutat de la Justícia. L’Advocacia de Barcelona considera que, des del trasllat dels Jutjats Socials a aquest nou emplaçament, l’atenció als professionals “es manté igual” (amb un 41%), mentre que un 39% creu que la mateixa “ha empitjorat i resulta més difícil l’accés al Jutjat”. Tan sols un 20% dels professionals opina que el trasllat dels Jutjats ha suposat una millora i ha facilitat l’accés als mateixos.

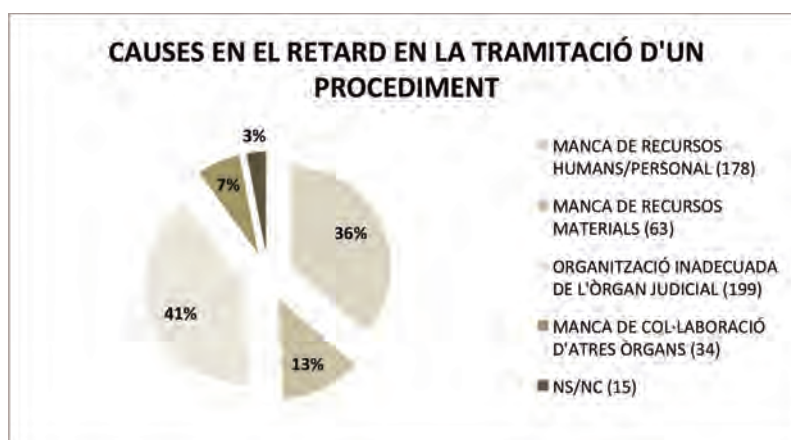

Gràfic 42. Àrea de dedicació preferent dels enquestats.

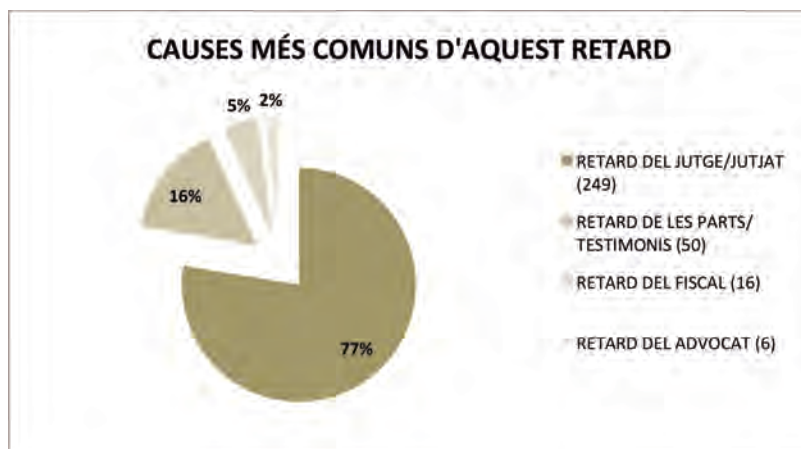
Gràfic 43. Situació dels jutjats respecte a l'últim any.

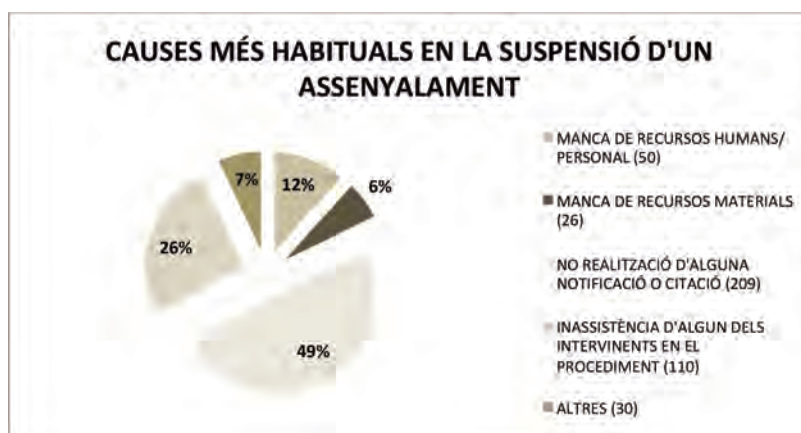
Gràfic 44. Causes del retard en la tramitació d'un procediment.

DE MANERA HABITUAL, EXISTEIXEN RETARDS EN LA CELEBRACIÓ DEL PRIMER ASENYALAMENT?			
	SI	NO	NS/NC
JUTJATS D'INSTRUCCIÓ	80%	17%	2%
JUTJATS PENALS	90%	10%	0%
JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	66%	31%	3%
JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	61%	39%	0%
JUTJATS DE MENORS	62%	38%	0%
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA	55%	45%	0%
JUTJATS DE FAMÍLIA	61%	39%	0%
JUTJATS MERCANTILS	46%	54%	0%
JUTJATS CONTENCIOSOS-ADMINISTRATIUS	50%	50%	0%
JUTJATS SOCIALS	96%	4%	0%
SECCIÓ PENAL DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL	42%	56%	2%
SECCIÓ CIVIL DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL	63%	37%	0%
SECCIÓ FAMÍLIA DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL	33%	67%	0%
TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA	50%	50%	0%

Taula 45. Retard en la celebració del primer assenyalament en funció del Jutjat.

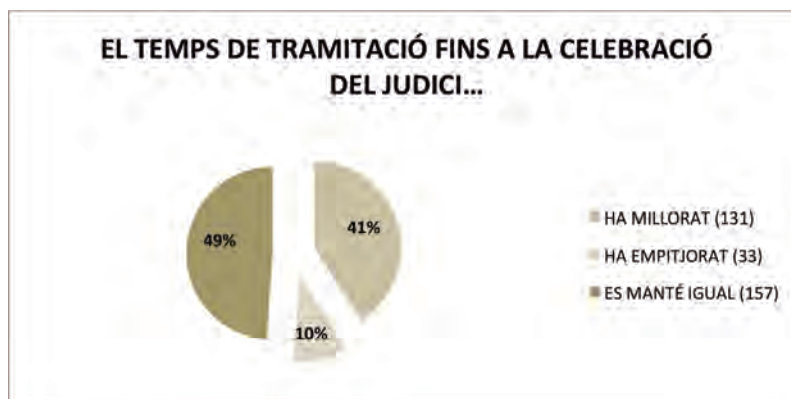
Gràfic 46. Causes més comuns d'aquest retard.

Gràfic 47. Causes més habituals en la suspensió d'un assenyalament.

Gràfic 48. Suspensió d'un assenyalament per inassistència de...

Gràfic 49. El temps de tramitació fins a la celebració del judici...

PRINCIPALS INCIDÈNCIES DURANT LA INTERVENCIÓ PROFESSIONAL DAVANT LA COMISSARIA					
	1	2	3	4	5
RETARD A L'HORA DE LA DECLARACIÓ/INTERVENCIÓ	21	17	32	33	19
RETARD DELS INTÈRPRETS	24	27	30	17	24
DURACIÓ EXCESSIVA DE LA DETENCIÓ	35	25	23	22	17
MANCA INFORMACIÓ SOBRE LA SITUACIÓ PERSONAL DEL CLIENT	25	20	17	18	42
DIFIULTAT EN L'ACCÉS A L'ATESTAT	8	9	3	10	92
IMPOSSIBILITAT O DIFICULTATS PER ENTREVISTA AMB EL DETINGUT	71	26	10	11	4
RETARD EN LA CONDUCCIÓ AL JUTJAT	34	30	32	16	10

Taula 50. Principals incidències durant la intervenció professional davant Comissaria.

PRINCIPALS INCIDÈNCIES DURANT LA INTERVENCIÓ PROFESSIONAL DAVANT CENTRES D'INTERNAMENT DE MENORS					
	1	2	3	4	5
DIFICULTAT PER A ENTREVISTAR-SE AMB L'INTERESSAT	15	8	4	2	0
RETARD EN LES CONDUCCIONS DELS INTERNS PER ENTREVISTAR-SE AMB L'ADVOCAT	11	8	8	1	1
MANCA D'INTÈRPRETS	10	5	8	2	4
FALTA D'INFORMACIÓ SOBRE L'EXPEDIENT DE L'INTERESSAT	6	8	6	2	7

Taula 51. Principals incidències durant la intervenció professional davant Centres d'Internament de Menors.

PRINCIPALS INCIDÈNCIES DURANT LA INTERVENCIÓ PROFESSIONAL DAVANT CENTRES PENITENCIARIS					
	1	2	3	4	5
DIFICULTAT PER ENTREVISTAR-SE AMB L'INTERESSAT	43	15	7	8	2
RETARD EN LA CONDUCCIÓ DELS INTERNS PAR ENTREVISTAR-SE AMB L'ADVOCAT	25	14	14	11	11
MANCA D'INTÈRPRETS	16	8	8	9	26
MANCA D'INFORMACIÓ SOBRE L'EXPEDIENT DE L'INTERESSAT	33	7	9	16	10
INSTAL·LACIONS INADEQUADES	17	6	24	12	16
IMPOSSIBILITAT D'ACCÉS AL SISTEMA DE VIDEOCONFERÈNCIES	22	5	8	9	8

Taula 52. Principals incidències durant la intervenció professional davant Centres Penitenciaris.

PRINCIPALS INCIDÈNCIES DURANT LA INTERVENCIÓ PROFESSIONAL DAVANT CENTRES D'INTERNAMENT D'ESTRANGERIA					
	1	2	3	4	5
DIFICULTAT PER ENTREVISTAR-SE AMB L'INTERESSAT	5	2	7	0	1
RETARD EN LA CONDUCCIÓ DELS INTERNS PAR ENTREVISTAR-SE AMB L'ADVOCAT	4	5	5	0	1
MANCA D'INTÈRPRETS	4	2	3	3	3
MANCA D'INFORMACIÓ SOBRE L'EXPEDIENT DE L'INTERESSAT	6	1	3	4	1

Taula 53. Principals incidències durant la intervenció professional davant Centres d'Internament d'Es-trangeria.

Gràfic 54. Atenció als professionals als Jutjats Socials a la Ciutat de la Justícia.

3.2 L'ús de les tecnologies i de l'idioma

La utilització de les noves tecnologies en l'àmbit de l'Administració de Justícia, implica grans avan-tatges en termes d'eficàcia i aprofitament dels recursos disponibles, facilitant la tasca professional de l'Advocacia. Però també suposa una obligació, que es concreta en les següents normes:

- La *Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comu-nicació en l'Administració de Justícia.*
- La *Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

No obstant això, tot i que l'ús de les noves tecnologies i la implantació de l'expedient electrònic su-posa un avanç, l'opinió recollida per part dels enquestats reflecteix cert pessimisme. Potser perquè aquesta obligatorietat es fa en un moment de contracció pressupostària i perquè el desplegament de tots aquests sistemes s'està fent mostrant evidents deficiències. A més, no hi ha un únic sistema de comunicació i notificacions, sinó diverses plataformes repartides al llarg de diverses Comunitats Au-tònomes, la qual cosa no resulta del tot lògica, ja que això suposa operar amb diversos programes, el que pot generar certs problemes de compatibilitat (i practicitat). D'altra banda, i malgrat que el canvi ha de ser progressiu, molts Jutjats es resisteixen a la utilització de les noves plataformes, emprant-se en ocasions altres mitjans com el fax per citar o notificar als professionals.

A la Taula 55 es fa una relació de la freqüència d'ús de les tecnologies per part de l'Advocacia de Barcelona. En concret, s'ha realitzat una enquesta entorn de l'ús de: la signatura digital, l'enregistra-

ment de judicis, la utilització de WIFI i la realització de còpies de seguretat "backup". A la Taula 56, en una escala de valoració de l'1 al 5 (on 1 és "gens d'acord" i 5 és "totalment d'acord") es reflecteix l'opinió de l'Advocacia en relació a l'obligatorietat en l'ús del Lexnet/e-Justícia, i als canvis i beneficis que l'ús d'aquestes plataformes poden suposar en l'exercici professional de l'advocat. En concret, s'ha preguntat sobre si el canvi suposarà l'agilització de la Justícia, ajudarà els advocats en la seva immersió de les TIC's i, en definitiva, facilitarà la tasca de l'advocat. D'una banda, veiem que les respostes estan bastant repartides, encara que amb una certa preponderància de les opinions que es mostren en desacord o escèptiques amb l'ús d'aquestes plataformes. D'altra banda, s'han recollit nombroses impressions que coincideixen que, si bé la idea de modernitzar l'Administració de Justícia a través de les noves plataformes de comunicació i notificació electrònica i de l'expedient electrònic resulta a priori positiva, falta molt camí per recórrer. En efecte, algunes d'aquestes impressions sobre el Lexnet/e-Justícia han estat: "falta de seguretat", "no s'entén que no hi hagi un sistema únic a nivell estatal", "en penal no s'utilitza, però s'hauria d'introduir", "es triga molt a presentar una demanda, millor presencial" i "que no tinguem l'obligació de portar còpia en paper", entre altres.

Quant a l'idioma més utilitzat per dirigir-se a l'Administració de Justícia, en el Gràfic 57 veiem com un 62% dels enquestats assenyalen que fan servir de manera preferent el "castellà", mentre que un 29% han ressenyat com "indistintament" l'ús d'un o altre idioma. Quant a l'ús del català com a idioma preferent per dirigir-se a l'Administració de Justícia, el mateix s'ha situat en un 9% respecte al total. En el Gràfic 58 veiem com els criteris que de forma majoritària han determinat l'elecció d'ús d'un idioma o un altre, han estat els de "preferències pròpies" i "per costum". També veiem com l'elecció de l'idioma "per ser l'utilitzat per l'Administració a la qual em dirigeixo", ocupa un lloc important pel que fa als criteris determinants en l'ús d'una llengua o una altra. D'altra banda, sota la categoria "altres", s'han recollit un altre tipus de criteris o raons de caràcter variat, com ara: "perquè la majoria de lleis són d'àmbit estatal i per tant estan en castellà", "va estudiar en la seva gran majoria en castellà", la "utilització dels models en una o altra llengua" i "molts jutges són de fora", entre altres.

El passat 27 de desembre de 2016, es va signar un conveni entre el Departament de Justícia de la Generalitat i el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC), per tal d'impulsar l'ús del català en l'Administració de Justícia. Aquest acord preveu una prova pilot amb Advocats adscrits al Torn d'Ofici, que es concreta en la percepció d'un complement econòmic de 14 euros, per a aquells lletrats que s'adhereixin al programa i tramitin un procediment en català.

ÚS DE LES TECNOLOGIES, AMB QUINA FREQUÈNCIA UTILITZES...?					
	DIÀRIA	1 O 2 VEGADES PER SETMANA	1 VEGADA CADA 15 DIES	1 VEGADA AL MES	ESPORÀDICAMENT O QUASI MAI
FIRMA DIGITAL	50	62	33	24	152
GRAVACIÓ DE JUDICIS	47	41	53	68	112
UTILITZACIÓ DE WIFI	189	12	6	6	108
COPIAS DE SEGURETAT BACKUP	107	66	26	24	98

Taula 55. Freqüència d'ús de les TIC's.

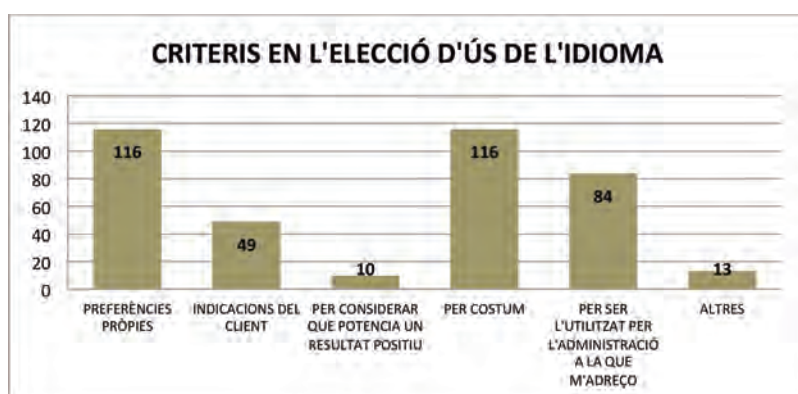
EN RELACIÓ A LA OBLIGATORIETAT EN L'ÚS DEL LEXNET/E-JUSTÍCIA					
	1	2	3	4	5
EL CANVI PERMETRÀ AGILITZAR L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	86	28	46	75	54
EL CANVI AJUDARÀ ALS ADVOCATS A LA IMMERSIÓ EN LES TICS	71	30	72	67	49
EL CANVI FACILITARÀ LA TASCA DE L'ADVOCAT	96	25	49	69	50

Taula 56. En relació a la obligatorietat en l'ús del Lexnet/e-Justícia.

Gràfic 57. Quin idioma utilitza per dirigir-se a l'Administració?

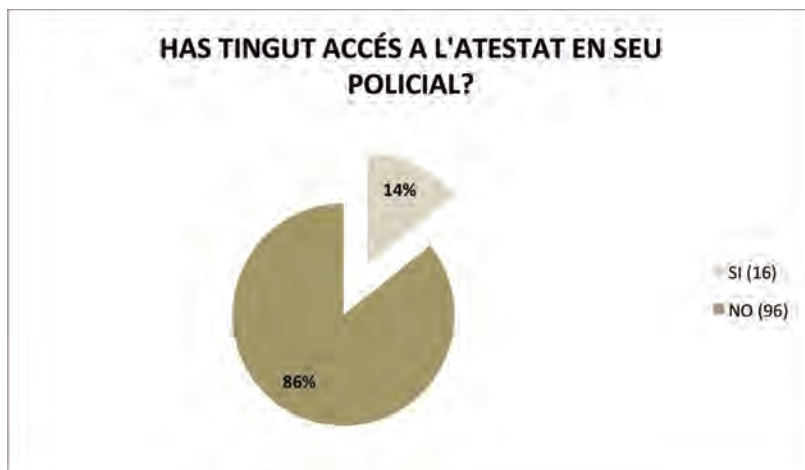
Gràfic 58. Criteris en l'elecció d'ús de l'idioma.

3.3 Accés als atestats en seu policial

En aquest apartat es recullen les principals impressions de l'Advocacia de Barcelona al voltant d'un tema molt específic, com ho és l'accés als atestats en seu policial, així com a la problemàtica més habitual sobre el mateix. En efecte, en apartats anteriors vam dir que una part important de la tasca d'un Advocat, especialment la d'aquell que es dedica a l'àmbit penal, es desenvolupa davant d'altres administracions diferents de la de Justícia, però que col·laboren funcionalment amb la mateixa. Moltes vegades, la primera presa de contacte de l'Advocat amb un client, es produeix en seu policial arran de la detenció o citació per part dels Cossos i Forces de Seguretat, d'una persona que ha pogut tenir una implicació en un fet d'aparença delictiva. En aquest punt, l'accés a l'atestat policial per part de l'Advocat, resultarà fonamental perquè aquest pugui desenvolupar una defensa adequada en benefici del seu client.

No obstant això, en el Gràfic 59 veiem com un 86% dels enquestats NO ha tingut accés a l'atestat en seu policial. En aquest sentit, cal tenir en compte el que disposa l'art. 17.3, CE que estableix: "Tota persona detinguda ha de ser informada immediatament, i de manera que li sigui comprensible, dels seus drets i de les raons de la seva detenció, i no podrà ser obligada a declarar. Es garanteix l'assistència d'advocat al detingut en les diligències policials i judicials, en la forma que la llei estableixi". A més, la *Directiva 2012/13/UE*, transposada al nostre ordenament jurídic amb la reforma de la Llei d'enjudiciament criminal operada per la *Llei Orgànica 5/2015, de 27 d'abril*, consagra (a nivell europeu) el dret d'accés de tota persona detinguda i el seu Advocat, als materials del expedients que resultin fonamentals per conèixer l'abast de la legalitat de la detenció practicada, garantint així el que disposa l'art. 17.1, CE de que "ningú pot ser privat de la seva llibertat, sinó amb l'observança del que estableix aquest article i en els casos i en la forma prevists en la llei".

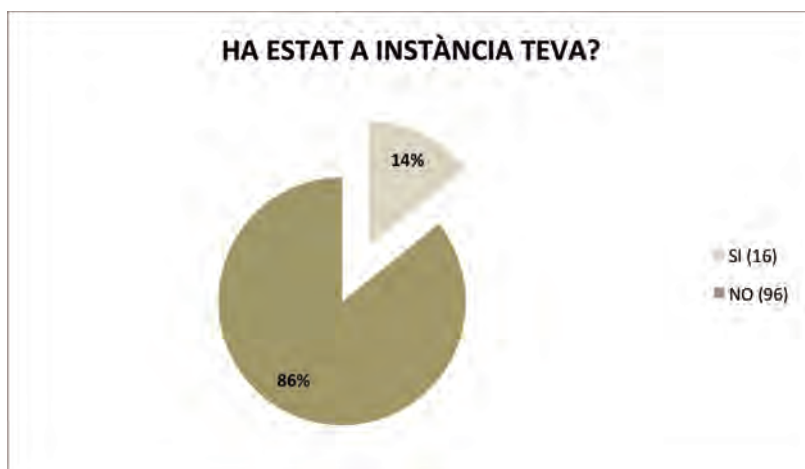
Si bé no es té un accés generalitzat a l'atestat, en el Gràfic 60 veiem com es facilita la lectura de drets en Comissaria en una proporció del 98%. Aquest accés ha estat motivat en un 86% a instància del propi Advocat, i en un 47% de les ocasions s'ha facilitat una còpia al professional que ha practicat l'assistència al detingut. Finalment, en el Gràfic 63 veiem com un 54% dels enquestats considera que en la lectura dels drets al detingut, es fa una explicació detallada dels fets que motiven la detenció.

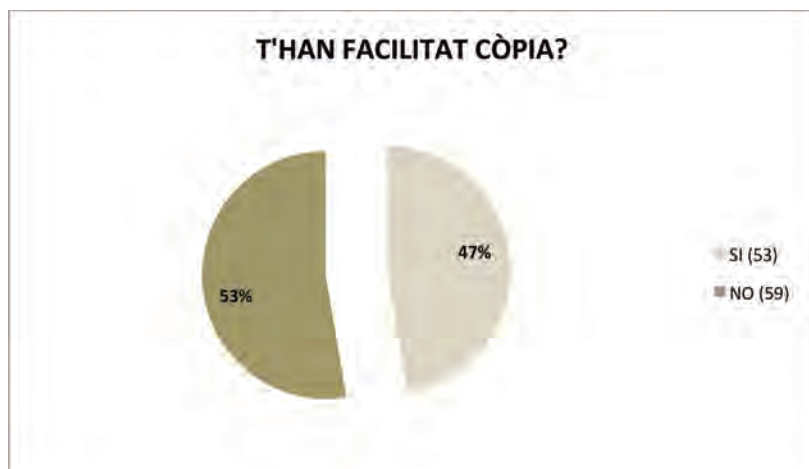
Gràfic 59. Accés a l'atestat en seu policial.

Gràfic 60. Accés a la lectura de drets en Comissaria.

Gràfic 61. Ha estat a instància teva?

Gràfic 62. T'han facilitat còpia?

Gràfic 63. Explicació detallada dels fets que motiven la detenció.

3.4 L'especialització orgànica judicial en matèria de clàusules sòl

Tal i com vam dir en el capítol relatiu a l'àmbit Civil a l'hora d'analitzar les dades sobre els Jutjats Mercantils, des l'1 d'octubre de 2015, la reforma de l'art. 86 ter, LOPJ operada per la LO 7/2015, de 21 de juliol, resol la problemàtica pel que fa a la distribució competencial dels litigis en matèria de condicions generals de la contractació, limitant la competència d'aquells a les demandes col·lectives. Per tant, les accions sobre aquesta matèria que s'exerciten de forma individual, passen a ser competència dels Jutjats de Primera Instància que per torn correspongui.

No obstant això, cal tenir en compte l'Acord aprovat per la Comissió Permanent del CGPJ de data de 27 de maig de 2017, en virtut del qual es porta a terme l'especialització de 54 jutjats, que s'ocuparan del coneixement i resolució d'aquells assumptes que es plantegin de forma individual al voltant de les condicions generals incloses en els contractes de finançament amb garanties reals immobiliàries, el prestatari dels quals sigui una persona física. En efecte, amb suport en el que disposa l'art 98.2, LOPJ, a partir l'1 de juny de 2017 aquests 54 jutjats assumiran la competència per conèixer, en el territori de la Província o de l'Illa en la qual tinguin la seu, els assumptes relatius a:

- Clàusules sòl
- Clàusules de venciment anticipat
- Clàusules sobre interessos moratoris
- Despeses de formalització d'hipoteca
- Hipoteques multidivisa

L'esmentada data de l'especialització d'aquests 54 òrgans, coincideix amb la finalització dels 4 mesos que sumen els terminis previstos en el *Reial decret-Llei 1/2017, de mesures urgents de protecció de consumidors en matèria de clàusules sòl*, que té per objecte l'establiment d'un procediment extrajudicial de caràcter voluntari i gratuït per al consumidor, per tal de canalitzar la devolució de les quantitats indegudament satisfetes pels mateixos a les entitats financeres, per l'aplicació d'aquest tipus de clàusules contingudes en un contracte de préstec hipotecari. Aquest pla per tant, respon al previsible augment de la litigiositat derivada d'aquest tipus d'assumptes, sobretot a partir de la Sentència de 21 de desembre de 2016 dictada pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea, que resol a favor del consumidor la polèmica creada per la limitació de la retroactivitat efectuada (incomprendiblement) pel Tribunal Suprem en la seva Sentència de 25 de març de 2015, que fixava la devolució de les quantitats indegudament abonades solament a partir del 9 de maig de 2013. Per tant, la ingent quantitat d'assumptes que han quedat sense resposta per part de les entitats bancàries, per aquells que hagin optat per acollir-se als mecanismes previstos en el *Reial decret Llei 1/2017*, passaran majoritàriament a una fase judicial l'impacte de la qual, si bé no s'ha pogut valorar en el cos del present Informe, doncs al temps d'escriure aquestes línies no disposem de les dades relatives a l'exercici 2017, pot intuir-se a partir de les enquestes que es mostren gràficament a continuació.

A més, hem de ressenyar que aquest pla d'especialització orgànica, ha estat criticat per diversos sectors del Dret i de la Societat. Per la seva banda, el CGAE va presentar el passat 15 de juny de 2017 un recurs contra el referit Acord d'especialització judicial aprovat pel CGPJ, davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. En aquest recurs, el CGAE sol·licita com a mesura cautelar la suspensió del referit acord, per considerar que altera el dret al jutge predeterminat previst en l'art. 24.2, CE, en el sentit de que impedeix que els jutges competents, d'acord amb els criteris legalment previstos, puguin conèixer dels litigis derivats d'aquest tipus de matèries, no sent admissible en el nostre ordenament l'existència de jutges excepcionals o especials. En efecte, s'al·lega que l'atribució competencial duta a terme pel CGPJ en el seu Acord de data de 27 de maig de 2017, s'hauria d'haver realitzat per llei.

Si bé haurem d'esperar a les dades que resultin al tancament dels propers exercicis, des de l'Advocacia espanyola es presumeix (havent-se publicat ja alguns titulars de premsa en aquest sentit) que aquesta mesura resultarà insuficient, pel fet de que els Jutjats designats no tenen els mitjans materials i humans necessaris per poder absorbir el volum de demandes a què s'hauran d'enfrontar, en aplicació de l'esmentat Acord del CGPJ. Per tant, en lloc de solucionar aquest previsible augment de litigiositat en matèria hipotecària a la qual fèiem referència, es produiran dilacions indegudes i retards injustificats. En efecte, dit Acord s'ha adoptat sense la necessària dotació material i pressupostària per part de l'Estat i les CCAA amb competències transferides. Així mateix, la concentració d'aquest volum d'assumptes en un únic òrgan judicial a nivell provincial, fa que es desaprofiti la força resolutiva que la resta de Jutjats de cada territori podrien oferir en aquest tipus d'assumptes, independentment de les mesures de reforç que s'adoptin en aquells partits en els que per la seva densitat de població i litigiositat, ho requereixin. També, la "provincialització" dels Jutjats allunya al justiciable resident a poblacions llunyanes a la capital, havent d'assumir un major cost en la defensa dels seus interessos.

A Catalunya, els Jutjats que s'han especialitzat en el coneixement d'aquest tipus d'assumpes, són:

- Jutjat de Primera Instància núm. 50 de Barcelona
- Jutjat de Primera Instància núm. 3 de Girona
- Jutjat de Primera Instància núm. 6 de Lleida
- Jutjat de Primera Instància núm. 8 de Tarragona

En relació a l'especialització orgànica duta a terme pel referit Acord del CGPJ per al coneixement dels assumptes relatius a les condicions generals de contractació en el marc d'un préstec hipotecari, en el Gràfic 64 veiem com tan sols un 11% dels enquestats desconeixien el mateix. Si bé han transcorregut pocs mesos des de la implantació de la mesura, en el Gràfic 65 veiem com un 52% dels enquestats considera que ja s'ha deixat notar un retard en la tramitació d'aquest tipus d'assumpes, mentre que un 42% "no sap o no contesta". Tan sols un 6% dels enquestats no han detectat dilacions, el que resulta significatiu.

D'acord amb el que s'ha manifestat abans, si bé la mesura sorgeix amb el propòsit de resoldre i afrontar l'augment de la litigiositat d'una determinada tipologia d'assumpes, amb la mateixa s'està desaprofitant el potencial de la resta de la planta judicial. Així, en el Gràfic 66 veiem com la majoria dels enquestats (amb un 66%) considera que aquests assumptes haurien de repartir-se entre tots els Jutjats de Primera Instància que per torn correspongui. En el mateix sentit, en el Gràfic 67 veiem com el 87% dels Advocats considera que haurien d'haver més Jutjats encarregats d'aquests processos. Per tant, si bé l'especialització judicial resulta a priori positiva tal i com s'ha defensat al llarg d'aquest Informe, per tal de que els seus beneficis resultin nítidament apreciables, la mateixa ha d'anar acompanyada dels recursos materials i humans necessaris, per poder de adequar-se a la litigiositat real del moment.

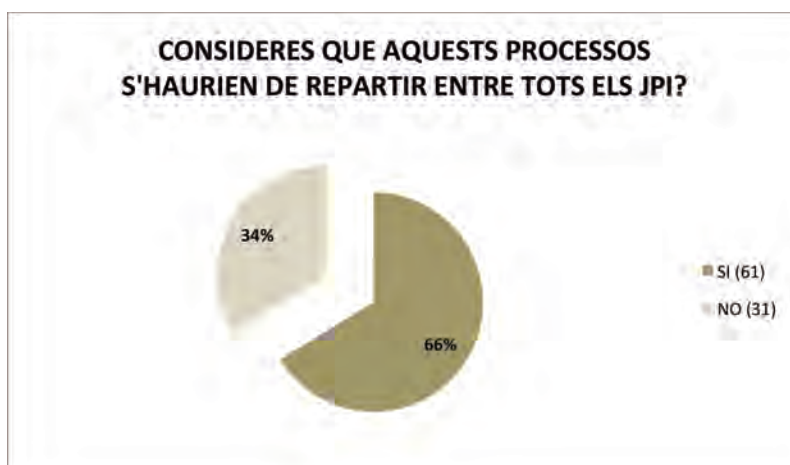

Gràfic 64. Coneixement sobre l'especialització orgànica judicial en Clàusules Sòl.

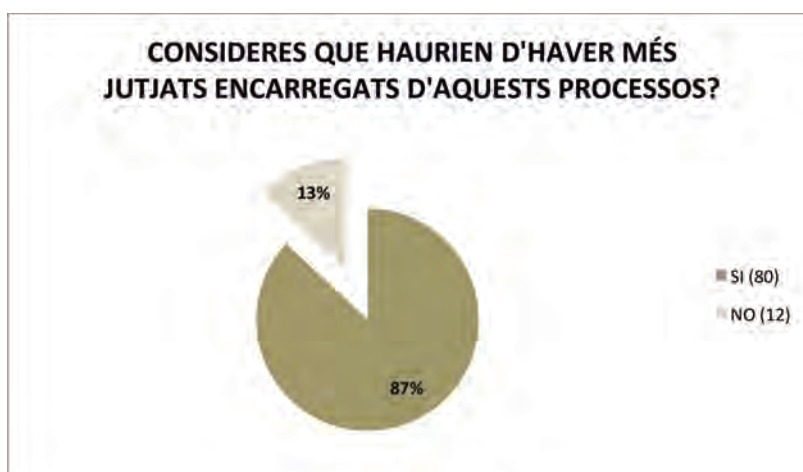

Gràfic 65. Retard en la tramitació d'aquest tipus d'assumptes.

Gràfic 66. Consideres que aquest tipus de processos haurien de repartir-se entre tots els JPI?

Gràfic 67. Sobre la suficiència numèrica d'aquests jutjats.

Fonts i Metodologia

Per a l'elaboració del present Informe s'han utilitzat dos grans grups de dades estadístiques. D'una banda, s'ha fet l'anàlisi de les dades relatives a l'activitat pròpia dels nostres jutjats i tribunals, la principal font d'obtenció de les quals ha estat l'estadística judicial que des de 1995 elabora el Consell General del Poder Judicial. D'altra banda, s'ha elaborat un estudi sobre les dades relatives al context sociopolític, amb el propòsit de situar la informació sobre l'activitat judicial, en l'entorn social i econòmic d'afectació.

En efecte, per a una millor comprensió de les gràfiques que reflecteix la tendència de la litigiositat judicial en els últims anys, s'ha considerat oportú fer referència a una sèrie de dades demogràfiques a mode de contextualització. En aquest sentit s'han elaborat gràfiques sobre la conjuntura social i econòmica del Mercat de Treball, la problemàtica que gira entorn al dret a l'habitatge, els fets penals coneguts pels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat i l'evolució de la població, entre d'altres.

Per a l'elaboració de les principals sèries relatives a aquest segon grup de dades, s'ha utilitzat la informació estadística publicada per diferents òrgans i institucions públiques, com el Institut Nacional d'Estadística, el IDESCAT, la Secretària General d'Institucions Penitenciàries, etc.

A més, s'han ressaltat les principals reformes legislatives que han tingut una incidència més o menys intensa en els resultats de les gràfiques exposades. Entre aquestes hem de destacar, encara que no amb caràcter exhaustiu:

- *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i del Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*
- *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova Oficina judicial.*
- *Reial decret-Llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*

- *Llei Orgànica 5/2010, de 22 de juny, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.*
- *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la que es modifica el Codi Penal.*

Finalment, per completar la informació sobre algun tema en concret s'han consultat diversos estudis i informes especialitzats, com "Informe sobre l'Estat de l'Administració de Justícia a Catalunya 2016" elaborat per l'Observatori Social i Econòmic de la Justícia (Càtedra UAB-CICAC), el "Pla General de Seguretat de Catalunya 2016-2019" publicat per el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, el "Pla Estratègic de Modernització de la Justícia" o la "Memòria del TSJ de Catalunya de l'any 2015".

A continuació es recullen de forma detallada les fonts de consulta utilitzades en l'elaboració dels capítols de cadascun dels àmbits jurisdiccionals estudiats:

Jurisdicció Civil:

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2016.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Informe "Emergència habitacional en l'estat espanyol: la crisi de les execucions hipotecàries i els desallotjaments des d'una perspectiva de drets humans", elaborat per l'Observatori DESC i la PAH.
- Estadística publicada a la web del Registre Mercantil 2016.
- Recensió: "Els jutjats de família" de l'autor José María CASTÁN VÁZQUEZ.
- Memòria 2015 TSJ Catalunya, en especial l'annex elaborat per el Jutjat degà de Barcelona.
- Estadística publicada en la web del Ministeri de Foment.
- Informe sobre el seguiment dels nens acollits en família, elaborat per el Síndic de Greuges en desembre de 2013.

Jurisdicció Contenciosa-administrativa:

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2016.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Capítol introductori de "Tot Dret Administratiu 2012", de diversos autors: José Ramón RECUE-RO ASTRAY, Paz RECUERO SÁEZ i Javier LORIENTE SAINZ, editat per grup Wolters Kluwer.

Jurisdicció Social:

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2016.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Extracte: "Execució de sentències" elaborat per l'autora Macarena MARTÍNEZ MIRANDA, Magistrada del TSJ de Catalunya.
- Dossier del INE: "Anàlisi de l'evolució recent de la població activa a Espanya, primer trimestre 2011 a primer trimestre de 2014".

Jurisdicció Penal:

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2016.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Ministeri de l'Interior. Institucions penitenciàries. Estadística sobre població reclusa.
- Recensió: "La despenalització de les faltes: entre l'agreujament de les penes i l'augment de la repressió administrativa", de l'autora Patricia FARALDO CABANA, publicat en la revista INDRET.
- Recensió: "Possibles causes de la reducció de la població penitenciària a Espanya i Catalunya entre 2010 i 2013", de l'autor Erik RUEDA ESTÉVEZ.
- Pla General de Seguretat de Catalunya 2014-2015.
- Informe: "Dades estadístiques. Policia de Catalunya. Període 2016-2019".

